

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ

Предео изузетних одлика "ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"

ПРЕДЛОГ ЗА СТАВЉАЊЕ ПОД ЗАШТИТУ
КАО ЗАШТИЋЕНО ПОДРУЧЈЕ II КАТЕГОРИЈЕ

Нови Сад, 2018.

На основу члана 103. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, 36/09) и члана 43. Закона о изменама и допунама Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, 88/2010, 91/2010, 14/2016) послове заштите природе и природних добара која се целом или већим делом своје површине налазе на територији Аутономне покрајине Војводине, обавља Покрајински завод за заштиту природе.

Полазећи од Средњорочног програма заштите природних добара за период 2011-2020 (Решење о давању сагласности на Средњорочни програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за период 2011. – 2020., „Сл. гласник РС“, бр. 54/2011) као и Програма заштите природних добара за 2018. годину (сагласност Покрајинске Владе АП Војводине: Решење о давању сагласности на Програм заштите природних добара Покрајинског завода за заштиту природе за 2018. годину, број 02-123/4 од 05.02.2018. и број 02-1081/8 од 20.08.2018), завршена је студија заштите подручја Предео изузетних одлика „Вршачке планине“.

На основу цитираних законских овлашћења, програмске и планске документације, обједињавањем и усаглашавањем постојећих стручно-документационих основа за заштиту просторних целина „Вршачке планине“ и „Мали вршачки рит“ са позитивним прописима, Покрајински завод за заштиту природе израдио је ову студију заштите као стручно-документациону основу за успостављање Предела изузетних одлика „Вршачке планине“, као заштићеног подручја II категорије. Студију достављамо Покрајинском секретаријату за урбанизам и заштиту животне средине, односно Скупштини Аутономне Покрајине Војводине ради доношења акта о заштити.

Покрајински завод за заштиту природе
Нови Сад, 2018.

в.д. директор

Маст. биол. Марина Томић

САДРЖАЈ

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА ПОКРЕТАЊЕ ЗАШТИТЕ

I ИДЕНТИФИКАЦИОНА ЛИСТА

1

I 1. НАЗИВ ПРИРОДНОГ ДОБРА	1
I 2. ВРСТА ПРИРОДНОГ ДОБРА	1
I 3. КАТЕГОРИЈА	1
I 4. КАТЕГОРИЈА ПРИРОДНОГ ДОБРА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ СВЕТСКЕ УНИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ (IUCN)	1
I 5. МЕЂУНАРОДНИ СТАТУС ПРИРОДНОГ ДОБРА	1
I 6. ОСНОВНЕ ПРИРОДНЕ И СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ	2
I 7. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИРОДНОГ ДОБРА	3
I 8. ГРАНИЦЕ ПРИРОДНОГ ДОБРА	3
I 9. ПОВРШИНА	10
I 10. ВЛАСНИШТВО	13
I 11. ИСТОРИЈАТ ЗАШТИТЕ	14

II ОПИС ПРИРОДНИХ, СТВОРЕНИХ И ПРЕДЕОНИХ ОДЛИКА

17

II 1. ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ	17
II 1.1. Историјат предела	17
II 1.2. Историјат истраживања	23
II 1.3. Географски положај	27
II 1.4. Геолошке одлике	28
II 1.5. Геоморфолошке одлике	33
II 1.6. Хидролошке одлике	38
II 1.7. Климатске одлике	43
II 1.8. Педолошке одлике	51
II 1.9. Флористичке одлике	54
II 1.9.1. Шумска вегетација	73
II 1.10. Планктонске заједнице	82
II 1.11. Фаунистичке одлике	84
II 1.11.1. Фауна бескичмењака	84
II 1.11.2. Фауна риба	91
II 1.11.3. Фауна водоземаца и гмизаваца	93
II 1.11.4. Фауна птица	101
II 1.11.5. Фауна сисара	109
II 2. ПРЕДЕОНЕ ОДЛИКЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	113
II 2.1. Структура предела	113
II 3. СТВОРЕНЕ ОДЛИКЕ	119
II 3.1. Културно-историјско наслеђе	119
II 3.2. Насеља и инфраструктура	124
II 3.3. Становништво	128
II 3.4. Делатности и ресурси	130
II 3.5. Постојећа просторно-планска и пројектна документација	140

III ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПОДРУЧЈА	141
III 1. УГРОЖАВАЈУЋИ ФАКТОРИ И ОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ	141
IV ВРЕДНОВАЊЕ И ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	163
IV 1. ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА	163
IV 2. ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ЗАШТИТУ	167
IV 2.1. Оцена испуњености критеријума утврђених Правилником	167
V РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ	171
V 1. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ I (првог) СТЕПЕНА	172
V 2. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ II (другог) СТЕПЕНА	173
V 3. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ III (трећег) СТЕПЕНА	175
V 4. МЕРЕ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА	177
VI КОНЦЕПТ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА И МОГУЋЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА	179
VI 1. КОНЦЕПТ ЗАШТИТЕ	179
VI 2. СМЕРНИЦЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ	180
VI 3. МОГУЋЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА	187
VI 4. АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА	196
VI 5. ДОКУМЕНТАЦИЈА О УСКЛАЂИВАЊУ ПОТРЕБА ЗАШТИТЕ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА	198
VII УПРАВЉАЊЕ	201
VII 1. НАЧИН УПРАВЉАЊА И ОБАВЕЗЕ УПРАВЉАЧА	201
VII 2. ФИНАНСИРАЊЕ	206
VII 3. КАДРОВСКА И ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ УПРАВЉАЧА	207
VII 4. ПРОЦЕНА СОЦИОЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ	208
VII 5. ПРЕДЛОГ УПРАВЉАЧА	209
VIII ЛИТЕРАТУРА	211
IX ПРИЛОЗИ	

Прилог I Спискови таксона одређених органских група:

Прилог I 1: Биљне врсте значајне за очување биодиверзитета ПИО »Вршачке планине«

Прилог I 2: Списак евидентираног фитопланктона ПИО »Вршачке планине«

Прилог I 3: Преглед фауне птица ПИО »Вршачке планине«

Прилог II Извод из листа непокретности

X КАРТОГРАФСКИ ПРИКАЗ

Прилог 1:	Географски положај заштићеног подручја у Србији (1:1 000.000)
Прилог 2:	Географски положај заштићеног подручја у Србији (1:300.000)
Прилог 3:	Прегледна карта са границама и режимима заштите (1:25.000)
Прилог 4:	Педолошка карта (1:20.000)
Прилог 5:	Геолошка карта (1:20.000)
Прилог 6:	Прегледна карта са границама и режимима заштите за Акт о заштити (1:25.000)
Прилог 7:	Прегледна катастарска карта К.О. Сочица I (1:5.000)
Прилог 8:	Прегледна катастарска карта К.О. Јабланка (1:4.000)
Прилог 9:	Прегледна катастарска карта К.О. Месић (1:5.000)
Прилог 10:	Прегледна катастарска карта К.О. Вршац (1:10.000)
Прилог 11:	Прегледна катастарска карта К.О. Мало Средиште (1:5.000)
Прилог 12:	Прегледна катастарска карта К.О. Велико Средиште (1:8.000)
Прилог 13:	Прегледна катастарска карта К.О. Гудурица (1:4.000)
Прилог 14:	Прегледна катастарска карта К.О. Марковац (1:5.000)
Прилог 15:	Прегледна карта подручја режимима I степена заштите Вршачка кула (1:1.000)
Прилог 16:	Прегледна карта подручја режимима I степена заштите Ђаков врх (1:2.000)
Прилог 17:	Прегледна карта подручја режимима I степена заштите Каменолом и Лисичја глава (1:2.000)
Прилог 18:	Прегледна карта подручја режимима I степена заштите Гудурички врх (1:2.000)
Прилог 19:	Прегледна карта подручја режимима I степена заштите Марковац (1:2.500)

Студија заштите :	ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА „ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ“ ПРЕДЛОГ ЗА СТАВЉАЊЕ ПОД ЗАШТИТУ КАО ЗАШТИЋЕНО ПОДРУЧЈЕ II КАТЕГОРИЈЕ
Обрађивач: Синтеза:	ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ Ален Киш, Др Слободан Пузовић
Руководиоци:	Др Слободан Пузовић, Ален Киш
Стручни тим :	Ален Киш, дипл. инж. шумарства Бојана Мајкић, дипл. географ – туризмолог Бојан Миленић, дипл. географ - физ. географија Др Весна Кицошев, дипл. инж. заштите жив. средине Владимир Добретић, дипл. биолог – херпетолог Драгица Илић, дипл. инж. геодезије Дарко Тимотић, дипл. инж. геологије Зоран Племић, дипл. инж. пољопривреде Др Јадранка Делић, дипл. биолог – мамалиолог Јелена Станишић, дипл. Биолог – хидробиолог Клара Сабадош, дипл. биолог – предеони еколог Ласло Галамбош, мастер еколог – ихтиолог Мр Наташа Пил, дипл. биолог – ентомолог Мр Никола Стојнић, дипл. биолог – орнитолог Ненад Михајловић, спец. просторног планирања Ранко Перић, дипл. биолог – ботаничар Слободан Борчић, дипл. правник Др Слободан Пузовић, дипл. инж. шумарства – орнитолог Тања Бошњак, дипл. инж. пољ. – мелиорације
Спољни сарадници:	Др Бранислава Буторац, дипл. биолог Вида Стојшић, дипл. биолог - ботаничар [Др Војислав Мишић], дипл. биолог Др вет. мед. Дејан Максимовић Др Душан Мијовић, хидрогеолог Маст. биол. Игор Гајић - арахнолог Мр Јавор Рашајски, академски сликар Маст биол. Гордана Грбић - арахнолог Др Амброс Хаенги (Ambros Haenggi) - арахнолог Миливој Вучановић – орнитолог Др Орхидеја Штртбац, дипл. инж пејзажне архитектуре
Дизајн:	Снежана Ђекић, административни техничар
Картографска обрада:	Драгица Илић, дипл. инж. геодезије
в.д. директор:	Маст. биол. Марина Томић

Нови Сад, 2018. година

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОГА ЗА ПОКРЕТАЊЕ РЕВИЗИЈЕ ПОСТОЈЕЋЕ ЗАШТИТЕ

Повезујући брдска шумска, каменита, травна и водена станишта Вршачких планина, са травним и влажним стаништима Малог вршачког рита, подручје предложено за заштиту представља једну функционалну целину која пружа веће могућности у заштити, управљању, унапређењу и одрживом коришћењу, у односу на постојећи статус заштите наведених подручја.

Предметна ревизија заштите, спајањем два заштићена подручја (ПИО „Вршачке планине“ и ЗС „Мали вршачки рит“), извршена је са циљем усаглашавања са Законом о заштити природе, поједностављења и рационализације послова на управљању подручјем. Повезујући ПИО „Вршачке планине“ и ЗС „Мали Вршачки рит“ еколошким коридорима у оквиру једног, обједињеног заштићеног подручја, омогућује се боља функционалност и очување темељних природних вредности обе просторне целине.

За равницу нетипичан планински предео разноврсног геолошког састава, структура и форми, са највишим врхом у Војводини и великим бројем остенака, Вршачке планине су јединствене за подручје Покрајине. Својим положајем и разноврсношћу, оне чувају богатство живог света још од краја терцијера. У подножју планине налази се Мали вршачки рит који је станиште дивљих врста које зависе од отворених влажних подручја. Према Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Сл. гласник РС“, бр. 35/2010) статус приоритета у заштити има 23 типа станишта, од којих је чак 19 наведено у оквиру приоритетних NATURA 2000 међународно значајних станишних типова, а 16 у селекованим EMERALD стаништима.

Подручје удомљује популације врста којима су за развој потребне веће целине шумских подручја и/или отворена влажна станишта. Током валоризације подручја забележено је: 40 строго заштићених врста биљака, 21 строго заштићена врста бескичмењака, 11 строго заштићених врста водоземаца, 10 строго заштићених врста гмизаваца, 2 строго заштићене врсте риба, 209 строго заштићених врста птица и 18 строго заштићених врста сисара („Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива“, Службени гласник РС, бр. 5/10; 88/10; 91/10; 47/11; 14/16).

Близина границе са Републиком Румунијом и Карпатским масивом указује на прекогранични значај природног добра. Повезујући Карпате с Делиблатском пешчаром, ово подручје представља спону удаљених станишта за вука, строго заштићену врсту на подручју Војводине.

Имајући у виду да у складу са тадашњим Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004), унутрашње и спољне границе заштите утврђене студијом заштите ПИО „Вршачке планине“ (студија Завода, 2005) нису имале адекватну катастарску подлогу, овом ревизијом су постојеће границе заштићеног подручја дефинисане према катастарским плановима, како је прописано Законом о заштити природе („Сл. гласник РС“, 36/2009, 88/2010, 91/2010 и 14/2016). Просторно-планска документација која је за предметно подручје донета у протеклом периоду преузела је одреднице постојећих аката о заштити, чиме се обезбеђује континуитет заштите без промене и нарушавања корисничких и власничких права.

У току је израда Просторног плана подручја посебне намене „Вршачке планине“ који ће обухватити оба постојећа заштићена подручја. Ревизија заштите и усклађивање са постојећом законском регулативом и новим стручним и научним сазнањима пружиће основу за доношење наведеног планског документа.

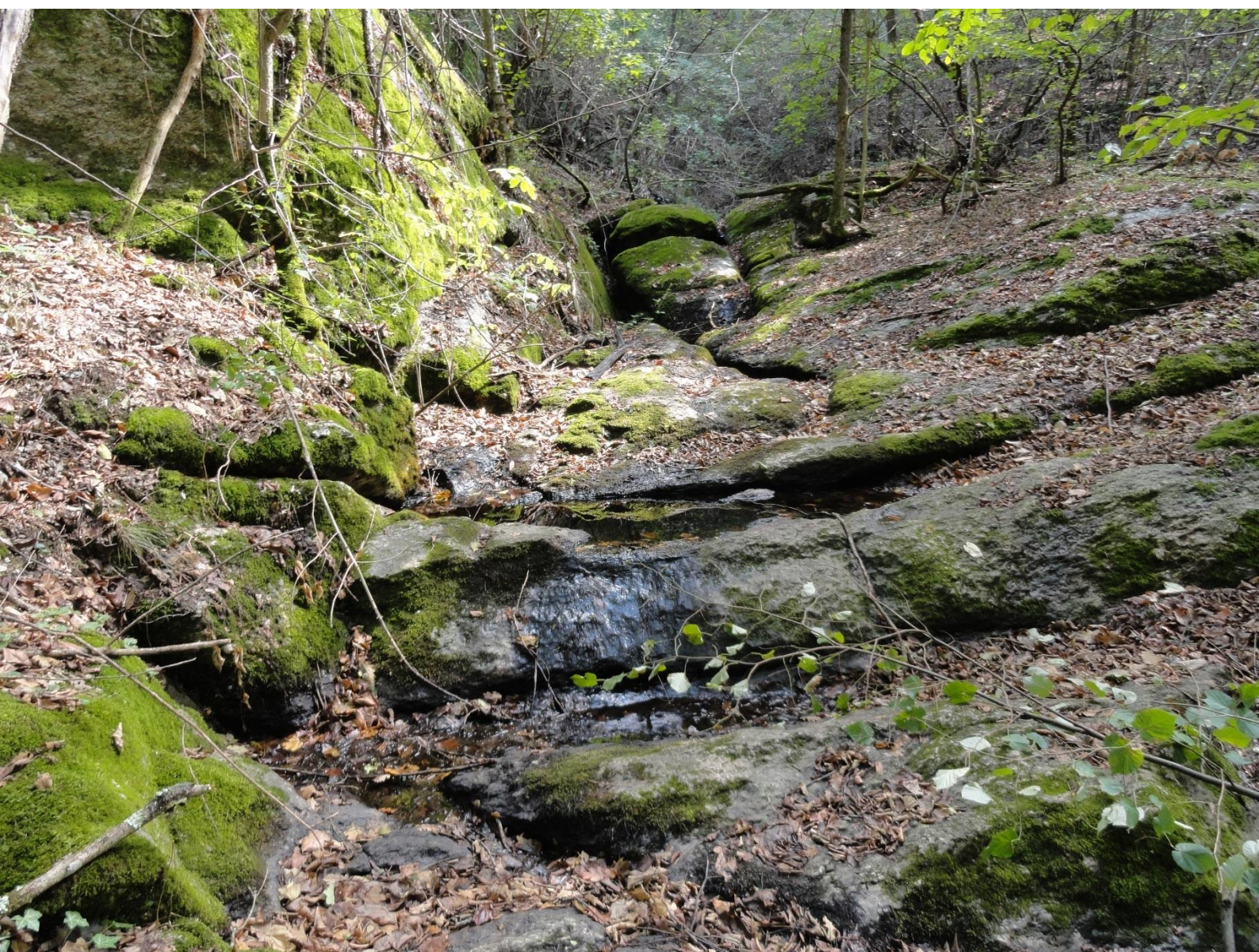
ЗАХВАЛНОСТ

Ова студија заштите резултат је пре свега претходног рада и сарадње великог броја стручњака из области заштите природе, геологије и шумарства, на изради студија заштите и успостављању заштићених подручја: Предео изузетних одлика „Вршачке планине“ (2005) и Заштићено станиште „Мали вршачки рит“ (2012). Из тог разлога, захвалност пре свега дугујемо стручним тимовима и спољним сарадницима који су допринели изради наведених студија заштите.

Током теренског рада на ревизији заштите и обједињавању ова два заштићена подручја, стручном тиму Покрајинског завода за заштиту природе помогли су Градска управа Града Вршца, ЈП „Војводинашуме“, као и управљач заштићених подручја на простору Града Вршца: ЈКП „Варош“, односно његов правни следбеник ЈКП „2. октобар“.

Такође, захваљујемо се свим сарадницима који су на било који начин допринели да ова студија поприми садашњи изглед и буде употпуњена корисним новим подацима и решењима за интегралну заштиту подручја.

Покрајински завод за заштиту природе

I ИДЕНТИФИКАЦИОНА ЛИСТА

I ИДЕНТИФИКАЦИОНА ЛИСТА

I 1. НАЗИВ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Вршачке планине

I 2. ВРСТА ПРИРОДНОГ ДОБРА

Предео изузетних одлика.

Према чл. 33. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 и 95/2018 - други закон): „Предео изузетних одлика је подручје препознатљивог изгледа са значајним природним, биолошко-еколошким, естетским и културно-историјским вредностима, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.“

I 3. КАТЕГОРИЈА

Одређивање категорије заштићеног подручја извршено је према чл. 41. Закона о заштити природе и Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Сл. гласник РС“, 97/2015).

У складу са поступком вредновања утврђеним Правилником, подручје обухваћено овим предлогом заштите испуњава услов за проглашење заштићеног подручја II категорије - заштићено подручје покрајинског значаја, односно од великог значаја.

I 4. КАТЕГОРИЈА ПРИРОДНОГ ДОБРА ПРЕМА КЛАСИФИКАЦИЈИ СВЕТСКЕ УНИЈЕ ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ (IUCN)

Категорија IV: Подручје управљања стаништима и врстама („Habitat and species management area“).

I 5. МЕЂУНАРОДНИ СТАТУС ПРИРОДНОГ ДОБРА

Међународно значајно подручје за птице – „IBA Vršacke planine“, на површини од 12.069 ha (Пузовић и сар., 2009), проглашено је од стране „BirdLife International“.

I 6. ОСНОВНЕ ПРИРОДНЕ И СТВОРЕНЕ ВРЕДНОСТИ

Овим предлогом заштите обухваћене су две просторне целине: Вршачке планине и Мали вршачки рит. Повезане еколошким коридорима и животним циклусима дивљих врста које их настањују, оне представљају једну функционалну целину. Различитости у геоморфолошким, геолошким, еколошким, вегетацијским и другим карактеристикама ове две просторне целине, пружају веома разноврстан скуп еколошких ниша и обезбеђују опстанак врстама различитих еколошких потреба.

Вршачке планине су по свом географском положају, орографском изгледу, геолошким карактеристикама, као и интересантном биљном и животињском свету, веома специфично подручје Војводине, од вишеструког како научног, тако и заштитног, спортско-рекреационог, туристичког, привредног и другог значаја.

У геолошком смислу оне јасно одражавају најстарији период геолошке прошлости и различитих тектонских фаза, који се једино на овом месту у Војводини могу осматрати. Првобитни рељеф метаморфисаних стена и магматских пробоја, временом је модификован, тако да се данас уочавају карактеристични блокови и остеоњаци. Гудурички врх на Вршачким планинама представља највишу тачку Војводине (641 mⁿv). Специфичне вредности Вршачких планина у себи обједињују сурову лепоту исконске неживе природе са питомом лепотом сеновитих шума, пропланака и благо заталасаних обронака.

Захваљујући свом географском положају, подручју где се укрштају три биљногеографске провинције (панонска, дакијска и мезијска), затим развијеном рељефу (од подгорине до највишег врха Војводине), разноликој геолошко-петрографској подлози и земљишном покривачу Вршачке планине одликује велико богатство биљних врста. На Вршачким планинама и Малом вршачком рити забележено је преко 1000 врста и подврста васкуларне флоре, међу којима њих 114 представља врсте и подврсте од посебног значаја. Разноликост шумских, отворених каменитих и ливадских станишта кроз које пролазе брдски потоци Вршачких планина, омогућује опстанак богате фауне подручја, од којих су многе врсте ретке на простору Војводине или Србије. Живи свет Вршачких планина и поред значајних промена и интензивног утицаја човека још увек представља значајну вредност подручја. Различити типови животних заједница омогућују научно праћење њиховог развоја и врло сложених процеса који се у њима одвијају.

Вршачке планине поседују и не мали културно-историјски значај (Вршачка кула, средњовековно утврђење из XIV века), а бројна су места везана и за историјске догађаје из XVI века.

Подручје Малог вршачког рита одликују влажне и суве ливаде, баре и тршћаци, са карактеристичним представницима живог света. Међу њима се посебно издвајају ретке и угрожене врсте попут сиљавине (*Peucedanum officinale*), звјездичице (*Aster sedifolius*), сиротињске траве (*Glyceria declinata*), степског гуштера (*Podarcis taurica*), патке њорке (*Aythya nyroca*) и прдавца (*Crex crex*). Наслањајући се на Вршачке планине, Мали вршачки рит чини са њима јединствену еколошку, структурну и функционалну целину. Природне вредности посебно се испољавају при влажним годинама, указујући на изузетне потенцијале подручја које треба очувати одговарајуће усмереним мерама заштите.

I 7. ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ ПРИРОДНОГ ДОБРА

Подручје се налази у југоисточном делу АП Војводине, у Јужнобанатском округу и простире се на територији 8 катастарских општина (Сочица, Јабланка, Месић, Вршац, Велико Средиште, Мало Средиште, Гудурица, Марковац).

Вршачку општину карактерише повољан географско-саобраћајни положај, јер се налази на важном међународном путном правцу који спаја два паневропска коридора – Коридор X и Коридор IV (Просторни план Општине Вршац, 2009). То је државни пут IB реда број 10. који повезује Београд-Панчево-Вршац са граничним прелазом Ватин према Румунији („Сл.гласник РС“ бр. 105/2013 и 119/2013). Овај гранични прелаз представља највећи и најпрометнији прелаз између две државе па на тај начин има и велики саобраћајни значај за ово подручје Баната.

Државним путем IB реда број 18. заштићено подручје има добру саобраћајну повезаност са осталим већим центрима у Банату као што су Зрењанин на северу и Бела Црква на југу. Саобраћајнице најнижег реда су локални путеви који повезују град Вршац са свим насељима који окружују заштићено подручје.

Табела 1: Спољне границе заштићеног подручја дефинисане су следећим координатама:

	по Гаус –Кригеру	по Гриничу
Северна гранична линија	5.003.735	45° 10' 39,15"
Источна гранична линија	7.540.660	21° 30' 41,20"
Јужна гранична линија	4.993.998	45° 05' 22,60"
Западна гранична линија	7.525.540	21° 19' 09,03"

Географски положај ПИО „Вршачке планине“ одређен је централном географском координатом: 45° 07' 57,86" N северне географске ширине и 21° 23' 49,08 E источне географске дужине по Гриничу, односно 4.998.760 – 7.531.658 по Гаус - Кригеровим километарским координатама.

У оквиру заштићеног природног добра најмања надморска висина износи 82,5 метара, а највећа 641 метар.

I 8. ГРАНИЦЕ ПРИРОДНОГ ДОБРА

У поступку ревизије претходног система заштите ПИО „Вршачке планине“ („Сл. лист општине Вршац“, бр. 6/2005, 4/2006, 6/2015 и 17/2017) и ЗС „Мали Вршачки рит“ („Сл. лист општине Вршац“, бр. 10/2013 и 17/2017) за потребе дефинисања и картирања граница обједињеног заштићеног подручја коришћени су дигитални катастарски планови добијени од Републичког геодетског завода дана 14.08.2017. године, уз битну напомену да су за део катастарске општине Вршац у току радови на комасацији. Комасација је у току и још увек није заживела, тако да достављени подаци представљају тренутно службено стање података и не укључују податке у комасацији.

Добијени подаци који су коришћени за дефинисање и картирање границе заштићеног природног добра деле се у две групе:

- 1) Катастарске општине где је дигитални катастарски план урађен дигитализацијом – подаци нису у службеној употреби (К.О. Сочица I, К.О. Јабланка, К.О. Месић, К.О. Мало Средиште, К.О. Гудурица, К.О. Марковац);

- 2) Катастарске општине где је дигитални катастарски план урађен на основу оригиналних података премера (К.О. Вршац, К.О. Велико Средиште).

КО Сочица I

Граница ПИО „Вршачке планине и мали Вршачки рит“ у КО Сочици I почиње на тромеђи Државне границе са Републиком Румунијом, КО Сочица I и КО Марковац. Граница иде у правцу југа Државном границом у дужини од око 1940 m до тромеђе парцела број 1515, 1520 и државне границе. Ломи се на југозапад у дужини од око 800 m до тромеђе парцела 1515, 1509 и 1520.

Граница се ломи на југ и прати источну међну линију парцела 1509, 1514 и 1509 до међне тачке парцела 1509 и 1439. Наставља на југ источном међном линијом парцела 1509 и 398 у дужини од око 700 m до тромеђе парцела број 398, 2379 и 1395, дужине око 250 m. Ту се граница ломи према западу, пресеца парцеле 398 и 2408 до тромеђе парцела број 399, 404 и пута број 2408 у дужини од око 200 m. Граница иде међном линијом парцела 399 и 400, пресеца парцелу 404 до крајње североисточне међне тачке парцеле 401, изоставља парцелу 401, опет сече парцелу 404 до тромеђе парцела 404, 2359/2 и 6. Граница се ломи на север и иде западном међном линијом парцеле 404, 395, јужном међном линијом парцеле 404, затим 394, пресеца парцелу 404 до крајње источне међне тачке парцеле 2055. Наставља на северозапад међном линијом парцеле 404 до међне тачке парцеле 404 са крајњом северозападном међном тачком парцеле 2012. Граница иде на север поново пресеца парцелу 404 до међне тачке парцела 404 и 1776. Наставља на север западном међном линијом парцеле 404 до тромеђе парцела 404, 1445 и 1715. Наставља на западном међном линијом парцеле 1445, јужном међном линијом 1447 до пута. Ломи се на север западном међном линијом парцеле 1447, 1448 до пута 2380. Наставља на север, пресеца пут 2380 и иде западном међном линијом парцела 1450, 1513 и 1501 до пута 2382. Ломи се на запад јужном међном линијом пута 2382 до пута 2391. Пресеца пут 2391 до тромеђе парцела 2391, 1541 и 1535, скреће на север западном међном линијом пута 2391 до међне тачке са парцелом 1522/2. Граница се ломи на запад и иде јужном међном линијом парцела 1522/2, 1522/1 у дужини од 500 m до КО Јабланка, односно тромеђе парцела број 1522/1, 1523 и 2409, поток којим скреће у правцу југа дуж граница КО Сочица и КО Јабланка у дужини од око 500 m и долази на тромеђу парцела број 1598/1 и 1598/2 у КО Сочици и парцеле број 3189 у КО Јабланка.

КО Јабланка

Уласком у ову катастарску општину граница продужава у правцу југозапада потоком број 2409 КО Сочица I дужином од око 550 m до тачке наспрам тромеђе парцела 3189, 3082 и 3190 КО Јабланка, пресеца парцелу 3189 и долази до поменуте тромеђе.

Ту се ломи у правцу запада у дужини од 340 m, пресеца парцелу 3190, затим прати јужну међну линију парцела 3099, 3098 и 3100, долази тромеђа парцела број 3100, 3086 и 3084, а потом иде према југозападу пратећи источну међну линију парцеле 3086 и 3090, до тромеђе парцела број 3090, 3054 и 3087 у дужини од 370 m. Потом граница благо скреће на северозапад и обухвата парцеле 3090 и 3091. Затим граница скреће према северу и иде западном међном линијом парцела 3192 и 3100, тј. границом катастарских општина у дужини од 1300 m до тромеђе парцела број 3100 у КО Јабланка и 1991 и 1998, пут у КО Месић.

КО Месић

Уласком у КО Месић граница скреће у правцу југозапада и иде путем број 1998 и јужном међном линијом парцеле 281 долази до тромеђе 281, 272 и 2060, пресеца 2060 и 276 до тромеђе парцела

276, 1376 и 1377. Затим прати јужну међну линију 1377 до пута 2045, пратећи источну међну линију пута скреће у правцу северозапада до тромеђе парцела број 2045, 1381 и 1773 дужином од око 110 m.

Граница даље скреће на југозапад јужном међном линијом парцеле број 1773 у дужини од 180 m до пута број 2043 и иде њиме у правцу северозапада дужином од око 120 m до југозападне међне тачке са 1769, затим пресеца 2043 до тромеђе парцела број 1768, 1384 и 2043. Ту се граница ломи у правцу југозапада дуж парцеле број 1768 дужином од око 80 m до пута број 2044 и њиме јужном и западном страном иде дужином од око 250 m до тромеђе парцела број 1763, 1740 и 2044. Овде граница скреће на југоисток изломљеном линијом дуж парцела број 1740 и 1743 источном међном линијом дужине од 170 m до пута број 2030 којим продужава у правцу северозапада до пута број 2027 дужином од око 420 m, и њиме иде у правцу севера дужином од око 50 m до тромеђе парцела број 2027, 2030 и 1730. Ту граница скреће на северозапад пресеца пут 2027 до тромеђе парцела 1721, 1722 и 2027, наставља источном међном линијом парцела 1722 и 1723 у дужини од око 80 m до тромеђе парцела број 1723, 1724 и 1985. Граница се ту ломи на запад и јужним ободом парцеле број 1985 дужином од око 430 m до пута број 2067 којим иде западном међном линијом у правцу југозапада дужином од око 900 m до границе са КО Вршац, тромеђе парцела број 2022, 2067 и 2066, поток. Ту граница улази у КО Вршац тромеђа парцела број 2022 и 2067 у КО Месић и 27539 поток у КО Вршац. Ломи се на северозапад источном међном линијом 2066 у КО Месић (27539 у КО Вршац).

КО Вршац

Граница пресеца поток 27539 и иде на тромеђу парцела 20133, 20227 и потока 27539. Граница иде на северозапад западном међном линијом парцеле 20133 до тромеђе парцела 20133, 20246 и 20252.

Ломи се на североисток и прати северну међну линију парцела 20130/2, 20130/1, пресеца пут 20105 и наставља на североисток међном линијом парцеле 20040/2. Ломи се на север и иде западном међном линијом парцеле 20040/2 до међне тачке парцела 20040/2 и 20041. Наставља на северозапад западном међном линијом парцела 20041, 20094 до јужне међне тачке парцеле 20048. Скреће на исток јужном међном линијом парцела 27321 и 20048, пресеца један крак парцеле 20041 до 20043/1 и наставља северном међном линијом другог крака парцеле 20041 до међне тачке парцела 20043/1 и 20043/2. У правцу севера граница прати западну међну линију парцеле 20043/2 до пута 27321. Наставља путем на север до тачке наспрам тромеђе парцела 27321, 20009/1 и 20006, пресеца пут и долази до поменуте тромеђе. Граница се ломи на исток северном међном линијом парцеле 20006 до парцеле 20005/1. Скреће на северозапад и прати западну, па јужну међну линију парцеле 20005/1 до тромеђе парцела 20005/1, 20005/2 и пута 27321, затим пресеца пут 27321. Граница се ломи на запад јужном међном линијом парцела 20061 и 20062, пресеца парцелу 20062 и наставља међном линијом парцеле 20063 до пута 27321. Ломи се на југ и иде путем до тромеђе парцела 20071/2, 20071/1 и пута 27321. Скреће на југ и обухвата парцеле 20071/2 и 20070 до пута 27321. Пресеца пут и наставља путем на север до тромеђе парцела 20077, 20078/1 и пута. Скреће на југ и источном па јужном међном линијом парцеле 20078/1 до пута. Путем иде на југоисток затим пресеца пут до североисточне међне тачке парцеле 21678/3. Ломи се на југозапад па на југ међном линијом парцела 21678/3, 21678/1, 21678/10 изоставља парцелу 21678/11, 21677 креће се источном међном линијом ка југу до пута 21630. Наставља на југ источном међном линијом парцела 21630 и западном међном линијом парцеле 27321, па на запад путем 27321 до тромеђе парцела 21626, пута (27321) и 21628. Скреће на југ западном међном линијом пута 27321 до јужне међне тачке парцеле 21616 и пута 21615. Граница

се ломи на северозапад западном међном линијом пута 21615 до тромеђе парцела 20289, 20288 и пута 21615. Скреће на југозапад југоисточним међним линијама парцела 20288, пресеца пут 27322 и наставља у истом правцу међним линијама парцела 21606, 21605 до тромеђе парцела 21605, 20341 и 20342. Скреће на запад јужном међном линијом парцеле 21605 до тромеђе парцела 21605, 27542 и 20350. Скреће на југ источном међном линијом парцеле 27542 до тромеђе парцела 27542, 27541 и 21556. Граница скреће на северозапад пратећи источну међну линију парцеле 27541 до крајње северозападне међне тачке парцеле 27541, пресеца парцелу 27324 и прати западну међну линију парцеле 21678/13 до тромеђе парцела 21678/13, 27324 и 21678/5. Ломи се на југ западном међном линијом пута 27324 до тромеђе парцела 27324, пута 21481 и 21458/1. Ломи се на запад и иде јужном међном линијом пута 21481 до тромеђе парцела 21481, 21458/4 и 21459. Скреће на југ источном међном линијом парцеле 21459, 21457, 21456 до парцеле 27540/1. У правцу пресеца парцелу 27540/1 и њеном међном линијом скреће на северозапад до парцеле 21292. Ломи се на запад и иде јужним међним линијама парцела 21292, 21289 до пута 27325. Пресеца пут 27325 и наставља на запад јужним међним линијама парцела 21703, 21704, 21706 и 21707. Ломи се на југозапад, пресеца парцелу 27543 и иде њеном западном међном линијом до тромеђе парцела 27543, 27544/1 и 22865. Скреће на северозапад и иде западном међном линијом парцеле 27544/1 и 27544/2 и обухвата парцеле 22852 и 21716 до пута 21717. Граница иде на север источном међном линијом парцеле 22479 (пут) до пута 21735. Скреће на запад путем 21735 до тромеђе парцела 21735, 27317/1 и 22465/1. Наставља на запад јужном међном линијом парцеле 22189/31 до парцеле 22352/1. Скреће на север и иде источном међном линијом парцеле 22352/1 до тромеђе парцела 22352/1, 22332/2 и 22189/31. Скреће на исток и све време прати међну линију парцеле 22189/31, 22164, опет 22189/31 до тромеђе парцела 22189/31, 22277 и 22281. Обухвата парцелу 22281 и наставља на север парцелом 22189/31 до тромеђе парцела 22189/31, 22189/32 и 22142/1. Наставља на север западним међним линијама парцела 22189/32, 22160, 22151/1, 2151/4, опет 22151/1 до 22152, ломи се на исток северном међном линијом парцела 22152, 22189/1 и 22175, па поново 22189/1, 22176, поново 22189/1 до парцеле 21876/1. Наставља на исток, пресеца парцелу 21876/1 и иде северном међном линијом парцела 22189/35, 21753 до тачке наспрам парцеле 21873. Скреће на запад, пресеца парцелу 27318, прати 21872 до тромеђе парцела 21876/1, 21873 и 21872. Ломи се на север и иде западном међном линијом парцела 21872, 21867, 21864, 21766/1, 21766/2 до пута 27282/2. Скреће на југ и обухвата парцелу 21766/2 до четворомеђе парцела 21766/1, 21766/2, 21767 и 21769. Ломи се на исток, па на југ међном линијом парцеле 21769, обухвата парцелу 21762/1 и наставља међном линијом парцеле 21769 до тромеђе парцела 21769, 21758/2 и 21756. Ломи се на исток и иде северном међном линијом парцеле 21756 и 19982/1 до пута 27282/1. Скреће на северозапад једним делом пута, пресеца пут, а онда међном линијом парцеле 19972/2 до тромеђе парцела 19972/2, 19972/1 и 21784. Ломи се на север међном линијом парцела 19972/2 па на запад јужном међном линијом парцела 27520/1, пресеца 27520/1 и наставља пратећи западну међну линију парцела 19967 и 19965/1 до тромеђе парцела 19965/1, 27520/1 и 19951. Скреће на исток и иде северним међним линијама парцела 19965/1, 19967 и 19968. Ломи се на север и иде источним међним линијама парцела 19966, 19965/2 пресеца парцелу 19951 до међне тачке парцела 19951, 19385, 19384 и 19949. Скреће на исток и иде северном међном линијом парцеле 19949 до тромеђе парцела 19949, 19379 и 19982/1. Граница се ломи на север и све време прати међну линију парцеле 19982/1 до међне тачке са парцелом 19948. Скреће на исток северним међним линијама парцела 19948, 19947, 19982/1, 19946, 19982/3 и 19945. Затим граница скреће на север обухватајући парцеле 19434 и 19438, пресеца парцелу 27276/1 и ломи се у правцу југозапада пратећи јужну границу парцела 19320, 27517, 19309, 19308, 19307, 27518, 19306, 19305, 19304, 19303, 19302, 27519, 19294, 19293. Даље граница иде у правцу северозапада пратећи југозападну границу парцела 19294, 27525 и 19275,

пресеца парцеле 27526 и 27281 и наставља југозападном границом парцеле 27281. Најпре пратећи западну границу парцеле 27566, а затим пресећајући парцеле 27566 и 27565/2 граница заштите наставља у правцу северозапада. Крећући се у истом правцу граница прати западну границу парцеле 27275, затим граница скреће у правцу североистока пратећи северну међну линију парцела 14031, 27469, 14029, 14028/2, 14028/1, 14027 и 14026. Граница долази до КО Велико Средиште, тачније четворемеђе парцела 27555 и 14026 у КО Вршац и 1975 и 1933 у КО Велико Средиште, затим улази у КО Велико Средиште.

КО Велико Средиште

Уласком у КО Велико Средиште граница заштите иде у правцу североистока пратећи северну међну линију парцела 1933, 2175, 2016 и 2162 у дожини од око 460m, затим се граница заштићеног природног добра ломи на југоисток пресецајући парцеле 2162 и 1997 и долази до тремеђе 1997, 2015 и 2164. Граница наставља у истом правцу пратећи источну међну линију парцела 2015, 2167, 2012 и 2166, долази до крајње јужне тачке парцеле 1910, пресеца парцеле 2166 и 2002 и долази до крајње јужне тачке парцеле 2002. Даље наставља пратећи североисточну међну линију парцеле 1924, долази до тремеђе парцела 1924, 1923/2 и 2149, ломи се на југозапад пратећи међну линију парцела 1924 и 2149 дужином од око 20m, затим пресеца парцелу 2149, долази до тремеђе парцела 2149, 2003 и 2004. Наставља да се креће у правцу југоистока пратећи парцелу 2004, пресеца парцелу 2142, наставља у истом правцу пратећи парцелу 1991, пресеца парцелу 2136 и долази до границе са КО Мало Средиште.

КО Мало Средиште

Уласком у ову катастарску општину граница заштићеног природног добра креће се у правцу југоистока, пресеца парцелу 589 и наставља да прати границу парцеле 491 све до границе са КО Вршцем. Даље граница иде међом катастарских општина (прати парцеле 19860, 19902, 19905/1 и 19903 КО Вршац). Затим граница заштићеног природног добра иде у правцу југоистока, враћа се у КО Мало Средиште, пресеца парцеле 264 (дужином од око 860m), 560 (дужином од око 6m) и 270 (дужином од око 48m)¹, долази до тремеђе парцела 270, 274 и 271, наставља у истом правцу пратећи јужну међну линију парцеле 274. Долази до међне линије катастарских општина, КО Мало Средиште и КО Велико Средиште, граница скреће у правцу североистока пратећи западну међну линију парцеле 1540 (КО Велико Средиште), након чега улази у КО Велико Средиште.

НАПОМЕНА:

Из до сада описаног заштићеног подручја изузимају се следеће површине:

1) КО Вршац

Опис границе овог полигона почиње од тремеђе парцела 27516, 19324 и 27276/1 креће се у правцу североистока пратећи јужну међну линију парцела 19324, 27515, 19335 и 27514, ломи се на северозапад источном међном линијом парцеле 27514, затим на североисток јужном међном линијом парцеле 19343. Даље граница наставља у правцу југоистока пратећи западну међну линију парцеле 19344, пресеца парцелу 27276/1, прати западну међну линију парцеле 19465. Потом иде на југозапад пратећи северне међне линије парцела 19462, 19460, 19940, 19941, 19982/1, долази до тремеђе парцела 19982/1, 19438 и 19443 и ломи се на северозапад

¹ Граница заштите прати северну границу шумских одељења 023, 026 и 027 ГЈ Вршачки брег

пратећи источну међну линију парцеле 19438, пресеца парцелу 27276/1 и долази до почетне тачке описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

2) КО Вршац

Граница другог полигона који се изузима из заштите почиње од тромеђе парцела 27276/1, 19347 и 19348, креће се у правцу северозапада пратећи јужну међну линију парцела 19348, 19349, 19350, 19358, 19359, 19366 до парцеле 19367. Ту се ломи на југоисток, даље граница прати западну међну линију парцеле 19367. Ломи се на североисток северном међном линијом парцеле 27276/1, долази до тромеђе парцела 27276/1 КО Вршац, 2219 КО Велико Средиште и 2217 КО Велико Средиште. Ломећи се на југоисток граница овог полигона се враћа на територију КО Вршац, пресеца парцелу 27276/1 и наставља у истом правцу пратећи западну међну линију парцела 19552 и 19562. Даље граница иде у правцу југозапада пратећи северне међне линије парцела 19554, 19897, 19905/1, 19491/2, 19488/2 и 19476/2. Затим се граница ломи на северозапад и наставља у том правцу источном међном линијом парцела 19478, 19469, пресеца парцелу 27276/1 и долази до почетне тачке описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

3) КО Велико Средиште

Почетна тачка описа овог полигона је тромеђа парцела 2212, 2210 и 2211. Граница полигона који се изузима из заштите креће се од почетне тачке у правцу североистока јужном међном линијом парцеле 2212, пресеца парцелу 2195, наставља у истом правцу јужном међном линијом парцеле 2181. Затим се ломи на југоисток пратећи западну међну линију парцеле 2009 и долази до тромеђе парцела 2009 КО Велико Средиште, 27276/1 КО Вршац и 2182 КО Велико Средиште, сече парцелу 27276/1 КО Вршац и улази у КО Вршац и наставља у истом правцу.

КО Вршац

Уласком у ову катастарску општину граница полигона који се изузима из заштићеног подручја пресеца парцелу 27276/1 и наставља у правцу југоистока пратећи западну међну линију парцеле 19599. Затим се ломи на запад пратећи северну међну линију парцеле 19895, а затим се ломи на северозапад пратећи северну међну линију парцеле 19554, западну међну линију парцеле 19565, северну међну линију парцела 19565 и 19564, потом наставља у истом правцу западном међном линијом парцела 19562 и 19552, пресеца парцелу 27276/1 и долази до тромеђе парцела 27276/1 КО Вршац, 2211 КО Велико Средиште и 2210 КО Велико Средиште, потом се враћа у КО Велико Средиште.

КО Велико Средиште

Граница полигона наставља у смеру северозапада пратећи источну међну линију парцеле 2211, долази до тромеђе парцела 2211, 2212 и 2210, што је уједно и почетна тачка описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

4) КО Вршац

Опис границе овог полигона почиње од тромеђе парцела 19604, 19894 и 19895, граница се креће ка северу пратећи западну међну линију парцела 19604, 19603, 19602, 19601 и 19600. Затим скреће на југ пратећи источну међну линију парцела 19600, 19601, 19602, 19603 и 19604. Након тога крећући се јужном међном линијом парцеле 19604 скреће на југозапад и долази

до тромеђе парцела 19604, 19894 и 19895, односно долази до почетне тачке описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

5) КО Велико Средиште

Почетна тачка описа овог полигона је тромеђа парцела 1785, 1756 и 2009. Граница се креће у правцу североистока пратећи јужну међну линију парцеле 1785, затим скреће на југоисток уз југозападну међну линију парцеле 2007. Долази до тромеђе парцела 2007, 2142 и 1784, пресеца парцелу 2142 и наставља да се креће у истом смеру југозападном међном линијом парцеле 1746. Долази до тромеђе парцела 1476, 2136 и 1747, пресеца парцелу 2136 и долази до тромеђе парцела 2136 КО Велико Средиште, 19678 КО Вршац и 19657 КО Вршац, након чега прелази у КО Вршац.

КО Вршац

Уласком у ову катастарску општину граница полигона који се искључује из заштите креће се у правцу југоистока југозападном ивицом парцеле 19678. Након тога граница скреће на југозапад крећући се северном међном линијом парцела 19905/1, 19889, 19890, 19891 и 19892. Затим се граница ломи на северозапад источном међном линијом парцела 19905/1, 19599, пресеца парцелу 27276/1 и долази до тромеђе парцела 27276/1 КО Вршац, 2009 КО Вршац и 1756 КО Велико Средиште, након чега се враћа у КО Велико Средиште.

КО Велико Средиште

Граница наставља да се креће у истом правцу (северозапад) источном међном линијом парцеле 2009 и долази до тромеђе парцела 2009, 1785 и 1756, односно до почетне тачке описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

6) КО Велико Средиште

Почетна тачка описа овог полигона је тромеђа парцела 2147, 1810 и 2007. Граница иде у правцу североистока пратећи источну међну линију парцеле 2147, долази до међе са парцелом 2004, скреће на југоисток и прати границу парцеле 2004, пресеца парцелу 2142, прати 1991, пресеца 2136 и долази до КО Мало Средиште.

КО Мало Средиште

Уласком у ову катастарску општину граница наставља да се креће у правцу југоистока тако што пресеца парцелу 589, прати границу парцеле 491 и долази до тромеђе парцела 491 КО Мало Средиште, 19860 КО Вршац и 19815 КО Вршац.

КО Вршац

Уласком у ову катастарску општину граница полигона који се искључује из заштите креће се у правцу југозапада пратећи западну међну линију парцеле 19860, долази до тромеђе парцела 19860, 19902 и 27278. Затим се граница ломи у правцу северозапада пратећи границу парцела 19902, 19905/1 и обухвата парцелу 19905/2. Граница наставља најпре у правцу запада пратећи северну међну линију парцеле 19905/1, а затим у правцу северозапада пратећи границу парцеле 19678, долази до тромеђе КО Вршац, КО Велико Средиште и КО Мало Средиште.

КО Велико Средиште

Граница опет улази у КО Велико Средиште, иде у правцу северозапада, тако што пресеца парцелу 2136, затим прати границу парцеле 1744, пресеца 2142, прати границу парцеле 2007 и долази до тромеђе парцела 2147, 1810 и 2007, односно до почетне тачке описа, чиме се затвара полигон који се изузима из заштите.

КО Велико Средиште

У овој катастарској општини граница заштићеног природног добра обухвата парцеле 1540 и 1541.

КО Гудурица

Граница заштићеног природног добра креће се у правцу североистока пратећи северну међну линију парцеле 2953, затим скреће на југозапад источном међном линијом исте парцеле (2953). Даље иде у правцу истока северном међном линијом парцела 3716, 2953, обухвата парцелу 5069, пресеца парцелу 2716, а затим обухвата парцеле 2950, 2949 и 2952, наставља у истом правцу северном међном линијом парцела 2948, пресеца 5055, опет наставља у истом правцу северном међном линијом парцела 2945, 2953 и 2942. Граница затим скреће на југ пратећи источну међну линију парцела 2942, 2943, 2944 и 5058, долази до тромеђе парцела 5058 (КО Гудурица), 3983 (КО Марковац) и 4001/2 (КО Марковац) након чега улази у КО Марковац.

КО Марковац

Уласком у ову катастарску општину граница заштићеног природног добра креће се у правцу истока пратећи северну међну линију парцела 4001/2, 3999, 4000, опет 4001/2, 4031, 4025, 4788, пресеца 4787 и прати њену источну међну линију, долази до тромеђе парцела 4787, 4203 и 4204. Даље наставља у истом правцу пратећи северну међну линију парцела 4204, 4205, пресеца 4784, прати северну међну линију парцела 4206 и 4001/2. Затим скреће на југ источном међном линијом парцела 4005 и 4001/2, на тај начин граница долази до почетне тачке овог описа, односно до тромеђе Државне границе са Републиком Румунијом, КО Сочица I и КО Марковац и тиме је завршен опис границе заштићеног природног добра.

I 9. ПОВРШИНА

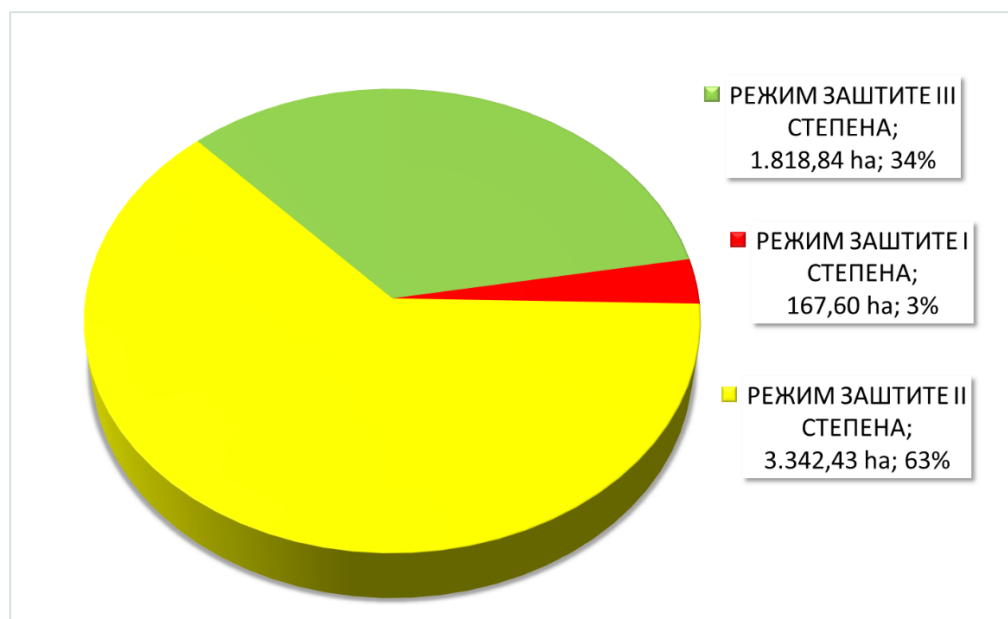
Укупна површина ПИО „Вршачке планине“ утврђена овом ревизијом износи 5.328,86 ha. Од тога, подручје режима заштите I степена се простире на 167,60 ha (3,1%). Под режимом заштите II степена налази се 3.342,43 ha (62,7%), а режим заштите III степена покрива 1.818,84 ha (34,1%).

Табела 2: Приказ површина по режимима заштите у ПИО „Вршачке планине“

	m ²	%	ha
РЕЖИМ ЗАШТИТЕ I СТЕПЕНА	167 59 56	3,1	167,60
РЕЖИМ ЗАШТИТЕ II СТЕПЕНА	3342 42 63	62,7	3.342,43
РЕЖИМ ЗАШТИТЕ III СТЕПЕНА	1818 84 02	34,1	1.818,84
	5328 86 21	100,00	5.328,86

У односу на претходни систем заштите, подручје режима заштите I степена је смањено са 190 ha на садашњу вредност. Смањење се односи на локалитет Каменолом где је подручје хранилишта за птице грабљивице пребачено у III степен заштите.

Промене у погледу односа граница режима заштите II и III степена извршене су за потребе прилагођавања граница режима заштите утврђених претходним системом заштите Вршачких планина и Малог вршачког рита, актуелним границама катастарских парцела, односно границама шумских одељења и одсека на местима где границу режима заштите није било могуће описати по граници катастарске парцеле (велике парцеле шумског земљишта).

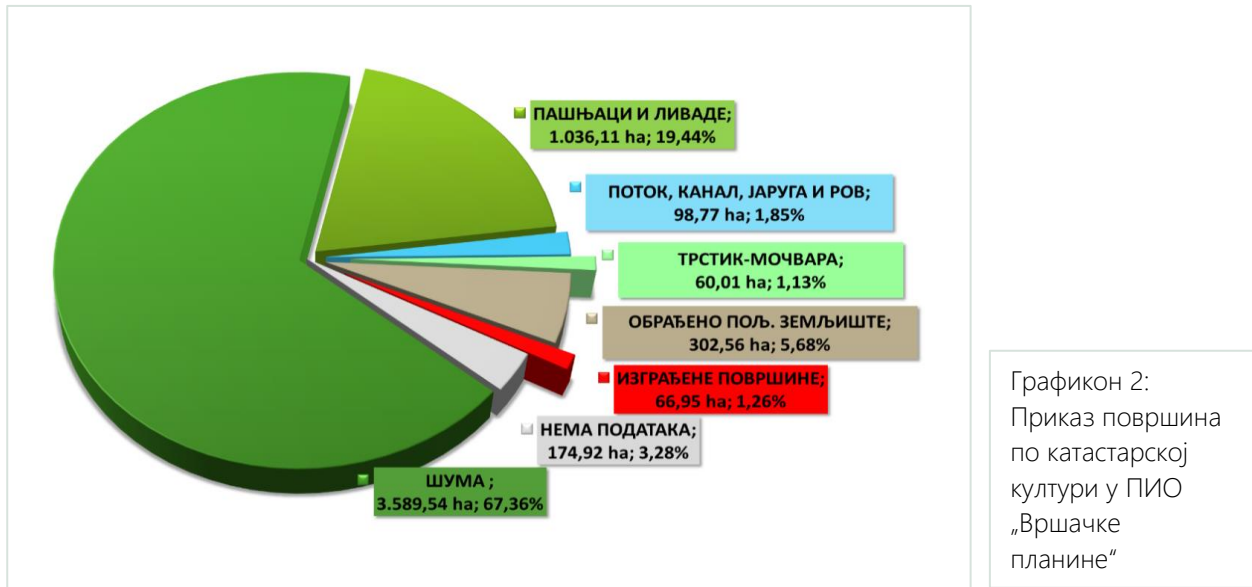

Графикон 1: Приказ површина по режимима заштите у ПИО „Вршачке планине“

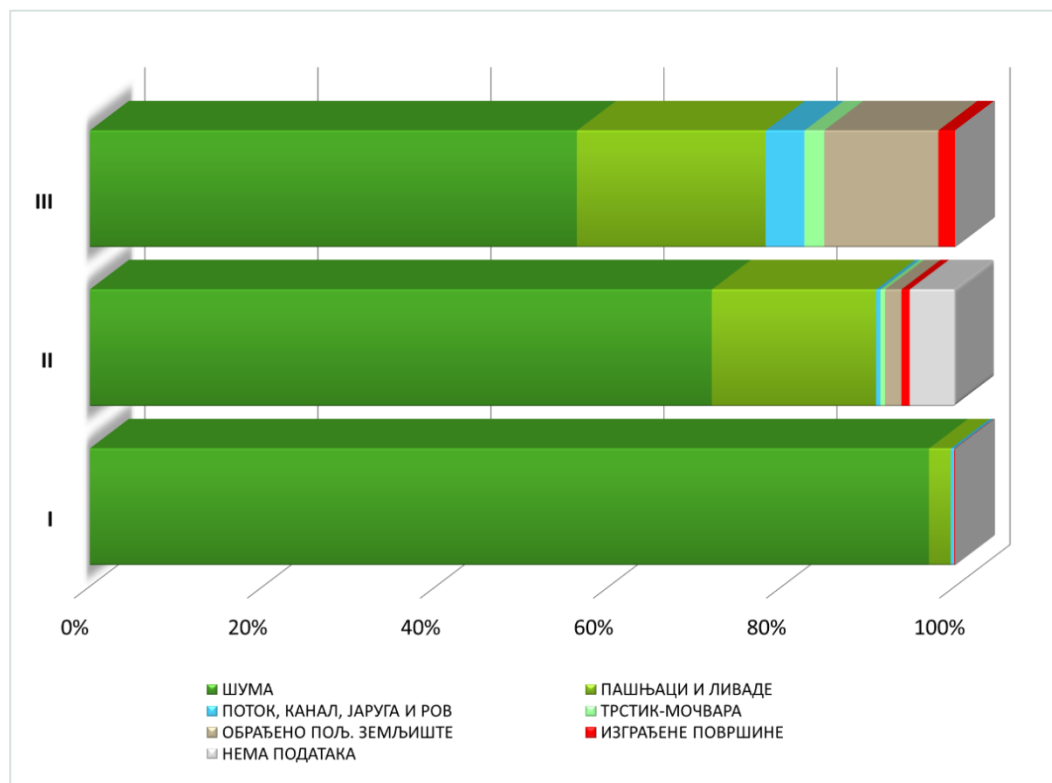
Према кастарској култури (табела 3 и графикон 2), највеће учешће у површини заштићеног подручја имају шуме (67,36%), на другом месту су пашњаци и ливаде (19,44%), док изграђене површине покривају свега 1,26%. Природне и блиско природне површине (шуме, ливаде, пашњаци, трстици, потоци и сл.) заузимају 89,78% површине, указујући на висок степен природности заштићеног подручја. Категорија „нема података“ (3,28%) такође обухвата шумска и травна станишта, за које је катастарска евиденција у току, што заједно са претходно наведеним површинама чини 93% укупне површине заштићеног подручја.

Табела 3: Структура површина по катастарској култури у ПИО „Вршачке планине“

Култура	m2	ha	%
ШУМА	3589 54 06	3.589,54	67,36
ПАШЊАЦИ И ЛИВАДЕ	1036 11 31	1.036,11	19,44
ПОТОК, КАНАЛ, ЈАРУГА И РОВ	98 76 81	98,77	1,85
ТРСТИК-МОЧВАРА	60 00 94	60,01	1,13
ОБРАЂЕНО ПОЉ. ЗЕМЉИШТЕ	302 56 12	302,56	5,68
ИЗГРАЂЕНЕ ПОВРШИНЕ	66 94 63	66,95	1,26
НЕМА ПОДАТАКА	174 92 34	174,92	3,28
Укупно	5328 86 21	5.328,86	100,00

Изграђене површине (зграде са пратећим објектима и објекти инфраструктуре) покривају 1,26% заштићеног подручја, а обухватају већим делом објекте обухваћене претходним системом заштите подручја и обрасле парцеле затвореног каменолома. Обрађене пољопривредне површине (5,68%) такође су биле унутар обухвата претходног система заштите. Обе претходно наведене категорије се налазе већим делом у режиму заштите III степена а немају учешће у режиму заштите I степена (графикон 3).

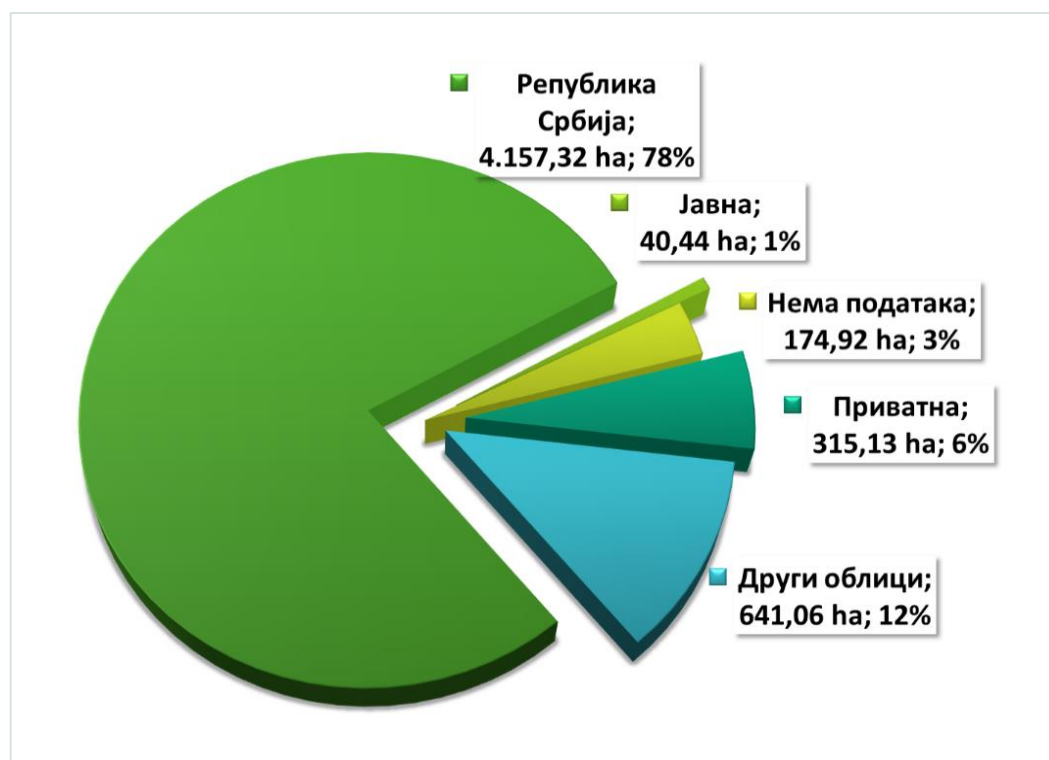
Графикон 3: Приказ површина по катастарској култури и режимима заштите

I 10. ВЛАСНИШТВО

Према подацима Републичког геодетског завода, у заштићеном подручју највеће површинско учешће има државна својина са 78,78 % (категорије „Јавна“ и „Република Србија“ (таб. 4). У приватној својини се налази 5,91 % заштићеног подручја. Други облици својине учествују са 12,03 % (шумски посед црквених организација). О власништву нема званичних података за 3,28 % заштићеног подручја.

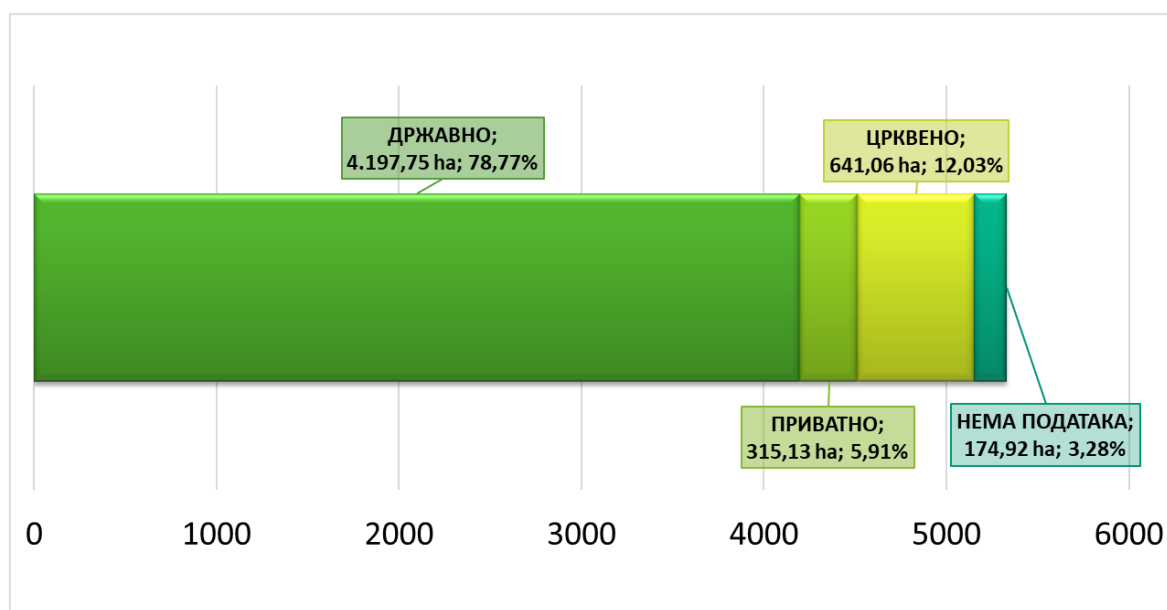
Табела 4: Приказ површина по облику својине ПИО „Вршачке планине“

	m ²	%	ha
Република Србија	4157 31 56	78,02	4.157,32
Јавна	40 43 89	0,76	40,44
Нема података	174 92 34	3,28	174,92
Приватна	315 12 75	5,91	315,13
Други облици	641 05 67	12,03	641,06
Укупно	5328 86 21	100,00	5.328,86

Графикон 4: Приказ површина по облику својине у ПИО „Вршачке планине“

Поседи црквених организација чине категорију „други облици својине“, са 12% учешћа у укупној површини заштићеног подручја (графикон 4).

Графикон 5: Приказ површина по облику својине са обједињеном својином у државном власништву и издвојеном црквеним својином.

Површине обухваће заштитом у црквеној својини (графикон 5) преузете су из претходног система заштите, а овом ревизијом заштите задржане у истом режиму заштите, као и готово све остале површине у заштићеном подручју без обзира на облик својине.

I 11. ИСТОРИЈАТ ЗАШТИТЕ

Подручје има дугу историју иницијатива и одлука о заштити природних вредности.

На основу члана 28. став 2. Закона о заштити природе („Службени лист САП Војводине“, број 27/78) и члана 280. Статута Општине Вршац („Службени лист општина Вршац и пландиште“, број 3/74 и „Службени лист Општине Вршац“, број 1/78 и 13/81), Скупштина општине Вршац, на посебним седницама Већа удруженог рада и Већа месних заједница, одржаним 29. јануара 1982. године, по прибављеном мишљењу Завода за заштиту природе Нови Сад, број 877/81 од 04. децембра 1981. године, донела је РЕШЕЊЕ о проглашењу Вршачких планина за Регионални парк, као заштићени део природе посебних природних вредности.

Цитираним Решењем за управљача тј. стараоца заштићеног природног добра одређена је Радна организација „Вршачки брег“ – за шумарство, Вршац.

Имајући у виду природне вредности Вршачких планина Скупштина општине Вршац је својим закључком број: 06-1-31/87-01 од 5. маја 1987. године код Скупштине САП Војводине покренула иницијативу за стављање Регионалног парка „Вршачке планине“ на виши ниво заштите тј. на ниво Специјалног природног резервата.

Скупштина САП Војводине је размотрила и прихватила наведену Иницијативу 1. марта 1988. године, и задужила Извршно веће Скупштине САП Војводине да припреми Предлог за доношење и Нацрт закона о стављању Вршачких планина под посебну заштиту као дела природе са својствима Специјалног природног резервата.

Имајући у виду напред наведено Извршно веће Скупштине САП Војводине је у току 1989 и 1990 (фебруар 1990. године) урадило Предлог за доношење и Нацрт закона о Специјалном природном резервату „Вршачке планине“. Због догађаја који су се у то време дешавали Закон о Специјалном природном резервату „Вршачке планине“ није донешен.

Валоризацијом подручја и израдом Студије заштите Предео изузетних одлика „Вршачке планине“ (Завод, 2005), извршена је ревизија заштите и покренут је нови поступак проглашења заштићеног подручја, чему је уследила скупштинска Одлуке о проглашењу ПИО „Вршачке планине“ од стране тадашње Општине Вршац („Сл. лист општине Вршац“ 6/2005), одређујући ЈП „Варош“ као управљача. Потом је донета измена Одлуке којом је категорија природног добра са I промењена у III („Сл. лист општине Вршац“ 4/2006). Вршачке планине и Мали вршачки рит су 2009. године од стране „BirdLife International“ издвојени као Међународно значајно подручје за птице – „IBA Vršacke planine“, на површини од 12.069 ha. Године 2015. уследила је наредна измена Одлуке о проглашењу ПИО „Вршачке планине“, донета од стране Скупштине Града Вршца, ради усаглашења описа граница тог заштићеног подручја са актуелним изменама катастарских планова за потребе израде ПДР „Вршачки замак“ („Сл. лист општине Вршац“, 6/2015). Овој измени је претходило картирање постојеће границе режима I степена заштите на локалитету Вршачка кула, сарадњом Градске управе Града Вршца, ЈП „Војводинашуме“ као корисника шума и Покрајинског завода за заштиту природе.

Заштита просторне целине Мали вршачки рит је нешто новијег датума. Уредбом о еколошкој мрежи („Сл- гласник РС“, 102/2010) ово подручје је заједно са Вршачким планинама издвојено као једно од централних подручја Еколошке мреже Србије под редним бројем 16, под називом „Вршачке планине и ливаде“. Подручје је заштићено Одлуком о проглашењу Заштићеног станишта „Мали вршачки рит“ („Сл. лист општине Вршац“, 10/2013).

Последње измене Одлуке о проглашењу ПИО „Вршачке планине“ и Одлуке о проглашењу ЗС „Мали вршачки рит“ донете су 2017. године („Сл. лист општине Вршац“, 17/2017) којим је за управљача оба заштићена подручја одређено ЈКП „Други октобар“, Вршац.

II ОПИС ПРИРОДНИХ, СТОРОНИХ И ПРЕДНОНИХ ОДЛИКА

II ОПИС ПРИРОДНИХ, СТВОРЕНИХ И ПРЕДЕОНИХ ОДЛИКА

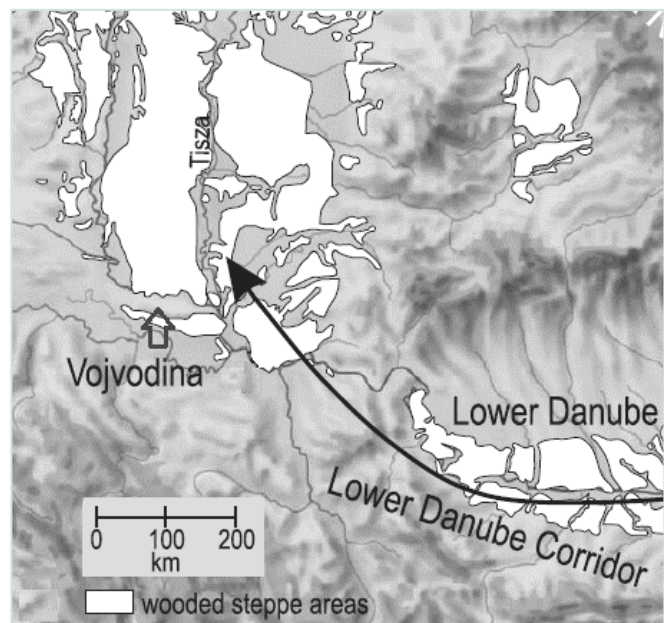
II 1. ПРИРОДНЕ ОДЛИКЕ

II 1.1. Историјат предела

Формирање културног предела

Природна вегетација

Подаци палео-еколошких истраживања спроведених током последњих деценија обогаћују досадашње теорије о развоју вегетације Панонског региона новим детаљима, пружајући информације о периоду од плеистоцена (Rudner&Sümegi, 2001; Sümegi et al., 2013b) до садашњих времена. Палеоеколози (Magyari et al, 2010, Sümegi et al., 2013a) закључују да је вегетација Панонског региона током целог холоцена имала шумостепски карактер (Слика 1), а покривност шумских и нешумских типова вегетације мењала се у складу са климатским осцилацијама, што се објашњава постојањем бројних низијских рефугијума дрвенастих врста у хладним периодима (Rudner&Sümegi, 2001, Willis et al., 2000) и континуитетом постојања степске и слатинске вегетације у периодима доминације шума или хладних степа (Barczy et al., 2006; Magyari et al., 2010; Sümegi et al., 2013a,b). Висок степен мозаичности вегетације споменути аутори тумаче разноврсношћу микроклиматских, хидролошких и педолошких услова региона (Sümegi&Krolopp, 2002).

Слика 1: Шумо-степска зона у Војводини се надовезује на источне шумостепске области преко еколошког коридора Дунава (Magyari et al, 2010)

Најзначајнији видови традиционалног коришћења ресурса Панонске низије

Археолошки подаци указују на насељеност подручја скоро у свим периодима историје (Ђуришић и сар., 1995). Простор је био богат природним ресурсима: простране мочваре и шуме Вршачких планина су обезбеђивале разноврсну и висококвалитетну храну биљног и животињског порекла

(Gulyás&Sümegi, 2011), а земља повољна за обраду се налазила у непосредној близини, по лесним гредама језерске терасе.

Мозаичност предела је пружала идеалне услове за сточарство. У Панонском региону је коришћен посебан вид прегонске испаше (Frisnyák, 2001). Почетком сезоне испаше стада су боравила на сувим (нпр. степским) пашњацима, током летњег сушног периода су мигрирала на високопродуктивне мочварне ливаде, а шумске површине (поред) су пружале заклон током зиме и додатне могућности исхране (Andrásfalvy, 2009; Szabó, 2004). Традиционално коришћење шума за испашу (Geisinger, 1870) као и доминација пашњака у атару, одржало се до друге поливне XIX века, а у неким подручјима низије и дуже (Frisnyák, 2001). Очувано знање традиционалног пашарења, као део културне баштине, опстало је све до XX века (Andrásfalvy, 2009; Varga et al., 2016). Све врсте домаћих животиња, укључујући и живину, узгајане су на пашњацима (а за испашу су још коришћене шуме и влажна подручја), а сточарство је представљало главни извор прихода у пољопривреди. Испаша обезбеђује мозаичност станишта и предела спречавајући зарастање ливада и чистина насталих природним путем (под утицајем пожара, одрона, поплава и сл.), као и обнављање чистина и прогала насталих активностима људи. Испаша доприноси ревитализацији станишта преношењем пропалу од стране животиња између удаљених локација (Bakker et al., 2009; Diaz et al., 2007). Интензивна испаша претвара шумо-степске површине у травне пустаре (Jamrichová et al., 2017; Molnár et al., 2012). У периодима историје када је бројност становништва опадала на одређеним подручјима, нпр. у околини опустошених насеља за време турске империје, дошло је до обнављања шумске вегетације (Andrásfalvy, 2009).

Фазе у настанку културног предела

Трагови људских насеља у околини заштићеног подручја указују на мање-више континуирано присуство човека од каменог доба (Медовић, 2001). Коришћењем природних ресурса простора, становници су мењали структуру предела у складу са својим техничким могућностима (Andrásfalvy, 2009; Marques et al., 2017). По типовима и интензитету најзначајнијих људских утицаја можемо разликовати више периода у развоју културног предела предметног простора.

Појава првих, мигрирајућих земљорадничких заједница током неолитика се сматра првим доказаним значајним утицајем на биљни покривач (Медовић, 2001; Frisnyák, 2001). Предпоставља се да су први земљорадници обрађивали само незнатно мале површине, а исцрпљивањем земљишта су мењали место становања (Медовић, 2001), чиме је омогућена обнова узурпираних површина. Поред гајења биљака и животиња људи су и даље скупљали храну у природи и ловили дивљач, а насеља су била смештена поред водотокова или језера где су ови ресурси били најбогатији (Медовић, 2001; Gulyás&Sümegi, 2011). Анализом података са простора западне и северне Европе, утицај пољопривреде на вегетацију је постао значајан само на одређеном степену развијености алата и техника, између III и V века пре наше ере (Marques et al., 2017)

Стална насеља која се баве екстензивном пољопривредом, која су изазвала локализоване али дугорочне промене у структури предела, јављају се већ у млађој фази палеолитика. На североисточној обали Малог рита, на лесној греди Ат откривени су трагови насеља из млађег неолитика, међу осталима и објекти слични данашњим кућама, алати и велике керамичке посуде за чување жита. Становници су гајили говеда, овце, козе и свиње (Ђуришић и сар., 1995). На самом рубу брега (Козлук) такође је откривено налазиште из овог периода (www.muzejvrsac.org.rs).

Рударство и обрада метала у пре-индустријским временима је узроковало интензивну сечу шума (опремање рудника, топљење руде исл.). У околини Вршца су пронађени остаци ливнице из

бронзаног доба (Milleker, 1913) али због недостатака већих количина руде у близини овај тип људских активности није представљао значајан чиниоц формирања предела. Експлоатација камена у каснијим периодима је узроковала локално уништавање вегетације, земљишта и неких геолошких формација.

Истребљење крупних дивљих биљоједа као што су дивље говече, дивљи коњ и сл., у нашем региону се одвијало током бронзаног доба (Sümegei, 2011) проузрокујући значајне промене у екосистемима Европе. Нестанком крупних биљоједа, њихови доместификовани потомци су постали регулатори животних заједница травних станишта (Molnár&Kun, 2000) и ову улогу су очували до данашњих времена. Археолошка налазишта по рубу Вршачких планина и Малог рита (www.muzejvrsac.org.rs) указују на присуство домаће стоке од саме појаве земљорадничких заједница.

Екстензивно сточарство (слика 2) била је главна грана пољопривреде све до XIX века (Andrásfalvy, 2009). У неким периодима у региону су живели номадски сточари - народи без сталних насеља. У другој половини средњег века на подручју Војводине настала је мрежа малих насеља (Borovszky, 1913). Проценат обрађених површина, које се налазиле у непосредној околини села, био је мали (око 4-5%), а у атару су доминирали пашњаци (Frisnyák, 2001). После пар година коришћења, обрађене површине су напуштане, нове су формиране у другом делу атара, а парлоге су користили за испашу. Мали удео обрађених површина и присуство пашњака у близини парлога обезбедили су спонтану ревитализацију вегетације (Molnár et al., 2012). Због недостатка валидних података тешко је проценити у којој мери је овај вид сточарства утицао на смањењу шумских површина оригиналног шумо-степског мозаика (Szabó, 2004). Топоними архивских карата указују на раније постојање шумских површина у близини заштићеног подручја (нпр. потес „Брест“ јужно од Павлиша) које су биле уништене пре израде првих савремених карата у XVIII веку.

Слика 2: Подолско говече је аутохтона раса ширег региона, адаптирана на услове традиционалног сточарства.

Локално уништавање станишта ширењем насеља или због изградње инфраструктуре, односно одбрамбених објеката, по археолошким подацима се први пут одвијало за време Римске империје, када су у близини изграђени пут и војно утврђење (Milleker, 1913). Уређење околине стратешки значајних локалитета је подразумевало формирање пространих отворених површина крчењем шума (Visy, 2003). Предпоставља се да су изградња и функционисање тврђаве крајем средњег века, као и подизање турског утврђења нешто касније (Milleker, 1913), имали периодично негативне утицаје на вегетацију источних падина Вршачких планина, а коришћењем других ресурса (камен, дрво, дивљач, рибе итд.) на целу површину данашњег добра. Од средине XVIII века број и површина урбанизованих простора око Вршачких планина континуирано расте, смањујући површине станишта која нису изложени људским утицајима.

Узгој винове лозе је довео до уништавања природне вегетације на знатним површинама Вршачких планина чије падине пружају повољне услове за ову културу. Неки аутори сматрају да се са гајењем винове лозе започело још у Римском периоду (Милошев, 1996). Подаци о вршачком вину које је 1494. године доспео до краљевског двора, као и остаци средњевековних насеља у близини данашњег Вршца (Милошев, 1996), указују на добро развијену производњу вина крајем средњег века. Простор је био мање-више континуирано насељен и у турском периоду, а путопис из X века описује винограде источно од Вршца који се пружају до саме тврђаве и насеље са 300 кућа (Милошев, 1996). Милекер (1913) наводи да је 1717. године у Вршцу било свега 30 кућа и да је извршено насељавање немачких породица са циљем подизања нових винограда. Традиционални виногради најчешће су били прошарани разним воћкама, и представљали су повољно станиште бројним шумостепским врстама, првенствено птицама које су се храниле инсектима, а често се и гнездили у њима. У виноградима су опстајале и остале врсте прилагођене аграрним површинама (нпр. крастаче, гуштери, инсекти, грабљивице).

Фрагментација и изолација станишта због раста и спајања обрађених површина у Панонском региону су се десили током XVIII и XIX века (Frisnyák, 2001). Због повољних услова за производњу вина и идеалне локације за традиционално пашарење сезонским прегонима стада између степских, слатинских, мочварних и шумских површина, околина Вршца у овом периоду је припадала најразвијенијим подручјима.

По подацима Милекера (1913) број становника се брзо повећавао захваљујући планским насељавањима после турског периода. Користили су најсавременије методе свог времена, нпр. већ 1769. године су изградили канал Вршац-Павлиш са циљем повећања површине кошаница и пашњака одводњавањем Малог и Великог рита. Карта Првог војног премера (1769-1772) показује да мочварну површину Малог рита од винограда одваја уски појас њива, који покривају целу површину западних падина (скоро до самих врхова) и заузимају велике површине код Малог Средишта и Месића (слика 3). Површина шумске вегетације је била мања од данашње: долине водотокова на карти су означене као пашњаци, а на простору Широког била се налазе пашњаци и обрађене површине са појединачним остацима шумске вегетације. Источно од Широког била доминирала је шумска вегетација, а код Малог Средишта је приказан пространи пашњак. Ово је најранији приказ о

Слика 3: Намена простора у околини Вршца крајем XVIII века (<http://mapire.eu/en/map>)

просторном одвајању влажних и шумских станишта обрађеним површинама. Неопходно је напоменути да су због очуваних травних међа и живица између парцела, пољопривредне површине биле знатно проходније за дивље врсте него данас.

Током XIX века виногради су се ширили по подножју планине на рачун пашњака (Милошев, 1996). Детаљне карте Другог и Трећег војног премера (сразмере 1:28000 односно 1:25000), у долинама водотокова, укључујући и привремене токове између западних падина и Малог рита, приказују оранице, кошанице или пашњаке, веома често прошаране стаблима или шумарцима. Неки топоними (нпр. „излаз“) такође указују на пашњаке.

Наведене карте показују да су мочварне површине Малог рита биле повезане у мрежу пашњака која се пружала између Вршачких планина и Делиблатске пешчаре, омогућивши сезонско кретање стада између сувих и влажних терена. Повезаност пашњака у јединствену мрежу је била обезбеђена и уређењем атара и израдом катастра. Иако се модернизацијом пољопривредне производње површина пашњака стално смањивала, повезаност пашњака је очувана све до краја XX века. Неки од ових травних коридора, покривени остацима ливадске вегетације су опстали до данашњих дана пружајући прибежиште популацијама неких заштићених врста (слика 4).

Слика 4: Широки травни појас између ораница повезује бивше пашњаке вршачког атара. Снимљено у августу 2018.г., северозападно од Уљме. Појас је део исконске, на слици се види строго заштићена врста перунике (*Iris spuria*).

Даљим развојем каналске мреже највећи део Малог рита је одводњен и постао је пашњак још у XIX веку. Карта Другог војног премера, израђена средином XIX века показује торове на северозападном делу рита, а карте Трећег премера (1869-87) показују мочварну вегетацију само на југозападном делу ове депресије. На пашњацима виших делова рита су означени ђермови, што указује на значајан пад нивоа подземне воде. Насељавање врста сувљих станишта на одводњене површине убрзано је кретањем стада, која су пренела семе и друге пропагуле између разних типова вегетације. До краја XX века мочварна вегетација Малог рита је опстала само у најдубљим деловима депресија и у мелиоративним каналима.

Интензивна, профитно оријентисана пољопривредна производња се најпре појавила у виноградарству, чију модернизацију је подстицала појава филоксере крајем XIX века (Frisnyák, 2009). Обнављање уништених засада винограда отпорних на ову штеточину захтевало је велика улагања, а мање повољне локације за производњу, као што су највиши и најстрмији делови падина, биле су препуштене секундарној сукцесији. Упоредивањем карата из разних периода уочава се да се на неким подручјима обновила шума, друга су претворена у пашњаке или

оранице. Јачање државног монопола у производњи вина 1960-их година је довело до поновног смањења површине ових култура. Раст интензитета производње (величина парцела, механизација, хемизација) у модерним засадама је праћен опадањем биолошке разноврсности, делом због директног уништавања врста пестицидима, а делом због неповољне структуре засада-културе (Stoate et al, 2009).

Интензивна ратарска производња је присутна у непосредној околини заштићеног подручја од 1970-их година. Опадање броја гајених врста и сорти узрокује хомогенизацију предела и нагли пад биодиверзитета пољопривредних површина, а растућа тенденција хемизације директно угрожава дивље врсте и квалитет животне средине. Интензивно сточарство је добило замаха у другој половини XX века, узгојем стоке у шталама и конверзијом пашњака у обрадиве површине. Пашњаци у околини Вршца су опстали углавном у близини насеља и служе за дневну испашу животиња малих газдинстава. Стока током целе године борави на истој површини, што доводи до деградације травне вегетације. Неповољни економски услови за производњу меса током последњих деценија узрокују смањење сточног фонда, због чега је на пашњацима Малог рита број животиња испод оптимума.

Формирање секундарних станишта на претходно обрађеним површинама се одвијало сваки пут у историји када је дошло до опадања интензитета људских активности. Крајње смањење или чак исчезавање одређених станишних типова током последњих деценија наглашава значај свих секундарних станишта, која пружају повољне услове за опстанак популација дивљих врста (Stoate et al, 2009). Ливаде које заузимају просторе некадашњих мочвара Малог рита настале су постепеним ширењем исконских ливада са суседних подручја, што се уочава и по саставу и структури биљних заједница. Секундарна вегетација запуштених винограда (у којима су најчешће постојала и стабла разног воћа) може бити веома разноврсна и богата ретким врстама шумостепских станишта (Mravcsik et al., 2009, Sendtko, 1999). Неки од запуштених винограда су претворени у шумске засаде (Милошев, 1996), често садњом багрема. Због агресивних алалелопатских дејстава багрема, у овим културама може да опстане само мали број других биљака, услед чега су ниског диверзитета.

Развој интензивног шумарства почиње у XVIII веку. Већина шумских површина је припадала држави, која је подстицала планско газдовање шумама (Andrásfalvy, 2009). Марија Терезија 1770 године је издала пропис о државним шумама, која је захтевала процену стања и планско газдовање. Први закон о шумама који је регулисао газдовање шумама у државном власништву по савременим принципима, донет је 1879. године. Традиционално коришћење шумских ресурса ради задовољавања потреба локалног становништва (жирење, шумска испаша, скупљање огрева) је постепено замењено тржишно оријентисаном производњом дрвета. На све већим површинама су формиране монокултуре страних врста, нарочито багрема. Током XX века и у западном делу Малог рита су подигнути шумски засади - монокултуре (око 240 ha), смањујући површину травних станишта за врсте панонских пустара.

Најзначајније карактеристике развоја предела

- Заштићено подручје припада културним пределима Европе, представљајући комплекс просторних целина у блиско-природном стању, на којима је разноврсност станишта и врста је условљена традиционалним коришћењем природних ресурса.
- Због кључних утицаја крупних биљоједа на динамику вегетације прегонска испаша (сезонске миграције стада између разних станишта) је била један од најзначајнијих регулатора биолошке и предеоне разноврсности.

- Ширењем антропогених површина по некадашњем мозаику станишних типова, у највећој мери су уништена влажна, ливадска и сува травна станишта, угрожавајући опстанак бројних врста које живе на њима или проводе на њима део животног циклуса (размножавање, презимљавање, исхрана током миграције итд.). Њихову улогу су делом преузела секундарна станишта (запуштени виноградни, ливаде настале одводњавањем, пионирска вегетација каменолома) настала под утицајем људских активности.
- Одводњавање депресија са циљем претварања у интензивно обрађене површине, као и развој модерног виноградарства довели су до формирања културног предела који захтева стално одржавање и велика улагања, а због веома осетљивог карактера подручја очување квалитета животне средине и природних ресурса захтева посебну пажњу у планирању инвестиција.
- Повећање површине шумских монокултура узрокује промене структуре шумског комплекса Вршачких планина, мењајући животне услове суседних просторних целина и смањујући станишта посебно осетљивим шумским врстама.
- Очување предеоних елемената значајних за биолошку разноврсност зависи од начина коришћења пољопривредног и шумског земљишта, као и у другим земљама Европе (Halada et al., 2011). Законски оквир и систем финансирања заштите природе ЕУ препознају ову чињеницу.

II 1.2. Историјат истраживања

Прве податке о геологији овог подручја дао је Ј. Халаватс (1886), који је урадио и прву геолошку карту околине Вршца у размери 1:144.000, са тумачем.

Б. Димитријевић (1950) је упоредно испитивао метаморфне стене Вршца и Сталаћа. Овај аутор сматра да су сличног састава, главне разлике су у присуству пегматитске фазе у метаморфитима Сталаћа.

У оквиру геоморфолошких проучавања у Војводини, Б. Букуров (1953) описује геолошки састав и постанак ових планина, али само у кратким цртама. У кристалистим шкриљцима спомиње само гнајсеве који су местимично пробијени гранитима. Вршачки Брегови по њему чине источно крило веће антиклинале које представља хорст настао раседањем и спуштањем осталих делова у посткретацјско и олигоценско доба.

Геофизичка испитивањима обрађена су ужа подручја. Најважнији подаци, добијени испитивањима у циљу налажење нафте и гаса у Банату, синтетизовани су у раду В. Аксина (1963).

Потпунија истраживања геолошке грађе Вршачких планина дата су при изради Основне геолошке карте (ОГК), лист Вршац и касније у монографији о Вршачким планинама. У току израде основне геолошке карте, у току 1964 и 1965 год. Вуковић и сарадници (1970) поделили су метаморфне стене на нормалне и метасоматске актините који чине јединствени метаморфни комплекс настао регионалним метаморфизмом хетерогених седимената. Старост комплекса кристалистих стена није дефинитивно утврђена и сврстан је у прекамбрију и доњи камбријум.

Флора и вегетација овог подручја привукле су бројне истраживаче. Близина Дунава као главног речног трговачког пута између Хабзбуршке царевине и Русије, односно Нере као важне везе карпатских рудника и Дунава су условили брз развој насеља, инфраструктуре, привреде и образовања током првих деценија након ослобођења ових простора од Турака и њиховог поновног насељавања током 18. века. Развој градских центара и трговачких лука на Дунаву током прве индустријске револуције са акумулацијом великог капитала је у епоси реформи у

образовању и високом школству као израза просветитељских тежњи владајуће елите и грађанског слоја пружио погодно тле за рад првих природњака у овим крајевима. У првом периоду истраживања поменути природњаци су посећивали ове крајеве успут, да би се у каснијем периоду јавили и природњаци и истраживачи пореклом са ових простора. Интензитет истраживања је нарочито повећан након увођења редовних паробродских линија и развоја железница (прва железничка пруга у Монархији је саграђена 1854. управо на релацији Јасеново-Бела Црква-Базјаш).

Први подаци о флори природног добра су публиковани у делу ботаничара Пала Китаибела и Франца Валдштајна, који су током јуна 1800. године провели неколико дана у Вршцу и околини (Waldstein & Kitaibel, 1800; Host, 1802; Gombocz, 1945) и лекара и ботаничара Антона Рохела, који је овде боравио 1815. (Rochel, 1828; 1838). Током 19. века и првих деценија 20. века флору Вршачких планина и околине су испитивали бројни мађарски и аустријски ботаничари (значајна имена су Јохан Хојфел, Винце Борбаш, Лајош Симонкаи, Аладар Рихтер, Јене Бернатски). Подаци ових и других ботаничара су обједињени у делима о флори и вегетацији Вршачких планина које су публиковали Пањковић-Матановић (1989), Вучковић (1991) и Пекановић (1991), док су подаци о најугроженијим врстама и поврстама васкуларбе флоре дати у „Црвеној књизи флоре Србије 1“ (Stevanović, 1999).

Присуство, али на жалост и крчење природних шума овог дела Баната, забележено је у историјским списима XVIII и XIX века (Милекер, 1926; Штегер, 1982; Гризелини, 2008). Системска истраживања шумске вегетације нешто су новијег датума. Потенцијалну шумску вегетацију ширег простора одредили су и картографски приказали Парабуђски и сарадници (1978) у оквиру потенцијалне вегетације Војводине, а потом Јовановић и сарадници (1986) израђујући прегледну карту вегетације тадашње Југославије. Опис вегетације ужег подручја Вршачких планина даје је Јовановић (1981), а потом Пекановић (1991). За потребе покретања поступка заштите Вршачких планина, травну и шумску вегетацију Вршачких планина приказује Буторац у студији заштите (Завод, 2005).

Подаци о **фауни бескичмењака** овог простора наводе се у бројним истраживањима.

Вилинске коњице (Odonata) **Вршачких планина** истраживао је Сантовац (2007).

Фауна тврдокрилаца (Coleoptera) је истраживана кроз свега неколико група. Податке о налазима појединих врста стрижибуба (Cerambycidae) даје Ilić (1995), док је фауну трчуљака (Carabidae) истраживао Ćurčić (2003). Сурлаше (Curculionidae: Scolytinae) Вршачких планина, сакупљене од стране проф др. Светислава Живојиновића, у свом раду наводи Marković (2013).

Фауну совица (Noctuidae, Lepidoptera) истраживао је Vajgand (2012) у оквиру своје докторске дисертације.

Детаљније је проучена фауна Diptera (Syrphidae (осолике муве) и Culicidae (комарци). У виду прелиминарних истраживања фауне Syrphidae постоје подаци о запаженим правилностима у сезонским сукцесијама појединих група врста за 1983. годину (Шимић, Вујић, 1984). Такође, објављени су и свеобухватни подаци о истој фамилији Вршачких планина у виду монографије (Вујић, Шимић, 1994; Milankov, 2000; Vujić et al., 2001; Nedeljković et al., 2003; Ludoški et al., 2005; Markov et al., 2015; Ačanski et al., 2016). Сирфиде и опнокрилце (Hymenoptera) Вршачких планина, као полинаторе, обрађује у докторској дисертацији Markov (2017).

Први подаци за Србију о истраживању фам. Culicidae везани искључиво за Вршачке планине дати су од стране др Бранке Божић 1988. године. Vujić et al. (2010) дају новије податке о

комарцима ритских станишта, који обухватају спорадично и простор Вршачких планина. Ramsdale et Snow (2000) помињу у свом раду две врсте из рода *Anopheles*.

Најновија истраживања правокрылаца Вршачких планина у оквиру Црвене књиге Фауне Србије IV дају Павићевић и сар. (2018).

Поред ових публикованих радова, у саставу збирке Покрајинског Завода за заштиту природе Србије у Новом Саду постоји још већи број инсекатских врста сакупљених током редовних теренских истраживања на овом подручју у више наврата. Ипак, могло би се закључити да је подручје Вршачких планина са аспекта ентомологије још увек недовољно проучено.

Истраживања фауне инсеката **Малог вршачког рита** су први пут спроведена у оквиру валоризације природних вредности за потребе заштите током 2008. године (студија Завода, 2008).

Проучавањем водоземаца и гмизаваца на просторима Србије и Војводине бавили су се многи истраживачи: Marsigli (1700, 1726); Fitzinger (1824); Werner (1897); Méhely (1902, 1903) (Џукић, 1977). Од домаћих научника и истраживача овом проблематиком су се бавили: Панчић (1869); Докић (1883); Караман (1948); Радовановић (1951); Прша (1954, 1958); Џукић (1968, 1972, 1974, 1987, 1994, 1995); Микеш (1977); Пауновић (1990); Васић и сар. (1991) (Момиров, 2002); Вуков (2013), Томовић (2014), Ајтић (2015), Џукић (2016).

Велики помак у истраживању и процени угрожености фауне водоземаца и гмизаваца наше земље представља издавање две црвене књиге: „Црвена књига фауне Србије I - водоземци“ (Ајтић и сар., 2015) и „Црвена књига фауне Србије II - гмизавци“ (Ајтић и сар., 2015), које су резултат вишедеценијског теренског и трогодишњег кабинетског рада тима батрахолога и херпетолога Србије, који су у овим књигама сумирали знања и искуства великог броја научника и стручњака из области заштите водоземаца и гмизаваца.

На простору Баната, као и целе Војводине, забележено је укупно 16 врста водоземаца, док простор југоисточног Баната спада у једно од три подручја (UTM 50x50 km) наше државе са највећим бројем забележених врста из ове класе (15) (Вуков и сар., 2013). Такође, на овом истом UTM простору је забележен и највећи број врста гмизаваца (16) у целом панонском и перипанонском региону Републике Србије (Томовић и сар., 2014).

Интензивна истраживања фауне птица Вршачких планина и Малог вршачког рита почињу у другој половини XX века. Први попис птица овог подручја дат је у „Повесници слободне краљевске вароши Вршца“, а у прилогу учитеља Јосифа Валдхера, који је објавио Феликс Милекер (Milleker, 1886). Попис је релативно скроман и обухвата око 60 врста. Постојала је значајна стара збирка препарата птица у Вршачкој гимназији, која је углавном пропала, а један део препарата (око 30) пренет је у Градски музеј Вршац и прикључен природњачком одељењу.

На подручја југоисточног Баната два истраживача птица и уједно препаратора, К. Линхарт и Антон Литохорски, обојица из Беле Цркве, прикупљали су податке за орнитолошку централу у Будимпешти, док су препарате птица слали у Будимпештански природњачки музеј. Подаци су делом објављени у бројним чланцима Рихарда Чорнаиа, у ловачкој штампи.

Дионисие Линциа, као млади учитељ радио је за Темишварску орнитолошку централу и за собом оставио мноштво података, који се сада налазе у Темишварском музеју Баната и великим делом су објављени. Линциа је највише радио у Јужном Банату, у Румунији и Србији. Заједно са бројним сарадницима истраживао је фауну птица на југу Баната (Делиблатска пешчара и Вршачке планине) и у Ђердапској клисури, у периоду 1909-1915., након чега издаје рад о птицама Србије објављен у часопису *Aquila* (Lintia, 1916). На сугестију инспектората музеја и библиотека, 1910.

године дупликате експоната из музеја Баната Линциа шаље у Вршац, у Градски музеј свом пријатељу Феликсу Милекеру, иначе члану орнитолошког, односно биолошког друштва у Будимпешти. Тиме је створен основ за отварање огранка научног друштва у том граду. Та иста збирка се и данас чува у природњачком одељењу Градског музеја Вршац и у врло добром је стању. Збирка броји око 400 експоната и настала је у периоду 1905-1923., када Линциа престаје да шаље материјале. Од тада, збирка је минимално увећана.

Линциа је за собом оставио врло богат доказни материјал, укључујући и оолошку збирку, мноштво података који су делимично објављени. На тој заоставштини највише је радио кустос музеја, др Андреј Киш. Линцијино место кустоса наследио је Емил Надра. Његов значај је у томе што је све податке обрадио, а препарате класификовао. Посебно је значајно што је пописан целокупан материјал који потиче са локација у Србији, посебно из шире околине Вршца. Ипак, ни из Надриног рада не може се у потпуности сагледати орнитофауна Вршачког подручја тога времена.

У периоду од 1950. до 1970. године Вршачке планине у неколико наврата посећује орнитолог Сергије Д. Матвејев. Подаци се делимично објављују у делу „Преглед фауне птица Балканског полуострва“ (Матвејев, 1976). Од 1968. године Гаврилов Т. и Рашајски Ј., обојица из Вршца, сакупљају фаунистичке податке о птицама околине Вршца, укључујући Вршачке планине и Мали вршачки рит. Мањи број њихових података је из периода 1968-1976, а знатно већи из периода 1976-1989. посебно током репродукције птица. Резултати су делимично публиковани у часопису *Larus* (1976-1990), а целокупна сазнања износе у посебном издању Матице српске „Птице Вршачких планина“, Рашајски и Pelle (1993). У том периоду сакупљањем јаја птица ради прављења колекције, осим Рашајског, интензивно се бавио и Теодор Гаврилов из Вршца.

Од 1976. године Вршачке планине и околину посећују повремено Иштван Пеле и Иштван Хам, обојица из Зрењанина. Заједнички резултати истраживања Вршачких планина изнети су у раду „Преглед гнездарица Војводине“ (Pelle i sar., 1977). Средином последње деценије XX века истраживањем и заштитом птица Вршачких планина и Малог вршачког рита почиње се интензивно бавити Миливој Вучановић из Вршца. Од 2003. године Вучановић ради самостално, а затим у оквиру организације која управља заштићеним подручјима на територији града Вршца, а његов допринос познавању фауне тог подручја и посебно њеној заштити, немерљив је. Објавио је велики број прилога о птицама тог подручја (Vučanović, 1999, 2001, 2002a, 2006, 2007, 2008a, 2013; Vučanović i Đorđević, 2008, 2011). У прве две деценије XXI века на простору Вршачких планина и Малог вршачког рита, као и на ширем простору Јужног Баната, истраживањем фауне птица интензивно се бави Иван Ђорђевић, члан Друштва за заштиту и проучавање птица Србије (Đorđević, 2012, 2012a, (2013/2014).

Вршачке планине и Мали вршачки рит у последње три деценије повремено су посећивали и истраживали фауну птица и други орнитолози, као што су Слободан Пузовић и Никола Стојнић. Стојнић је био координатор израде студије за заштиту Малог вршачког рита и аутор прилога о птицама (Стојнић, 2012).

Општи је закључак да су Вршачке планине орнитолошки веома добро истражене и обрађене, односно да спадају у једно од најбоље истражених подручја у Србији. У односу на поједине просторне целине, може се рећи да је знатно боље истражено подручје Вршачких планина, у ранијим и савременом периоду, док је подручје Малог вршачког рита ушло у фокус истраживача тек у последње две деценије.

Иако богата врстама, **фауна сисара** Вршачких планина, није систематски истраживана. Представљени подаци су резултат теренског рада стручњака Завода током 2004. и 2005. године

и током ревизије природних вредности 2017. године, анализе избљувака сова, као и информације које су добијене од сарадника са терена. Такође су коришћени подаци о ловној дивљачи из ловне евиденције. Што се тиче фауне сисара Малог вршачког рита подаци о присутним врстама су прикупљени само од стране стручњака Завода током валоризације природних вредности током 2008. и 2009. године. Што се тиче литературних података мањи број врста за оба подручја наводи Петров (1992) док Рашајски и Вучановић (1998) наводе врсте слепих мишева из гвалица сове Пауновић (2016) наводи већи број врста слепих мишева и њихове налазе. Подаци о присуству вука су резултат праћења и посматрања чуварске службе управљача.

У оквиру проучавања историјата предела, вршена су истраживања развоја вегетације Панонског региона и раних антропогених утицаја на предео (Barczy, et al., 2006; Magyari et al, 2010, Rudner&Sümegi, 2001; Sümegi et al., 2013a,b; Willis et al., 2000), као и истраживања развоја културног предела (Andrásfalvy, 2009; Frisnyák, 2001, 2009). Истраживања су била усмерена на централни део региона али су резултати применљиви за цело подручје. Подаци о утицајима традиционалног пашарења (Varga et al, 2016) и коришћења шума (Szabó, 2008) потичу из радова који обрађују ове теме на нивоу Панонског региона. Развој предела околине Вршца није био предмет истраживања, али постоје бројни подаци о коришћењу ресурса и развоју инфраструктуре у старим публикација, као што је монографија жупанија из доба Аустро-Угарске (Borovszky, 1913; Milleker, 1913), архивски бројеви шумарског листа „Erdészeti Lapok“ (Geisinger, 1870; Mágyocsy-Dietz, 1906) као и у савременим монографијама (Бугарски и сар., 1995; Милошев 1996). Промене намене земљишта су праћене помоћу архивских карата (Arcanum <http://mapire.eu>; Војногеографски институт 1968/69). Опис структуре предела је за потребе ове студије дат на основу теренских обилазака, коришћењем приступачних сателитских снимака (Google Earth) и проучавањем топографских и тематских (геоморфолошких, педолошких и вегетацијских) карата.

II 1.3. Географски положај

Заштићено подручје Предео изузетних одлика „Вршачке планине“ налази се у Републици Србији, у југоисточном делу Баната АП Војводине. Заштићено подручје се простира од Гудурице и Марковца на северу до Сочице и Месића на југу. Источну границу представља државна граница Србије и Румуније, док се на западу заштићено подручје простира до Вршца. Дужина планинског система правцем запад-исток износи око 20 km. Већи део Вршачких планина припада Србији, а мањи део налази се у Румунији. Мали вршачки рит целом дужином се наслања на Вршачке планине. Између ове две просторне целине је пут Вршац – Велико Средиште, али су оне преко еколошких коридора спојене и чине једну целину.

Основне карактеристике географског положаја су припадност Панонском басену, погранични положај према Румунији, изразита висинска разуђеност рељефа нетипична за простор Војводине. Разлике надморских висина у заштићеном подручју су изражене и крећу се од 80 m колика је висина у Малом вршачком рити до 641 mnv колико је висок Гудурички врх највиша тачка Вршачких планина и АП Војводине.

Заштићено подручје захвата површине насеља Сочица, Јабланка, Месић, Велико и Мало Средиште, Гудурица и Марковац, која припадају подручју града Вршца. Сва насеља се налазе на периферији заштићеног подручја.

II 1.4. Геолошке одлике

Панонски басен настао је сложеним премиоценским тектонским покретима, после којих је наталожен дебео пакет квартарно-неогених седимената дебљине преко 1.000 метара. Истражним бушењем утврђено је да је подлога ових седиментима изграђена од палеозојских метаморфних и магматских стена и мезозојских карбонатних и кластичних седимената.

Изданци метаморфних и магматских стена у Војвођанском делу Панонског басена су врло ретки. Једино на Вршачком Брегу палеозојске метаморфне и магматске стене избијају на површину и доступне су теренским испитивањима.

Геолошка грађа терена

Подручје Вршачких планина се налази у јужном Банату и припада у геотектонском погледу Панонском басену (Димитријевић, 1995), тачније представља његову подину која издањује. Поједини аутори су мишљења да Вршачке планине на основу геотектонског положаја припадају Српско-македонској маси, тачније представљају њен рубни део.

Распрострањење картираних јединица Вршачких планина приказано је на геолошкој карти (Прилог : Геолошка карта Вршачких планина).

Опис картираних јединица

Палеозоик

Вршачке планине изграђују најстарије стене, односно различити кристаласти шкриљци у источном делу и гнајсеви у западном делу.

Кристаласти шкриљци представљају врло хетерогену серију метаморфних стена захваћених регионалним метаморфизмом релативно слабог интензитета. Старост ових стена, према мишљењу румунских а и наших аутора (Вуковић и сар., 1970), одређена је као прекамбријумска и доњокамбријумска. Читав комплекс претрпео је током херцинске орогенезе метаморфне промене.

Серију кристаластих шкриљаца представљају нормални ектинити, метасоматски ектинити, хомогени мигматити и хетерогени мигматити.

Нормалне ектините представљају шкриљци ниског кристалинитета, односно филити, хлоритски и серицитски шкриљци. Дебљина филитне зоне не прелази 5 m, и има правац пружања С-Ј. Распрострањени су само као изданци у Марковачком потоку и источно од Сочице.

Групи метасоматских ектинита припадају албит-лискунски шкриљци нижег кристалинитета, албитски лептинолити и албитски гнајсеви. Њихово распрострањење је источно и западно од филитне зоне и мада се према хемијском саставу незнатно разликују, издвојени су на карти као јединствени блок.

Хомогени мигматити представљају крупнозрне стене, које чине гранитоидни гнајсеви, амигдалоидно-окцасти гнајсеви, окцасти гнајсеви и ситнозрни гнајсеви. Обзиром да су истоверсног порекла, а тиме и приближног хемијског састава њихове разлике се огледају у текстури. Распрострањени су такође у источном делу природног добра до границе са Румунијом.

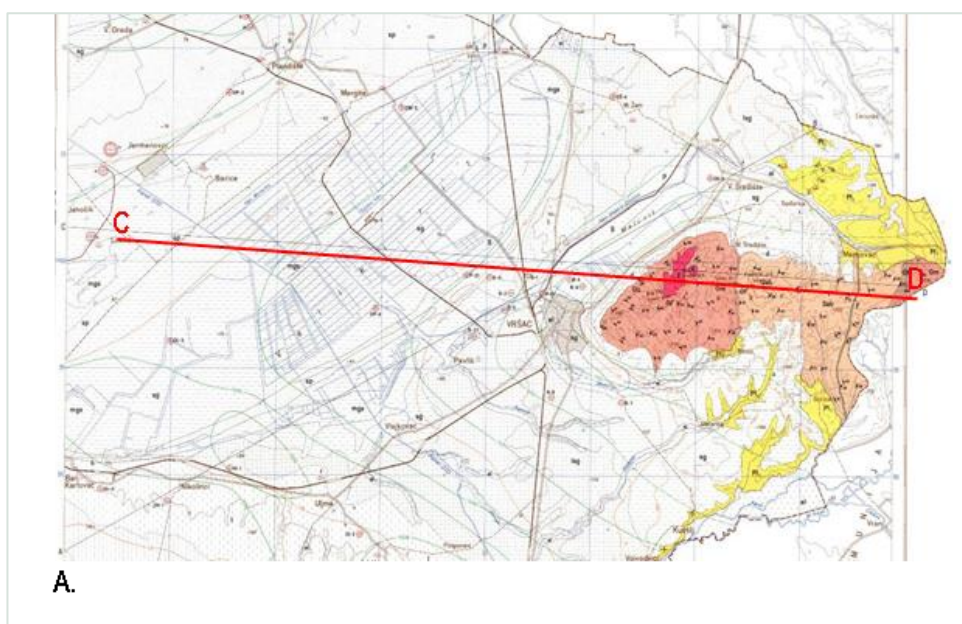
Хетерогене мигматите сачињавају кристаласти шкриљци који су прожети ињектованим жицама гранитског, пегматитског или аплитског састава. У оквиру ове групе издвојени су лептинолити,

аплити, пегматити и агматити. На виче места у маси су констатовани гранитски пробоји (Вуковић и др, 1970).

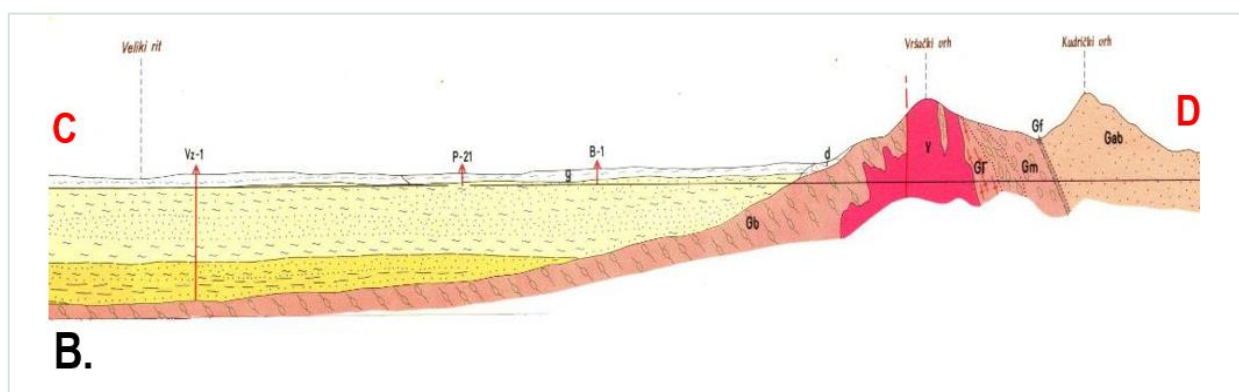
Гранити који припадају киселим магматским стенама откривени су око Вршачке куле и на Козлуку. Њихова појаве представља интрузију која се одвила током херцинске орогенезе. На основу петролошког састава сврстани су највећим делом у гранодиорите.

Неоген

Комплетан простор који окружује Вршачке планине, изграђују неогени седименти, тачније плиоценски. Њихово распрострањење у оквиру природног добра је у јужном делу – око Месића и В. Средишта, а у северном чине границу Вршачких планина и има их око Марковца, Гудурице, Сочице и Куштиља.

Слика 5:
Геолошка грађа
Вршачких
планина (А)
профил (Б).
Преузето са
Основне
геолошке карте,
лист Вршац,
1:100 000.

Најзначајнији литолошки чланови су пескови са прослојцима пешчара и конгломерата, дебљине до једног метра. Према тачној хроностратиграфској подели одређени су као понтски седименти. У њима се налази бројна фосилна фауна – *Congerina triangularis*, *Congerina Markovici*, *Limnocardium schmidti*, и други.

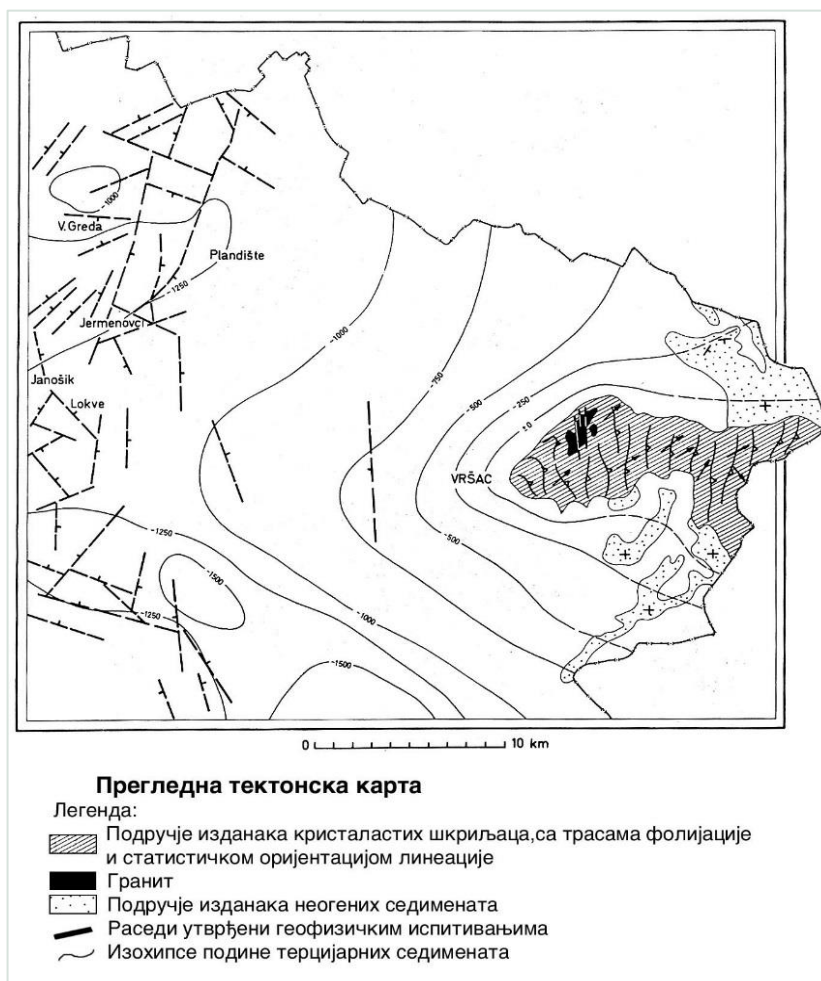
Квартар

Квартарни седименти захватају преко 90% површине које обухвата геолошка карта 1:100 000, лист Вршац. Стварани су на копну, у барама и мочварама, и у речним долинама. За време глацијалног и интерглацијалног доба стварани еолски пескови, песковити лес, шљункови и пескови. У холоцену, због климатских промена, повећава се проток река и потока које ерозијом мењају тадашњи рељеф терена и депонују материјал у најнижим деловима терена, Вршачко-алибунарској депресији и Малом риту. Највећа дебљина квартарних седимената, 120 m., утврђена је подручју Велике Греде и Јерменовца.

На Вршачким планинама седименте ове старости представљају дробина стена које изграђују Вршачке планине и алувијални седименти водотока који су распрострањени у долинама Месићког потока и Марковца. Предстаљају их песковити шљункови и пескови са сочивима суглина. Њихова дебљина је променљива и најчешће не прелази 5 метара.

Структурне карактеристике

Гранитска маса Вршачких планина има неправилан облик, који је издужен у правцу фолијације у метаморфној серији. Испресецана је бројним раседима правца пружања С-Ј и СИ-ЈЗ. На истражном подручју нема пликативних облика и захваљујући руптурном склопу издвојена су четири блока.

Слика 6: Прегледна тектонска карта Вршачких планина (Вуковић и сар., 1970).

Минералне сировине

На истражном подручју постоје само неметаличне минералне сировине, а њихово коришћење је у новије време веома ограничено.

Неметаличне минералне сировине

Лежишта или појаве неметаличних минералних сировина представљају различити грађевински камен, кварцни и обични пескови.

Као грађевински камен углавном се користе гранити, гранодиорити и мање гнајсеви. Ово су истовремено и једине појаве чврстих стена у том подручју па је њихова експлоативност велика. Вршачки гранит се употребљава као ломљен и дробљен камен у грађевинарству. Појаве кварцних пескова су откривене североисточно од Гудурице и В. Средишта, као и око Месића где је експлоатацијом прилично измењен морфолошки изглед терена.

Стање геолошких процеса

Међу савременим геолошким процесима који су присутни на Вршачким планинама издвајају се елувијални, падински процеси, ерозија и појаве клижења.

Елувијални процес је изражен на целокупном истражном простору, а њиме су нешто више захваћене стене гранитоида, где грус има понекад дебљину и до 3 m. Падински процеси се огледају у делувијално пролувијалним седиментима које чине блокови и дробина различитог порекла и састава.

Ерозија се јавља претежно на јужном делу природног добра с обзиром да речну мрежу изграђује доста повремених водотокова бујичног карактера.

Појаве клижења су регистроване само као фосилне, али како се у литолошком стубу појављују сочива глина, треба очекивати да се она могу активирати. До ових појава би могло доћи по ободном делу природног добра.

Георазноврсност и геолошко наслеђе

Разноврсност геолошког састава, структура и форми представља основу за развој живог света, а Вршачке планине својим положајем у низијском рељефу Баната имају сва наведена обележја на којима почивају бројни екосистеми.

Вршачке планине на основу геотектонског положаја припадају Српско-македонској маси и представљају њен рубни део. Припадају громадним, млађе раседним планинама, а правац пружања им је истоксевероисток-запад. Највиши врх је Гудурички врх (641 m n.m.) који истовремено представља и највишу тачку у Војводини.

Геолошка грађа Вршачких планина, упрошћено посматрана, састоји се од стена палеозојске старости које представљају различите врсте шкриљаца и гнајсева. Око њих се налазе седиментне стене неогене старости – пескови, глине и лапорци. Савремени геоморфолошки процеси су извршили модификовање, током геолошке историје, створеног рељефа усецајући бројне водотокове дуж којих се таложу рецентни седименти, шљункови и пескови.

У морфолошком смислу издвајају се четири скоро индивидуална блока, која се распознају преко врхова – Вршачка кула, Вршачки врх, Гудурички врх и Доњи Вршишор. Разликују се и три преседлине, Превала, Кулмеа и Каркана. Веома развијена хидрографска мрежа, са токовима управним на пружање главног била, указује на снажан процес ерозије. Као последица тога

разликују се три категорије елемената: фосилне површи, долине и њихови системи као и остењаци (слика 7).

Слика 7: Остењаци уз северну пешачку стазу

Геонаслеђе чине све геолошке, геоморфолошке, педолошке и посебне археолошке вредности неког простора, настале у току формирања земљине коре. На Вршачким планинама се као геонаслеђе препознају:

- Планински блокови-хорстови:
 - Вршачка кула (западни планински блок Вршачких планина),
 - Вршачки врх (планински блок између Ђаковог врха и Лисичије главе,
 - Гудурички врх (планински блок – хорст са највишим врхом Вршачких планина и Војводине, са бројним остењацима који се јављају у низу) и
 - Доњи Вршишор (источно планински блок Вршачких планина, подручје са бројним вртачама);

- Раседни одсеци планинских страна (на северној страни раседни одсеци су морфолошког и структурног типа раседа. На јужној страни раседне црте морфолошког типа су сведене на минимум);
- Долина на раседу (На северној страни најмногобројнији су испод Коркана и те долине су најразвијеније. Јужна страна је испресецана изворишним крацима водотокова. Њихове долине су стрмих страна и са изразитим попречним профилима у облику латиничног слова V и немају терасе. Такве појаве се уочавају код долина Сочице, Гузјане и Месића);
- Профил Вршачког рова са странама раседних одсека, протеже се дуж северног обода планина;
- Групе остењака; (Остењаци су изграђени од гнајса који више метара штрче изнад околног терена. Локалитети на којима се јављају групе остењака су: ЈЗ страна Гудуричког врха, теме Вршачке куле, ЈЗ страна Вршачке куле, јужно од преседлине Превала и код дечијег одмаралишта „Црвени крст“.)
- Изузетне форме у рељефу неогених седимената недалеко од Месића;
- Извори - Плави извор, Рафаел, Ружинат и Водице;
- Поједини геолошки профили у напуштеним каменоломима.

Овај списак није коначан, јер су неопходна истраживања којима би се употпунио. Па ипак, ово је почетна база - за стручњаке подстицај за нова истраживања, а за све остале спомен да знају шта се налази у њиховој непосредној близини, о чему би ваљало водити рачуна али и уживати кад год се изађе на Вршачке планине.

II 1.5. Геоморфолошке одлике

Рељеф

Вршачке планине представљају изоловано побрђе у југоисточном делу Баната. Становници Вршца и околних места Вршачке планине називају Вршачки брег, пре свега мислећи на брдо изнад града на коме је подигнута кула.

Постоје и други називи за побрђе, као чуке који је употребио Јован Цвијић у својој геоморфологији, а исти назив се може прочитати и на секцијама Војно-географског института. Ипак, најчешће помињан назив у стручној литератури је Вршачке планине.

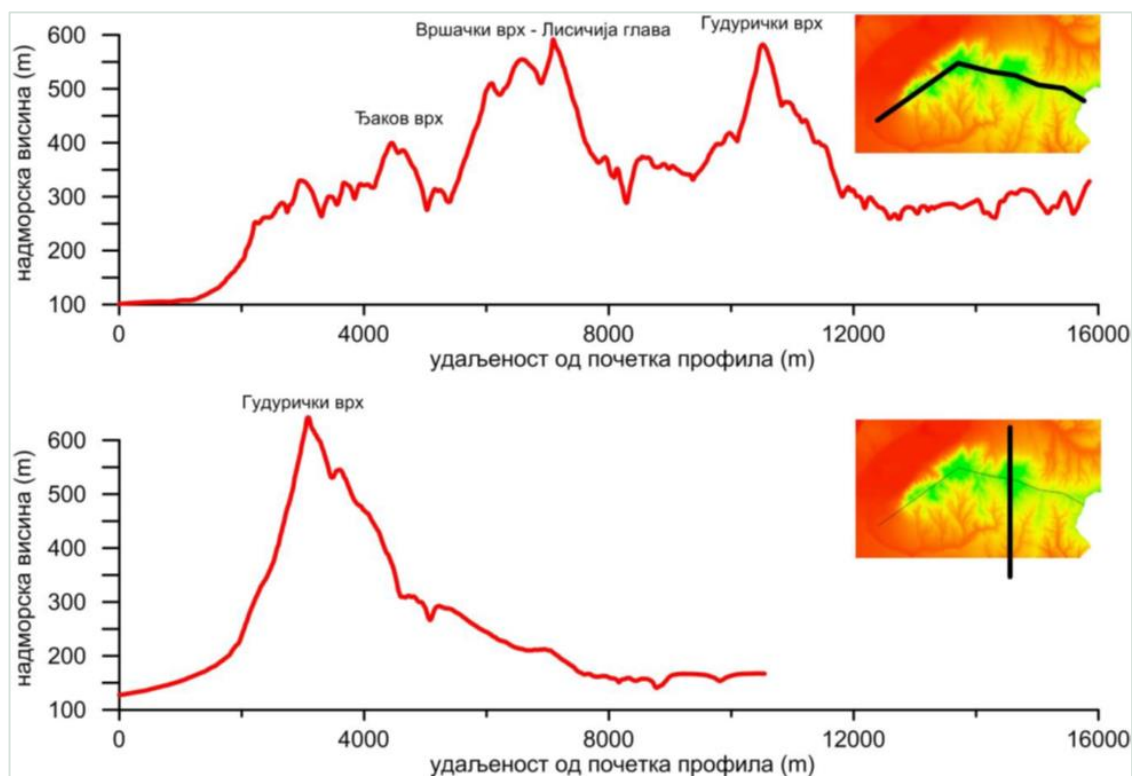
Било Вршачких планина има правац југозапад- североисток од Вршачке куле до Лисичије Главе, а од Лисичије Главе до Гудуричког врха било повија у облику лука на југоисток и тај правац задржава све до реке Черне (Република Румунија), где се ове планине завршавају.

Вршачке планине према мишљењу Букурова представљају део некадашње Панонске масе која се простира на месту Панонске низије (слика 8)(Котрла, 2016).

У висинском погледу читава област Вршачких планина се дели на ниске планине, брежуљкасто земљиште и ниске заравњене пределе. Планински предео заузима централни положај, а брежуљкасто земљиште распоређено је северно и јужно од планинског дела, нижи заравњени предели су северно, западно и јужно од Вршца.

У грађи Вршачких планина доминирају веома старе стене-кристаласти шкриљци од којих су најзаступљенији гнајсеви док је од млађих стена најзаступљенији плиоцени (понијски) седименти који се углавном налазе на простору северне и јужне подгорине.

Вршачке планине представљају северни изданак Српско-македонске масе формиране током херцинске орогенезе, који је у прошлости постојао а који је каснијим тектонским процесима спуштен и прекривен серијом млађих стена. Према томе Вршачке планине припадају групи громадних односно млађе раседних планина о чему сведоче дубоке и дугачке преседлине Кулмеа (2 km) и Коркана (4 km) које су спуштене између суседних врхова. Смењивање врхова са доста дугачким преседлинама резултат је диференцијалних тектонских покрета насталих између раседа који су попречни на уздужну планинску осу (Бугарски и сар., 1995).

Слика 8: Уздужни и попречни топографски профил Вршачких планина (Котрла, 2016)

Попречни профил је такође асиметричан, северна и јужна подгорина су избраздане малим долинама и вододеринама. Северна планинска страна, посебно њени виши делови, стрмија је од јужне. Према северо-западу се падине стрмо спуштају до Малог рита и Марковачког потока, а од Марковца северна подгорина потпуно прелази у ниже пределе. Насупрот њој, јужна подгорина се степенасто спушта у ниже пределе, од Вршачке Куле и Турске главе на Магарећи брег, од Ћаковог врха на Павлишко језеро, у долини потока Месића. Нижи превоји на јужној страни су Појана, Доњи Арцеш и Карбонари. Подгорина овог била допире до долине потока Гузајне и мањим делом до границе са Румунијом на истоку. Вршачке планине су и са северне и са јужне стране опкољене брежуљкастим земљиштем, на северној страни од 100 до 200 m, а на јужној страни висина брежуљкастог земљишта опада, да би потпуно нестала у долини реке Караш. Нижи заравњени предели налазе се на северозападу, и то је ниска издужена узвишица на којој је највиша тачка Ат (115 m_nv). Поред Ата, ту су и Црвенка, Лудош, Утрина, Локва и Стрмоглавица (Бугарски и сар., 1995).

Централна планинска маса

Вршачке планине чине четири јасно издиференцирана облика: Вршачка кула (399 m_nv), Вршачки врх (590 m_nv), Гудурички врх (641 m_nv), који је уједно и највиши врх Војводине и Доњи Вершишор (463 m_nv). Наведени узвишени делови Вршачких планина међусобно су одвојени поточним долинама и превојима. Између Вршачке куле и Вршачког врха је превој Преваља (300-310 m) који се спушта према југу у широко било. Између Вршачког и Гудуричког врха је превој Кулмеа (389 m), између Гудуричког врха и Вершишора је превој Коркана (300-310 m) (Бугарски и сар., 1995).

Планински предео обухвата око 170 km², а планине се пружају у правцу запад-исток. Према Зеремском (1985) планина на уздужном профилу има купаст или асиметрично купаст изглед као што се види на слици испод (слика 9).

Слика 9: Уздужан профил планинске масе Зеремски (1985)

На Вршачким планинама постоје три групе рељефних облика који су настали ерозивним процесима. То су фосилне површи, долине и остенаци.

Фосилне површи су очуване у фрагментима а постоје оне које су настале на развоју и оне које су настале на планинским странама. Површи, и на северној и јужној подгорини, су дисециране поточним долинама. На јужној планинској страни нагиби су два до три пута мањи у односу на северну страну па је ова страна више дисецирана изворишним крацима. На оним деловима северне планинске стране где су нагиби веома велики као што је случај испод Вршачке куле и Гудуричког врха не постоје долине већ се ту обавља само процес спирања а денудовани материјал транспортују атмосферске воде и таложе га у суподини. Пошто су нагиби испод Вршачког врха и Вершишора мањи ту су формиране веће јаруге (слика 9).

Северна подгорина

Северну подгорину чине два дела: јединствена субпланинска површ и Вршачки ров или Мали рит.

Субпланинска површ се простире од раседних одсека у подножју планинских страна па до Вршачке потолине односно Малог рита, односно до Румунске границе на истоку. На југу највише се простире до преседлине Коркана као и непосредно испод планиског врха Вершишор. Површ је делимично дисецирана поточним долинама и представља акумулативну творевину. Акумулација песковито-шљунковитих седимената у подлози и фосилног кварцног шљунка у

повлати обављена је током последњег периглацијалног периода. Јединствена субпланинска површ има облик свода а засвођеност је последица неотектонских процеса. (Бугарски и сар., 1995)

Флувијално-денудациони рељеф на Вршачким планинама је доста заступљен. Читава северна и јужна подгорина су разорене многобројним малим долинама и вододеринама. На северној страни најважније су долине Марковачког и Малосредиштанског потока, док су на јужној страни долине Месића, Кевериша, Гузајне и Физеша. Регресивном ерозијом ови поточићи су створили доста развијену изворишну челенку у којој су се знатно померили према југу. Превој између Лисичије Главе и Гудуричког врха, односно развође између Малосредиштанског потока и потока Месић данас једва има 380 метара надморске висине.

Попречни профил долине Марковачког потока је асиметричан. У средњем делу тока, непосредно испред Великог Средишта, постоји мања депресија елипсастог облика која је формирана на месту где се укрштају два раседа под правим углом. Низводно од ове депресије, долина Марковачког потока, лактасто скреће и избија на североисточни дио Малог рита.

Од Малосредиштанског потока па до Вршца сливају се само повремени водотоци који врше интензивно усецање и разарање северозападне стране Вршачких планина. Познатије вододерине су: Мајдан долина испод истоименог врха, затим Алажура, Козлук, Превала, Јазма, Мисе и друге.

Вршачки ров или Мали рит се простире између Вршца и Великог Средишта, издуженог је облика у правцу ЈЗ-СИ. Рит је приближно правоугаоног облика дужине око 11 km а ширине око 2,2 km. Југоисточна страна рова, која се налази између дна рова и планинских страна, углавном је изграђена од старијег плавинског материјала са местимичном појавом леса. Ова страна рова представља део некадашње јединствене субпланинске површи која је као целина постојала пре формирања рова. Ова стране је према дну рова подсечена раседом а на линији раседања постоји раседни одсек релативне висине од 8-10 m. Северозападна страна рова је раседним одсеком релативне висине око 15 m је одвојена од њеног дна. Овај расед је паралелан са претходним. На простору лесне греде Ат постоје два улегнућа која представљају делове прагребенских долина (Бугарски и сар., 1995).

Дно рова је благо нагнуто од североистока према југозападу. Просечна апсолутна висина дна рова је око 85 m. Дно је испуњено старијим и млађим барско-језерским седиментима преко којих на југоисточном делу лежи млађи плавински материјал.

Стварање рова одвијало се кроз три фазе. Прво је на простору северне подгорине створена иницијална субпланинска акумулативна површ и тада су потоци на северној страни Вршачких планина имали дуже токове него данас. Током друге фазе јединствена субпланинска површ је дислоцирана дуж два паралелна раседа правца ЈЗ-СИ стим што је део између раседа спуштен. Од тада водени токови су постали краћи јер више не отичу према Моравици већ се спуштају у оближњи Мали рит. У трећој фази у југоисточном делу рита наталожен је плавински материјал, док је на греди Ат формиран слој песковитог леса просечне дебљине 5 m (Бугарски и сар., 1995).

Јужна подгорина

Од морфолошких елемената на јужној страни Вршачких планина истичу се фосилне абразионе површи и долине.

Силазећи са широког превоја Вршачких планина Коркана, јужном страном у подгорину, јавља се серија од 5 површи чије апсолутне висине износе: 250, 200, 160, 130 и 120-110 метара. Површи су

ступњевито распоређене почев од превоја Коркана (320 метара) па до Војводинаца (110 метара) где је најнижа површ.

Према Зеремском (1966) површи су абразионе, с тим што су прве две ерозивне, а остале акумулативно-ерозивне. У прилог таквом тумачењу говори и чињеница да су површи управно просечене не само долинама потока који силазе са Вршачких планина, већ и највећом долином Караша.

Фосилне абразионе површи имају двојак нагиб: примаран у правцу север-југ и секундаран у правцу исток-запад. Примаран нагиб површи је настао сукцесивним повлачењем старијеpleистоценог језера које су проузроковали неотектонски процеси, тј. епирогена издизања кристаластог језгра Вршачких планина, или пак спуштањем његове шире подгорине. Само тако се може објаснити ерозивно порекло прегита између нижих површи у иначе непоремећеној структури њихових седимената.

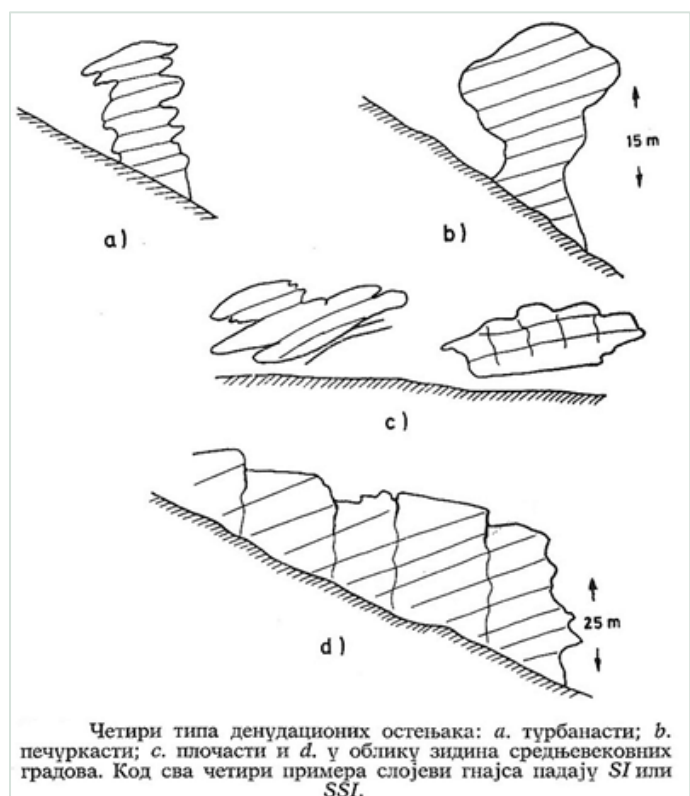
Два различита нагиба површи, условљена неотектонским покретима, одразила су се и на различиту оријентацију долина речних токова који силазе са Вршачких планина. Тако су долине у горњем делу планинске стране задржале свој првобитни смер север-југ, а идући наниже (на подгорински део) скрећу ка југозападу (Гузајна), односно западу (Кевериш, Месић) (Зеремски, 1985).

На јужној подгорини формиране су четири долине потока: Месић, Гузајна, Физеш (Сочица) и Кевериш. Прва три потока извориште имају на планинској страни док се извориште Кевериша налази на подгорини. Од изворишта до подгорине потоци теку правцем север-југ осим потока Гузајна чији је правац север-североисток-југ-југоисток. Највеће скретање тока има Месић и то код насеља Месић где скреће ка југозападу а затим лучно прати подножје планинске стране. На овом потезу Месић прима притоке само са десне стране.

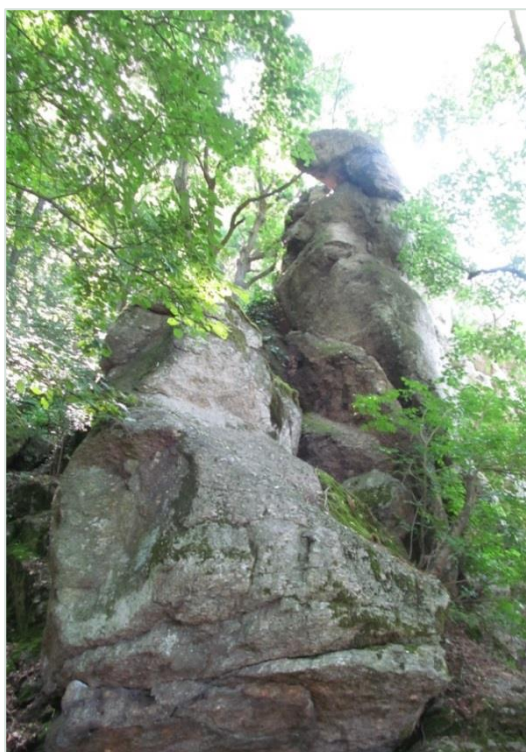
Остењаци - Резистентни облици спирања и разарања

Вршачке планине у геоморфолошком смислу услед изражених денудационих процеса у површинском рељефу имају велики број остењака распоређених на више локалитета.

Остењаци, према литолошкој одредби (Халавачи, 1886.) настали у гнајсу у облику разноврсних форми стрче више метара изнад околног земљишта. Најчешћи облици остењака су: турбанасти, печуркасти, плочасти, пирамидални, стубасти и других форми висине до око 25 метара.

Слика 10: Типови остењака

Слика 11:
Остењаци код Вршачке куле (лево)
и код Црвеног крста (десно)

За развој морфолошки разноликих остењака и полиморфију денудационих облика значајну улогу имају положај и структуре гнајса који пробија шкриљце. Остењаци представљају реликте плеистоцене периглацијалне климе, односно до њиховог стварања је дошло у фази када су ниске температуре и одсуство вегетације снажније вршиле разарање, а спирање било интензивније. У данашње време процес стварања остењака одвија се споро па је неопходно преузети све мера како би се различите денудационе форме очувале.

Најинтересантнији и најмногобројнији остењаци налазе се на југозападној страни Гудуричког врха, на југозападној страни Вршачке куле, код дечијег одмаралишта "Црвени крст" и на југозапад у темељу Вршачке куле.

Различите форме поменутих остењака представљају изузетну вредност у укупном геодиверзитету Вршачких планина па их кроз програм активне заштите треба сачувати.

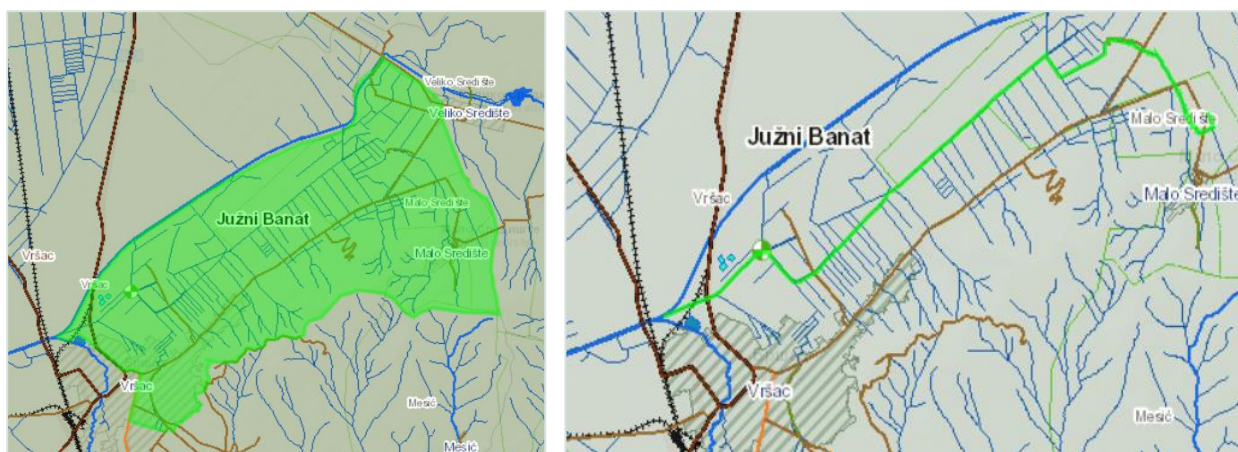
II 1.6. Хидролошке одлике

На простору Вршачких планина јављају се стални, повремени и периодични водени токови. Општа одлика свих је да имају карактер бујичних токова. У целини гледано ово подручје не обилује богатим изданима. Утврђено је постојање 48 извора (Бугарски и сар., 1995). Четири врха Вршачких планина: Вршачка кула (399 m), Вршачки врх (488 m), Гудурички врх (641 m) и Доњи вршишор (463 m) су одвојени поточним долинама и превојима. Вршачке планине се према северозападу стрмо спуштају у Мали рит. На северној страни су поточне долине Марковачког потока, Алажур, Мајдан и Козлук и вододерина Ђаволова јазбина. Јужна подгорина се степенасто спушта у ниже пределе и више је разуђена потоцима од северне.

На формирање подземних и површинских вода Вршачких планина утичу геолошки састав терена, рељеф, климатске прилике и вегетациони покривач.

У коликој мери ће се атмосферска вода инфилтрирати у подлогу, зависи од порозности и пропусности, два важна хидрогеолошка својства стена. Поред наведеног, упијање атмосферских талоба у подлогу зависи и од нагиба терена, тако да се јавља већи површински отицај у односу на упијање у подлогу на теренима са већим нагибима. Такав пример је карактеристичан за стрме падине на сектору Вршац - Мало Средиште. На овом делу нема површинских токова и због геолошког састава подлоге, односно водонепропусних стена које се налазе изнад стрмих страна, које онемогућују формирање сталних извора. На том делу нема сталних токова, него се јављају многобројне вододерине којима, после јаких киша или наглог отапања дебљег снежног покривача, отичу бујице (Бугарски и сар., 1988).

Букуров (1984) наводи називе неких од познатијих вододерина са ове локације, а то су: Мајдан долина испод истоименог врха, Алажура, Козлук (Козији луг), Превале, Јазма и др. Вода се из наведених бујичних токова прикупља мрежом канала у подножју планинских падина и одводи у Канал Мали рит, односно Малоритски канал (Слика бр. 12).

Слика 12: Приказ сливне површине система за одводњавање (лево) каналисаног Малосредиштанског потока, односно Малоритског канала (десно)

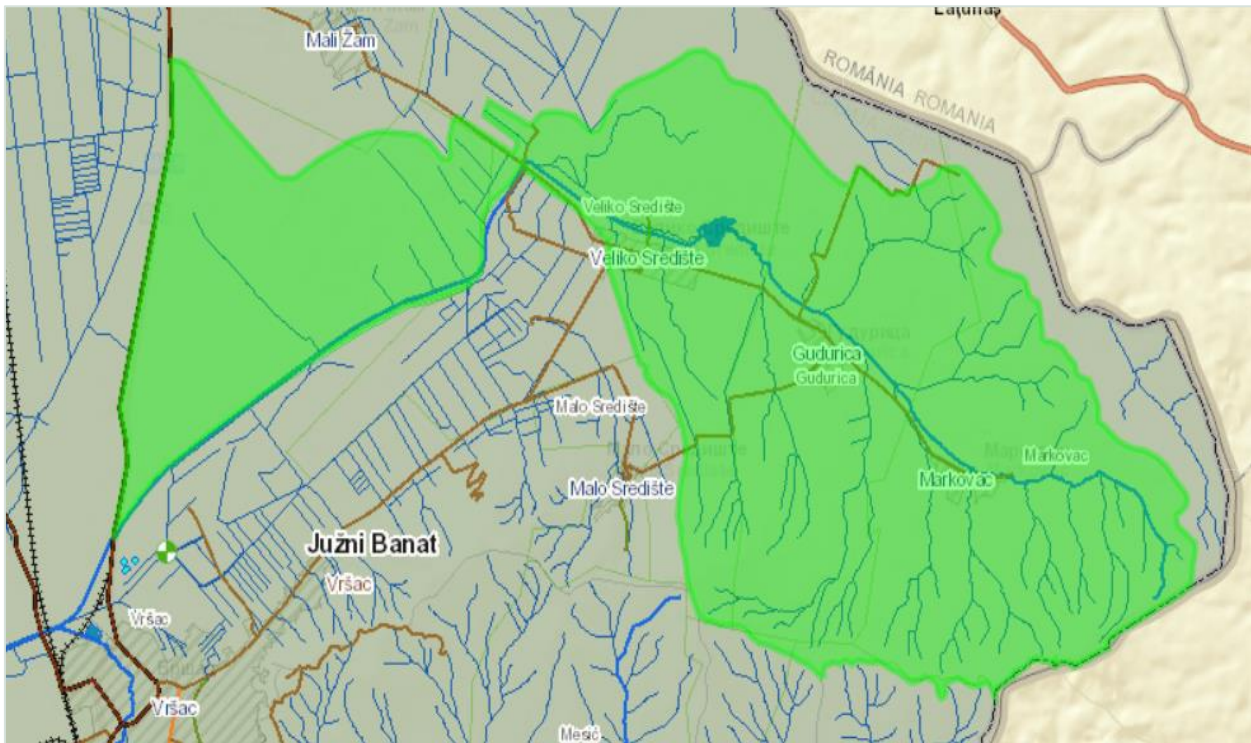
(Извор: <http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Најоскудније издани имају виши делови планине и њена западна половина. У највишој зони избија само један извор, који се налази у југоисточном подножју Гудуричког врха и припада сливу Марковачког потока. Потоци, осим Малосредиштанског и Куштиљског, имају шира изворишта са више извора који снабдевају водом два или више кракова потока. Они избијају на местима где је топографска површина засекала издан. Извори имају зонални распоред. Најгушћа концентрација извора је у средишњем делу Вршачких планина.

На северној страни Вршачких планина постоје два потока, Малосредиштански поток, који извире при врху уске долинице са доста стрмим странама и Марковачки поток, који настаје од више изворишних кракова и отиче брежуљкастим тереном. Корита доњих токова Марковачког и Малосредиштанског потока претворена су у канале који, у подножју планине, прихватају воде ових потока.

Малосредиштански поток извире испод превоја Кулмеа маре, са извором на 162 m апсолутне висине и отиче скоро праволинијски у дужини од 3 km до подножја Вршачких планина Каналом Мали рит (Слика 12). Укупан пад Малосредиштанског потока је 62 m, али је због кратког тока његов просечан пад 20,7 m/km, што је три пута већи пад од пада Марковачког потока.

Марковачки поток, чији се главни извор налази на 176 m апсолутне висине у Вршачким планинама, напушта ово поручје код Великог Средишта, на висини од 100 m. Одатле воде овог потока кроз Мали вршачки рит теку каналисаним током као Канал Вршац - Велико Средиште (Слика 13). Укупан пад овог потока је 76 m, а просечан пад је 6,9 m/km. Поток не меандрира, него да отиче приближно најкраћим путем (Бугарски и сар., 1988).

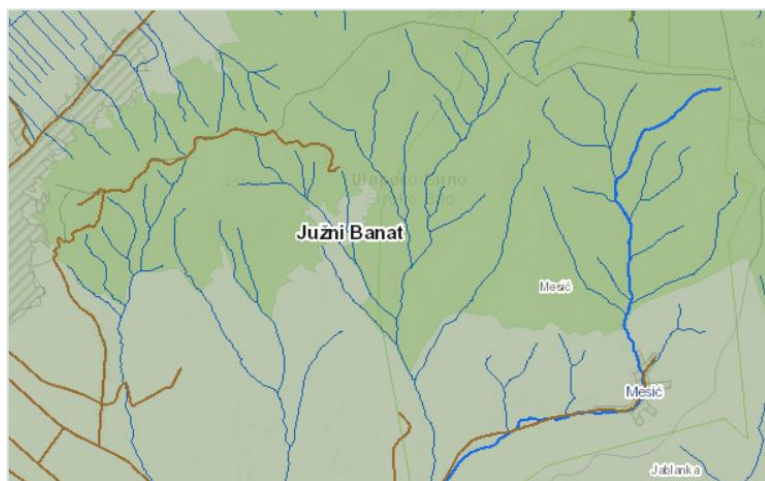
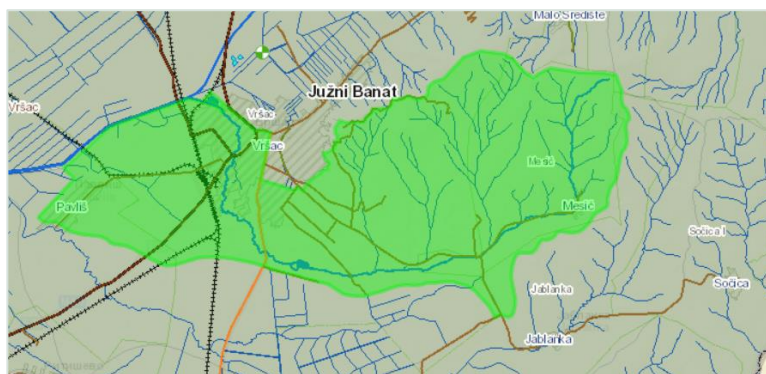

Слика 13: Приказ сливне површине система за одводњавање каналисаног Марковачког потока, у чијем саставу се налази и ретензија Велико Средиште - Вршачки канал
(Извор: <http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Мали вршачки рит

Северно подножје представља поплазни терен односно Мали вршачки рит, који се, као дугуљасто затворено удубљење правца југозапад-североисток (Букуров, 1984), налази на надморској висини између 80 и 90 m. Према наводима истог аутора, Мали вршачки рит је током алувијума имао прво језерски, а после барски карактер све до XVIII века, док нису прокопани канали и регулисани потоци.

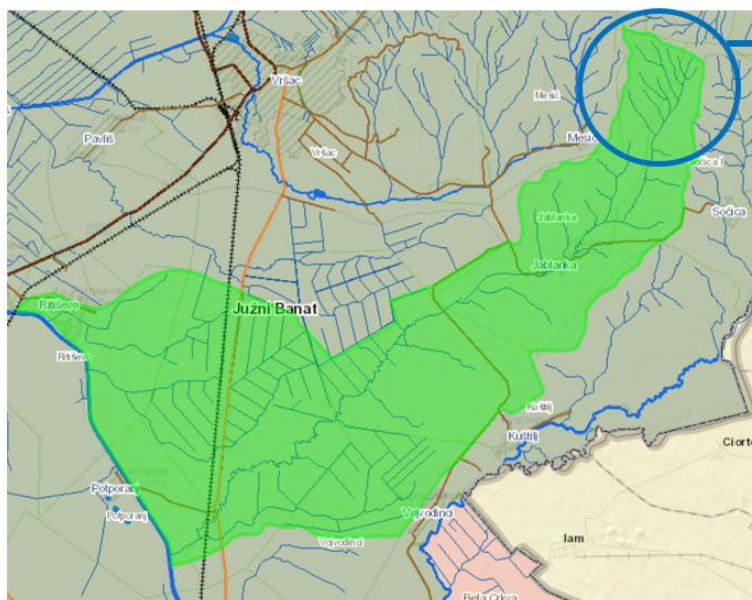
Мањи нагиби и већа сливна површина јужног подножја Вршачких планина омогућили су да се на овој страни формира више појединачних сливова. У подножју планине потоци су изградили широке долине. На јужној страни су сливови четири потока: Месић (Слика 14а), Физеш, Гузајна (Слика 14а) и Куштиљски. Унутар граница заштићеног подручја се налазе горњи делови сливова потока: Месић (Слика 14б), Гузајна (Слика 14б) и Физеш (Слика 16). Физеш је десна притока реке Караш.

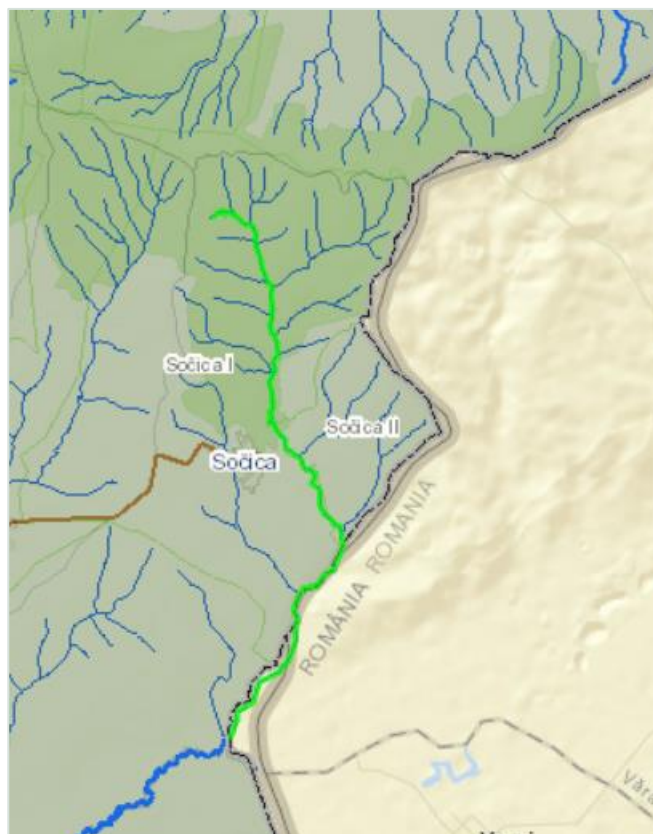
Слика 14:

Приказ
(а) сливне површине система за одводњавање потока Месић (горе) и
(б) дела сливног подручја које се налази унутар граница заштићеног подручја

(Извор:
<http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Слика 15: Приказ (а) сливне површине система за одводњавање каналисаног потока Гузајна и (б) дела сливног подручја унутар граница заштићеног подручја
(Извор: <http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Слика 16:
Приказ потока Физеша
(линија светло зелене боје);
чији се горњи део тока налази
унутар граница заштићеног подручја
(тамнија нијанса зелене)
(Извор:
<http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

Опште карактеристике режима водотокова

Подаци о водостајума и протицајима водотокова заштићеног подручја наводе се на основу литературних података из 1988. године (Бугарски и сар., 1988).

Водостаји и протицаји водотокова Вршачких планина зависе од режима издашности извора, односно од расподеле падавина током године.

Током године се јављају битнија колебања водостаја и протицаја, у складу са расподелом падавина, где су јасно изражена два кишна и два сушна периода. Период са максималним протицајима јавља се у најкишовитијим пролећним месецима, најчешће у мају и јуну. У другој половини лета и првој половини јесени се јавља главни минимум водостаја. Иако током јула и августа падне око 130 mm талога, корита водотокова, нарочито у њиховим горњим деловима, скоро су сува (Слика 17). Томе делимично доприносе високе температуре подлоге и ваздуха, односно губљење воде испаравањем, а највише карактер падавина.

За те месеце карактеристично је да се излучивање кише јавља у виду веома јаких пљускова, тако да за кратко време падне већа количина талога. Тада потоци у кратком временском периоду набујају и кроз њих пројуре веће количине воде, а после краћег времена готово пресакну. Појединих година деси се да се током пролећних, ређе и летњих месеци узастопно јави више изузетно јаких пљускова, када за само један дан може да се измери висина талога нешто мања од вишегодишњег просека за дотични месец (Бугарски и сар., 1988). У таквим случајевима, јављају се поплаве у средњем и доњем делу водотокова.

Други или споредни максимум водостаја јавља се, као последица секундарног максимума падавина, у новембру и децембру. Примарни минимум водостаја везан је за септембар и октобар. Он је последица сушног периода у другој половини лета и првој половини јесени, током

које падне незнатна количина падавина. Секундарни минимум водостаја наступа током фебруара и марта.

Ради заштите града Вршца, других насеља и пољопривредног земљишта од поплава, предвиђено је да се у подножју Вршачких планина подигне пет брана са акумулацијама. До сада су изграђене две, од којих једна «Велико Средиште» на Марковачком потоку између Великог Средишта и Гудурице. Сврха преграђивања поточних долина бранама је спречавање продора поплавних таласа на већем простору, односно омогућавање регулације отицања воде из акумулације на испустима брана (Бугарски и сар., 1988).

Слика 17: Поток (у августу 2017. године)
код бране на Вршачким планинама,
притока потока Месић

II 1.7. Климатске одлике

За приказ климатских прилика подручја коришћени су подаци из најближе метеоролошке станице Вршац (84.m.n.v.), за период од двадесет година (1997-2016. године). Заштићено подручје се налази у непосредној близини метеоролошке станице која се налази у близини аеродрома.

У климатском погледу подручје Баната је подељено у три климатска рејона: северни, средњи и јужни Банат док метеоролошка станица у Вршцу припада јужном климатском рејону Баната (Лазих и сар.,2003).

Геоморфолошки чиниоци могу бити веома важан модификатор микроклиматских карактеристика неког подручја. Вршачке планине због своје висине (Гудурички врх, 641 m) и правца простирања немају већег утицаја на формирање климатских прилика у Војводини, али могу да утичу на климатске прилике непосредне околине. Планине представљају и баријере за ветрове, чиме слабе њихову снагу и утичу на њихов правац дувања. Вршачке планине утичу на правац дувања кошаве, мењајући га из правца североистока у правац север – североисток, па се због тога код Вршца јавља већа учесталост и снага јужног ветра, што уствари представља „скренуту“ кошаву. Може се јавити и фенски карактер, али минималних размера. Над овом планином и њеном непосредном околином излучује се више падавина, снег се дуже задржава и обично падне раније него у околним нижим подручјима (Лазих и сар.,2003). Шумски комплекс на Вршачким

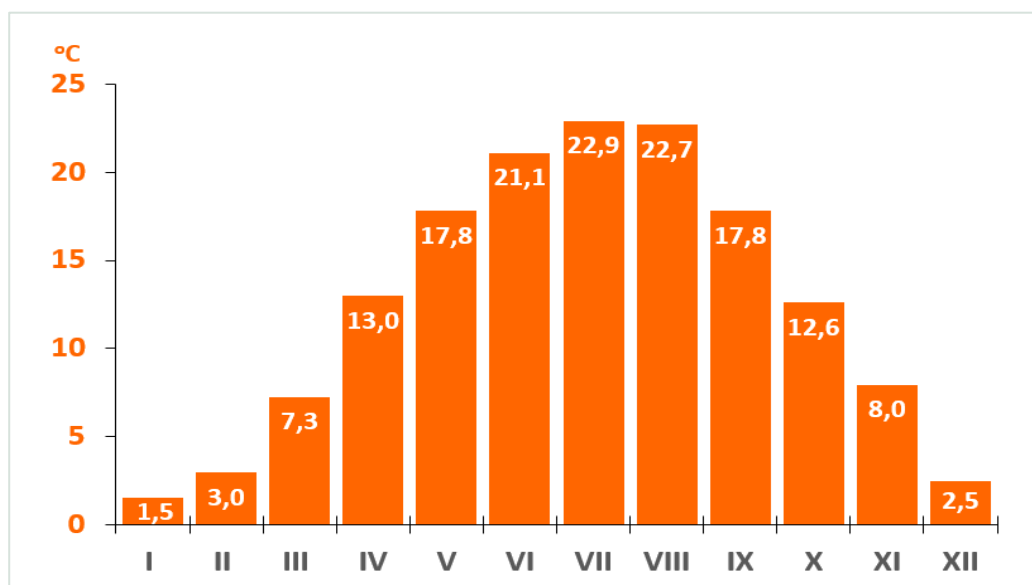
планинама може да утиче на температуру ваздуха у непосредној околини, пре свега смањујући дневну и годишњу амплитуду температуре ваздуха.

Слика 18: Специфичност климе
– Гудурички врх априла 2017.г.

Температура ваздуха

Температура ваздуха представља најважнији климатски елемент јер од ње зависе многи други климатски елементи као што су интензитет и количина испаравања воде, влажност ваздуха, облачност, падавине. Као модификатор климе, температура ваздуха директно утиче на бројне друге климатске елементе. Температура утиче и на развој биљака у вегетационом периоду. Екстремне температуре имају негативан утицај јер изазивају разна оштећења. Високе температуре повећавају испаравање и смањују влажност земљишта, што успорава развој биљака, док ниске температуре изазивају оштећења на биљкама у вегетационом периоду. Од температурног режима зависе и хидролошке прилике.

Графикон б: Средње месечне температуре ваздуха (°C), (Вршац, 1997-2016.)

Средња годишња температура ваздуха, у посматраном периоду, износила је 12,5°C. Најмање средње годишње вредности од 11,0°C забележене су 1997. године, док су највеће вредности забележене 2014. године када је средња годишња температура износила 13,7°C. Према подацима из графика бр. 6 најтоплији месец је јул са просечном температуром од 22,9°C, а најхладнији је јануар са просечном температуром од 1,5°C. Апсолутна максимална температура од 42,2°C забележена је 24.07.2007.године, а апсолутна минимална температура је била 09.02.2012. године када је температура износила -27,7°C.

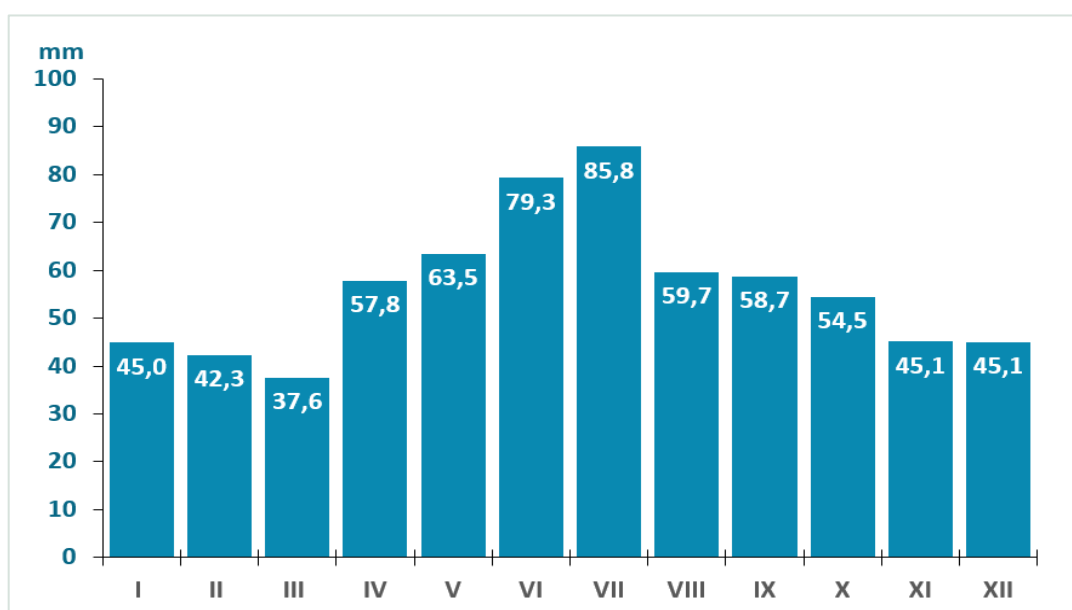
У вегетационом периоду, април-октобар, средњи месечни просек температуре износио је 19,2°C што уз количине падавина од 404,9 mm има велики значај за вегетацију заштићеног подручја (Табела 5).

Табела 5: Средње месечне температуре ваздуха и укупне количине падавина (mm), у вегетационом периоду, (Вршац, 1997-2016.)

Вегетациони период	°C	mm
IV	13,0	57,8
V	17,8	63,5
VI	21,1	79,3
VII	22,9	85,8
VIII	22,7	59,7
IX	17,8	58,7
Просек/Укупно	19,2	404,9

Падавине

Падавине такође представљају један од најважнијих климатских елемената јер развој живог света, богатство површинских и подземних вода директно зависе од количине падавина. За живи свет највећи значај имају падавине у вегетационом периоду. Падавине имају велики значај и за обављање пољопривредних делатности.

Графикон 7: Средње месечне количине падавина (mm), (Вршац, 1997-2016.)

У посматраном периоду просек годишњих количина падавина износио је 674,4 mm. Најмања годишња количина падавина забележена је 2000. године (327,2 mm) док су максималне годишње количине падавине регистроване 2005. године (982,9 mm). Када је у питању месечни распоредом, месец са највећом количином падавина је јул (85,8 mm), док се најмање количине падавина излуче током марта (37,6 mm).

Хумидност климе је значајан еколошки фактор који највише зависи од температуре ваздуха и количине падавина али и од низа других фактора као што су пропустљивост воде кроз педосферу и литосферу. Према немачком педологу Лангу годишњи кишни фактор (KF) представља количник укупних годишњих падавина и средње годишње температуре према чему посматрано подручје има вредности од 56,2 што указује на семиаридну (степску) климу. Грачанинов кишни фактор је приказан у табели бр 6 а служи за одређивање хумидитета климе а представља однос месечних количина падавина и месечних вредности температуре ваздуха (Грачанин и Илијанић, 1977).

Табела 6: Месечни кишни фактори и хумидитет климе по Грачанину (Вршац, 1997-2016.)

Месец	Падавине (mm)	Температура (°C)	Месечни кишни фактор	Хумидитет климе
I	45,0	1,5	30,0	перхумидна
II	42,3	3,0	14,1	перхумидна
III	37,6	7,3	5,1	семихумидна
IV	57,8	13,0	4,4	семиаридна
V	63,5	17,8	3,6	семиаридна
VI	79,3	21,1	3,8	семиаридна
VII	85,8	22,9	3,7	семиаридна
VIII	59,7	22,7	2,6	аридна
IX	58,7	17,8	3,3	аридна
X	54,5	12,6	4,3	семиаридна
XI	45,1	8,0	5,6	семихумидна
XII	45,1	2,5	18,0	перхумидна
Ср.год.	56,2	12,5	4,5	семиаридна

Г < 3,3	-аридна клима
Г = 3,4 до 5,0	-семиаридна клима
Г = 5,1 до 6,6	-семихумидна клима
Г = 6,7 до 13,3	-хумидна клима
Г > 13,3	-перхумидна клима

Релативна влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха представља засићеност ваздуха воденом паром и изражава се у процентима (%). Средње годишње вредности се крећу од 64-77%. У зимским месецима вредности релативне влажности ваздуха су веће у односу на летњи период године када су вредности најмање.

На основу података из табеле бр. 7 средња годишња вредност у посматраном периоду износила је 70%. Најнижа средња годишња вредност забележена је 2000. године када је износила је 64%. Највиша годишња релативна влажност од 77% измерена је 2005. године.

Табела 7: Средње годишње вредности релативне влажности, облачности и инсолације (Вршац, 1997-2016.)

Година	Релативна влажност (%)	Облачност (десетине)	Инсолација (h)
1997.	73	5,2	2176,2
1998.	70	5,0	2228,5
1999.	70	5,0	2092,8
2000.	64	4,5	2652,5
2001.	72	5,4	2130,5
2002.	67	5,5	2113,0
2003.	69	4,9	2355,8
2004.	72	5,6	2033,5
2005.	77	5,6	2038,8
2006.	71	5,3	2179,0
2007.	68	5,1	2375,0
2008.	71	5,0	2354,7
2009.	72	5,5	2208,2
2010.	74	5,8	1955,3
2011.	69	4,8	2332,6
2012.	67	4,8	2582,6
2013.	69	5,5	2210,4
2014.	72	5,6	2083,2
2015.	71	5,3	2265,6
2016.	73	5,5	2153,0
Ср.год.	70	5,2	2226,1

Облачност

Облачност се јавља као последица влажности ваздуха, односно његове засићености воденом паром. Од степена облачности зависи количина топлоте коју површина Земље прими од Сунца као и количина топлоте коју Земља израчи и преда атмосфери. Облачност највеће вредности има током зимских месеци док је најмања током лета.

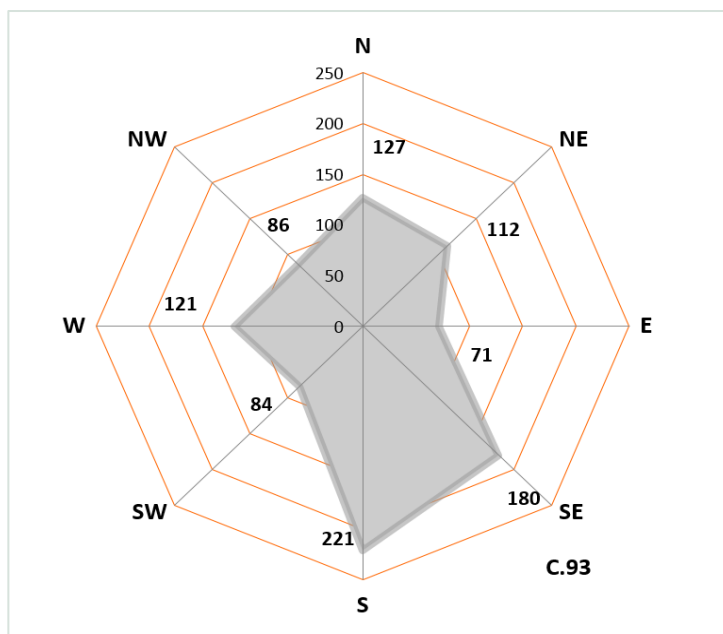
Средња годишња вредност облачности у посматраном периоду износила је 5,2 (десетине). Најнижа средња вредност од 4,5 забележена је 2000. године, док је највећа вредност измерена 2010. године када су средње вредности биле 5,8 десетина (табела 7).

Инсолација

Од дужине и интензитета сунчевог сјаја зависе многи процеси и појаве у атмосфери, живот и опстанак органског света, као и многе људске делатности (Павић и Лазић, 2003). Инсолација је у непосредној корелацији са сменом годишњих доба и облачности, као и другим факторима. Најдуже трајање имају летни месеци а најмање зимски. Средња годишња вредност у посматраном периоду износила је 2226,1 часова (h). Највише средње годишње вредности инсолације износиле су 2652,5 часова (2000. године), а најниже средње годишње вредности 1955,3 часова (2010. године). (Табела 7).

Ветар

Ветрови су значајан климатски фактор јер утичу на микроклиму ширег подручја, изазивајући промене код других фактора а највише код температуре и падавина. Ветар има пресудну улогу за обликовање климе, у развоју живог света као и у многим људским делатностима. Ветрови имају утицај на количину падавина, испаравање. У пролећним месецима ветар изазива велика испаравања земљишта при чему може доћи до одузимања велике количине влаге која је неопходна биљкама.

Графикон 8: Ружа ветрова, метеоролошка станица Вршац (1997-2016)

На заштићеном подручју највећу частину имају ветрови источног квадранта руже ветрова. Ветрови источног квадранта најчешће су суви и по правилу доносе суво и хладно време. На основу графикана бр. 8, на посматраном подручју највећу частину има јужни ветар познатији као кошава који се јавља са годишњим просеком честина 221 %. Због заклоњености планинским венцем Карпата најмању учесталост има источни ветар са 71 %. Тишине се изражавају на 1000 мерења где је на подручју метеоролошке станице Вршац регистровано 93 пута тишина, односно тихо време.

Табела 8: Честине праваца (‰), и брзине дувања ветрова (m/s), (Вршац, 1997-2016.)

	N	NE	E	SE	S	SW	W	NW	C
честине (‰)	127	112	71	180	221	84	121	86	93
брзине (m/s)	2,6	1,9	2,4	7,9	4,2	2,1	2,5	2,7	

Највећу брзину имају југоисточни ветар 7,9 m/s док најмању брзину има североисточни ветар са 1,9 m/s. (Табела 9)

Табела 9: Просечан број дана са јачинама ветрова већим од 6 и 8 степени по Бофоровој скали (Bf), (Вршац, 1997-2016.)

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Ветар >6 Bf	14	13	15	18	15	10	12	12	12	16	17	13
Ветар >8 Bf	6	6	6	7	5	3	2	3	5	7	9	6

Према подацима из табеле бр 9 примећује се да пролећни месеци (март, април и мај) као и октобар и новембар имају највећи број дана са ветровима чија јачина прелази 6 и 8 степени (Bf).

Табела 10: Укупан број дана, по годинама, са ветровима чија је јачина већа од 6 и 8 степени по Бофоровој скали (Bf), (Вршац, 1997-2016.)

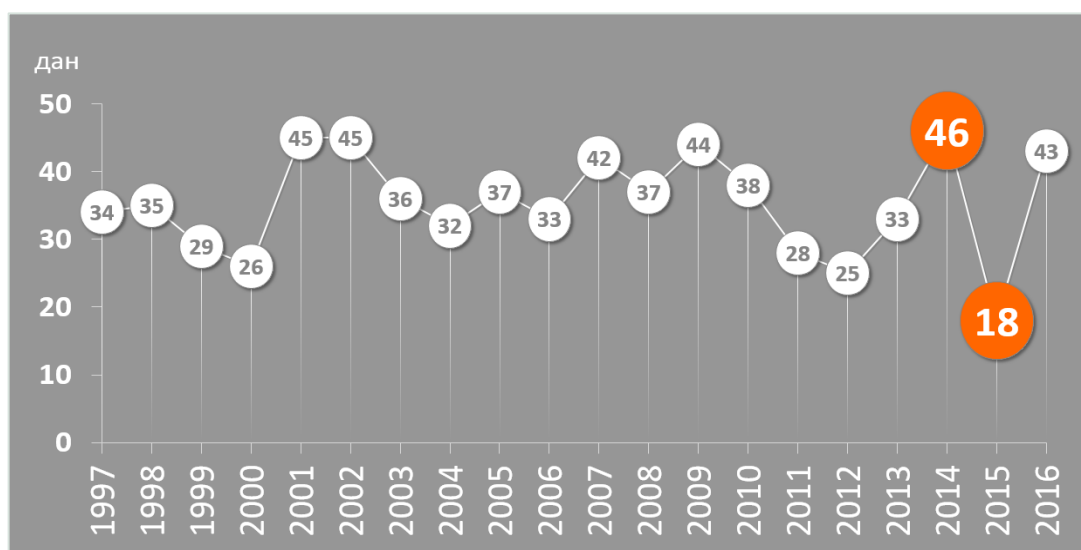
Година	Ветар >6 Bf	Ветар >8 Bf
1997.	132	50
1998.	151	46
1999.	152	57
2000.	191	77
2001.	188	57
2002.	168	67
2003.	155	59
2004.	165	69
2005.	142	49
2006.	132	43
2007.	161	48
2008.	173	61
2009.	148	55
2010.	186	85
2011.	143	52
2012.	169	52
2013.	196	88
2014.	215	107
2015.	179	75
2016.	174	74
Ср. Год.	166	64

Када је у питању укупан годишњи број дана са ветровима чија је јачина већа од 6 Bf (табела 10), у посматраном периоду од двадесет година, просечно је било 166 дана годишње. Максималан број је забележен 2014. године када је регистровано 215 дана а најмањи број са овом јачином је забележено 1997. и 2006. године када је укупно било 132 дана у току године.

Када су у питању ветрови чија јачина прелази 8 Bf они су доста ређи. У посматраном периоду просечно је било 64 дана у току године. Највећи број дана са овом јачином регистрован је такође 2014. године (107 дана).

Негативан утицај ветрова са већом јачином, на заштићено подручје огледа се у уништавању грана, стабала као и рушењу гнезда птица. Оштећењима услед ветрова са већом јачином највише су изложене стране које имају највећу просечну честину а то су јужна и југоисточна страна. Уједно ове стране су изложене ветру са највећом јачином.

Грмљавина као метеоролошка појава такође има негативан утицај на заштићено подручје јер удари грома директно уништавају стабла или их оштећују у тој мери да представљају потенцијалну опасност од даљег уништавања при појави првог ветра са већом јачином. Такође удари грома у сушном летном периоду године могу да изазову и пожаре.

Графикон 9: Укупан број дана са појавом грмљавине, (Вршац, 1997-2016.)

На заштићеном подручју у посматраном периоду годишњи просек броја дана са грмљавином износи 35. Највећи број дана са овом појавом је забележен 2014. године (46 дана) а најмање дана са грмљавином (18 дана) забележено је 2015. године. (Графикон 9)

Графикон 10: Просечан број дана са грмљавином, (Вршац, 1997-2016.)

На основу података из графикана бр. 10 примећује се да се појава грмљавине јавља у пролећним и летњим месецима. Месец јул има највише дана са грмљавином (просечно 8 дана).

Климатски карактер овог подручја одређују географски положај, надморска висина, геолошки састав тла, хидролошке и биогеографске прилике као и локални климатски модификатори. Оно што ово подручје издваја од других јесте велика ветровитост и велики број дана са ветровима олујне јачине.

II 1.8. Педолошке одлике

Поред Фрушке горе, на подручју Војводине се, својим планинским рељефом истиче још и подручје Вршачких планина чији је флувијални рељеф добро заступљен (Букуров, 1950).

Највећи део Вршачких планина састављен је од кристаластих шкриљаца, који се под утицајем спољних сила лако распадају и дробе у трошину, па је стога читава северна и јужна подгорина разорена многобројним вододеринама и дубоким усеченим и уским долинама повремених потока. Геолошка подлога као супстрат представља један од најбитнијих чинилаца образовања земљишта, а посебно у брдско-планинским пределима па самим тим и на подручју Вршачких планина. Осим тога, постанак и развој земљишта јавља се уједно и као функција међудејства низа природних чинилаца као што су: рељеф, геолошке подлоге, климе, органског света, времена и човека. Као последица деловања различитих педогенетских чинилаца и њихових различитих правца и интензитета деловања настао је како на подручју Вршачких планина тако и у њиховој непосредној околини врло хетероген састав земљишта (Миљковић, 1986).

Имајући у виду да на стварање појединог типа земљишта има утицај више различитих фактора (чинилаца) на подручју Вршачких планина и Малог вршачког рита издвајају се два основна типа земљишта и то: аутоморфна и хидроморфна земљишта.

Аутоморфна земљишта се искључиво влаже атмосферским падавинама (киша, снег). У овим земљиштима сувишна вода се слободно процеђује, без дужег задржавања у профилу земљишта. Хидроморфна земљишта карактерише повремено или трајно засићење свих пора земљишта водом која није заслањена нити алкализована. Ова земљишта су изложена суфицитном влажењу од атмосферских падавина, затим превлаживање могу да узрокују и допунске сливне, пополавне и подземне воде.

На заштићеном подручју Вршачких планина и Малог вршачког рита заступљена су следећа аутоморфних земљишта:

Иницијално земљиште (Сирозем или Регосол) припада реду аутоморфних, класи неразвијених земљишта. Име потиче од речи regos-покривач и solum-земљиште, а назив сирозем од речи сиров (неразвијен). образује се на растреситим супстратима чији је материјал транспортован и исталожен. Матични супстрат чине стене које се лако механички распадају (магматске које дају грус, неки кристаласти шкриљци и пешчари, лапорац, лес, кречњак, доломити). Дубина земљишта зависи од растреситости, тј. од степена разложивости подлоге. Удео карбоната у сирозему је до 30%. Сирозем карактеришу педогенетски процеси ерозија и испирање и слаба акумулација хумуса (<1%). Овај тип земљишта је најраспрострањенији на падинама Вршачких планина.

Смоница (Вертисол) припада реду аутоморфних, класи хумусно-акумулативна земљишта. На подручју Војводине овај тип земљишта искључиво се јавља у подгорини Вршачких планина, а на самим планинама у јужним деловима заштићеног подручја веома је заступљена смоница на терцијарним глинама огањачена. У Малом Риту најдоминатнији тип земљишта је ритска смоница, а у североисточном делу Малог Рита на локалитету Фишов салаш, јавља се варијетет ритска смоница бескарбонантна. Смонице су црне боје и лепљиве (као смола). По механичком саставу смонице су збијена, тешка, дубока и глиновита земљишта. Физичка својства су неповољна, то су тешка глиновита земљишта, која карактерише велика укупна порозност (око 60 vol.%). Пољски водни капацитет је врло висок, а капацитет за ваздух минималан. Хемијска својства: Садржај хумуса 3-5% (нема квалитет као хумус код чернозема), неутралне до слабо алкалне реакције. Капацитет адсорпције катјона је висок (40-50 еквивалената милимола Н/100 g земљишта),

адсорптивни комплекс је засићен базама више од 90%, добро су обезбеђене укупним азотом и калијумом, а недовољно фосфором. Производна својства смонице зависе од климатских фактора, потенцијално су плодна, али њихова водно-ваздушна својства онемогућавају их да њихова природна плодност у сувим годинама дође до изражаја. Биљке на смоницама наизменично пате, или због недостатка воде, или због недостатка кисеоника, а долази и до кидања корена под утицајем педотурбације.

Гајњача (Камбисол) припада реду аутоморфних, класи камбичних земљишта. На северозападном делу Вршачких планина под утицајем влажније педоклиме условљене шумском вегетацијом (мешовите састојине храстова, граба, букве и липе) настао је овај тип земљишта. Гајњаче су збијена и глиновита земљишта. Имају руменкасту (ако имају више гвожђа) или мрку боју (ако имају више хумуса). Гајњаче има највише по побрђу и на ниским планинама јужног обода Панонског басена. Мање су плодне од смоница. Физичка својства гајњача су релативно добра, лака пропусна земљишта, понекад са већим уделом скелета, стабилне структуре. Садржи кисели хумус од 3 до 10 %. Хемијска својства су неповољна: мали капацитет адсорпције, слаба засићеност базама, кисела реакција ($pH < 5,5$), мала обезбеђеност хранивима у приступачној форми. Због присуства слободног гвожђа, који везује фосфор, земљиште је дефицитарно овим елементом. Скелетност је такође ограничавајући фактор интензивнијег коришћења у биљној производњи. То су погодна земљишта за развој шума и травних станишта.

Кисело смеђе земљиште на кристалним шкриљцима налазимо на северно источним деловима Вршачким планинама и јужно од локалитета Коркана. По редоследу својих хоризоната ово земљиште је слично гајњачи, али се од ње разликује много већом кишелашћу, знатно мањим уделом адсорбованих база, а у неким случајевима и лакшим механичким саставом. Кристални шкриљци на Вршачким планинама су плавозеленкасте боје, те је отуда кисело смеђе земљиште на њима претежно сивкасте или бледо жуте боје. Ова су земљишта у војвођанском простору углавном под шумском, ређе под травном вегетацијом. Неповољна топографија и велика киселост ових земљишта искључују могућност коришћења за ратарске културе.

На мањим површинама на заштићеном подручју Вршачких планина и Малог вршачког рита заступљено је: алувијално-делувијално земљиште карбонатно и бескарбонатно, алувијално-делувијално земљиште забарено и делувијално бескарбонатно земљиште

Делувијална земљишта (Колувијум) припадају реду аутоморфних земљишта, класи неразвијених земљишта. То су претежно творевине процеса ерозије изазваног водом, а незнатним делом и еолском ерозијом. Ова земљишта су настала, и настају спирањем земљишних делова горњих рељефских облика површинским водама спирницама и скидањем и слагањем понесеног материјала на ниже рељефне облике, најчешће у поткосине или усеке водотокова. Механички састав делувијалних и алувијално-делувијалних земљишта је врло неуједначен, а хемијске особине су врло хетерогене. У односу на заступљеност калцијум карбоната могу бити карбонатна, слабо карбонатна и бескарбонатна

Алувијална земљишта (Флувисол) припадају реду хидроморфних, класи неразвијених земљишта. Ова земљишта обухватају творевине у сливу река, на плавном подручју, алувијалним равнинама и при ушћу (Nejgebauer, 1972). Алувијална земљишта су необично хетерогеног механичког састава, што је најпре последица њиховог наслеђа од речних наноса на којима су она постала, а затим даље дисперзије у условима превлаживања и појаве типских процеса. За морфологију алувијалног земљишта карактеристична је веома изражена слојевитост. Садржај хумуса је претежно мали и у ораничном слоју креће се 1 - 2,5%, а изузетно и преко 3,5%. За обезбеђивање биљака водом у току лета, важна је чињеница је изражена капиларна способност издизања воде,

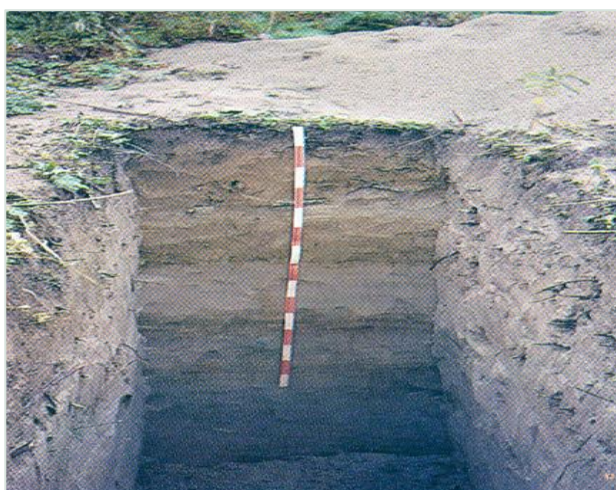
која је већа него у другим типовима земљишта. Њихову производну вредност умањују низ околности, као што су поплаве и бујични наноси. Површине заслањеног и забареног алувијалног земљишта које су изложене јачем влажењу под утицајем површинских и подземних вода користе се као ливде-сенокоси или пашњаци. Производна вредност ових земљишта је веома неједначена. У неким подручјима Војводине овај тип земљишта има изузетан производни значај док на подручју Вршачких планина због свог грубог механичког, а врло често и скелетоидног састава немају такав производни значај.

Гајњача (Камбисол)

Смоница (Вертисол)

Алувијално земљиште (Флувисол)

Делувијално земљиште (Колувијум)

Слика 19: Профили земљишта (Извор: Белић, 2006)

II 1.9. Флористичке одлике

Флора

На основу прикупљеног материјала, хербарских података из збирке Покрајинског завода и литературних извора је на подручју природног добра могуће издвојити близу 1100 познатих врста и подврста васкуларне флоре, при чему је на подручју Вршачких планина забележено 1007 врста и 19 подврста а на подручју Малог рита 134 врсте и 5 подврста.

Биљногеографске карактеристике

Иако истраживано подручје у фитогеографском погледу једним делом припада панонској провинцији у оквиру средњеевропског флористичког региона који карактерише вегетација екстразоналних мезофилних шума храста китњака и граба (свеза *Quercion pubescentis-petraeae* BR.-BL. 1931) и букових шума (свеза *Fagion dacicum* SOÓ 1962) односно мањим делом панонској провинцији у оквиру панонско-влашког подрегиона и понтско-јужносибирског региона коју карактерише вегетација шумостепске зоне (свеза *Festucion rupicolae* SOÓ 1940 односно *Aceri tatarico-Quercion* ZÓLY. ET JAKUCS, 1957) (STEVANOVIĆ I SAR., 1999: 17), због свог граничног положаја овде се укрштају панонски, дацијски и мезијски утицаји (ПАРАБУЋСКИ & СТОЈАНОВИЋ, 1988: 71).

Биљне врсте значајне за очување биодиверзитета

У групи национално и међународно значајних врста забележено је 114 таксона у рангу врсте (94) и подврсте (20). Од тога је 40 строго заштићених врста, односно 49 врста у категорији заштићених са изузетком комерцијалних („Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива“, Службени гласник РС, бр. 5/10; 88/10; 91/10; 47/11; 14/16).

На „ПРЕЛИМИНАРНОЈ Црвеној листи флоре Србије и Црне Горе са статусима угрожености према критеријумима IUCN-а из 2001 године“ (Ур. СТЕВАНОВИЋ, 2002) су наведене 73 врсте и то 4 (*Astragalus varius*, *Centaurea magocsyana*, *Helleborus purpurascens*, *Seseli hippomarathrum* subsp. *hippomarathrum*) у категорији највероватније ишчезлих (EX (DD)), 4 (*Allium atrovioleaceum*, *Barbarea vulgaris* subsp. *lepuznica*, *Minuartia hirsuta* subsp. *frutescens*, *Viola pumila*) у категорији критично угрожених (CR), 16 (*Allium atropurpureum*, *Asperula setulosa*, *A. tenella*, *Astragalus asper*, *Cirsium brachycephalum*, *Epipactis microphylla*, *E. palustris*, *Iris pumila*, *I. spuria* subsp. *spuria*, *Lathyrus palustris*, *Listera ovata*, *Ornithogalum boucheanum*, *Oxytropis pilosa*, *Prunus fruticosa*, *Pulsatilla montana*, *Pulsatilla pratensis*) у категорији угрожених (EN), 14 (*Achillea asplenifolia*, *Adonis vernalis*, *Anacamptis pyramidalis*, *Anemone sylvestris*, *Aster sedifolius* subsp. *canus*, *Brassica elongata*, *Doronicum hungaricum*, *Gentiana pneumonanthe* subsp. *pneumonanthe*, *Leucojum aestivum*, *Melampyrum barbatum*, *Peucedanum officinale*, *Pulsatilla vulgaris* subsp. *grandis*, *Ranunculus aquatilis*, *saxifraga bulbifera*) у категорији рањивих (VU), док остале врсте услед недовољне количине података потребних за процену тачне категорије угрожености имају комбиноване категорије угрожености: CR-VU (DD) (1), EN-VU (DD) (6), VU-NT (DD) (16), VU-LC (DD) (4) и NT-LC(DD) (8).

На CITES листи (Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora, Appendix 2) се налазе 22 врсте (Прилог I 1.).

Флору Вршачких планина одликује висок степен ендемизма са чак 2, 57% панонских биљака по којима овај део југоисточног Баната припада панонској флорној провинцији. Такве су ендеми: панонски јарич *Sedum sartorianum*, слатинска паламида *Cirsium brachycephalum*, различак *Centaurea magocsyana* (ПАЊКОВИЋ-МАТАНОВИЋ, 1989).

Као биљногеографска специфичност подручја истиче се и присуство ендемских биљака карпатског, дацијског и мезијског обележја какав је **карпатски дичак** (*Barbarea vulgaris* subsp. *lepuznica*), румунски ендем, коме су Вршачке планине једино налазиште у Србији. На Вршачким планинама је у опасности да потпуно нестане пошто су малобројни примерци у непосредној близини излетничких локалитета, викенд насеља и туристичких објеката на Широком билу, Ђаковом врху и Црвеном крсту (Diklić i Lakušić, 1999; Перић и Стојшић, 2017!) (слика 20).

Слика 20: Карпатски дичак (*Barbarea vulgaris* subsp. *lepuznica*) у околини „Дома Црвеног крста“, 16. 05. 2017. (Р. Перић).

Панонски субендем звјездичица (*Aster sedifolius* L. subsp. *canus* (Waldst. & Kit.) Merxm.) је присутан на заслањеним стаништима у Војводини (Гајић, 1975: 21), нарочито у Подунављу, док је у Потисју нешто заступљенија типска подврста *sedifolius*. Налаз на подручју Малог вршачког рита има и научно-историјски и таксономски значај јер је ова подврста први пут описана 1802. године на основу примерака сакупљених у околини Вршца („*inter frutices loco graminoso, non procul Versetz in Banatu*“, Waldstein & Kitaibel, 1802: 28).

Вршачке планине су познате по богатству лековитих биљних врста у шумским заједницама, брдским и долињским ливадама као и пашњацима на северној и јужној подгорини. Од посебног су интереса врсте официјелне медицине које представљају значајне природне лековите ресурсе. Такве су : велебиље (*Atropa bella-donna*), напрстак (*Digitalis grandiflora*), јетренка (*Hepatica nobilis*), копитњак (*Asarum europaeum*), кантарион (*Hypericum perforatum*), кичица (*Centaureum erythraea*), оман (*Inula helenium*). Највећа пространства јужних ободних падина са ливадама изнад Јабланке, Месића, Сочице обрасла су бусеновима мајкине душице (*Thymus serpyllum*), хајдучке траве (*Achillea millefolium*), петровца (*Agrimonia eupatoria*), матичњака (*Melissa officinalis*), ранилист (*Stachys officinalis*) које се овде јављају у великим популацијама те представљају богати извор лековитих сировина Војводине.

Слика 21: Вепровац
(*Doronicum hungaricum*),
Вучановић М.

Зељаста вегетација

На основу теренских истраживања и литературних података установљено је да вегетација природног добра припада мочварној, ливадско-пашњачкој, слатинској, и степској. Због објективних околности приликом истраживања није у потпуности прикупљено довољно података о неким заједницама, па су оне изостављене из синтаксономског прегледа. Предметна вегетација је на основу досадашњих истраживања представљена са 4 класе, 6 редова, 7 свеза, 11 заједница (асоцијација) и 12 подзаједница (субасоцијација):

I Класа: PHRAGMITETEA R. TX. & PRSG. 1942

Ред: PHRAGMITETALIA KOCH 1926

Свеза: PHRAGMITION COMMUNIS KOCH 1926

1. Ass. *Phragmitetum australis* SAVIČ 1926
2. Ass. *Scirpetum lacustris* SCHMALE 1939

II Класа: MOLINIO-ARRHENATHERETEA TX. 1937 EM. TX. & PRSG. 1951

Ред: DESCHAMPSIETALIA CESPITOSAE HORVATIĆ (1956) 1958

Свеза: DESCHAMPSION CESPITOSAE HORVATIĆ 1930

3. Ass. *Agrostio-Juncetum effusi* T. CINCOVIĆ 1959

Ред: TRIFOLIO-HORDEETALIA HORVATIĆ 1963

Свеза: TRIFOLION PALLIDI ILIJANIĆ 1969

4. Ass. *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *oenanthetosum banaticae* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *rumicetosum acetosae* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *stachyetosum officinale* M. VUČKOVIĆ 1991
5. Ass. *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *trifolietosum pallidi* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *rhinantethosum rumelici* M. VUČKOVIĆ 1991

Ред: ARRHENATHERETALIA PAWL. 1926

Свеза: ARRHENATHERION ELATIORIS BR.-BL. 1925

6. Ass. *Arrhenatheretum medioeuropaeum* SCHERR. 1925 (NON BR.-BL. 1915) HORVATIĆ 1941
subass. *clematetosum integrifoliae* M. VUČKOVIĆ 1991

III Класа: SCORZONERO-JUNCETEA GERARDII (VICHÉREK 1973) GOLUB & AL. 2001

Ред: SCORZONERO-JUNCETALIA GERARDII VICHÉREK 1973

Свеза: SCORZONERO-JUNCION GERARDII (WENDELBG. 1943) VICHÉREK 1973

7. Ass. *Caricetum divisaе* SLAVNIĆ 1948

IV Класа: FESTUCO-BROMETEA BR.-BL. & R. TX. EX KLIKA & HADAČ 1944

Ред: FESTUCETALIA VALESIAEAE BR.-BL. & R. TX. EX BR.-BL. 1949

Свеза: CHRYSOPOGONI-DANTHONION KOJIĆ 1957

8. Ass. *Inulo salicinae-Calamagrostidetum epigeios* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *inuletosum salicinae* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *stipetosum tirsae* M. VUČKOVIĆ 1991
9. Ass. *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris* M. VUČKOVIĆ 1991
10. Ass. *Medicago falcatae-Chrysopogonetum grylli* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *agrostietosum capillaris* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *andropogonetosum ischaemi* M. VUČKOVIĆ 1991
11. Ass. *Hieracio pilosellae-Festucetum valesiacaе* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *chrysopogonetum grylli* M. VUČKOVIĆ 1991
subass. *sanguisorbetosum minori* M. VUČKOVIĆ 1991

Свеза: FESTUCION RUPICOLAE SOÓ 1940 CORR. 1964

Мочварна (семиакватична) вегетација

Обухвата заједнице које се развијају у контактної зони воде и копна где је ниво подземних вода виши а подлога са израженом анаеробношћу.

Заједница трске (*Phragmitetum australis*) се јавља дуж обала стајаћих и споротекућих еутрофних вода на дубинама до 50 cm на подлози богатој муљем и органским материјама. Иако је присуство ове заједнице на одговарајућим стаништима као што су баре, канали и депресије природно и очекивано, појава трстика на заслањеним стаништима унутар Малог рита може бити и секундарна појава изазвана загађењем односно спирањем органских материја и вишка минералних ђубрива са околних пољопривредних површина.

Заједница сите (*Scirpetum lacustris*) обраста нешто дубље положаје (50-70 cm дубине) у односу на претходну заједницу у виду групација и појасева између појаса трске и дубљих делова корита. На ширем подручју природног добра се јавља ретко у виду мањих фрагмената каналима на територији Малог рита.

Вегетација заслањених станишта

Заједничка одлика свих типова вегетације заслањених станишта је прво, њихова зависност од постојања специфичне динамике подземних и површинских вода односно узлазно-силазног кретања алкалних и земноалкалних соли у подлози и друго, да су то отворени типови вегетације са доминацијом врста углавном из фамилија пепељуга (*Chenopodiaceae*), трава (*Gramineae*), шашева (*Suaresaceae*) и сита (*Juncaceae*), којима се придружује више десетина других врста. Већина поменутих врста у већој или мањој мери поседују низ посебних прилагођености на

услове физиолошке суше у подлози (месната грађа стабла и лисова, ситни и неугледни или увијени и трновити листови и цветни делови, посебан метаболизам и промет вишка соли у телу и др.). Заслањени типови тла се на подручју природног добра срећу на ограниченим деловима Малог рита. С обзиром на релативно густу мрежу дренажних канала и дуготрајан процес раслањивања и испирања соли, слатинска вегетација је спорадично присутна и то у виду мање или више деградованих фрагмената које у већини случајева није могуће детаљније фитоценолошки окарактерисати.

Заједница раздељене оштрице (*Caricetum divisae*) се јавља на умерено до мало сланим и слабије влажним стаништима, каква су на пример рубови сланих плитких депресија, плитких јарака и канала. Овакви прелазни типови станишта условљавају релативно мозаичан и фрагментаран распоред ове заједнице. По флористичком саставу је веома хомогена, гради је углавном раздељена шаш (*Carex divisa*). Заједница је на простору природног добра забележена само на деловима Малог рита (Слика 22).

Слика 22: Заједница раздељене оштрице (*Caricetum divisae*) на подручју Малог вршачког рита (Архива ПЗЗП).

Вегетација ливада

Вегетација ливада на подручју природног добра великим делом припада секундарној вегетацији, развијеној на стаништима некадашњих шумских заједница.

Бројне шумске фитоценозе покривају средишњи, планински део масива Вршачких планина, док је ливадска и ливадско-степска вегетација присутна претежно у подножју и брдском појасу. Када се говори о зељастој вегетацији Вршачких планина, мисли се на вегетацију побрђа овог масива и на њена станишта која се налазе углавном у северној и јужној подгорини као што су горњи токови постојећих потока, шумске чистине и пожаришта, а мањим делом и травни комплекси, попут оних код Сочице. Различити типови зељасте вегетације су се развили или директно на станишту уништених аутохтоних шума, или су накнадно заузели напуштене терене под воћњацима и виноградима који су у прошлости били подигнути након крчења изворних шума на

падинама Вршачког побрђа. О томе да су они секундарног карактера сведоче постојећа појединачна стабла дрвећа, жбунасте биљке као и шумски елементи међу зељастим представницима заступљеним у структури рецентних травних фитоценоза. Поред тога, потенцијалну вегетацију индицирају и фрагменти шумских заједница који се местимично смењују са комплексима ксеротермних ливадских састојина у брдским и брежуљкастим пределима Вршачких планина.

Зељаста вегетација укључује **заједнице мочварних, долинских и брдских ливада**, које су се на подручју Вршачких планина развиле у складу са разуђеношћу рељефа, надморским висинама, експозицијом, карактеристикама земљишта и локалним мезо- и микроклиматским условима.

Мочварне ливаде

Хидрографске карактеристике Вршачких планина, пре свега флувијални рељеф, имали су пресудни утицај на развој мочварних и мезофилних долинских ливада дуж неких потока, пошто већих речних токова нема. Флувијални рељеф је добро изражен, али је евидентно сиромаштво подручја водом. Северну подгорину одликују дубоко усечене поточне долине и многобројне вододерине. Њихову воду прима Марковачки а мањим делом и Малосредиштански поток, који се уливају у Мали Вршачки рит. Потоци су по типу бујичњаца, што значи да воду имају углавном с пролећа у време топљења снега, али и након већих пљускова, што се одражава на карактер биљног покривача. Јужно побрђе је испресецао поточима Месић, Кевериш, Гузајна и Физеш. Док је Физеш целим својим током планинског карактера са стрмим долинским странама, дотле Месић и Гузајна имају само у гоњем току одлике планинске речице, док их низводно карактеришу шире долине али не и појава плављења као код већине равничарских водотокова. С обзиром да су повремене поплаве један од битних фактора за генезу и опстанак мочварних ливада, а да тих појава на побрђу Вршачких планина нема, не чуди што су оне на истраживаном подручју присутне само са једном заједницом која је уз то фрагментарно развијена. Ради се о састојинама асоцијације *Agrostio-Juncetum effusi* Т. Џинковић 1959 које Вучковић (1991) констатује у долинама потока Месић, Гузајна и Марковац. У горњем току потока Месић, где је земљиште алувијално-делувијално карбонатно и бескарбонатно, састојине су развијене у виду уских трака или ограничених оаза, што је одраз велике влажности станишта, колико у појасу уз сам поток, толико више у благим депресијама око њега у којима се дуже време задржава вода која се слива са околних виших терена. Лети ова станишта сасвим пресушују.

Физиогномски најзначајније врсте су две карактеристичне врсте заједнице – *Agrostis stolonifera* и *Juncus effusus*, затим *Juncus inflexus* и *Juncus articulatus*. Њихова висина, форма у виду бусенова и густина, диктирају синеколошке прилике на станишту. Због тога је зељаста слој сиромашан. Изостанак плављења и смањена влажност у региону Вршачких планина у односу на типичне састојине констатоване приликом издвајања ове заједнице на подручју западне Србије (Џинковић, 1959), индицирају многи представници правих долинских ливада заступљени у структури мочварних ливада. Ливадски елементи су диференцијалног карактера у односу на састојине исте фитоценозе развијене у другим деловима Србије. Истовремено они обогаћују флористички састав који има чак 69 врста, што је релативно велик број за овај тип вегетације. Састојине асоцијације *Agrostio-Juncetum effusi* на подручју Вршачких планина немају посебног значаја за заштиту, не само због тога што се јављају фрагментарно и што их одликују врсте ширег ареала, него и због тога што су хидролошки а не климатски условљене. Битне су пре свега због очувања укупног биодиверзитета предела.

Долинске ливаде

Вегетација долинских ливада исте класе (*Molinio-Arrhenatheretea*) је на територији природног добра такође ограниченог распрострањења. Констатована је на Вршачким планинама, углавном у долинама поменутих потока, и то најчешће ближе подножју масива. Ређе се развија и на вишим теренима, у забрђу, како то сликовито каже Вучковић (1991), али тада земљишта нису алувијално-делувијалног типа него огајњачена смоница. Надморске висине су у интервалу од 110 до 150 m. Долинске ливаде поменуте класе су представљене вегетацијом два различита реда. На северној подгорини су у питању ливаде кошанице средњеевропског реда *Arrhenatheretalia* (свеза *Arrhenatherion elatioris*), док су типичне долинске ливаде на подручју Вршачких планина развијене на свим експозицијама, а обједињене свезом *Trifolion pallidi* из субмедитеранског реда *Trifolio-Hordeetalia*. Синтаксономска припадност ливадске вегетације Вршачког побрђа различитим вегетацијским категоријама индицира и биљногеографске специфичности.

Слика 23: Ливаде у долини потока Физеш (фото: Стојшић, В.).

У овом делу Војводине се сустичу утицаји панонске, мезијске и дацијске биљногеографске провинције, односно вегетацијске зоне шумских заједница свеза *Aceri tatarico-Quercion Zólyomi* & Jakucs 1957 и *Quercion frainetto* Horvat 1959. Према схватању Илијанића (1969) центар распрострањења свезе *Trifolion pallidi* је подручје климатоналне шумске вегетације свезе *Quercion frainetto*. Шумске фитоценозе овог типа, северне границе свог распрострањења у Србији досежу у југозападној Бачкој, југоисточном Срему и југоисточном Банату. Пошто се Вршачке планине налазе у том делу Баната који је у контакт зони са поменутих вегетацијским подручјима, одликује их прелазни карактер и у фитогеографском и у вегетацијском смислу. Самим тим је флористички састав заједница свих вегетацијских типова, а посебно секундарних ливадских

фитоценоза, последица таквог положаја. Тиме се објашњава и масовна појава јединки врсте *Trifolium pallidum* и већа или мања заступљеност врста истоимене свезе, мада нису занемарљиви ни елементи свезе *Arrhenatherion elatioris*. Све изнето на неки начин осветљава дилеме које су се јављале код истраживача још 1981. године. Да је тако указују текстови Буторац и Вучковић (1985) и Вучковић (1991), по којима је систематски положај долињских ливада овог природног добра био споран од самог почетка, али су током година у коначном опредељењу превагнули елементи који опредељују њихово укључење у свезу *Trifolion pallidi* и ред *Trifolio-Hordeetalia*. Оваква припадност је специфичност биљног света Вршачких планина и непосредног окружења тј. низина југоисточног Баната. С обзиром да је климазонална вегетација мезијске зоне везана за шуме на масиву Вршачких планина, не чуди да су и ливаде свезе *Trifolion pallidi* боље развијене, флористички богатије и еколошки јасније диференциране, него што је то случај у низинама крајњег, југоисточног дела Баната (Калуђерово на пример, подно самих Карпата). Вегетација долињских ливада Вршачких планина се јавља у подручју које климазонално припада мезијској свези *Quercion frainetto*, али на станишту шума свезе *Alno-Quercion roboris* и реда *Populetalia albae*. Насупрот њима ливаде кошанице свезе *Arrhenatherion elatioris* заузимају станишта мезофилних шума свезе *Carpinion betuli illyrico-moesiacum* (ред *Fagetalia sylvaticae*).

Долинске ливаде свезе *Trifolion pallidi* су на подручју Вршачких планина представљене различитим састојинама које су укључене у две заједнице, издвојене тек пре двадесетак година од стране Вучковића. Прва је асоцијација *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* М. Vučković (1988) 1991. Најшире је распрострањена фитоценоза ливадских екосистема Вршачког побрђа и уједно од највећег значаја за сагледавање овог типа вегетације у виду малих оаза и на ужем подручју- на билу Вршачких планина. За њу су специфично везане врсте *Ranunculus strigosus* (syn. *R. steveni*) (понтско-субмедитеранска) и *Cirsium canum* (субпонтска), по којима је поменута заједница и флористички и физиогномски препознатљива. У последњем смислу је одликује и *Alopecurus pratensis*. Овај таксон широке еколошке амплитуде, који се среће у разним типовима ливада широм Војводине, нема значај као што га имају две поменуте врсте, које су према Илијанићу (1969) карактеристичне врсте заједница из свезе *Trifolion pallidi* у источним-континенталним подручјима наше земље. Према Вучковић (1991) врсте *Ranunculus steveni* и *Cirsium canum*, оптимум за свој развој у региону Вршачких планина налазе баш у заједници *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis*, за коју су локално карактеристичне врсте. За синтаксономско опредељење заједнице важни су и следећи, добро заступљени таксони: *Trifolium pallidum*, *Clematis integrifolia*, *Lathyrus nissolia* и др. Значајно квантитативно учешће тзв. «аренатереталних врста», попут *Rumex acetosa*, *Campanula patula*, *Cynosurus cristatus*, *Tragopogon orientalis* и *Knautia arvensis* у почетку је доводило у питање синтаксономско опредељење саме заједнице. Међутим, аутор заједнице истиче да је њихова укупна покровност знатно мања у односу на укупну покровност врста свезе *Trifolion pallidi* и реда *Trifolio-Hordeetalia*, што је већ добар сигнал за закључак који су таксони битнији за правилан синтаксономски положај ове фитоценозе. Заједница има изражену сезонску динамику, у надземној структури присутна су три спрата а састојине су густог склопа (општа покровност је 100%). Имају карактер бујних ливада развијених на дубоком и умерено влажном земљишту у подножју Вршачких планина. Надморске висине су од 112 до 140 m. Станиште се редовно обогаћује хранљивим материјама јер их површинске воде доносе са околних виших терена. Тим путем је обезбеђен и повољан водни режим станишта. У заједници преовлађују елементи мезофилнијег карактера и ширег географског распрострањења. Вучковић поређењем ових састојина са састојинама заједница истог типа екосистема долази до закључка да асоцијација *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* има највећу флористичку сличност са заједницама *Trifolio-Alopecuretum pratensis* Т. Cincović 1959 и *Poo-Alopecuretum pratensis* R. Jovanović 1957, које су ови аутори издвојили у мезијском подручју.

Прва заједница је описана у Посавини и западној Србији а друга у долини Јасенице (Шумадија). Ово је такође један од момената који потврђује исправност при сврставању долинских ливада са Вршачког побрђа у свезу *Trifolion pallidi* и ред *Trifolio-Hordeetalia*. Флористичке разлике постоје, но оне само оправдавају потребу издвајања нове заједнице на Вршачким планинама, али су значајније разлике у односу на друге заједнице долинских ливада Војводине, без обзира да ли је у питању вегетација истог реда (*Trifolio-Hordeetalia*) али свезе *Trifolio-Ranunculion pedati* или свезе *Arrhenatherion elatioris* реда *Arrhenatheretalia*.

Заједница *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* са побрђа Вршачких планина је флористички богата (констатовано је 107 врста) и према Вучковић (1991) еколошки издиференцирана на три субасоцијације.

У односу на сличан тип вегетације у Србији састојине на Вршачким планинама, схваћеним у географском смислу (Букуров, 1953), окарактерисане су присуством две важне дијагностичке врсте. То су *Ranunculus steveni* и *Cirsium canum*, које на овом подручју показују значајно учешће, док су око реке Јасенице (притока Велике Мораве, Шумадија) незнатно заступљене, а у речним долинама западне Србије чак сасвим одсутствују. Осим два поменута таксона за ливаде Вршачког побрђа у истом смислу су диференцијалног значаја и *Oenanthe banatica*, *Dianthus armeria*, *D. giganteus* subsp. *banaticus*, *Centaurea jacea* subsp. *banatica*, *Campanula patula*, *Thymus pulegioides* subsp. *pannonicus* (syn. *T. marschallianus*) и друге врсте. Због различитог географског положаја, климатских и других еколошких услова поменуте две заједнице долинских ливада Србије имају више субмедитерански карактер, док слична фитоценоза са Вршачких планина има наглашенија континентална обележја. Флористички богате састојине овог типа ливада су при врху падина, ближе самом билу масива богатије врстама, биљке су бујније и општа покривност је већа, док је у подножју падина ситуација сасвим другачија. Повезује их апсолутна доминација врсте *Alopecurus pratensis*.

Асоцијација *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* М. Vučković (1988) 1991 је уско везана за околину места Јабланка у јужној подгорини Вршачких планина, где је и издвојена и описана као нова заједница за науку. Околина овог локалитета је значајна јер се ради о једином налазишту фитоценозе у Србији, која је данас нажалост деградирана. Сада су пространства под још донедавно предивним ливадама са *Trifolium pallidum* и *T. ochroleucum* закоровљена. Типичне састојине ове фитоценозе последњих година још увек се могу наћи око Јабланке (В. Стојшић, усмено саопштење). То даје основу за претпоставку да постоји реална могућност ревитализације и реконструкције састојина асоцијације *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* у овом ограниченом подручју подно Вршачки планина.

У питању је благо валовити терен језерске терасе. Њена надморска висина износи 150 m, док земљиште припада огајњаченој смоници. Едафске особине и режим влажности у складу са одликама поменуте геоморфолошке целине (језерска тераса), резултирали су појавом фитоценозе долинских ливада која је интересантна као врло специфична заједница унутар свезе *Trifolion pallidi* и наглашено различита од претходне фитоценозе. Има много нижи биљни покривач, израженије субмедитеранско обележје, које јој између осталог дају врсте *Ornithogalum pyramidale* и *Trifolium pallidum*, по којима је Вучковић (1991) и назвала заједницу. Описујући састојине из тог периода, она истиче да је источно-субмедитеранска врста *Trifolium pallidum* «доминантна врста... која је флористички, физиогномски, структурно и систематски најважнија врста асоцијације. Главно синеколошко обележје ове заједнице је њен прелазни карактер, јер у еколошком низу повезује типичне мезофилне долинске ливаде (свезе *Trifolion pallidi*) са умерено сувим брдским ливадама свезе *Chrysopogoni-Danthonion calycinae*». Самим тим заслужује да буде просторно заштићена, у склопу предела у ком је једино и могла да се развије.

Заједница у чијој грађи учествује 70 врста, је веома добро флористички окарактерисана јер чак 21 врста чини потпуни и карактеристичан скуп. Сем два таксона који одређују име заједнице, Вучковић у карактеристичном скупу бележи и врсте: *Rhinanthus rumelicus*, *Trifolium ochroleucum*, *Achillea millefolium*, *Alopecurus pratensis*, *Festuca pratensis*, *F. valesiaca*, *Stellaria graminea*, *Hieracium bauhini*, *Galium verum*, *Thymus pulegioides* subsp. *pannonicus*, *Ranunculus polyanthemus* и др. Поменути аутор у оквиру ове фитоценозе издваја две субасоцијације.

Субасоцијација *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi trifolietosum pallidi* М. Vučković (1988) 1991 је индикатор станишта веће влажности подлоге. Основни печат јој даје врста *Trifolium pallidum*, као и *T. ochroleucum* и *Hieracium bauhini*. У свим њеним састојинама је као доминантна констатована врста - *Trifolium pallidum*, која показује не само највећу густину и степен присутности, него достиже и највећу покривну вредност. Упркос томе што на овим теренима изостају повремене поплаве, које су на пример око речица западне Србије и Шумадије предуслов за појаву овог типа вегетације, постоје добри услови за развој и опстанак популација *Trifolium pallidum*. Ради се о томе да ова врста детелине оптималне услове за развој налази током маја и почетком јуна, када њене јединке имају највећу виталност. То је влажнији период године, а у време доласка полусушног доба *Trifolium pallidum* већ завршава свој циклус развића. Због такве биологије, ова врста може да буде истовремено елеменат влажних плавних ливада свезе *Trifolion pallidi*, сушних брдских ливада свезе *Chrysopogoni-Danthonion*, као и вегетације слабо заслањених станишта (у југоисточном Срему).

Грађу састојина субасоцијације *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi rhinanthetosum rumelici*, према Вучковић (1991), одликује врста *Rhinanthus rumelicus*. Она одређује и њихову физиогномију, као и *Poa pratensis*, *Lathyrus nissolia*, *Anthoxanthum odoratum*, *Lathyrus pratensis* и други представници вегетације умерено влажних станишта.

Састојине ове две субасоцијације заједнице *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* је је Вучковић констатовала током својих истраживања (1983 до 1986) само око Јабланке. Оне тада биле редовно кошене крајем јуна, а због масовног учешћа детелина, давале су сено високог квалитета. Преостали надземни делови су након кошења препуштани испашаи.

У синеколошком и сингенетичком смислу асоцијација *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* има прелазни положај између мезофилних долињских ливада свезе *Trifolion pallidi*, којој и сама припада и састојина заједница умерено сувих брдских ливада свезе *Chrysopogoni-Danthonion*. Такав положај у еколошком смислу потврђује и флористички састав фитоценозе.

Вучковић, Парабуђски и Стојановић (1992), у својој флористичко- еколошкој анализи долињских ливада свезе *Trifolion pallidi* у Војводини, анализирају овај тип вегетације у југоисточном Банату. Закључују да заједница Подунавског региона *Oenanthe banatica-Alopecuretum pratensis*, коју су издвојиле око реке Караш, има јаче наглашено субмедитеранско обележје, а асоцијације *Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* и *Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* из поточних долина Вршачких планина наглашеније континенталне карактеристике. Све три се развијају у зони шумске вегетације свезе *Quercion frainetto*.

Ливадске заједнице свезе *Arrhenatherion elatioris*, средњеевропског реда *Arrhenatheretalia* појављују се у југоисточној Европи, па и у Војводини, са специфичном заједницом *Ononido-Arrhenatheretum elatioris*. Центар ареала ове фитоценозе је у зони илирских храстово грабових шума (*Carpinion betuli illyricum*). Међутим, ливаде кошанице овог типа на побрђу Вршачких планина показују већу флористичку, еколошку и фитогеографску сличност са асоцијацијом *Arrhenatheretum medioeuropaeum* Scherr. 1925 (non Br.-Bl. 1915) Horvatić 1941, која је издвојена у средњој Европи. На ширем подручју заштићеног природног добра је забележена само у околини

Гудурице. Ово подручје припада северној подгорини масива Вршачких планина која се у геоморфолошком смислу одликује изразито слабом разуђеношћу и скоро потпуним одсуством поточних долина. На таквим теренима и у посебним микроклиматским условима развијене су ливаде кошанице, које су од стране Вучковић (1991) означене као субасоцијација *clematosum integrifoliae*. У њеним састојинама региструје чак 27 врста потпуног карактеристичног скупа, међу којима се посебно истичу: *Arrhenatherum elatius*, *Tragopogon orientalis*, *Knautia arvensis*, *Pastinaca sativa*, *Ononis arvensis*, *Clematis integrifolia* (слика 24), *Rhinanthus rumelicus*, *Dianthus giganteus* subsp. *banaticus*, *Rumex acetosa*, *Campanula patula*, *Festuca pratensis*, *Leucanthemum vulgare*, *Anthoxanthum odoratum* и др. О карактеру састојина и регионалној специфичности сведочи и припадност појединим елементима флоре неких значајнијих врста. Тако је не пример *Rhinanthus rumelicus* субсредњебалканског обележја, док *Dianthus giganteus* subsp. *banaticus* спада у дацијско-мезијске врсте. Заједница представља тип бујне ливаде чија је општа покривност 100 %. Спада у најбоље ливаде кошанице региона, које се косе средином јуна.

Слика 24: Кандилка
(*Clematis integrifolia*)
на ливади изнад села Сочица
(фото: Стојшић, В.)

Састојине субасоцијације *Arrhenatheretum medioeuropaeum clematosum integrifoliae* се развијају на станишту *Carpinion*–шума и других заједница реда *Fagetalia*. Вучковић их констатује само код места Гудурица, где заузимају благо нагнуте површине на које хранљиве материје доспевају са виших, заравњених делова терена који су обрађивани. Остаје за проверу да ли се састојине кошаница означених као *Arrhenatheretum medioeuropaeum clematosum integrifoliae* јављају фрагментарно или и виду мањих оаза и на нешто вишим теренима, који се јужно од Гудурице уздижу ка Гудуричком врху. Ова претпоставка није нереална с обзиром на мезо и микроклиматске услове северне подгорине Вршачких планина, као и на чињеницу да је то подручје мезофилних шума издвојених у различите заједнице и свеже реда *Fagetalia sylvaticae*. Уосталом још је Вучковић (1991) указивала да је на појаву састојина овог типа сигурно у великој мери утицала локална клима северне подгорине Вршачких планина, где је иначе присутан наглашенији утицај панонског подручја, за разлику од јужне подгорине где је јачи утицај мезијске области. Самим тим у флористичкој структури заједнице *Arrhenatheretum medioeuropaeum* преовлађују елементи који су уобичајени у вегетацији панонске провинције (монтани сектор, шуме свеже *Fagion*), средњеевропског балканско-илирског подрегиона и средњеевропског биљногеографског региона, у односу на врсте западно мезијске провинције (свеже *Quercion frainetto*), субсредњеевропско-балканског подрегиона средњеевропског биљногеографског региона (Stevanović, 1995). Све изнето говори о значају ових секундарно насталих мезофилних ливада Вршачког побрђа, које индицирају карактер и тип изворне шумске вегетације коју је човек почео да уништава у прадавна времена својим доласком на ове просторе.

Брдске ливаде

У оквиру ливадске вегетације највеће распрострањење на Вршачким планинама имају брдске ливаде које су развијене и у највећем висинском дијапазону (од 160 до 450 m н.в.). Доминантно земљиште је по типу смоница или огајњачена смоница док геолошку подлогу чине терцијерне глине тј. терцијерни језерски седименти. Не треба изгубити из вида да Вршачки масив, иако ниска планина (највиши врхови су Вршачка кула - 399 m, Доњи Вршишор - 463 m, Вршачки врх - 590 m и Гудурички врх - 639 m), спада у реликтне остатке некадашњег Панонског масива (Букуров, 1950; 1953). Представљао је један од хорстова који се издизао изнад Панонског мора и касније Панонског језера. Данашњи предели надморске висине око 250 m представљају језерску терасу ерозивног порекла са одговарајућим седиментима а они од око 150 m језерску терасу акумулативно-ерозивног карактера. Док било овог древног хорста чине претежно метаморфне а делом и магматске стене (кристаласти шкриљци, гнајсеви и гранити) покривени углавном шумском вегетацијом, дотле су ободни делови представљени терцијерним језерским седиментима у виду моћних наслага глине и песка. Ови талози су према Миљковићу (1986) и Живковићу и сар. (1972) послужили као примарна подлога за образовање земљишта познатих под називом «смонице на терцијерним глинама» која доминирају побрђем Вршачких планина где су подлога за ливадске фитоценозе, посебно за вегетацију брдских ливада. Клима је умерено-континентална са нешто јаче наглашеним утицајем континенталне клима са истока. Шумска вегетација само донекле ублажава дејство кошаве. Међутим, на ширем подручју отвореног побрђа под ниским травним покривачем континенталнији утицаји су наглашенији. Због честих ветрова и високих температура ова област се одликује најсувљим ваздухом у Војводини. То је оставило посебан одраз на ливадско-степску вегетацију.

Ксеротермни тип ливадске вегетације се развија под утицајем антропогеног фактора али у складу са орографским и едафским чиниоцима који су диктирали услове микроклиме. Секундарно је настао на станишту некадашњих термофилних храстових шума свезе *Quercion frainetto* или, ређе, *Quercion petraeae* – *cerris* односно *Quercion pubescentis-petraeae*. Зависно од еколошких услова станишта, односно од тога на станишту ког типа шума су настале, брдске ливаде су јасно издиференциране на више заједница. Присутне су у мозаик-комплексу у ком могу да учествују и остаци шумске вегетације, а још чешће комплекси обрадивих површина.

У вези синтаксономског положаја ових заједница није било дилема. Вучковић (1983) даје приказ степске заједнице са овог подручја означене као *Chrysopogonetum grylli* prov., двоуми се око саме фитоценозе, али за синтаксономску припадност експлицитно наводи да је у питању свеза *Chrysopogoni-Danthonion* Kojić 1957, а не *Festucion rupicolae* као у осталим деловима Војводине. Према Кojiћу (1957) свеза *Chrysopogoni-Danthonion* обједињава заједнице јужног дела ареала реда *Festucetalia valesiacaе*, а на подручју климазоналне вегетације свезе *Quercion frainetto*. С обзиром да она у региону Вршачких планина досеже најсевернију границу свог распрострањења, њене заједнице су изложене јачем утицају континенталне климе. Све изнето, као и прелазни положај подручја у фитогеографском смислу, допринели су појави вегетације која се одликује специфичностима на основу којих се она јасно одваја од фитоценоза исте свезе описаних у Србији. Стога је Вучковић (1991) имала основа да издвоји четири нове заједнице које, с обзиром на изнето, имају ацидофилно-неутрофилно обележје, а заузимају умерено ксеротермна станишта.

У овом типу вегетације на подручју Вршачких планина је доминантна по распрострањености асоцијација *Inulo salicinae* – *Calamagrostidetum epigeios* M. Vučković (1988) 1991. Овакве састојине су током картирања вегетације ширег окружења Вршачких планина означаване као групације са *Calamagrostis epigeios* (Парабућски *et al.*, 1981, manuscr). У рукопису извештаја из 1987. године

након ревизије вегетације која је картирана 1981. године, стоји да се ради о заједници *Agrostideto-Chrysopogonetum grylli* s.l. Kojić (1958) 1959 incl. *Inulo salicinae -Calamagrostidetum epigeios* ass. nova M. Vučković prov. 1985. Том приликом Парабуђски и сарадници закључују да су на стаништима некадашњих храстових шума (шуме храста сладуна и цера и др.), регресивном сукцесијом под утицајем антропогеног фактора, развијене ксеротермне травне састојине скоро максималне покривности (90-100 %). Опште је познато да су након крчења изворних шума на отвореним, осунченим падинама Вршачког побрђа били подигнути виногради и воћњаци. Након завршетка Другог светског рата и одласка дела становништва многи виногради и воћњаци су напуштени и запарложени. На њиховом месту су развијене састојине које због апсолутне доминације белешине (*Calamagrostis epigeios*) њене висине и бујности на први поглед одају утисак да су ове групације флористички хомогене и сиромашне врстама. Међутим, оне се одликују флористичким богатством (133 врсте) а присутне су на падинама у околини места Марковац, Гудурица и Сочица, али и јужније од Вршачких планина, код Куштиља и Војводинаца. Извештај из 1987. показује чак 188 врста у грађи фитоценозе, која је у међувремену била провизорно именована као *Inulo salicinae -Calamagrostidetum epigeio* prov M. Vučković.

Велика распрострањеност овог типа вегетације на Вршачким планинама је вероватно последица тога што едификаторску врсту (*Calamagrostis epigeios*) одликује широка еколошка амплитуда. Према Соó-у (1973), то је таксон који улази у грађу заједница различитих типова вегетације (*Epilobietea*, *Molinio-Juncetea*, *Populetalia* и др.). У подгорини Вршачког брега је елеменат ливадско-степске вегетације и карактеристична врста асоцијације *Inulo salicinae -Calamagrostidetum epigeios*. Према Вучковић (1991) ради се о пионирској заједници и то не само на стаништима напуштених воћњака и винограда него и ратарских култура и шумских пожаришта. Иако је у питању фитоценоза привременог карактера, она има богат флористички састав (166 врста). Њене састојине аутор констатује код Малог Средишта, на потесима Вршачка кула, Широко било, Магарећи врх, изнад Месића и Сочице као и на неколико локалитета у северној и јужној подгорини Вршачких планина (Караула источно од Марковца на самој граници са Румунијом, околина села Марковац и Јабланка). Састојине ове заједнице су такође биле констатоване и код Малог Средишта, поред цркве, уз саму шуму (В. Стојшић, усмено саопштење).

Слика 25: Ливада на Широком билу (фото: Стојшић, В.).

На поменути локалитетима била Вршачких планина ова фитоценоза се јавља и као пионирска вегетација на шумским пожариштима. Њене локално карактеристичне врсте су *Inula salicina* и *Briza media* које указују на еколошке карактеристике и систематску припадност заједнице. Значајнију улогу у састојинама имају и *Chamaecytisus heuffeli* и *Peucedanum alsaticum*. Све ове врсте (сем *Chamaecytisus heuffeli*) се јављају и у другим заједницама овог типа екосистема али оптималне услове за опстанак налазе у асоцијацији *Inula salicinae* - *Calamagrostidetum epigeios*. У њен потпун и карактеристичан скуп сврставају се и следећи таксони: *Dorycnium pentaphyllum* subsp. *herbaceum*, *Festuca valesiaca*, *Galium verum*, *Lotus corniculatus*, *Rumex acetosa*, *Centaurea jacea* subsp. *banatica*, *Achillea millefolium*, *Plantago media*, *Ranunculus polyanthemos*, *Senecio erucifolius* subsp. *tenuifolius* и *Trifolium campestre*. Развијају се у условима станишта који су с обзиром на њихову широку распрострањеност, надморске висине (160-450 m), експонираност падина, микроклиму и тип педолошког супстрата донекле различити. Пресудни фактор настанка ове фитоценозе је јак антропогени утицај. На месту напуштених воћњака и винограда, подигнутих на шумском станишту, врста *Calamagrostis epigeios* међу првима осваја терен. Према Вучковић (1991) заједница је јасно еколошки и флористички издиференцирана на две субасоцијације.

Искључиво на напуштеним обрађеним површинама издвојене су састојине прве субасоцијације: *inuletosum salicinae* M. Vučković (1988) 1991. На локалитету Широко било субасоцијација се развија на подлози која је по типу иницијално земљиште на шкриљцима, док је у околини села Месић и Мало Средиште у питању огајњачена смоница на терцијерним глинама. Такође, састојине ове фитоценозе заузимају читава пространства на благим падинама брежуљака и плакорним положајима северног побрђа Вршачких планина на локалитету Караула источно од Марковца и од овог потеса све до села Марковац као и око Јабланке на јужној подгорини масива. Ту земљиште такође по типу припада огајњаченој смоници на терцијерним глинама.

Састојине ове субасоцијације су флористички богате јер се развијају на доста дубоком земљишту па је добар и водни режим подлоге. То је вероватно један од разлога велике заступљености већег броја мезофилних ливадских елемената а други би био чињеница да су та земљишта раније, при обради, била третирана различитим видовима агротехничких мера. Много раније, пре обраде, ова станишта су била под изворном шумском вегетацијом обухваћеном свезама *Quercion frainetto* и *Quercion petraeae*.

Друга субасоцијација *stipetosum tirsae* M. Vučković (1988) 1991 је уско распрострањена на подручју Вршачких планина. Констатована је изнад места Сочица, Месић, на потесу Магарећи врх и код Вршачке куле, где је већином развијена на огајњаченој смоници на терцијерним глинама (једино је на локалитету Вршачка кула развијена на иницијалном земљишту на шкриљцима). Састојине ове субасоцијације су присутне углавном у оквиру деградираних и потиснутих састојина термофилних шумских фитоценоза попут *Phleo montani*- *Orno* – *Quercetum virgiliane* из свезе *Quercion pubescentis-petraeae*, односно *Sedo maximi*- *Quercetum frainetto-cerridis* из свезе *Quercion frainetto*. Станишта на јужно и југоисточно експонираним падинама су сува и топла а земљиште плиће и скелетоидно, што је условило појаву већег броја диференцијалних врста које припадају елементима понтско-централноазијске групе. То се пре свега односи на понтско-панонске врсте (*Thymus pulegioides* subsp. *panonicus*, *Iris variegata*, *Erysimum odoratum* и *Trinia ramosissima*) и субмезијско-субпанонску врсту *Achillea crithmifolia*. Тако састојине ове ксерофилније субасоцијације имају наглашена обележја панонске, степске вегетације иако се развијају под утицајем мезијске флорне провинције.

На локалитету код Вршачке куле Стојшић, В. (2005!) бележи у грађи ове субасоцијације пругасти шафран (*Crocus reticulatus*) са тако великом бројношћу, да се може говорити о „пољима *Crocus-a*“. Недалеко су шумарци багрема, па у будућим вишегодишњим програмима рада

управљача треба предвидети и праћење њиховог евентуалног ширења односно планирати адекватно и научно засновано сузбијање ширења подраста багрема на отвореним просторима са травном вегетацијом.

Заједница *Inulo salicinae - Calamagrostidetum epigeios* има привремени карактер јер временом уступа место одговарајућој шумској вегетацији или једној од наредне три стабилне ливадско-степске фитоценозе свезе *Chrysopogoni-Danthonion*. Под непрекидним зоо-антропогеним дејством састојине субасоцијације *inuletosum salicinae* воде настанку састојина асоцијације *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris*. Друга субасоцијација- *stipetosum tirsae* у сукцесивном низу даје састојине асоцијације *Medicago falcatae- Chrysopogonetum grylli*. Након потпуног престанка дејства антропогених утицаја следи проградациона сукцесија у правцу исходних шумских фитоценоза. Ови деградационо-проградационих правци сукцесије су индикатори за прописивање неопходних мера које треба да се предузимају у случају покренуте ревитализације или пак реконструкције праве вегетације.

Асоцијација *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris* М. Вучковић (1988) 1991 се развија на благим падинама брежуљака и плакорним положајима на око 200 m надморске висине. Констатована је на јужним падинама код Месића и Сочице и на северној подгорини код Марковца и Гудурице. Широко је распрострањена ливадско-степска фитоценоза Вршачких планина, али ипак не толико

Слика 26: Пругасти шафран
(*Crocus reticulatus*)
(фото: Шајиновић, Б.)

као претходна заједница. Вучковић (1991:81) претпоставља да се ова фитоценоза, с обзиром на своје шире распрострањење у региону Вршачких планина (схваћено у географском смислу), јавља и на стаништима још неких шумских заједница, а не само на месту потиснуте шумске асоцијације *Carpino betuli- Quercetum frainetto cerris subass ornetosum* (свезе *Quercion frainetto*). Приликом издвајања асоцијације *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris*, Вучковић региструје њене састојине и на најнижим теренима језерске терасе око Јабланке, који су доста далеко на југу и уз то и запарложени.

Аутор заједнице као њене карактеристичне врсте наводи *Agrostis capillaris*, *Cynosurus cristatus* и *Xeranthemum inapertum*. Највећу бројност и покривност у свим састојинама показује *Agrostis capillaris*, која је физиогномски најзначајнија врста у грађи ове фитоценозе а уједно и индикатор њеног ацидофилног карактера. Едафске прилике су условљене подлогом (огајњачена смоница на терцијарним глинама). Друга карактеристична врста заједнице *Cynosurus cristatus*, с обзиром на своју ширу еколошку амплитуду елеменат је различитих типова вегетације. Најбоље услове за опстанак и развој налази у асоцијацији *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris*, за коју је локално карактеристична врста. Спратовна структура ове фитоценозе, разноврсност и флористичка грађа (110 врста)

у којој су значајно заступљене врсте *Festuca valesiaca*, *Filipendula vulgaris*, *Dorycnium pentaphyllum* subsp. *herbaceum*, *Trifolium ochroleucum*, *Thymus pulegioides* subsp. *pannonicus* као и ливадски елементи класе *Molinio-Arrhenatheretea*, индицирају потпуно формирану заједницу која се одржава као трајни стадијум ливадско-степске вегетације овог природног добра. Фитоценоза је

ксеро-мезофилног карактера, затвореног типа, опште покровности 100 %. Има наглашене субмедитеранске одлике али и неке црте континенталности и припада вегетацији умерно сувих ливада. Међутим, физиогномско обележје појединим састојинама местимично дају и жбунасте биљке, које упућују на некадашње шумско станиште. Према Вучковић то су биле ксеро-мезофилне шуме тј. асоцијација *Carpino betuli- Quercetum frainetto cerris* (Rud. 1940) B. Jov. (свезе *Quercion frainetto*). Већина састојина препознатљива је по највишем спрату који је слабије склопљен а индикуван присуством великог броја врста високих трава попут *Alopecurus pratensis*, *Briza media*, *Festuca pratensis*, *Avena pratensis* и др. Карактеристичне врсте заједнице *Agrostis capillaris* и *Cynosurus cristatus* чине други, нижи спрат. Вучковић (1991) закључује да се «на основу специфичних флористичких, еколошких, биљногеографских и других карактеристика, може рећи да ass. *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris* на подручју Вршачких планина, вероватно представља једну еколошко-географску варијанту ливада типа *Agrostietum-a*».

У мозаику са састојинама асоцијације *Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris* на побрђу Вршачких планина појављује се ксеротермофилна заједница брдских ливада описана од стране Вучковић (1991) као асоцијација *Medicago falcatae-Chrysopogonetum grylli*. У односу на претходну фитоценозу насељава ксеротермнија станишта, на јужним и југозападним падинама. Земљиште је плитко, ерозија наглашена, што има за последицу израженији мезо- и микрорељеф. Према аутору који је описао заједницу, то је станиште са ког је вероватно потиснута шумска асоцијација *Sedo maximi-Quercetum frainetto cerridis* (свеза *Quercion frainetto*). Сечом и крчењем шума чије састојине припадају поменутој фитоценози у процесу деградационе сукцесије настали су услов за развој састојина чије су локално карактеристичне врсте *Medicago falcata* и *Chrysopogon gryllus*. Док је *Medicago falcata* на побрђу овог масива у свом распрострањењу највише склона овој фитоценози, дотле је друга врста значајнија са више аспеката. *Chrysopogon gryllus* се одликује густим бокорима и надмоћном висином. Својом апсолутном доминацијом одликује први спрат оптимално развијених састојина. Због свега изнетог, као и због велике бројности на теренима око Сочице, Јабланке и Марковца, она је не само физиогномски, него и структурно и еколошки најважнији елемент асоцијације. Чини најупадљивијим летњи аспект фитоценозе. Ова врста такође значајно доприноси да укупна покровност заједнице буде максимална (100 %).

Вучковић у флористичкој структури асоцијације *Medicago falcatae-Chrysopogonetum grylli* бележи укупно 90 врста, од којих чак 20 гради карактеристичан скуп. То су, сем две карактеристичне врсте заједнице, и следећи таксони: *Filipendula vulgaris*, *Trifolium ochroleucum*, *Dorycnium pentaphyllum* subsp. *herbaceum*, *Festuca valesiaca*, *Centaureum erythraea* и многе друге врсте које припадају свези *Chrysopogoni-Danthonion*, реду *Festucetalia valesiaca* и класи *Festuco-Brometea*. Преовлађују елемента евроазијске групе, што такође даје одређену слику о карактеру фитоценозе.

Ова заједница се, као и претходна, одржава зоо-антропогеним утицајима, косидбом и испашом.

У складу са синекологијом аутор издваја две субасоцијације.

Прва је *agrostietosum capillaris*, која је у сингенетској вези са састојинама претходне фитоценозе са којом има и сличне синеколошке одлике. Издвојена је само у северној подгорини и то на падинама око Марковца. Констатована је на надморској висини од 160 m, на истуренијим, «трбушастим» облицима валовитог рељефа. Карактерише је присуство врста *Agrostis capillaris*, *Cynosurus cristatus*, *Rhinanthus rumelicus* и др.

На сувљим и топлијим стаништима издвојена је друга субасоцијација *andropogonetosum ischaemi*. Констатована је на падинама око Сочице (200 m) и Јабланке (160 m), али и северостично од Вршачких планина – на тзв. Пужевом брду (190 m), уз саму границу са Румунијом. Присуство диференцијалних врста: *Dichanthium ischaetum*, *Koeleria macrantha*, *Falcaria vulgaris*, *Achillea*

pannonica, *Teucrium chamaedrys* и *Trinia ramosissima* одваја их од састојина претходне субасоцијације.

Крајњи деградацијски стадијум ксерофилних шумских фитоценоза Вршачких планина представља асоцијација *Hieracio pilosellae-Festucetum valesiacaе* М. Vučković (1988) 1991. Веома је ограниченог распрострањења и то у виду малих оаза изнад села Месић, код Вршачке Куле и Малог Средишта. Заузима станишта некадашњих ксеротермофилних шумских асоцијација *Sedo maximi- Quercetum frainetto cerridis* (свезе *Quercion frainetto*) а пеђе и *Phleo montani-Orno-Quercetum virgilianaе* (свезе *Quercion pubescentis –petraeaе*). За њен настанак су од антропогених утицаја били пресуднији орографски и едафски чиниоци. Појава заједнице *Hieracio pilosellae-Festucetum valesiacaе* на стрмим обронцима са веома израженом флувијалном ерозијом је неминовно повезана са веома плитким и скелетоидним земљиштем. Местимично су њене састојине развијене скоро директно на геолошкој подлози јер је педолошки покривач скоро потпуно спран водама. Упркос овако неповољним животним приликама заједница је флористички релативно богата (96 врста) а карактеристичан скуп обухвата 23 таксона.

Анализирана фитоценоза се развија на надморским висинама од 180 до 200 m, на топлим и сушним, југоисточним и југозападним падинама. Стога нуди оптималне услове за биљке које су становници ксеротермних земљишта сиромашних у погледу хранљивих материја. Њихова заступљеност у грађи ове заједнице је одличан индикатор синеколошких прилика на станишту. Врсте таквог обележја су *Hieracium pilosella*, *Teucrium chamaedrys*, *Orlaya grandiflora*, *Sedum hispanicum* и *Scleranthus perennis* subsp. *dichotomus*. За разлику од претходне три ливадско-степске фитоценозе које имају велику укупну покровност, асоцијација *Hieracio pilosellae - Festucetum valesiacaе* је претежно отворене грађе (покровност износи 50-80 %). Поред ове особине, њену специфичност одражава и релативно низак биљни покривач пошто је спратовност слабо изражена. Због отворености њених састојина, стрмих нагиба изложених јакој инсолацији и ударима ветра, плитке подлоге са местимично оголелом матичном стеном, ова фитоценоза представља најксерофилнију заједницу свезе *Chrysopogoni-Danthonion* на Вршачким планинама. Такође је издиференцирана на две субасоцијације.

Субасоцијација *chrysopogonetosum grylli* М. Vučković (1988) 1991 је констатована на чистинама шумака, где је заштићена од снажних и честих ветрова углавном југоисточног правца, али и од претеране инсолације. Таква подручја су обично на вишим деловима падина побрђа, на надморским висинама од око 200 метара. Заузима мале површине на теренима са слабијим нагибом, на којима је због тога педолошки покривач релативно боље очуван, па је сем напред поменутих еколошких услова повољнији и водни режим станишта.

Другу субасоцијацију је Вучковић (1991) одвојила као *sanguisorbietosum minori*. Обухвата веома специфичну вегетацију на још специфичнијим теренима са јаком флувијалном ерозијом. Падине су стрме, и издалека препознатљиве по бројним вододеринама. Земљиште је јако испрано, па на појединим местима на површину избија геолошка подлога. Осим тога постоје и хоризонталне бразде, које засецају падине попут степеница. Општи услови за опстанак заједнице су изразито неповољни. Због отворености састојина инсолација је повећана а такође и доступност снажним и честим ветровима југоисточног правца, па је влажност ваздуха веома ниска. Субасоцијација *sanguisorbietosum minori* обједињује типичне састојине асоцијације *Hieracio pilosellae-Festucetum valesiacaе*.

Ову заједницу и обе субасоцијације Вучковић издваја на основу фитоценолошких снимака са подручја око Месића. Земљиште је огајњачена смоница на терцијарним глинама.

Степска вегетација (*Festucion rupicolae*)

Степска вегетација у оквиру свезе *Festucion rupicolae* је очувана само на подручју Малог вршачког рита где се јавља у виду фрагмената на лесним гредицама и по мањим, што природним, што секундарно насталим узвишењима дуж пољских путева, старих насипа, по високим обалама канала. Преостали фрагменти степске вегетације су сведени на мала степска острвца и заравни у окружењу слатина и сланих мочвара или по међама. Због просторне ограничености, деградираности и ширења инвазивних врста вегетацију степских фрагмената на територији природног добра је могуће фитоценолошки окарактерисати само до нивоа свезе (*Festucion rupicolae*).

Значајни типови станишта

У групи станишних типова наведених у „Правилнику о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување“ (Службени гласник РС, 35/10) као приоритетних за заштиту су забележена 23 типа станишта на подручју природног добра при чему је њих 19 наведено у оквиру приоритетних NATURA 2000 међународно значајних станишних типова, односно 16 у селекованим EMERALD стаништима. У фрагилна услед слабе и споре обновљивости (Frag (B)) спада 8 типова станишта. У ретка и услед функционалне непостојаности и осетљивости на деградацију на територији Србије фрагилна станишта (Ret/Frag (A)) односно у ретка и услед споре обновљивости на територији Србије фрагилна станишта (Ret/Frag (B)) спадају по 3 типа станишта. У репрезентативна и услед споре обновљивости на територији Србије фрагилна станишта (Frag (B)/Rep) спадају 2 станишта. По један станишни тип је убројан у следеће категорије: на територији Србије фрагилна станишта услед функционалне непостојаности и осетљивости на деградацију (Frag (A)), на територији Србије фрагилна станишта услед споре обновљивости изграђена доминантно од ендемичних врста биљака (End/Frag (B)), ретка, репрезентативна и на територији Србије фрагилна станишта услед функционалне непостојаности и осетљивости на деградацију (Ret/Frag (A)/Rep) и ретка, на територији Србије фрагилна станишта услед споре обновљивости изграђена доминантно од ендемичних врста биљака (End/Ret/Frag (A)) (Табела 11).

Табела 11: Типови станишта приоритетних за заштиту.

	СТАНИШТЕ	КОД	NATURA	EMERALD	национално
1	Шуме беле (<i>Salix alba</i>) и крте врбе (<i>Salix fragilis</i>)	A1.116	* 91E0	!44.1	Frag (A)
2	Панонска шума сладуна (<i>Quercus frainetto</i>) и цера (<i>Quercus cerris</i>)	A2.114	91M0	!41.7	Frag (B)/ Rep
3	Шуме сладуна (<i>Quercus frainetto</i>) и цера (<i>Quercus cerris</i>) са грабом (<i>Carpinus betulus</i>)	A2.11E	91M0	!41.7	Frag (B)/ Rep
4	Шуме сладуна (<i>Quercus frainetto</i>) [Мезијске шуме сладуна < <i>Quercetum frainetto</i> >]	A2.12	91M0	!41.7	Ret/Frag (B)
5	Шуме крупнолисног медунца (<i>Quercus virgiliana</i>)	A2.22	* 91AA	!41.7	Frag (B)

II Опис природних, створених и предеоних одлика

	СТАНИШТЕ	код	NATURA	EMERALD	национално
6	Шума китњака (<i>Quercus petraea</i>) са вијуком (<i>Festuca drymeia</i>)	A2.515	91M0	!41.7	Frag (B)
7	Шума китњака (<i>Quercus petraea</i>) са црним јасеном (<i>Fraxinus ornus</i>)	A2.51A	91M0	!41.7	Frag (B)
8	Шума китњака (<i>Quercus petraea</i>) са белобрабићем (<i>Carpinus orientalis</i>)	A2.51B	91M0	!41.7	Frag (B)
9	Шуме китњака (<i>Quercus petraea</i>) и цера (<i>Quercus cerris</i>) [Панонска шума китњака < <i>Quercus petraea</i> > и цера < <i>Quercus cerris</i> >]	A2.53	91M0	!41.7	Frag (B)
10	Шуме китњака (<i>Quercus petraea</i>) и граба (<i>Carpinus betulus</i>)	A2.611	9160, 91LO, 91YO	!41.2	Frag (B)
11	Шума китњака (<i>Quercus petraea</i>) и граба (<i>Carpinus betulus</i>) са костриком (<i>Ruscus aculeatus</i>)	A2.614	9160, 91LO, 91YO	!41.2	Frag (B)
12	Шуме трансилванијског китњака (<i>Quercus polycarpa</i>)	A2.81	91M0	!41.5	Frag (B)
13	Брдска шума букве (<i>Fagus moesiaca</i>) са липама (<i>Tilia</i> spp.)	A3.228	91WO, 9110, 9130, 9150, 91K0, 91V0	!41.5	End/Frag(B)
14	Шума белог јасена (<i>Fraxinus excelsior</i>) са јаворовима (<i>Acer</i> spp.)	A3.411			Ret/ Frag (B)
15	Шума белог јасена (<i>Fraxinus excelsior</i>) са липама (<i>Tilia</i> spp.)	A2.412			Ret/ Frag (B)
16	Панонске лесне степе	C1.21	* 6250	!34.9	Ret/ Frag (A)/ Rep
17	Сува карбонатна ливада велшког вијука (<i>Festuca gr. valesiaca</i>)	C1.321	6210	!34.3	End/ Ret/ Frag (A)
18	Сува силикатна ливада ђиповине (<i>Chrysopogon gryllus</i>)	C1.522	* 6240		
19	Сува силикатна ливада белешине (<i>Calamagrostis epigejos</i>)	C1. 528	* 6240		
20	Умерено влажна брдска ливада овсенице (<i>Arrhenatherum elatius</i>)	C2.211	6510		
21	Слани високи шаш раздјељене оштрице (<i>Carex divisa</i>)	E5. 211	*1340	!15. A	Ret/ Frag (A)
22	Обални тршњак трске (<i>Phragmites australis</i>)	F3. 121			Ret/Frag (A)
23	Обални тршњак сите (<i>Scirpus lacustris</i>)	F3. 125			Ret/Frag (A)

II 1.9.1. Шумска вегетација

Као острвски масив у пространој војвођанској равници, који је некад био острво у Панонском мору и касније језеру, Вршачке планине су сачувале богату, ретку и реликтну аутохтону флору и сложену вегетацију, на месту укрштања три биљногеографске провинције (панонске, дацијске и мезијске).

Географски положај, изражени облици мезо и микро-рељефа, који се на овом простору смењују од влажних депресија мочварног подручја Вршачког рита, преко благих а потом стрмих падина изложених различитим странама света, до планинских блокова (хорстова) раздвојених дубоко усеченим удолинама, стварају читав низ станишта разноврсних еколошких услова. Захваљујући томе се на Вршачким планинама могу наћи, на малом простору, шуме које су у равним пределима удаљене стотинама километара. Вршачке планине су, еколошки и биљногеографски, острво неупоредиво богатије разноликом природом од далеко већих пространстава Војводине.

Близина околних насеља са Вршцем чија се грађевинска зона ширила ка шумском комплексу Вршачких планина, током последња три века значајно су утицали на промене у начину коришћења простора и распрострањењу шумског покривача. Пре свега у побрђу ове Панонске планине, превођењем у винограде, воћњаке и оранице, нестала је природна мозаичност станишта. Шумске заједнице хигрофилних врста дрвећа (врба и топола) јављају се само фрагментарно на подручју Малог рита и у долинама планинских потока. Станишта Малог рита су, генерално узевши, превлажна за шумску вегетацију, услед чега немају развијен шумски покривач.

Широк еколошки дијапазон шума укључује влажне крајпоточне екотоне (беле врбе и црне јове), суве, присојне, на стрминама (медитеранског грабића и медунца), затим светле и топле шуме разних храстова и племенитих лишћара, до сеновите и свеже шуме мезијске букве или граба.

Приказ рецентне шумске вегетације

Рецентна шумска вегетација одраз је комплекса наведених станишних и антропогених утицаја, са више прогресивних и регресивних стадијума развоја, у којима су основни градитељи храстови (*Quercus cerris*, *Q. pubescens*, *Q. virgaliana*, *Q. petraea* agg., *Q. frainetto*), липе (*Tilia argentea*, *T. cordata*, *T. platyphyllos*), граб (*Carpinus betulus*), а на мањим површинама површинама буква (*Fagus moesiaca*) и тзв. „племенити лишћари“ (*Fraxinus excelsior*, *Acer pseudoplatanus*, *A. platanoides*).

Постоје значајне разлике у односу на шумску вегетацију Фрушке горе, иако су и један и други масив острвског типа, сличне висине и геоморфологије терена. Тако Пекановић (1991) наводи: "подручје Вршачких планина одликује се већим учешћем заједница ксерофилног карактера ...". Бројно присуство врста: *Fraxinus ornus*, *Quercus frainetto*, *Quercus pubescens*, *Ruscus aculeatus* и других сведоче о доминацији термофилних заједница. Подручје је посебно интересантно као крајње северно распрострањење шума храста сладуна (*Q. frainetto*) на простору Србије.

Диверзитет шумске вегетације Вршачких планина приказан је у фитоценолошкој студији (Ibid), која описује чак осамнаест синтаксономских јединица на нивоу асоцијације са седам субасоцијација, у оквиру седам свеза и два вегетацијска реда. Аутор (Ibid.) констатује шумске заједнице из следећих свеза: *Quercion frainetto*, *Quercion pubescentis-petraeae*, *Quercion-petraeae-cerris*, *Carpino betuli - illyrico-moesiacum*, *Fagion moesiacae* и *Fraxino-Acerion*. Према мишљењу Мишића (1998) потребно је издвојити још неке заједнице у којима је бела липа (*Tilia argentea*) бројнија и која има значајну улогу у изградњи шумске вегетације на овим просторима.

Антропогени фактор је осиромашао природност и флористички састав исконских шума, њиховим превођењем (чистом сечом) у једносратне изданачке састојине изграђене од мањег броја

биолошки јачих врста. Неке од шумских заједница постале су тако исходне за серије регресивне сукцесије, обично на деградираним шумским земљиштима, као што су ниске изданачке шуме – пањаче, умањених еколошких и економских вредности, које даљом девастацијом и деградацијом земљишта прелазе у шикаре и секундарне шибљаке. Састојине црног јасена (*Fraxinus ornus*), које такође имају значајну распрострањеност, представљају антропогено условљен регресивни стадијум термофилних храстових шума.

Осим састојина аутохтоних врста, присутни су антропогено формиран засади, за ово подручје алохтоних врста као што су багрем (*Robinia pseudoacacia*) и борови (*Pinus nigra*, *P. sylvestris*). Шумске културе (црног бора, багрема и др. врста) су покушаји сузбијања негативних последица лошег поступања са природним шумама. Настале су садњом домаћих или страних врста које, имајући врло скромне захтеве, подносе погоршане климатске и земљишне услове настале после сече и неуспелог природног подмлађивања аутохтоних шума.

Слика 27: Стабло црног бора на обронцима Вршачких планина

Ограниченим, планским уношењем црног бора (неинвазивна алохтона врста), повећан је диверзитет и погодност станишта за уско-специјализоване врсте животињског света као што је орао змијар (подлога за смештај гнезда), док интродукција агресивних неопита (багрем) на станишта храстова има за последицу постискивање и измену природне шумске и травне вегетације, промену станишних (нитрификацијом земљишта) и физиогномских особина вегетације Вршачких планина.

Слика 28:
Поглед на шумску
вегетацију
Вршачких планина
(фото: Стојић, В.)

Преглед вегетацијских јединица

(Прилагођено према: Шкорић, 2006)

Класа: QUERCO-FAGETEA Br.-Bl. et Vlieg. 1937

Ред: QUERCETALIA PUBESCENTIS Klika 1933

Свеза: Quercion frainetto Ht. 1954

Ass.: Sedo maximi-Quercetum frainetto-cerris B. Jov. (1979) 1986

Ass.: Quercetum farnetto B. Jov. 1985

subas. lathyretosum veneti subas. nova

Ass.: Carpino betuli-Quercetum frainetto-cerris (Rud. 1940) B. Jov. 1979

subas. typicum

subas. ornetosum subas. nova

Ass.: Hypo cupressiformis –Quercetum frainetto B. Jov. 1979

Свеза: Quercion pubescentis-petraeae Br.-Bl. 1931

Ass.: Phleo montani-Orno-Quercetum virgilianae ass. nova

Свеза: Quercion petraeae-cerridis Lakušić et B. Jovanović 1980

Ass.: Quercetum petraeae-cerris B. Jov. 1979

Ass.: Poo nemoralis-Quercetum polycarpae B. Jov. 1979

Ass.: Rusco aculeati-Quercetum montanum (E. Vuk. 1966) B. Jov. 1979

Ass.: Festuco drymeiae-Quercetum petraeae (Jank. et Miš. 1960) Jank. 1980

Ass.: Carpino orientalis-Quercetum montanum (Gaj. 1961) B. Jov. 1979

Ass.: Fraxino orni-Quercetum petraeae (Bor. 1955) Miš. 1972

Ред: Fagetalia sylvaticae Pawl. 1928

Свеза: Carpinion betuli Ht. 1956

Ass.: Aegopodio podagrariae-Quercus-Carpinetum B. Jov. 1979

Ass.: Carici pilosae-Quercus-Carpinetum B. Jov. (1960) 1970

subas.: typicum

subas.: staphyleatosum subas. nova

subas.: tilietosum tomentosae subas. nova

Ass.: Rusco aculeati-Carpinetum betuli B. Jov. 1979

Свеза: Fagion moesiacaе Bleč. et Lak. 1970

Ass.: Tilio-Fagetum submontanum (Jank. et Miš. 1960) Miš. 1972

subas.: ranunculetosum cassubici subas. nova

Свеза: Fraxino excelsioris-Acerion Fuk. 1969

Ass.: Tilio-Fraxinetum excelsior Knapp 1944 *em.* B. Jov. 1977

Ass.: Aceri-Fraxinetum excelsior Čer. et B. Jov. 1950

Ред: Populetales albae Br.-Bl. 1931

Свеза: Salicion albae Soó 1940

Ass.: Salicetum albae-fragilis Soó (1933) 1958

ASS. SEDO MAXIMI-QUERCETUM FRAINETTO-CERRIS B. JOV. (1979) 1986

Ову заједницу први је описао Рудски (1952) као асоцијацију *Quercetum confertae-cerris* у југоисточној Србији али су је због чињенице да поједине заједнице ове свезе представљају климатогене шумске фитоценозе проучавали многи аутори у разним деловима наше земље. У својој фитоценолошкој студији Вршачких планина Пекановић (1991) назвала је по врсти *Sedum maximum* (*Sedo maximo-Quercetum frainetto cerridis*) која је у јако деградованом стању што се може закључити по врсти по којој је аутор назвала ову заједницу.

Заједница заузима плакорне терене или топлије падине у подгорини Вршачких планина (180-240 мнв). Интересантна је велика покровност сладуна (*Quercus farnetto*), која је бројнија од врсте *Quercus cerris*. То показује да је мезо- и микроклима овог ниског брдског предела топлија него на

одговарајућим висинама других масива Србије где се налази заједница *Quercetum frainetto cerris*. Велики број врста у спрату зељастог покривача (који се најбоље очувао у процесу деградације заједнице) потврђује тезу о некада богатијој шуми сладуна и цара. То потврђује и присуство врста: *Glechoma hirsuta*, *Veronica chamaedrys*, *Carex pilosa*, *Viola hirta*, *Geum urbanum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Acer campestre*, *Acer tataricum* и др.

Слика 29: Шума сладуна и цара
(фото: Стојшић, В.)

Слика 30: Гранчица храста (фото: Стојшић, В.)

Шума сладуна и цара је на Вршачким планинама у прошлости била далеко распрострањенија у подгорини и води порекло од богатих мешовитијих и мезофилнијих шума него што су данас на Вршачким планинама. Пекановић (1991) пише: "Ове шуме су сведене на изоловане фрагменте и носе **снажан** печат антропогеног фактора". Ово нам указује на чињеницу да није у питању само деградација састојина, већ и смањење ареала ове заједнице на Вршачким планинама. На то указује и Јовановић (1986), издвајајући ову заједницу као потенцијалну вегетацију шире подгорине Вршачких планина.

ASS. QUERCETUM FARNETTO B. JOV. 1985

Шума чистог сладуна (*Quercetum farnetto*) налази се на плакорним теренима североисточног дела Вршачких планина, на 200-250 мнв. Она је заступљена у фрагментима али је ту у питању смањење њеног ареала утицајем човека. Ова је заједница климатогена за североисточну Србију (предео Крајине) али је има и у другим деловима Србије (Јовановић и сар., 1982). Пре се може рећи да је ова заједница едафоклиматогена а то важи и за североисточни плакорни део Вршачких планина јер се ради о плакорним теренима. Карактеристично је да су, као и у североисточној Србији, и на Вршачким планинама сви спратови сиромашни врстама, што је аутор студије Пекановић (1991) добро објаснила густином склопа сладунових састојина, екологијом станишта и климатским приликама.

ASS.: PHLEO MONTANI-ORNO-QUERCETUM VIRGILIANAE ASS. NOVA

Ова шумска заједница на Вршачким планинама, која је по В. Пекановић (1991) представљена специфичном за Србију асоцијацијом *Phleo montani-Orno-Quercetum virgilianae ass. nova*, заузима у виду малих фрагмената острвског карактера, мале површине на Вршачким планинама. Заузима јужне експозиције на висинама од 400-460 мнв. Према истом аутору ова нова асоцијација медунца и црног јасена "по флористичком саставу, структури и физиогномији издваја се од осталих шумских фитоценоза овог подручја. 100 врста биљака у асоцијацији, са 8 високо фреквентних указују на блискост ове заједнице термофилним ливадским степским заједницама." Међутим, мора стално да имамо на уму јужне падине под нагибом, с једне стране, и приличну надморску висину, с друге стране те да је ово уз комбинацији са другим факторима довело до богатства флористичког састава. Знатно учешће китњака (*Quercus petraea*) у спрату дрвећа указује нам на већу надморску висину а значајно је учешће и црног јасена (*Fraxinus ornus*) који указује на топлу климу и плитко земљиште. Према Верици Пекановић (1991), "посебан печат овој шумској заједници дају врсте класе Festuco-Brometea, које су у њој веома бројно заступљене".

Ass.: QUERCETUM PETRAEAE-CERRIS B. JOV. 1979

Китњаково-церове шуме у Србији заузимају положаје између станишта топлих сладуново-церових шума и мезофилних китњакових шума, а у висинском смењивању вегетације смењује се појас церове и појас сладунове шуме између којих су китњаково-церове шуме. На Вршачким планинама је ова заједница "на мањим надморским висинама (240-360 мнв) на јужним и југоисточним (ређе северним или западним) благо нагнутим или скоро плакорним (5-13°) падинама и има уско распрострањење" (Пекановић, 1991). Ово је стабилна шумска заједница што аутор студије потврђује реченицом: "...14 врста сачињава карактеристични скуп, што говори о релативно стабилној шумској заједници". Цер (*Quercus cerris*) је најбројнији и најфреквентнији, али је интересантно да се јављају две врсте липе: крупнолисна липа (*Tilia platyphyllos*) указује, према аутору студије, "на повољне услове у погледу водног режима". Међутим, сребрна липа (*Tilia tomentosa*) указује да се ради о изложеним стаништима, добро осветљеним и осунчаним, што захтева ова врста која у Србији заузима претежно платое гребенова, често уских (Јанковић и Мишић, 1980; Мишић и Динић, 1994). Из студије о шумској вегетацији Вршачких планина (Пекановић, 1991) може се закључити да се ради о једној врло значајној заједници за науку посебно што се одликује великим бројем врста субмедитеранског карактера што указује не само на јужне положаје станишта и мале надморске висине, већ и на специфичан географски положај и утицај степске и шумо-степске вегетације, као и, наравно, климе.

Ass.: RUSCO ACULEATI-QUERCETUM MONTANUM (E. VUK. 1966) B. JOV. 1979

Ова заједница на Вршачким планинама насељава висине од 220 до 480 мнв на благо нагнутим падинама претежно северозападне експозиције (Пекановић, 1991). Честа појава сребрне липе (*Tilia tomentosa*) у маси показује да су у питању отворена светла станишта али са dobrим свежим земљиштима.

Слика 31: Шума хрста китњака са костриком
(фото: Стојшић, В.)

Слика 32: Кострика (фото: Стојшић, В.)

Карактеристично је стално присуство субмедитеранца кострике (*Ruscus aculeatus*), која одлично индицира услове предела и станишта. Велики број мезофилних врста у спрату жбуња и у зељастом покривачу указује на мезофилније станиште и склопљеност крошњи. Велики број врста са високим степеном присутности (Пекановић, 1991), указују на стабилност ове асоцијације. Са степеном V и IV су врсте: *Ruscus aculeatus*, *Poa nemoralis*, *Heleborus odoratus*, *Hedera helix*, *Carex pilosa*, *Stellaria holostea*, *Lathyrus venetus*, *Polygonatum odoratum*, *Cardamine bulbifera*, *Cynanchum vincetoxicum*. "Релативно веће учешће фанерофита, а мање терофита говори о структурно добро развијеној китњаковој шуми и термички повољним условима станишта, са већом влагом у подлози и земљишту" (Ibid.).

Ass.: AEGOPODIO PODAGRARIE-QUERCO-CARPINETUM B. JOV. 1979

На подручју Вршачких планина заједница китњака и граба јавља се на плакорним благо нагнутим осојним падинама и плитким увалама, слично као и на Фрушкој Гори, што потврђује њену климарегионалност. Заузима надморске висине од 200 до 400 мнв. Претежно су експозиције осојне, сем када је јужна падина заклоњена. Ову заједницу карактерише велико флористичко богатство, јер је изграђена од укупно 91 врсте (Ibid.). У спрату дрвећа највећу бројност у заједници

(Ibid.) има граб (*Carpinus betulus*), док је китњак присутан у већини састојина, али са веома малим учешћем.

У спрат дрвећа као пратеће врсте (Ibid.) долазе још: *Quercus cerris*, *Fraxinus ornus*, *Salix alba*, *Robinia pseudoacacia* и *Tilia tomentosa* чије присуство говори у прилог тези да се одвија процес продора липе у многе заједнице. Иако у томе човек има велику улогу, сребрна липа је прилагођена како теренима Фрушке Горе тако исто и Вршачких планина и улази у многе заједнице где је раније није било.

Ass.: TILIO-FAGETUM SUBMONTANUM (JANK. et MIŠ. 1960) MIŠ. 1972

Ова шумска заједница је описана као асоцијација (*Tilio-Fagetum* Miš. 1972), а као субасоцијација је описана од стране Јанковића и Мишића (1960). У фитоценолошкој студији шумске вегетације Вршачких планина (Пекановић, 1991) описује је као субасоцијацију са китњаком: *ranunculetosum subas. nova* (syn. *Tilio-Fagetum submontanum petraeae* Pек. 1983). Ово је веома значајна фитоценоза Вршачких планина јер индицира планинску климу овог масива. На Вршачким планинама се ова заједница јавља на северним падинама Вршачког и Гудуричког врха као и северозападним падинама Доњег Вршишора (Пекановић, Б., 1991). На висинама је од 260 до 580 метара, на стрмим падинама. Ова заједница свакако представља трајни стадијум али је добро

развијена и индицира планинску климу Вршачких планина. Јавља се знатан број врста у спрату дрвећа – 11, што указује мешовитост састојина, а већи број врста у спрату жбунова – 13, указује на добру природну обнову. Сребрна липа је у неким састојинама врло бројна док је спрат зељастих биљака врло богат (преко 60 врста).

Слика 33: Шума букве са сребрном липом (фото: Стојшић, В.)

Слика 34: *Lunaria annua* – у буковим шумама Вршачких планина (фото: Стојшић, В.)

У овој заједници се налази висок проценат елемената средњеевропске групе што указује на утицај на само климе са севера већ и врста из северних крајева док присуство сребрене липе (*Tilia tomentosa*) указује ипак на извесне количине светлости и топлоте које продиру у састојине ове асоцијације.

ASS.: ACERI-FRAXINETUM EXCELSIOR ČER. et B. JOV. 1950

То су мешовите састојине са већим бројем врста у заједници: у спрату дрвећа (15), жбуња (18) и зељастих биљака (60 врста). Налази се у виду мањих фрагмената у плитким увалама, заклоњеним, али на падинама нагиба и до 30°. То је влажна заједница са оптималним условима станишта. Одличан подмладак врста дрвећа указује на добру обнову заједнице. Интересантно је да само *Helleborus odorus* има степен присутности V, што такође потврђује да се ради о сложеној мешовитој заједници блиској полидоминантној. У овој заједници највише су заступљене врсте средњеевропског флорног елемента, а мало субмедитеранског. На Вршачким планинама ова заједница се налази на висини од 140 до 460 метара, што значи да има широк висински дијапазон који уједно указује на специфичност станишта.

Станиште ове заједнице је рефугијалног типа (микрорефигијум). Међутим, велики број врста жбунова показује да може временом доћи до продора ових врста у спрат дрвећа. Она је реликтна по овим својим особинама. Спрат жбуња указује на сложенију заједницу у прошлости када је на овим просторима био мањи утицај човека.

Слика 35: Шума белог јасена, горског јавора и млеча – локалитет Лисичја глава

ASS.: TILIO-FRAXINETUM EXCELSIOR KNAPP 1944 . em. B. JOV. 1977

Ову шуму је означио као асоцијацију Б. Јовановић (*Tilio-Fraxinetum excelsioris* (1960) 1977. У својој студији (Пекановић, 1991) ову заједницу означаје као полидоминантну, што је тачно, јер не само што асоцијација као целина има већи број врста дрвећа, већ и свака састојина је богата врстама дрвећа. Сем тога, она је полидоминантна јер ни једна врста не доминира потпуно као у другим асоцијацијама. Она има и реликтне врсте, као: *Castanea sativa*, *Tilia tomentosa*. Спрат зељастих биљака, који има 45 врста има претежно мезофилне врсте. Интересантно је велика покривност кострике (*Ruscus aculeatus*) и бршљана (*Hedera helix*). Бројно присуство врсте *Carex pilosa* указује на степен влажности састојине а *Poa nemoralis* на негативну улогу човека. Према Пекановић (1991) ова полидоминантна заједница има врло ограничено распрострањење на Вршачким планинама.

Слика 36: Шумски љиљан (*Lilium martagon*), Вучанвић М.

Једна од значајних карактеристика шумске вегетације Вршачких планина је мешовити састав већине описаних састојина. У неким састојинама јавља се и седам врста а у многима пет. Ова мешовитост састава указује, с једне стране, на порекло вегетације од сложеније, мешовитије и богатије предачке плиоценске вегетације, када је овај масив био острво у великом језеру, а с друге стране, богат подмладак који карактерише већину заједница такође указује да су то некада биле богатије, мешовите шуме (Јовановић и Пекановић, 1989).

Слика 37: Разноликост шумских екосистема Вршачких планина (фото: Хабијан-Микеш, В.)

Слика 38: (фото: Ковачев, Н.)

Порекло шумске вегетације Вршачких планина је од богатијих мешовитих шума какве су биле када је човеков утицај био мали. Данас на овом простору доминирају ниске (изданачке) шуме лошијег квалитета и осиромашеног састава, који указују на степен деградације. Честе чисте сече и интензивне прореде шума пре рата, као и за време самог рата а и непосредно после рата довеле су до формирања шикара, које су после доношења Закона о шумама постепено прерасле у средњодобне изданачке шуме (Мишић, 1998).

И поред значајног антропогеног утицаја, Вршачке планине представљају један од најинтересантнијих планинских масива Србије због свог географског положаја, планинске мезоклиме, флоре и вегетације. Разноврсни климатски утицаји који допиру са свих страна из различитих подручја, а посебно из шумо-степске области, учинили су флору и вегетацију специфичном. Многобројне ксерофилне врсте карактерише већи број шумских заједница. Многе биљне врсте су ретке за Србију, реликтне или ендемичне. Многе заједнице су реликтне самим тим што их сличних нема у средњој Европи и другим деловима Србије. Посебно се издвајају

полидоминантне заједнице са буквом, липом, јавором и јасеном, које указују на богато порекло и специфичан историски развој подручја, предела и вегетације. Вршачке планине су биле острво у Панонском мору, а затим у језеру и из тог времена воде порекло многе врсте и заједнице које су се очувале захваљујући приморској клими, а касније планинској клими масива. Велико богатство у свим спратовима и њихова велика разноврсност дају изразити биодиверзитет флоре овог масива. Присуство сребрне липе (*Tilia tomentosa*) у многим заједницама, сведочи не само о пореклу многих врста из плиоценских времена, већ и о специфичним условима који владају на ободу Панонског басена. Геоморфолошка разноврсност терена, уз силикатну подлогу и специфичну климу острвског масива у целини, омогућила је развој различитих шумских заједница међу којима се посебно издвајају храстове термофилне и мезофилне шуме. Реликтна флора и вегетација сведоче о пореклу и историјском развоју подручја и предела Вршачких планина, као и о очуваности многих врста у континуитету од краја терцијера до данас.

II 1.10. Планктонске заједнице

У складу са препорукама Оквирне директиве о водама (Directive 2000/60/EC) елементи који се користе за процену квалитета воде и еколошког стауса су: планктон (фитопланктон и зоопланктон), акватичне макрофите, макроинвертебрате и ихтиофауна. Фитопланктон је нарочито погодан за процену квалитета воде због својих хранљивих потреба, брзе стопе репродукције и врло кратког животног циклуса, што их чини вредним индикаторима краткорочних утицаја (Bruun, 2012).

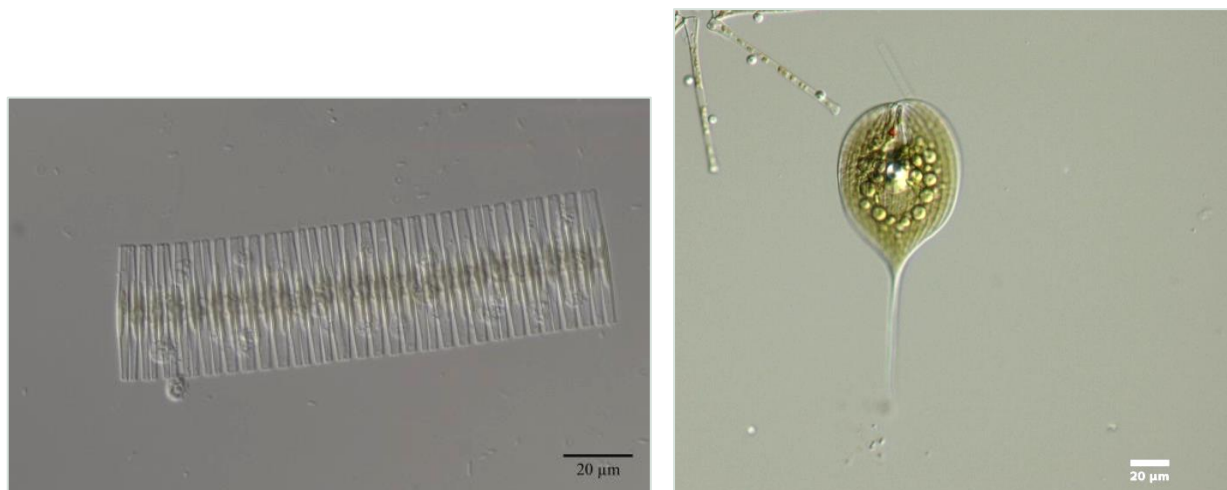
Значајни су индикатори стања екосистема, јер брзо реагују и саставом врста и густином на промене физичких и хемијских фактора животне средине. Као примарни произвођачи, најдиректније су погођене физичким и хемијским факторима. Фитопланктон реагује директно на ниво хранљивих материја у води кроз промене у свом саставу и биомаси (Reynolds et al., 2002), а његов циклус развића је краћи од циклуса развића водених макрофита, омогућавајући на тај начин бржи одговор. Установљено је да је повећање биомасе фитопланктона у директној корелацији са повећањем концентрације фосфата у води.

Сазнање да фитопланктон брзо и предвидљиво реагује на промене животне средине, нарочито када је доминантан антропогени притисак унос нутријената, чини га незаобилазним елементом квалитета водених екосистема. Биомаса фитопланктона реагује брже, него промена у саставу врста, на промену нивоа хранљивих материја у води (Sas, 1989).

Квалитативном анализом састава фитопланктонске заједнице потока Физеш и околних бара - Велика бара, Рибља бара, на Вршачким планинама и водених станишта Малог рита укупно је констатовано 46 врста из 5 раздела: Bacillariophyta, Euglenophyta, Chlorophyta, Cyanobacteria и Pyrrophyta (Графикон 11, Прилог I 2.).

Према броју врста фитопланктонском заједницом доминирају алге из раздела Bacillariophyta присутне са 27 врста. У оквиру овог раздела највећим бројем врста одликује се род: *Fragilaria* - присутан са четири врсте (*F. capucina*, *F. crotonensis*, *F. dilatata*, *F. ulna*) и род *Nitzschia*, присутан са три врсте (*N. palea*, *N. sigmoidea*, *N. vermicularis*), док су родови *Melosira* (*M. lineata*, *M. varians*), *Navicula* (*N. cuspidata*, *N. viridula*) и *Pinnularia* (*P. nobilis*, *P. viridis*) присутни са по две врсте. Присуство силикатних алги (Bacillariophyta) резултат је малих дубина воде и њене просветљености. Значај силикатних алги испољава се пре свега у томе што се оне јављају као примарни органски продуценти у воденим екосистемама. Садрже витамине, беланчевине и масти у знатним количинама и као такве су често прва карика у ланцу исхране многих водених животиња. Њихова велика бројност указује на повољне еколошке услове за њихов раст и

развиће, што доводи до продукције значајне количине биомасе. Осетљиве су на квалитативну промену хемизма воде, тако да су одлични биолошки индикатори. Учествују у процесу биолошког чишћења загађених вода па је и са тог аспекта њихов значај велик.

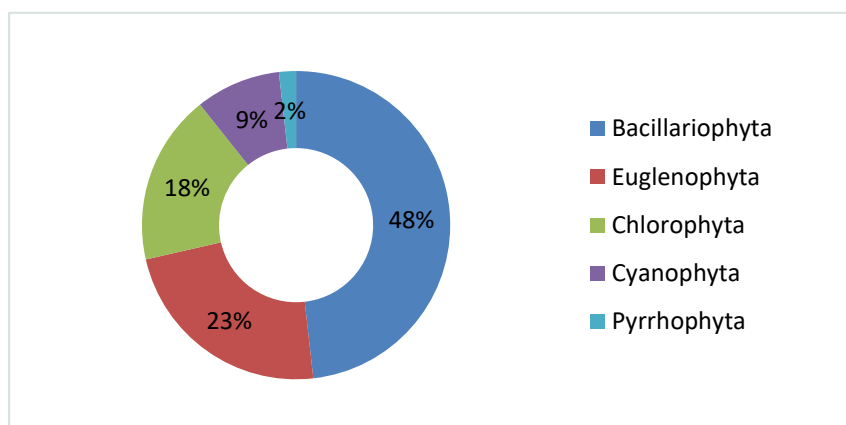

Слика 39: Макро слика планктона: *Fragilaria crotonensis* (лево) и *Phacus longicauda* (десно)

Друго место по броју врста заузима раздео Euglenophyta са 13 врста из 4 рода. Најбројни род – *Euglena*, присутан је са 5 врста (*E. acus*, *E. ehrenbergii*, *E. oxyuris*, *E. spirogyra*, *E. viridis*), које су индикатори загађења и појаве еутрофизације. Родови *Phacus* (*P. acuminatus*, *P. longicauda*, *P. orbicularis*, *P. pleuronectes*) и *Trachelomonas* (*T. caudata*, *T. hispida*, *T. volvocina*) присутни су са 4, односно 3 врсте.

Раздео Chlorophyta присутан је са 10 врста, од којих су најбројнији родови *Ankistrodesmus* (*A. bibrainus*, *A. falcatus*), *Pediastrum* (*P. borianum*, *P. duplex*) и род *Scenedesmus* (*S. acuminatus*, *S. quadricauda*). Врсте овог раздела карактеристичне су за споротекуће и стајаће воде обogaћене органским материјама и добра су храна за рибу млађ и зоопланктон.

Раздели Cyanobacteria и Pyrrophyta присутни са 5, односно 1 врстом. Најбројнији родови из раздела Cyanobacteria су род *Anabaena* (*A. affinis*, *A. flos-aquae*) и род *Oscillatoria* (*Oscillatoria sp.*, *O. tenius*).

Графикон 11: Процентуални удео таксона планктона по разделима

II 1.11. Фаунистичке одлике

II 1.11.1. Фауна бескичмењака

Разноврсност инсеката

Велико богатство биљака пружа хранидбену базу бескичмењацима. Регистроване су врсте из редова еволутивно старих група вилинских коњица (Odonata), једнодневки (Ephemeroptera), камених цветова (Trichoptera), али и стеница (различите фамилије Hemiptera), тврдокрилаца (Coleoptera: бубе сјајници (Chrysomelidae), трчуљци (Carabidae), стрижибубе (Cerambycidae), бубе злате (Cetoniidae), бубамаре (Coccinellidae), Rutellidae, Elateridae), лептира (Lepidoptera: белци (Pieridae), ластини репци (Papilionidae), шаренци (Nymphalidae), плавци (Lycaenidae), скелари (Hesperiidae)), опнокрилаца (Hymenoptera: пчеле и бумбари (Apidae), мрави (Formicidae)), као и разне врсте двокрилаца (Diptera: Culicidae, Chironomiidae, Tabanidae, осолике муве (Syrphidae)).

Овде су забележене и групе које се хране крвљу домаћина, попут комараца (Culicidae) и обада (Tabanidae). Њихово присуство указује на присуство стоке, али и ловне дивљачи.

Од осталих бескичмењака регистровани су пужеви и пауци.

Вршачке планине се по својим геоморфолошким одликама издвајају од околног рељефа. Долина Марковачког потока, који се улива у Малосредиштански поток, а затим у Мали вршачки рит чине еколошку везу ова два различита рељефна облика у непосредном додиру. Стога ентомофауна, као незаобилазна компонента, чини веома богат део фауне овог подручја.

Важност инсеката за стабилност било ког екосистема је изузетна. С обзиром на њихову бројност, у складу је и њихова улога у свим могућим аспектима кретања материје у природи (разноразни видови ланаца исхране, обогаћивање земљишта органским материјама, аспект штетности и паразитизма, регулација бројности приликом пренамножења и др.).

Вршачке планине показују одређене специфичности у погледу ентомофауне. Мада су обе добро проучене фамилије Diptera прилично еуривалентног карактера и велике бројности, јавља се одређен број ендемичних и ретких врста. Међу сирфидама још можемо наћи и представнике еуросибирских, европских, бореалних (што је интересно с обзиром да Вршачке планине не спадају у ред високих планина) које чине претежно зоофагне врсте, средњеевропских (претежно фитофагне врсте), медитеранских и врста са посебним ареалом. Слична је ситуација и са другим групама инсеката.

Слика 40: Паук бубамара (*Eresus cinnaberinus*), Вучановић М.

Шумске врсте

Шумска станишта представљају најдоминантнији тип на простору предвиђеном за заштиту. На Вршачким планинама се јавља широки еколошки дијапазон шума, од врбових до шума медитеранског грабића, разних врста храстова и племенитих лишћара до букве и граба.

Трчуљци чине групу чија су природна станишта на Вршачким планинама мезофилне и термофилне шуме. Одлични су регулатори бројности «штетних» инсеката (губар, дудовац и сл.) па су подобни за коришћење у биолошкој борби.

Група ксилофагних инсеката, у коју се сврставају и стрижибубе, има мултифункционалну и веома битну улогу у оваквим екосистемима. Отприлике 80 % врста стрижибуба се развија испод коре дрвенастих врста, док се око 20 % храни кореном и стабљикама зељастих биљака. Највећи део се храни испод коре или у нешто дубљим слојевима мртвог дрвета или у мртвим деловима (мртвим гранама на пример) живог дрвећа. Само неколико врста се храни живим деловима. Већина су олиго или полифагни, али нешто су ређе монофагне врсте.

Шумске састојине идеална су станишта и за заштићене врсте Србије: *Lucanus (Lucanus) cervus* (Слика 41), *Oryctes (Oryctes) nasicornis*, *Formica (Formica) rufa*, *Rosalia alpine*, *Morimus asper funereus*, *Cerambyx cerdo* и др.

Слика 41: *Lucanus cervus*

На основу узорака из 2015 године укупно је регистровано 54 врсте паукова (Arachnida, Araneae) из 17 фамилија, од тога 2 нове за Србију, а то су *Walckenaeria capito* и *W. extraterrestris*. Прелиминарни резултати су представљени на Европском Арахнолошком Конгресу 2015. године,

док, коначни резултати нису још публиковани. *Walckenaeria capito* била је очекивана с обзиром да је забележена у околним земљама. Међутим, врста *W. extraterrestris* (Слика 42) је потпуно неочекиван налаз и представља 3 налаз на Свету. Врста је до сада забележена у Алжиру 1993., када је и описана на основу једне мушке јединке. Друга јединка, такође мушког пола, нађена је у Грчкој 1986. Трећа јединка на свету, опет мушког пола, пронађена је на локалитету Сочица, на влажној ливади поред потока Физеш. Женка ове врсте до сада није описана и пронађена. Ове чињенице су веома важан показатељ богатства фауне Вршачких планина и важности фаунистичких истраживања у Србији.

Слика 42: *Walckenaeria extraterrestris*– трећи налаз на Свету, величина паука око 2.7 mm, локалитет Сочица, Вршачке планине

Од врста које су строго заштићене и налазе се на списку у Прилогу и Правилника о проглашењу и заштити строгозаштићених и заштићених дивљих врста (Сл. гласник РС", бр. 5/2010), на локалитету Сочица забележени су следећи паукови: једна женка *Inermocoelotes inermis* (синоним у Правилнику је *Coelotes inermis*), један мужјак *Tegenaria silvestris* (синоним у Правилнику је *Tegenaria silvatica*) и четири мужјака *Cicurina cicur* (у Правилнику *Cicurina cicur*).

Ливадска станишта

Ливадска станишта Вршачких планина јављају се у виду отворених мањих површина унутар шуме, али највише по ободу, односно на падинама.

Оне представљају изузетно значајна станишта за исхрану шумских врста лептира и опнокрилаца, уз своју карактеристичну фауну која насељава искључиво оваква станишта.

Овде је забележено 11 строго заштићених врста лептира са међународним значајем, попут великог дуката (*Lycaena dispar*), мнемосина (*Parnassius mnemosyne*) и ускршњег лептира (*Zerynthia polyxena*).

Фауна правокрилаца (Orthoptera) насељава типично биоме влажних и сувих ливада. Hemiptera (стенице) чине широко распрострањену групу инсеката на ливадско-пашњачким сувљим стаништима.

Састав фауне Syrphidae указује на прелазни карактер овог подручја које представља тромеђу мезијске, панонске и дацијске провинције еуросибирско – северноамеричке регије. *Cheilosia schnabli* указује на могућност постојања континуираног ареала (Кавказ – Босна). За врсту *Merodon cymensis* ово је западна граница ареала. *Paragus constrictus* представља балкански ендем.

Највећи број опрашивача на ливадским стаништима налази биљке хранитељке. Највећи значај осоликих мува лежи у опрашивању многих биљних врста везаних за различите стадијуме њихове биномије, али они су само представници велике и значајне групе опрашивача. Економски значај имају врсте које су предатори штетних инсекатских група – Aphidoidea, Fulgoroidea, Cercopoidea, Cicadelloidea, Aleurodidea, Coccoidea, Thysanoptera итд. Такође, ларвени стадијуми неких врста терестричних сапрофага учествују, како је већ напоменуто, у ланцима исхране. Неке врсте су штеточине у пољопривреди. Оне се развијају у биљним ткивима, нарочито луковима појединих биљака (*Merodon*, *Eumerus*), које понекад угрожавају читаве плантаже гајених биљака.

Водена и влажна станишта

Овај тип станишта представљају потоци, попут Марковачког, Физеша и др. Маловодни, са специфичном каменитом подлогом, насељени су ентомофауном присутном на простору Војводине још једино на Фрушкој гори (Trichoptera, Ephemeroptera планинских потока, Plecoptera). Уз њих и фауна вилинских коњица (Odonata) чини групу изузетно ретких и угрожених инсеката осетљивих због дугог ларвеног стадијума на различите врсте угрожавајућих фактора. Уједно ове групе представљају и индикаторе квалитета станишта, јер већином насељавају еколошки очувана.

Значај представника фамилије Culicidae огледа се кроз два најважнија аспекта: медицински и економски. С обзиром на чињеницу да Вршачке планине представљају привлачно излетиште и рекреативну зону великог броја вршчана, присуство комараца битно утиче на туристичко и економско искориштавање ове зоне. Поред молестантског, много важнији аспект је медицински, где су комарци вектори великог броја изазивача обољења. Међутим, због високе продукције биомасе храна су разним организмима и важни чланови екосистема.

Одсуство ендемичних родова и подродова у оквиру фам. Culicidae у делу холарктика указује на закључак да је фауне ове фамилије наведеног подручја релативно млада. У монографији др Божичић (1988), за врсту *Aedes (Ochlerotatus) communis*, као и врсту *Culex (Neoculex) hortensis*, ово је први налаз за Војводину. Прва од наведених врста је глацијалног порекла и ово подручје представља једну од јужних тачака њеног општег ареала. Постоји низ терцијерних реликата у оквиру фамилије, као и врста постглацијалног порекла (*Culex (Barraudius) modestus*). Фауна комараца, као и у случају претходно наведене фамилије, указује на специфичност овог подручја.

У делу **Малог вршачког рита** присутна су нешто влажнија станишта на којима су забележене врсте вилиних коњица (Odonata). Њихове популације су у највећој мери угрожене губитком природних станишта проузрокованим ширењем пољопривредних површина и изградњом инфраструктуре (канала за одводњавање). Забарена станишта су мала, чиме су вилини коњици ограничени на сужене просторе на којима је омогућен њихов ларвени развој. Ларвени развој код ове групе инсеката је дуг, од 2 до 3 године, због чега лако долази до опадања бројности популација услед било каквих промена станишта у поменутом временском периоду. Било каква промена водног режима, као и прилив хемијских материја са пољопривредних површина угрожава опстанак вилиних коњица у Малом вршачком риту. Адултни облици су присутни веома ретко и у малом броју у односу на друга природна добра са сличним станишним типовима (Трсковача, Окањ бара и др.). Највећи проблем за бројност популација ове групе након исушивања станишта, представља редовно чишћење и продубљивање канала за одводњавање. Враћање природног водног режима омогућило би повећање бројности популација, али и врста вилиних коњица путем Малосредиштанског потока који има улогу еколошког коридора. Тако је са појединим врстама осоликих мува (Nedeljković, 2007): *Cheilosia albitarsis*, *Cheilosia barbata*, *Cheilosia mutabilis*, *Chrysotoxum cautum*, *Chrysotoxum elegans*, *Eupeodes corollae*, *Eupeodes latifasciatus*, *Melanostoma mellinum*, *Microdon devius*, *Neoascia podagrica*, *Pipizella varipes*, *Platycheirus albimanus*, *Xanthogramma pedissequum*. Регистроване су на Марковачком потоку, а управо су карактеристичне врсте отворених природних станишта сувљег или влажнијег типа, каква су присутна на Малом вршачком риту. Нарочито је значајна врста *Neoascia podagrica* чије се ларве развијају у води.

Врсте бескичмењака од националног и међународног значаја

На подручју природног добра забележено је 21 строго заштићена и 4 заштићене врсте у Србији.

Табела 12: Врсте бескичмењака од националног и међународног значаја регистроване на заштићеном подручју

Врста/подврста	Правилник о строго заштићеним и заштићеним дивљим врстама	IUCN	Natura 2000
INSECTA			
ORTHOPTERA			
<i>Saga pedo</i>	СЗ	VU B1+2bd	
COLEOPTERA			
<i>Carabus ullrichi fastulosus</i>	СЗ		
<i>Carabus variolosus</i>			
<i>Cerambyx cerdo</i>	СЗ	VU A1c+2c	Annex II, IV
<i>Exochomus quadripustulatus</i>	СЗ		
<i>Lucanus cervus</i>	СЗ	NT	Annex II, IV
<i>Morimus asper funereus</i>	СЗ	VU A1c	Annex II
<i>Oryctes nasicornis</i>	СЗ		
<i>Rosalia alpina</i>	СЗ	VU A1c	Annex II, IV
<i>Saphanus piceus ganglbaueri</i>	З		
<i>Xylotrechus antilope</i>	З		
LEPIDOPTERA			
<i>Hipparchia volgensis</i>	СЗ		
<i>Lycaena dispar</i>	СЗ		Annex II, IV
<i>Melitaea aurelia</i>	СЗ		
<i>Nymphalis antiopa</i>	СЗ	NT	
<i>Papilio machaon</i>	СЗ		
<i>Parnassius mnemosyne</i>	СЗ	NT	
<i>Pieris brassicae</i>	СЗ		
<i>Satyrrium acaciae</i>	СЗ		
<i>Satyrrium w-album</i>	СЗ		
<i>Thecla betulae</i>	СЗ		
<i>Zerynthia polyxena</i>	СЗ		
DIPTERA			
<i>Cheilosia griseifacies</i>	СЗ		
<i>Eumerus sinuatus</i>	СЗ		
GASTROPODA			
<i>Helix lucorum</i>	З		
<i>Helix pomatia</i>	З		Annex V
ARANEAE			
<i>Cicurina cicur</i>	СЗ		
<i>Tegenaria silvatica</i>	СЗ		
<i>Coelotes inermis</i>	СЗ		

Значење скраћеница у Табели 12:

Правилник о строго заштићеним и заштићеним врстама: сз - строго заштићена, з - заштићена;
IUCN: VU- рањива врста, NT- скоро угрожена врста;

Директива о стаништима ЕУ:

Апнех II - Животињске и биљне врсте чија заштита захтева проглашење посебних заштићених подручја,

Апнех IV- Животињске и биљне врсте које захтевају строгу заштиту,

Апнех V - Животињске и биљне врсте чије сакупљање из природе и коришћење треба да буду предмет управљања

Од најзначајнијих треба поменути, пре свега шумске врсте стрижибуба, с обзиром на делатности у шумарству које третира ову групу као штеточине. Опстанак велике храстове стрижибубе (*Cerambyx cerdo*) и алпске стрижибубе (*Rosalia alpina*), као изразито монофагних врста стрижибуба, би могао бити доведен у питање услед нестајања њихових станишта. Велики јеленак (*Lucanus cervus*), чији ларвени развој може трајати и до 8 година и развија се искључиво у храсту (Слика 41). Фрагментисаност природних храстових шума представља велики проблем у дисперзији врсте, која такође није добар летач.

Строго заштићене врсте лептира већином обухватају ливадске врсте и других отворених станишта, мада су за њих важна прелазна шумско-ливадска станишта, због исхране и полагања јаја. Многе од њих су такође монофагне (*Lycaena dispar*, *Zerynthia polyxena* и др.), због чега је заштита простора од изузетне важности.

За грабљиву кобилицу (*Saga pedo*) Вршачке планине представљају једно од 5 локалитета налажења у Србији (Слика 43).

Слика 43: *Saga pedo*

Овде су забележене и две врста пужа из рода *Helix*, чије је сакупљање, гајење и промет регулисан Уредбом о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Сл. гласник

РС“ 31/05, 45/05 - исправка, 22/07, 38/08 и 9/10), односно Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“ 5/10, 47/2011, 32/2016). *Helix pomatia* се налази и на Annex-у V Директиве о стаништима ЕУ (Natura 2000).

Према критеријумима Светске организације за заштиту природе (IUCN) 34 врсте се налази на списку угрожених врста (IUCN, 2011), као и Црвеним листама угрожених неморских мекушаца (Cuttelod et al., 2011), лептира (Van Swaay et al., 2010), вилинских коњица (Kalkman et al., 2010) и сапроксилних инсеката Европе (Nieto et Alexander, 2010). Такође је битно поменути и 55 врста опрашивача опнокрилаца угрожених по IUCN-у (Nieto, 2014). Од најзначајнијих врста су рањива врста *Saga pedo* (VU B1+2bd), као и *Cerambyx cerdo*, *Lucanus cervus*, *Nymphalis antiopa* и *Parnassius mnemosyne* са статусом скоро угрожене (NT).

Веза Вршачких планина и Малог вршачког рита

Северна и јужна подгорина Вршачких планина разорене су малим долинама и вододеринама. Важније поточне долине су: Марковачки поток, који се улива у Малосредиштански поток, а затим у Мали вршачки рит. Ови потоци представљају еколошки коридор којим се осигурава контакт популација и размена гена органских врста Вршачких планина и Малог вршачког рита. Иако не поседују слична станишта, ова два комплекса имају потенцијал насељавања врстама које пре свега немају уску еколошку валенцу према специфичним еколошким факторима који владају у шумским екосистемима Вршачких планина и мањим и више влажним стаништима Малог вршачког рита.

Паралелу у диверзитету инсеката ова два простора у овом тренутку није могуће направити, пре свега зато што су еколошки услови Малог вршачког рита у великој мери измењени прокопавањем дренажних канала у циљу одводњавања. Данашњу слику ентомофауне Малог вршачког рита чине пре свега врсте карактеристичне за сувља станишта (правокрилци (Orthoptera), поједине врсте лептира (Lepidoptera)), са израженом доминацијом врста присутним на аргоекосистемима (*Dociostaurus maroccanus*, *Calliptamus italicus*, *Pieris sp.* и др.).

Разлог томе јесте окруженост пољопривредним површинама. Типична ентомофауна редовно насељава и природна и полуприродна станишта у околини на којима налази биљке хранитељке из породица којима припадају и пољопривредне културе. Многе врсте, попут италијанског и мароканског скакавца су полифагне, тако да у исхрани користе широк дијапазон биљних врста. Најчешће, када су у питању врсте које се сматрају пољопривредним штеточинама, управо природна станишта представљају места на којима врста презимљава и полаже јаја.

На жалост, у данашње време су прекомерном редовном применом инсектицида на пољопривредним површинама бројности популација поменуте две врсте скакаваца значајно смањене, и у европским земљама, у којима никада не долази до пренамножења популација ових врста због неповољних еколошких прилика, спроводи се чак њихова заштита (Latchininsky, 1998). Из тог разлога, изузетно су значајна управо очувана природна станишта која могу да пруже уточиште поменутих врстама.

Уколико би се успоставио одговарајући водни режим који би омогућио периодична плављења простора Малог вршачког рита, диверзитет инсеката и бројност њихових популација би се у значајној мери повећала. Тада би функционисање еколошких коридора, Марковачког и Малосредиштанског потока, било омогућено у потпуности, што је од есенцијалне важности за природне миграције и размену гена у циљу очувања биодиверзитета, као и очување ретких и угрожених врста.

II 1.11.2. Фауна риба

Мали водотоци који извиру на Вршачким планинама условљени су хидролошким приликама (односно директно зависе од атмосферских падавина, те су оне периодичног карактера (Бугарски и Томић, 1988). Највеће количине воде у коритима ових водотока најчешће су забележени током маја и јуна. Ван овог периода водотоци су изразито маловодни, па чак и пресушују. Вода се задржава само у појединим дубљим деловима корита насталих флувијалном ерозијом. Доњи делови тока ових водотока су уређени (канални, уставе) и постали су део Детаљне каналске мреже система за одводњавање.

Водотоци на делу заштићеног подручја на Вршачким планинама немају сталну рибљу заједницу. Фауна риба ових малих водотокова поред хидролошких услова, у великој мери зависи и од састава рибљих заједница у доњим деловима тока, односно каналској мрежи у коју се уливају, као и од проходности водотока на којима су изграђени прелази за путеве, пропусти и уставе. Протичу кроз брдски предео са мозаиком шумског покривача и ливада, те је вода хладна и има брз протикај. Корито је на појединим деловима шљунковито и каменито, са местимично акумулираним седиментом и муљем. Обале су обрасте дрвећем и жбуњем, а у кориту се често налазе и гране и пањеви. Стога ови водотоци представљају специфичан тип станишта за рибе.

При повољним хидролошким условима, у пролећном периоду поједине врсте риба могу се узводно кретати у делове тока на Вршачким планинама. Ове миграције се дешавају са циљем мреста или исхране риба, али су значајно условљене и саставом рибљих заједница у низводнијим деловима тока.

У коритима малих водотока се услед дејства воде се формирају продубљења, односно мале акумулације у којима се вода може задржати током целе године. Ова микростаништа, као и баре и акумулације уз водотоке које су формиране у склопу активних мера заштите са циљем унапређења биодиверзитета подручја (првенствено водоземаца), могу послужити као рефугијум рибљим врстама током сушних периода.

Делове токова на Вршачким планинама могу настањивати првенствено реофилне (врсте које природно насељавају мренски регион водотокова) али и еуриотопне врсте, као и поједине алохтоне врсте.

Водотоци на делу заштићеног подручја на Малом вршачком риту, представљају каналисане доње делове тока малих водотока који извиру на Вршачким планинама. Имају ширину између 2 и 5 метара, док су дубине око 2,5 метара.

Значајно су измењени услед измене морфологије корита каналисањем токова, а самим тим је промењена и приобална вегетација. Ови водотоци су исправљени, одсечени од некадашњих бара у које су се уливали и налазе се под великим антропогеним притиском (редовно одржавање канала, велика оптерећеност органских материја пореклом са околних пољопривредних површина и др.). На обалама водотокова доминирају трска и шашеви, који на појединим деоницама у потпуности могу обрастати корито. Сем у појединим периодима када се јавља екстремна суша, у њима готово током целе године се налазе рибе.

Рибља заједница је сиромашна са свега неколико врста, углавном из породице Cyprinidae, са малим бројем јединки. Углавном се ради о еуриотопним или стагнофилним врстама, међу којима има и добро адаптираних алохтоних и инвазивних врста. По саставу рибљих заједница, припадају региону каналског система риболовних вода (Ристић, 1977), који се налази у мелиорисаним подручјима доњег ципринидног региона Панонске низије.

Подручје Малог рита има значај и са становишта реколонизације рибљим врстама узводнијих делова тока (на подручју Вршачких планина) при повољним хидролошким условима. Мали рит представља прелазну зону, преко које рибље врсте из Хидросистема ДТД могу мигрирати у делове малих водотока на Вршачким планинама.

Услед велике измењености подручја Малог рита и сиромашне рибље заједнице, свега неколико врста (које стално настајују подручје Малог рита) могу мигрирати узводно.

Потребно је напоменути, да када је реч о узводној миграцији риба, говори се о појединачним примерцима риба, које при повољним хидролошким условима могу саваладати све препреке на узводном путу ка Вршачким планинама.

Карактеристике ихтиофауне подручја Вршачких планина и Малог рита

Ихтиофауна подручја Вршачких планина и Малог рита је недовољно истражена. Подаци о ихтиофауни углавном потичу од управљача заштићеног подручја, локалних риболоваца и планинара.

Констатовано је укупно 6 врста (Табела 13.) из две породице (Cyprinidae и Cobitidae).

Табела 13: Ихтиофауна Вршачких планина и Малог рита

Врста	Народни назив	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
<i>Alburnus alburnus</i>	уклија							+
<i>Carassius gibelio</i>	сребрни караш			+				+
<i>Cyprinus carpio</i>	шаран		+		01.04.-31.05., 30 cm	30 cm		+
<i>Leuciscus leuciscus</i>	кленић						+	*
<i>Pseudorasbora parva</i>	амурски чебачок			+			+	+
<i>Romanogobio sp.</i>	кркуша	+						
<i>Rutilus rutilus</i>	бодорка							+
<i>Squalius cephalus</i>	клен		+		15.04.-31.05., 30 cm	20 cm	+	*
<i>Cobitis elongatoides</i>	вијун	+						+

Легенда:

1. строго заштићене врсте – Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16)
2. заштићене врсте – Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16)
3. алохтоне врсте
4. врсте заштићене ловостајем - Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС“ бр 56/15);
5. минимална дужина изловљених примерака - Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС“ бр 56/15);
6. локалитети на Вршачким планинама (* - податак добијен од управљача заштићеног подручја)
7. локалитети у Малом рит

Национални и међународни статус угрожености и заштите ихтиофауне подручја Вршачких планина и Малог вршачког рита

Мере заштите строго заштићених и заштићених врста прописане су у домаћој легислативи. Са аспекта заштите фауне риба, од забележених врста, према Правилнику о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива две врсте имају статус строго заштићене врсте, док две имају статус заштићене врсте (табела 13). Овим Правилником проглашавају се дивље врсте биљака, животиња и гљива ради очувања биолошке разноврсности, природног генофонда, односно врсте које имају посебан значај са еколошког, екосистемског, биогеографског, научног, здравственог, економског и другог аспекта за Републику Србију, као строго заштићене дивље врсте или заштићене дивље врсте и утврђују се мере заштите заштићених врста и њихових станишта. Заштита строго заштићених дивљих врста спроводи се забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама, прописаних овим правилником и посебним законом.

Потреба за њиховом заштитом проистиче из њихове угрожености у природним стаништима. Уколико се не предузму посебно утврђене активне мере заштите, њихов опстанак може бити доведен у питање или се њихове популације могу у значајној мери смањити, што дугорочно може довести до ишчезавања ових врста.

II 1.11.3. Фауна водоземаца и гмизаваца

Типична фауна водоземаца Панонске низије и Војводине опстала је на преосталим, релативно очуваним влажним и воденим стаништима, док су представници фауне гмизаваца више заступљени на шумским и степским стаништима (од фауне гмизаваца која живи на простору Србије, само су три врсте везане искључиво за водена и барска станишта: барска корњача и две врсте змија: белушка и рибарица).

До краја XVIII века простори Војводине су, у већем делу године, били покривени непрегледним мочварама, чије су стварање и опстанак омогућавале моћне реке, које су издашно плавиле околне ниске терене, док су виши терени, а посебно Фрушкогорско и Вршачко подручје, остајали изоловани и заштићени простори под шумама. Источни уздигнути делови Вршачких планина имали су, и имају, унеколико измењен хидролошки режим, а тиме и састав и распоред живог света. За подручје Вршачких планина наводи се 48 извора уз густину мреже која је приближна вредностима острвских планина Панонске низије (Бугарски и Томић, 1987).

Подручје Вршачких планина и Вршачког рита обухвата различите типове станишта. Генерално, већи диверзитет станишта, посебно влажних, шумских и степских, има за последицу и већи диверзитет присутних врста водоземаца и гмизаваца.

Фауна водоземаца

На истраживаном подручју забележено је 14 врста из класе водоземаца (Amphibia), што чини 67% од укупно 21 врсте које су забележене на територији Републике Србије, односно чак 87,5% од 16 врста које су забележене на подручју АП Војводине (Табела 14).

Подаци у табелама 14 и 15 су дати на основу литературе и теренских података Покрајинског завода за заштиту природе.

У табели 14 су представљене врсте водоземаца које зависе од овог подручја. Скраћенице, које означавају статус заштите и/или угрожености врсте:

ПСЗДВ – Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“ 5/2010, 47/2011 и 32/2016):

- Прилог I: строго заштићене дивље врсте биљака, животиња и гљива (I);
- Прилог II: заштићене дивље врсте биљака, животиња и гљива (II).

ЦРВЕНА КЊИГА – Црвена књига фауне Србије I – Водоземци: процена статуса угрожености на националном нивоу, по IUCN критеријумима: EN – угрожена врста, NT – готово угрожена врста, DD – врста за коју не постоји довољно података, LC – најмање забрињавајућа врста.

Bern – Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007):

- Annex II – строго заштићене животињске врсте;
- Annex III – заштићене врсте које подлежу посебним управним мерама (регулисање/забрана експлоатације, промета и држања).

EU – Директива Савета 92/43/ЕЕЗ о заштити природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Сл. гласник EU L 206, 22/7/1992 P. 0007 - 0050 - (1992):

- Annex II – животињске и биљне врсте од заједничког интереса чије очување захтева одређивање посебних подручја за њихову заштиту;
- Annex IV – животињске и биљне врсте од заједничког интереса које захтевају строгу заштиту;
- Annex V – животињске и биљне врсте од заједничког интереса чија експлоатација подлеже посебним управним мерама.

Табела 14: Врсте водоземаца које живе на подручју Вршачких планина са Малим вршачким ритом

бр.	SPECIES	ВРСТА	ПСЗДВ	ЦРВЕНА КЊИГА	Bern	EU
1.	<i>Salamandra salamandra</i>	Шарени даждевњак	I	LC	III	II
2.	<i>Lissotriton vulgaris</i>	Мали мрмољак	I	LC	III	-
3.	<i>Triturus cristatus</i>	Велики мрмољак	I	EN	II	II
4.	<i>Triturus dobrogicus</i>	Подунавски мрмољак	I	NT	II	II
5.	<i>Hyla arborea</i>	Крекетуша, гаталинка	I	LC	II	IV
6.	<i>Bombina bombina</i>	Црвенотрби мукач	I	LC	II	II, IV
7.	<i>Bufo bufo</i>	Обична крастача	I	LC	III	IV
8.	<i>Pseudepidalea viridis</i>	Зелена крастача	I	LC	II	IV
9.	<i>Pelobates fuscus</i>	Обична чешњарка	I	DD	II	-
10.	<i>Rana temporaria</i>	Жаба травњача	I	NT	III	V
11.	<i>Pelophylax kl. esculentus</i>	Зелена жаба	II	LC	III	V
12.	<i>Pelophylax lessonae</i>	Мала зелена жаба	II	DD	III	IV
13.	<i>Pelophylax ridibundus</i>	Велика зелена жаба	II	LC	III	V
14.	<i>Rana dalmatina</i>	Шумска жаба	I	LC	II	IV

Од 14 забележених врста из класе водоземаца, 11 су строго заштићене. Ових 11 врста борави у воденој средини само током кратке сезоне парења, док остатак године проводе на околним терестричним локалитетима, где се хране и где проводе зиму у хибернацији. Сходно томе, овим врстама су, као станишта неопходна за парење и полагање јаја, најзначајније привремене баре и локве, потоци, поплавне ливаде, каналисани водотоци. У осталом периоду године, за исхрану, дисперзију и хибернацију су значајни терестични локалитети обрасли вегетацијом, која ће им служити као заклон од директног излагања сунцу и исушивања, као и од предатора.

Значајно је присуство чак 4 врсте породице Salamandridae из реда репатих водоземаца (*Salamandra salamandra*, *Lissotriton vulgaris*, *Triturus cristatus* и *Triturus dobrogicus*) који представљају једну од најугроженијих група на само на нашим просторима. Најважнија места где се срећу јединке репатих водоземаца су: поток Физеш и баре код Марковца.

Слика 44: Мали мрмољак (*Lissotriton vulgaris*)

Врста **шарени даждевњак** (*Salamandra salamandra*) се може сматрати чак местимично честом врстом, а како је изразито силвиколна то је њен опстанак директно везан за очување шумских и водених екосистема. Ово је једна од последњих оаза у Војводини у којој се ова врста може срести, док се на подручју Фрушке горе већ више десетина година ова врста не бележи. Ова врста се редовно виђа у свим шумским и полуотвореним стаништима. Услед тога, само изузетно строга и усмерена заштита шумских екосистема са рационалним планским газдовањем, као и трајна и потпуна заштита свих водених станишта на овом подручју могу омогућити опстанак, не само ових врста. Посебно вредни локалитети где се ова врста среће повремено у већем броју су: потез од Вршачке куле преко Црвеног крста до Марковца; потез од шумареве куће до планинарског дома; од подножја Орловог брда до Малог Средишта; поток код бране на Широком билу и поток Физеш (Вучановић!).

Слика 45: Шарени даждевњак (*Salamandra salamandra*)
(фото: Добретић, В.).

Од 16 врста водоземаца које насељавају простор Војводине, **подунавски мрмољак** (*Triturus dobrogicus*) је једини балкански субендемит (Džukić, 1995). Ова врста је глобално и национално готово угрожена врста (на националном нивоу: NT – B1ab(iii), по IUCN категоријама угрожености), док се на националном нивоу по ДЕЖИ критеријумима сматра рањивом (VU) врстом. На глобалном нивоу и у Србији популациони тренд ове врсте је опадајући (Ajtić et al., 2015). Ове категорије угрожености објашњавају неопходност заштите што више локалитета на којима се може наћи подунавски мрмољак, како водених и влажних станишта, тако и њиховог окружења. Подунавски мрмољак је веома осетљив на губитак и деградацију водених станишта, дренажањем површинских вода (Ajtić et al., 2015).

Једини локалитети у Војводини где је регистрована врста **обични велики мрмољак** (*Triturus cristatus*) налазе се у југоисточном Банату, на простору Вршачких планина. На основу IUCN – ових критеријума, *Triturus cristatus* има статус угрожене врсте у Србији (EN). Популације обичног великог мрмољка у Србији угрожавају следећи фактори: губитак и деградација водених станишта (услед ширења пољопривредних површина, дренажања површинских вода, подизања брана и каптирања извора, загађења, изградње магистралних путева). Иначе, ареал обичног великог мрмољка У Србији представља крајње јужно истурени део његовог општег ареала. Насељава мање од 10% територије Србије, од чега мањи део ареала обухвата југоисточни Банат, а други, већи, део ареала се налази у североисточној и источној Србији (Неготинска крајина). Ова врста је за батрахофауну Србије нарочито значајна због феномена периферности ареала (Ajtić et al., 2015).

Као и за обичног великог мрмољка, и за **жабу травњачу** (*Rana temporaria*), простор југоисточног Баната и Вршачких планина представља једино регистровано станиште на простору целе Војводине. Ово је разумљиво, јер је у питању фригорифилна врста, односно врста која преферира влажну и хладнију микроклиму. Према IUCN – овој категоризацији, на основу фрагментисаности ареала и услед нарушавања квалитета станишта, жаба травњача у Србији има статус готово угрожене врсте водоземаца (NT).

За **обичну чешњарку** (*Pelobates fuscus*) простор Вршачких планина представља значајно станиште и нађена је на следећим локалитетима: Гудурички врх, Орлово брдо, Лисичја глава, околина Малог Средишта.

Водоземци су значајни регулатори бројности бескичмењака, нарочито инсеката који заузимају доминантно место у исхрани. Резултати рада Шимић и Поповић (1994), у ком је анализирана исхрана три врсте рода *Rana* у Војводини, показују да су од унете хране, инсекти заступљени са 80,9%. Преостали постотак чине представници других група бескичмењака и ређе, ситних кичмењака. Шимић и Поповић су утврдиле да су у исхрани три врсте зелених жаба са територије Војводине заступљене следеће групе бескичмењака: Insecta (80,9%), Crustacea (7,3%), Arachnida (5,5%) и Gastropoda (5,2%). Међу инсектима преовлађују адултне јединке тврдокрилаца, односно

Слика 46: Обична чешњарка (*Pelobates fuscus*)
(фото: Добретић, В.).

Coleptera (34,3%), затим Hymenoptera (33,2%) и Diptera (17,4%), а од ларви инсеката преовлађују Lepidoptera (69,2%) и Diptera (25,4%).

Од посебног интереса за заштиту животне средине јесте учешће тзв. „штетних“ инсеката у исхрани водоземаца. Водоземци су способни да поједу велике количине инсеката у кратком периоду, уколико им се пружи прилика, на пример током пренамножавања инсеката после поплава (Browne, 2007). Регулисање броја инсеката на овај начин представља једну од метода биолошке борбе у очувању здравије животне средине, смањењем потребе коришћења инсектицида у пољопривредној производњи и шумарству.

Фауна гмизаваца

На подручју Вршачких планина и Малог вршачког рита забележено је и чак 13 врста из класе гмизаваца (Reptilia), што је 87% од укупно 15 врста које су забележене на територији Војводине, односно 54% од 24 врсте које насељавају Републику Србију. Фауна гмизаваца представљена је, у највећем броју, врстама везаним претежно за шумска станишта (слепић, шумски гуштер, зелембаћ, Ескулапов смук и шарка), затим врстама карактеристичним за водена и барска станишта (барска корњача, белоушка и рибарица), као и врстама отворених и жбунастих станишта (кратконоги гуштер, степски гуштер, смукуља). Поред ових врста забележене су и врсте широког распрострањења које су честе на рубовима аграрних екосистема (зидни и ливадски гуштер).

Слика 47: Смукуља (*Coronella austriaca*) (фото: Добретић, В.).

Табела 15: Врсте гмизаваца које живе на подручју Вршачких планина са Малим вршачким ритом

бр.	SPECIES	ВРСТА	ПСЗДВ	ЦРВЕНА КЊИГА	Bern	EU
1.	<i>Emys orbicularis</i>	Барска корњача	I	DD	II	II, IV
2.	<i>Anguis fragilis</i>	Слепић	I	LC	III	-
3.	<i>Ablepharus kitaibelii</i>	Кратконоги гуштер	I	LC	II	IV
4.	<i>Darevskia praticola</i>	Шумски гуштер	I	NT	III	-
5.	<i>Lacerta agilis</i>	Ливадски гуштер	-	LC	II	IV
6.	<i>Lacerta viridis</i>	Зелембаћ	-	LC	II	IV
7.	<i>Podarcis muralis</i>	Зидни гуштер	-	LC	II	IV
8.	<i>Podarcis tauricus</i>	Степски гуштер	I	LC	II	IV
9.	<i>Coronella austriaca</i>	Смукуља	I	LC	II	IV
10.	<i>Natrix natrix</i>	Белоушка	I	LC	III	IV
11.	<i>Natrix tessellata</i>	Рибарица	I	LC	II	IV
12.	<i>Zamenis longissimus</i>	Ескулапов смук	I	LC	II	IV
13.	<i>Vipera berus</i>	Шарка	I	VU	III	-

ПСЗДВ – Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Сл. гласник РС“ 5/2010, 47/2011 и 32/2016):

- Прилог I: строго заштићене дивље врсте биљака, животиња и гљива (I);
- Прилог II: заштићене дивље врсте биљака, животиња и гљива (II).

ЦРВЕНА КЊИГА – Црвена књига фауне Србије II – Гмизавци: процена статуса угрожености на националном нивоу, по IUCN критеријумима: NT – готово угрожена врста, DD – врста за коју не постоји довољно података, LC – најмање забрињавајућа врста.

Bern – Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта („Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/2007):

- Annex II – строго заштићене животињске врсте;
- Annex III – заштићене врсте које подлежу посебним управним мерама (регулације/забрана експлоатације, промета и држања).

EU – Директива Савета 92/43/EEЗ о заштити природних станишта и дивљих биљних и животињских врста (Сл. гласник EU L 206, 22/7/1992 P. 0007 - 0050 - (1992):

- Annex II – животињске и биљне врсте од заједничког интереса чије очување захтева одређивање посебних подручја за њихову заштиту;
- Annex IV – животињске и биљне врсте од заједничког интереса које захтевају строгу заштиту;
- Annex V – животињске и биљне врсте од заједничког интереса чија експлоатација подлеже посебним управним мерама.

Популације **шумског гуштера** (*Darevskia praticola*) у Србији налазе се на западној граници ареала врсте. Највећи део ареала у Србији обухвата брежуљкасте и брдске пределе јужно од Саве и Дунава, с једном изолованом групом популација у панонском делу, односно у Банату, од чега је највећи број налаза управо на подручју Вршачких планина. У питању је врста која се, на глобалном нивоу, сматра готово угроженом врстом (NT). У Србији, према IUCN категоризацији, а

на основу изузетно фрагментисаног ареала, ограничене дистрибуције, као и нарушавања квалитета и величине станишта, шумски гуштер има статус готово угрожене врсте (NT).

Микроклиматска специфичност и диверзитет станишта омогућава присуство једне медитеранске врсте, а то је **степски гуштер (*Podarcis taurica*)**, који се у свом ареалу јавља у две субпопулације: једна мања субпопулација обухвата централну и источну Мађарску и северни део Војводине. Ареал друге субпопулације обухвата јужну Украјину, Молдавију, источну и јужну Румунију, Бугарску, Македонију, југоисточну Србију, Албанију, Грчку и северозападну Турску. Мали рит и Селиште представља северозападну границу ареала ове друге субпопулације, која је одвојена од субпопулације која насељава северни део Војводине, односно подручје у околини Суботице.

Шарка (*Vipera berus*) је једина змија отровница која се може наћи на простору АП Војводине и то на подручју Срема и Баната. Иако је ареал шарке у Србији сразмерно широк, изузетно је фрагментисан, па је реална дистрибуција далеко мања и сведена на већи број мањих, међусобно веома удаљених популација. Укупан број шарки у Србији процењен је на мање од 10.000 адулtnих јединки, при чему вероватно ни једна од популација не броји више од 1.000 полно зрелих индивидуа, а овај број ће се вероватно и даље смањивати. У Србији, према IUCN категоризацији, а на основу веома ограниченог распрострањења и фрагментисаности ареала, ограничене дистрибуције, као и подложности негативним антропогеним утицајима, шарка има статус рањиве врсте (VU) (Ajtić et al., 2015). На простору Вршачких планина врста је забележена на следећим локалитетима: Широко било, Јабланка, Сочица, Марковац, Ђаков врх, околина Месића и потез Орлово брдо – Мало Средиште.

Слика 48: Шарка (*Vipera berus*) Фото Вучановић М.

Барска корњача (*Emys orbicularis*) представља врсту гмизаваца која је везана за отворена водена станишта и може се наћи на простору Малог вршачког рита и у потоку код бране на Широком билу.

Слика 49: Барска корњача (*Emys orbicularis*) (фото: Добретић, В.).

Остали чланови херпетофауне престављају типичне представнике на простору Вршачких планина, с тим да су им популациони атрибути директно зависни од степена деградације одговарајућих станишта, те им и неуједначеност у броју и распореду прати тренд уништавања природних екосистема.

Значај водоземаца и гмизаваца на овим стаништима, као прелазних и завршних чланова биоценоза, проистиче из многобројних, узајамно испреплетених односа који владају у овим специфичним екосистемима. Водоземци и гмизавци представљају хранидбену базу за многе врсте строго заштићених и заштићених врста птица, а такође представљају и значајне регулаторе бројности фауне бескичмењака, нарочито инсеката.

Важан фактор и услов опстанка разноврсности батрахофауне и херпетофауне на овом простору је присуство различитих типова станишта, међу којима преовлађују шумска станишта, али и водена станишта која су од животне важности за фауну водоземаца.

Све горе наведене карактеристике, уз остале чиниоце разноврсности биотопа и релативно добру очуваност аутохтоних екосистема, чине да подручје Вршачких планина и Малог вршачког рита показује изузетно богатство и разноликост у фауни водоземаца и гмизаваца у односу на преостали део Војводине, али исто тако и на већи део Србије.

II 1.11.4. Фауна птица

Опис и стање фауне птица Вршачких планина и Малог вршачког рита

На подручју обухваћеном Вршачким планинама и Малим вршачким ритом, као и у непосредном окружењу, забележено је до сада 242 врсте птица (Табела 1). Од тог броја у групу непевачица (Non-passeriformes) спада 134 врсте (55%), а у групу певачица (Passeriformes) 108 врста птица (45%). На Вршачким планинама је забележено око 140 врста, а у Вршачком малом рити чак 175 врста птица.

Изузетно богатство гнездилишне фауне птица јужног Баната, где се налази и ово подручје, верификовано је 1988. када сумирани резултати у пројекту „Атлас птица гнездарица Југославије“, у растеру мреже UTM квадрата 50x50 km (Sušić i sar., 1989). Вршачке планине и Мали вршачки рит су се нашли у квадрату који је означен као најбогатији у бившој Југославији, са преко 100 забележених врста птица гнездарица.

Потврда изузетног статуса подручја Вршачких планина у односу на фауну птица, уследила је 1989. године када је препознато као међународно значајно подручје за птица ИБА „Vršački Breg“ (ИБА 015), на површини од 4.000 ha (Grimmett and Jones, 1989). Деценију касније, ревизијом је успостављено ново ИБА подручје „Vršačke planine“ (ИБА 040), на површини од 10.500 ha (Heath and Evans, 2000), где је укључено и подручје и Малог вршачког рита. Последња ревизија је дефинисала ИБА подручје „Vršačke planine“ (ИБА 015), на површини од 12.069 ha (Пузовић и сар., 2009), што је верификовано од стране BirdLife International.

Орнитофауна Вршачких планина први пут је свеобухватно описана 1993. године у књизи „Птице Вршачких планина“ (Рашајски и Pelle, 1993), када је регистровано 116 врста птица, од чега 83 врсте гнездарица и 33 врсте које се виђају само на сеоби, лутању и зимовању. Други попис птица урадио је Рашајски (2005) за потребе израде студије заштите Вршачких планина. Тада је забележено укупно 123 врсте птица, међу којима 89 гнездарица, 22 селица и 13 врста са статусом зимовалице. За мањи број врста дата је процена бројности, тренд популације, као и предлог мера заштите. Од тада, прикупљено је мноштво нових података о врстама, посебно о њиховој дистрибуцији, популацији, екологији, фенологији понашању, угрожености, итд. Забележен је читав низ нових врста, па је укупно процењено богатство фауне птица Вршачких планина и Малог вршачког рита сада 242 врсте.

Слика 50: Ћук (*Otus scops*)(фото: М.Вучановић).

Упоређивање састава фауне птица у првој половини XX века и у новијем периоду, посебно настале промене, није било могуће урадити на адекватан начин, пре свега због одсуства детаљнијих података у ранијим радовима, везаних за популацију и дистрибуцију врста. Већина информација је била везана за Вршачке планине, док су подаци из Малог вршачког рита били веома оскудни. Из кратког Валдхеровог извештаја (Milleker, 1886) наслућује се да је на том подручју некада боравио велики број птица, чак и неких које су у савременом добу постале веома ретке или су сасвим нестале: велика дропља (*Otis tarda*), буљина (*Bubo bubo*), орао рибар (*Pandion haliaetus*), орао крсташ (*Aquila heliaca*). У раду Рашајског и Pellea (1993), величина гнездеће популације је дата оценама од 1 до 4 у оквиру појединих класа бројности, примењеним у Атласу птица гнездарица Југославције (Sušić i sar., 1989).

Међу значајним и ретким врстама птица које у последњим деценијама насељавају Вршачке планине и Мали вршачки рит, посебно треба истаћи следеће: црна рода (*Ciconia nigra*), орао змијар (*Circaetus gallicus*), дугорепа сова (*Strix uralensis*), осичар (*Pernis apivorus*), краткопрсти кобац (*Accipiter brevipes*), бела чиопа (*Apus melba*), планински шарени детлић (*Dendrocopos leucotos*) и стрнадица камењарка (*Emberiza cia*). Њима треба посветити посебну пажњу и организовати адекватне мере заштите станишта важних за репродукцију и исхрану. Према мишљењу Матвејева (pers.com., 1979), ове врсте су и у ранијим временима вероватно повремено боравиле или гнездиле на том подручју, а у новије време су повратници на некадашња станишта. У прилог иду Линцијини подаци, а такође и Надрини, који помињу присуство скоро свих наведених врста у околини Вршачких планина (румунски део југозападног Баната). Радећи на птицама Банатског региона са А. Кишом у периоду 2000-2004. у оквиру тзв. сарадње ДТКМ (Дунав-Тиса-Криш-Мориш), потврђено је присуство свих тих врста сем беле чиопе (*Apus melba*), која је такође нађена нешто северније у кањону Черне и у Muntii Tacului (Rašajski & Kiss, 2004).

Слика 51: Црна Жуна (*Dryocopus martius*)
(фото: С. Пузовић).

Рашајски (2005) је нагласио почетком XXI века да је уочено опадање бројности код неких врста: сиви сврачак (*Lanius minor*), руси сврачак (*Lanius collurio*), вијоглавка (*Jynx torquilla*) и пупавац (*Upupa epops*). Евидентно је смањење бројности неких птица из реда певачица (Passeriformes), али се може констатовати повећање бројности код неких дневних и ноћних грабљивица. Нарочито је изражен пораст код шумске сове (*Strix aluco*) и дугорепа сове (*Strix uralensis*), што је условљено пре свега постављањем великог броја вештачких дупљи-кућица по шумским стаништима и успостављањем заштите подручја.

Мали вршачки рит је особено станиште птица, другачије од већине водених и влажних подручја у Србији. Поред карактеристичних панонских врста, одликује га присуство врста везаних за борео-монтане баре и тресаве. На подручју Вршачког малог рита забележено је присуство 176 врста птица (Стојнић, 2012).

Еја ливадарка (*Circus pygargus*), је повремена гнездарница Малог вршачког рита. У Србији је веома ретка, будући да се налази на јужној граници ареала. Из тог разлога веома је важно очувати и унапредити влажне ливаде овог подручја у циљу успостављања редовног гнежђења еје ливадарке и стабилизације њене популације у Србији. Сличне карактеристике станишта и ареала одликују још две врсте које се овде гнезде у повољним сезонама, ритску сову (*Asio flammeus*) и барску шљуку (*Gallinago gallinago*). У тршћацима живи букавац (*Botaurus stellaris*). Широм ареала, а поготово у Европи, угрожен је због све већег уништавања, исушивања и експлоатације тршћака. Ретке врсте које такође зависе од очувања тршћака су и трстењаци, пре свих цврчић тршчар (*Locustella naevia*).

Слика 52: Дрвена кутија постављена за гнежђење сова (фото: М.Вучановић).

Патка њорка (*Aythya nyroca*) је угрожена врста. Због уништавања природних водених станишта, бројност јој је у паду. Негативно утичу и климатски фактори, лов и узнемиравање. У Малом вршачком рити гнезди се само при вишем нивоу воде, као и неке друге ретке врсте патака: чегртуша (*Anas strepera*) и патка кашикара (*Anas clypeata*). Поред патака, на овом подручју се периодично гнезде још неке ретке врсте птица које захтевају већу количину воде и које праве плутајућа гнезда. То су црноврати гњурац (*Podiceps nigricollis*), коме је ово једно од ретких гнездилишта у Србији, као и белобрада чигра (*Chlidonias hybridus*), са неповољним статусом заштите у Европи. Бела рода (*Ciconia ciconia*) и црна рода (*Ciconia nigra*) се хране на влажним ливадама. Гнезда беле роде су у Вршцу и околним насељима, а црне роде на великим стаблима у шумама Вршачких планина. Обе врсте се хране у зони Малог вршачког рита.

Разнолика станишта Малог вршачког рита утичу на присуство разноврсног птичијег света. Неким врстама, попут модровране, одговарају сувљи пашњаци. Влажне ливаде су идеално станиште за прдавца, док су појасеви трске гнездилиште букавца, а баре и отворена вода патке њорке, белобраде чигре и црновратог гњураца. Мозаичан распоред различитих станишта унутар Малог вршачког рита, додатно је оплемењен разноврсношћу због близине Вршачких планина, са којих на овај простор у потрази за храном слећу орлови кликташи и црне роде. Из горе наведеног произилази да је неопходна интегрална и целовита заштита целокупног подручја.

Орнитофауна Малог вршачког рита укључује већи број врста које су због свог значаја у националним и међународним размерама уврштене у одговарајуће листе, уредбе и конвенције: 147 строго заштићених врста (Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива; Службени гласник РС 5/2010). 40 врста на Прилогу I Директиве о птицама (79/409/ЕЕЦ). Ове врсте и њихова станишта захтевају посебне мере заштите и основ су за проглашење NATURA 2000 подручја у Србији (Стојнић, 2012).

Фауна птица Малог вршачког рита је разноврсна, богата и особена, уз присуство многих ретких и угрожених врста значајних за заштиту. Значај овог подручја за птице долази до изражаја при изузетно кишним годинама. Из тих разлога, потребно је очувати ово подручје и унапређивати га, како би се обезбедио опстанак орнитофауне и стабилизовале гнездеће популације значајних врста птица.

У циљу очувања јединствене фауне птица на Вршачким планинама и Малом вршачком риту, потребно је интегрално заштити цео простор као једну недељиву целину и управљати њиме на начин да се обезбеди одговарајућа заштита отворена травних станишта (ливаде и пашњаци) и старих шума и посебно разноликости предела. Неопходно је обезбедити несметано комуницирање врста између брдовитих делова Вршачких планина и долина у Малом вршачком риту, успостављањем и одржавањем одговарајућег коридора.

Значај и статус угрожености орнитофауне у националним и међународним размерама

На Вршачким планинама и Малом вршачком риту налази се повремено или стално велики број врста птица, значајних у националним и међународним размерама.

Статус заштите у Србији забележених врста птица

Од укупно забележеног броја врста птица на Вршачким планинама и Малом вршачком риту, у строго заштићене у Србији убраја се 209, у заштићене 29 и у ловне врсте 21. Међу строго заштићеним и заштићеним врстама има више представника из групе непевачица (Non-passeriformes), што је случај и међу ловним врстама. Чак 86% забележених врста птица ужива статус строге заштите.

Група	СЗВ	ЗВ	Л
Non-passeriformes	110	23	18
Passeriformes	99	6	3

СЗВ – Строго заштићена врста; ЗВ – заштићена врста; Л – ловна врста

Преглед врста у односу на статус заштите у Србији израђен је према документу: Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива («Сл.гласник РС», бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016).

Статус угрожености у Србији забележених врста птица

Међу птица из групе непевачица чак 75 врста се налазе у категоријама угрожености вишег ранга, било да се ради о гнездећим или негнездећим популацијама у Србији. Забележено је 11 критично угрожених врста (CR) на националном нивоу и 16 угрожених врста (EN), док је број рањивих врста (VU) чак 24. Међу певачицама забележена је једна критично угрожена врста (CR) на националном нивоу, 2 угрожене (EN), док је број рањивих врста (VU) чак 5.

Група	CR		EN		VU		NT		LC		NA		/, DD, RE	
	гп	нгп	гп	нгп	гп	нгп	гп	нгп	гп	нгп	гп	нгп	гп	нгп
Non-passeriformes	11	3	11	5	14	10	12	9	52	91	8	11	26	6
Passeriformes	1	-	1	1	3	2	4	-	84	100	3	2	12	3

CR – Критично угрожена врста; EN – Угрожена врста; VU – Рањива врста; NT – Скоро угрожена врста; LC – Последња брига; NA – Непримењиво; / – Неразматрано; DD – Недовољно података; RE –

Преглед врста у односу на статус угрожености у Србији израђен је према радној верзији документа: Radišić, D., Vasić, V., Puzović, S., Ružić, M., Šćiban, M., Grubač, B., Vujić, A. eds. 2018. Crvena knjiga faune Srbije III – Ptice. Beograd: Zavod za zaštitu prirode Srbije, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno–matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije.

Статус угрожености забележених врста птица на европском нивоу

Група	CR	EN	VU	NT	LC	NA	/
Non-passeriformes	-	2	7	6	119	-	-
Passeriformes	-	-	2	2	104	-	-

CR – Критично угрожена врста; EN – Угрожена врста; VU– Рањива врста; NT – Скоро угрожена врста; LC – Последња брига; NA - Непримењиво; / - Неразматрано.

Преглед врста у односу на статус угрожености у Европи израђен је према документу: BirdLife International (2015): European Red List of Birds. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.

Миграторни и гнездилишни статус у Војводини забележених врста птица и тренд популације забележених гнездарица на подручју Вршачких планина и Малог вршачког рита

Група	С	ГС	П	Л	З	У	О	СТ	Ф
Non-passeriformes	38	36	36	12	11	5	6	33	29
Passeriformes	39	38	12	3	15	5	13	43	14

С – Станарица; ГС – Гнездарица селица; П– Пролазница; Л – Луталица; З – Зимовалица; У – Пораст; О – Опадање; СТ – Стабилност; Ф –Флукуација.

Преглед врста у односу на статус угрожености у Србији израђен је према документу: Пузовић, С., Радишић, Д., Ружић М., Рајковић, Д., Радаковић, М., Пантовић, У., Јанковић, М., Стојнић, Н., Шћибан, М., Туцаков, М., Гергељ, Ј., Секулић, Г., Агоштон, А. и Раковић, М. (2015): Птице Србије: Процена величина популација и трендова гнездарица 2008–2013. Друштво за заштиту и проучавање птица Србије и Департман за биологију и екологију, Природно-математички факултет, Универзитет у Новом Саду, Нови Сад.

Статус у односу на Директиву о птицама ЕУ врста птица забележених на траси гасовода

Група	I	IIA	IIB	IIIA	IIIB
Non-passeriformes	60	18	20	4	12
Passeriformes	10	-	11	-	-

I – Annex I, заштићене врсте; IIA – Annex IIA, ловне врсте; IIB – Annex IIB, ловне врсте само у назначеним државама чланицама; IIIA – Annex IIIA, врсте које се могу држати и са њима трговати; IIIB – Annex IIIB, врсте које се под одређеним условима могу држати и са њима трговати.

Треба истаћи да је на територији предложеног студијом за заштиту присутан велики број врста птица које се налазе на Annex I Директиве о птицама (70), посебно у оквиру групе непевачица (60). То указује на велики међународни значај подручја за њихову међународну заштиту.

Преглед врста у односу на статус према Директиви о птицама ЕУ (92/43/ЕЕЦ).

Врсте од посебног интереса за заштиту

Црна рода (*Ciconia nigra*)

Веома ретка врста на Вршачким планинама, која се од 2000. године редовно гнезди. Постоји најмање један пар у мешовитим листопадним шумама на локацији Сочица – Месић. Успешност у гнездењу за период 2000-2004. износи 2,0 младунца. Протеклих година гнезда су напустила само по два младунца од укупног броја јаја – четири, пре свега због узнемиравања изазваних радовима у шумарству. На овим локацијама црне роде борава у периоду од 20.IV – 15.VIII. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 2 – 3 пара. од чега у Војводини 70 – 90 парова Од мера заштита предлаже се обустава сече старих шума на ужим локацијама репродукције и спречавање узнемиравања од стране ловаца (у околини гнезда постављено је више ловачких чека). На Вршачком малом риту је потребно очувати депресије са водом и влажне ливаде, које су од посебног значаја за исхрану одраслих птица и за боравак јединки у миграцији. У Србији се гнезди 135 -172 парова, од чега у Војводини 110 – 133 парова (Пузовић и сар., 2015).

Осичар (*Pernis apivorus*)

Постао је редовна гнездарица шума на Вршачким планинама у последње две деценије. Пронађено је више локација гнежђења. Установљене гнездеће локације су: Широко било, Ђаков врх и Превала, али виђају се и на Лисичјој глави, Думбрави и Вршачком врху. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 3 – 5 парова. Током 2003. гнездење није било успешно. Као мере заштите неопходно је редуковати или потпуно спречити узнемиравање парова за време гнездења (V-VII месец), посебно шумски радови у близини гнезда. Поједине птице редовно из шума долећу на ободне отворене терене и прогале како би тражиле храну, пре свега гнезда са саћем пчела и оса. У Србији се гнезди 700 - 900 парова, од чега у Војводини 70 – 90 парова (Пузовић и сар., 2015).

Орао змијар (*Circetus gallicus*)

У фауни птица Вршачких планина нова је врста од 1998. Године, када је први пут констатована као гнездарица Вршачких планина. Већ 2001. године пронађено је гнездо у деградираној мешовитој шуми са малобројним боровима (*Pinus nigra*). Успешно гнездење из непознатих разлога није забележено само 2003. године. Већ 2004. примећена су 2 пара на локацијама

Лисичја глава и Ђаков врх. Такође су пронађена два гнезда, али је само једно било активно. На самој административној граници са Румунијом (Варадија) гнезди још најмање 1 пар орла змијара (Рашајски и Киш, 2004). У периоду 2010 – 2018. гнездило се 2 – 3 пара. Ово је једино познато гнездилиште орла змијара у Војводини и у смислу мера заштита треба му посветити посебну пажњу. Гнездеће локације држати у тајности и обуставити сваку сечу шума у непосредној околини. Отворени терени око брдовитих шума, од суштинског су значаја за исхрану ове врсте. У Србији се гнезди 120 -137 парова, од чега у Војводини 6 – 9 парова (Пузовић и сар., 2015).

Слика 53: Орао змијар (*Circaetus gallicus*)(фото: М.Вучановић).

Орао кликташ (*Aquila pomarina*)

Гнезди се искључиво по старим и ретко посећеним шумама на Вршачким планинама, а претежно се храни на Малом вршачком риту и по јужним падинама око Сочице. Током појединих година углавном се виђа по један пар, врло ретко два. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 1 – 3 парова. Гнежђење често није успешно. У првој половини XX века дошло је до драстичног пада бројности ове врсте у Европи, првенствено услед исушивања влажних подручја и сече старих шума. На територији Србије бројност опада у последње три деценије, па су перспективе опстанка ове врсте неизвесне.

Слика 54: Орао кликташ (*Clanga pomarina*)(фото: М.Вучановић).

Потребно је сасвим редуковати узнемиравање, посебно шумске радове, сточарство и лов, у широком кругу око регистрованих гнездилишта. У Србији се гнезди свега 15 -21 парова, од чега у Војводини 6 – 8 парова (Пузовић и сар., 2015).

Дугорепа сова (*Strix uralensis macrour*)

Некада изузетно редак зимски посетилац, од 1999. године је нова гнездарица Вршачких планина. До 2004. године констатована су најмање 3 гнездећа пара, а птице су виђане на више локација: Козлук, Широко било, Лисичја глава, Ђаков врх и Сочица. У недостатку природних дупљи користи напуштена гнезда грабљивица (јастреба и мишара). Предлаже се формирање мреже вештачких кућица и њихово одржавање, као и заштита стабала са пуном биолошком зрелошћу, посебно натрула са дупљама. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 8 – 10 парова. Јединке које се гнезде по шумама Вршачких планина

Слика 55: Дугорепа сова (*Strix uralensis*)(фото: М.Вучановић).

повремено се хране на Малом вршачком риту, што представља још једну значајну врсту, која остварује еколошку интегралност ова два суседна подручја. Будући да је у питању најважније гнездеће подручје ове врсте у Војводини, добра хранидбена база значајна је са аспекта њене заштите. У Србији се гнезди 430 -650 парова, од чега у Војводини само 10 – 15 парова (Пузовић и сар., 2015).

Прдавац (*Crex crex*)

Гнезди се на пољима и влажним и мочварним ливадама Малог вршачког рита. Ово је једна од најугроженијих врста у Европи, првенствено због исушивања влажних ливада и претварања у оранице, као и због уништавања гнезда на травним стаништима приликом кошења. Стање популације се благо поправља. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 5 – 10 парова. Строго је заштићен у Србији. Свако станиште на коме се ова врста гнезди, поготово у Војводини где је изузетно редак, заслужује одговарајућу заштиту,

Слика 56: Гнездо прдавца (*Crex crex*)(фото: М.Вучановић).

што се пре свега односи на забрану кошења и изнемиравања у репродуктивном периоду, као и на промену повољног водног режима. У Србији се гнезди 1240 - 1870 парова, од чега у Војводини 40 – 65 парова (Пузовић и сар., 2015).

Модроврана (*Coracias garrulous*)

Модроврана се гнезди у дупљама, а храни се крупним инсектима на отвореним теренима. У Европи је све мање станишта која задовољавају све услове за опстанак ове ретке врсте. Пре свега, све је мање старих стабала са дупљама за гнездо, а и редуковане су степске ливаде. Поготово је ретко да се ова два типа станишта нађу у непосредној близини. Повремено се виђа у периоду гнежђења на Малом вршачком риту, али нема територијалних парова у новијем периоду. У циљу стабилизовања гнездеће популације модровране потребно је постављати вештачке дупље за гнежђење. Ова врста је строго заштићена у Србији. У Србији се гнезди 185 - 200 парова, од чега у Војводини 155 парова (Пузовић и сар., 2015).

Бела чиопа (*Apus melba*)

Од 2003. године то је нова врста у фауни птица Војводине. Исте године на локацији Кула – средњовековно утврђење (400 mпv) виђен је пар у мају месецу, а у јулу три јединке. Претпоставља се да међу њима била и млада птица. Наредне 2004. године такође је виђен пар на истој локацији како улеће у мање отворе у зидинама утврђења. Могуће је да се радило о повременом гнежђењу, јер птице нису бележене сваке године. Место задржавања птица (утврђење) под заштитом је Завода за заштиту споменика културе. У Србији се у најновијем периоду гнезди свега 60-100 парова, све јужно од Саве и Дунава (Пузовић и сар., 2015).

Стрналица камењарка (*Emberiza cia*)

Представља нову гнездарицу не само Вршачких планина већ и читаве Војводине (Вучановић, 2000). У суседним Алмашким планинама, Банатском рудном горју (Румунија) редовна је гнездарица. Вршачке планине се могу сматрати рубним подручјем јужно-карпатске популације. У периоду 2010 – 2018. гнездило се 4 – 7 парова. Северне популације презимљавају на подручју Вршачких планина, али у мањем броју. На Вршачким планинама се гнезди у мањим остеоњацима Лисичје главе изнад 450 mпv. У Србији се гнезди 135-172 пара, од чега у Војводини само 3 – 5 парова (Пузовић и сар., 2015).

II 1.11.5. Фауна сисара

У биогеографском смислу, обележје фауни сисара Вршачких планина дају врсте европских, претежно листопадних шума. Како природно добро представљају првенствено шумски екосистеми, присутну териофауну карактеришу мање-више широко распрострањени сисари.

Међу **бубоједима (Insectivora)**, подручје настањују јеж (*Erinaceus concolor*), кртица (*Talpa europaea*) и шумска ровчица (*Sorex araneus*), као и вртна ровчица (*Crocidura suaveolens*). Већина представника ове групе сисара, изузев мочварне (*Neomys anomalus*) и водене ровчице (*Neomys fodiens*), чији би се налаз могао очекивати у долини потока Физеш, није уско специјализована у односу на станишта, те на заштићеном подручју имају све услове опстанка.

Очување ове групе фауне сисара условљено је пре свега очувањем и унапређивањем укупног комплекса станишта у оквиру заштићеног природног добра.

Фауна **слепих мишева (Chiroptera)** Вршачких планина није посебно проучавана. Постоји налаз врсте велики мишоухи вечерњак (*Myotis myotis*) из гвалица уралске сове (*Strix uralensis*), чије су присуство на Вршачким планинама објавили Рашајски и Вучановић (1998). У ширем окружењу, новијим истраживањима Пауновића (2016) наводе се и: велики потковичар (*Rinolophus ferrumequinum*), обични ресасти вечерњак *Myotis nattereri*, риђи вечерњак *Myotis emarginatus*, јужни велики вечерњак *Myotis oxygnathus* и др.

Зец (*Lepus europaeus*), једини представник групе **Lagomorpha** код нас, становник је пре свега побрђа Вршачких планина и представља ловну дивљач заштићеног природног добра.

Глодари (Rodentia) чине најразноврснију и најмногобројнију групу фауне сисара Вршачких планина. Типични представници шумских екосистема и доминантне врсте глодара у њима су жутогрли миш (*Apodemus flavicollis*) и риђа шумска волухарица (*Clethrionomys glareolus*). Динамика популација, као и ритам активности ових врста су међусобно условљени, те се пикови њихове бројности периодично смењују. Поред наведених врста, шумска станишта одликује и присуство веверице (*Sciurus vulgaris*), великог или сивог пуха (*Myoxus glis*) и пуха лешникара (*Muscardinus avellanarius*) који је строго заштићена врста, као и патуљаст миш (*Micromys minutus*), становник пре свега травних станишта. У шумама, на чистинама, врзинама и обрадивим површинама живе и пољски миш (*Apodemus sylvaticus*) и пругасти миш (*Apodemus agrarius*), док ливаде и пашњаке настављају пољска (*Microtus arvalis*) и подземна волухарица (*Pitymys subterraneus*). За обрадиве површине и викенд насеља су карактеристичне синантропне врсте глодара – домаћи миш (*Mus musculus*) и пацов (*Rattus norvegicus*). Присутне врсте мишева и волухарица, мада већином немају статус строго заштићених врста, представљају, преко ланаца исхране, значајну карику функционисања постојећих екосистема и услов опстанка птица и сисара месоједа, међу којима су бројне заштићене врсте, сврстане на националне и међународне листе ретких и угрожених врста. Стога је очување диверзитета ове групе фауне, њиховог просторног распореда и динамике популација, кроз унапређивање разноврсности станишта, један од задатака заштите подручја Вршачких планина.

На пашњацима изнад села Сочица, некада је била присутна и **текуница (Spermophilus citellus)**, међутим овог степског глодара нема на овом простору готово две деценије. На 5-6 км од ових пашњака, на локалитету Орлово брдо се налазе станишта са степском вегетацијом на којима се планира реинтродукција текунице. У ту сврху је започето, последњих година, чишћење овог простора од глога, црног јасена, дивље руже и других врста којима овај простор обраста услед недостатка испаше. Недостатак испаше је један од најважнијих разлог нестајања текуница, не само на степским стаништима Вршачких планина, већ на простору целе земље. Такође, на основу уочених хумки на пашњацима изнад села Сочица, може претпоставити да је становник овога простора и слепо куче (*Spalax leucodon*), још један степски становник, чије су популације све ређе на простору Војводине и који представља строго заштићену врсту. Будућим истраживањима потребно је потврдити налаз овог фосоријалног глодара, као и утврдити бројност, густину популације и просторни распоред.

Текуница и слепо куче као врсте степских екосистема, односно климазоналне шумо-степе, представљају приоритет у заштити специјског диверзитета у оквиру природног добра, али и ван његових граница (кроз заштиту станишта строго заштићених и заштићених врста на основу Правилника).

Шумска вегетације Вршачких планина даје изванредне станиште пуховима (Gliridae) а околно виноградарско и пољопривредно земљиште даје претпоставку да се ту налази већи број врста

ситних сисара који шуме Вршачких планина нарочито у зимском периоду користе за своје станиште.

Слика 57:
Вук на Вршачким
планинама
(Фото: М. Вучановић)

Слика 58:
Трагови вука у снегу
(Фото: М. Вучановић)

Из групе **зверова** (*Carnivora*) подручје вршачких планина настањује широко распрострањена и свуда присутна лисица (*Vulpes vulpes*), те лисица (*Mustela nivalis*) и хермелин (*Mustela erminea*), обе строго заштићене врсте. Мрки твор (*Mustela putorius*) и јазавац (*Meles meles*), врста коју многи посматрају искључиво као штеточину, такође представљају значајне врсте у ланцима исхране. Дивља мачка (*Felis silvestris*) као шумска врста, сталан је становник Вршачких планина.

Осим тога из групе звери на подручју Вршачких планина налазимо и вука (*Canis lupus*) (Слика 57) који је на подручју Војводине строго заштићена врста. Вук и вучији трагови су виђани на потезу Врши шор, Коркана, Гудурички врх. Повремено у току зиме могу се видети и на Кулмеа маре и Лисичијој глави (Слика 58). Вук није до сада регистрован на хранилишту за птице грабљивице. Процена људи са терена је да се на простору Вршачких планина креће од 4 до 6 јединки вука и да се део њихове територије налази у Румунији.

Групу папкара (*Artiodactyla*) представљају аутохтоне врсте: срна (*Capreolus capreolus*), дивља свиња (*Sus scrofa*) и јелен (*Cervus elaphus*) у пролазу.

Слика 59: Дивља мачка (*Felis sylvestris*) на хранилишту за птице грабљивице (локалитет Каменолом), Вучановић М.

Фауна сисара **Малог вршачког рита** се не може сматрати темељном вредношћу природног добра, мада, као компонента функционисања присутних екосистема, представља значајан сегмент укупне заштите овог простора. Истовремено, нарочито ситни сисари Малог вршачког рита, чине значајну хранидбену базу птица грабљивица суседног подручја Вршачких планина.

Присуство врста сисара и њихов просторни распоред на овом подручју условљени су постојећим типовима станишта, међу којима печат предеоном лику дају суве и влажне ливаде. У односу на вагилне врсте, свакако је значајна и непосредна близина Вршачких планина.

Међу бубоједима (*Insectivora*), подручје настањују јеж (*Erinaceus concolor*), кртица (*Talpa europaea*), вртна ровчица (*Crocidura suaveolens*) и пољска ровчица (*Crocidura leucodon*), као и мочварна ровчица (*Neomys anomalus*).

Очување ове групе фауне сисара условљено је пре свега очувањем и унапређивањем укупног комплекса станишта у оквиру заштићеног подручја.

Мада о **фауни љиљака** (*Chiroptera*) Малог вршачког рита нема писаних података, теренским истраживањима Пауновић и Вучановић утврђено је присуство појединих врста, чији се доказни примерци чувају у збирци Природњачког музеја у Београду. Међу присутним врстама: великим потковичаром (*Rinolophus ferrumequinum*), малим оштроухим вечерњаком, (*Myotis blythi*), великим мишоликим вечерњаком (*Myotis myotis*), средњим (*Nyctalus noctua*) и малим ноћником (*Nyctalus leisleri*), дугокрилим слепим мишем (*Miniopterus schreibersi*) и шумским слепим мишићем (*Pipistrellus nathusii*), треба истаћи воденог вечерњака (*Myotis daubentonii*) везаног за водена и влажна станишта.

Глодари (*Rodentia*), као и на простору Вршачких планина, и овде чине најмногобројнију групу фауне сисара. На ливадама, врзинама и обрадивим површинама живе пољски миш (*Apodemus sylvaticus*) и пругасти миш (*Apodemus agrarius*). Ливаде и пашњаке настањују пољска волухарица

(*Microtus arvalis*). Ливаде и влажна станишта насељава водена волухарица (*Arvicola terrestris*). Ораничне површине карактерише и присуство хрчка (*Cricetus cricetus*), врсте која у годинама пренамножености може причинити значајне штете усевама и поред тога што је строго заштићена врста. За близину људских насеља карактеристичне синантропне врсте глодара, домаћи миш (*Mus musculus*) и пацов (*Rattus norvegicus*). Наведене врсте глодара преко ланаца исхране представљају значајну карику услов опстанка многих врста птица и сисара месоједа.

У групи **месоједа (Carnivora)**, осим широко распрострањене лисице (*Vulpes vulpes*) и шакала (*Canis aureus*), који је у Војводини у експанзији, те твора (*Mustela putorius*), релативно честе су куна белица (*M. foina*) и јазавац (*Meles meles*). Дивља мачка (*Felis silvestris*) и ласица (*Mustela nivalis*) се много ређе појављују и представљају строго заштићене врсте. Строго заштићеним врстама попут хермелина (*Mustela erminea*), степског твора (*Mustela eversmanni*) и видре (*Lutra lutra*), треба на подручју овог природног добра обратити нарочиту пажњу у смислу будуће заштите. Према усменим наводима Вучановића видра се редовно виђа у зони Малог вршачког рита. Одрасла јединка је бележена у акумулацији, на потоку, на локалитету Широко било. Како суседне Вршачке планине представљају станиште вука (*Canis lupus*), на простору Малог рита се може очекивати у пролазу.

Групу **папкара (Artiodactyla)** представљају аутохтоне врсте које имају највећи економски значај, срна (*Capreolus capreolus*) и дивља свиња (*Sus scrofa*), које су и предмет ловног газдовања.

II 2. ПРЕДЕОНЕ ОДЛИКЕ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

II 2.1. Структура предела

Структура предела југоисточног Баната

Вршачке планине и Мали вршачки рит припадају културном пределу југоисточне Европе, чије карактеристике су настале интеракцијом природних процеса и људских делатности. У оближњој Републици Румунији простире се брдовит предео са мозаиком шума и пољопривредних култура, а на простору Србије низија у којој доминирају обрађене површине. По начину коришћења земљишта (ЈУГИНУС, 2015) на Вршачким планинама доминира шумско земљиште окружено пространим аграрним подручјем. Доступни сателитски снимци (нпр. Google Earth) јасно показују доминацију ораница и груписање винограда на падинама Вршачких планина. Остале културе су присутне само на незнатно малим површинама (ЈУГИНУС, 2015). Већи део пољопривредног подручја се састоји од ситних парцела, али због изузетно малог броја гајених култура, као и малих површина вишегодишњих усева и дрвенасте вегетације, предео је хомоген и представља тзв. аграрну пустару. Шумарци и травне површине се јављају највише на косинама долина сталних и привремених водотокова (слика 60).

Посматрајући структуру предела (Forman, 1995) ширег подручја, матрицу (основу) предела чине обрађене површине, а остали типови коришћења земљишта се јављају у виду острва. Урбанизоване површине већином се јављају у облику добро ограничених насеља, чиме се смањују њихови директни негативни утицаји на заштићено подручје. Водене површине су вештачког порекла (рибњаци, копови), повезане међусобно коридорима измењених (канализованих) водотокова и мелиоративних канала. Станишта у природном и блиско-природном стању су опстала у виду три велика комплекса: Вршачке планине, Мали вршачки рит

и Делиблатска пешчара. Између ових пространих комплекса присутни су и мањи остаци шумских и шумостепских станишта, регистровани као станишта заштићених врста. Расцепкани остаци степске и слатинске вегетације се јављају у виду пашњака поред насеља (Прилог Коридори). У односу на друге елементе предела, повезаност природних станишта је најслабија, већина природних еколошких коридора је уништена или деградована. Најбоље су очувани коридори привремених и сталних водотокова, који су због бујичног карактера формирали стрме долине, неповољне за обраду (слика 60). Све мањи број живица и травних међа, као и описана хомогена структура аграрног предела узрокује веома ниску проходност пољопривредних површина за дивље врсте (Forman, 1995; Forren et al., 2000). Миграције слабо покретљивих врста и размена генетског материјала скоро искључиво зависи од континуитета и функционалности еколошких коридора.

Слика 60: Разноврсна вегетација корита привремених водотокова омогућује њихово функционисање као еколошких коридора преко подручја винограда, повезујући брдска шумска станишта са Малим вршачким ритом

Структура заштићеног подручја

Заштићено подручје се састоји од две просторне целине. Просторна целина Малог рита обухвата половину природне депресије која, захваљујући мање-више правилним границама, чини компактну целину. Озбиљан је недостатак подручја је што су виши делови терена (обални појас некадашње мочваре) претворени у обрадиве површине, због чега бројним врстама недостаје кључни ресурс: сува травна површина (и слој сувог земљишта) неопходни за хибернацију или размножавање.

Заштићени део Вршачких планина поседује веома расчлањене границе као резултат продирања пољопривредних и урбанизованих површина у шумски комплекс. Негативни утицаји ових површина узрокују смањење површине станишта „типа унутрашњости“ које обезбеђују опстанак осетљивих и угрожених врста. Због присуства монокултура унутар шумског комплекса, површина шумских станишта повољног еколошког стања је знатно мања од површине шумског земљишта. У састојинама багрема долази до потпуне деградације зељастог слоја шумске

заједнице (слика 61), услед чега је и у оквиру шумског комплекса присутна фрагментација природних шумских станишта, смањујући животни простор осетљивим шумским врстама.

Промене у коришћењу простора су изазвале драстично смањење травних и шумостепских станишта, која се природно јављају у мозаику стрмих, еродираних падина. Постојеће травне површине, чак и када су секундарног порекла (пашњаци код манастира или насеља, запуштени виногради и воћњаци) доприносе биодиверзитету подручја, не само као тип станишта за који се везује опстанак одређених врста, него и као елеменат екотона дуж руба шумских састојина. Запуштање старих, екстензивно обрађених винограда и воћњака (слика 62) има за последицу нестанак значајног секундарног станишта чиме се даље сужава животни простор шумостепских врста (Kutasi et al., 2012).

Слика 61: Багрем

Две субјединице заштићеног добра, иако су делови некадашње еколошке целине, одвојене су појасом винограда и њива још од XVIII века (слика 3). Савремени виногради, због учесталог коришћења хемикалија и посебне структуре културе, не представљају ни заклон ни хранидбану базу дивљим врстама. Иако је проходност винограда за дивље врсте била већа пре модернизације производње, слабо покретљивим и ситним животињама најповољније миграционе путеве су представљале долине привремених и сталних водотокова. Очување ових еколошких коридора које већ постоје вековима нарочито је значајно за популације врста Вршачких планина које се размножавају у мочварним деловима рита. Обиласком терена је утврђено да су привремени водотоци (вододерине) обрасле дрвенастом вегетацијом, а по рубовима су присутни и мање травне површине. На терену је утврђена доминација и разноврсност аутохтоних врста у већини ових коридора, што омогућује њихово планско уређење са циљем унапређења функционалности коридора. Посебно је значајно постојање ливаде код старог каменолома, који може да пружи основу за формирање еколошког коридора веће ширине, испуњавајући потребе и врстама травних станишта. Постојећи мостови и пропусти за воду делимично испуњавају захтеве пролаза за ситне животиње (слика 63), а уз мала улагања може да се

Слика 62: Због недостатка редовног одржавања, подручје старог воћњака постепено зараста у шуму

обезбеди и боље усмеравање животиња према њима, смањујући број страдалих јединки на саобраћајници.

Од сталних водотокова, са аспекта просторне повезаности субјединица најзначајнији је Малосредиштански поток, чији је интегритет угрожен развојем насеља. Марковачки поток и поток Месић (који се надовезује на Малоритски канал) такође имају улогу локалних еколошких коридора али због регулације корита и значајних негативних утицаја из непосредне околине (загађење воде и обалног појаса, вештачке баријере у кориту, ноћно осветљење и сл.) дуж одређених деоница, њихова функционалност је смањена. Присуство ретких и значајних врста које користе водотокове за миграцију и њихово отежано кретање између сликова потока Вршачких планина због изразите разуђености терена указује на потребу очувања и ревитализације ових коридора.

Слика 63: Мост омогућује кретање ситних животиња испод асфалтиране саобраћајнице која пресеца коридор повремених водотока. У горњем делу слике је шумски засад на Малом рити.

Положај заштићеног подручја у еколошкој мрежи

Заштићено добро се налази на граници низијског и брдског предела, а у биогеографском смислу на граници различитих региона, што умногоме доприноси биолошкој разноврсности подручја и указује на значај очувања функционалности еколошких коридора. Подручје Вршачких планина је једно од такозваних „изворних станишта“ (source habitat) чије стабилне популације производе вишак јединки за одржавање метапопулације шире области (Bennett&Wit, 2001). Функционалност еколошких коридора је предуслов опстанка ретких и угрожених врста на околним регистрованим стаништима еколошке мреже. Долине свих потока, као и сами водотоци представљају еколошке коридоре (Bloemenn & van der Sluis, 2004; Gallé et al.,1995; Naiman et al.,1993), а случају заштићеног подручја ови коридори су највише очувани (слика 65).

Долина потока Физеш (слика 64) надовезује Вршачке планине на међународни коридор Караша, који узводно обезбеђује везу према мрежи Natura 2000 подручја у Румунији (<http://ec.europa.eu>) и према области Карпата, а низводно према међународном еколошком коридору реке

Слика 64: Мала површина парцела и мозаичан распоред ливада, ораница и шумака обезбеђује разноврсност станишта еколошког коридора Физеша.

Дунав (Уредба о еколошкој мрежи, „Сл. Гласник РС“ бр. 102/2010) према континенталној зони Европе и региону Црног мора.

Слика 65: Еколошки коридори на североисточном делу Вршачких планина

Према унутрашњости Панонског региона воде коридори потока Гузајне и мелиоративних канала који се надовезују на главни канал ДТД (Слика 67), који је препознат као регионални еколошки коридор (РПП АПВ, 2010). Канал ДТД омогућује обнављање везе између остатака степске и шумостепске вегетације западно од заштићеног подручја и реконструкцију шумо-степског коридора према Делиблатској пешчари, чији континуитет је узурпиран крајем 20. века, преоравањем пашњака и сточних коридора (слика 66). Мали мелиоративни канал између

Слика 66: Травни коридор

Вршачког канала и остатака травних станишта на потесу „Селиште“ повезује Мали рит са каналисаним током Моравице, која служи као прекогранични еколошки коридор према Румунији. Ова веза је значајна и за метапопулације врста које насељавају остатке станишта (пашњаци код Маргите, Барице и Локве) по рубу некадашњег Великог рита Алибунарске депресије.

Антропогени елементи предела значајни за очување биолошке разноврсности

Мелиоративни канали који су претежно трасирани по природним депресијама, представљају посебно значајне елементе еколошке мреже у Војводини (РПП АПВ, 2010; Сабадош и сар. 2011, 2012). Поред карактеристичне зонације мочварне и водене вегетације у води, по обалама су присутни и остаци природне вегетације (слика 67). Биљни покривач широких пловних канала може имати нарочито сложену структуру: на косинама су појасеви дрвенасте и ливадске вегетације, а по насипима чести су и елементи степске вегетације. Насипи су препознати као важна секундарна станишта културног предела (Bátori et al., 2016). Захваљујући сложеној структури вегетације, велики канали испуњавају услове предеоних коридора (Forren, 2000) и омогућују дневна и сезонска кретања врстама водених, мочварних и травних станишта (Пауновић и Карапанца, 2003; Šálek et al., 2009). Шумске монокултуре уз канале представљају секундарно станиште врстама аграрног предела, а сами канали имају улогу заменских станишта врстама мочвара и влажних ливада који поднесу услове аграрних подручја (Herzon & Helenius, 2008). Флора каналске мреже Војводине садржи и врсте значајне за очување биолошке разноврсности (Николић и сар., 2008).

Слика 67: Главни канал ДТД мреже јужно од Вршца

Слика 68: Екстензивно гајење воћа за породичне потребе поред викендице на падини Вршачких планина обезбеђује секундарно станиште дивљим врстама.

Рурални мозаик који се јавља у зонама кућа за одмор, састављен од мозаика малих парцела ораница, воћњака, башта и зелених површина крај објеката, представља посебан тип станишта, повољан за бројне врсте које постепено нестају из аграрних подручја због хемизације и механизације производње. Посебно је значајно присуство екстензивних воћњака са травним покривачем (слика 68) који пружају животне услове врстама шумостепских станишта, чија станишта су међу највише угроженим на подручју заштићеног добра.

II 3. СТВОРЕНЕ ОДЛИКЕ

II 3.1. Културно-историјско наслеђе

Историјат људских делатности на подручју Вршачких планина

Постојеће стање природних карактеристика Вршачких планина последица је деловања човека на гео и биодиверзитет током историје, нарочито с обзиром на чињеницу да ово подручје припада ширем појасу подунавља, где су у Европи настале прве праисторијске насеобине. Насеља у непосредној близини Вршца датирају из каменог доба (Кремењак). Међутим, највећи број насеља добија стални карактер у средњем веку од када потичу и први писани извори о њима.

Преимућство сталних и организованих насеља у феудалном поретку претварало је утврђења у осмишљене центре са градом и подграђем. На тај начин је и изнад Вршца око 1427. године, за време Ђурђа Бранковића, подигнуто Вршачко утврђење које је бранило град од најезде Турака преко Саве и Дунава али формирало и засебну просторно-функционалну целину. Период турске владавине на овом простору траје од 1552. до 1716. године, што је имало значајан утицај на настанак и развој тврђаве и насеља, с обзиром на претежно мешовит живаљ Срба и Турака настањен у подножју, у махалама, груписан по националној припадности.

Историјско-политичке промене, масовне миграције и процват виноградарства средином 18. века створиле су особени социокултуролошки састав становништва: демографска структура Вршачког подгорја мења се по одласку Турака, односно, стварањем Тамишког Баната са трајним насељавањем Срба из јужне Србије, планском колонизацијом Немаца и масовним спуштањем Румуна из планинских крајева, чиме је етничка и културолошка симбиоза као животна реалност “пробила” физичко-политичке границе.

Шире подручје Вршачких планина подељено је на два јасно издвојена демогеографска предела; ненастањен брдско-планински појас чијим ободом се протеже граница заштите и низијски појас који непосредно окружује заштићено подручје.

Брдско-планинско подручје, које се протеже од 200 до 641 m.n.v. (Гудурички врх), ради нископродуктивног земљишта прекривено буково-храстовом шумом и киселим ливадским травама, одувек је било непогодно за обрађивање и настањивање. Присуство човека, односно, активности које утичу на промену природне средине на овом подручју одвијају се од средине 20. века, што се оцењује као изузетно повољно у односу на остала планинска подручја у Србији.

Низијско подручје Вршачких планина до 200 m.n.v. чини непосредно окружење природног добра које карактерише средња густина насељености. Насеља су смештена на субпланинској површи, уз горње токове потока, на земљишту погодном за пољопривредно коришћење.

Поред града Вршца, чије се урбано ткиво “наслања” на западну границу природног добра, на северу се у окружењу налазе села Велико и Мало Средиште, Гудурица и Марковац, на југу Месић, Јабланка и Сочица, док се источна граница добра пружа до државне границе између Југославије и Румуније. Међупростор, односно, појас који раздаја изграђене и обрадиве површине од шумско-планинског предела намењен је виноградарском узгоју (као најрационалнији избор културе) чија традиција датира од римског доба. Другим речима, концентрација становања са пратећим делатностима и инфраструктуром у низијском појасу одвијала се на рачун очувања природне средине планинског дела.

Ограничен развој Вршачког побрђа, с једне стране и очуваност планинског биоресурса, с друге стране, резултат су чињенице да су Вршачке планине погранична територија Југославије:

- државноправно уједињење југословенских земаља, извршено када је Југославија међународно призната на Мировној конференцији у Паризу 19. јануара 1919. године, укључивало је и одређивање граница према суседним земљама, на основу историјских, еничких и економских критеријума. Међутим, због геоморфолошких особености у највећем делу Војводине државна граница није утврђена по природним и етничким критеријумима већ је “вештачка”, јер у основи пресеца равничарско подручје и речне токове. Јован Цвијић се залагао да границе у Банату иду од Трајанове табле на Дунаву, на север иза Беле Цркве и Вршца, вододелницом западно од Тамиша до реке Мориш, чиме су одбачени захтеви Румуније да добије подручје од ушћа Мориша у Тису, до долине Тимока. Компромис је учињен са прекинутом културолошком и етничком хетерогеношћу суседних подручја на рачун баланса између броја насеља и површине обрадивог земљишта,
- несигурност пограничног подручја, стратешки разлози и одржавање државног суверенитета условили су спорији економски и привредни развој, као последицу опште стратешке политике према граничним просторима.

Просторни размештај насеља у непосредном окружењу Вршачких планина проистекао је из чињенице да је централна планинска маса са стрмим падинама и углавном под шумом неповољнија од акумулативне површи за пољопривредно коришћење: северне падине су под културама а јужне под виноградима. Такође, долине потока су на најједноставнији начин омогућиле водоснабдевање и створиле добру предиспозицију за градњу путева и везу са главним саобраћајницама.

Културно-историјске вредности

Вршачке планине поседују не мали културно-историјски и образовни значај, јер је на њиховом подручју као и у ближој околини откривен већи број археолошких налазишта, од којих су нека нотирана у свим археолошким картама Европе (пр. Кременјак). Осим тога, ту су сачувани остаци средњевековних утврђења из XIV века (Вршачка кула), а бројна су места везана за историјске догађаје у XVI веку (битке сељака устаника са Турцима) а ту је и заштићени споменик из XVI века – манастир Месић.

ВРШАЧКО УТВРЂЕЊЕ - археолошко налазиште

Границом заштите природног добра обухваћено је најзападније доминирајуће узвишење Вршачки брег (399 m) на чијем се вршном платоу налази донжон кула, до скоро једини видљиви део фортификационог комплекса који је као утврђени град (дужине 46 m, ширине 18 m), подигнут почетком 15. века, доминирао банатском равницом. Кула на којој су истраживачко -

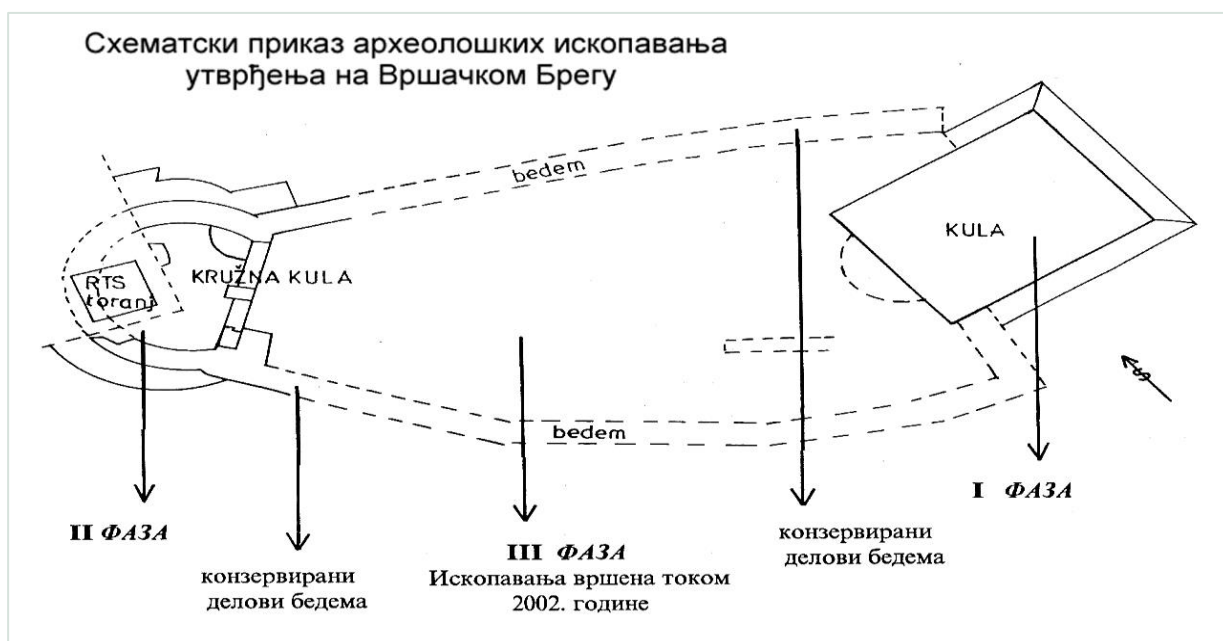
конзерваторски радови започети још 1894. године заштићена је 1948. (бр.1404/48, Службени лист ФНРЈ бр. 81/II) и категорисана као споменик културе од великог значаја 1991. године (Службени лист АПВ 28/91).

Године 1965. унутар бедема Вршачког утврђења у центру остатака кружне куле подигнути су РТС антена (репетитор), а на самом ободу брега објекат РТС-а, што је свеукупно непосредно угрозило археолошко налазиште.

Стручна служба заштите споменика културе није вршила обимнија и континуирана истраживања простора унутар утврђења до 1997. године, када су на основу *Предлога ревитализације и презентације Вршачког утврђења* започета систематска заштитна археолошка ископавања целокупног локалитета (стручна служба Завода за заштиту споменика културе у Панчеву и Народног музеја у Вршцу). Откривени су остаци западне кружне куле, северни и јужни бедем утврђења и бројни покретни материјал што овај локалитет сврстава међу најбоље очувана средњовековна утврђења у Војводини. У 2001. години извршена су вишеслојна ископавања целокупног простора између куле и објекта РТС-е, те конзервирани делови бедема што је изменило постојеће стање и предеони изглед брега.

Слика 69: Вршачка кула
(фото: из документације Завода)

Слика 70: Схематски приказ археолошких ископавања утврђења на Вршачком брегу

С обзиром да су антенски стуб и објекат РТС-а оштећени у НАТО бомбардовању започета реконструкција не води само даљем угрожавању материјалних налаза археолошког налазишта, већ се доводи у питање законско спровођење прописаних мера заштите на простору заштићеног природног и културног добра. У току 2001. подигнут је, на удаљености од око 5 m од постојећег, нови антенски стуб на коме су постављени ТВ уређаји са бетонском стопом величине 4x4 m, дубине 2 m, чиме се угроженост локалитета усложила. Ради тога је, а у циљу емитовања радио-телевизијских станица, постигнут споразум између стручне службе заштите и РТС-е да се привремено уређаји пренесу на нови стуб и уклони првобитни антенски стуб.

БАБИНА ЧЕСМА - ТОЧИК, спомен чесма

На крајњем источном делу Вршачких планина, на граници заштите природног добра (кота 243 m) налази се каптирани извор благо минерализоване воде. Над каптажом је подигнута чесма од обрађених камених блокова са уклесаним текстом приложника (1934-91), на румунском језику и ликовном преставом Св. Ђорђа. Чесма је убележена на топографској карти (Р 1:25 000) топонимом Бабина чесма, у народу звана Точик.

Лоцирана у шуми, укопана у стрми терен чесма је на прилазу делом урушена, а непосредно окружење се не одржава. На око 200 метара изнад чесме налази се заравњен плато на коме сваке године, на Ђурђев-дан 6. маја, окупљени житељи околних места празнују.

С обзиром да до чесме води трасиран шумски пут, место се традиционално посећује и вода користи, за целокупан локалитет се предлаже режим II степена заштите са мерама чије спровођење превасходно обезбеђује санацију и ревитализацију постојећег стања природне средине у непосредном кружењу, као и самог извора.

Слика 71: Точик, спомен чесма
(фото: Ковачев, Н.)

МОНАСТИР МЕСИЋ, споменик културе

У непосредној близини природног добра, испод јужних падина Вршачких планина, на око 10 km југоисточно од Вршца, подигнут је комплекс манастира Месић на десној обали истоименог потока. Време настанка цркве посвећене рођењу Јована Претече и старог конака није поуздано утврђено, осим новог конака на западној страни порте који је подигнут у првој половини XIX века, у класицистичком стилу.

Манастир је захваљујући културно - историјским вредностима архитектуре и сликарства заштићен 1949. године, а категорисан као споменик културе од изузетног значаја 1990. године (Службени гласник СРС бр. 16/90).

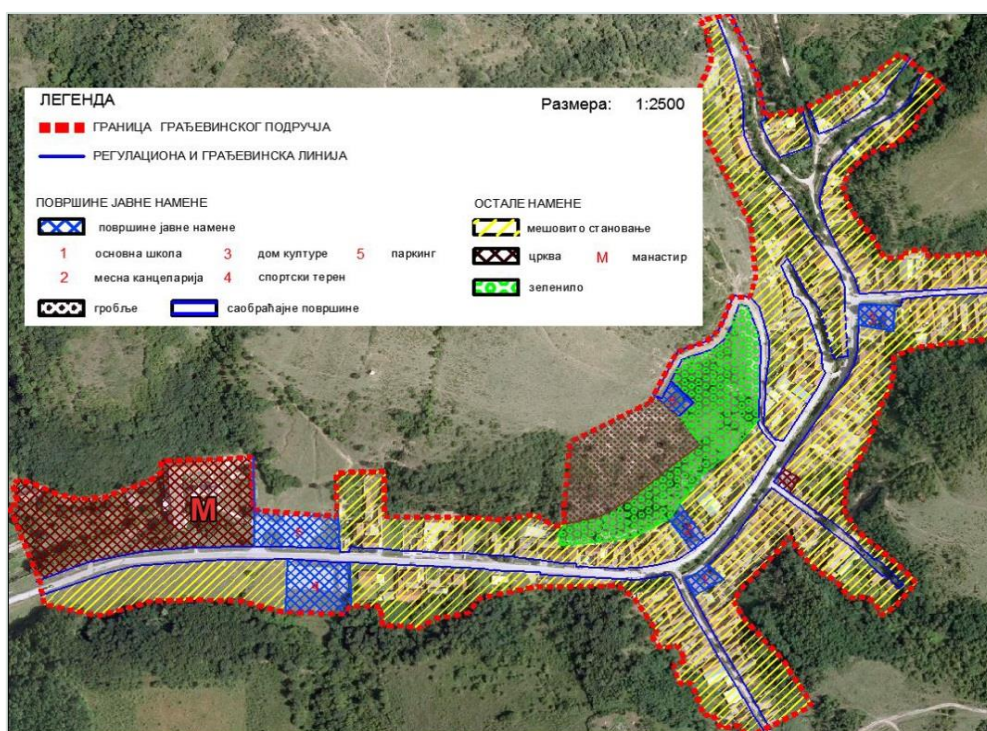
Комплекс манастира се простире у правцу исток-запад, дуж асфалтног пута Вршац - село Месић. Источно је ограђена порта испред чије се западне фасаде надовезује некада уређена парковска површина (Месић је био летња резиденција владицанског двора) и стаза која води до економије иза које се, између асфалтног пута и потока, на крајњој јужној страни, налази манастирски воћњак и повртњак. Манастирско имање је просторно дефинисано и издвојено у односу на шире

окружење: јужно, подужно прочеље према асфалтном путу и потоку је ограђено, а зачеље на северу омеђено високим зеленилом и стазом.

Слика 72: Манастир Месић, споменик културе (фото: Миличић, О.)

Целокупан простор је од манастирских конака који формирају западни и северни зид порте, са високим зеленилом на јужној страни које чини зелену “завесу” према саобраћајници, преко економије и баште, организован по јасно утврђеним наменским целинама: сакралног, репрезентативног, економског и пољопривредног карактера.

Карта 1: Извод из ППО Вршац (2015)

Глобално стање се оцењује као позитивно: одсуство насеља и објеката у непосредној околини, непосредна близина главне комуникације и речног тока, уредно одржавање зелених површина, упркос грађевинским радовима у порти на дозиђивању и реконструкцији старог конака који су у току. Нажалост, некадашњи парк испред западног улаза у манастир је, као последица дугогодишњег неодржавања зарастао.

Године 1998. приступило се изradi Пројекта адаптације, надградње и дограђивања постојећег конака и остатака старог конака у циљу функционалнијег коришћења постојећих објеката, чија је реализација у току (радове изводи Покрајински завод за заштиту споменика културе из Новог Сада). Простор око манастира озелењен је дрвећем 2016. године.

Према просторном плану Општине Вршац (2015) Манастир Месић са околином припада грађевинском подручју насеља Месић, а налази се ван граница ПИО „Вршачке планине“ предложених овом Студијом.

II 3.2. Насеља и инфраструктура

Насеља

Насеља која окружују заштићено подручје припадају панонском, односно збијеном типу насеља и већином спадају у прва планска насеља са прописаном величином плаца, положајем куће у окућници, распоредом улица, канала и насипа, која се од 1748. године формирају најпре у Банату. Сва насеља припадају источном делу Града Вршца. Због близине границе са Румунијом већина насеља имају погранични карактер.

Велико Средиште је насеље изграђено на северној падини Вршачких планина. На јужној страни села се последњи обронци Вршачких планина док је на северној страни дубоко усечена долина Марковачког потока. Терен је благо нагнут према потоку. Како је друга долинска страна стрма на тој страни насеље се није ширило. Пошто је насеље настало на граници различитих геоморфолошких облика (планине и долине) положај има ивични карактер. Према историјским изворима насеље се јавља у XVII веку у време Турске владавине. Данас ово је типично плански грађено насеље, са основом правоугаоног облика чије становништво гравитира Вршцу.

Гудурица се налази на северној периферији Вршачких планина уз широку долину Марковачког потока, на контакту са абразионом терасом. Насеље се први пут спомиње 1358. године када је припадало Крашовској жупанији. За време Турске владавине ово је било етнички српско село а у 18. веку досељавају се Италијани и Немци. Морфолошке карактеристике указују на резултат стихијског развоја села. Облик села је неправилан а размештај улица је сличан мрежастом типу.

Марковац је изграђен на северној подгорини Вршачких планина на крајњем источном периферном делу вршачког гравитационог подручја. Уз северну периферију села је долина Марковачког потока док се са друге поточне стране налази пространа и благо заталасана абразиона тераса. Марковац је насеље настало тек средином XVIII века. Основа села је троугластог облика а размештај улица је решеткастог типа.

Мало Средиште представља планинско насеље изграђено у долини потока Јаруга који се са Вршачких планина стрмо спушта према Малом вршачком риту. Историјски извори насеље први пут спомињу у XVIII веку. У почетку насеље је представљало прњавор Средиштанског манастира. Морфолошке карактеристике одређене су орографским условима за градњу. На доста заравњеном развоју између два изворишна крака потока Јаруга изграђене су две паралелне

улице. Услови за ширење насеља били су ограничени па су у вишљем планинском делу уз пут за Гудурички врх изграђена два засеoka као и манастир. (Ђурчић, 2004)

Месић је планинско село изграђено у долини истоименог потока. Правац, ширина и правци споредних долина одредили су морфолошке карактеристике насеља. Јужно од села налазе се простране абразионе терасе због чега насеље има ивични положај, на контакту различитих геоморфолошких целина. Историјских података о насељу је мало а први пут се спомиње у XVIII веку као прњавор манастира Месић који се налази на самом улазу у насеље. Морфолошке карактеристике су се прилагодиле орографским приликама. Насеље је изграђено у доста широкој долини потока Месић, а све куће смештене су у два реда које раздваја корито потока. Споредне улице су увучене у четири бочне долине тако да се формирао крстаст облик и радијална структура.

Сочица је изграђена на јужним обронцима Вршачких планина, уз долину истоименог потока. Као и остала насеља ивичног карактера и Сочица је изграђена на контакту планине и абразионе терасе. Сочица представља двојно насеље где западни део чини само једна улица а од источног дела одвојено је потоком Сочица. Источни већи део села има овалан облик и решеткаст распоред улица.

Јабланка је насеље на јужној подгорини Вршачких планина на подручју серије старих абразионих површи. Ово најмлађе село подгорине први пут се спомиње тек средином 19. века. На формирање морфолошких карактеристика утицај су имали облик долине потока и стихијска градња. У средњем делу села долина је најшира и ту су формиране три улице где централна улица представља пут Вршац-Сочица. (Ђурчић, 2004)

Вршац је један од најстаријих градова у Војводини. Простор данашњег града, као и ширег подручја око Вршачких планина био је у најстаријим временима људске праисторије идеално станиште за човека. Бројна археолошка налазишта и локалитети сведоче да је човек на овим просторима у континуитету живео још од времена старог каменог доба. Велики број археолошких ископина из палеолита, неолита, затим бакарног, бронзаног и гвозденог доба дају драгоцене податке о култури и свакодневном животу људи овог подручја. Велике шуме, језера, мочваре и плодна земља пружале су разноврсне погодне услове за настањивање и живот људи. Поред тога истакнути положај Вршачких планина над целом равницом, која се одавде ширила и у историјским временима, привлачио је многе народе да овде нађу себи боравиште. Кимерци, Келти, Дачани повремено живе у овим крајевима. Римљани на месту данашње Вршачке куле имају своју осматрачницу. Њих смењују Сармати да би у VIII веку ове крајеве населили Словени, а век касније и Мађари. Међутим, први писани документ, у коме се спомиње назив града Вршца, је извештај једног калуђера мађарском краљу Бели IV, са почетка XIV века. Од XIV века када је подигнут Вршачки град (кула) у њему се смењују мађарски и српски владари. Једно време ово подручје било је у поседу Ђурађа Бранковића, а у периоду од 1552-1717. године владају Турци. Одласком Турака почиње нагли прилив нових становника, као и привредно-економски и културни развитак Вршца. Немци се овде насељавају почетком 18. века са простора Рајне, Мозела, Трира и Мајнца и тада је грађен Немачки Вршац који се налазио на вишем терену, између Српске вароши на истоку и планинске подгорине на западу. Уједињењем Српског и Немачког Вршца 1794. године, а нарочито добијањем тржишне привилегије 1804. године и статуса слободног краљевског града, Вршац постаје привредни, трговински и културни центар јужног Баната. (Станојевић, 2012)

Облик насеља представља резултат деловања природних и друштвених фактора. Према основи коју Вршац данас има, може се сврстати у насеља са основом неправилног облика. Издужен

облик основе има у североисточном делу града испод Вршачке куле односно на северној страни Вршачких планина где се налазе новоизграђени стамбени објекти. (Бугарски и сар., 1995)

Структура насеља може се објаснити променама функција Вршца током прошлости. У турско време, функције нису прелазиле границу обичног села. То се може закључити на основу положаја и ширења насеља. Трговачке функције које су биле актуелне почетком XVIII века потврђују чињеницу да су пијаце - тргови, формирани на периферији тадашњег насеља. Различито време и услови градње, створили су овде једну типичну неправилну структуру града. У Вршцу постоји неколико улица са решеткастом структуром, постоји и правилан распоред улица које се секу под правим углом а неки делови града имају радијални распоред улица. Линеарна структура настала је прилагођавањем градње орографским условима. (Станојевић, 2012)

Описана насеља у окружењу Предела изузетних одлика „Вршачке планине“ налазе се у непосредној или посредној зони утицаја на заштићено подручје. Јужни део подгорине претрпео је период непланске градње, у почетку викенд-објеката, а касније стамбеном изградњом. Временом, овај простор постао је градилиште са свим пратећим негативним последицама импровизованог грађевинског заузимања простора. Сличне, мада мање изражене тенденције постоје и на јужним падинама, непосредно уз пут Вршац-Месић.

У случају насеља Вршац, лоцираном западно од заштићеног подручја, граница грађевинског подручја делом се преклапа са границом заштићеног подручја, док се Велико средиште налази на удаљености од око 2,5 km. Осим Вршца, остала насеља западно (Павлиш), јужно (Месић, Сочица), и северно од Предела изузетних одлика (Марковац, Гудурица, Мало и Велико средиште) су сеоског типа. Уређеност села је минимална, у великом броју случајева не постоји плански спроведена канализација.

Инфраструктура

Саобраћајна инфраструктура

Друмски саобраћај

На стање урбанизације заштићеног подручја утицало је постојеће стање саобраћајне мреже која је изграђена претежно у западном делу заштићеног подручја

Саобраћајница која се најдужом трасом (око 4 km) простире преко режима заштите II степена је асфалтни пут укупне дужине од око 10 km, који спаја насеља Вршац, Месић, Мало и Велико Средиште. У Великом Средишту спаја се са саобраћајницом која води ка граници са Румунијом. На делу саобраћајнице од Вршца до Месића издвајају се асфалтирани путеви према Вршачкој кули (клуб „Изазов“, Инфо центар, објекат Црвеног крста), следећа према Ђаковом врху (МУП-ово одмаралиште) и последња према Широком билу (планинарски дом) и даље ка шумаској кућици. Остало брдско-планинско подручје испресецано је макадамским и шумским путевима до државне границе на истоку. У плану је изградња обилазнице око Вршца (међународног пута из правца Београда ка Темишвару), која пролази поред Павлиша.

Железнички саобраћај

Према подацима из Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана Општине Вршац на животну средину (2015), окосницу железничког саобраћаја у оквиру посматраног простора представља магистрална једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга број 6 (Е-66 у

европској мрежи железничких пруга) - Београд–Панчево–Вршац–Државна граница, која повезује коридоре X и VII са паневропским коридором IV који пролази кроз Темишвар.

Планирана туристичка пруга трасирана је западним делом Малог рита, обилази око Великог средишта и пружа се северно од заштићеног подручја (једноколосечна неелектрифицирана манипулативна пруга број 2 Вршац – Вршац Вашариште, траса пруге Вршац – Велико Средиште на којој је обустављен саобраћај возова).

Ваздушни саобраћај

На простору КО Вршац ваздушни саобраћај се обавља преко постојећег аеродрома који је у функцији летења-трансфера малих авиона. Аеродром поседује три писте и користи се за школовање пилота - Пилотске академије, за школовање и летење ваздухоплова – Привредне авијације, као и обављање авиотакси превоза у јавном саобраћају до 5700 kg. Значајан део Малог рита као и Вршачких планина (до Малог Средишта на северу и до Думбраве на југу) припадају зони непосредног утицаја аеродрома – зона ограничене градње.

Слика 73: Грађевинско подручје Вршца у односу на заштићене просторне целине
Извор: ППО Вршац, Реферална карта 1, Намена простора

Водоснабдевање и комунална инфраструктура

Према подацима из Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана Општине Вршац на животну средину (2015), већина становника сеоских насеља на Вршачким планинама и у њиховом подножју за водоснабдевање користе јавне бунаре (артешке бунаре), каптиране изворе, али добрим делом и воду фреатске издани из копаних бунара којих има много више. Већина копаних бунара је у нехигијенском стању.

Насеља Вршац и Павлиш организовано снабдевање водом за пиће становништва и индустрије обављају експлоатацијом подземних вода са изворишта „Павлиш“, које се налази између Вршачког канала и насеља Павлиш на око 2 km од Вршца.

Канализација отпадних вода, осим у Вршцу, није изграђена ни у једном од насеља општине. У Вршцу је изведено и постројење за пречишћавање отпадних вода капацитета 70.000 ES (пројектовани капацитет је 210.000 ES). Евакуација отпадних вода у осталим насељима се и даље врши преко непрописно изведених септичких јама, чиме се непосредно угрожава животна средина и здравље људи. Атмосферска канализација функционише као систем отворених канала положених уз уличне саобраћајнице.

Постојеће стање инфраструктуре посебно се неповољно оцењује у насељу Месић које се “наслања” на спољну границу заштите а од ширег утицаја је на околину манастирског комплекса. У селу Месић вода се користи из плитких бунара и цистерне која довози воду из бунара близу манастира. Само до неколико кућа вода дотиче гравитационо из оближњег каптираног извора. У насељу нема канализације, а отпадне воде упуштају се директно у канал који протиче кроз Месић. У канал се депонује и велика количина чврстог отпада из насеља.

Према подацима из Локалне стратегије развоја Града Вршца до 2020 (2016), услуге управљања отпадом у граду Вршцу, обезбеђује ЈКП „Други октобар“. ЈКП је одговорно за прикупљање комуналног отпада, инертног и неопасног отпада из индустријских постројења, институција, продавница и медицинских установа.

Остали инфраструктурни и други објекти

Заштићено подручје није значајно угрожено изградњом електроенергетске мреже. Преко заштићеног подручја једино је планиран 110kV далековод, који се протеже од насеља Месић до Малог Вршачког рита. Гасификована су насеља Вршац и Павлиш, а до насеља Месић доведен је гасовод за снабдевање фабрике воде.

Међутим, по питању експлоатације минералних сировина ситуација је комплекснија. Јужни обронци Вршачких планина у ширем окружењу насеља Месић укључени су у истражно поље кварцног песка и шљунка (режим заштите II степена). На делу простора под називом Мајдан (режим заштите II степена) врши се експлоатација гранита. Северни обронци између Малог Средишта и Коморишта припадају истражном пољу за подземне воде, као и значајан део Малог рита (режим заштите II степена).

II 3.3. Становништво

На основу последњег пописа становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији који је извршен 2011. године, на подручју 8 насеља која се налазе на рубу заштићеног подручја укупно живи 39 330 становника (Републички завод за статистику, 2012.).

Табела 16: Упоредни преглед броја становника у последња три пописа становништва, по насељима

Насеље	Година пописа		
	1991.	2002.	2011.
Велико Средиште	1584	1437	1270
Гудурица	1338	1267	1094
Марковац	570	329	255
Мало Средиште	161	120	89
Месић	347	227	198
Сочица	291	170	133
Јабланка	459	281	251
Вршац-град	36885	36623	36040
Укупно	41635	40454	39330

На основу података из табеле хх примећује се константан пад броја становника код свих насеља. Пад броја становника у овим насељима је почео средином XX века и траје до данас а израженији је у мањим насељима. На смањење броја становника највећи утицај су имале емиграције, нарочито млађег становништва, као и негативан природан прираштај.

Смањивање броја становника у протеклих 20. година директно је утицало на смањење броја домаћинства и на просечан број чланова. Смањење броја домаћинства и просечан број чланова је забележен скоро код свих насеља а израженији је у мањим периферним насељима.

Табела 17: Приказ броја активног становништва, по насељима, према подацима пописа становништа, домаћинства и станова 2002. године

Насеље	Број становника	Активно становништво	Удео активног становништва %
Велико Градиште	1437	549	38,2
Гудурица	1267	555	43,8
Марковац	329	113	34,3
Мало Средиште	120	59	49,2
Месић	227	90	39,6
Сочица	170	62	36,5
Јабланка	281	130	46,3
Вршац-град	36623	16907	46,2
Укупно	40454	18465	45,6

На основу података из табеле хх у насељима која се налазе на рубу заштићеног подручја, приликом пописа из 2002. године, живело је укупно 40 454 становника од чега је 18 465 становника активно се бавило неком од делатности што представља 45,6% од укупног броја становника (књига 5, Становништво, активност и пол, подаци по насељима, Републички завод за статистику, Београд 2003.).

Када је у питању делатност коју обавља активно становништво, према подацима из табеле хх, најчешћа делатност становништва анализираних подручја представља прерађивачка индустрија у којој је запослено 4539 становника или 32,6% од укупног активног становништва а затим следи пољопривреда, лов и шумарство где се овом делатношћу бави 1331 становника што чини 9,5% активног становништва. (књига 6, Становништво, делатност и пол, подаци по насељима, Републички завод за статистику, Београд 2003.)

Посматрајући целокупно подручје и анализирајући податке последња три пописа становништва запажају се бројне демографске промене које углавном имају негативан карактер. Главни проблем у области демографског развоја су константан пад броја становника који је последица низ других демографских параметара а то су пре свега негативан природан прираштај и емиграције. Код емиграција највеће учешће има младо становништво што додатно нарушава однос младог и старог становништва у старосној структури становништва. Миграције се врше на релацији село-град а највећи центри имиграција су Вршац као центар истоимене општине затим Београд и Панчево.

Заустављање опадања броја становника, посебно у сеоским насељима, могуће је остварити развојем присутних привредних грана (пољопривреда, виноградарство и сточарство) контролисаним коришћењем постојећих потенцијала. Посебне могућности пружа развој сеоског туризма, чији потенцијал лежи у близини насеља на ободу Вршачких планина и богатој туристичкој понуди ширег подручја.

II 3.4. Делатности и ресурси

Газдовање шумама

Газдовање шумама на простору Југоисточног Баната није тако целовито и хронолошки обрађено, као нпр. газдовање шумама Срема (ЈП „Војводинашуме“, 2008). Познато је да се шумама у околини Вршца газдује плански, спроводећи шумске основе у континуитету од 1959. године, када је израђена прва шумска основа након 2. Светског рата. Данас је на снази шумска основа 6. уређајног раздобља.

Према евиденцији основа за газдовање шумама, корисници шума су ЈП „Војводинашуме“ на простору газдинске јединице „Вршачки брег“, односно манастир Месић на простору газдинске јединице „Шуме манастира Месић“. Према облику својине, првопоменуто се налази у државној, док је друга газдинска јединица у својини манастира Месић и Црквене општине Марковац, Епархије Банатске Српске Православне Цркве. Укупна површина шума обухваћених овим предлогом заштите у ГЈ „Вршачки брег“ износи 3462,3 ха, односно 641,52 ха у ГЈ „Шуме манастира Месић“. Осим наведених површина, поједине парцеле пољопривредног земљиште делимично су обрасле шумом али се њима не газдује плански. Шуме обухватају састојине описаних шумских заједница и шумске културе аутохтоних и алохтоних врста.

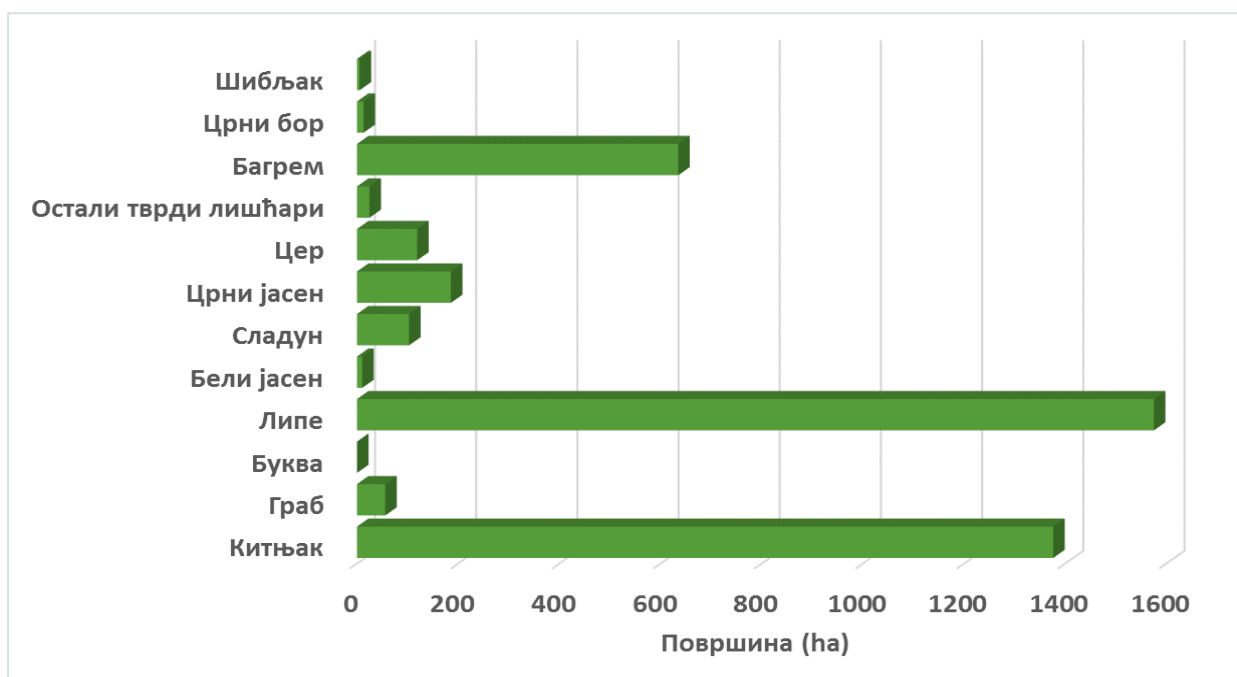
Структура шума преузета је из шумских основа где се наведене категорије шумске вегетације рачунају на основу учешћа запремине појединих врста дрвећа. Такође треба узети у обзир да је позитивним прописима који регулишу начин премера шума одређена доња граница прсног пречника у премеру стабала.

Табела 18: Структура шума по врстама дрвећа

Шуме	Површина (ха)	Учешће (%)	Kategorija (%)
Китњака	1376,31	33,54	Аутохтоне 84,07
Граба	55,93	1,36	
Букве	0,15	0,00	
Липе	1575,3	38,39	
Белог јасена	10,39	0,25	
Сладуна	103,04	2,51	
Црног јасена	185,64	4,52	
Цера	118,91	2,9	
ОТЛ	24,65	0,6	
Багрема	635,14	15,48	Алохтоне 15,80
Црног бора	13,05	0,32	
Шибљак	5,33	0,13	Нема података 0,13
УКУПНО	4103,85 ha	100 %	100 %

Према подацима преузетим из шумских основа наведених корисника шума (табела бр 18 и Графикон 12), састојине аутохтоних врста чине 84,07%, а састојине алохтоних врста 15,8% шумског покривача. За категорију „шибљак“ основа не наводи о којој дрвенастој врсти је реч. Према врстама дрвећа, најзаступљеније су састојине липе покривајући чак 38,39% укупне површине под шумом (са доминацијом врсте *Tilia argentea*), а такође високо учешће (33,54%) имају шуме китњака (Графикон 13). Треће по површинском учешћу су састојине багрема (15,48%). Багрем као врста која се на сувљим стаништима понаша инвазивно, јавља се често и у околним састојина аутохтоних врста. Њеном ширењу нарочито погодују приземни пожари.

Графикон 13: Структура шума по врстама дрвећа

Шуме белог јасена (0,25 %) и шуме сладуна (2,51 %) представљају праву реткост за подручје Војводине и указују на посебну вредност и специфичност шумске вегетације.

Шуме (културе) црног бора имају малу покривност, а стабла ове врсте су сађена појединачно и на излетничким локалитетима. Као не-инвазивна алохтона врста за ово подручје, присуство црног бора на малим површинама доприноси диверзитету станишта и гнезђењу строго заштићених врста као што је орао змијар (*Circaetus gallicus*).

Свакако, треба узети у обзир да су наведене категорије шуме дефинисане према главној врсти дрвећа са аспекта газдовања шумама, као и да у већини ових шума има и других врста дрвећа и жбуња које услед малог учешћа у запремини нису исказане.

О виталности шумског покривача инструктивно нам говоре и подаци о пореклу шума за наведене газдинске јединице, које се налазе на простору целине Вршачке планине. Тако шуме изданачког порекла сада чине 95% укупне површине шума, указујући на дугу праксу коришћења шума чистом сечом, односно на потребу превођења у виши узгојни облик (сетвом или садњом). Повећање учешћа шума изданачког порекла са 89% од првобитне валоризације и проглашења ПИО „Вршачке планине“ (ПЗЗП, 2005) на садашњих 95% указује на процес погоршања квалитета, производности, стабилности и биолошке разноврсности шумских екосистема.

Висок удео изданачких шума, као и ширење багрема у састојинама аутохтоних врста, указују на потребу да се у планирању газдовања шумама примени партиципативни приступ и међусекторска сарадња, чиме би се уз очување природних вредности повећала производност шума и обезбедило пружање других екосистемских услуга шумског покривача (Киш и сар., 2011).

ЛОВСТВО

На простору заштићеног подручја једна од делатности је и ловство. Решењем Покрајинског секретара за пољопривреду, водопривреду и шумарство број 104-324-241/2012-05 од 16. марта 2012. године установљено је Ловиште „Вршачке планине“ („Службени лист АПВ“ број 7 од 16. марта 2012. године) чији је корисник ЈП „Војводинашуме“. Површина ловишта износи 4.118,38 ха а главне врсте гајене дивљачи су: срна, дивља свиња и зец. Иако је ово подручје веома интересантно за развој ловног туризма у досадашњем периоду искоришћен је веома мали део потенцијала.

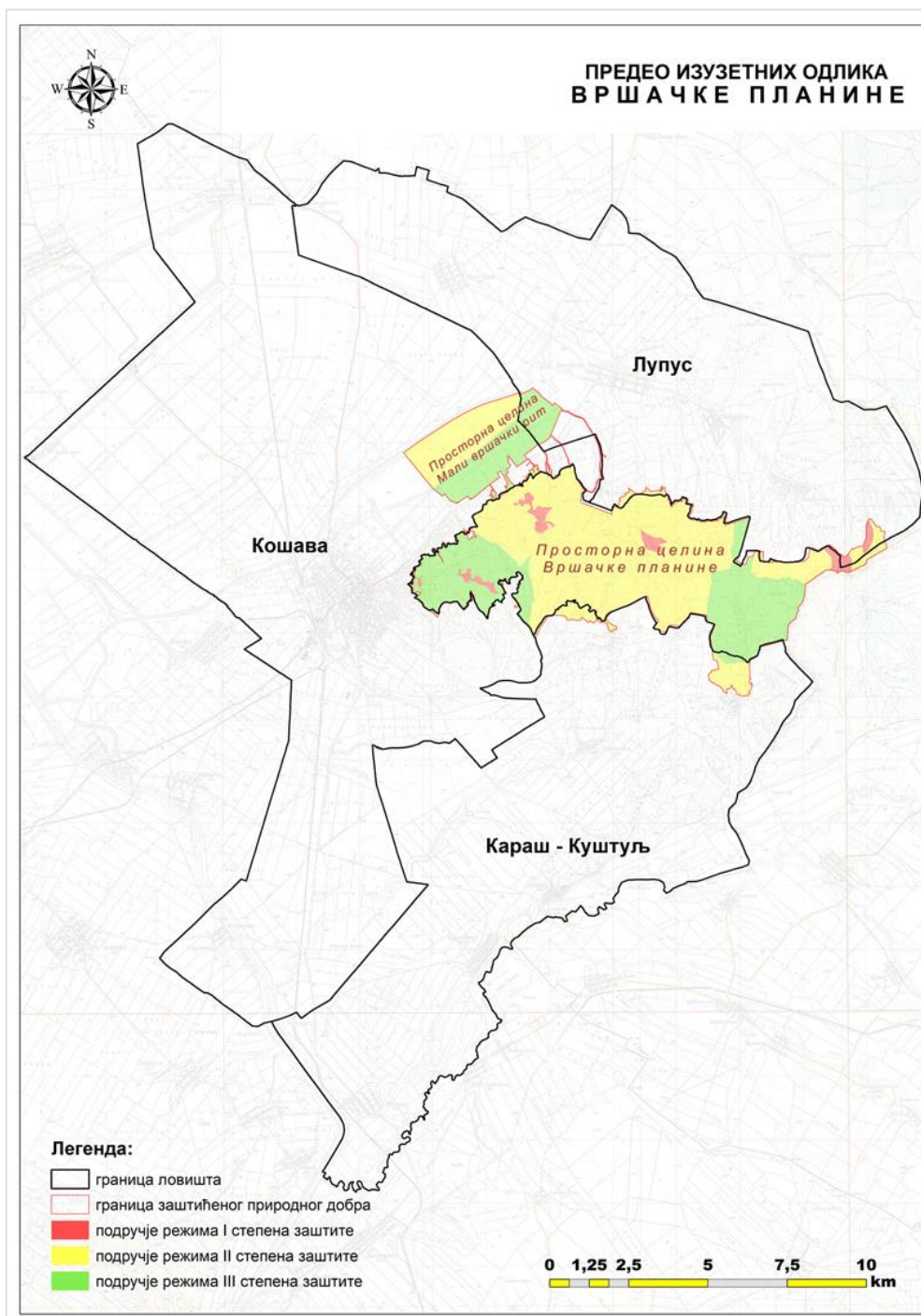
Како се у околним ловиштима појављује и јелен (*Cervus elaphus*) то га на простору Вршачких планина чувари све чешће срећу. Нека од околних ловачких удружења газдују јеленом и имају стабилне и значајне популације јеленске дивљачи.

Од пернате ловне дивљачи овде се лови фазан (*Phasianus colchicus*). Дивља свиња (*Sus scrofa*) је један од најбројнијих становника овог подручја, део нераздвојне целине животне заједнице ових биотопа – дивљих свиња. Ова дивљач, која се вековима одржава на подручју Вршачких планина упркос многих неповољних утицаја, ограничавајућих чинилаца одржавања популације, довољно говори о њеној прилагођености овим стаништима и станишним условима. Бројно стање дивљих свиња на овим просторима за последњих неколико година прилично се стабилизовало, а што је уствари резултат настојања да се у том облику и структури њихова популација и одржи.

Шумски комплекси којима је подручје Вршачких планина обилато обрасло, испресецано пропланцима прекривене травним покривачем као и испресецаност подручја потоцима, дају оптималне услове за живот срнећој дивљачи. Оптимални станишни услови омогућавају да је густина популације срнеће дивљачи у сталном порасту, али је тај процес више спонтан него резултат смишљене интервенције узгајивача јер се срнећој дивљачи на овим просторима не

поклања адекватна пажња. На сву срећу, пораст бројности је пропраћен порастом квалитета популације, мада се приписују искључиво погодним станишним условима и њиховим очигледно великим потенцијалима.

Због велике еколошке прилагодљивости, зец (*Lepus europeus*) насељава врло разноврсна станишта. Као аутохтона дивљач шумо-степе и степе, данас је значајан становник агростаништа. На подручју Вршачких планина зеца можемо наћи на целом простору, али се он ипак најрадије задржава на рубним деловима шуме који су у директном контакту са пољопривредним површинама.

Карта 2: Вршачке планине и Мали вршачки рит са ловиштима у окружењу

Заштићено подручје се граничи или преклапа са територијама 3 ловишта (Карта 2). „Лупус“, „Кошава“ и „Караш-Куштиљ“ чији су основни подаци дати у табели 19. Сва три ловишта припадају Ловном подручју Делиблатска пешчара. Највећи део заштићеног подручја се преклапа са територијом ловишта „Лупус“. Западни део заштићеног подручја се преклапа са територијом ловишта „Кошава“ Остали део заштићеног подручја се преклапа са једним делом територије ловишта „Караш-Куштиљ“.

Заштићено подручје има већи утицај на ловишта „Лупус“ и „Караш-Куштиљ“ јер његов простор шумовит на границама са овим ловиштима и прелази у простор обрастао шумом и ту се дивљач више задржава, налази потребан мир и храну. Граница заштићеног подручја и ловишта „Кошава“ је под виноградима и пашњацима са стоком, антропогени утицај је изражен тако да на овом простору дивљач има мање станишта па је и концентрација исте мања (Делић, 2016).

Табела 19: Основни подаци о ловиштима у окружењу заштићеног подручја „Вршачке планине“

Општина	Ловиште	Ловно подручје	Корисник ловишта	Седиште	Површина (ha)	Врсте дивљачи значајне за ловни туризам
Вршац	„Лупус“	Делиблатска пешчара	ЛУ „Ловац“	Вршац	10.901,70	срна, дивља свиња, вук
Вршац	„Кошава“	Делиблатска пешчара	ЛУ „Фазан-Вршац“	Вршац	21.237,76	срна
Вршац	„Караш-Куштиљ“	Делиблатска пешчара	ЛУ „Караш-Куштиљ“	Вршац	12.030,86	дивља свиња

Извор: <https://195.178.40.83/lovistaAPV/>, „Војвођански ловац“ Д.О.О.

Привредне делатности у насељима

Према подацима из Локалног еколошког акционог плана Града Вршац - ревизија (2016), привреда насеља Вршац је у последње време претрпела велике структурне промене. Многа предузећа, која су некад била окосница развоја, сада не раде или су стране компаније отвориле своје погоне у Вршцу. Општа радна зона плански је намењена секундарним делатностима индустрије – прехранбеној, хемијској, и прерађивачкој, односно производним капацитетима са великим просторним захтевима и већим обимом производње. У структури прерађивачке индустрије доминантно место заузима фармацеутска индустрија на коју се ослањају многи капацитети који употпуњују потебе за производњом других неопходних сировина и разних помоћних производа са комплексима („Хемофарм“, „Ave pharmaceuticals“, „Sensilab“ SA Luksemburg- Погон Вршац, „Fresenius“, „Vetmedic“, „Zannini east“, „Officina game east“ и „Lamp east“ – „Prospero“ S.p.A, Italia- Погон Вршац). Од других производних активности са потенцијално негативним утицајем на зштићено подручје издваја се производња хемијских препарата („Бриксол“ кућна хемија доо, Хемија „Бриксол“ д.о.о. за производњу хемикалија), као и металних, дрвених, пластичних, текстилних и других производа (SMA „Serbatoi“ SPA „Parma“, Италија, SMA doo Вршац, „Wizard“, „Мастер пласт“, „Уча“ – фабрика шешира и др). У функцији је и производња прехранбених производа (Имлек АД „Млекара Вршац“, Млекара „Вајамилк“, Фабрика воде „Моја вода“, „Житобанат“ АД. Млинска индустрија Вршац, АД „Вршачки ритови“, Произвођачко друштво „Swisslion“ d.o.o. Таково, огранак Вршац, Концерн „Бамби“ а.д., Пожаревац, погон Банат 1 и Банат 2, Вршац), а ово је изузетно повољна територија и за узгој винове лозе и производњу вина и ракије („Вршачки виногради“ АД, уз значајан број приватних произвођача). Обављање

комуналних делатности врши ДП „Други октобар“, Вршац. Поред наведених, постоје земљорадничке задруге, фарме свиња, говеда, живине, кланице, као и читав низ малих занатских радњи.

Пољопривреда

Пољопривреда представља једну од најзначајнијих грана привреде и највећи проценат сеоског становништва општине бави се пољопривредом као основном или допунском делатношћу. Обрадиве површине најчешће захватају ратарске културе. Воћарство на територији општине није развијено у складу са потенцијалима. Сточарство представља значајну грану пољопривреде по обиму и значају. За сенокос и напасање стоке на располагању су пространи пашњаци и утрине, међутим, сточни фонд је из године у годину у опадању (Извештај о стратешкој процени утицаја Просторног плана Општине Вршац на животну средину, 2015).

У окружењу заштићеног подручја простиру се њиве, воћњаци и виногради, чија обрада укључује редовну употребу пестицида и минералних ђубрива. Део ових површина, већином виногради, лоциран је у појасу између просторних целина Вршачке планине и Мали вршачки рит, односно на падинама Вршачког брега изнад Малог Вршачког рита.

Слика 74: Део виноградарског подручја у односу на заштићене просторне целине
Извор: Графички приказ граница ЗП из базе података ПЗЗП на Google Earth Pro мапи

Према подацима из Локалног еколошког акционог плана Града Вршац - ревизија (2016), вршачко виногорје захвата знатан део падина и подножја Вршачких планина, на надморској висини од 90 – 250 m и има више од 2.000 ha винограда. Поред увођења савремене технологије, знатне количине вина негују се на традиционалан начин, у дрвеним бачвама. У овој зони налазе се постојећи комплекси: „Вршачки виногради“, млекара „Вршчанка“, пекара, млин „Банат“, хладњача, и „Хемофарм“. Такође су лоцирани и радни комплекси који нису у функцији.

Будући да мелиоративне мере нису успеле привести простор Малог вршачког рита пољопривредној производњи, само повремено и местимично се на неким деловима гаје ратарске културе. Раније нешто чешћи, а данас мало заступљен вид делатности је пашарење. Стада оваца и крава стационирана су на источном делу подручја, или долазе на редовну дневну испашу из Великог Средишта

Туризам

Туристички локалитети

Вршачке планине са својим природним и антропогеографским карактеристикама представљају значајан туристички потенцијал у укупној туристичкој понуди не само Баната и АП Војводине него и целе Србије. Својим виноградарством, туризмом и шумарством оне су спона између равничарских земљорадничких и планинских шумско-рударских области” (Букуров, 1950). Као погранична планина, Вршачке планине се налазе у додирној зони српске и румунске етничке групе, што указује на мултиетничност простора и богатство антропогеним туристичким вредностима. Туризам базиран на виноградарству и етнографском богатству Вршачких планина је привредна делатност која поспешује и укупни економски развој овог подручја.

Вршачке планине имају релативно дугу туристичку традицију, посебно изражену у виду локалних и регионалних кретања посетилаца према појединим туристички атрактивним локалитетима. То су махом излетничка кретања, планинарење или боравак у кућама за одмор и рекреацију и слично. Туризам, као привредна делатност, становништву Вршцу али и околних села доноси одређену економску корист (Бјелајац, Ромелић, 2015).

Простор Вршца и Вршачких планина, већ током осамдесетих година XIX века, бележи посете страних туриста. Према тим подацима, 1881. године је на територији Вршца боравило 1.860 странаца, 1883. године 1.818, а 1885. године 1.669 страних посетилаца. То су махом били привредници, што указује да је Вршац у том периоду био и значајан привредни центар. Током њиховог борава, организовали су се излети са унапред припремљеним планом обиласка културних знаменитости Вршца и Вршачких планина, спортско-рекреативног и манифестационог карактера.

До почетка 19. века излетничка кретања на Вршачким планинама нису имала организациони карактер. Али, од тог времена јављају се тенденције организовања масовних излета са посебно припремљеним програмом и временом борава. У том периоду организују се балови, карневали и други облици забаве. Овакви подухвати су се показали плодоносним, тако да су изискивали потребу за организовањем друштава која су се бринула око израде инфраструктурног система – прилазни путеви, излетишта и свратишта. Тако је на превоју Превала, 1870. године подигнут ресторан са парковским простором за излетнике, а 1961. године на путу Вршац–Месић изграђено свратиште „Калуђерски бирт“, које се и до данас одржало иако је у руинираном стању (Туристичка организација Вршац).

Први писани документ о вршачком вину потиче из 1494. године (када је за буре вршачког вина двор мађарског краља Владислава II платио 10,5 дуката). Прва изложба вина у Вршцу одржана је у кафани „Код два кључа“ 1857. године. Прво туристичко друштво „Северни пол“ основано је 1876. године, затим су основана и друга друштва: „Пријатељи природе“, „Друштво пријатеља паркова“, „Риклијанер“ и „Друштво за чување здравља и природно лечење“. По својој оригиналности и предузимљивости посебно се истицало „Друштво за чување здравља и природно лечење“, под вођством Швајцарца Арнолда Риклија. Друштво су чинили поборници лечења сунцем, ваздухом

и водом. За потребе окупљања чланови друштва су изградили грађевински објекат на главном излетничком путу, тзв. Топовском путу. Године 1895. основан је Завод за природно лечење „Риклијев бунар“, који је од маја до октобра пружао услуге лечења многих болести. Друштво је наставило са својим радом и после Првог светског рата (Бјељац и сар., 2011).

Свест о лековитим вредностима планина утицала је на изградњу већих објеката – санаторијума. Први, под именом „Санитас“, основао је Лудвиг Мехеш, 1911-1912. године, на западном подножју планина. Санаторијум откупљују акционарска друштва и држе га до 1944. године. Осим овог, основано је између два рата још три санаторијума у власништву истакнутијих лекара. После Другог светског рата бригу о одржавању излетишта, планинарских стаза преузимају планинарска и извиђачка друштва.

Последњих деценија су туристички локалитети са саобраћајном приступачношћу и мањом денивелацијом терена искоришћени за изградњу угоститељских објеката спортско-рекреативног типа, који су данас већином ван функције. Налазе се на атрактивним локацијама као што су објекат Црвеног крста на коти 359 m.n.v, ресторан Дома милиције на Ђаковом врху (400 m.n.v.) и планинарски дом на Широком билу, центар комплексног излетничко-стационарног туризма. Ни један од наведених објеката нема решено питање одвођења и пречишћавања отпадних вода.

Путем од Вршца најближи туристичко-рекреативни комплекс је клуб „Изазов“ на коме се гради „Авантура парк“ у склопу постојеће Стазе здравља, а у оквиру ког ће бити постављен и тзв. „зип-лајн“. Планирано је да сајла за спуштање иде од просторија Клуба екстремних спортова „Изазов“ до Цркве Светог Теодора Вршачког.

Планинарски дом на Широком билу окружен је са преко 40 викенд кућа, без водовода и канализације. Већина објеката има водопропусне септичке јаме. У центру викенд насеља постављен је контејнер који се периодично празни, док се из већине викенд кућа чврст отпад депонује на бројна сметлишта у оквиру природног добра, углавном смештена уз путеве и у близини викенд насеља.

У границама заштите поред изграђених објеката уз пут, на потесу Вршачки брег - Широко било налази се Бабина чесма и манастир Месић са културно-историјском и туристичком функцијом.

Табела 20: Број ноћења у смештајним објектима у Вршцу за период 2010-2016. година (Туристичка организација Вршца)

Смештај/година	2010.	2011.	2012.	2013.	2014.	2015.	2016.	Укупно
Одмаралиште Црвени крст	1632	2887	2699	1260	1222	1722	7033	18455
Планинарски дом	0	0	221	179	359	150	36	945
Хотел Србија	13022	13772	15647	24983	15968	17420	16889	117701
Хотел Вила Брег	9006	8112	6920	3350	4331	6599	5102	43420
Мотел Ветрењача	5022	5401	4190	6325	6029	4670	6329	37966
Приватни смештај	0	0	567	488	387	759	1819	4020
Укупно ноћења	28682	30172	30244	36585	28296	31320	37208	222507

Према подацима Туристичке организације Вршца а који су приказани у табели 20 приметне су годишње осцилације у броју ноћења а осцилације су израженије ако се посматрају на месечном

нивоу. У самом заштићеном подручју постоје два активна смештајна објекта: Одмаралиште Црвени крст и Планинарски дом у коме најчешће бораве деца различитог узраста и планинари.

Туристичко-информативни центар Вршачке планине, налази се на окретници, на прилазном путу ка Вршачкој кули, и отворен је у периоду од марта до децембра. Снабдевање водом врши се из водовода, међутим, не постоји прикључење на канализациону мрежу.

У информативном центру могу се добити све потребне информације везане за туристички обилазак Вршачких планина, као и податке о свим туристичким локалитетима, садржајима и сл.

Слика 75: Туристичко-информативни центар „Вршачке планине“

Облици туризма

На подручју Града Вршца заступљено је више врста туризма: излетничко-рекреативни, манифестациони, спортски, екскурзиони, транзитни, пословни туризам.

Излетничко-рекреативни туризам је углавном усмерен ка Вршачким планинама. Има изражен сезонски карактер, развијен током топлијег дела године. Најзначајнија излетишта су Широко било, Кула и Црвени крст. Најчешћи посетиоци-излетници су становници околних насеља (Вршца, Пландишта, Алибунара и Беле Цркве). Многобројним планинарима ни хладнији период године не представља сметњу за шетњу и обилазак Вршачких планина јер ова планина пружа чари у свим годишњим добима. Планинарска друштва у свом годишњем плану имају и по неколико организованих посета почев од Светосавског успона у јануару до јесењег успона на Гудурички врх у новембру. (Фустић, 2011).

Манифестациони туризам у Вршцу има дугу традицију. Манифестација „Дани бербе грожђа“, у народу позната и под именом „Грожђебал“, једна је од најстаријих манифестација. То је манифестација посвећена грожђу и вину. У кафани "Код два кључа" 1857. године одржана је прва изложба вина у Вршцу, као претеча данашње манифестације. Вршачки "Грожђебал" одржава се сваке године, трећег викенда у септембру. У току манифестације у славу бербе грожђа организују се многобројна културна, комерцијално-спортска дешавања, као и изложба грожђа и вина. Најзанимљивија дешавања су: карневалска поворка, дејчи маскенбал, наградна игра "Грожђе из авиона", бициклистички караван "У походе виноградима", разноврстан и богат културно-

уметнички и забавни програм, као и низ спортских такмичења. Заштитна личност "Бербе" је Винко Лозић, лик из дела познатог српског писца Јована Стерије Поповића. Винко је прва личност и командант тродневне параде и свечаности. На свечаном отварању градоначелник му предаје кључеве града, које враћа на свечаном затварању.

Поред ове манифестације, одржавају се и Међународни позоришни фестивал „Позоришна јесен“ затим Међународни фестивал фолклора - Вршачки Венац који је основан 1993. године са намером да сачува и негује оно што је највредније у богатом фонду народних песама и игара. Фестивал је до сада угостио више од 500 ансамбала који су представљали културу и традицију земаља са пет континената (Туристичка организација општине Вршац).

Спортски туризам је доживео успон изградњом модерног спортског центра „Миленијум“ 2001. године а за потребе одржавања Европског првенства у кошарци. Током целе године у овом спортском објекту одржавају разни спортски турнири и такмичења. У Вршцу се одржавају и припреме спортиста за важна спортска такмичења, управо због повољних услова које овде могу добити, чист ваздух, шумске стазе и модерна сала за вежбање. Све ове спортске активности утичу на повећање броја посетилаца како Вршца тако и Вршачких планина.

Конфигурација терена погодује развоју разних врста активности које су интересантне туристима, као што су рекреативне шетње, разгледање, школе у природи, планинарење, параглајдинг, планински бициклизам и др. Велики број дана са ветром, као и чести ветрови са већим брзинама, неколико погодних полетишта условили су да су Вршачке планине препознатљиве и по параглајдингу. Због наведених природних карактеристика Вршац је често домаћин различитим такмичењима у овом спорту.

Слика 76:
Обележена монт-бајк
(mountain bike) стаза на
Вршачким планинама

Транзитни туризам се огледа у повољном географско-туристичком положају, јер се Вршац налази на прометном путном правцу Београд – Вршац – Темишвар а близина граничног прелаза са Румунијом му даје функцију транзитног подручја.

Екскурзиони туризам је најмасовнији вид туризма током пролетних и јесењих месеци, јер су посетиоци најчешће ђаци, студенти и стручњаци различитих подручја науке, који у ову општину долазе да би се упознали са бројним културно-историјским споменицима, као и природним вредностима. Посетиоци у самом граду најчешће обилазе Градски музеј -Конкордија, Апотеку на степеницама, Стеријину кућу, Градску кућу – Магистрат. Од верских објеката пажњу посетилаца привлаче Двор епархије Банатске – Владичански двор, Саборна црква, Катедрала у Вршцу -

Црква Светог Герхарда, Капела Светог крста са уређеним видиковцем а у непосредној близини Вршца налазе се и манастири Месић и Мало Средиште.

Конгресни туризам се нарочито развија последњих неколико година захваљујући привредном потенцијалу града и успешним фирмама које у њему послују, као што је Концерн „Хемофарм“. Овај вид туризма привлачи високо платежну клијентелу и утиче на попуњеност смештајних капацитета (Фустић, 2011).

Ловни туризам је развијен због постојања многобројне дивљачи у овој општини и добрих услова за њихову исхрану, кретање и заштиту, што је довело и до стварања ловишта и овог вида туризма.

Слика 77: Видиковац на Гудуричком врху

II 3.5. Постојећа просторно-планска и пројектна документација

Основни плански документи у Републици Србији су Просторни план Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 88/2010) и Регионални просторни план АП Војводине („Сл. лист АПВ“, бр. 22/11).

У току је израда Просторног плана подручја посебне намене предела „Вршачке планине“. Обрађивач је Завод за урбанизам Војводине, док је Покрајински завод за заштиту природе укључен у израду Плана. Нацрт Плана треба да се заврши и усвоји 2019. године.

Важећи просторни план јединице локалне самоуправе је Просторни план општине Вршац („Службени лист општине Вршац“ бр. 16/15). За ППО Вршац Покрајински завод за заштиту природе је издао Решење о условима заштите природе под бројем 03-1383/2 од 25.12.2013. године. Кроз услове су дефинисане најважније мере заштите и очувања природних вредности на основу аката о заштити, законске регулативе заштите врста и станишта. Границе заштићених подручја нису нанесене на прави начин у рефералне карте Просторног плана општине – преузете су са растерских прилога а не у векторском облику, што може нанети потешкоће у спровођењу плана.

На северном делу Заштићеног станишта „Мали вршачки рит“ предвиђен је коридор планиране туристичке пруге. Покрајински завод за заштиту природе није дао сагласност на планирану пругу нити на Нацрт Просторног плана општине Вршац. ПЗЗП ће покушати изместити планирану трасу кроз Просторни план подручја посебне намене предела „Вршачке планине“.

Површине под Пределом изузетних одлика „Вршачке планине“ и Заштићеним стаништем „Мали вршачки рит“, односно заштићеним подручјима у време израде тренутно важећег ППО Вршац (2015), углавном су под шумским и пољопривредним земљиштем за које није планирана промена намене у правцу интензивнијег коришћења простора.

III ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПОДРУЧЈА

III ОЦЕНА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ ПОДРУЧЈА

III 1. ФАКТОРИ УГРОЖАВАЊА И ОЦЕНА УГРОЖЕНОСТИ

Вишевековно коришћење и уређење ширег подручја Вршца оставило је дубоке трагове у природи. Иако по својим природним вредностима оно још увек представља веома вредан и за подручје Војводине јединствен простор, присутан је већи број угрожавајућих фактора. Њихов утицај потребно је прво сагледати, да би се потом, одговарајућим мерама заштите и унапређења, исти искључио или умањено.

Физичко нестајање и деградација станишта

Уништавање, односно физичко нестајање станишта је основни узрок губитка биодиверзитета у свету. Војводина припада културном пределу, вековима обликованом радом човека, који је мењао природна шумска, травна и мочварна станишта према тренутним потребама и технолошким могућностима. Превођењем природних у антропогена станишта (обрадиве површине, насеља, радне зоне) у Војводини је уништено више од 80% природних станишта дивљих врста. Уништавање станишта утиче на све дивље врсте, при чему су најосетљивије слабо покретне врсте.

Стање популација свих врста водоземаца у директној је вези са стањем акватичних биотопа који су им неопходни за нормално одвијање животних циклуса, односно за полагање јаја, излегање ларви (пуноглаваца) и одвијање метаморфозе из ларвеног у адултни облик. Генерално говорећи, бројност водоземаца директно је условљена хидрографским приликама које владају на појединим теренима. Но, правилније је рећи да водоземци за свој опстанак захтевају комбинацију водених и копнених станишта. Наиме, велика већина овде присутних врста водоземаца (шарени даждевњак, мали мрмољак, велики мрмољак, подунавски мрмољак, крекетуша, црвенотрби мукач, обична крастача, зелена крастача, обична чешњарка, жаба травњача и шумска жаба) борави у воденој средини само током сезоне парења, у пролећном периоду, док остатак године проводе ван воде, на копну, где се хране и где током хладног периода године проводе хибернацију, па је за њихов опстанак веома значајна и шира приобална зона око водених станишта. Приобална зона, такође, представља једино место где све присутне врсте гмизаваца могу успешно да положе јаја (посебно овде присутне врсте које су више везане за воду попут барске корњаче, белоушке и рибарице), односно једино место где могу да презиме.

Плитка, барска и мочварна, станишта су, због своје вегетације, чак и повољнија од великих, отворених водених површина. Присутност воде и одговарајуће вегетације су основни квалитети бара и мочвара као станишта за полагање јаја, развој јаја, живот ларви (пуноглаваца) и метаморфозу. Водена вегетација представља и одлично место за лов или заклон од предатора. Такође, плића водена станишта се, под утицајем сунчеве светлости, брже угреју што убрзава развој ларви водоземаца. Водена вегетација представља и одлично место за лов или заклон од

предатора. Привремени карактер бара и мочвара, односно њихово исушивање током летњег периода је значајно као природни механизам за спречавање насељавања предаторских врста риба. Отворена водена станишта са сталним нивоом воде су, за разлику од бара и мочвара, повољна за насељавање алохтоних предаторских врста риба које имају неповољан утицај на популациону структуру водоземаца (Porej, 2004).

Мала (мања од 4,00 ha), влажна станишта, која периодично потпуно пресушују, су изузетно важна за успешно парење водоземаца и могу функционисати и као еколошки коридори који повезују већа природна станишта по принципу „stepping stones“ (Gibbs, 1993, 2000; Semlitsch and Bodie, 1998).

Очување диверзитета типова водених и барских станишта је од суштинске важности за очување постојећег и унапређење специјског диверзитета присутних водоземаца (Porej, 2004).

У односу на остале класе кичмењака, водоземци су класа са пропорционално највише угрожених врста. Европска IUCN Црвена листа водоземаца из 2009. године наводи да је $\frac{1}{4}$ европских врста водоземаца угрожена. Европска IUCN Црвена листа гмизаваца из 2009. године наводи да је $\frac{1}{5}$ европских врста гмизаваца угрожена (Temple et al., 2009).

Неповољне промене еколошких фактора на локалном и глобалном нивоу доприносе паду популација водоземаца и гмизаваца везаних за влажна и водена станишта: глобалне климатске промене, УВ зрачење, интензивна пољопривредна производња (употреба пестицида), инфекције (гљивична обољења, вируси, паразити), уништавање станишта изазвано људским активностима, загађење воде, уношење алохтоних и инвазивних врста, уношење предаторских рибљих врста. Постаје све очигледније да нису све врсте водоземаца и гмизаваца подједнако угрожене, као и да су за пад бројности њихових популација и броја јединки одговорни различити комплекси неповољних фактора (Vos & Chardin, 1998).

Водоземци се сматрају добрим биоиндикаторима: њихов животни циклус укључује и копнена и водена станишта; путем ланаца исхране штетне материје акумулирају у телесним органима; повећано UV зрачење може проузроковати масовни помор јаја и ларви, имају пропусну кожу за гасове и течности, а тиме и за штетне материје; расцепканост станишта им представља непремостиву препреку. Због свега овог, водоземци су организми који су међу првима на удару промена које се збивају у животnoj средини. У влажним екосистемима жабе су пресудна карика јер повезују трофичке ланце у води и на копну, а повезују и изузетно богати свет бескичмењака, нарочито инсеката, с светом кичмењака, посебно птица и сисара, животиња које већина људи највише примећује као показатеље очуваности природе у свом окружењу.

Станишта која се налазе у предложеним границама заштићеног подручја представљају рефугијум који је изузетно значајан за фауну водоземаца и гмизаваца, некада присутних у много ширем окружењу.

Распарчавање (фрагментација) станишта

Фрагментација станишта и рубни ефекат тренутно се јављају у два облика: уништавањем станишта по рубним деловима субјединица и унутрашњом фрагментацијом. Ширењем насељених подручја по падинама Вршачких планина настала је неправилна граница заштићеног подручја, а неки од негативних утицаја насеља делују на растојању и до 1000 метара (Wierzbowska et al., 2012), смањујући животни простор осетљивим врстама (Hanski, 2015). Садњом шумских монокултура, нарочито страних врста као што је багрем, настају просторне целине које не поседују флористичку и структуралну разноврсност шумских екосистема (слика 78), а због недостатка

ресурса насељава их само мали број животињских врста. Ове монокултуре смањују величину очуваних целина шумских станишта, неопходних за опстанак темељних вредности заштићеног добра.

Фрагментација станишта изградњом и развојом саобраћајница и друге инфраструктуре

Прелаз преко асфалтираних путева за ситне и слабо покретљиве животиње може бити успешан само у случају изузетно повољних околности (нпр. ситне жабе могу да прелазе саобраћајнице у случају незнатне фреквенце саобраћаја, под условом да је влажност ваздуха и земљишта довољно висока), при чему путна мрежа повећава mortalitet популација које редовно мигрирају преко њих, а дугорочно изазива изолацију станишта (Green, 2003; Luell et al., 2003). Метапопулације чије је станиште фрагментисано и чији репродуктивни центри нису повезани, много чешће су и интензивније суочене са изумирањем локалних популација, у поређењу са метапопулацијама чије су локалне популације просторно повезане и у којима се проток генетичког материјала несметано одвија. Присуство асфалтираних путева који пресецају еколошке коридоре, између две субјединице заштићеног подручја, односно коридоре према другим елементима еколошке мреже, захтевају примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује безбедан пролаз дивљим врстама, односно спречава се страдање животиња на путевима.

Аеродром се налази на самом ритском станишту, услед чега је смањена некадашња површина природних станишта.

Далеководи, као вештачке структуре унутар предела, могу имати и бројне негативне последице на станишта живог света и строго заштићене врсте, међу којима се истичу колизија и електрокуција крупних врста птица (Пузовић, 2007). Они се могу потпуно избећи правовременим планирањем траса и интерсекторском сарадњом.

Подизањем високог зеленила унутар травних станишта долази до фрагментације травног комплекса и угрожавања врста које су адаптиране за животне услове панонских пустара. Врсте травних станишта прилагођене су условима пространих отворених станишта, због чега су многе од њих осетљиве на промену структурних особина предела, као што је подизање високог зеленила (Herzon & O'Hara, 2007; Reino, et al., 2010). Заклон високог зеленила омогућује насељавање предатора који су природно малобројни или нису ни присутни на панонским пустарама, а угрожавају опстанак птичјим врстама травних станишта које се гнезде на земљи (Herzon & O'Hara, 2007; Morgado et al., 2010) и чији опстанак захтева очување хомогености травних станишта на централним деловима Малог рита.

Слика 78: Унутар монокултуре багрема може да опстане само мали број биљних и животињских врста.

Угроженост водоземаца фрагментацијом

Водоземци, као и остале слабо покретљиве животиње чији животни циклус укључује сезонске миграције, посебно су осетљиви на распарчавање станишта. Фрагментација станишта доводи до инбридинг депресије и смањења генетске варијабилности у малим, изолованим популацијама, што води ка смањеној прилагодљивости на промене у окружењу и, на дужи рок, ка смањењу вијабилности популација и изумирања на локалном нивоу (Green, 2003). Метапопулације чије је станиште фрагментисано и чији репродуктивни центри нису повезани, много су чешће суочене са нестајањем локалних популација, у поређењу са метапопулацијама чије су локалне популације просторно повезане и у којима се проток генетичког материјала несметано одвија.

Све врсте водоземаца се у јувенилном стадијуму, после завршене метаморфозе, селе и траже нова станишта. Крекетуша (*Hyla arborea*) може да пређе до 12,6 km годишње, а мала зелена жаба (*Pelophylax lessonae*) која је била ухваћена и маркирана, нађена је 15 km даље (Green, 2003). Врсте водоземаца које имају бољу способност дисперзије су уједно и најосетљивије на фрагментацију и неповезаност појединачних станишта. Насупрот њима, седентарне, мање миграторне врсте су и најмање осетљиве на фрагментацију и неповезаност станишта. Високо дисперзне врсте поред горе наведених ограничавајућих фактора дисперзије, могу миграцијом населити суб-оптимална станишта, као што су тзв. еколошке клопке (станишта богата предаторским врстама риба, нпр. рибњаци, загађена станишта ...), што такође онемогућава успостављање вијабилне популације на локалном нивоу и доводи до даљег пада у бројности јединки те врсте.

Посебну пажњу треба обратити на представнике зелених жаба, као најбројније представнике из групе водоземаца. Осим што спадају у заштићене дивље врсте, ове врсте су најбројније и најзаступљеније, и чине главни извор хране за многе врсте птица. Ове три врсте жаба имају веома сложену организацију популација и припадају метапопулационом типу. Овако организоване популације у природи организоване су тако да постоји више дискретних репродуктивних центара (дема), између којих постоји проток гена. Проблем заштите ових врста везан је за уништење станишта на којима се налазе локални репродуктивни центри, што може да доведе до нестајања локалних популација. Метапопулације чије је станиште фрагментисано и чији репродуктивни центри нису повезани, много су чешће и интензивније суочене са нестајањем локалних популација, у поређењу са метапопулацијама чије су локалне популације просторно повезане и у којима се проток генетичког материјала несметано одвија. Нестанак ових врста неминовно би за собом повукао и нестанак других врста, посебно птица које се хране овим жабама.

Неопходно је, значи, очувати не само једно станиште, већ више станишта и репродуктивних центара, јер су управо они индикатори тренутног стања популације. Као што је речено, осим репродуктивних центара (привремених и сталних водених површина) веома је битно и њихово окружење. Терестични, суви предели, покривени вегетацијом, који окружују баре, мочваре и канале, представљају веома важна станишта на којима се водоземци и гмизавци хране и где проводе зиму у хибернацији. Новија истраживања (Semlitsch and Russell, 2003) показују да водоземци у просеку мигрирају од 159 до 290 метара од обале водене површине (минимално 20 до 30, максимално до 1600 метара). Гмизавци мигрирају у просеку од 127 до 289 метара од обале (минимално 30, максимално до 1600 метара).

Ови терени представљају и еколошке коридоре, а шири терестични појас минимализује и негативни ефекат руба (промене у температури, влази, ветру, светлости и хемијском загађењу) на локалне популације. Као класе кичмењака са израженим филопатричним, односно завичајним понашањем, водоземци и гмизавци су принуђени да, у окружењу какво је пољопривредно

земљиште са великим отвореним површинама, без неопходног заклона и влаге, и које је испресецано путевима, користе и каналисане водотоке као коридоре. Одговарајуће каналисане водотоке и канале у ове сврхе користе следеће врсте: мали мрмољак, обична крастача, гаталинка, зелена жаба, мала зелена жаба, велика зелена жаба, барска корњача, белоушка (Maes et al., 2008). Одговарајуће управљање каналима, односно њиховим обалама обухвата: забрану преоравања пољопривредних површина до саме ивице канала, забрану употребе хемијских средстава уз ивице и обале канала, забрану одлагања органског и неорганског (одбачена амбалажа пестицида и неорганских ђубрива) отпада уз/у канале, контролисано пашарење и кошење ивица и обала канала, контролисано и етапно чишћење канала. Захваљујући овој улози канала и околно пољопривредно земљиште може да има значајну улогу у заштити херпетофауне (Maes et al., 2008).

Инвазивне врсте

Инвазивне врсте представљају један од најзначајнијих фактора смањења и губитка биодиверзитета. Различити антропогени утицаји који деградирају природна станишта (структуру и обраст вегетације, хидролошке услове и осветљеност, земљишни покривач) поспешују ширење инвазивних врста. Према „Конвенцији о биолошкој разноврсности“ („Службени лист СРЈ“, Међународни уговори, бр. 11/2001) у обавези смо да спречавамо ширење или по потреби предузимамо мере за уништење инвазивних врста.

Инвазивне врсте на влажним травним стаништима

Иако су долинске ливаде описане са подручја природног добра хидролошки условљен тип станишта који се секундарно развија у зони изражених утицаја човека и стоке у околини насељених места (на пример у долини потока Физеш, околини Јабланке, Гудурице), наведени зооантропогени утицаји исто тако играју значајну улогу у ширењу инвазивних врста влажних станишта какве су багремац (*Amorpha fruticosa*), пенсилванијски јасен (*Fraxinus pennsylvanica*), јасенолисни јавор (*Acer negundo*), златни штап (*Solidago gigantea subsp. serotina*), циганско перје (*Asclepias syriaca*), врсте звездана (*Symphyotrichum lanceolatum*) и друге. Наведене инвазивне врсте, нарочито оне дрвенасте се брзо и агресивно шире по влажним стаништима на простору природног добра. Дрвенасте врсте су најважније јер негативни утицаји њиховог присуства на станишту трају деценијама а у већини случајева оне трајно нарушавају станиште. Поред тога што се у случају долинских ливада на подручју природног добра ради о секундарним типовима вегетације оне се одликују изразитим богатством врста васкуларне флоре чији број у случају неких заједница прелази 100, што неминовно условљава богатство и разноврсност многих других група организама. Многе врсте и заједнице организама које живе на мочварним и влажним стаништима у долинама потока у подножју Вршачких планина овде налазе своја једина станишта, будући да су изворна влажна станишта по равницама у непосредној околини Вршачких планина одавно уништена мелиоративним захватима и урбанизацијом, па су преостала секундарна станишта у поточним долинама права заменска станишта и једино прибежиште за десетине врста са околних антропогено одавно деградираних терена. Нестанак овако богатих станишта услед ширења малобројних инвазивних врста би повлачио за собом нестанак стотина организама и разарање последњих остатака влажних екосистема на подручју природног добра.

Инвазивне врсте на сувим травним стаништима

На распоред и богатство рецентне ливадско-степске травне вегетације на подручју Вршачких планина велики утицај има постојање одговарајућих, пре свега едафски и микроклиматски

условљених погодних станишта, какве су стрме и топло експониране падине на којима је развој шумске и жбунасте вегетације отежан. Оваквих станишта међутим има релативно мало на подручју природног добра. По површини и богатству врста, међу којима се одликују ксерофилне врсте понтско-централноазијске групе, преовлађују секундарна ливадско-степска травна станишта развијена на некадашњим шумским стаништима у брдском појасу и подгорини Вршачких планина. Ова станишта се одликују нешто повољнијим едафским и микроклиматским условима, па се у многим случајевима може говорити о различитим степенима сукцесије шумске и шумо-степске вегетације на њима. Због тога се овде јављају инвазивне врсте које су иначе присутне и на суседним шумским стаништима, с тим да су у односу на засенчена шумска станишта на више или мање отвореним ливадско-степским стаништима услови далеко повољнији, па је овде раст и развој инвазивних врста попут багрема израженији. Како се ливадско-степске заједнице и фрагменти шумске и жбунасте вегетације на оваквим граничним (екотонским) стаништима одликују великим богатством врста и пратећих заједница животиња и гљива у односу на стабилније и уједначеније али и специјски и биоценолошки сиромашније шумске заједнице, овде је услед ширења багрема и других инвазивних врста губитак у биодиверзитетском смислу израженији.

Инвазивне врсте на шумским стаништима

Шумска станишта очуваног склопа, вишеспратне структуре разнородног састава, углавном имају висок степен резилијенције, односно пружају отпор продирању инвазивних биљних врста и захтевају интервенције мањег интензитета и учесталости. Изданаке једнодобне шуме Вршачких планина, осиромашеног састава и једноставне структуре, подложне су спонтаном ширењу инвазивних врста. Њиховом ширењу погодује нагло отварање или прекид шумског склопа (сечом обнове шума, пожаром, услед јачих ветролома или сушења шума). Најраширенија инвазивна врста унутар шумских станишта је багрем (*R. pseudoacacia*), из разлога што је та врста највише сађена у виду шумских култура и што су станишта хигрофилних шума ограничена само на поједине више делове Малог вршачког рита. Културе багрема су присутне углавном у ободном делу Вршачких планина из којих се ова врста спонтано шири на околне састојине аутохтоних врста. Остале инвазивне врсте умерено сувих шумских станишта (*Gleditchia triachantos*, *Ailanthus altissima*) присутне су групично или у виду појединачних примерака.

Инвазивне врсте риба

Осим аутохтоних врста риба које чине нашу ихтиофауну, ово подручје насељавају и врсте које су унесене (Лазаревић и сар., 2012) из Азије услед људских делатности случајно, стихијски или пак циљаним порибљавањима. Међу забележеним врстама две су алохтоне и инвазивне (сребрни караш, амурски чебачок).

Присуство алохтоних предаторских врста риба (бабушка, брадавичарка, сунчаница, патуљаста сомић) које се у одређеном животном периоду могу хранити јајима, пуноглавцима и младим јединкама водоземаца, представља значајан фактор угрожавања фауне водоземаца. Највише је угрожена гаталинка, јер њени пуноглавци насељавају отворене воде, па су изложенији предаторима.

Модернизација пољопривредне производње

Модернизација пољопривредне производње подразумева повећање количина примењених вештачких ђубрива и пестицида. На обрађеним површинама спроводе се хемијске мере заштите винограда, воћарских и повртарских култура. Интензивна производња (велике парцеле,

механизација, хемизација) у модерним засадима смањује биолошку разноврсност, делом услед уништавања врста пестицидима, а делом због неповољне структуре засада-културе (Stoate et al., 2009). Отицај површинских вода са околних пољопривредних површина прикупља се у. Јаруге и канали који се пружају из правца Вршачких планина прикупљају ове воде и спроводе их у Мали вршачки рит.

Конверзија њива или екстензивних винограда у модерне културе поред раста токсичних материја (Pithon et al., 2016) у земљишту и у водама, подразумева и промену структуре засада. Подаци устраживања указују на чињеницу да неке угрожене врсте присутне у традиционалним виноградима нестају са подручја модерних засада, највише због нестанка дрвореда, живица и међа, формирањем великих монокултура (Montero-García et al., 2017, Pithon et al., 2016).

Узгој пољопривредних производа захтева интензивну примену минералних ђубрива за повећање приноса, као и агрохемијских мера заштите култура. Распростирање нутријената из ђубрива до подземних вода могуће је у случају примене неодговарајуће пољопривредне праксе, односно као последица прекомерне употребе ових средстава. Потенцијални ефекти пестицида на заштићено подручје појављују се у облику загађења воде и земљишта, код употребе хемикалија и фитосанитарних производа, услед површинског влажења и спирања по профилу земљишта до подземних и површинских вода, промета пестицида преко ланаца исхране, доспевања на или у земљу и воду биљних и животињских остатака у којима има накупљених трагова пестицида, затим непосредним доспевањем честица из атмосфере и слично.

Последице неодговарајуће пољопривредне праксе манифестују се погоршањем квалитета земљишта, површинских и подземних вода. Кључне загађујуће материје које воде порекло из ђубрива и пестицида изазивају измену хемизма станишта и промене у биљним заједницама. Са виноградарских површина део земљишног супстрата са садржајем бакра доспева у земљиште и воде. Узевши у обзир да се отицај површинских вода у појасу између просторних целина Вршачких планина и Малог вршачког рита прикупља у ритској депресији, обрада винограда у којима су редови постављени паралелно са изохипсама смањује ерозију и отицај падавинских вода, а самим тим и загађење Малог вршачког рита.

Деградација и преоравање пашњака

Преоравањем се ограничава могућност кретања стоке, што на преосталим пашњацима често доводи до претеране испаше, најчешће на површинама у близини насеља. Претерана испаша као и испаша у осетљивим фенофазама вегетације (плављеност, смањени прираст траве крајем лета и сл.) доводи до опадања броја и покривности вишегодишњих врста и до раста једногодишњих врста биљака. Поред биолошке разноврсности опада и продуктивност ливада и пашњака. Пратеће активности пашарења (постављање привремених и трајних објеката за смештај чобана и стоке, кретање моторних возила), као и присуство чобанских паса такође имају негативне последице на популације посебно осетљивих врста, што захтева пажљиво лоцирање ових објеката.

Неповољни утицаји механизованог кошења ливада

Машинско кошење може угрожавати и биљне и животињске врсте травних заједница, при чему је неопходно примењивати разне мере заштите. Према резултатима истраживања панонских кошаница (Viszók, 2012), машинско кошење оставља нижу стрњику, одвија се знатно брже и са

већом снагом у односу на ручно кошење. Традиционално ручно кошење се одвијало недељама, формирајући мозаик непокошених, свеже кошених и делимично обновљених травних површина. Машинско кошење које се одвија у року од неколико дана смањује могућност за сазревање семена врстама које цветају за време кошења а животињама драстично смањује површине станишта повољних за исхрану и за размножавање. Кошењем се физички уништавају бројне јединке дивљих врста, нпр. бескичмењаци које живе у стабљикама или плодовима биљака, птице које се гнезде на земљишту.

Остављање кратке стрњике приликом кошења (стрњика нижа од збијеног дела бусенова где се пуполци налазе) доводи до оштећења бусенастих трава и до њиховог постепеног изумирања, што дугорочно води до осиромашења флоре. Нестанак ових чланова биљне заједнице изазива каскаду изумирања животиња чији је животни циклус везан за њих. Косилице равнају површину и узрокују локално изумирање бескичмењака које живе на малим узвишењима земљине површине.

Коришћење **тешке механизације за кошење и за транспорт**, нарочито под условима повећане влажности, може довести до трајног оштећења вегетације и структуре земљишта. Кретање тешких машина повећава збијеност земљишта, погоршавајући животне услове врстама које га насељавају. Коришћењем тешке механизације у периодима повећане влажности тла може доћи до усецања трагова точкова и видног оштећења вегетације.

Негативан утицај **неприлагођеног кошења** на фауну птица се огледа кроз машинско кошење ливадске вегетације у одређеном (предвидивом) времену, које се одређује по процени власника или закупца ливаде и које изазива узнемиравање птица, уништавање јаја и младунаца и привремено уништавање погодног вегетационог покривача, угињавање птица и њихових развојних облика, узнемиравање, повећање предаторског притиска.

Кошење и поред ограничених позитивних ефеката може довести до штетних последица по живи свет и предеоне карактеристике, на пример уколико се спроводи на стаништима угрожених и заштићених врста флоре пре времена њиховог плодношења или током сувих година, затим без плашилица или од периферије ка центру парцеле на стаништима птица које се гнезде на земљи и врста које сакривају младунце у вегетацији током њиховог репродуктивног периода.

Утицај ратарске производње на фауну бескичмењака

Простор до границе са обухватом заштите је под пољопривредним културама. Пестициди и вештачка ђубрива доспевају директно у воду. Пестициди убијају и одрасле јединке и ларве инсеката. Са друге стране, хербициди који се спирају са аграрних површина уништавају мочварну и водену вегетацију која представља дом ларвама вилинских коњица, али и водених тврдокрилаца, стеница и друго. Управо природна станишта окружена монокултурама насељавају претежно карактеристичне врсте за те пољопривредне површине, уз у мањој мери присутне врсте везане за природна станишта, притиснуте еколошким факторима који доспевају са вештачких станишта. Површине под пољопривредним културама, због фаворизовања једне биљне врсте, насељене су мањим бројем врста инсеката са већом бројношћу популација (Starý & Pike, 1999). И природна станишта у окружењу под дејством су пестицида и фертилизатора који се употребљавају у гајењу и заштити монокултура путем земљишта, спирањем и ширењем ветром. На овај начин угрожене су и предаторске врсте пољопривредних штеточина, као и полинатори (Neher et Barbercheck, 1999).

Утицај ратарске производње на фауну водоземаца

На загађење су нарочито осетљиве врсте чији је животни циклус везан за плитка водена станишта. Интезивна пољопривредна производња има изражен негативан утицај на водоземце на више начина:

- органско и неорганско загађење воде са биоцидима;
- одбачена амбалажа пестицида и неорганских ђубрива;
- фосфати, тешки метали у води;
- нафта, нафтни деривати у води.

Проблем плитких, забарених станишта са мало воде је што су та станишта много осетљивија на разне видове загађења, од дубљих и већих станишта са више воде. Како је у мањим количинама воде већа и концентрација загађујућих материја (пестициди, вештачка ђубрива, уље са путева...), које се спирају са околних пољопривредних површина или саобраћајница, јасно је да то има велики негативан утицај на водоземце који имају веома танку кожу, преко које делом обављају и дисање и усвајање воде.

Водоземци су, генерално, високо осетљиви на загађење воде због њиховог карактеристичног животног циклуса, као и због њихове физиологије, односно усвајања воде и ваздуха преко коже. Многа водена тела у Војводини, као што су канали, потоци, баре служе и као колектори отпадних вода, као и бујичних вода које са околног терена спирају разне полутанте (тешки метали, фосфор, ђубрива, пестициди, соли...).

Ларве водоземаца, односно младе јединке које се интензивно развијају и расту, као и врсте које су генерално више везане за воду, више су и изложене утицају загађујућих материја растворених у води. Многе студије су већ документовале утицај седимената, загађења азотом и тешким металима на смањену стопу преживљавања, раста и развоја код водоземаца. Генерално, повећање процента коришћења земљишта у водном сливу, доводи до смањења квалитета воде што смањује специјски диверзитет присутних алги, чиме се смањује и количина доступне хране за ларве водоземаца. Због тога је неопходно око оваквих станишта обезбедити и ширу заштитну, бафер зону.

Међу биоцидима који загађују површинске и подземне воде треба издвојити атразин, земљишни хербицид који се користи за сузбијање широколисних корова у ратарској производњи, посебно у кукурузу и сирку. Атразин ремети хормонску равнотежу и смањује бројност мушких јединки у популацијама водоземаца. Изазива хермафродитизам код мужјака, па чак и претварање мушких јединки у женке, које се потом могу парити са (преосталим) мужјацима и полагати јаја.

Третирање земљишта атразином врши се у пролеће, тако да је тада његова концентрација у површинским и подземним водама највећа и поклапа се са периодом када све овде присутне врсте водоземаца полажу јаја. Јаја водоземаца се развијају у води и директно су изложена утицају атразина.

Периодичне флукуације у концентрацији атразина у води могу да утичу на велике делове одређених популација.

Много фактора утиче на смањење бројности водоземаца. Ендокрини поремећаји које проузрокују пестициди су само један узрочник, а атразин је само једна компонента тих узрочника. Но, његова широка примена, глобално посматрано, као и начин и време његовог коришћења чине да атразин има значајан негативни утицај на популације водоземаца. Новији

докази упућују на то да атразин потенцира и паразитске инфекције код водоземаца (Hayes et al., 2003). Површине под пољопривредним монокултурама такође утичу на локално смањење влажности ваздуха, што је значајан негативан фактор за водоземце.

Утицај ратарске производње на фауну птица

Негативан утицај земљорадње остварује се услед неодговарајуће примене хемијских препарата који се у пољопривреди користе као пестициди или минерална ђубрива. Неодговарајућа примена подразумева: примену препарата који су забрањени, на начин који није предвиђен или је забрањен упутствима за употребу, у количини која није предвиђена или је забрањена упутствима за употребу, на подручјима која су забрањена (мала удаљеност од водених објеката), као и техничким средствима која су забрањена (летелице). Нарочито велике губитке у популацијама строго заштићених врста птица изазива примена забрањеног инсектицида - карбофурана.

Последице ових активности су: непосредно угињавање (јединки које конзумирају непосредно отровне материје – примарно тровање, као и оних које конзумирају отроване јединке или лешеве - секундарно тровање) или нарушавање физиолошких процеса. Осетљиве врсте су птице грабљивице, а осим њих и све остале карниворне врсте које се хране копненим животињама.

Вештачка ђубрива, посебно азот и фосфор у њима, могу да се акумулирају у плитким воденим телима и да узрокују значајне промене квалитета воде, уз последично зарастање водених тела и убрзану сукцесију биљних заједница.

Престанак традиционалних пољопривредних делатности

Како је већина сувоземних екосистема у Европи изгубила своје крупне биљоједе, регулација динамике вегетације већ хиљадама година се одвијала испашом домаће стоке, односно редовним кошењем. Поред одстрањења биомасе, гажењем стоке настају микростаништа неопходна за опстанак неких птица и бескичмењака које су везане за ниску вегетацију и за присуство мањих голих површина. Престанком ових активности долази до нагомилавања суве траве, смањује се укупан број биљних врста и започиње обрастање дрвенастим врстама (слика 79). Атари насеља обилују dobrим пашњацима. Површине под пашњацима, као ни ливадске површине, нису у довољној мери валоризоване за намену развоја сточарства, као најприхватљивијег начина коришћења ових површина са аспекта дугорочног очувања природних вредности и ресурса. Некадашњи пашњаци у близини насеља представљају значајна станишта и њихов нестанак ће довести до локалног изумирања врста степских и шумо-степских станишта.

Слика 79:
Обрастање пашњака на јужним падинама Вршачких планина. Део пашњака је очишћен од жбунастих врста и поседује богату, разноврсну вегетацију.

Недостатак испаше и кошења са аспекта екосистема значи искључење кључних чланова животних заједница из кружења материје и енергије. То су крупни биљоједи, који испашом и гажењем одржавају разноврсност вегетације. Како су дивље врсте у панонском региону већ хиљадама година замењене домаћом стоком, традиционално пашарење је предуслов очувања панонских пустара (Dítětová, 2016; Molnár & Borhidi 2003).

Код неких типова вегетације испаша може бити замењена редовним кошењем (Kelemen, 1997, Viskó, 2012). Последице престанка кошења и испаше су описане у публикацијама везаним за управљање овим и сличним стаништима (Dítětová, 2016; Kelemen, 1997; Molnár & Bagi, 1997; ŠeffEROVÁ StanOVÁ & al., 2008). Недостатак гажења и одлагање измета доводи до хомогенизације станишта и узрокује нестанак врста које насељавају огољена или хранљивим материјама богата микростаништа (Kelemen, 1997; Somodi & al., 2004). Ако изостане природно или вештачко одстрањивање дела биомасе, долази до нагомилавања суве биљне материје, што води до смањења броја врста травних заједница. Недостатак регулације структуре биљног покривача путем испаше доводи до обрастања шумо-степских станишта глогом или инвазивним врстама (Botta-Dukát & Balogh, 2008; Kelemen, 1997; Skorka & al., 2010). Хомогенизација структуре травних станишта се јавља као резултат испаше, а ширење жбуња и инвазивних врста на влажним ливадама и степским фрагментима угрожава неке еколошке коридоре подручја. Садашњи тренд развоја пољопривреде може довести до неповољних промена на целом подручју. Недостатак микростаништа настао услед гажења од стране стоке или због локалне појаве вишка органске материје измета доводи до нестанка специјализованих животињских врста травних станишта (Carlsson, 2013). Нестанак ниске или веома проређене вегетације на панонским запуштеним пашњацима води до локалног нестанка текунице и угрожених птичјих врста као што су жута плиска и пољска шева (Báldi & al., 2013).

За фауну птица је такође негативно зарастање постојећих ливада и пашњака услед престанка коришћења пашарењем и кошењем. Као последица, јављају се и редовни пожари који су углавном подметнути ради чишћења зараслих пашњака.

У оквиру фауне сисара посебно треба истаћи угроженост степских представника сисара услед обрастања пашњака у побрђу, насталог као последица недовољне испаше, односно кошења пашњачких површина.

Сеча шума и други шумски радови

Коришћење шума претежно чистом сечом, оставило је дуготрајне последице на виталност, производност, структуру и биолошку разноврсност шумских станишта заштићеног подручја. Шуме изданачког порекла (које заузимају преко 90% укупне површине шума) имају мање развијену спратовност и мањи биодиверзитет јер врсте осетљиве на нагле промене структуре станишта нестају након чисте сече (огољеност простора). Висок удео изданачких шума, као и ширење багрема којем погодује дистурбација сечом, указују на смањење производних, еколошких и социјалних функција шума, односно екосистемских услуга које обезбеђује шумски покривач (Киш и сар., 2011). Шуме осиромашене структуре, генског и специјског диверзитета (услед вегетативне обнове) имају и мању могућност адаптације и резилијенције на климатске промене, појаву патогена и ширење инвазивних врста.

Утицај на фауну бескичмењака

Према IUCN Црвеној књизи категорија процена критеријума угрожености за врсте *Morimus asper funereus*, *Cerambyx cerdo* и *Rosalia alpina* (Cerambycidae) указује на редукцију популација за бар

20% током последњих 10 година, тј. да су изостале 3 генерације у овом периоду, а све захваљујући редукцији и лошијем квалитету станишта (VU A1c). Рационалније коришћење шумских ресурса би у великој мери помогло обнављање популација ових, на светском нивоу угрожених, врста. Врста која живи на веома специфичним и малим стаништима је *Saga pedo* (Orthoptera). Распон јављања ове врсте посматрано на глобалном нивоу према проценама је мањи од 20 000 km² или јој је област насељавања мања од 2 000 km² услед изразите расцепканости и опадања броја локалитета или субпопулација (VU b1+2bd).

Опстанак сапроксилне фауне (организми зависни у неком од стадијума развића од мртвог дрвета у мањем или већем стадијуму распадања) искључиво је редукован захваљујући мерама савременог шумарства које подразумевају чишћење шуме од старих, трулих и мртвих стабала. Како лежећа стабла (ветроизвале) задржавају влагу у екосистему, органска материја се у старим шумама задржава и до 9 cm дубине земљишта. Сматра се да многи од сапроксилних инсекатских врста, као и гљива представљају штеточине које је неопходно сузбијати. Основно образложење које WWF даје за остављање мртвог дрвета јесте да би се остављањем омогућио развој «штеточина» у истом, па би напад на здравим, живим стаблима био мањи.

Чисте сече имају погубне последице за аутохтону ентомофауну. Тако, нпр. чисте сече повећавају агресивност код шумских мравља јер се на овај начин значајно смањују популације ваши које праве медну росу, веома значајну за исхрану колонија мравља, са којима они често живе у симбиози. Такође се отварају шумске површине, чиме се значајно мењају микроклиматски услови, тако да низ инсекатских врста напушта своја природна станишта.

Такође, велики проблем представља и употреба хемијских пестицида (инсектицида, акарицида, фунгицида, па и хербицида) за сузбијање штетних организама по шумске екосистеме, а у циљу остваривања приноса дрвне масе у шумарству. Ови препарати обично су широког спектра, и не значи да се употребом хербицида или фунгицида не оштећују и инсекте, како ови препарати делују на сличне физиолошке процесе код свих живих организама (углавном на нивоу ћелије, транспорт Na⁺, K⁺, Ca²⁺, нпр.).

Утицај на фауну водоземаца и гмизаваца

Радови у шумарству и развој шумарства могу да имају, мање или више изражен, негативан утицај на опстанак фауне водоземаца и гмизаваца. Највећи проблем је „обешумљавање“ површине чистом сечом или завршним секом оплодне сече у састојинама аутохтоних врста, чиме се и станишта и миграциони путеви водоземаца и гмизаваца излажу директним сунчевим зрацима, што доводи до повећања температуре, бржег исушивања водених станишта и смањења влажности ваздуха. Смањење влажности има негативан утицај на сваки аспект живота водоземаца.

Препорука је да се оставља површина од минимум 0,3 ha стабала у виду групација на сваких 20 m (Smith and Sutherland, 2014) или 0,8 ha на сваких 50 m (Chan-McLeod and Moy, 2007). Добра пракса, у складу са сертификацијом шума, је остављање мртвог дрвећа (поједине лежавине и дубећа стабла, у води и на копну) које служи као склониште од предатора и за хватање плена, терморегулацију, место за хибернацију и др. Због овога је потребно оставити минимум 20–30 m³/ha мртвог дрвета, односно 3–8% мртвог дрвета од укупне дрвне масе, у различитим фазама разградње и хетерогене дебљинске структуре (WWF, 2004).

Утицај на фауну птица

Услед недовољне усклађености планске документације секторских политика шумарства и заштите природе, долази до неадекватно коришћење старих шумских састојина, које се огледа у уклањање старих стабала са дупљама, односно недостатка природних еколошких ниша за птице.

Водопривредни радови

Досадашња бројна искуства су, према наводима из литературе (Вонасци, 2003), показала да се скупим мерама одбране од поплава није постигла боља заштита, али да су животна средина, одрживи развој и биолошка разноврсност претрпели ненадокнадиве штете.

Већина постојећих система одбране од поплава недовољно или чак уопште не води бригу о еколошким аспектима речних коридора и сливова. Изградња објеката као што су насипи, растеретни канали, бране, акумулације и друге хидротехничке грађевине, при предузимању мера одбране од поплава, искључиво са инжењерског становишта, узроковала је нагле и драстичне промене природног хидролошког режима, фиксирање неприродних облика водотока, одвајање отворених водотока од њихових плављених површина итд. Њихове последице су дугорочне и пре свега су видљиве у масовним и драстичним губицима станишта и биолошке разноврсности.

Дефинитивно је утврђено да каналисање главних корита узрокује много негативних последица на животну средину. Каналисањем се поједностављује облик корита, смањује разноврсност станишта и повећава брзина протока што све негативно утиче на речни екосистем. Каналисањем главних корита битно се мења режим протока и таложења наноса.

Досадашњим мерама одбране од поплаве на подручју Малог вршачког рита плављена подручја су искључена из њихове природне функције. Природни речни коридор одликује се великом разноврсношћу станишта у простору, али и њиховом динамичном променљивошћу током времена. Притом поплаве играју кључну улогу у обезбеђивању биолошке продуктивности и разноврсности у плављеним подручјима, а преко њих и у ширем простору слива.

Слика 80: Поглед са насипа уз Вршачки канал на Мали вршачки рит

Повремена плављења су важна за одржавање природних својстава речних коридора неопходних за омогућавање живота разним врстама унутар њега. Просторна хетерогеност окарактерисана је дужином воде, брзинама и смеровима течења воде, осунчаним и засењеним подручјима, својствима дна (муљевита, песковита, шљунковита, камена итд.), обалама и дном са или без акватичне вегетације, прозирношћу воде, разведеношћу и бројношћу канала, димензијама главног корита итд. Временска варијабилност се изражава изменама и трајањима великих и малих вода, променама термалног режима вода, бројношћу корита унутар плављеног простора итд.

Погоршавање еколошког стања мелиоративних канала

Због недостатка детаљног регулисања обавеза очувања и унапређења доброг еколошког стања површинских вода, секторским прописима омогућује се да се одржавање канала врши занемаривањем њихове еколошке улоге. Вегетација малих канала се не одржава кошењем због чега долази до обрастања канала дрвенастим врстама (слика 82), што захтева потпуно уништавање вегетације приликом одржавања (чишћења). Ширење одстрањеног наноса по целој ширини обалног појаса доводи до деградације врстама богатих остатака природних станишта које се претварају у рудералне површине (слика 81). Наведена деградација биљног покривача, као и преоравање водног земљишта од стране корисника суседних парцела смањује функционалност канала као еколошких коридора. Смањењем сложености структуре вегетације смањује се и моћ филтрације штетних материја од стране биљака и повећава се количина хранљивих и токсичних материја које доспевају у воду канала (Dorioz et al., 2006; Mayer et al., 2006). Канали без развијеног појаса вегетације су сакупљачи загађујућих материја са обрађених површина и као коридори најнижег ранга омогућују да загађење аграрног порекла доспева до унутрашњих делова Малог рита, угрожавајући опстанак врста влажних станишта.

Слика 81: Чишћењем канала биљни покривач косина је био одстрањен, а обала је покривена муљем. На чишћеној деоници сада расте само мали број рудералних врста.

Слика 82: Недостатак редовног кошења омогућује обрастање канала дрвенастим врстама.

Осим утицаја на вегетацију подручја (променом режима влажења), уређење водотока (каналисање, изградња устава), радови на одржавању корита водотока и мелиоративна каналска

мрежа су умногоме допринели изменама у квалитативном и квантитативном саставу ихтиофауне подручја (променом станишних услова).

Водопривредни радови и захвати доводе до промене режима и нивоа површинских и подземних вода, који је веома значајан за опстанак водоземаца. Као што је већ наведено, у току репродуктивног периода водоземцима је неопходно присуство, макар и привремених, водених станишта у којима могу да положи јаја и да се из ларвених облика развију у јувенилне јединке којима више није неопходна водена средина.

Урбанизација (насеља, инфраструктура, радне зоне)

Директни ефекти на заштићено подручје махом се манифестују фрагментацијом станишта, угрожавањем квалитета животне средине насталог изградњом и коришћењем викендица, економија, путева и других објеката, као и експлоатацијом минералних и других сировина.

Посредни ефекти постојећих делатности манифестују се превасходно преко утицаја непречишћених комуналних и атмосферских вода насеља. За заштиту подручја и развој туризма на овом простору од великог значаја је изградња канализационе инфраструктуре и система за пречишћавање отпадних вода. Димензионисање система за пречишћавање отпадних вода мора узети у обзир карактеристике будућег реципијента.

Уситњавање парцела и/или раст густине становања у зони утицаја (200-500 метара) на заштићено подручје повећава интензитет антропогених утицаја. Укрупњавање њива и воћњака у зонама породичних башта или кућа за одмор може довести до повећаног интензитета пољопривредне производње.

Изградња објеката у непосредној близини заштићеног подручја доводи до узнемиравања целокупне фауне услед присуства људи, повећаног протока саобраћаја, појачане буке, вибрација, светлости.

Неконтролисано кретање паса и мачака из насеља

Домаће мачке и пси (а нарочито луталице) су, у одсуству природних непријатеља, веома бројне и представљају неселективне грабљивице (предатори) заштићених врста птица и сисара (Bíró et al, 2005; Hughes&Macdonald, 2013). Својим ловиштем сматрају простор на удаљености до једног километра од насеља или салаша (Wierzbowska et al., 2012). Досадашње искуство показује да пси луталице или чобански пси често угрожавају строго заштићене врсте наших пашњака. Пси луталице угрожавају и економски значајне врсте какве су ловне врсте дивљачи.

Посебан проблем је укрштање дивљих и domestikованих врста карактеристичан је за дивљу мачку. Способност дивље мачке (*Felis silvestris*) да опстаје у култивисаним пределима у којима се повећава број глодара који су им основна храна, довео је и до проблема интербридинга (Nowell and al., 2010). Утицај је посебно изражен у близини људских насеља.

Активности унутар грађевинског подручја насеља у окружењу имају претежно посредан утицај на подручје ПИО „Вршачке планине“. Део грађевинског подручја ових насеља који се граничи/преклапа са облашћу Вршачких планина припада стамбеним зонама, док је простор Малог вршачког рита потенцијално угрожен активностима у северном и северозападном делу насеља Вршац. На северној страни грађевинског подручја, изузетно близу стамбених делова насеља, лоцирана је градска депонија, а у близини је и пречистач отпадних вода, односно таложник. Осим наведених објеката, потенцијалан негативан утицај махом се манифестује загађењима из индустријских објеката из северозападног дела насеља.

Слика 83: Садржаји у грађевинском подручју Вршца са директним утицајем на М.В. рит
Извор: ГУП Вршца, Генерална намена површина на нивоу урбанистичких зона

Пошто ниједно сеоско насеље нема изграђен систем фекалне канализације и пречишћавања отпадних вода, употребљене воде упуштају се у водопропусне септичке јаме или у водотокове, што има негативан утицај на стање квалитета земљишта и подземних вода. На локалитетима где подлогу чине слојеви глине великих дебљина, отпадне воде не доспевају до подземне воде, међутим, насеља која се налазе на обронцима Вршачких планина са северне и јужне стране, као што су Марковац, Мало Средиште, Месић, Сочица, изграђена су на местима где је загађивање подземне воде интензивно. Са друге стране, атмосферске воде са територије града Вршца евакуишу се делимично изграђеном атмосферском канализацијом и сливањем загађених вода са асфалтних и других изграђених површина путем ригола и јаркова до реципијената - потока Месић, Јовановог потока, Малоритског канала, канала Црни Јован, потока Кевериш и Вршачког канала (Генерални урбанистички план Вршца, 2015).

Загађење са ванграђевинског земљишта, чак и наизглед малог интензитета, може имати значајан кумулативни утицај у дужем временском периоду. Типичан пример извора загађења ове врсте су септичке јаме и сметлишта (нпр. у викенд зони). Значајан негативан утицај на заштићено подручје је у претходном периоду имала и експлоатација минералних сировина.

Активности на заштићеном подручју које за ефекат имају угрожавање квалитета животне средине махом обухватају изградњу и коришћење викендица, економија, путева аеродрома и других објеката, као и експлоатацију минералних сировина.

Изградњом викендица, економија и других објеката рубно, уз пут Вршац – Велико средиште, смањене су површине природних станишта, нарушен је изглед предела и квалитет животне средине.

Локални путеви ван насеља су најчешће неасфалтирани и имају улогу повезивања насеља и пољопривредних површина. У близини ових путева спорадично се одлаже чврст отпад, што има директан негативан утицај на станишта. Изградњом и коришћењем асфалтних путева уништавају се, нарушавају и расцепкавају природна станишта и угрожавају биљне и животињске врсте, које

и страдају на њима, узнемиравају и доносе загађења и појачано присуство људи и ремете пејсажне целине.

Загађење земљишта, површинских и подземних вода посредним путем врши се од стране индустријских, комуналних и атмосферских отпадних вода насеља.

Како су радне зоне лоциране на југозападној и северозападној страни града, чести ветрови из правца југоистока махом разносе емитоване загађујуће материје ван подручја под заштитом. За разлику од наведеног, услед хидролошке повезаности овог дела грађевинског подручја и Малог вршачког рита, који представља најнижи део терена према коме гравитирају воде из окружења, на овај део заштићеног подручја може се испољити значајан негативан утицај активности из радне зоне.

Депонија и таложник отпадних вода налазе се изван граница природног добра, али услед честих ветрова лакши део чврстог отпада доспева и до Малог вршачког рита, док се воде загађују подземно. Код неуређених сметлишта веома је изражен проблем загађења околног земљишта, површинских и подземних вода како процедуром водом са тела сметлишта, тако и отпаcima који се разносе путем ветра. Осим присуства опасних материја, у процедурној води се може очекивати појава инфективних обољења. У случају дуготрајног одлагања отпада на одређеној локацији, издвајају се гасови из тела сметлишта, од којих највећу запремину заузимају: метан (запаљив и експлозиван гас) и угљен-диоксид (који представља сметњу због његове специфичне густине, јер може да доспе до нивоа подземних вода).

Загађење површинских вода и прве издани превасходно је ефекат непотпуно решеног питања инфраструктуре за евакуацију комуналних и атмосферских вода на територији насеља Вршац и нерешених питања изградње канализације у сеоским насељима. Пошто се отпадне воде већ дуги низ година испуштају у водопрпусне септичке јаме (које су потпуно засићене после дуге употребе), несанитарно решавање проблема отпадних вода има директан утицај на квалитет земљишта и вода. Прикупљање садржаја из септичких јама врши се по потреби индивидуалним путем. Одлагање фекалног отпада најчешће се врши испуштањем на сметлишта, али и на њиве и пашњаке поред путева, као и на друге локације.

Описани извори загађујућих материја из насеља и индустрије имају вишеструко негативан утицај на природу. Посебан проблем у очувању природних станишта представљају локације на којима је присутно одлагање отпадних материја чврстог и течног агрегатног стања, међу којима су и опасне материје (амбалажа отровних супстанци, отпадна уља и др). Било какве промене у квалитету подземних вода манифестују се на читавом подручју у контакту са првом издани. Овакавим начином управљања опасним отпадом, трајно се угрожава шири простор око регистрованих локација. На загађење су посебно осетљиве врсте чији развој се одвија у воденој средини (рибе, водоземци и многе врсте бескичмењака).

Изградња путева

Бука са саобраћаница (Palominoa&Carrascal, 2007) или из насеља утиче на распрострањеност гнездарица унутар заштићеног подручја. Ноћно осветљавање улица и објеката у стручној литератури је названо „светлосним загађењем“. Светлосна тела привлаче ноћне инсекте. Дезоријентисани и страдали инсекти постају лак плен за грабљивице (јежеве, жабе, птице) који и сами често страдају од моторних возила или од домаћих животиња.

На популације водоземаца и гмизаваца изградња путева може имати озбиљан негативан утицај. Шумски путеви са веома малом фреквенцијом саобраћаја, не утичу знатно на миграције

водоземаца (Eigenbrod et al., 2008). Због овога је преопрука да се шумски путеви не отварају за јавни саобраћај. Путне мреже пресецају и фрагментишу како станишта, тако и путеве миграције водоземаца (Trombulak et al., 2000). Још једна од препорука је да се путеви који ће се градити, ако је могуће, буду паралелни са путевима миграција водоземаца (Ficetola et al., 2008). Насипања терена за изградњу путева и прелаза преко бара негативно утичу на водни режим тог подручја.

Изградњом путне мреже пресецају се и фрагментишу како станишта, тако и путеви миграције водоземаца у периоду парења (Trombulak et al., 2000). Путеви су међу кључним баријерама за миграције водоземаца јер узрокују повећану смртност јединки током миграција, успоравају проток гена и смањују генетички диверзитет (Ficetola et al., 2009). Тако и већ постојећи пут Вршац–Средиште пресеца миграторне путеве водоземаца између Вршачких планина и Малог вршачког рита.

Изградња и експлоатација електроенергетске инфраструктуре

Негативан утицај надземних електровода настаје као последица задржавања птица на елементима електродистрибутивног система, најчешће на жицама и стубовима мреже средњег напонског нивоа, односно последичног повређивања или угинућа птица које настаје као: 1) последица кратког споја, када крила птица премосте два елемента под различитим нивоима напона, услед чега струја протиче кроз тело птица и изазива опекотину или парализу, односно 2) угинућа услед струјног удара (колизије), које настаје након премештавања жице и уземљеног стуба од стране тела птица, но чак и када птице уринирају. Нарочито негативни ефекти регистровани су код траса и делова траса које су на неодговарајући начин изоловане (Haas и сар., 2006). Последице деловања су угињавање и директни губици у популацијама птица које се задржавају током животног циклусима на деловима електродистрибутивне мреже: жицама, стубовима, трансформаторским станицама. Нарочито велики губици регистровани су у периоду јесење сеобе, када су концентрације птица на овом подручју изузетно велике. Осетљиве врсте су, нарочито: бела рода, црна рода, црна луња, белорепан, змијар, мишар, риђи мишар, крсташ, орао рибар, степски соко, сиви соко, кукувија.

Негативан утицај изградње ветропаркова у околини заштићеног подручја огледа се у постављању турбина које користе енергију ветра ради добијања електричне енергије, а које својим функционисањем утичу негативно на летеће животиње. Посебно негативно деловање забележено на просторима са великим концентрацијама ветрогенераторских стубова на или у близини простора унутар којих су бројне популације птица. Последице деловања огледају се пре свега кроз непосредне сударе осетљивих врста птица са елисама ветрогенератора, као и кроз узнемиравање и промену простора која за последицу има избегавање коришћења ветрогенераторских поља за станишта од стране птица, и тако постаје просторна баријера за њихово кретање. Осетљиве врсте: штакаре Ciconiiformes, патке Anatidae, грабњивице Accipitridae, шљукарице Charadriiformes, чигре Sternidae, ждралови Gruidae, ноћни мигранти међу певачицама Passeriformes. Период деловања угрожавајућег фактора је трајан (након изградње).

Туризам и рекреација

Туризам често може бити у колизији са заштитом подручја. Туризам може прозроковати деградацију природних вредности, уколико туристичке активности нису усаглашене (просторно, временски и капацитетом) са осетљивошћу простора. Неминовни конфликти развоја туризма и опстанка биодиверзитета најчешће се јављају због неадекватног начина коришћења простора, што води даљој деградацији екосистема. Да би се коришћење заштићеног подручја за развој

туризма одвијало на еколошки одржив начин, природне и пејзажне вредности подручја морају бити посматране као делови туристичке понуде. Очување природних вредности подручја може представљати основу за развој различитих видова туризма, чиме се постиже диверзификација руралне економије и побољшање квалитета живота у руралним областима.

На подручју Вршачких планина налазе се веома ретке и строго заштићене биљне врсте. Неорганизованим кретањем већих група посетилаца (без пратње), без потребних знања о заштићеним врстама, њиховом законском статусу и осетљивости, може доћи до потпуног уништења таксона у заштићеном подручју (чупањем, брањем, гажењем).

Птице су осетљиве на узнемиравање, које може имати за последицу напуштање подручја боравка, укључујући и напуштање места гнезђења, јаја и легала уколико се узнемиравање догађа у критичном периоду гнезђења.

Криволов

Негативан утицај се остварује кроз намерни или ненамерни одстрел јединки врста које су строго заштићене и чији лов у Србији није дозвољен, као и одстрел јединки врста које су ловостајем заштићене у смислу: периода одстрела, коришћених средстава за одстрел и бројности јединки које се одстреле.

Последице деловања криволова манифестују се кроз директан губитак у популацији врста које су строго заштићене, и чије су популације квалификоване као осетљиве на различитим нивоима. Уколико се догађа у репродуктивном периоду, губитак је већи јер захвата репродуктивни део популације. Значајан негативан утицај је и посредан, када се у јавности због криволова критикује и умањује успешност спровођења правне заштите, уместо да се уједине снаге на смањењу и оправданом санкционисању ове појаве. Посредан утицај остварује се и кроз потицање на криволов код оних који се упознају са резултатима криволова (препарирани јединке и њихови делови тела). Кумулативни ефект криволова може да буде и локални нестанак појединих врста.

Пожари и недозвољено спаљивање вегетације

Као познато кошавско подручје, Вршачке планине и Мали вршачки рит су изложени повећаном ризику од неконтролисаног ширења пожара. Чести су пожари изазвани паљењем биљних остатака на њивама, када се у условима јаког ветра ватра брзо прошири и на суседне површине. Ове појаве могу донети велику еколошку и материјалну штету. У ширем окружењу је 2018. године је забележено више пожара насталих управо на тај начин.

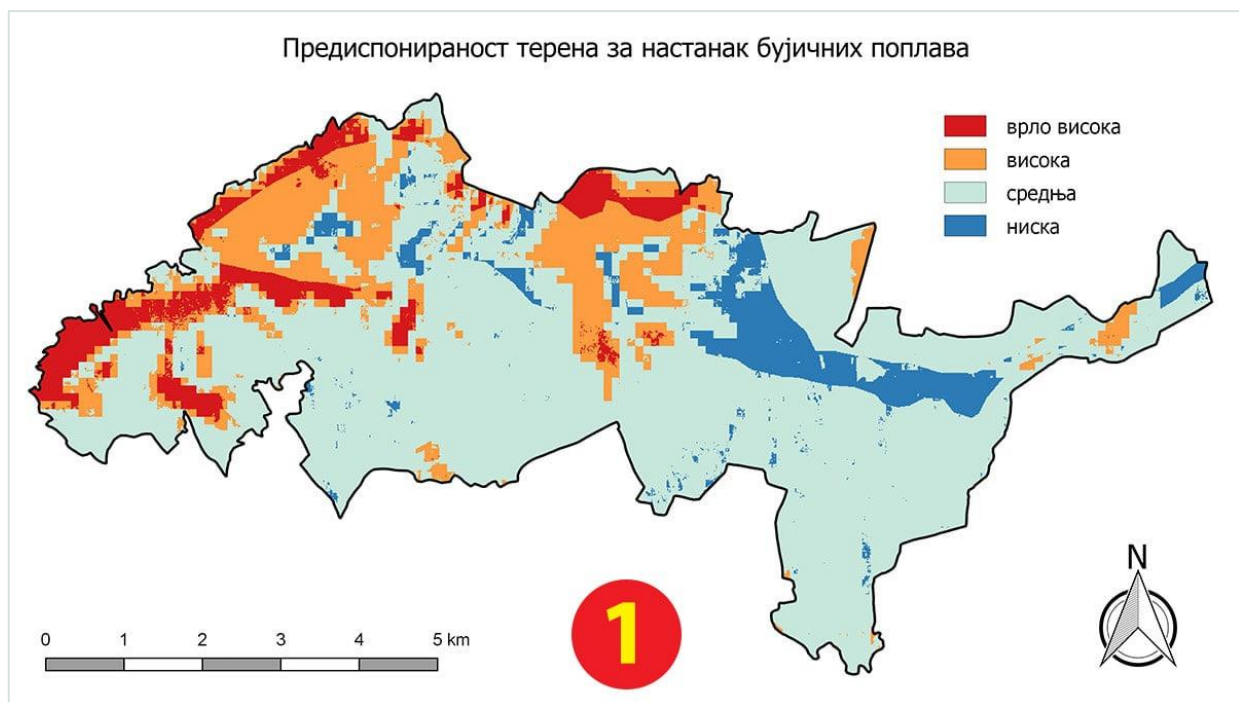
Слика 84: Пожар на Вршачким планинама 2015.г. (Извор: Штрбац, 2016)

Просторну анализу ризика од ширења пожара на Вршачким планинама приказала је у својој докторској дисертацији Орхидеја Штрбац (2016). Пожарима су угрожени подједнако трстици, травна и шумска станишта, али дужина развојних фаза шумских заједница, спора обновљивост и велика количина гориве масе чини тај тип вегетације веома осетљивим.

Спаљивање ливадске вегетације представља важан угрожавајући фактор за популације инсекатских врста чије се ларве развијају унутар или на зељастој вегетацији. На овај начин се уништавају, нарочито уколико се паљење врши у периоду октобар-јун, положена јаја и ларве многих правокрылаца, стеница, стрижибуба, лептира и др.

Ерозија земљишта и бујичне поплаве

Као веома споро обновљив природни ресурс, земљиште је богатство које се непажњом и неодговарајућим коришћењем у брдским подручјима лако изгуби. Природни развој биљних заједница одвија се упоредо са педогенезом, током више хиљада година. Пожари, прекомерна испаша, чиста сеча и друге људске активности често иницирају ерозију и нарушавају природан процес стварања и обнове земљишта. Вршачке планине су угрожене појавом бујичних поплава (слика 85), чијем настанку погодују нарочито стрме падине, шумске влаке већег нагиба, чиста сеча и други начини отварања и огољавања површине земљишта.

Слика 85: Угроженост подручја бујичним поплавама
(карту припремио и уступио Еколошки центар „Станиште“, Вршац)

Пренамножење паразита

Шумски покривач је, нарочито у условима учесталих суша и климатских екстрема, осетљив на паразитске инсекте и патогене гљиве. Према подацима ИДП службе Института за низијско шумарство и животну средину, последњих деценија је од градогених инсеката у овим шумама

забележена повећана бројност инсеката из групе мразоваца (*Geometridae*) и местимично губар (*Lymantria dispar*).

Такође је значајно поменути храстове сипце дрвенаре и поткорњаке (*Scolytus* sp.), којима погодују учестале суше и умањена виталност стабала, а осим непосредне девитализације стабала могу пренети и патогене гљиве рода *Ophiostoma* (Marinković, 1987; Marković, Č., 2005).

Слика 86: Пренамножење инсеката из групе раних дефолијатора, Вршачке планине 2006.

Специфични услови средине

Од утицаја услова средине, значајно је поменути специфичне климатске прилике. Подручје овог дела Баната је познато по врло јакој кошави. Према Милосављевићу (1980) утицај на вегетацију долази посебно до изражаја у смислу исушивања тла, а снижавањем температуре ваздуха и земљишта утиче и друге групе организама. Интензивно култивисање ширег подручја Вршца, а нарочито превођење природних шума из смера дувања кошаве, у комплексе огољеног пољопривредног земљишта током XVIII и XIX века (Милекер, 1926; Штегер, 1982) појачало је интензитет ваздушних струјања и њихов утицај на целокупан живи свет. Непосредан утицај ветра огледа се у ветроломима и ветроизвалама стабала, при чему долази и до рушења гнезда.

Слика 87: Крошња облика „барјак“ – утицај кошаве

Предрасуде и заблуде

Присутне у многим културама, па и код нас, оне доводе до осећања гађења и омрзнутости готово свих водоземаца и гмизаваца (Џукић, 1995). Чести су случајеви намерног и обесног убијања водоземаца и гмизаваца од стране људи, проузроковани страхом (од нпр. змија) или из других разлога (нпр. убијање барских корњача од стране риболоваца).

Све ово доводи до смањења бројности како броја врста водоземаца и гмизаваца, тако и јединки појединих врста, као и до промена у распрострањености врста и до тога да су популације просторно одвојене једне од других и доведене у стање генетске изолације, односно онемогућен је слободан проток гена између просторно блиских или удаљених популација. Све ово на крају резултује изумирањем врста на локалном и ширем, регионалном нивоу.

Праћење квалитета животне средине

На заштићеном подручју и у зони утицаја није успостављено континуално праћење квалитета животне средине.

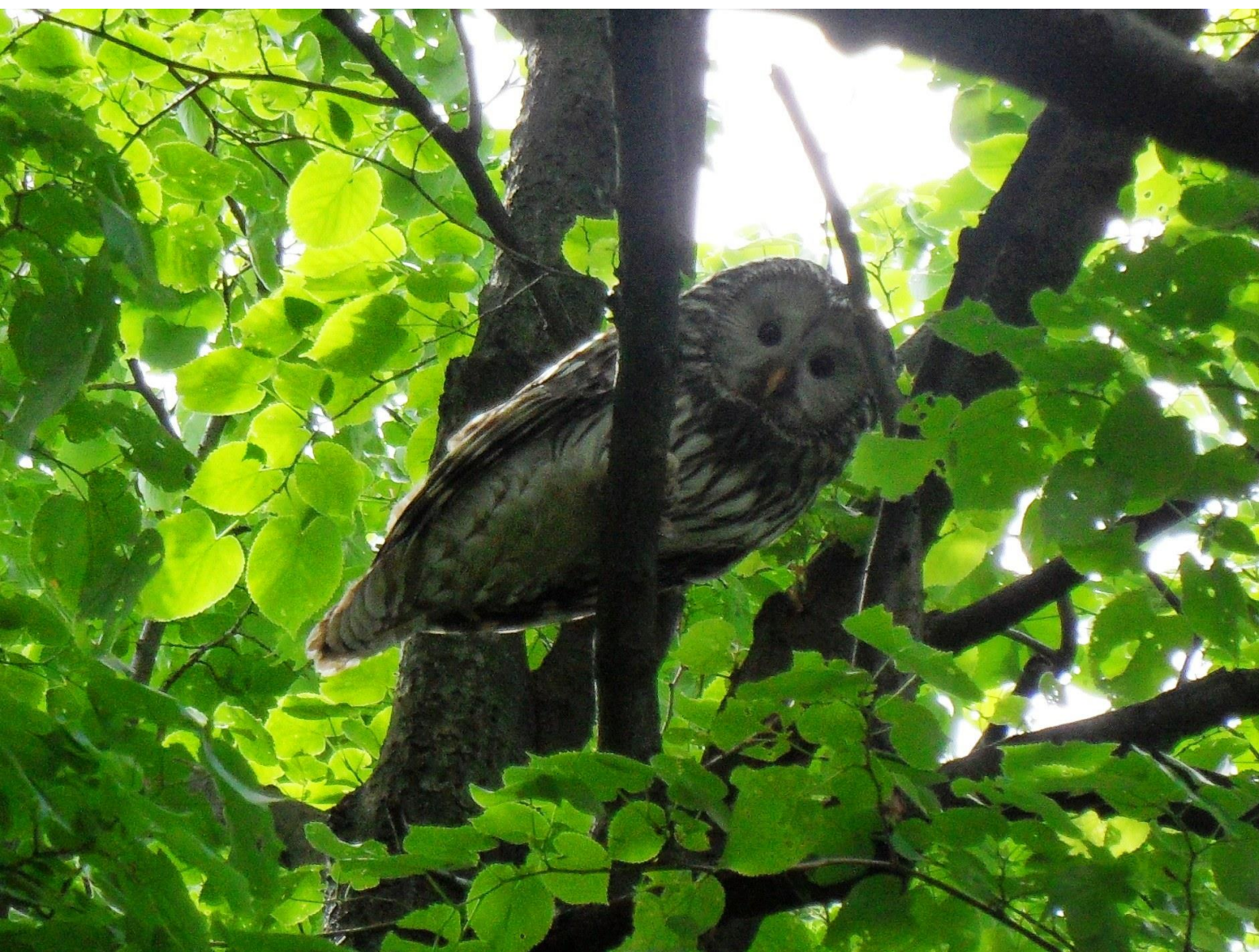
Према подацима из Локалне стратегије развоја Града Вршца до 2020 (Градска управа Града Вршца, 2016), мерење квалитета ваздуха вршена су у граду Вршцу, у зони градског центра и у индустријској зони. На основу трогодишњег мониторинга закључено је да је ваздух у Вршцу углавном угрожавају чађ и укупне суспендоване честице.

На основу процене ЛЕАП тима за ваздух („Green Pro“, 2016), дефинисани су потенцијални загађивачи у граду: фармацеутска индустрија - концерн „Хемофарм“, фабрика за производњу дрвене амбалаже „Визард“, млин „Житобанат“, хемијска индустрија „Brixol“, кондиторска индустрија „Банат“ и „Swisslion“.

Процена квалитета водених станишта

У погледу трофичких специфичности, поједини чланови фитопланктонске заједнице могу послужити као доста поуздани индикатори појединих степена загађења воде (Гргинчевић, Пујин, 1986). *Melosira varians*, *Scenedesmus quadricauda*, *Pediastrum boryanum* су чести становници свих категорија еутрофних вода и могу се уврстити у β - мезосапробе, *Fragilaria crotonensis* је индикатор вода које се налазе на прелазу из олиго у бета-мезосапробну зону (Немеш, Пујин, 2003), док су врсте попут *Oscillatoria tenuis* и *Cyclotella meneghiniana* типичне форме α -мезосапробне зоне.

Констатовани биоиндикатори са испитиваних локалитета (Прилог I 2.), су индикатори α -мезосапробних и β - мезосапробних вода. Доминирају међутим индикатори β -мезосапробности, на шта указује и вредност индекса сапробности. Сапробност одражава укупну количину органских материја у воденом екосистему које су подложне процесима разградње. Без обзира на то да ли је органска материја доспела директно у воду или у облику нутријентних соли резултат је повећања примарне продукције. Сапробиолошка процена квалитета воде испитиваних локалитета дата је применом листе организама индикатора SEV и директном сапробиолошком методом одређивања индекса сапробности Pantle & Buck (1955). Наиме, свакој детерминисаној врсти приписана је одређена *индикаторска таблична вредност* (s), која постоји забележена у таблицама (SEV, 1977). Вредност индекса сапробности, израчунатог на основу индикаторских табличних вредности износила је 1.65 што одговара категорији β -мезосапробних вода, тј. другој класи бонитета.

IV ВРЕДНОВАЊЕ И ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

IV ВРЕДНОВАЊЕ И ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

IV 1. ТЕМЕЉНЕ ВРЕДНОСТИ ЗАШТИЋЕНОГ ПОДРУЧЈА

Географски положај, изражени облици мезо и микро-рељефа, који се на овом простору смењују од влажних депресија подручја Малог вршачког рита, преко благих а потом стрмих падина изложених различитим странама света, до планинских блокова (хорстова) Вршачких планина раздвојених дубоко усеченим удолинама, пружају читав низ станишта разноврсних еколошких услова. Као острво у Панонском мору, а затим у језеру, Вршачке планине су сачувале богатство биљног и животињског света. У геолошком смислу оне јасно одражавају најстарији период геолошке прошлости и различитих тектонских фаза, који се једино на овом месту у Војводини могу осматрати. Подручје предложено за заштиту има богатији биодиверзитет и геодиверзитет од далеко већих пространа Војводине.

Захваљујући укрштању три биљногеографске провинције (панонска, дакијска и мезијска), затим развијеном рељефу (од рита до највишег врха Војводине), разноликој геолошко-петрографској подлози и земљишном покривачу Вршачке планине и Мали вршачки рит одликује велико богатство биљних врста са преко 1000 забележених врста и подврста васкуларне флоре, међу којима њих 114 представља врсте и подврсте значајне за очување диверзитета флоре. Као биљногеографска специфичност подручја Вршачких планине се истичу ендемски карпатски дичак (*Barbarea vulgaris subsp. lepuznica*), критично угрожена врста жбунолика мишјакиња (*Minuartia hirsuta subsp. frutescens*) који су у Србији забележени једино на Вршачким планинама као и изражено богатство флоре дивљих орхидеја које су овде присутне са забележених 20 врста. Налаз панонске субендемске врсте

Слика 88: Остењаци на Вршачким планинама су јединствена појава за Војводину.

звјездичице (*Aster sedifolius subsp. canus*) на подручју Малог вршачког рита има и научно-историјски и таксономски значај јер је ова подврста први пут описана 1802. године на основу примерака сакупљених у околини Вршца. Иако је вегетација ливада на подручју природног добра великим делом окарактерисана као секундарна вегетација, **заједнице долињских и брдских ливада на подручју Вршачких планина** спадају у најбогатије ливадске заједнице у Војводини (већину гради око 100 врста са бројним шумо-степским и ливадским елементима) које су први пут описане за науку са подручја Вршачких планина и њихове подгорине и углавном су познате искључиво за подручје природног добра: *ass. Ranunculo steveni-Alopecuretum pratensis* M. Vučković, *ass. Ornithogalo pyramidale-Trifolietum pallidi* M. Vučković (која је засада у Србији утврђена само у околини Јабланке), *ass. Inulo salicinae-Calamagrostidetum epigeios* M. Vučković коју гради и до 188 врста, *ass. Cynosuro cristati-Agrostietum capillaris* M. Vučković, *ass. Medicago falcatae-Chrysopogonetum grylli* M. Vučković и *ass. Hieracio pilosellae-Festucetum valesiacaе* M. Vučković.

Слика 89: Гороцвет (*Adonis vernalis*) на Орловом брду са погледом Гудурички врх, Вучановић М.

Подручје је посебно интересантно по шумској вегетацији која указује на богато порекло и специфичан историјски развој подручја, предела и вегетације. Описано је чак осамнаест синтаксономских јединица на нивоу асоцијације са седам субасоцијација. Геоморфолошка разноврсност терена, уз силикатну подлогу и специфичну климу острвског масива у целини, омогућила је развој различитих шумских заједница међу којима се посебно издвајају храстове термофилне и мезофилне шуме. Реликтна флора и вегетација сведоче о пореклу и историјском развоју подручја и предела Вршачких планина, као и о очуваности многих врста у континуитету од краја терцијера до данас. Вршачке планине су биле острво у Панонском мору, а затим у језеру и из тог времена воде порекло многе врсте и заједнице које су се очувале захваљујући приморској клими, а касније планинској клими масива. Велико богатство у свим спратовима и

њихова велика разноврсност дају изразити биодиверзитет флоре. Присуство сребрне липе (*Tilia tomentosa*) у многим заједницама, сведочи не само о пореклу многих врста из плиоценских времена, већ и о специфичним условима који владају на ободу Панонског басена. Разноврсни климатски утицаји који допиру са свих страна из различитих подручја, а посебно из шумо-степске области, учинили су флору и вегетацију специфичном. Многобројне ксерофилне врсте карактерише већи број шумских заједница. Многе биљне врсте су ретке за Србију, реликтне или ендемичне. Многе заједнице су реликтне самим тим што их сличних нема у средњој Европи и другим деловима Србије. Вршачке планине представљају северну границу распрострањења шума храста сладуна (*Q. frainetto*) на простору Србије, а на подручју Војводине заједница ове врсте *Quercetum farnetto* B. Jov. 1985 се може видети у малим фрагментима још само на Фрушкој гори. Простор Вршачких планина је за Војводину јединствен по полидоминантним шумским заједницама белог јасена, јавора, липе, букве и других врста (*Tilio-Fraxinetum excelsior* Knapp 1944 em. B. Jov. 1977 и *Aceri-Fraxinetum excelsior* Čer. et B. Jov. 1950).

Слика 90: У Војводини јединствена полидоминантна заједница белог јасена, липе и јавора.

Забележено је 21 строго заштићене и 4 заштићене врсте бескичмењака. Поред строго заштићених и заштићених врста, темељну вредност за њихов опстанак заправо представљају богати шумски комплекси Вршачких планина са ливадама чистинама. који се спуштају ка влажном комплексу Малог вршачког рита. Управо овакав распоред омогућава живот инсектима који преферирају различите микроуслове који овде владају, односно диверзитет микрониша омогућава и очување диверзитета инсеката. Еколошки коридори имају изузетно важну улогу у повезивању ове две повезане, а различите целине.

Иако не представљају темељну вредност подручја, у водотоцима на Вршачким планинама могуће је у веома ретким случајевима пронаћи строго заштићене и заштићене врсте риба.

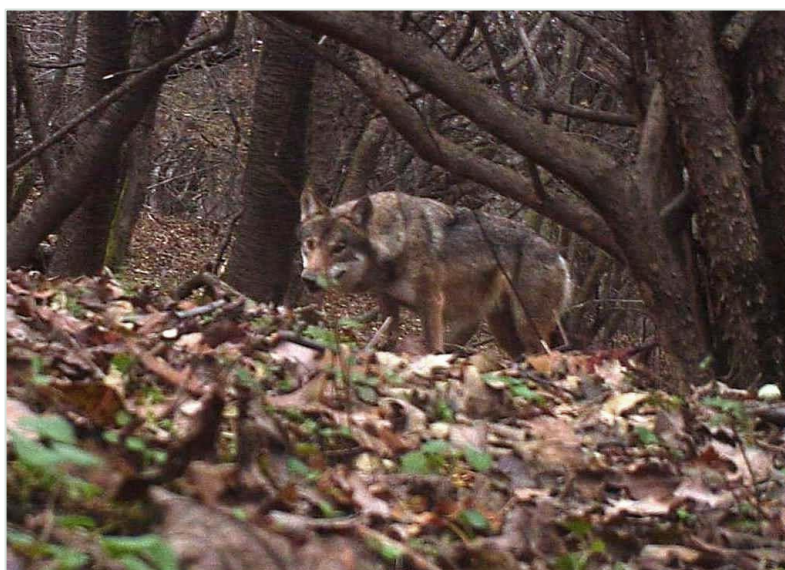
На истраживаном подручју забележено је 14 врста из класе водоземаца (Amphibia), што чини 67% од укупно 21 врсте које су забележене на територији Републике Србије, односно чак 87,5% од укупно 16 врста које су забележене на подручју Аутономне Покрајине Војводине. Од 14 забележених врста водоземаца, једанаест врста су строго заштићене. Описано је и чак 13 врста

из класе гмизаваца (Reptilia), што је 87% од укупно 15 врста које су забележене на територији Војводине, односно 54% од 24 врсте које насељавају Републику Србију. Простор Вршачких планина је станиште врсте *Triturus dobrogicus* (подунавски мрмољак), која је једини балкански субендемит из класе водоземаца (Džukić, 1995). Једини локалитети у Војводини где је регистрована врста *Triturus cristatus* (обични велики мрмољак) налазе се у југоисточном Банату, као и на простору Вршачких планина. Популације **шумског гуштера** (*Darevskia praticola*) у Србији налазе се на западној граници ареала врсте. **Шарка** (*Vipera berus*) је једина змија отровница која се може наћи на простору АП Војводине и то на подручју Срема и Баната, односно Вршачких планина. Простор који окружује Мали рит и Селиште је, због плодног земљишта и интензивне пољопривредне производње, као и због близине аеродрома и викенд зоне, под снажним антропогеним утицајем, па преостала станишта представљају последњи рефугијум за не мали број врста водоземаца и гмизаваца.

На подручју обухваћеном Вршачким планинама и Малим вршачким ритом, као и у непосредном окружењу, забележено је 242 врсте птица. Од тог броја у групу непевачица (Non-passeriformes) спада 134 врсте (55%), а у групу певачица (Passeriformes) 108 врста птица (45%). На Вршачким планинама је забележено око 140 врста, а у Вршачком малом рити чак 175 врста птица. Међу значајним и ретким врстама птица које у последњим деценијама насељавају Вршачке планине и Мали вршачки рит, посебно треба истаћи следеће: црна рода (*Ciconia nigra*), орао змијар (*Circaetus gallicus*), дугорепа сова (*Strix uralensis*), осичар (*Pernis apivorus*), краткопрсти кобац (*Accipiter brevipes*), бела чиопа (*Apus melba*), планински шарени детлић (*Dendrocopos leucotos*) и стрнадица камењарка (*Emberiza cia*). Међународно значајно подручје за птице – „IBA Vršacke planine“, на површини од 12.069 ha (Пузовић и сар., 2009), проглашено је од стране BirdLife International.

Фауна сисара истраживаног подручја броји преко 40 врста а од тог броја је 18 строго заштићених. Једна од најзначајнијих вредности заштићеног подручја је вук (*Canis lupus*) који се на простору АП Војводине среће још само на Делиблатској пешчари. Простор Вршачких планина је база где се вук задржава миграцијама из суседне Румуније али и место одакле се шири даље према Делиблатској пешчари. Зато је очување вука на Вршачким планинама од суштинске важности за присуство ове врсте на простору Војводине. Стога у будућим плановима и програмима управљања је један од приоритетних задатака заштита и стални мониторинг ове врсте.

Слика 91:
Вук (*Canis lupus*)
на Вршачким
планинама,
Вучановић М.

IV 2. ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ЗАШТИТУ

IV 2.1. Оцена испуњености критеријума утврђених Правилником

Одређивање категорије заштићеног подручја извршено је према Правилнику о критеријумима вредновања и поступку категоризације заштићених подручја („Сл. гласник РС“, бр. 97/2015).

А) Вредновање главних природних обележја

Аутохтоност и аутентичност

У геолошком смислу Вршачке планине јасно одражавају најстарији период геолошке прошлости и различитих тектонских фаза, који се једино на овом месту у Војводини могу посматрати.

Вршачке планине представљају крајње северну границу распрострањења храста сладуна (*Quercus robur*) у Србији, врсте која је конверзијом природне вегетације падина Вршачких планина и Фрушке горе постала изузетно ретка у Војводини. Налаз панонске субендемске врсте звјездичице (*Aster sedifolius subsp. canus*) на подручју Малог вршачког рита има и научно-историјски и таксономски значај јер је ова подврста први пут описана 1802. године на основу примерака сакупљених у околини Вршца. Као биљногеографска специфичност подручја Вршачких планине се истичу ендемски карпатски дичак (*Barbarea vulgaris subsp. lepuznica*), критично угрожена врста жбунолика мишјакиња (*Minuartia hirsuta subsp. frutescens*) који су у Србији забележени једино на Вршачким планинама као и изражено богатство флоре дивљих орхидеја које су овде присутне са забележених 20 врста. На просторној целини Мали вршачки рит је утврђено присуство два панонска субендема: звјездичице (*Aster sedifolius*) и безбридњаче (*Puccinellia distans*). Такође је пронађена нова врста за флору Србије, сиротињска трава (*Glyceria declinata*).

Мали вршачки рит је такође веома особено и карактеристично подручје, другачије од већине водених и влажних подручја у Србији, услед присуства како карактеристичних панонских врста, тако и врста везаних за борео-монтане баре и тресаве.

Репрезентативност

Вршачке планине са Гудуричким врхом (641 mⁿv) представљају највишу планину у Војводини. Реликтна флора и вегетација сведоче о пореклу и историјском развоју подручја и предела Вршачких планина, као и о очуваности многих врста у континуитету од краја терцијера до данас. Од великог броја врста и подврста васкуларне флоре, 114 представља врсте и подврсте значајне за очување диверзитета флоре.

На простору Вршачких планина сачувана је целовитост шумског покривача, без израженог ефекта руба на шумска станишта, односно дивље врсте. Формације остењака остале су у природном шумском амбијенту Вршачких планина. Мали вршачки рит и поред обимних хидромелиоративних захвата није преведен у обрадиво земљиште и представља вредно и богато влажно подручје чији се карактер поготово испољава током влажних сезона.

Једини локалитети у Војводини где је регистрована врста *Triturus cristatus* (обични велики мрмољак) налазе се у југоисточном Банату, као и на простору Вршачких планина. Популације шумског гуштера (*Darevskia praticola*) у Србији налазе се на западној граници ареала врсте. Микроклиматска специфичност и диверзитет станишта омогућавају присуство степског гуштера (*Podarcis taurica*).

Једна од најзначајнијих вредности заштићеног подручја је вук који се на простору АП Војводине среће још само на Делиблатској пешчари. Простор Вршачких планина је база где се вук задржава миграцијама из суседне Румуније али и место одакле се шири даље према Делиблатској пешчари.

Вршачке планине са Малим вршачким ритом издвојене су као међународно значајно подручје за птице – „IBA Vršačke planine“. Међу значајним и ретким врстама птица које у последњим деценијама насељавају Вршачке планине и Мали вршачки рит, посебно треба истаћи следеће: црна рода (*Ciconia nigra*), орао змијар (*Circaetus gallicus*), дугорепа сова (*Strix uralensis*), осичар (*Pernis apivorus*), краткопрсти кобац (*Accipiter brevipes*), бела чиопа (*Apus melba*), планински шарени детлић (*Dendrocopos leucotos*) и стрнадица камењарка (*Emberiza cia*).

Разноврсност

Захваљујући свом географском положају, подручју где се укрштају три биљногеографске провинције (панонска, дакијска и мезијска), затим свом развијеном рељефу (од рита до највишег врха Војводине), разноликој геолошко-петрографској подлози и земљишом покривачу, подручје се одликује великим богатством биљних и животињских врста. Водећи порекло из разних делова северне хемисфере, могу се биљке Вршачких планина сврстати у већи број флорних географских елемената, ареалтипова, што указује на богатство и шароликост флоре и вегетације овог подручја.

Геоморфолошка разноврсност терена, уз силикатну подлогу и специфичну климу острвског масива у целини је основа за велику разноликост ендемичних, реликтних и на разне начине угрожених биљних и животињских врста од којих су многе строго заштићене и/или представљају таксоне од међународног значаја за очување биолошке разноврсности. Разноврсност живог света можда најбоље илуструје преко 1000 забележених таскона васкуларних биљака и присуство 242 врсте птица.

Интегралност

Интегралност подручја Вршачких планина са Малим ритом се огледа у међусобној зависности и повезаности животних циклуса дивљих врста које зависе од доступности еколошких ниша ритског и планинског подручја. Простор предложен за заштиту одликује се компактним шумском целином планинског подручја које преко екотона шума и ливада прелази у влажна станишта Малог вршачког рита. На релативно малом простору смењују се различита станишта, са многим врстама које животне потребе задовољавају у оквирима два или више екосистема, са међусобно зависним и испреплетаним односима. Мали вршачки рит и Вршачке планине чине еколошки јединствену целину значајну за контакт популација, размену генетског материјала, као и за животињске врсте које у свом дневном или сезонском циклусу зависе од оба подручја. На тај начин обезбеђује се процес адаптације и резилијенција на климатске промене, односно дугорочан опстанак присутних биљних и животињских врста.

Естетичност

Специфичност подручја у предеоном погледу је у томе што у себи обједињује сурову лепоту исконске неживе природе планине са лепотом сеновитих шума, пропланака и благо заталасаних обронака који прелази у отворен ритски предео Малог вршачког рита.

Основну црту предела на простору целине Вршачке планине чини матрица шумских типова станишта у којој се јављају пропланци, посебно атрактивне формације остенака и дубоко усечени потоци. Основни печат предела Малог вршачког рита даје мозаичан распоред више

типова станишта. Атрактиван изглед Вршачких планина које доминирају у равници најбоље се види са Малог вршачког рита, а најатрактивнија природна целина која се види са Вршачких планина је управо Мали вршачки рит.

Слика 92: Мали вршачки рит са Вршачким планинама у залеђини

Б) Вредновање функције и намене подручја

Према географском положају, орографском изгледу, геолошким карактеристикама, као и интересантном биљном и животињском свету, Вршачке планине представљају веома специфично природно добро од вишеструког значаја за Покрајину.

Научно-истраживачка функција

Очуваност и јединственост природних вредности пружају могућност проучавања геолошких процеса, геоморфолошких облика, карактеристичних врста и специфичних односа на контакту шумских, водених и травних станишта. Значај подручја за науку потврђен је великим бројем објављених научно-истраживачких радова.

Културно-историјска функција

Вршачке планине поседују не мали културно-историјски значај, јер је на њиховом подручју као и у ближој околини откривен већи број археолошких налазишта, од којих су нека нотирана у свим археолошким картама Европе. Ово подручје припада ширем појасу подунавља, где су у Европи настале прве праисторијске насеобине. Насеља у непосредној близини Вршца датирају из каменог доба (Кремењак). Вршачке планине су из далека препознатљиве по утврђењу из XIV

века (Вршачка кула), а позната су и бројна места везана за историјске догађаје у XVI веку (битке сељака устаника са Турцима). Манастир Месић, који се налази у непосредној близини је заштићен као споменик из XVI века. Природним вредностима доприноси особен начин живота становништва, поготово традиционално пашарење „рацким“ овцама.

Васпитно-образовна функција

Позиционирано на ободу Града Вршца, подручје поседује изузетно велик потенцијал и значај формалну и неформалну едукацију. То је оствариво како за околне основне и средње школе, тако и за универзитетске и стручне екскурзије из земље и иностранства, имајући у виду особеност појава и процеса на овом подручју и близину Вршца као полазног центра за ове активности. На Вршачким планинама је реализовано више стручних пракси и екскурзија. Студенти Географског факултета Универзитета у Београду су кроз стручну праксу током више година радили на картирању, обележавању и обнављању граница заштићеног подручја.

Функција очувања биолошке, геолошке и предеоне разноврсности

Описане карактеристике подручја потврђују изражену разноврсност у погледу природних станишта, дивљих врста, геолошких и геоморфолошких облика. Мали вршачки рит и Вршачке планине чине еколошки јединствену целину значајну за контакт популација, размену генетског материјала, као и за животињске врсте које у свом дневном или сезонском циклусу зависе од оба подручја. На тај начин се обезбеђује процес адаптације и резилијенција екосистема према климатским променама и очувањем популација ретких и угрожених дивљих врста у регионалном и прекограничном контексту. Испреплетеност међуодноса живих бића и очуваност основних ресурса истичу значај и функцију подручја у одвијању еколошких процеса и пружању широког спектра екосистемских услуга.

Функција одрживог коришћења природних ресурса

Вршачке планине заједно са Малим вршачким ритом пружају велике могућности за дугорочно одрживо коришћење шумских ресурса, одрживо пашарење са очувањем генетског фонда старих раса гајених животиња и производњу здраве хране. Могућности развоја овог простора су и у одрживом туризму везаном за биодиверзитет и аутентични предео. Уз одговарајуће стимулације и користећи постојећа искуства управљача заштићених подручја код нас и иностранству, ове активности имају велик развојни потенцијал.

* * *

Изнете одлике подручја указују да је на Вршачким планинама са Малим вршачким ритом очувано богатство живе и неживе природе и поред значајног трага који је човек оставио превођењем природне вегетације ширег подручја у обрађене пољопривредне површине.

У складу са изнетим карактеристикама, односно поступком вредновања утврђеним Правилником, подручје обухваћено овим предлогом заштите испуњава услове за II категорију - заштићено подручје покрајинског значаја.

У односу на врсту природног добра, подручје по својим природним и створеним вредностима испуњава одредбе чл. 33. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС“, 36/2009, 88/2010, 91/2010, 14/2016 и 95/2018), којим су утврђени услови за успостављање Предела изузетних одлика.

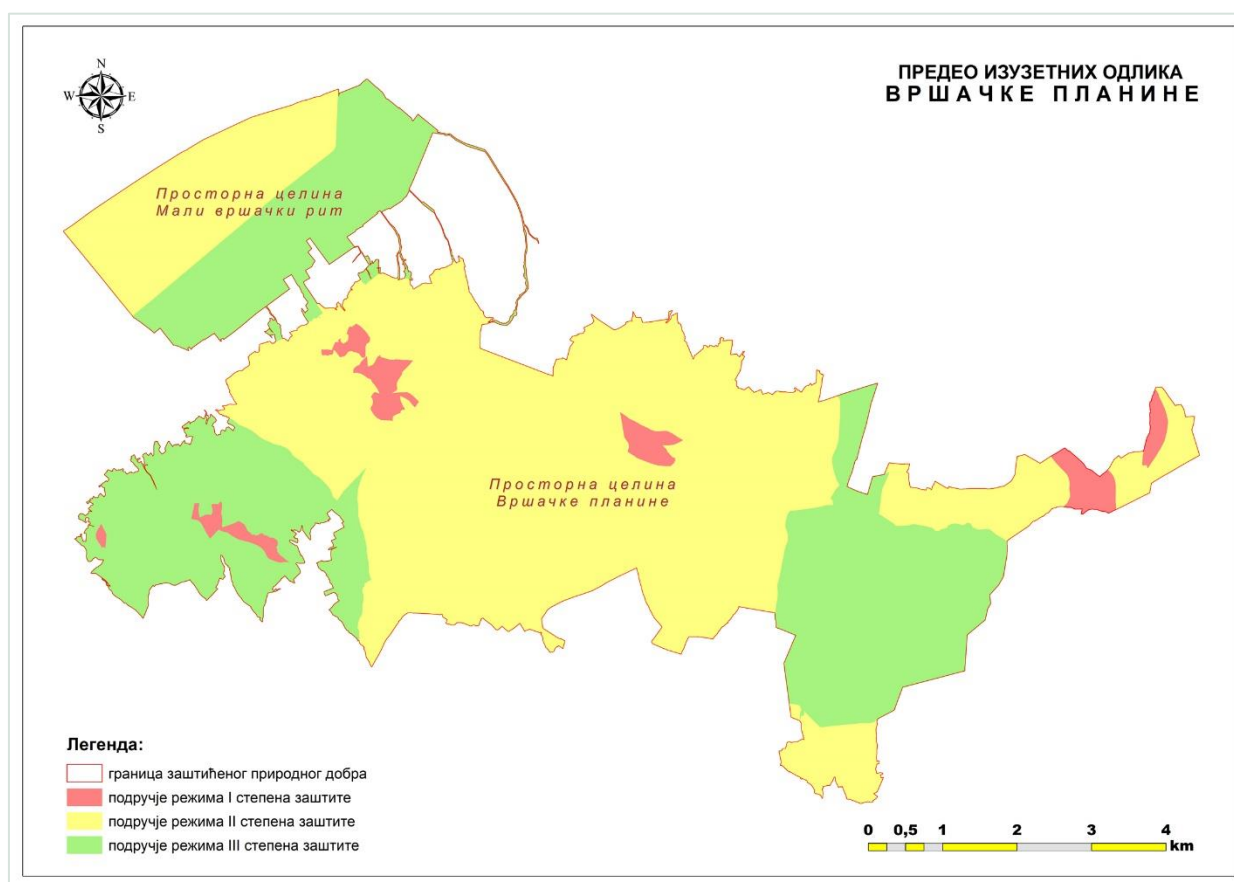
У РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ

V РЕЖИМИ ЗАШТИТЕ

На основу члана 35. Закона о заштити природе („Сл. гласник РС”, бр. 36/2009, 88/2010, 91/2010 и 14/2016), на простору Предела изузетних одлика „Вршачке планине” успостављају се следећи режими заштите: режим заштите првог (I) степена, режим заштите другог (II) степена и режим заштите трећег (III) степена.

Одређивање режима заштите унутар ПИО „Вршачке планине” извршено је према природним вредностима, потреби примене мера активне заштите за њихово очување и трајно пружање добара и услуга које локалној заједници и друштву у целини обезбеђује ово подручје.

Основа за успостављање режима и мера заштите су Уредба о режимима заштите („Сл. Гласник РС 31/2012) и члан 33. Закона о заштити природе према коме:

Карта 3: Преглед режима заштите у ПИО „Вршачке планине”

„Предео изузетних одлика је подручје препознатљивог изгледа са значајним природним, биолошко-еколошким, естетским и културно-историјским вредностима, које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

Предео изузетних одлика може бити природни предео изузетних одлика и културни предео изузетних одлика.

Природни предео изузетних одлика је подручје значајне биолошко-еколошке и естетске вредности где традиционалан начин живота локалног становништва није битније нарушио природу и природне екосистеме.

Културни предео изузетних одлика је подручје значајне предеоне, естетске и културно-историјске вредности које се током времена развијало као резултат интеракције природе, природних потенцијала подручја и традиционалног начина живота локалног становништва.

У пределу изузетних одлика забрањене су радње и активности којима се нарушавају примарне природне и створене вредности и карактер предела.“

Границе режима заштите преузете су из постојећих аката о заштити ПИО „Вршачке планине“ („Сл. лист општине Вршац“, 6/2005, 4/2006, 6/2015 и 17/2017) и ЗС „Мали вршачки рит“ („Сл. лист општине Вршац“, 10/2013 и 17/2017), уз минималне корекције настале услед дефинисања унутрашњих и спољних граница према катастарској подлози.

Укупна површина ПИО „Вршачке планине“ утврђена овом ревизијом износи 5.328,86 ha. Од тога, подручје режима заштите I степена се простире на 167,60 ha (3,1%). Под режимом заштите II степена налази се 3.342,43 ha (62,7%), а режим заштите III степена покрива 1.818,84 ha (34,1%).

V 1. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ I (првог) СТЕПЕНА

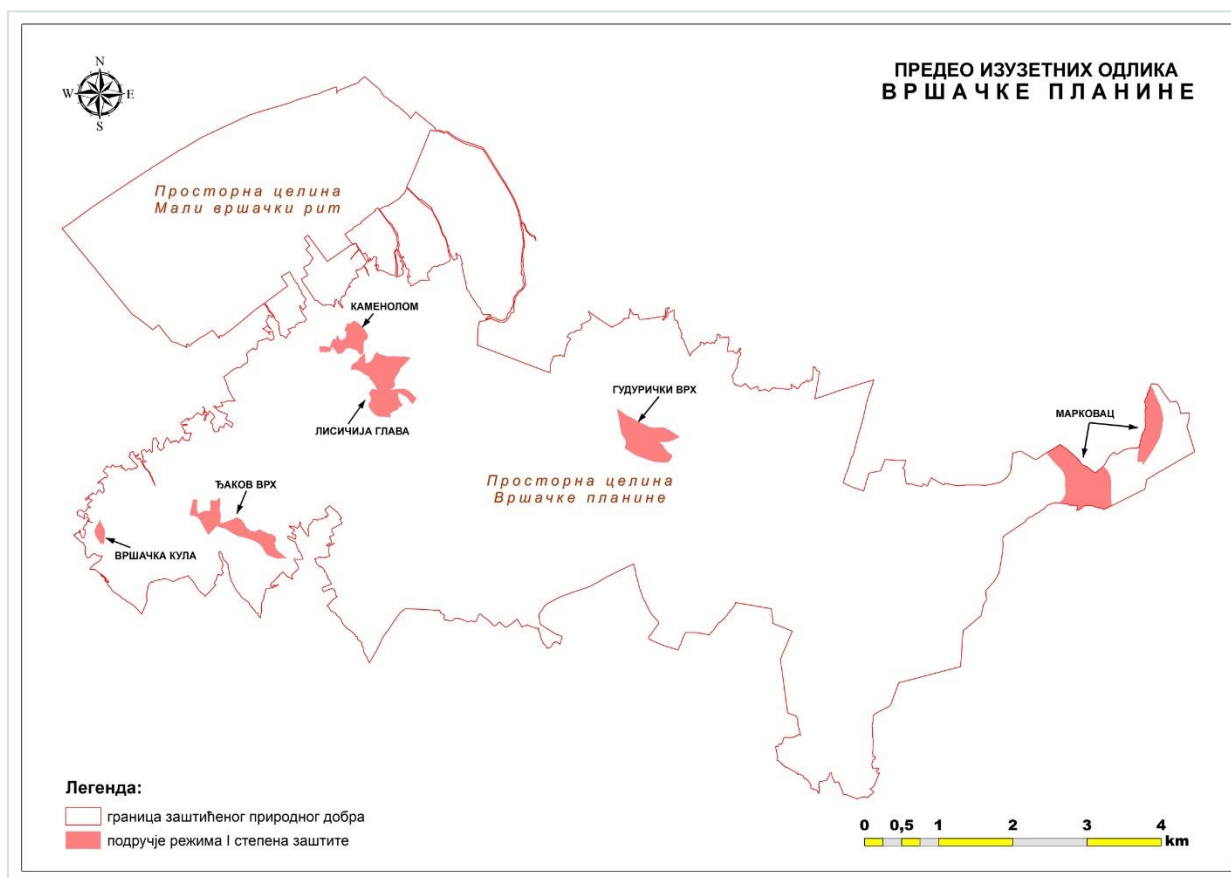
Режим заштите I степена - строга заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са изворним или мало измењеним екосистемима изузетног научног и практичног значаја, којом се омогућавају процеси природне сукцесије и очување станишта и животних заједница у условима дивљине (чл. 35. став 3. Закона о заштити природе).

Режим заштите I степена:

- 1) забрањује коришћење природних ресурса и изградњу објеката;
- 2) ограничава радове и активности на научна истраживања и праћење природних процеса, контролисану посету у образовне, рекреативне и општекултурне сврхе, као и спровођење заштитних, санационих и других неопходних мера у случају пожара, елементарних непогода и удеса, појава биљних и животињских болести и пренамножавања штеточина, уз сагласност Министарства.

У режиму заштите I степена налазе се површине које су у претходном систему заштите биле обухваћене I степеном у оквиру ПИО „Вршачке планине“ („Сл. лист општине Вршац, 6/2005, 4/2006, 6/2015 и 17/2017). Део подручја на локалитету „Каменолом“ изузет је из најстрожег режима заштите за потребе функционисања и одржавања постојећег хранилишта за птице грабљивице. Границе осталих целина које су се налазиле под строгом заштитом су уз минималне корекције прилагођене границама катастарских парцела и шумских одељења, ради дефинисања обухвата режима заштите.

Просторне целине које се налазе у Режи́му заштите I степена, идући од запада ка истоку су: Вршачка кула, Ђаков врх, Каменолом, Лисичја глава, Гудурички врх и Марковац.

Карта 4: Подручје са Режи́мом заштите I степена

V 2. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ II (ДРУГОГ) СТЕПЕНА

Режим заштите II степена - активна заштита, спроводи се на заштићеном подручју или његовом делу са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја и посебно вредним пределима и објектима геонаслеђа. У другом степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, без последица по примарне вредности њихових природних станишта, популација, екосистема, обележја предела и објеката геонаслеђа, обављати традиционалне делатности и ограничено користити природни ресурси на одржив и строго контролисан начин“ (Члан 35, ставови 4. и 5. Закона о заштити природе).

Подручје под Режи́мом заштите другог степена покрива већи део станишта ретких и угрожених врста са потребом активне заштите. Мере заштите прописују се у циљу усклађивања одрживог коришћења простора и потреба заштите природних вредности.

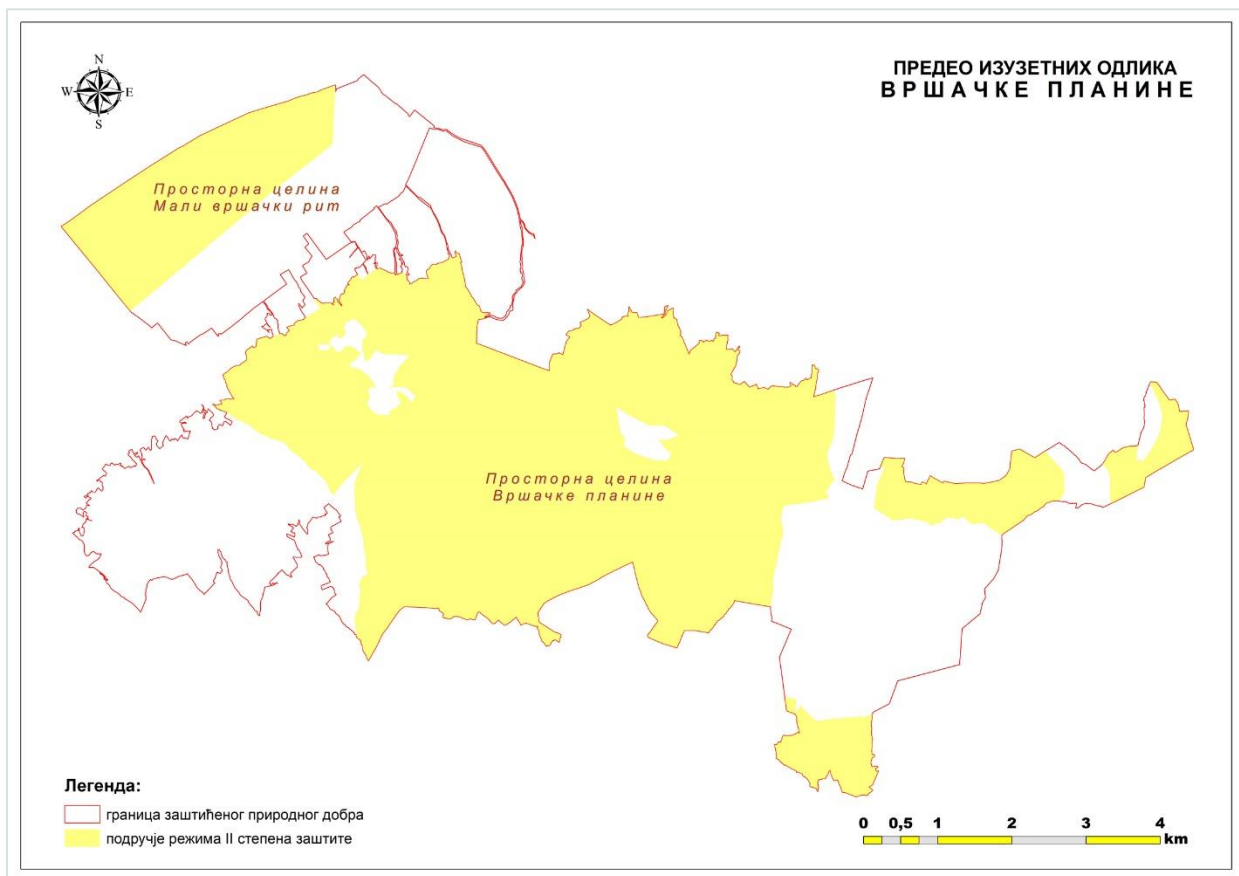
У Режи́му заштите II степена, поред мера забране за III степен,

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ:

- 1) физичко уништавање и оштећивање остењака, боравак и задржавање посетилаца на остењацима, као и било које радње које би угрозиле изглед и форму остењака;
- 2) сеча постојеће шумске вегетације на удаљености мањој од 10 m од остењака;
- 3) изградња путева и друге инфраструктуре на удаљености мањој од 50 m од остењака.

ОГРАНИЧАВА СЕ:

- 1) изградња објеката и инфраструктуре, на објекте за потребе управљања заштићеним подручјем и одрживог пашарења;
- 2) пашарење, на просторно и временски ограничене активности, у складу са капацитетом станишта и природним вредностима;
- 3) кошење, на просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;
- 4) уклањање приобалне, плутајуће и подводне вегетације, на просторно и временски ограничено за потребе ревитализације и одржавања канала, ван репродуктивног периода и хибернације водоземаца и гмизаваца и са временским размаком између два чишћења истог канала већим од 3 године, осим у изузетним ситуацијама уз одобрење надлежног органа;

Карта 5: Подручје са режимом заштите II степена

V 3. РЕЖИМ ЗАШТИТЕ III (трећег) СТЕПЕНА

Режим заштите III степена - проактивна заштита, спроводи се на делу заштићеног подручја са делимично измењеним и/или измењеним екосистемима, пределима и објектима геонаслеђа од научног и практичног значаја. У III степену заштите могу се вршити управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације и укупног унапређења заштићеног подручја, развој села и унапређење сеоских домаћинстава, уређење објеката културно-историјског наслеђа и традиционалног градитељства, очување традиционалних делатности локалног становништва, селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктурну и другу изградњу (Члан 35, ставови 7. и 8. Закона о заштити природе).

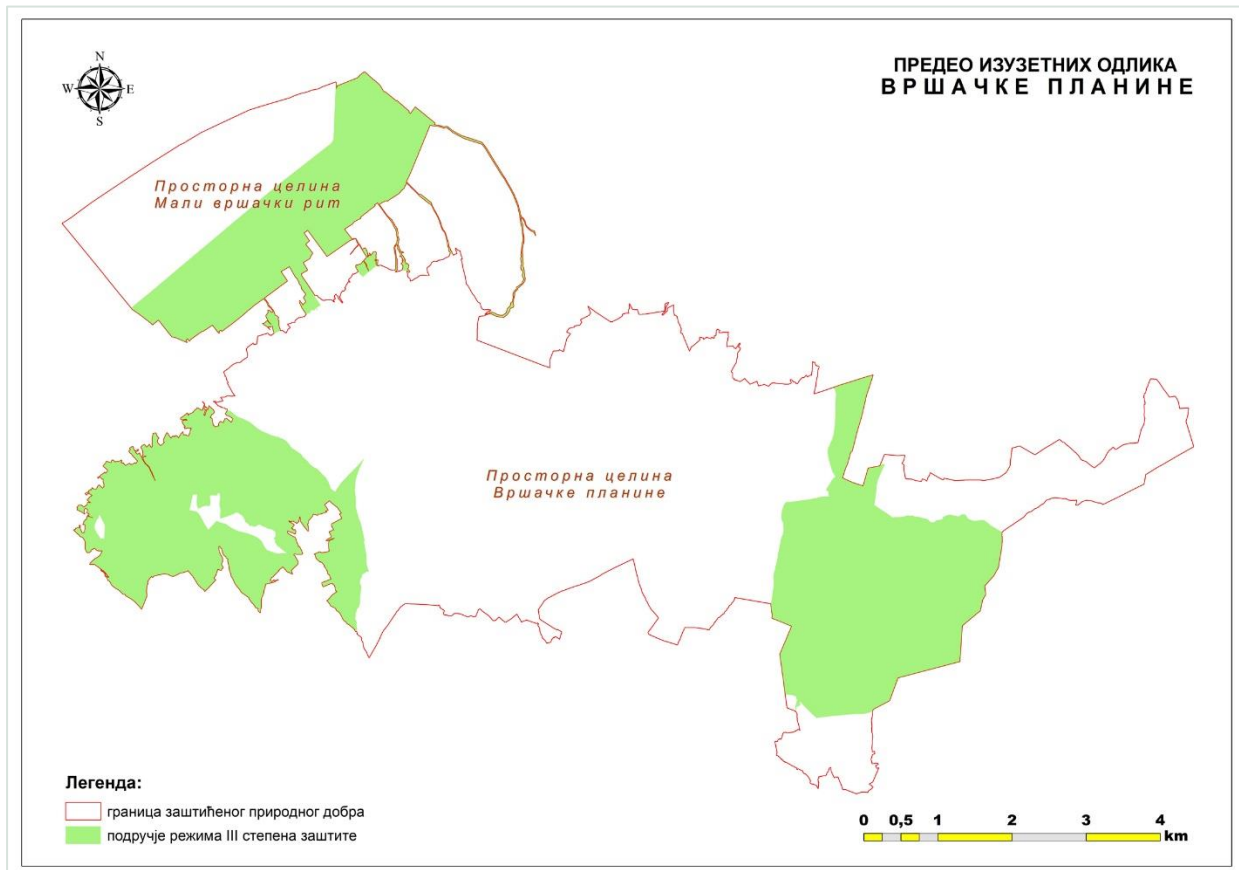
Овим режимом заштите обухваћене су просторне целине под већим утицајем човека. Основна сврха мера на овом простору је очување станишта и предела и ублажавања околних утицаја уз могућност одрживог коришћења шума, ограниченог развоја пољопривреде, туризма и коришћења природних добара.

У режиму заштите III степена,

ЗАБРАЊЕНО ЈЕ:

- 1) мењање намене простора;
- 2) извођење чисте сече осим код врсте дрвећа чија технологија обнове захтева такав вид рада (багрем);
- 3) уношење алохтоних биљних и животињских врста осим врста којима се газдује по постојећим основама и плановима у шумарству и ловству;
- 4) замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- 5) озлеђивање живих стабала постављањем ознака за обележавање правца кретања, информативних табли и других ознака;
- 6) грађење надземних енергетских и других водова;
- 7) експлоатација земље и минералних сировина; отварање каменолома и позајмишта камена и песка;
- 8) изградња производних објеката и одлагање свих врста отпадних и опасних материја;
- 9) изградња постројења за коришћење енергије ветра и инфраструктуре која би угрозила еколошке и предеоне карактеристике подручја;
- 10) изградња јавних путева;
- 11) коришћење шумских путева за јавни саобраћај;
- 12) уништавање, затрпавање, загађивање или исушивање водених и влажних станишта;
- 13) нарушавање и уништавање природних тршћака и површина под травном вегетацијом, њихово пошумљавање, преоравање и успостављање земљорадње;
- 14) лов на водену пернату дивљач;
- 15) кретање домаћих свиња на удаљености већој од 100 m од салаша;
- 16) испуштање непречишћених и непотпуно пречишћених отпадних вода;

- 17) кретање возила на моторни погон, других возила и превозних средстава изван путева, стаза и простора који су за то намењени, осим за службене потребе;
- 18) радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела.

Карта 6: Подручје са режимом заштите III степена

ОГРАНИЧАВА СЕ:

- 1) изградња објеката и инфраструктуре, на објекте и инфраструктуру за потребе управљања природним добром и одрживог коришћења подручја (превасходно туризма и рекреације, шумарства, пашарења и сл);
- 2) формирање новог грађевинског земљишта, на површине неопходне за изградњу објеката предвиђених важећом просторно-планском документацијом;
- 3) туристичке активности, на одрживе облике туризма и рекреације на за то уређеним локалитетима, објектима и стазама;
- 4) осветљавање простора, на усмерено осветљавање објеката, приземних површина и површине земљишта, туристичких садржаја и културно-историјских вредности, као и за потребе безбедности саобраћаја;

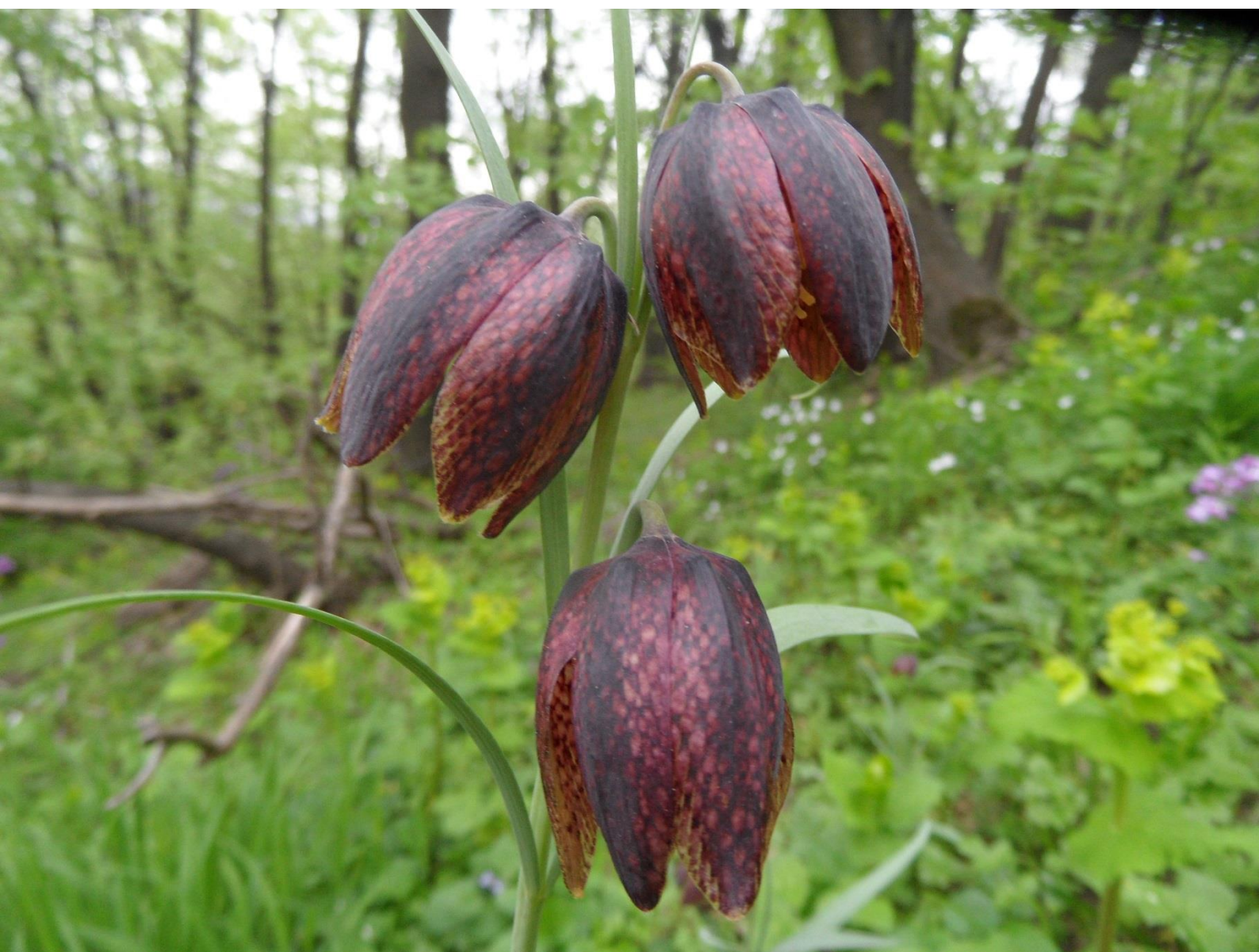
- 5) пашарење, на просторно и временски ограничене активности, у складу са капацитетом станишта и природним вредностима;
- 6) кошење, на просторно и временски ограничене активности, уз примену заштитних мера за флору и фауну;
- 7) садња и сеча дрвећа и грмља, на одрживо газдовање шумама и травним стаништима, активности за потребе ревитализације станишта и управљања природним добром, безбедности посетилаца и спречавања пренамножења паразита и патогена;
- 8) обнова и нега шума, остављањем појединачних изваљених и сувих стабала, остављањем најмање 5 старих стабала аутохтоних врста по хектару обновљене површине и фаворизовањем природне и мозаичне обнове;
- 9) примена хемијских средстава, на употребу вештачких ђубрива на обрадивим површинама, а за хемијска средства за заштиту биља уз сагласност надлежног министарства.

V 4. МЕРЕ ОЧУВАЊА И УНАПРЕЂЕЊА

Ради очувања темељних природних вредности и несметаног одвијања еколошких процеса, на којима се заснива дугорочно одрживо коришћење подручја и пружање описаних екосистемских услуга нашем друштву, у заштићеном подручју је потребно примењивати мере активне заштите у виду управљања стаништима, популацијама дивљих врста, презентацију и популаризацију природних и створених вредности. Опште мере очувања и унапређења ПИО „Вршачке планине“ су:

- 1) очување репрезентативних геолошких, геоморфолошких и хидролошких појава и одлика, биогеографских обележја подручја, предеоног, екосистемског, специјског и генског диверзитета;
- 2) очување и одржавање ливада, пашњака, влажних и водених станишта, уз спречавање неповољне сукцесије станишта и подршку традиционалном, просторно и/или временски ограниченом кошењу ливада и испаши са очувањем старих раса;
- 3) ревитализација станишта и унапређење функционалности еколошких коридора;
- 4) реинтродукција аутохтоних врста несталих са овог подручја;
- 5) активне мере заштите фауне у виду хранилишта, прелаза и пролаза за животиње, постављања изолатора, вештачких гнезда, планског уношење и неге борова на микро-локацијама за гнежђење и других мера;
- 6) планско сузбијање и замена инвазивних алохтоних врста аутохтоном;
- 7) очување и потенцирање природне мешовитости и састава шумских екосистема са значајнијим учешћем старих стабала;
- 8) потенцирање природне обнове шумских састојина;
- 9) обнова букве (*Fagus moesiaca*), белог јасена (*Fraxinus excelsior*) храста китњака (*Quercus petraea*), сладуна (*Quercus farnetto*) и медунца (*Quercus pubescens*) на потенцијалним стаништима уз очување њихових репрезентативних састојина;

- 10) превођење деградованих изданаčkih шума у виши узгојни облик са искључивом применом аутохтоних врста дрвећа са простора Вршачких планина;
- 11) замена алохтоних врста дрвећа аутохтоним врстама након завршене опходње, осим борова на микролокацијама за гнежђење заштићених врста птица;
- 12) издвајање огледних површина за обнову шума у циљу изналажења и избора оптималних метода обнове за очување биолошке разноврсности;
- 13) организовање семенске и расадничка производње аутохтоних врста дрвећа са подручја Вршачких планина;
- 14) заштита, уређивање и одржавање постојећих изворишта и појилишта према потребама унапређења станишта дивљих врста;
- 15) успостављање мониторинга врста и станишта ради праћења стања и промена природних вредности, њихове заштите, очувања и унапређивања;
- 16) презентација и популаризација природних и створених вредности;
- 17) развој туристичке понуде и система управљања активностима посетилаца;
- 18) контролисано трасирање, изградња, обележавање као и одржавање едукативних излетничких и других стаза;
- 19) уређивање подручја и изградња објеката у циљу очувања, обнављања и унапређивања природних и културних вредности и њихове презентације и популаризације у складу са режимом заштите.

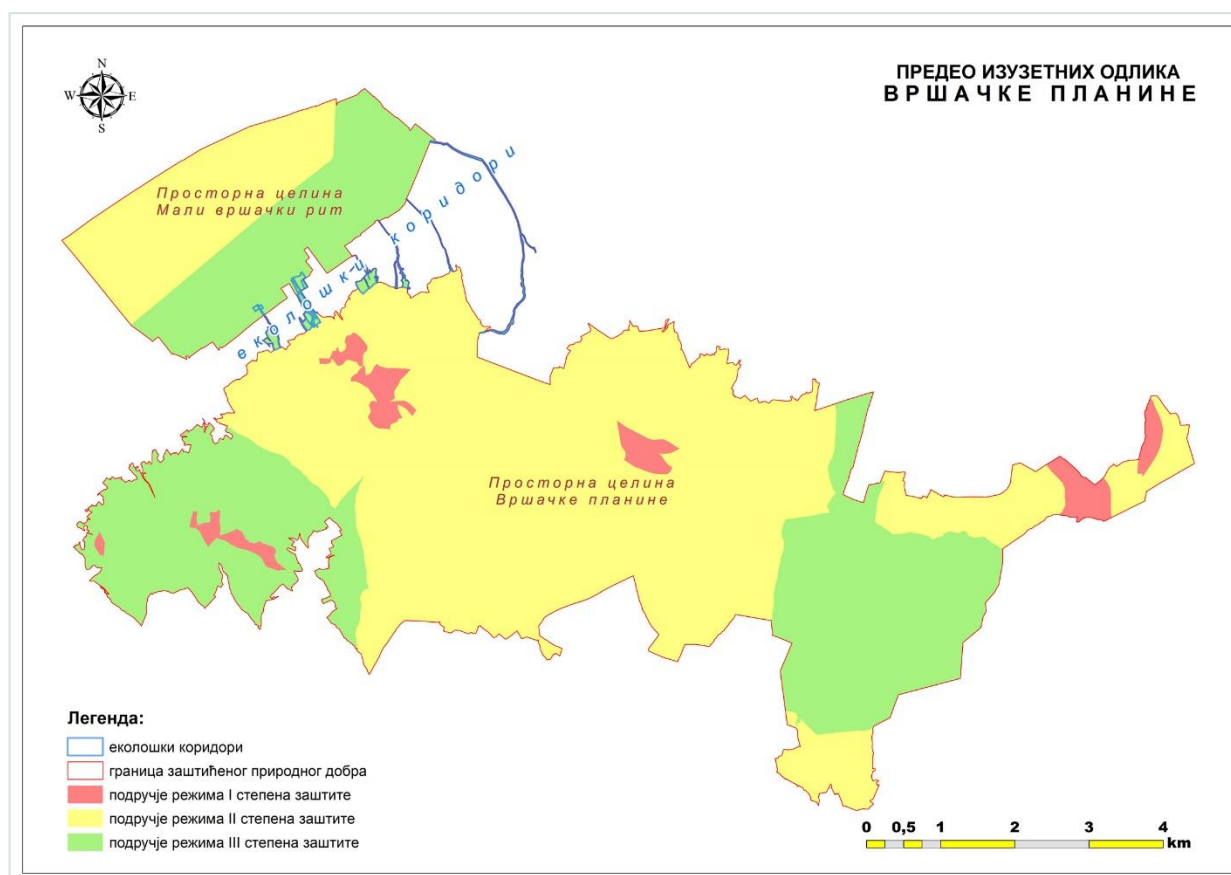
VI КОНЦЕПТ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА И МОГУЋЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

VI КОНЦЕПТ ЗАШТИТЕ И УНАПРЕЂЕЊА И МОГУЋЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

VI 1. КОНЦЕПТ ЗАШТИТЕ

Овим предлогом заштите обухваћене су две просторне целине: Вршачке планине и Мали вршачки рит. Повезане еколошким коридорима и животним циклусима дивљих врста које их настављају, оне представљају једну функционалну целину.

Њиховим спајањем, еколошким коридорима означеним на слици 93, преузимајући режиме и мере заштите прописане постојећим актима о заштити наведена два подручја, уз неопходна усаглашења садржаја студије са Законом о заштити природе, обезбеђује се боља повезаност и функционалност, као и лакше управљање заштићеним подручјем.

Слика 93: Просторне целине Вршачке планине и Мали вршачки рит са коридорима

Различитости у геоморфолошким, геолошким, еколошким, вегетацијским и другим карактеристикама ове две просторне целине, пружају веома разноврстан скуп еколошких ниша и обезбеђују опстанак врстама различитих преференција. Коридори којима су Вршачке планине повезане са Малим вршачким ритом омогућују несметано одвијање сезонских миграција и животних циклуса дивљих врста. Еколошки коридори су линијског типа и јављају се у виду ливадских и шумских екотона, укључујући и потоке који повезују ове две просторне целине.

Вршачке планине су у далекој прошлости биле у потпуности под шумским покривачем. Различитим начинима традиционалног коришћења, данас препознатим и као „обичајно право“ локалног становништва, обликован је предео. При томе су, нарочито у границама овог предлога заштите, на разним стаништима шумских асоцијација настале различите ливадско-пашњачке заједнице (Пекановић, 1991; Буторац, 2005). Иако секундарног карактера, у мозаику са шумским, травне површине увећале су флористичко богатство, вегетацијску разноликост и диверзитет еколошких ниша Вршачких планина. Њихово очување одрживим коришћењем део је концепта заштите.

Мере ограничења и забрана утврђене постојећим актима о заштити Вршачким планина и Малог вршаког рита, усаглашене са актуелним прописима и обавезом очувања биолошке разноврсти, усмерене су на најосетљивије и највредније просторе у погледу гео- и биодиверзитета. Забране уништавања остењака и сече стабала око њих, пошумљавања ливада и пашњака као станишта строго заштићених врста, уношења врста које се понашају инвазивно, представљају мере преузете из позитивних прописа којима је регулисано очување природних вредности у Републици Србији.

Мерама активне заштите, првенствено мерама управљања стаништима и врстама уз укључење корисника природних ресурса и локалног становништва, обезбеђује се интегрална заштита брдских шумских и низијских отворених (травних и мочварних) станишта. Дивље врсте, чије су различите фазе животног циклуса везане за две наведене просторне целине, на тај начин ће имати боље услове за опстанак и развој, односно дугорочно им се обезбеђује бољи конзервациони статус и очување у складу са прописима у области заштите природе.

У складу са претходно изнетим, ова ревизија заштите врши се са циљем унапређења и рационализације послова на управљању и заштити подручја.

VI 2. СМЕРНИЦЕ ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ

Смернице за очување флоре и вегетације

Шуме

Вишевековним коришћењем шуме као доминантног типа вегетације, чистом сечом са обновом дрвећа вегетативним путем, изгубљен је део природне разноврсности, производних могућности и адаптивних способности шумског покривача.

У циљу дугорочног очувања диверзитета шумских станишта, одрживог управљања и коришћења шума, потребно је повећати природност структуре и састава шумске вегетације.

Обнову шума треба вршити мозаично, на мањим површинама, применом природи-блиског газдовања и тежећи успостављању карактеристичног скупа биљака, са учешћем ретких и угрожених врста.

На стаништима шумских орхидеја је пожељно ограничити сечу тако да не захвата велике површине одједном. Чиста сеча би могла допринети исушивању и ерозији горњег слоја земљишта односно нестанку симбионтских врста гљива са којима орхидеје живе у микоризи. Уколико се орхидеја јавља у неком посебном типу шуме онда треба обнављати тај тип шуме (без подизања других типова шуме на истом локалитету).

Долинске ливаде и пашњаци

Пошто су ове ливаде делимично хидролошки условљене због превлаживања, код њих је битно омогућити несметано периодично плављење, односно забранити регулацију корита потока која би на то неповољно утицала. Како се ради о секундарним ливадама потребно је њихово редовно кошење (у јуну). Локалитети: долина потока Физеш, околина Јабланке, Гудурице (јужно од Гудурице уздижу се ка Гудуричком врху). У Малом вршачком риту потребно је, где год је то могуће, ревитализовати травна станишта претворена у оранице. Имајући у виду значај испаше за одржавање травних станишта, ову праксу треба плански подржати, у границама носивог капацитета према типу травних станишта.

Брдске ливаде и пашњаци

Пошто се на оваквим ливадама јављају багрем и потенцијално друге инвазивне врсте за очување ливада је потребна мера редовног кошења, али након 1. јула због степских врста, као и чишћење инвазивних врста. Значајнији локалитети су: на падинама у околини места Марковац, Гудурица и Сочица, код Малог Средишта, на потесима Вршачка кула, Широко било, Магарећи врх, изнад Месића и Сочице као и на неколико локалитета на северној и јужној подгорини Вршачких планина (Караула источно од Марковца на самој граници са Румунијом, Јабланка). Традиционално екстензивно сточарство је присутно на травним стаништима код Сочице, Месића и Малог Средишта. Планска испаша има значајну улогу у одржавању травне вегетације и сузбијању инвазивних биљних врста и зато је као меру активне заштите треба уградити у план управљања заштићеним подручјем.

Слика 94: Запослени ЈКП „Други октобар“ одржавају травна станишта на локалитету Гола главица. Фото: Вучановић М.

Смернице за управљање инвазивним врстама

Појаву нових и ширење постојећих инвазивних врста је потребно пратити у циљу благовремене и ефикасне контроле. Познато је да је се инвазивне врсте биљака могу искоренити са мало улагања само у раној фази инвазије. Дobar и вишеструко користан начин сузбијања инвазивних биљака је укључење локалног стаовништва у планско сузбијање (нпр. испашом, селективним крчењем изданака и млађих стабала као огревног дрвета, волонтерске акције). На већим површинама и у случајевима када то није изводиво из организационих или других разлога, зељасте врсте је могуће сузбијати кошењем, густо обрасле површине жбунастих врста тарупирањем или малчирањем са накнадним кошењем или испашом, а стабла инвазивних врста сечом са премазивањем одговарајућим транслокационим хербицидом (нпр „Гарлон“).

Смернице за очување опрашивача:

- Спречавање сукцесије отворених станишта, обрастања жбунастим и дрвенастим врстама.
- Променом пољопривредне праксе и прилагођавањем биљног покривача неопходно је утицати на испуњавање различитих захтева за гнежђењем појединачних врста опрашивача.
- Осигурати места за гнежђење у шумским стаништима и остављати мртва стабла за опрашиваче који се на тим местима гнезде;
- Потребно је обезбедити диверзитет цветних ресурса са широким спектром извора хране током периода активности опрашивача, те повећати њихову успешност у тражењу хране. Ротација усева је пожељна (утиче повољно на квалитет земљишта, сузбијање штеточина и слично);
- Повезивањем станишта помоћу цветних стаза и живица око њива, малим шумским површинама повећава се вероватноћа за колонизацију неких предела;
- Кад је реч о пољопривредним подручјима пожељно је избегавати инсектициде, поготово оне који могу контаминирати полен и нектар, јер се на тај начин спречава губитак читавих популација опрашивача.

Смернице за очување фауне риба:

На основу свих прикупљених података о ихтиофауни овог подручја и њиховим стаништима, вршење риболова и управљање рибиљим врстама у смислу Закона о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда није сврисходно. Заштиту риба и њихових станишта је потребно вршити у складу са одредбама Закона о заштити природе и акта о проглашењу заштићеног подручја. Риболов треба забранити на целом заштићеном подручју.

Подручје Вршачких планина и Малог вршачког рита има значајну улогу у процесима реколонизације рибиљим врстама узводнијих делова тока (на подручју Вршачких планина) при повољним хидролошким условима, као и у периоду репродукције рибиљих врста (за мрест риба), те је неопходно очувати природност и функцију коридора свих водотока овог подручја.

У склопу праћења природних вредности заштићеног подручја, посебну пажњу треба обратити на рибље врсте.

Уређење водотокова, као и сви радови на водотоцима су могући према посебним условима заштите природе.

Смернице за очување гмизаваца и водоземаца

За очување ове две групе организама су у основи потребне три мере:

- Очување различитих типова водених и влажних станишта.
- Очување шумских станишта.
- Повезивање подручја Вршачких планина и подручја Малог вршачког рита коридорима који би обезбедили безбедну миграцију између различитих типова станишта.

Да би се ово постигло потребно је:

- искључити све облике загађења вода, контролисати и очувати њихов квалитет;
- забранити односно строго контролисати употребу пестицида и минералних ђубрива на обрадивим површинама које се налазе у непосредном окружењу влажних станишта;
- ревитализовати влажна станишта;
- строго контролисати све водопривредне радове и захвате како њихово извођење не би нарушило водни режим станишта строго заштићених и заштићених врста;
- забранити водопривредних радова у току репродуктивног и хибернацијског периода строго заштићених и заштићених врста;
- одговарајуће управљање постојећим каналима (забрана преоравања пољопривредних површина до саме ивице канала, забрана употребе хемијских средстава на минимум 30m од ивице и обале канала, забрана одлагања органског и неорганског (одбачена амбалажа пестицида и неорганских ђубрива) отпада уз/у канале, контролисано пашарење и кошење ивица и обала канала, забрана бетонирања обале).
- сеча стабала не треба да буде у рано пролеће и касну јесен, т.ј. у време миграција водоземаца (ако мора, захтева додатну опрезност);
- пожељно је да се сеча стабала изводи зими;
- вршити стални мониторинг строго заштићених врста;
- изловљавати алохтоне предаторске врсте риба;
- популаризовати заштиту станишта и врста, посебно кроз едукацију локалног становништва.

Шумска станишта су од посебног значаја за фригорибилне врсте, односно врсте која преферирају влажну и хладнију микроклиму.

Одговарајућом заштитом водоземаца и гмизаваца, као кишобран врста, биће обухваћене и бројне друге, мање познате и тешко уочљиве врсте, а које живе на истим стаништима.

Слика 95: Појилиште за дивљач и станиште за водоземце након чишћења - Вршачке планине

Смернице за очување фауне птица

У циљу очувања јединствене фауне птица на Вршачким планинама и Малом вршачком риту, потребно је интегрално заштити цео простор као једну недељиву целину и управљати њиме на начин да се обезбеди одговарајућа заштита отворена травних станишта (ливаде и пашњаци) и старих шума и посебно разноликости предела. Неопходно је обезбедити несметано комуницирање врста између брдовитих делова Вршачких планина и долина у Малом вршачком риту, успостављањем и одржавањем одговарајућих коридора.

Потребно је применити активни приступ заштити фауне птица Вршачких планина и Малог вршачког рита, као и стално управљање њиховим стаништима. Неопходна је интегрална заштита шумовитих брдовитих и травних раничарских делова подручја ради обезбеђивања адекватне заштите појединих врста које простор користе у различитим периодима годишњег животног циклуса. Читав низ мера активне заштите станишта и ретких врста, који је започет са проглашењем заштите Вршачких планина 2005. и Малог вршачког рита 2013, потребно је наставити. Изграђено је 2006. наменско хранилиште за крупне птице грабљивице на напуштеном каменолому испод Лисичје главе где се храна износи два пута месечно (појављују се *белорепан*, *крсташ* и *гавран*). Постављено је више од 100 дупљи различитих димензија за сове (*дугорепа сова*, *шумска сова*, *ћук*), које се користе и од стране птица и сисара. Извршено је чишћење појединих зараслих ливада и пашњака на јужним и северним благим падинама, код Месића и Малог Средишта. Санирана су стара појилишта и изворишта. Организовани су бројни радни и образовни волонтерски кампови. Треба у будућности обезбедити очување преосталих старих шума и остењака, ливада и пашњака, преводити деградиране шуме пањаче у високе семенске шуме, успоставити коришћење ливада и пашњака кроз кошење и/или традиционално одрживо сточарство, одржавати формирано хранилиште за грабљивице и постављене вештачке дупље за сове и певачице. Потребно је едукацијом пољопривредника и ловаца смањити опасност од тровања и недозвољеног убијања птица. Изградњом туристично-едукативне инфраструктуре треба обезбедити могућност посматрања ретких врста птица и њихов мониторинг.

Слика 96: Постављање кућица за сове.

Смернице по врстама птица:

Модроврана

У циљу стабилизовања гнездеће популације модровране потребно је постављати вештачке дупље за гнежђење.

Прдавац

у репродуктивном периоду је неопходна забрана кошења влажних ливада и изнемиравања, као и промена повољног водног режима

Дугорепа сова

У недостатку природних дупљи користи напуштена гнезда грабљивица (јастреба и мишара). Предлаже се формирање мреже вештачких кућица и њихово одржавање, као и заштита стабала са пуном биолошком зрелашћу, посебно натрула са дупљама.

Орао кликташ

Потребно је сасвим редуковати узнемиравање, посебно шумске радове, сточарство и лов, у широком кругу око регистрованих гнездилишта у репродуктивном периоду.

Орао змијар

у смислу мера заштита треба му посветити посебну пажњу. Гнездеће локације држати у тајности и обуставити сваку сечу шума у непосредној околини. Отворени терени око брдовитих шума, од суштинског су значаја за исхрану ове врсте. Имајући у виду да за гнежђење ова врста преферира четинаре, потребно плански уносити борове, групимично на погодним микро-локацијама, са посебним акцентом на Вршишор, Гудурички врх, Кулмеа маре и Орлово брдо према Ватину.

Осичар

Као мере заштите неопходно је редуковати или потпуно спречити узнемиравање парова за време гнездења (V-VII месец), посебно шумски радови у близини гнезда. Поједине птице редовно из шума долећу на ободне отворене терене и прогале како би тражиле храну, пре свега гнезда са саћем пчела и оса, због чега је важно очувати мозаичност станишта.

Црна рода

Од мера заштита предлаже се обустава сече старих шума на ужим локацијама репродукције и спречавање узнемиравања од стране ловаца (у околини постојећих гнездилишта постављено је више ловачких чека). На Малом вршачком риту је потребно очувати депресије са водом и влажне ливаде, које су од посебног значаја за исхрану одраслих птица и за боравак јединки у миграцији.

Смернице за очување фауне сисара

Обзиром на присутна станишта и имајући у виду да представници слепих мишева (Chiroptera) представљају строго заштићене врсте у Србији, посебну пажњу треба посветити очувању арбориколних врста љиљака. Наиме, највећи проценат шума Вршачких планина предмет је редовног газдовања, при коме се не остављају стара стабла са дупљама, неопходна за опстанак ових животиња. Стога је у конципирању будуће заштите, у свим шумама, независно од зоне и опредељеног степена заштите, кроз одговарајуће програме очувања станишта и управљања

популацијама присутних врста љиљака потребно прописати конкретне мере унапређивања станишних услова (постављање кућица, остављање старих стабала у одговарајућем распореду и броју по јединици површине, зависно од типа шумске заједнице). Значајан сегмент будуће заштите су истраживања и мониторинг ове групе териофауне.

Основна мера очувања текунице (*Spermophilus citellus*) и слепог кучета (*Spalax leucodon*) је коришћење пашњака, било испашом или кошењем. У том смислу потребно је спречити промену намене ових површина, односно њихово претварање у обрадиво, или шумско земљиште, као и изградња било каквих објеката становања (укључујући и изградњу викендица) или индустријских и других постројења. У програмима заштите и развоја природног добра посебну пажњу треба посветити истраживању и заштити текунице и слепог кучета.

Све врсте из групе месоједа, као животиње на врху трофичке пирамиде и стога веома важни у функционисању присутних екосистема, захтевају у будућем управљању и старању о заштићеном природном добру, посебну пажњу. То подразумева перманентно праћење, као и заштиту њихових популација и јединки.

На нивоу предела, за очување и унапређење горе наведених природних вредности потребно је:

- Обезбедити откуп и замену деградираних површина у циљу рестаурације станишта и формирања заштитних појасева;
- Применити зонални распоред активности и садржаја, почев од границе заштићеног подручја, у складу са потребама очувања биодиверзитета и квалитета животне средине;
- Спречити подизање надземних водова, ветрогенератора, торњева, предајника и других високих структура, посебно на изложеним местима и локалитетима са интензивним прелетом птица и слепих мишева;
- Очувати постојећу структуру предела, коју чине природни, културни и духовни градивни елементи.

Смернице за управљање водама и хидромелиоративне радове

- Израдити Пројекат ревитализације водног режима на подручју Малог вршачког рита у циљу успостављања редовног режима плављења и исушивања у складу са природном динамиком, Препоручује се коришћење природне депресије за повремено испуштање и одлагање великих вода са циљем ублажавања поплава;
- Кључна планска јединица је слив те је потребно исти користити као основну јединицу простора у планирању и управљању водним ресурсима. Приликом планирања и управљања водним ресурсима треба сагледати и јасно навести реалне процене могућих последица које ће настати услед предузимања пројектованих хидротехничких и/или других активности;
- Успоставити хидроморфолошки мониторинг у складу са Оквирном директивом о водама;
- није дозвољено одржавање канала паљењем вегетације у, поред и на косинама канала;
- искористити сваку могућност задржавања воде која отиче одводњавањем на сливном подручју; требало би много чешће користити несистематично и делимично одводњавање;
- забрањене су све мелиоративне активности којима је циљ даље одводњавање влажних станишта;

- неопходно је заштитити даље угрожавање квалитета подземне воде због њиховог подземног истицања у површинске токове.

Смернице за праћење квалитета животне средине

На заштићеном подручју и у зони утицаја није успостављено континуално праћење квалитета животне средине.

Према подацима из Локалне стратегије развоја Града Вршца до 2020 (2016), мерење квалитета ваздуха вршена су у граду Вршцу, у зони градског центра и у индустријској зони. На основу трогодишњег мониторинга закључено је да је ваздух у Вршцу углавном угрожавају чађ и укупне суспендоване честице.

На основу процене ЛЕАП тима за ваздух, дефинисани су потенцијални загађивачи у граду: фармацеутска индустрија - концерн „Хемофарм“, фабрика за производњу дрвене амбалаже „Визард“, млин „Житобанат“, хемијска индустрија „Вrхol“, кондиторска индустрија „Банат“ и „Swisslion“.

У циљу сагледавања степена загађивања ваздуха околине и сагледавање опасности која у погледу загађивања представљају емитери котларница потребна су редовна мерења емисије штетних гасова из наведених топлана.

За све локалитете на којима се врши експлоатација минералних сировина, неопходно је организовати праћење стања квалитета животне средине у зони утицаја на заштићено подручје.

VI 3. МОГУЋЕ ПЕРСПЕКТИВЕ ОДРЖИВОГ РАЗВОЈА

Национална стратегија одрживог развоја („Сл. гласник РС“, 57/2008) дефинише одрживи развој као „циљно оријентисан, дугорочан, непрекидан, свеобухватан и синергетски процес који утиче на све аспекте живота на свим нивоима“. Одрживи развој подразумева израду модела који на квалитетан начин задовољавају друштвено-економске потребе и интересе грађана, а истовремено уклањају или знатно смањују утицаје који прете или штете животној средини и природним процесима. С обзиром да се заштићена подручја издвајају за заштиту као подручја од општег јавног интереса и проглашавају у складу са Законом о заштити природе, као и доношењем посебног акта који регулише заштиту, одрживи развој у њима усмерен је према трајном очувању и унапређењу природних вредности због којих је заштита успостављена. Ни једна активност која се одвија на овом простору не може да има такав карактер да трајно угрожава природне вредности или доводи до њихове деградације или нестанка.

Стратешки документи који представљају платформу одрживог развоја овог подручја су:

- - Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије са акционим планом (2010-2017) („Сл. гласник РС“, бр. 13/11);
- - Национална стратегија одрживог развоја („Сл. гласник РС“, 57/2008);
- - Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса („Сл. гласник РС“, 33/2012);
- - Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС“, 59/2006);

- - Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године („Службени гласник РС”, 85/2014);
- - Стратегија развоја туризма („Сл. Гласник РС”, 98/2016.)
- - Локална стратегија развоја Града Вршца до 2020 (Градска управа Града Вршца, 2016);
- - Локални еколошки акциони план – ЛЕАП („Green Pro”, 2016),

Стратегија одрживог развоја и Стратегија биолошке разноврсности представљају документе на чијим принципима се базира очување биодиверзитета и квалитета животне средине за потребе одрживог развоја подручја.

Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара представља један од најзначајнијих стратешких докумената у Националној стратегији Србије за приступање Европској унији. Овом стратегијом су шуме и шумски екосистеми препознати као најзначајнији биоеколошки ресурс и најсвестранији чинилац обновљивих природних ресурса који, поред директног социо-економског значаја (кроз продукцију биомасе као основне сировине механичке и хемијске прераде дрвета), истовремено представљају екосистеме од непроцењивог значаја у заштити природе и регулацији квалитета животне средине.

Стратегијом развоја шумарства Републике Србије шуме се наводе као најзначајнији извор биолошког диверзитета. Препозната је кључна улога шума у одржавању еколошких процеса и еколошке равнотеже на локалном, националном, регионалном и глобалном нивоу штитећи осетљиве екосистеме, сливове и изворишта вода, и представљајући „складиште” биолошких ресурса и генетског материјала неопходног за производе биотехнологије. У поглављу Стратегије "3.1. Шуме у заштићеним природним добрима", наводи се: „Концепт одрживог газдовања шумама у потпуности се мора применити у газдовању шумама у заштићеним природним добрима.”

Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије наводи посебну групу мера за очување природе. Мере агроеколошке подршке (органска производња, заштита биодиверзитета, заштита вода итд.) укључиваће компензациона плаћања за пропуштenu добит због бриге о животној средини, посебно за пољопривредна газдинства и подручја која имају капацитет да понуде ове производе и услуге. Политика подршке у наредном периоду постепено ће преузимати обресе система хармонизованог са ЕУ, што захтева јачање капацитета администрације у домену спровођења и мониторинга агроеколошких схема. Као један од праваца развоја пољопривреде је развој интегралне и органске производње. Органска биљна производња је најзаступљенија управо у АП Војводини (72% укупне површине под органском производњом). У заштићеним подручјима органска производња има додатни подстицај као пракса која је истовремено у функцији очувања природних вредности подручја.

Стратегија развоја туризма („Сл. Гласник РС”, 98/2016.) указује на велик значај и потенцијал заштићених подручја за развој туристичке понуде. У том смислу, указује на

потребу међуескторске сарадње и подршке у процесу проглашења нових заштићених подручја, јер је „ниво заштите у Републици Србији далеко испод просека земаља конкурената”.

Локална стратегија развоја Града Вршца до 2020 и Локални еколошки акциони план (ЛЕАП) нису посебно разматрали могућности одрживог развоја унутар заштићених подручја. Измештање урбаних садржаја, постојећих радних зона и депонија из непосредног окружења заштићеног подручја није планирано.

Основни плански документи којима су одређени намена и развој подручја су Просторни план Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 88/2010) и Регионални просторни план АП Војводине („Сл. лист АПВ“, бр. 22/11).

Важећи просторни план јединице локалне самоуправе је Просторни план општине Вршац („Службени лист општине Вршац“ бр. 16/15), као плански документ нижег реда, који ближе разматра предметно подручје. За цитирани ППО Вршац Покрајински завод за заштиту природе је издао Решење о условима заштите природе под бројем 03-1383/2 од 25.12.2013. године. Кроз услове су дефинисане најважније мере заштите и очувања природних вредности на основу аката о заштити природних добара у обухвату Плана и законске регулативе са подзаконским актима о заштити врста и станишта. Површине под Пределом изузетних одлика „Вршачке планине“ и Заштићеним стаништем „Мали вршачки рит“, односно заштићеним подручјима у време израде тренутно важећег ППО Вршац (2015), углавном су под шумским и пољопривредним земљиштем за које није планирана промена намене у правцу интензивнијег коришћења простора. Одрживо коришћење ових површина заснива се на секторским плановима и основама у шумарству, ловству и водопривреди, обрађеним у поглављу II ове Студије.

У току је израда Просторног плана подручја посебне намене предела „Вршачке планине“, којим ће се ближе одредити намена простора ПИО „Вршачке планине“ са урбаним и пољопривредним површинама у окружењу заштићеног подручја. Обрађивач је Завод за урбанизам Војводине, док је Покрајински завод за заштиту природе укључен у израду Плана. Нацрт Плана треба да се заврши и усвоји 2019. године.

Екосистемске услуге и социо-економски значај подручја

Осим лако мерљивих, директних економских користи од шумских сортимената, ловне дивљачи и других производа исказаних у пословању корисника природних ресурса, подручје је изузетно важно и за пружање других добара и услуга. Према новијој класификацији добра које људима обезбеђује жива природа обухваћена су термином "екосистемске услуге" (WRI, 2005). Постоји више подела екосистемских услуга и добара (Mantau et al., 2007), али се, генерално, могу препознати четири основна типа екосистемских услуга шумских подручја (UN, 2005): услуге снабдевања (дрво, храна, сировине, генетски ресурси), регулационе услуге (регулација климе, квалитета воде, ерозије, полинације) подржавајуће услуге (биогеохемијски циклуси кружења воде и материје) и културне услуге (духовни и естетски доживљај, рекреација, неформална едукација). Појам и значај екосистемских услуга препознат је и уграђен у националне стратегије новијег датума, као што је Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса и добара („Службени гласник РС“, број 33 од 15. априла 2012.).

Очување биодиверзитета је предуслов у дефиницији одрживог коришћења шума (MCPFE, 1993). Мишљења о улози биодиверзитета у сложеном комплексу природних процеса који утичу на појединачне екосистемске услуге су подељена (Naeem et al. 2002), али савремена истраживања потврђују смањену функционалност деградираних екосистема, што се одражава и на квалитет екосистемских услуга као и на моћ адаптације живих система (REC&ECNC, 2008). У условима климатских/станишних промена стабилност и продуктивност шума се нарушава са смањењем отпорности према негативним утицајима (Tabaković –Tošić et al., 2010).

Економским вредновањем наведених и других екосистемских услуга по јединици површине (De Groot et al., 2012), утврђено је да шумска подручја друштву пружају читав спектар екосистемских услуга, што потврђује потребу очувања ових шума и забрану превођења у друге намене. Ово је посебно значајно имати у виду приликом израде планских докумената, јер су шуме изложене

великим притисцима за формирање/проширење грађевинског земљишта. Насупрот оваквој пракси, у многим земљама Европске уније се одрживим коришћењем и обнављањем еколошких процеса повећава укупна добробит које друштву пружа једно подручје.

Од обезбеђујућих екосистемских услуга, осим дрвета, могу бити значајни приходи од меса дивљачи током лова. Лов и ловни туризам **генеришу значајне приходе** (Redford and Mockrin, 2005) **који се могу користити за управљање заштићеним подручјима** а такође **могу допринети развоју локалне заједнице**. Регулационе екосистемске услуге подразумевају контролу глодара од стране неких карниворних врста (лисица, ласица, дивља мачка). Карниворне врсте сисара, посебно оне које се хране ситним сисарима (глодарима), имају једну од најзначајнијих улога у регулацији бројности глодара. Богатство различитих шумских и нешумских типова станишта, обликованих вишевековним традиционалним коришћењем простора пружа добру основу за едукацију, рекреацију, духовни доживљај и уживање у природи, односно културне екосистемске услуге. Ове екосистемске услуге се такође могу остварити и кроз ловни туризам.

Готово све делатности које се одвијају у заштићеном подручју зависе од очуваности и одрживог коришћења природних ресурса. У наредним поднасловима приказује се део развојних могућности подручја по делатностима.

Одрживо газдовање шумама

Основни правни акт којим је регулисано газдовање шумама Републике Србије је Закон о шумама („Службени гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012, 89/2015). Чланом 3. овог Закона наводи се: „Овим законом обезбеђују се услови за одрживо газдовање шумама и шумским земљиштем као добром од општег интереса, на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује њихова производна способност, биолошка разноврсност, способност обнављања и виталност и унапређује њихов потенцијал за ублажавање климатских промена, као и њихова економска, еколошка и социјална функција, а да се при томе не причињава штета околним екосистемима“. У складу са чл. 6. Закона о шумама: „Шуме у заштићеним природним добрима имају приоритетну функцију шума са посебном наменом“, а чланом 20. истог Закона, за шуме за које се доносе основе и програми, израђују се петогодишњи пројекти коришћења осталих шумских производа и десетогодишњи пројекти коришћења осталих функција шума. Цитиране правне одреднице усмеравају газдовање шумама ка очувању темељних природних вредности и функционалности екосистема. Сходно примењујући Закон, коришћење шума у заштићеним подручјима обавезује на одрживо, планско газдовање шумским и нешумским типовима станишта, односно комплексом природних станишта које чине целину на нивоу предела.

Правилником о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр. 35/2010), прописане су мере очувања приоритетних шумских и других типова станишта. Цитираним Правилником прописано је очување природности састава и структуре шума кроз мере обезбеђења учешћа старих и сувих стабала, стабала са дупљама, обнову шума са остављањем мањих непосечених површина (групације стабала едификаторских врста), очување рубова шума као и управљање типовима шумских станишта у складу са сертификацијом шума. Наведене мере представљају темељ очувања биолошке разноврсности шумских екосистема.

Шуме којима газдује ЈП „Војводинашуме“ обухваћене су сертификатом о одрживом газдовању шумама (SGS-FM/COC-005064), који се заснива на испуњењу 10 „FSC“ принципа („Forest Stewardship Council“), са 56 критеријума одрживости. Уласком у систем сертификације одрживог

газдовања шумама (од 2007. године), у дотадашњем секторском планирању поступно се повећава партиципација других корисника простора, већи значај придаје се заштити природе и потребама локалног становништва. Као процес који пролази кроз периодичне ревизије, сертификација шума пружа могућност бржег прилагођавања постојеће праксе актуелним еколошким, економским и социјалним приликама. Шуме које су реституцијом враћене верским организацијама нису у систему сертифициваног газдовања шумама. Очување природних вредности ових шума реализује се имплементацијом наведених општих законских мера за очување биолошке разноврсности шумских екосистема.

Према 6. принципу одрживости (Утицај на околину): „Газдовање шумом мора очувати биолошку разноврсност и с њом повезане вредности, водне ресурсе, земљиште и јединствене и осетљиве екосистеме и пејзаже, те тиме одржати еколошке функције и целовитост шуме“. Сертификат садржи неколико важних мера за очување биолошке разноврсности и природних вредности у целини, од којих су посебно значајне мере везане за састав и структуру шума, успостављање заштитних („buffer“) појасева и очување високо-вредних шумских екосистема („High Conservation Value Forests“).

Намена одређеног процента површина репрезентативних природних и блиско-природних шума и других типова станишта, за површине високих конзервационих вредности („High Conservation Value Forest“, „High Conservation Value Area“), такође подржава очување ретких врста и угрожених типова станишта. Даљим развојем сарадње организације шумарства и заштите природе могу се за ову сврху издвојити површине које најбоље одражавају карактер и природне вредности подручја.

Утврђивањем листе ретких и угрожених врста („RTE“ листа), картирањем њихових станишта, успостављањем заштитних појасева око њихових гнезда/легла у току репродукције, као и едукацијом запослених, решавају се међусекторски конфликти и смањује непотребна дистурбација заштићених дивљих врста (избором одговарајућих транспортних праваца, динамиком шумских радова у складу са осетљивошћу простора и сл.).

Одрживи развој ловства

Дивљач пружа вишеструке користи. Са једне стране, обезбеђује обновљиве и еколошки здраве производе а са друге има важну улогу у економској добити. Простор заштићеног подручја пружа повољне услове за узгој дивљачи и развој ловства и ловног туризма. Усвојеном Стратегијом развоја ловства у ЈП „Војводинашуме“ до 2025. године (<http://www.vojvodinasume.rs/ponuda/lovstvo-turizam>) „обезбеђује се одрживо газдовање популацијама дивљачи и њихових станишта и доследно спроводи Европска повеља о лову и биолошкој разноликости (European charter on hunting and biodiversity, 2007), и препорука бр.128, о начину и обиму коришћења фондова дивљачи којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, прехранбена способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства“. У ловишту посебне намене „Вршачке планине“ гајене врсте ловне дивљачи су срна, дивља свиња и зец. Иако је ово подручје веома интересантно за развој ловног туризма у досадашњем периоду искоришћен је веома мали део потенцијала. Зато је крајем марта 2018. године у завршено ограђивање дела ловишта површине 300 ha. Ограђивање је извршено у циљу повећања бројности и стабилизације популације дивљих свиња. Уношење матичног фонда дивљих свиња планирано је из фондова дивљих свиња других ловишта ЈП „Војводинашуме“. У циљу развоја ловства и ловног туризма планирано је, током 2019. године, уношење 50 јединки јеленске дивљачи односно реинтродукција јелена. Овим пројектом би се обезбедило да се на простор Вршачких планина после 60 година врати јелен.

Реинтродукција јелена, поред развоја ловства и ловног туризма, представља значајан допринос укупном биодиверзитету на овом простору.

Одрживо управљање водама

Један од најзначајнијих алата водне политике данас је Оквирна директива о водама – (Water Framework Directive – WFD 2000/60/EC) којом се утврђују принципи управљања водним ресурсима у Европској унији (ЕУ). Оквирном директивом о водама утврђено је да земље чланице ЕУ морају израдити планове управљања речним сливовима за свако сливно, односно водно подручје. Ови планови представљају кључни документ планирања управљања водама којим се постављају специфични циљеви и мере којима се они могу достићи.

Најважнији закон у области управљања водама је Закон о водама ("Сл. гласник РС", бр. 30/2010, 93/2012 и 101/2016). Уз наведени закон, од значаја за целину области управљања водама су и закони из области заштите природе и заштите животне средине Закон о водама генерално уважава захтеве Оквирне директиве о водама, (EU/WFD – Water Framework Directive, 2000/60/ EC), али не омогућује суштинско интегрално управљање водама у смислу простора. Управљање водама по Закону је интегрално у смислу обухватности законског текста, док је у просторном смислу стање непромењено у односу на претходно.

Основни недостатак правног оквира Републике Србије у области управљања водама је недовољно изграђен систем подзаконских аката у вези Закона о водама, као и недостатак надлежности у фактичком спречавању загађивања вода, које је као водна делатност најнеразвијенија. Општи недостатак правног оквира је застарелост и/или непостојање планских докумената, односно запуштеност области управљања водама.

Управљање водама у Србији треба да се одвија кроз израду и спровођење кључних планских докумената: Стратегије управљања водама на територији Републике Србије (Стратегија) и Плана управљања водама за слив реке Дунав, Планова управљања водама за водна подручја (План управљања водама), као и плановима којима се уређује заштита од штетног дејства вода, и то: план управљања ризицима од поплава, општи и оперативни план за одбрану од поплава, као и планови којима се уређује заштита вода (план заштите вода од загађивања и програм мониторинга). Године 2017. је донесена Стратегија управљања водама на територији Републике Србије до 2034. године ("Сл. гласник РС", бр. 3/2017), док је други плански документ, односно План управљања водама, још увек у процедури доношења. Исто се односи и на осталу наведену планску документацију, осим Уредбе о утврђивању општег плана за одбрану од поплава за период од 2012. до 2018. године, који је донесен без услова заштите природе.

Проблем заштите од поплава је актуелан у Војводини, с обзиром на учестале појаве великих вода на бројним водотоковима. Чињеница да се учесталост поплава повећава, а пораст штета интензивира, објашњава се климатским променама, урбанизацијом и утицајем других природних и антропогених фактора. Ризик од поплава се додатно повећава услед климатских промена, као и услед разних антропогених утицаја, као што је смањење ретензионог капацитета у приобаљу услед урбанизације или неке друге измене у намени површина. Сужењем протицајног профила река, подизањем одбрамбених насипа, повећане су амплитуде водостаја у небрањеном делу алувијалне равни (а тиме и ризици од поплава), а хигрофилна шумска и друга станишта у брањеном делу алувијума угрожена су радом мелиоративне каналске мреже (исушивањем).

Природни водотоци се одликују великом разноврсношћу станишта у простору, али и њиховом динамичном променљивошћу током времена. Плавна подручја представљају изузетно хетерогене, али и богате екосистеме. Они представљају влажне просторе чија је улога кључна у

пружању подршке биолошкој разноврсности, пољопривредној производњи и рибарству. Екосистеми влажних станишта су у директној зависности од стања подземне воде, па промена режима вода може утицати на један или више других екосистема са којима је у хидролошкој вези. При предузимању водопривредних радова може се утицати на заустављање тих природних процеса, промене тока водотока, као и на заустављање поплавлјивања широких подручја око њих. Ови радови обухватају регулацију, тј. каналисање главних корита, изградњу насипа паралелних с главним коритом, обалоутврда, пресецање меандара и рукаваца и др. Наведени захвати углавном се изводе ради заштите од поплава урбаних подручја, односно уз деонице водотока уз грађевинска земљишта, а најчешће испољавају негативне утицаје на влажна станишта.

Са становишта заштите природе при управљању водотоцима приоритет је очување станишта, морфолошких процеса (ерозија, транспорт и седиментација), одржавање хидролошке равнотеже и одржавање природних биолошких и хемијских процеса. Очување природне динамике реке и њеног корита у инундационом подручју као и динамике свих хидролошких и морфолошких елемената система: рукаваца, меандара, стрмих обала, мочвара, поплавних простора и др, основни су предуслови за очување екосистема.

До сада су за заштиту од поплава, примењивани различити објекти, радови и мере. Притом су доминантну улогу имали класични - инвестициони (грађевински) радови и мере, којима се обезбеђује заштита од усвојеног „меродавног“ протицаја (протицај на који је димензионисан заштитни систем). Други комплекс мера – „неинвестиционе мере“ (административне, регулативне и институционалне мере за превентивно смањење директних, индиректних и потенцијалних штета од поплава) до сада је био мало заступљен, али се постепено све више уводи у примену. Постојећи систем заштите од поплава заснива се на „пасивним мерама“ (одбрамбени насипи и други типови „линијске“ заштите), док су „активне мере“: повећање пропусне моћи корита водотока, задржавање дела поплавног таласа у резервисаним просторима једнонаменских/вишенаменских акумулација или ретензија, усмеравање дела поплавног таласа у растеретне канале.

Анализа потенцијалног ризика од поплава и његово картирање представља најважнију стручну активност у оквиру неинвестиционих мера заштите од поплава. Ова мера је усмерена не само у правцу ефикасног и одрживог управљања поплавама, већ и развоју опште свести о томе да је ризик од плављења неизбежан и да познато начело „живети са поплавама“ није само фраза, већ реалан концепт који мора бити прихваћен у јавности. Интегрални концепт заштите од поплава усаглашава захтеве „хумане“ компоненте (заштите добара и људских живота) и „еколошке“ компоненте (очување или поновно успостављање природних функција и ресурса плавног подручја).

Законске обавезе побољшања еколошког стања површинских вода захтевају разматрање свих расположивих решења за побољшање квалитета воде у каналској мрежи. Формирање зелених појасева одређене структуре је широко примењена метода за смањење ерозије услед површинског отицаја и дифузног загађења. Резултати показују да, иако количина задржаних азотних и фосфорних једињења варира у зависности од бројних чинилаца (сезонска динамика, тип земљишта, нагиб терена итд.), појас вегетације од свега неколико метара ширине може да преполови концентрације ових једињења (Doriot et al., 2006; Mayer et al., 2006), док појасеви од неколико десетина метара смањују загађење за 70-90%. Побољшањем стања зелених појасева уз канале, побољшава се квалитет воде у каналској мрежи, што има директан економски утицај због могућности коришћења воде за заливање. Индиректан утицај зелених појасева у саставу каналске мреже је у бољој повезаности остатака природних станишта еколошким коридорима

каналске мреже (Mander et al., 2005), која у овом случају повезује Вршачке планине са Малим вршачким ритом.

Одрживи развој туризма

Различити облици туризма који су присутни и могу се усмерено развијати на овом подручју (еколошко-едукативни, културно-манифестациони, ловни, рурални, верски и спортски туризам), заснивају се на заштити и очувању природних вредности подручја. Развој одрживих видова туризма условљава неопходност организације коришћења простора на одрживи начин. Поред општих захтева заштите животне средине, неопходно је очувати функционалну целovitost природних процеса у оквиру заштићеног простора (Кицошев и Сабадош, 2006). Коришћење простора на одржив начин захтева детаљну анализу рањивости природног добра пре израде плана намене локалитета предвиђених за изградњу пратећих садржаја за потребе развоја туризма, међу којима је и инфраструктура (Sutherland, 2000). Сарадња између организација из области заштите природе и локалног становништва, као и других заинтересованих страна, подстиче размену одговорности и усвајање колективних обавеза. Кроз развој партнерства, одрживи туризам задовољава потребе посетилаца, предузећа и локалне заједнице, са минималним негативним утицајем на квалитет животне средине. На међународном нивоу постоји систем материјалне подршке становницима оваких простора, са циљем да своје активности ускладе са мерама њиховог одрживог коришћења и заштите (Europarc, 1994; 2007). Укључивање локалних заједница у туристичку понуду може да повећа приходе са заштићеног подручја. Одрживи развој туризма може обезбедити дугорочну заштиту природних и створених вредности.

Природни ресурси могу бити идеалне дестинације за развој активног, еко и туризма специјалних интересовања. Проширење туристичке понуде треба да обухвата развој еколошко-едукативног туризма као и укључивање културно-етнографских вредности локалног становништва (смештај у реконструисаним старим објектима у традиционалном стилу, салашима, сеоским домаћинствима, постављање етно-изложби у етно-кућама са ручним радовима, ношњом и старим дрвеним предметима из овог краја, као саставним деловима туристичке понуде.

Подручје такође пружа могућности разноврсних облика рекреације и спортова у природи. Највиша тачка Војводине и повољна ружа ветрова омогућили су организовање међународних такмичења у параглајдингу на Вршачким планинама.

Мали вршачки рит представља мало и осетљиво, али потенцијално атрактивно и доступно подручје. Из наведених разлога, развој ове просторне целине треба свести на одговарајућу меру. Потребно је осмислити садржаје везане за одрживи и ограничени еколошки туризам, пре свега за посматрање птица.

Богато културно наслеђе (Вршачка кула, манастири и др.) представља значајан туристички потенцијал за развој културног туризма. Осим описаних културних вредности, интересантно је као део наслеђа поменути и Друштво за чување здравља и природно лечење, покрета алтернативне медицине који је у суштини промовисао враћање Човека природи. Чланове друштва, претежно имућне грађане, популарно су звали „Риклијанери“, према оснивачу Арнолду Риклију, једном од пионира натуропатије, гране алтернативне медицине која лечење заснива на исцељујућој моћи сунца, ваздуха и воде. Друштво је деловало од краја XIX века до почетка Првог светског рата, а своје третмане излагања тела јутарњем сунцу и свежем ваздуху практиковало је на Вршачким планинама. Последњих година постоји иницијатива да се, на одређени начин, обнови и овај део културног наслеђа Вршца.

Одрживи развој пољопривреде

Као начин коришћења травних, мочварних и делом шумских станишта, екстензивно сточарство је део културног наслеђа овог подручја и значајно је допринело обликовању предела. Стварањем мозаика различитих типова станишта омогућен је опстанак дивљих врста различитих еколошких потреба. Упоредо са очувањем биодиверзитета традиционално пашарење, уз производњу здраве хране – меса и млечних производа, може да буде значајна развојна компонента подручја и представља основу за развој сеоског туризма.

У шумском, брдском делу заштићеног подручја, постоји традиција шумске испаше (шуме изнад Месића и Малог Средишта) која осим што власницима стоке пружа посебне погодности (мањи трошкови исхране стоке), обезбеђује и стварање прелаза у структури и типу вегетације. Ови екотони погодују дивљим врстама које преферирају рубна станишта и одговарајућу структуру вегетације. Одрживо коришћење ресурса у пољопривредне сврхе подразумева и побољшање конвенционалних видова пољопривредне производње (правилна употреба и руковање органским и минералним ђубривом, контролисана употреба пестицида, поштовање принципа плодореда, подизање и одржавање пољозаштитних појасева и међа, спровођење испаше у складу са карактеристикама и капацитетом станишта итд. У оквиру просторне целине Мали вршачки рит и у непосредном окружењу заштићеног подручја, постоји могућност развоја органске пољопривреде, узгој аутохтоних раса домаћих животиња и биљних сорти. Одрживо пашарење осим што помаже у спречавању неповољне сукцесије, може такође бити атрактивно, али и повезано са производњом здраве хране и узгојем аутохтоних раса, попут већ присутних вијорогих рацких оваца и потенцијално подолских говеда.

У заштићеном подручју доминирају медоносне врсте дрвећа и жбуња (липа, багрем, трњина, глог и др.). Брендирanjem пчелињих производа са Вршачких планина повећали би се приходи локалних пчелара и истовремено промовисале природне вредности.

Климатске промене и одрживи развој

На виталност фрагилних и споро обновљивих типова станишта (нпр. шуме храстова) изражен негативан утицај имају пораст учесталости сушних периода и температурних екстрема (Галић, 2009). Праћења климатских параметара од средине XX века потврђују повећање учесталости сушних периода на подручју Србије (РХМЗ, 2011, Спасова и сар., 1997; Спасов и сар. 2001). Овакав тренд води девитализацији шума, а с тим у вези и угрожености великог броја биљних и животињских врста шумских станишта.

Према Другом националном извештају Републике Србије, припремљеним у складу са Оквирном конвенцијом УН о промени климе (Ђурђевић, 2015), промене су таквог обима да захтевају примену интегралних решења и адаптације радова у водопривреди, шумарству, пољопривреди и другим делатностима. Описани негативни процеси потврђују да очување и ревитализација природних, шумских, травних и мочварних станишта, представља заједнички интерес корисника природних ресурса (водопривреде, шумарства, пољопривреде) и заштите природе, који се кроз обезбеђивање трајности екосистемских услуга од шума (УН, 2005) одражава на обављање готово свих делатности на ширем подручју.

Унапређење стања еколошких коридора повећава отпорност (резилијенцију) природних система на климатске промене. Такође, доприноси и адаптацији врста, у измењеним климатским условима, померањем ареала распрострањења. Побољшавањем просторне и функционалне повезаности субјединица заштићеног подручја, као и повезаност заштићеног добра са суседним подручјима еколошке мреже, може се повећати учесталост активног и пасивног кретања јединки

између одвојених станишта. Повољни услови миграције побољшавају услове за опстанак врста које су присутне у облику метапопулација, а истовремено омогућују и дисперзију јединки према просторним целинама које пружају повољније услове опстанка под новонасталим климатским и/или хидролошким условима.

VI 4. АНАЛИЗА ЗАИНТЕРЕСОВАНИХ СТРАНА

Анализа заинтересованих страна се односи на представљање односа различитих субјеката који имају интерес или реализују активности које имају утицаја на простор предложен за заштиту - Предео изузетних одлика „Вршачке планине“, који се састоји од брдско-планинског шумовитог дела и низијског дела са травним и мочварним стаништима. Анализом се разматрају утицаји предложене заштите подручја и однос различитих заинтересованих страна према том предлогу. На простору који је предложен за заштиту, а који је и пре тога уживао статус формалне заштите у приближно истим границама, идентификован је већи број група заинтересованих страна. Неке од тих група састоје се од већег броја појединих чланова. Сваки од односа заинтересованих страна и предложеног заштићеног подручја оцењен је на скали од 0 до 3, у односу на процењени интензитет међудејства.

	Корист за заштићено подручје	Корист за заинтересоване стране	Угрожавање заштићеног подручја	Ограничавање интереса заинтересованих страна
Сточари	3	3	1	1
	Коришћење простора кроз пашарење и кошење, спречава неповољну сукцесију вегетације отворених станишта.	Остваривање добити од сточарства (млеко, месо) путем коришћења травних станишта; заштита природе омогућава егзистенцију и основни ресурс.	Неконтролисано кретање сточарских паса; препаша; ерозија земљишта; градња привремених објеката за задржавање стоке; угрожавање ситних организама.	Ограничење изградње објеката и уређења њихове околине; ограничавање испаше по броју грла по јединици површине и у односу на могућност коришћења пашњака.
Шумарство	2	2	1	1
	Подизање и нега засада аутохтоних врста дрвећа	Боље чување шумских ресурса; повољније еколошко окружење за производњу.	Садња инвазивних врста; појачан притисак на старе шумске састојине и стабла.	Ограничење ширења обухвата шумских култура и сече старих састојина и стабала.

	Корист за заштићено подручје	Корист за заинтересоване стране	Угрожавање заштићеног подручја	Ограничавање интереса заинтересованих страна
Аеродром	0	1	2	1
	Нема	Спречава се пораст броја врста које се могу сударити са авионима.	Онемогућава се ревитализација, услед бојазни од судара.	Онемогућава се ширење аеродрома.
Ратари	1	1	2	2
	Усеви за исхрану животиња.	Производња здравије хране, у перспективи субвенције.	Преоравање станишта, хемија, узнемиравање.	Забрана ширења обрадивих њива и винограда.
Водопривреда	1	1	2	2
	Управљање водама усклађено са заштитом; унапређење водног режима.	Природнији водотокови, лакши за управљање.	Неповољна регулација вода, земљани радови, бетонирање или зацевљење потока	Ограничење радова у водопривреди у простору и времену
Локална заједница	1	1	0	0
	Пружање радне снаге; финансијска подршка; промоција.	Радна места; финансије; популаризација, туризам.	Неодговарајуће планирање у простору	Неопходност усклађивања интереса
Ловачка удружења	1	1	1	1
	Помоћ у чувању врста и станишта; праћење стања	Боље чувана и богатија ловишта.	Одстрел и узнемиравање јединки појединих врста.	Ограничење зона и сезона лова; ограничење уноса дивљачи.
Управљач	3	3	0	0
	Управљање; чување и провођење мера заштите; промоција	Промоција; контакти; финансије; пројекти; усавршавање	нема	нема

	Корист за заштићено подручје	Корист за заинтересоване стране	Угрожавање заштићеног подручја	Ограничавање интереса заинтересованих страна
Завод, Општина, Секретаријат, Министарство	3	3	0	0
	Стручна помоћ; средства; Надзор	Очување природе; промоција; усавршавање	нема	нема
Еколошка јавност, Грађанство	1	2	0	1
	Подршка; пројекти; активизам	Промоција; пројекти; очување природе	Погрешно усмерен активизам	Ограничење посета и активности
Верске заједнице	1	2	0	1
	Подршка	Промоција	Погрешно усмерене активности; повећање степена изграђености парцела на рачун зелених површина	Ограничење активности

VI 5. ДОКУМЕНТАЦИЈА О УСКЛАЂИВАЊУ ПОТРЕБА ЗАШТИТЕ СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ СТРАНАМА

Усклађивање потреба заштите природе и интереса заинтересованих страна веома је значајно у поступку успостављања новог заштићеног подручја јер се тиме обезбеђује подршка локалног становништва и доносиоца одлука за успостављање будућег заштићеног подручја. Тиме се уједно избегавају конфликти у простору везани за коришћење простора и ресурса, а који могу настати током управљања подручјем и провођења установљених режима заштите.

Пошто се предлаже успостављање обједињене заштите два раније већ заштићена подручја, питање усклађивања потреба заштите са заинтересованим странама је донекле реализовано током израде одговарајуће планске документације на територији града Вршца („Службени лист општине Вршац“ бр. 16/15).

На више састанака који су одржани у Вршцу са представницима локалне самоуправе, корисника простора (шумари, црквена заједница, ловци, сточари), удружењим грађана и бившим и садашњим управљачем заштићеног подручја, у периоду 2017.-2018. године, сагледани су сви аспекти израде нове обједињене студије заштите и могућности малих корекција спољних граница и граница унутрашњих режима заштите, као и могућности физичког повезивања два издвојена заштићена подручја. Дефинисани су најбољи приступи решавању отворених питања како би се

нашла решења прихватљива за све субјекте. Још раније, током 2011. на састанцима са представницима локалне самоуправе и аеродорума у Вршцу, усклађени су интереси очувања природе и функционисања оближњег аеродрома и центра за обуку пилота. Том приликом утврђено је да успостављање заштите неће допринети порасту броја врста птица које би могле изазвати судар са авионима. Напротив, будући да су најопасније управо синантропне врсте из породице врана и галебова, очување природних станишта онемогућиће да њихов број расте. Закључено је да се мора опрезно приступати ревитализацији водених станишта или засада дрвећа како би се спречило повећање броја барских и других птица и њихово често прелетање у ближој зони аеродрома.

Имајући у виду да у складу са Законом о заштити животне средине („Сл. гласник РС“, бр. 135/2004), унутрашње и спољне границе заштите утврђене студијом заштите ПИО „Вршачке планине“ (Завод, 2005) нису имале адекватну катастарску подлогу, овом ревизијом су постојеће границе заштићеног подручја дефинисане према катастарским плановима, како је прописано Законом о заштити природе. Просторно-планска документација која је за предметно подручје донета у протеклом периоду преузела је одреднице постојећих аката о заштити, чиме се обезбеђује континуитет заштите без промене и нарушавања корисничких и власничких права.

VII УПРАВЉАЊЕ

VII УПРАВЉАЊЕ

VII 1. НАЧИН УПРАВЉАЊА И ОБАВЕЗЕ УПРАВЉАЧА

Основна питања везана за управљање, коришћење и унапређење заштићених подручја регулисана су одредбама Закона о заштити природе (Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 (чл. 55-59. нису пречишћеном тексту), 91/2010, 14/2016 (чл. 45-48. нису у пречишћеном тексту) и 95/2018 - други закон).

За свако природно добро које се ставља под заштиту доноси се посебан акт којим се проглашава заштита тога добра, утврђују мере и режими његове заштите и одређује правни субјект који ће спроводити прописане режиме заштите (у даљем тексту: управљач).

Управљач је дужан да заштиту спроводи у складу са одредбама закона, акта о заштити и плана управљања заштићеним подручјем. Управљач доноси план управљања за период од десет година. Планом управљања одређује се начин спровођења заштите, коришћења и управљања заштићеним подручјем, смернице и приоритети за заштиту и очување природних вредности заштићеног подручја, као и развојне смернице, имајући у виду потребе локалног становништва.

Сва правна лица, предузетници и физичка лица која обављају одређену делатност унутар граница заштићеног добра, дужна су да своју делатност обављају у складу са планом управљања.

План управљања садржи нарочито:

- приказ главних природних и створених вредности, као и природних ресурса;
- оцену стања животне средине заштићеног подручја;
- преглед конкретних активности, делатности и процеса који представљају фактор угрожавања заштићеног подручја;
- дугорочне циљеве заштите, очувања и унапређења и одрживог развоја;
- анализу и оцену услова за остваривање тих циљева;
- приоритетне активности и мере на заштити, одржавању, праћењу стања и унапређењу природних и створених вредности;
- приоритетне задатке научно-истраживачког и образовног рада;
- планиране активности на одрживом коришћењу природних вредности, развоју и уређењу простора;
- просторну идентификацију планских намена и режима коришћења земљишта;
- активности на промоцији вредности заштићеног подручја;
- студијску (истраживачку), програмску, планску и пројектну документацију потребну за спровођење циљева и активности;

- облике сарадње и партнерства са локалним становништвом и другим власницима и корисницима непокретности;
- активности и мере на спровођењу плана са динамиком и субјектима реализације плана управљања и начин оцене успешности његове примене;
- финансијска средства и друге материјалне претпоставке за извршавање поверених послова у управљању заштићеним подручјем и начин њиховог обезбеђења.

Уколико се у току примене плана укаже за потребно, може се вршити његова ревизија у складу са прописаним мерама и режимима заштите. Пре истека периода за који је план донет, мора се надлежном органу поднети извештај о његовом остваривању. Извештајем се анализира спровођење плана и остварени резултати.

На план управљања заштићеним подручјем које је проглашено актом надлежног органа аутономне покрајине, односно надлежног органа јединице локалне самоуправе сагласност даје орган надлежан за послове заштите животне средине аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе по претходно прибављеном мишљењу завода.

Управљач је дужан да Министарству достави извештај о остваривању годишњег програма за претходну годину и годишњи програм управљања за наредну годину, до 15. децембра текуће године, а извештај о остваривању плана управљања најкасније 60 дана пре истека периода за који је план донет.

О предлогу плана управљања заштићеним подручјем управљач је дужан да обавести јавност. Обавештавање јавности подразумева јавни увид у предложени план. Јавни увид организује и спроводи управљач заштићеног подручја и траје 30 дана.

Организација, коришћење, уређење простора и изградња објеката на заштићеном подручју врши се на основу просторног плана подручја посебне намене. Просторни план подручја посебне намене мора бити у складу са актом о проглашењу заштићеног подручја и планом управљања заштићеним подручјем.

Управљач је дужан да обезбеди унутрашњи ред и чување заштићеног подручја у складу са правилником о унутрашњем реду и чуварској служби који доноси, уз сагласност надлежног органа.

Правилник о унутрашњем реду и чуварској служби доноси управљач уз сагласност надлежног органа аутономне покрајине. Правилником се утврђују се правила за спровођење прописаног режима заштите, а нарочито: начин понашања посетилаца и других корисника при кретању, боравку и обављању послова на заштићеном подручју; начин обављања делатности при коришћењу природних ресурса и простора за изградњу објеката; места, површине и објекти у којима се, због очувања дивљих биљака и животиња и других вредности, ограничава кретање или забрањује и ограничава обављање одређених радњи, као и трајање тих мера; врсте дивљих биљака и животиња чије је коришћење, односно брање, сакупљање и излов ограничено, као и начин и услови обављања тих радњи; услови заштите приликом обављања научних истраживања и образовних активности; места и услови за одлагање отпада; начин одржавања уредности и чистоће заштићеног подручја; поступак издавања сагласности и других аката корисницима од стране управљача; начин и организација чуварске службе, чувања заштићеног природног добра, опрема и средства неопходна за чување и одржавање; начин спровођења превентивних мера заштите од пожара, других елементарних непогода и удеса.

Актом о проглашењу заштићеног подручја ближе се утврђују садржај и начин доношења и оглашавања правилника о унутрашњем реду.

На заштићеном подручју забрањени су радови и активности, односно извођење пројеката, који оштећују, нарушавају и мењају особине и вредности због којих је подручје заштићено.

За радове и активности, односно извођење пројеката на заштићеном подручју спроводи се поступак процене утицаја на животну средину, у складу са законом, уз обавезно прибављање акта о условима и мерама заштите природе.

За радове и активности, односно пројекте за које се не спроводи поступак процене утицаја на животну средину, а који могу имати утицај на вредности и обележја заштићеног добра, извођач радова, односно носилац пројекта, дужан је да од Завода прибави акт о условима и мерама заштите природе, у складу са одредбама Закона о заштити природе

Планиране радове и активности, односно извођење пројекта, носилац пројекта дужан је да писмено пријави управљачу заштићеног подручја. Управљач је у обавези да носиоца пројекта упозна са могућностима за обављање планираних радова на датој локацији, као и процедури која се мора спровести у случају да се захтевани радови могу изводити на заштићеном подручју.

Заштићена подручја могу се користити и посећивати на начин који не угрожава њихове вредности и спровођење заштите. Коришћење и посећивање заштићеног подручја дозвољено је свима под једнаким условима, у складу са Законом о заштити природе и актом о заштити тог природног добра. Ако би се коришћењем и посећивањем заштићеног подручја могла проузроковати опасност за његово очување, може се забранити или ограничити његово коришћење и посећивање.

Власник или корисник непокретности у заштићеном подручју дужан је да дозволи приступ одређеној природној вредности, ради задовољења научних, образовних, естетских, културних и рекреацијских потреба, на начин и под условима утврђеним актом о проглашењу заштићеног подручја.

Власник непокретности у границама заштићеног подручја који намерава да прода непокретност, дужан је да ту непокретност прво понуди на продају органу који је донео акт о заштити то јест аутономној покрајини на чијем се подручју непокретност налази.

Власник непокретности у границама заштићеног подручја дужан је да у понуди наведе цену и услове продаје. Аутономна покрајина дужна је да се о понуди изјасни у року од тридесет дана од пријема писане понуде. Ако понуда не буде прихваћена у прописаном року, власник може непокретност продати уз исте или за њега повољније услове од оних из понуде.

Ако власник прода непокретност у заштићеном подручју, а није исту понудио Аутономној покрајини или је продао по неповољнијим условима из понуде, Аутономна покрајина има право да покрене судски поступак за поништај уговора о продаји, у року од деведесет дана од дана сазнања за закључење тог уговора, али најкасније у року од пет година од дана закључења уговора о купопродаји.

Поступак за поништај уговора може се покренути и када је тај уговор закључен као уговор о поклону или када су услови продаје или цена привидни, као и када је стварна цена нижа и услови повољнији за купца, у односу на понуду која је понуђена Аутономној покрајини.

Заштићеним подручјем управља управљач, који испуњава стручне, кадровске и организационе услове за обављање послова очувања, унапређења, промовисања природних и других вредности и одрживог коришћења заштићеног подручја.

Орган надлежан за доношење акта о проглашењу може за потребе управљања једним или више заштићених подручја основати јавно предузеће, јавну установу или привредно друштво.

Управљач се одређује/именује актом о проглашењу заштићеног добра. Условне које мора да испуњава управљач прописани су Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Службени гласник РС”, бр. 85/2009). Испуњеност услова у погледу кадровске, техничке и друге оспособљености за обављање послова управљача утврђује Министарство, у поступку припреме предлога акта о проглашењу.

Министар прописује ближе услове у вези са условима које мора испуњавати управљач.

У циљу заштите и презентације природних вредности заштићеног подручја управљачу, када има својство правног лица, могу се доделити на коришћење непокретности у јавној својини, у складу са законом и прописима који уређују коришћење средстава у својини Републике Србије и добара од општег интереса.

У управљању заштићеним подручјем управљач, је дужан нарочито да:

- 1) чува заштићено подручје и спроводи прописане режиме заштите;
- 2) унапређује и промовише заштићено подручје;
- 3) доноси план управљања и акт о унутрашњем реду и чуварској служби утврђен актом о заштити;
- 4) обележи заштићено подручје, границе и режиме заштите у складу са посебним правилником о начину обележавања (Правилник о начину обележавања заштићених природних добара "Сл. гласник РС", бр. 30/92, 24/94 и 17/96).;
- 5) осигура неометано одвијање природних процеса и одрживог коришћења заштићеног подручја;
- 5а) даје сагласност за обављање научних истраживања, извођење истражних радова, снимање филмова, постављање привремених објеката на површинама у заштићеном подручју и даје друга одобрења у складу са овим законом и правилником о унутрашњем реду и чуварској служби;
- 6) обезбеди надзор над спровођењем услова и мера заштите природе;
- 7) прати кретање и активности посетилаца и обезбеђује обучене водиче за туристичке посете;
- 8) води евиденције о природним вредностима и о томе доставља податке Заводу;
- 9) води евиденцију о људским активностима, делатностима и процесима који представљају фактор угрожавања и оштећења заштићеног подручја и о томе доставља податке Заводу и Министарству;
- 9а) води евиденцију о непокретностима са подацима од значаја за управљање заштићеним подручјем;
- 10) у сарадњи са републичком и покрајинском инспекцијом и органима безбедности спречава све активности и делатности које су у супротности са актом о заштити и представљају фактор угрожавања и девастације заштићеног подручја;
- 11) престала да важи;
- 12) врши и друге послове утврђене законом и актом о заштити.

Ако управљач вршењем послова утврди да је учињен прекршај или постоји основана сумња да је учињено кривично дело или привредни преступ, овлашћен је и дужан да поднесе одговарајућу пријаву или захтев за покретање прекршајног поступка.

Уколико се у поступку надзора над радом, стручног и инспекцијског надзора утврди да управљач не извршава обавезе установљене актом о заштити, управљање заштићеним подручјем се одузима и поверава другом управљачу.

Управљач је дужан да обезбеди чуварску службу која, преко чувара заштићеног подручја (у даљем тексту: чувар), врши непосредан надзор на заштићеном подручју. Чувар заштићеног подручја контролише спровођење правила унутрашњег реда у заштићеном подручју и обавља друге послове чувања заштићеног подручја, у складу са законом и актом управљача.

У вршењу чуварске службе, чувар нарочито:

- 1) прети кретање и активности посетилаца и других корисника у заштићеном подручју, посебно транспорт грађевинског материјала и изградњу објеката, коришћење минералних сировина, шума, флоре и фауне укључујући дивљач и рибе, употребу моторних возила и пловила, постављање објеката на води, улазак у зоне и објекте у којима је посета забрањена или ограничена, ложење ватре на отвореном, одлагање отпада, одвијање спортских такмичења и других манифестација;
- 2) прати стање биљних и животињских врста, као и других вредности заштићеног подручја;
- 3) пружа помоћ и сарађује са локалним становништвом;
- 4) пружа податке, помоћ и услуге посетиоцима и другим лицима при обиласку и разгледању заштићеног подручја, научним истраживањима и образовним активностима;
- 5) сарађује са корисницима природних ресурса у заштићеном подручју;
- 6) сарађује са носиоцима стварних права на непокретностима у заштићеном подручју у циљу заштите природе;
- 7) сарађује са другом чуварском службом, инспекцијском службом и органом унутрашњих послова.

Када чувар утврди или основано претпостави да је посетилац, односно корисник заштићеног подручја учинио радњу супротно правилима унутрашњег реда или мерама заштите природе прописаним у складу са законом, овлашћен је да:

- 1) легитимише лице затечено у вршењу недозвољених радњи, а лице затечено без личних исправа приведе надлежном органу унутрашњих послова;
- 2) изврши преглед свих врста возила, пловних објеката и товара;
- 3) привремено одузме предмете и средства којима је извршен прекршај или кривично дело и предмете који су настали или прибављени извршењем таквог дела, као и да ове предмете, без одлагања, преда управљачу заштићеног подручја ради чувања;
- 4) затражи успостављање претходног стања, односно нареди мере за спречавање и уклањање штетних последица;
- 5) изврши сваки преглед, осим станова и других просторија, за чији је преглед потребан судски налог.

У вршењу службе чувар је дужан да покаже службену легитимацију. Легитимацију чувара заштићеног подручја издаје управљач заштићеног подручја на обрасцу који прописује министар.

Чувар заштићеног подручја мора да има најмање средњу стручну спрему, једну годину радног искуства у струци и положен стручни испит и да испуњава прописане услове за ношење оружја и друге услове, утврђене актом управљача.

За време службе, чувар заштићеног подручја носи службену одећу, оружје, знак заштите природе (Правилник о изгледу знака заштите природе, поступку и условима за његово коришћење, „Сл.гласник РС“, бр 87/13) и знак заштићеног подручја које чува и наоружан је оружјем које одреди управљач.

Чувар може истовремено обављати послове рибочувара, чувара шума и ловочувара, уколико испуњава услове утврђене прописима који уређују област коришћења рибљег фонда, шумарства и ловства.

VII 2. ФИНАНСИРАЊЕ

Финансирање заштићеног подручја обезбеђује се из:

- 1) средстава буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе;
- 2) средстава Зеленог фонда Републике Србије
- 3) накнада за коришћење заштићеног подручја;
- 4) прихода остварених у обављању делатности и управљања заштићеним подручјем;
- 5) средстава обезбеђених за реализацију програма, планова и пројеката у области заштите природе;
- 6) донација, поклона и помоћи;
- 7) других извора у складу са законом.

Средства за финансирање заштићеног подручја могу се користити за намене утврђене Законом о заштити природе и другим законом.

Средства буџета првенствено се користе за финансирање радова и других трошкова на:

- 1) чувању, одржавању и презентацији заштићених подручја (успостављање, опремање и обука чуварских служби, обележавање, одржавање унутрашњег реда, медијско и друго јавно приказивање вредности, санација деградираних површина, управљање отпадом, развој информационог система и друго);
- 2) управљању посетиоцима (изградња улазних станица, едукативних и визиторских центара, штампање материјала намењених посетиоцима и друго);
- 3) регулисању имовинско-правних односа (откуп или замена земљишта, накнада власницима и корисницима непокретности за ускраћивање и ограничавање права коришћења, нанету штету или друге трошкове које имају у вези заштите);
- 4) праћењу и унапређењу стања заштићених подручја (мониторинг, реинтродукција, рекултивација и друго);

- 5) уређењу простора и одрживом коришћењу природних ресурса (програми, планови и пројекти развоја екотуризма, органске пољопривреде и друго).

VII 3. КАДРОВСКА И ТЕХНИЧКА ОПРЕМЉЕНОСТ УПРАВЉАЧА

Правилником о условима које мора да испуњава управљач заштићеног подручја („Сл. гласник РС“, бр. 85/2009), разрађене су одредбе Закона о заштити природе којима је утврђено да управљач може бити правно лице, а у изузетним случајевима предузетник и физичко лице.

Одредбама цитираног правилника утврђени су услови које управљач мора да испуњава у погледу стручне, кадровске и организационе оспособљености за обављање послова заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја, да би му се заштићено природно добро поверило на старање.

Сагласно томе, послове заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја, може да обавља управљач - правно лице основано за обављање послова из области заштите природе, управљања природним добрима, односно чија је делатност у блиској вези са тим пословима и ако има организовану:

Послове заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја, може да обавља управљач - правно лице основано за обављање послова из области заштите природе, управљања природним добрима, односно чија је делатност у блиској вези са тим пословима и ако има организовану:

1) Службу заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићеног подручја са:

- (1) најмање једним запосленим лицем на пословима заштите природе, које мора да има VII степен стручне спреме или мастер студије биолошког, шумарског, пољопривредног, еколошког или географског усмерења, радно искуство од најмање једне године, које координира пословима заштите и мониторинга заштићеног подручја, обезбеђује поштовање режима и зона заштите, обележавање подручја, координира израду планова управљања и годишњих програма управљања, стратешко планирање, имплементира одредбе просторног плана, и сл.;
- (2) најмање једним запосленим лицем на пословима управљања пројектима, које мора да има VII степен стручне спреме или мастер студије биолошког, шумарског, пољопривредног, еколошког или географског усмерења, радно искуство од најмање једне године, са знањем енглеског језика, који координира питања везана за одрживо коришћење природних ресурса у складу са актом о заштити и другим националним и међународним прописима, одржава контакте са корисницима простора и ресурса, прати националне и међународне конкурсе и припрема (координира/реализује) предлоге пројеката, руководи реализацијом одобрених пројеката и сл.;
- (3) најмање једним запосленим лицем на економско-правним пословима које мора да има VII степен стручне спреме или мастер студије, дипломирани економиста или дипломирани правник, радно искуство од најмање једне године, које обавља правне и финансијске послове у заштићеном подручју, припрема правне акте управљача, пријаве за прекршаје или привредне преступе на основу надзора чувара, припрема одлуку о накнадама у заштићеном подручју и обавља друге правне и финансијске послове из области заштите природе.

Изузетно, управљач заштићеног подручја површине до 5000 ha, дужан је да има запослено лице из тачке 1) подтачка (1) овог члана.

Управљачи два или више заштићених подручја укупне површине до 5000 ha, могу да формирају заједничку службу заштите, унапређења, промовисања и одрживог развоја заштићених подручја.

2) Чуварску службу, са запосленим лицима и то:

(1) чувар заштићеног подручја, који мора да има најмање средњу стручну спрему, једну годину радног искуства у струци и положен стручни испит и да испуњава прописане услове за ношење оружја и друге услове утврђене актом управљача којим се уређује организација чуварске службе, који контролише спровођење правила унутрашњег реда у заштићеном подручју и обавља послове чувања заштићеног подручја, у складу са чланом 110. Закона о заштити природе;

(2) руководиоца чуварске службе у заштићеном подручју са пет и више чувара, који мора да има најмање вишу или високу стручну спрему биолошког, шумарског, пољопривредног, еколошког или географског усмерења, радно искуство од најмање три године, који координира послове чувања и надзора, сакупља информације и прави базу података, предузима мере на основу пријава чувара, сарађује са надлежним инспектором и другим надлежним органима, и сл.

Управљач је дужан да обезбеди да најмање један чувар контролише површину до 3.000 ha, а изузетно и већу површину, уколико то омогућавају карактеристике подручја (рељеф, прегледност терена, постојећи антропогени притисак и сл.).

VII 4. ПРОЦЕНА СОЦИОЕКОНОМСКИХ ЕФЕКТА ЗАШТИТЕ

Предметном ревизијом заштите омогућује се рационализација послова планирања, управљања, чувања и унапређења подручја Вршачких планина и Малог вршачког рита.

Обједињавањем ових просторних целина, које су у претходном систему заштите биле заштићене као одвојена заштићена подручја, омогућује се интегрално планирање заштите, уз истовремено мање административних послова (планови, чуварска служба, извештаји).

Новим планом управљања ПИО „Вршачке планине“, који ће разматрати обе просторне целине унутар једног заштићеног подручја, може се постићи свеобухватнија анализа потреба и могућности управљања, виши степен одрживог коришћења природних ресурса и боља међусекторска усаглашеност.

Шумарство, ловство, пољопривреда, водопривреда, туризам и друге делатности које су се обављале у претходном систему заштите, могу се једнако обављати и унутар ревидираног заштићеног подручја.

Преузимајући режиме и мере заштите прописане постојећим актима о заштити наведена два подручја, уз неопходна усаглашења садржаја ове студије са Законом о заштити природе и минималне корекције граница режима заштите (чиме је смањена површина режима строге заштите) обезбеђује се боља функционалност и већа прилагодљивост потребама активног управљања и одрживог коришћења заштићеног подручја.

Просторно-планска документација која је за предметно подручје донета у протеклом периоду преузела је одреднице постојећих аката о заштити, чиме се обезбеђује континуитет заштите без промене и нарушавања корисничких и власничких права.

У току је израда Просторног плана подручја посебне намене „Вршачке планине“ који ће обухватити оба постојећа заштићена подручја. Ревизија заштите и усклађивање са постојећом законском регулативом и новим стручним и научним сазнањима пружиће основу за доношење наведеног планског документа.

VII 5. ПРЕДЛОГ УПРАВЉАЧА

Према чл. 67. Закона о заштити природе (Службени гласник РС", бр. 36/2009, 88/2010 (чл. 55-59. нису у пречишћеном тексту), 91/2010, 14/2016 (чл. 45-48. нису у пречишћеном тексту) и 95/2018 - други закон), управљач се одређује или именује актом о проглашењу.

При избору управљача, поред капацитета у виду кадровске и техничке опремљености, потребно је узети у обзир и релевантност неке организације у односу на темељне вредности заштићеног подручја.

VIII ЛИТЕРАТУРА

ЛИТЕРАТУРА

- Ačanski, J., Vujić, A., Djan, M., Obreht Vidaković, D., Ståhls, G., Radenković, S. (2016): Defining species boundaries in the *Merodon avidus* complex (Diptera, Syrphidae) using integrative taxonomy, with the description of a new species. *European Journal of Taxonomy* 237: 1–25 ISSN 2118-9773
- Ajtić, R., Džukić, G., Jović, D., Kalezić, M., Krizmanić, I., Labus, N., Lakušić, D., Ljubisavljević, K., Tomović, Lj., Urošević, A., Vukov, T. (2015): Crvena knjiga faune Srbije I – Vodozemci.
- Ajtić, R., Đordjević, S., Džukić, G., Jović, D., Kalezić, M., Krizmanić, I., Labus, N., Lakušić, D., Ljubisavljević, K., Tomović, Lj., Urošević, A. (2015): Crvena knjiga faune Srbije II – Gmizavci.
- Aksin V. (1963): Teoretski problemi klasifikacije ležišta nafte i gasa i njen značaj za istraživanje sa posebnim osvrtom na ležišta Banata. Novi Sad.
- Andrásfalvy B. (2009): A gazdálkodás következtében végbement földfelszínváltozások vizsgálata a Kárpát-medencében in Antropogén ökológiai változások a Kárpát-medencében. PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék és L'Harmattan, Budapest, pp9-21
- Antal, L., Ferenbach, J., Mikuska, J., Pelle, I. i Szlivka, L. (1971): Namenverzeichnis der Vögel der Autonomen Provinz Vojvodina. *Larus* 23: 73–127.
- Bakker, E.S., Olff H., Gleichman, J.M. (2009): Contrasting effects of large herbivore grazing on smaller herbivores. *Basic and Applied Ecology* 10:141–150
- Báldi A., Batáry, P. D. Kleijn, D. (2013): Effects of grazing and biogeographic regions on grassland biodiversity in Hungary – analysing assemblages of 1200 species. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 166:28– 34
- Barczy, A., Tóth, T.M., Csanádi, A., Sümegi, P., Czinkota, I. (2006): Reconstruction of the paleo-environment and soil evolution of the Csípő-halom kurgan. Hungary. *Quaternary International* 156-157:49-59.
- Signal E. M., McCracken, D.I. (1996): Low-intensity farming systems in the conservation of the countryside. *Journal of Applied Ecology* 33:413-425
- Bátori, Z., Körmöczy L., Zalatnai M., Erdős L., Ódor P., Tölgyesi Cs., Margóczy K., Torma A., Gallé R., Cseh V., Török P. (2016): River Dikes in Agricultural Landscapes: The Importance of Secondary Habitats in Maintaining Landscape-Scale Diversity. *Wetlands* 36:251–264.
- Белић, М. (2006) Класификација земљишта (презентација).
- Bennett, G., Wit, P., (2001) The Development and Application of Ecological Networks. AIDEnvironment, Amsterdam p136
- BirdLife International (2015): European Red List of Birds. Office for Official Publications of the European Communities, Luxembourg.

- BirdLife International (2017): European birds of conservation concern: populations, trends and national responsibilities. BirdLife International, Cambridge.
- Бјељац Ж., Ромелић Ј. (2015): Туризам Вршачких планина. Географски институт Јован Цвијић, Београд.
- Бјељац, Ж., Ромелић, Ј. и Бранков, Ј. (2011): Туризам на простору Вршачких планина. Трећи конгрес српских географа, 12-13 октобар, Зборник радова, 671-679. Бања Лука.
- Bloemenn, M & T.van der Sluis (eds.), (2004): European corridors – example for the Pan-European Ecological Network. Wageningen, Alterra, Alterra-report 1087. p102.
- Borovszky, S.: Magyarország vármegyéi és városai – Temes vármegye. <http://mek.oszk.hu>
- Божичић, Б. (1988): Комарци Вршачких планина (Diptera: Culicidae). Монографије Вршачких планина, Матица Српска, Одељење за природне науке, пп: 1-50, Нови Сад.
- Browne, R. K., Zippel, K. (2007): Reproduction and Larval Rearing of Amphibians. ILAR Journal 48 (3): 214-234.
- Bruun, K. (2012). Algae can function as indicators of water pollution, Waterline Nostoca Algae Laboratory, Washington State Lake Protection Association.
- Бугарски, Д., Томић, П. (1987): Климатске прилике Вршца и околине. Стр. 61. Едиција - Монографије Вршачких планина, Матица српска, Нови Сад.
- Бугарски, Д., Томић, П. (1988). Хидрографске карактеристике Вршачких планина. Матица српска, Одељење за природне науке, Монографија Вршачких планина, Нови Сад, 1988.
- Бугарски, Д., Томић, П. (1988): *Хидрографске карактеристике Вршачких планина*. Матица Српска, Нови Сад;
- Бугарски, Д., Царић, Н., Кицошев, С., Томић, П., Ромелић, Ј., Плавша, Ј., Ђурчић, С., Јовановић, Г (1995): Општина Вршац. Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад.
- Бугарски, Д., Царић, Н., Кицошев, С., Томић, П., Ромелић, Ј., Плавша, Ј., Ђурчић, С., Јовановић, Г. (1995): Географске монографије војвођанских општина, Општина Вршац. ПМФ, Институт за географију. Нови Сад – Вршац, 297стр.
- Букуров, Б. (1950): Вршачке планине. Научно издање Матице српске, Нови Сад.
- Букуров, Б. (1953): Геоморфолошки приказ Војводине. Зборник Матице српске, серија природних наука **4**: 100-135.
- Букуров, Б. (1984). Геоморфолошки проблеми Баната. Војвођанска академија наука и уметности. Одељење друштвених наука и уметности, Књига 2, Нови Сад, 1984.
- Butorac B., Vučković M. (1985): *Trifolium pallidum* W. et K. u flori Vojvodine. Glasnik Prirodnjačkog muzeja u Beogradu, serija B, **40**: 61-66.
- СЕВ (1977): Унифицирование методи исследования качества вод.III. Методи биологического анализа вод. 1. Индикатори сапробности, Москва.
- Цинцовић, Т. (1959): Ливадска вегетација у речним долинама западне Србије (фитоценолошка студија). Зборник радова Пољопривредног факултета (Београд) **7**: 1-62.
- Chan-Mcleod, A. C. A., Moy, A. (2007): Evaluating residual tree patches as stepping stones and short-term refugia for red-legged frogs. The journal of wildlife management, 71/6: 1836-1844.

- Cuttelod, A., Seddon, M., Neubert, E. (2011): European Red List of Non-marine Molluscs. Luxembourg: Publications Office of the European Union, p.110.
- Чорнаи, Р. (1947-1952): Номенклатура птица Војводине. Војвођански ловац. Нови Сад.
- Ћурчић, S.B. (2003): Raznovrsnost, uporedno-morfološka, razvojna i filogenetska svojstva familije Carabidae (Coleoptera, Insecta) u Srbiji. Magistarska teza, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, p. 291, Beograd.
- Ђурчић С. (2004): Насеља Баната географске карактеристике. Матица Српска, Одељење за природне науке. Нови Сад.
- Delić, J. (2016): Lovni turizam u zaštićenim područjima Vojvodine, Doktorska disertacija, Prirodno-matematički fakultet, Departman za geografiju, turizam i hotelijerstvo, Novi Sad.
- Dengler, J., Janišova, M., Török, P., Wellstein, C. (2014): Biodiversity of Palaearctic grasslands: a synthesis. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 182: 1–14
- Diaz, S., Lavorel, S., McIntyre, S., Falczuk, V., Casanoves, F., Milchunas, D.G., Skarpek, C., Ruschk, G., Sternberg, M., Noy-Meir, I. (2007): Plant trait responses to grazing – a global synthesis. *Global Change Biology* 13:313–341
- Diklić, N., Lakušić, D. (1999): *Barbarea vulgaris* R. Br. subsp. *lepuznica* (E. I. Nyárády) Soó. In: Crvena knjiga flore Srbije 1 (Ur. Stevanović, V.), str. 221-222. Ministarstvo za životnu sredinu Republike Srbije, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Zavod za zaštitu prirode Republike Srbije.
- Димитријевић Б. (1950): Упоредна испитивања главних петрографских типова из Сталаћке и Вршачке кристаласте масе. Гласник САН, 2, 2, Београд.
- Dorioz, J.M., Wang, D., Poulenard, J., Trevisan, D. (2006): The effect of grass buffer strips on phosphorus dynamics—A critical review and synthesis as a basis for application in agricultural landscapes in France. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 117:4–21.
- Džukić, G. (1995): Diverzitet vodozemaca (Amphibia) i gmizavaca (Reptilia) Jugoslavije, sa pregledom od međunarodnog značaja. U „Biodiverzitet Jugoslavije sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja“; Stevanović, V., Vasić, V. (eds.), 447-469 pp. Biološki fakultet i Ecolibri, Beograd.
- Џукић, Г. (1977): Историја херпетологије у Србији са библиографијом. Арх. биол. наука 29 (1-2): 1-30.
- Ђорђевић, I. (2012): Patuljasti orao *Hieraaetus pennatus* lovi golubove u gradu. *Ciconia* 21: 64-65.
- Ђорђевић, I. (2012): Vinogradska strnadica *Emberiza hortulana* u jugoistočnom Banatu: brojnost, distribucija i gnezdeća staništa. *Ciconia* 21: 25–30.
- Ђорђевић, I. (2013/2014): Nalaz cvrčica trščara *Locustella naevia* u južnom Banatu. *Ciconia* 22/23: 94.
- Eigenbrod, F., Hecnar, S. J., Fahrig, L. (2008): The relative effects of road traffic and forest cover on anuran populations. *Biological conservation* 141: 35-46.
- Ficetola, G. F., Padoa – Schioppa, E. & De Bernardi, F. (2008): Influence of landscape elements in riparian buffers on the conservation of semiaquatic amphibians. *Conservation Biology* 23 (1): (114-123).

- Foppen, R.P.B., Bouwma, I.M., Kalkhoven, J.T.R., Dirksen, J., van Opstal, S. (2000): Corridors of the Pan-European Ecological Network: concepts and examples for terrestrial and freshwater vertebrates. European Centre for Nature Conservation, Tilburg p56.
- Forman, R.T.T. (1995): Some general principles of landscape and regional ecology. *Landscape Ecology* 10/3:133-142
- Frisnyák S. (2009): Táj- és erőforrás hasznosítás a Zempléni-hegységben. Tájéérténeti vázlat. in Antropogén ökológiai változások a Kárpát-medencében. PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék és L'Harmattan, Budapest, pp145-162
- Frisnyák, S., 2001: A kultúrtáj kialakulása és terjedése az Alföldön. Földrajzi Konferencia Szeged 2001, Konferenciakötet pp7.
- Фуштић Б. (2011): Природне туристичке вредности општине Вршац. Дипломски рад. Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство. Универзитет у Новом Саду.
- Гајић, М. (1975): Фам. Asteraceae Dumortier. In: Флора СР Србије VII. (Ур. Јосифовић, М.), стр. 1-465. Српска академија наука и уметности, Београд.
- Gallé, L., Margóczy, K., Kovács, É., Györffy, Gy., Körmöczy, L., Németh, L. (1995) River valleys: Are they ecological corridors? *Tiscia* 29:53-58
- Gavrilov, T., Rašajski J. (1983): Gorska pliska (*Motacilla cinerea*) nova gnezdarica Vojvodine. *Larus* 33/35: 214.
- Гаровников, Б. (1977): Пребројавање рода у Војводини у 1974. години. Архив биолошких наука 29: 1–2.
- Гаровников, Б. (1981): Бројност белих рода (*Ciconia ciconia* L.) у Војводини на основу пописа гнезда у 1974. и 1979. Природа Војводине 6/7: 47–57.
- Гаровников, Б. (1982): Преглед орнитолошког музејског материјала у Природњачком музеју у Београду прикупљеног са територије САП Војводине. Природа Војводине 8: 33–40.
- Гаровников, Б. (1988): Каталог збирке птица у Покрајинском заводу за заштиту природе у Новом Саду. Природа Војводине 3: 1–87.
- Гаровников, Б. (1989): Оолошка збирка Покрајинског завода за заштиту природе у Новом Саду. Природа Војводине 4: 7-19.
- Гаровников, Б. (1997): Преглед орнитолошког музејског материјала у Природњачком музеју у Будимпешти са подручја Војводине (сакупљачки рад др. Madarász-а у Војводини). *Ciconia* 6: 100–103.
- Гаровников, Б. (1998): Велика дропља (*Otis tarda*) у Војводини. *Ciconia* 7: 71–78.
- Гаровников, Б., Беуковић, М. и Зеремски, М. (2008): Птице – перната дивљач Дунавске бановине. Ловачки савез Војводине, Нови Сад.
- Geisinger J. (1870): Az erdei legelő használata nem föltétlenül káros. *Erdészeti Lapok*, 1870 május, <http://www.erdeszetilapok.hu>, приступ: 22.10.2016.
- Gibbs, J.P. (1993): Importance of small wetlands for the persistence of local populations of wetland-associated animals, *Wetlands* 13, 25-31.
- Gibbs, J.P. (2000): Wetland loss and biodiversity conservation. *Conservation Biology* 14, 314-317.

- Gombocz, E. (1945): *Diaria itinerum Pauli Kitaibelii I-II*. Verl. Ung. Naturwiss. Museums, Budapest.
- Green, M. D. (2003): The ecology of extinction: population fluctuation and decline in amphibians. *Biological Conservation* 111: 331-343.
- Грачанин М., Илијанић Љ. (1977): Увод у екологију биља. Школска књига. Загреб.
- Гргинчевић М., Пујин В. (1986): Хидробиологија, Завод за издавање уџбеника, Нови Сад.
- Гризелини, Ф. (2008): Покушај проучавања природе и историје Баната. Панчево.
- Gulyás S., Sümegi P. (2011): Farming and/or foraging? New environmental data to the life and economic transformation of Late Neolithic tell communities (Tisza Culture) in SE Hungary. *Journal of Archaeological Science* 38:3323-3339
- Halada, L., Evans, D., Romano, C., Petersen, J.E. (2011): Which habitats of European importance depend on agricultural practices? *Biodiversity Conservation* 20:2365-2378
- Халаватс Ј. (1886): Геолошке прилике вароши Вршца. Повесница слободне краљевске вароши Вршац, 219—221, Панчево.
- Ham, I. (1977): Stanje i mere zaštite ptica grabljivica Vojvodine sa posebnim osvrtom na Deliblatsku peščaru. *Priroda Vojvodine* 3 (2): 49-52.
- Ham, I. (1979). Istorijat istraživanja faune ptica Vojvodine. *Arhiv bioloških nauka* 29 (1/2): 39-57.
- Harka, Á., Sallai, Z. (2004): *Magyarország halfaunája* Pauker Nyomda, Budapest.
- Hayes T., Haston K., Tsui M., Hoang A., Haeffele C., Vonk A. (2003): Atrazine-Induced Hermaphroditism at 0.1 ppb in American Leopard Frogs (*Rana pipiens*): Laboratory and Field Evidence. *Environmental Health Perspectives* (568-575), Volume 111, No. 4.
- Herzon, I., Helenius, J. (2008): Agricultural drainage ditches, their biological importance and functioning, *Biological Conservation* 141:1171-1183.
- Herzon, I., O'Hara, R.B. (2007): Effects of landscape complexity on farmland birds in the Baltic States. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 118:297-306.
- Host, N. T. (1802): *Icones et descriptiones graminum austriacorum II*. Typis Matthiae Andreae Schmidt, Viennae.
- Ilić, N. (2005): Longhorn beetles (Coleoptera, Cerambycidae) from Serbia – Faunistic review. SZGR «Joksimović», Beograd. [in Serbian]
- Iuell, B., Bekker, G.J., Cuperus, R., Dufek, J., Fry, G., Hicks, C., Hlaváč, V., Keller, B., Rosell, C., Sangwine, T., Torslov, N., Wandall, B.M. (eds) (2003): *Wildlife and traffic: A European Handbook for identifying conflicts and designing solutions*. European co-operation in the field of scientific and technical research, Brussell.
- Jamrichová, E., Hédli, R., Kolář, J., Tóth, P., Bobek, P., Hajnalová M., Procházka J., Kadlec J., Szabó, P. (2017): Human impact on open temperate woodlands during the middle Holocene in Central Europe. *Review of Palaeobotany and Palynology* 245:55-68
- Јанковић, М., Мишић, В. (1980): Шумска вегетација и фитоценозе Фрушке Горе. Матица српска, Одељење за природне науке. Нови Сад.
- Јанковић, М.М., Мишић, В. (1960) Шумска вегетација Фрушке горе. Зборник Матице српске за природне науке, Нови Сад, 19: 26-97

- Jovanović, B. (1981): Vegetacija Vršackih planina - Zaštita i unapređenje šuma Vršackog brega. Institut za vodoprivredu erozionih područja, Šumarski fakultet, Beograd.
- Jovanović, B., Jovanović, R., Župančić, M. (1986): Prirodna potencijalna vegetacija Jugoslavije. Naučno veće Vegetacijske karte Jugoslavije, Ljubljana.
- Јовановић, Б., Мишић, В. и Авдаловић, В. (1982) : Климатогена шума североисточне Србије (*Quercetum frainetto* B. Jov. ass. nova Екологија, сер. Д, vol.17, No 2. Београд.
- Kalkman, V.J., Boudot, J.P., Bernard, R., Conze, K.J., De Knijf, G., Dyatlova, E., Ferreira, S., Jović, M., Ott, J., Riservato, E., Sahlen, G. (2010): European Red List of Dragonflies. Luxembourg: Publications Office of the European Union, p.40.
- Kerpel, G. (1955): Kretanja šljuka, prepelica i pataka u Vršackoj okolini. Vojvođanski lovac 96-97: 209.
- Kiš, A., Szabados, K., Kicošev, V., Bošnjak, T., Cvijić, D., (2011): Unapređenje ekosistemskih usluga šuma i vanšumskog zelenila Vojvodine razvojem ekološke mreže. Naučni skup sa međunarodnim učešćem Zaštita prirode u 21 vijeku– Nature protection in XXI century, 20 – 23 Septembar 2011. Žabljak, Crna Gora Zbornik referata, rezimea i prezentacija – Proceedings of the conference II. pp 497-507
- Kleijn, D., Kohler, F., Báldi, A., Batáry, P., Conception, E.D., Clough, Y., Díaz, M., Gabriel, D., Holzschuh, A., Knop, E., Kovács, A., Marshal, E.J.P., Tscharnkte, T., Verhulst, J. (2009): On the relationship between farmland biodiversity and land-use intensity in Europe. *Proc. R. Soc. B.*, 276:903-909.
- Kojić, M. (1957): *Chrysopogono-Danthonion calycinae* - nova sveza iz reda Festucetalia vallesiacae Br. Bl. et Tx. Zbornik radova Poljoprivrednog fakulteta (Beograd) 5(2): 51-55.
- Котрла С. (2016): Рељеф општине Вршац. Мастер рад. Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство. Универзитет у Новом Саду.
- Ковачевић, Б., Хабијан – Микеш В., Стојшић, В., Симонов, Н., Пузовић, С., Стојнић, Н., Кризманић, И., Ковачев, Н., Миличић, О., Мијовић, Д., Павков, Г., Пил, Н., Кицошев, В., Чалакић, Д., Ђекић, С., Мишић, В., Буторац, Б., Рашајски, Ј., Мрђа, Д., Олђа, М. (2005): Студија заштите Предео изузетних одлика „Вршачке планине“. Предлог за стављање под заштиту као природно добро од изузетног значаја. Завод за заштиту природе Србије, Нови Сад.
- Kremen, C., Chaplin-Kramer, R. (2007): Insects as providers of ecosystem services: crop pollination and pest control. In: Stewart, A.J.A., New, T.R., Lewis, O.T. (eds.): *Insect Conservation Biology*. CABI Publishing.
- Kremen, C., Williams, N.M., Aizen, M.A., Gemmill-Herren, B., LeBuhn, G., Minckley, R., Packer, L., Potts, S.G., Roulston, T., Steffan-Dewenter, I., Vázquez, D.P., Winfree, R., Adams, L., Crone, E.E., Greenleaf, S.S., Keitt, T.H., Klein, A., Regetz, J., Ricketts, T.H. (2007): Pollination and other ecosystem services produced by mobile organisms: a conceptual framework for the effects of land-use change. *Ecology Letters*, 10: 299-314.
- Kutasi Cs., Szél Gy., Kádár F., Markó V., (2012): Védett futóbogarak (Col.: Carabidae) előfordulása hazánk mezőgazdasági területein. *Természetvédelmi Közlemények* 18, pp. 294-304.

- Кукин А., Кеменци, Р., Јанковић, П. (1987): Геологија Вршачких планина. Матица Српска, 67 стр. Нови Сад.
- Latchininsky, A.V. (1998): Moroccan locust *Dociostaurus maroccanus* (Thunberg, 1815): a faunistic rarity or an important economic pest? *Journal of Insect Conservation* Volume 2, Numbers 3-4, pp:167-178
- Лазаревић, П., Стојановић, В., Јелић, И., Перић, Р., Крстески, Б., Ајтић, Р., Секулић, Н., Бранковић, С., Секулић, Г., Бједов, В. (2012): Прелиминарни списак инвазивних врста у Републици Србији са општим мерама контроле и сузбијања као потпора будућим законским актима Заштита природе 62/1, Београд;
- Лазић, Л., Павић, Д. (2003): Клима Баната, Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство, Нови Сад.
- Lintia, D. (1916): Adatok Szerbia madárfaunájához. *Aquila* 23: 74–162.
- Ludoski, J., Vujić, A., Milankov, V. (2005): Morphometric analysis of wing characters in populations of the *Cheilosia laticornis* group (Diptera, Syrphidae) from the Balkan Peninsula. 3rd International Symposium on Syrphidae 2 – 5 September Leiden, the Netherlands.
- Maes, J., Musters, C.J.M., Geert, R. De S. (2008): The effect of agri-environment schemes on amphibian diversity and abundance. *Biological Conservation* 141: 635-645.
- Mágocsy-Dietz S. (1906): Az olajfa hazánkban. *Erdészeti Lapok*, XLV /VI:476-479
- Magyari E.K., Chapman, J.C., Passmore, D.G., Allen, J.R.M., Huntley, J.P., Huntley, B. (2010): Holocene persistence of wooded steppe in the Great Hungarian Plain. *Journal of biogeography* 37: 915-935
- Mander,Ü., Kuusemets, V., Hayakawa, Y. (2005) Purification processes, ecological functions, planning and design of riparian buffer zones in agricultural watersheds. *Ecological Engineering*, 24:421-432
- Marčetić, M. (1956). Black Stork *Ciconia nigra* in Vojvodina. *Larus* 9/10: 172-175.
- Markov, Z. (2017): Fauna insekata polinatora u Vojvodini: diverzitet, brojnost i procena vrednosti ekosistemske usluge polinacije. Doktorska disertacija, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički Fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, p. 240.
- Markov, Z., Ricarte, A., Nedeljković, Z., Vujić, A. (2015): Syrphids of Northern Serbia: evidence from a regional survey of pollinator insects. 8th International Symposium on Syrphidae, Monschau, Germany 4 – 8 June 2015.
- Marković, Č. (2013): Collection of bark beetles (Curculionidae: Scolytinae) formed by professor dr. Svetislav Živojinović. *Acta entomologica serbica*, 18(1/2): 137-160.
- Marquer, L., Gaillard, M.-J., Sugita S., Poska A., Anna-Kari Trondman, A.-K., Mazier, F., Nielsen, A.B., Ralph M. Fyfe, R.M., Jönsson, A.M., Smith, B., Kaplan, J.O., Alenius, T., H. John B. Birks, H.J.B., Björne A.E., Christiansen, J., Dodson, J., Edwards, K.J., Giesecke, T., Herzschuh, U., Kangur, M., Koff, T., Latałowa M., Lechterbeck, J., Olofsson J., Heikki Seppä, H. (2017): Quantifying the effects of land use and climate on Holocene vegetation in Europe. *Quaternary Science Reviews* 171: 20-37
- Марчетић, М. (1956): Анализа досадашњих података о појави *Anserina* и *Anatida* на територији Војводине. Рад Војвођанских музеја 5: 91–111.

- Марчетић, М. (1956): Сове, *Strigidae* – прилог познавању орнитофауне Војводине. Зборник Матице српске за природне науке 11: 167–178.
- Марчетић, М. (1957): Орлови у Војвођанским биотопима. *Larus* 9/10: 161–168.
- Марчетић, М. (1957): Роде у Војводини. Рад Војвођанских музеја 6: 163–196.
- Марчетић, М. (1957): Соко сиви, *Falco peregrinus*, на територији Војводине и његово гнежђење на зградама. *Larus* 9/10: 158–160.
- Марчетић, М. и Медаковић, К. (1954): Прилог познавању орнитофауне Војводине: Falconiformes – грабљивице. Зборник Матице српске за природне науке 7: 88–109.
- Матвејев, С. Д. (1950): Распрострањење и живот птица у Србији. САН, посебно издање, књига 3, Београд.
- Mayer, P. M., Reynolds, S. K. Jr., Canfield, T. J., McCutchen, M. D. (2006): Riparian Buffer Width, Vegetative Cover, and Nitrogen Removal Effectiveness: A Review of Current Science and Regulations. EPA/600/R-05/118. Cincinnati, OH, U.S. U.S. Environmental Protection Agency, p27.
- Медовић, П. (2001): Праисторија на тлу Војводине. Прометеј и Војноиздавачки завод, Нови Сад.
- Milankov, V. (2000): Evolucionarni odnosi vrsta ruficornis i aeneus grupa roda *Merodon* Meigen, 1803 (Diptera: Syrphidae). Doktorska disertacija, Univerzitet u Novom Sadu, Prirodno-matematički fakultet, Institut za biologiju, p. 228.
- Milleker, F. (1913): Versec in Borovszky, S.: Magyarország vármegyéi és városai – Temes vármegye. <http://mek.oszk.hu>
- Милекер, С. (1926): Историја Банатске војничке границе 1764-1873. Панчево, 83—84.
- Милошев М.: Историјат Вршачког виногорја. Матица српска. Нови Сад, 1996.
- Миљковић, Н. (1986): Земљишта Вршачких планина, Матица српска, Нови Сад.
- Мишић, В., Динић, А., Савић, Д. (1998): Заједнице китњака и сребрне липе (*Tilio tomentosae-Quercetum petraeae ass.nova*) на гребенима Фрушке Горе. I Конгрес еколога Македоније. Скопје.
- Molnár Zs., Biró M., Bartha S., Fekete G. (2012): Past Trends, Present State and Future Prospects of Hungarian Forest-Steppes in M.J.A. Werger and M.A. van Staalduinen (eds.), Eurasian Steppes. Ecological Problems and Livelihoods in a Changing World, Springer, Dordrecht, Heidelberg, New York, London, pp. 209-252.
- Molnár, Z., Kun, A. (2000): Alföldi erdősztyepp-maradványok magyarországon, WWF füzetek 15, WWF Magyarország, Budapest p56.
- Момиров, Р. (2002): Херпетофауна Специјалног резервата природе "Стари Береј-Царска бара". Дипломски рад. Универзитет у Новом Саду, Природно-математички факултет.
- Montero-García, F., Brasa-Ramos, A., Montero-Riquelme F., Carsjens, G.J. (2017): A territorial approach to assess the transition to trellis vineyards in special protection areas for steppe birds in Spain. *Land Use Policy* 67:27-37
- Mravcsik Z., Harnos K., Malatinszky Á. (2009): Felhagyott szőlők botanikai és tájtörténeti vizsgálatai az Északi-Cserhátban. *Tájökológia Lapok* 7(2):473-484
- Mrđa, D. i Stojnić, N. (2005): Vršacki mali rit – buduće zaštićeno prirodno dobro. *Gea* 5: 14-15.

- Naiman, R.J., Décamps, H., Pollock, M. (1993): The role of riparian corridors in maintaining regional biodiversity. *Ecological Applications*, 3: 209–212.
- Nedeljković, Z. (2007): Diverzitet osolikih muva (Diptera: Syrphidae) Vojvodine. – magistarska teza, Univerzitet u Novom Sadu Prirodno-matematički fakultet, Departman za biologiju i ekologiju, p. 290.
- Nedeljković, Z., Vujić, A., Radenković, S., Šimić, S. (2003): the genus *Volucella* Geoffroy, 1764 (Diptera: Syrphidae) on the Balkan peninsula. *Acta entomologica serbica*, 8 (1/2): 41-55.
- Nemeš, K. And Pujin, V. (2003): Sastav planktona u reci Dunav kao pokazatelj kvaliteta vode, In: Water 2003 Proceedings of the 32an Annual Conference of the Yugoslav Water Pollution Control Societzy (Ed. A. Đukić), 255-260. Jugoslovensko društvo za zaštitu voda, Belgrade.
- Nieto, A. and Alexander, K.N.A. 2010. *European Red List of Saproxyllic Beetles*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, p.56.
- Nieto, A., Roberts, S.P.M., Kemp, J., Rasmont, P., Kuhlmann, M., Garcna Criado, M., Biesmeijer, J.C., Bogusch, P., Dathe, H.H., De la Rъa, P., De Meulemeester, T., Dehon, M., Dewulf, A., Ortiz-Sónchez, F.J., Lhomme, P., Pauly, A., Potts, S.G., Praz, C., Quaranta, M., Radchenko, V.G., Scheuchl, E., Smit, J., Straka, J., Terzo, M., Tomozii, B., Window, J., Michez, D. (2014): European Red List of bees. Luxembourg: Publication Office of the European Union.
- Hejreбауер, В., Живковић, Б., Танасијевић, Ђ. Миљковић, Н. (1971): Педолошка карта Војводине. Завод за пољопривредна истраживања Нови Сад и Завод за картографију „Геокарта“, Београд. (размера 1:50000).
- Николић, Љ., Стојановић, С., Кнежевић, А., Љевнаић, Б., Џигурски Д. (2008): Заштићене биљне врсте основне каналске мреже хидросистема Дунав-Тиса-Дунав. Скуп Мелиорације 08, Пољопривредни факултет Департман за уређење вода, Нови Сад, Тематски зборник радова стр. 25-131
- Nowell, K., Jdeidi, T., Masseti, M., Nader, I., de Smet, K., & Cuzin, F. 2010. *Felis silvestris*. The IUCN Red List of Threatened Species 2010: e.T60354712A12918931 Downloaded on 18 July 2018.
- Orthopteroid Specialist Group. 1996. *Saga pedo*. The IUCN Red List of Threatened Species 1996: e.T19811A9018679. <http://dx.doi.org/10.2305/IUCN.UK.1996.RLTS.T19811A9018679.en>.
- Pantle, R., Buck, H. (1955). Die biologische uberwachung der Gewasser und die Darstellung der Ergebnisse. *Gas. u Wasser-fach* 96, 604 pp.
- Paunović, M. (2016): Rasprostranjenje, ekologijai centri diverziteta slepih miševa (Mammalia, Chiroptera) u Srbiji, Doktorska disertacija, Univerzitet u Beogradu, Biološki fakultet. Beograd
- Paunović.M., Karapandža,B.(2003): Slepі miševi – Leteće noćobdije, Društvo za proučavanje divljih životinja „Mustela“, Beograd.
- Pelle, I., Ham, I., Rašajski, J. i Gavrilov, T. (1977): Pregled gnezdarica Vojvodine. *Larus* 29/30: 171–197.
- Павићевић, Д., Караман, И., Хорватовић, М. (2018): Црвена књига Фауне Србије IV Правокрилци. Завод за заштиту природе Србије и ПМФ Универзитета у Новом Саду, п. 246.
- Пањковић-Матановић, В. (1989): Биљногеографска анализа флоре Вршачких планина. Едиција-Монографије Вршачких планина, Матица српска, Нови Сад.

- Пањковић-Матановић, В. (1989): Биљногеографска анализа флоре Вршачких планина. Матица српска, одељење за природне науке, Нови Сад.
- Парабуђски, С., Јанковић, М. М. (1978). Покушај утврђивања потенцијалне вегетације Војводине. Матица српска, Зборник радова за природне науке, 54, 5-20.
- Парабуђски, С., Стојановић, С. (1988): *Oenanthe (banatica)-Alopecuretum pratensis* ass. nova. Матица српска, Зборник за природне науке **74**: 71-78.
- Пекановић, В. (1991): Шумска вегетација Вршачких планина. Матица српска, одељење за природне науке, Нови Сад.
- Петров, Б. М. (1992): Mammals of Yugoslavia. Insectivores and Rodents. Supplementa Nat. Hist. Mus., 37, 186 pp. Београд.
- Pithon, J.A., Beaujouan, V., Daniel, H., Pain, G., Vallet, J. (2016): Are vineyards important habitats for birds at local or landscape scales? *Basic and Applied Ecology* 17:240–251
- Porej, D. (2004): Faunal aspects of wetland creation and restoration. Dissertation. The Ohio State University, Columbus.
- Puzović, S., Grubač, B., Ham, I., Marinković, S. I Rašajski J. (2000): Atlas ptica grabljivica Srbije – mape rasprostranjenosti i procene brojnosti, 1977-1997. Zavod za zaštitu prirode Srbije, Beograd.
- Puzović, S., Sekulić, G., Stojnić, N., Grubač, B. i Tucakov, M. (2009). Značajna područja za ptice u Srbiji. Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, Zavod za zaštitu prirode Srbije i Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine i održivi razvoj, Beograd.
- Пузовић, С. (1997): Планински попић (*Prunella collaris*) и обичан попић (*Prunella modularis*) у Србији. *Ciconia* 6: 75–90.
- Пузовић, С. (2000): Шумска шљука *Scolopax rusticola* L. – популације и ловни притисак. Задужбина Андрејевић, библиотека Academia, Београд.
- Пузовић, С., Радишић, Д., Ружић, М., Рајковић, Д., Радаковић, М., Пантовић, У., Јанковић, М., Стојнић, Н., Шћибан, М., Туцаков, М., Гергељ, Ј., Секулић, Н., Агоштон, А. и Раковић, М. (2015): Птице Србије: процене гнездилишних популација 2008–2013; процене трендова популација 1980–2013. Друштво за заштиту и проучавање птица Србије, Нови Сад. У штампи.
- Ramsdale, C., Snow, K. (2000): Distribution of the genus *Anopheles* in Europe. *European Mosquito Bulletin, Journal of the European Mosquito Control Association*, 7: 1-26.
- Rašajski, J. (1988): Brojnost gnezdećih parova bele rode sa pratećim pojavama gnežđenja u Južnom Banatu za period 1976-1985. *Larus* 40: 111-123.
- Rašajski i Gavrilov (1982): Gnezdarice južnog Banata. Izvodi saopštenja, VI Kongres biologa YU. A 3-29.
- Rašajski J. & Vučanović, M. (1999): Orao zmijar (*Circaetus gallicus*) nova gnezdarica Vršackih planina. *Ciconia* 8: 117-118.
- Rašajski, J. (1986): Prilog poznavanju gnezdarica Vojvodine. *Larus* 36/37: 225–230.
- Rašajski, J. (1990): Gnežđenje kratkokljunog puzića *Certhia familiaris* na Vršackim planinama. *Ciconia* 2: 82–84.
- Rašajski, J. i Gavrilov, T. (1983): *Acanthis flavirostris* i *Acanthis flammea* kao retki zimski posetioci južnog Banata. *Larus* 33/35: 213.

- Rašajski, J. i Vučanović, M. (1998): Uralska sova (*Strix uralensis macroura* Wolf 1810) nova gnezdarica Vojvodine. *Ciconia* 7: 112–115.
- Rašajski, J., Kiss, A. (2004): Ptice Banata. Gradski muzej, Vršac, 383p.
- Рашајски, Ј. (1982): Оолошка збирка Природњачког музеја у Београду. Гласник Природњачког музеја у Београду 37: 107–125.
- Рашајски, Ј. (2004): Птице Србије – са картама дистрибуције. 2. допуњено издање, Тритон, Вршац.
- Рашајски, Ј. (2005): Орнитофауна. У: Ковачевић, Б. и Хабијан-Микеш, В. (руководиоци): Предео изузетних одлика „Вршачке планине“ – студија заштите. Завод за заштиту природе Србије, Нови Сад, 79-89п.
- Рашајски, Ј. и Pelle, I. (1993): Птице Вршачких планина. Матица српска, одељење за природне науке, Нови Сад.
- Рашајски, Ј., Вучановић М. (1998): Уралска сова (*Strix uralensis macroura* Wolf, 1810), Нова гнездарица Војводине, *Ciconia*. Нови Сад.
- Redford. K. H., Mockrin, M. (2005): The role of hunting in promoting protected areas. pp:49-64 .In Jeffrey A. McNeely (eds.): Friends for Life, New partners in support of protected areas IUCN, p: 233.
- Reynolds, C.S., V. Huszar, C. K., Naselli Flores, L. & Melo, S. (2002). Towards a functional classification of the freshwater phytoplankton. *J. Plankton Res.*, 24(5): 417 -428 pp
- Ристић, М. (1977): *Рибе и риболов* Нолит, Београд.
- Rochel, A. (1828): *Plantae Banatus Rariores Iconibus et Descriptionibus Illustratae*. Typis Ludovici Landerer de Fűskűt, Pestini.
- Rochel, A. (1838): *Botanische Reise in das Banat im Jahre 1835*. Gustav Heckenast et Otto Wigand, Pesth et Leipzig.
- Rudner Z. E., Sűmegi P. (2001): Recurring Taiga forest-steppe habitats in the Carpathian Basin in the Upper Weichselian. *Quaternary International* 76/77:177-189
- Ružić, M., Szekeres, O., Agošto, A., Balog, I., Brdarić, B., Gergely, J., Đapić, D., Đorđević, I., Ham, I., Maron, F., Pantović, U., Radišić, D., Rajković, D., Rankov, M., Sihelnik, J., Šimončik, S., Szekeres, I., Szekeres, L., Sučić, A., Tucakov, M., Vida, N., Vinko, T. and Vučanović, M. (2018): The recovery of the European Roller *Coracias garrulus* population in Vojvodina Province, Serbia. *Euronatur*.
- Сабадош, К. (Ур.) (2011): Примена принципа одрживог коришћења подручја значајних за очување биодиверзитета у оквиру еколошке мреже у АП Војводини, Студија, Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад.
- Сабадош, К., Бошњак, Т., Туцаков, М., Кицошев, В. (2011): Значај хидролошке мреже Војводине за очување биолошке разноврсности. Саветовање "Мелиорације 11", 26. јануар 2011., Нови Сад. Тематски зборник радова стр. 207-214.
- Савић, И. (1995): Диверзитет фауне сисара (*Mammalia*) Југославије, са прегледом врста од међународног значаја. - Ин. Стевановић, В., Васић, В. (едс.): Биодиверзитет Југославије са прегледом врста од међународног значаја, 517-554. Биол. фак. и Еколибри, Београд.

- Сантовац, С. (2007): *Фауна Odonata (Insecta) Војводине*. Магистарска теза, Универзитет у Новом Саду, ПМФ, Департман за биологију и екологију, п.167.
- Semlitsch, R. D. & Russell, B. J. (2003): Biological Criteria for Buffer Zones around Wetlands and Riparian Habitats for Amphibians and Reptiles. *Conservation Biology* 17 (5): 1219-1228.
- Semlitsch, R.D., Bodie, J.R. (1998): Are small, isolated wetlands expendable? *Conservation Biology* 12, 1129-1133.
- Sendtko, A. (1999): Succession of xerothermic vegetation in abandoned vineyards of the Tokaj region (northeastern Hungary) - studies in phytosociology and population biology. *Phytocoenologia*, 29/ 3: 345-448
- Симоновић, П. (2001): *Рубе Србије* NNK International, Завод за заштиту природе Србије, Биолошки Факултет, Београд
- Smith, R. K., Sutherland, W. J. (2014): Amphibian conservation: Global evidence for the effects of intervention. Exeter, Pelagic Publishing.
- Soó, R. (1973): A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve V. Akadémiai kiadó, Budapest.
- Stevanović, V. (1995): Biogeografska podela Jugoslavije. In: Biodiverzitet Jugoslavije sa pregledom vrsta od međunarodnog značaja (ur. V. Stevanović i V. Vasić), str. 117-127. Ecolibri, Beograd-Biološki fakultet, Beograd.
- Stevanović, V. (ed.) (1999): Crvena knjiga flore Srbije 1. Ministarstvo za životnu sredinu Republike Srbije, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Zavod za zaštitu prirode Republike Srbije.
- Stevanović, V., Jovanović, S., Lakušić, D., Niketić, M. (1999): Karakteristike i osobenosti flore Srbije i njen fitogeografski položaj na Balkanskom poluostrvu i u Evropi, In: Crvena knjiga flore Srbije 1 (Ur. Stevanović, V.), str. 9-18. Ministarstvo za životnu sredinu Republike Srbije, Biološki fakultet Univerziteta u Beogradu, Zavod za zaštitu prirode Republike Srbije.
- Stoate C., Báldi, A., Beja P., Boatman N.D., Herzon, I., van Doorn A., de Snoo G.R., Rakosy L., Ramwell C. (2009): Ecological impacts of early 21st century agricultural change in Europe – A review. *Journal of Environmental Management* 91:22-46
- Станојевић Б. (2012): Морфолошки и функционални развој Вршца. Мастер рад. Природно-математички факултет, Департман за географију, туризам и хотелијерство. Универзитет у Новом Саду.
- Стевановић, В. (Ур.) (2002): Прелиминарна Црвена листа флоре Србије и Црне Горе према критеријумима IUCN-а из 2001 године. Београд (manuscr.).
- Стојнић, Н. и Вучановић, М. (2012): Фауна птица. У: Стојнић, Н. (руководилац): Заштићено станиште „Вршачки мали рит“ – студија заштите. Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад, 32-35п.
- Sümeği P. (2011): Az Alföld élővilágának fejlődése a jégkor végétől napjainkig (Развој живог света Панонске низије од глацијације до садашњости) In: Rakonczai J. (szerk.): Környezeti változások és az Alföld. Nagyalföld Alapítvány Kötetek 7. Békéscsaba pp35-44
- Sümeği P. Magyari E., Dániel P., Molnár M., Törőcsik T. (2013a): Responses of terrestrial ecosystems to Dansgaard-Oeschger cycles and Heinrich-events: A 28,000 year record of environmental changes from SE Hungary. *Quaternary International* 293:34-50

- Sümeği P., Szilágyi G., Gulyás S., Jakab G., Molnár A. (2013b): The late quaternary paleoecology and environmental history of Hortobágy, a unique mosaic alkaline steppe from the heart of the Carpathian Basin in Morales Prieto M. B. and Diaz, J. T.: *Steppe Ecosystems* pp165-193
- Sümeği, P., Krolopp, E. (2002): Quaternary malacological analysis for modeling of the Upper Weichselian palaeoenvironmental changes in the Carpathian Basin. *Quaternary International* 91:53-63
- Szabó, P. (2008): Changes in woodland cover in the Carpathian Basin. In: Szabó, P & Radim Hédli, R. (edit): *Human Nature: Studies in Historical Ecology and Environmental History*, Institute of Botany of the ASCR, pp.106-115
- Šálek, M., Kreisinger J., Sedláček, F., Albrecht, T. (2009): Corridor vs. hayfield matrix use by mammalian predators in an agricultural landscape. *Agriculture, Ecosystems and Environment* 134:8-13
- Šćiban, M., Rajković, D., Radišić, D., Vasić, V. i Pantović, U. (2015): Ptice Srbije – kritički pregled vrsta. Pokrajinski zavod za zaštitu prirode i Društvo za zaštitu i proučavanje ptica Srbije, Novi Sad.
- Шимић, С., Вујић, А. (1984): Прилог познавању фауне сирфида (Diptera: Syrphidae) Вршачких планина. Билт. Друшт. Екол. БиХ, сер. Б(2), пп: 375-379, Сарајево.
- Шимић С., Поповић Е. (1994): Анализа исхране три врсте рода *Rana* L. (*Amphibia: Anura*) у Војводини. Зборник Матице српске за природне науке, Нови Сад, No 87, 29-34
- Шкорић, Д. (2006): Вегетација Србије II – Шумске заједнице 2. САНУ, Одељење хемијских и биолошких наука, Београд.
- Штегер, Р. (1982): Бела Црква у XVIII и XIX веку, Коморски војно-граничарски период. Матица српска, Нови Сад и СИЗ за културу Општине Бела Црква.
- Штрбац, О. (2016): Могућности ГИС-а у управљању заштићеним природним добрима- пример Вршачких планина. Докторска дисертација. Универзитет у Београду, Географски факултет. Београд.
- Temple, H. J., Cox, N. A. (2009): *European Red List of Amphibians*. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities.
- Tomović, Lj., Ajtić, R., Ljubisavljević, K., Urošević, A., Jović, D., Krizmanić, I., Labus, N., Đorđević, S., Kalezić, M. L., Vukov, T., Džukić, G. (2014): Reptiles in Serbia – distribution and diversity patterns. *Bulletin of the Natural History Museum*, 7: 129-158.
- Trombulak, Stephen C., Frissell Christopher A. (2000): Review of Ecological Effects of Roads on Terrestrial and Aquatic Communities. *Conservation Biology* (18-30), Volume 14, No. 1. October 2000.
- Tucakov, M. (2009): Kolonije čigri i galebova u Južnom Banatu. *Gea* 9: 4-5.
- Tucakov, M., Ham, I., Gergelj, J., Barna, K., Žuljević, A., Sekereš, O., Sekulić, G., Sekulić, G., Vučanović, M., Balog, I., Radišić, D., Vig, L., Hulo, I., Simić, D., Skorić, S., Stojnić, N., Spremo, N., Ružić, M., Puzović, S., Stanković, B., Grujić, D. i Lukač, Š. (2009): Kolonije galebova i čigri u Srbiji. *Ciconia* 18: 29-80.
- Tucakov, M., Probst, R., Puzović, S., Vučanović, M. (2005): Probable new breeding sites of Booted Eagle *Hieraaetus pennatus* in Vojvodina (N Serbia). *Acrocephalus* 126: 147-149.
- Vajgand, D. (2012): Fauna sovica (Noctuidae, Lepidoptera) Vojvodine i parametri prognoze brojnosti. Doktorska disertacija, Univerzitet u Novom Sadu, Poljoprivredni fakultet, p. 332.

- Van Swaay, C., Cuttelod, A., Collins, S., Maes, D., Lopez Munguira, M., Šašić, M., Settele, J., Verovnik, R., Verstrael, T., Warren, M., Wiemers, M. and Wynhof, I. (2010): *European Red List of Butterflies*. Luxembourg: Publications Office of the European Union, p.60.
- Varga A., Molnár Zs., Biró M., Demeter L., Gellény K., Miókovics E., Molnár Á., Molnár K., Ujházy N., Ulicsni V., Babai D. (2016): Changing year-round habitat use of extensively grazing cattle, sheep and pigs in East-Central Europe between 1940 and 2014: Consequences for conservation and policy. *Agriculture, Ecosystems and Environment*, <http://dx.doi.org/10.1016/j.agee.2016.05.018>
- Visy, Zs. (2003): The Roman limes in Hungary. Budapest, p46 <http://www.ripapannonica.hu>.
- Vos, C.C. & Chardin, J.P. (1998): Effects of habitat fragmentation and road density on the distribution pattern of the moor frog *Rana arvalis*. *Journal of Applied Ecology* 35: 44-56.
- Vučanović (2002): Retkosti ornitofaune Vršackih planina. Konferencija „S planinom u novi vek“, zbornik radova, Kopaonik, 171-176.
- Vučanović (2005): Postavljanje kućica za ptice. *Gea* 5: 15.
- Vučanović (2005): Praćenje gnežđenja jastreba kokošara (*Accipiter gentilis*) na Vršackim planinama u 2005. godini. *Gea* 5: 16.
- Vučanović (2006): Gnežđenje uralske sove (*Strix urelansis*) na Vršackim planinama. *Gea* 6: 14.
- Vučanović (2008): Lešnjikare (*Nucifraga caryocatactes*) u Vršcu. *Gea* 8: 12.
- Vučanović (2008): Orao belorepan (*Haliaeetus albicilla*) u Južnom Banatu. *Gea* 8: 19.
- Vučanović (2009): Orao kliktaš (*Aquila pomarina*) na Vršackim planinama. *Gea* 9: 14.
- Vučanović (2009): Ornitofauna Vršackih planina. *Gea* 9: 7-8.
- Vučanović (2009): Ubijen orao zmijar. *Gea* 9: 15.
- Vučanović (2010): Mišar na Vršackim planinama. *Gea* 10: 14
- Vučanović (2011): Dnevne i noćne ptice grabljivice južnog Banata. *Gea* 11: 16
- Vučanović (2011): Orao zmijar. *Gea* 11: 18-19
- Vučanović (2011): Severni gosti u Malom ritu. *Gea* 11: 16
- Vučanović (2012): Praćenje broja gnezda u kolonijama gačaca (*Corvus frugilegus*) u Vršcu i okolini tokom gnežđenja 2011. godine i broja preostalih gnezda nakon zime 2011/2012. godine. Naučni skup „Dani zaštite prirode Vršackih planina i Južnog Banata“, zbornik radova 1, Prirodnjačko društvo *Gea*, 33-37.
- Vučanović (2013): Hranilište za ptice grabljivice na Vršackim planinama. Naučni skup „Zaštita prirode južnog Banata“, zbornik radova 2, Prirodnjačko društvo *Gea*, 12-14.
- Vučanović (2015): Ponovni susret. *Gea* 15: 16.
- Vučanović (2015): Zaštita sivih vetruški i orla zmijara – nastavak akcije. *Gea* 15: 21.
- Vučanović, M. (1999): Planinska strnadica (*Emberiza cia*), nova gnezdarica Vojvodine. *Ciconia* 8: 133–134.
- Vučanović, M. (2001): Gnežđenje prдавca (*Crex crex*) u Malom ritu kod Vršca. *Ciconia* 10: 155-156.
- Vučanović, M. (2001): Nalazi nordijske juričice (*Carduelis flavirostris*) u okolini Vršca. *Ciconia* 10: 159.

- Vučanović, M. (2002): Gnezdišni lokaliteti i posmatranja na seobi zlatovrane (*Coracias garrulus*) u okolini Vršca. Ciconia 11: 167-168.
- Vučanović, M. (2002): Gnežđenje šumske sove (*Strix aluco*) u postavljenim kućicama na Vrščkim planinama. Ciconia 11: 141-144.
- Vučanović, M. (2002): Jesenja pojava planinske strnadice (*Emberiza cia*) na Vrščkim planinama. Ciconia 11: 173-174.
- Vučanović, M. (2002): Planinski popić (*Prunella collaris*) viđen na Vrščkim planinama - nova vrsta za ornitofaunu Vojvodine. Ciconia 11: 169.
- Vučanović, M. (2002): Posmatranje bele čiope (*Apus melba*) kod Vrščke kule u reproduktivnom periodu. Ciconia 11: 168-169.
- Vučanović, M. (2002): Pronađen mrtav orao zmijar (*Circaetus gallicus*) na Vrščkim planinama. Ciconia 11: 159-160.
- Vučanović, M. (2004): O zimovanju bele rode *Ciconia ciconia* u jugoistočnom Banatu. Ciconia 13: 208–209.
- Vučanović, M. (2005): Pojavljivanje ružičastog čvorka (*Sturnus roseus*) u jugoistočnom Banatu od 2000. do 2003. Ciconia 14: 131-132.
- Vučanović, M. (2005): Tri rana gnežđenja utine (*Asio otus*) u Vršcu. Ciconia 14: 125-126.
- Vučanović, M. (2006): Podaci o biologiji gnežđenja dugorepe sove (*Strix uralensis*) na Vrščkim planinama. Ciconia 15: 95-98.
- Vučanović, M. (2007): Ekologija šumske sove (*Strix aluco*) u periodu gnežđenja na Vrščkim planinama. Ciconia 16:12-18.
- Vučanović, M. (2007): Gnežđenje vlastelice (*Himantopus himantopus*) i belobrke čigre (*Chlidonias hybrida*) u okolini Vršca. Ciconia 16:97-98.
- Vučanović, M. (2007): Krstokljun (*Loxia curvirostra*) se gnezdi na Vrščkim planinama. Ciconia 16: 109-110.
- Vučanović, M. (2007): Retke ptice Vrščkih planina. Prirodnjačko društvo Gea, posebno izdanje, Vršac.
- Vučanović, M. (2008): Beleške o pojavljivanju brezove juričice (*Carduelis flammea cabaret*) kod Vršca. Ciconia 17: 112.
- Vučanović, M. (2008): Podaci o biologiji gnežđenja zmijara *Circaetus gallicus* na Vrščkim planinama. Ciconia 17: 38-43.
- Vučanović, M. (2008): Svetla kukuvija (*Tyto alba*) nađena u Velikom Središtu kod Vršca. Ciconia 17: 98-99.
- Vučanović, M. (2009): Buljina *Bubo bubo* ponovo se gnezdi u Vojvodini. Ciconia 18: 201-202.
- Vučanović, M. (2009): Čižak *Carduelis spinus* i drizd imelaš *Turdus viscivorus* u periodu gnežđenja na Vrščkim planinama. Ciconia 18: 235.
- Vučanović, M. (2012): Buljina *Bubo bubo* u južnom Banatu – novi podaci. Ciconia 21: 69-70.
- Vučanović, M. (2012): Slučajevi gnežđenja španskog vrapca *Passer hispaniolensis* u južnom Banatu. Ciconia 21: 77.
- Vučanović, M. (2013): 15. godina praktične zaštite šumske i dugorepe sove. Gea 13: 14-15.

- Vučanović, M. (2013/2014): „Crna sova“: leglo melanističnih dugorepih sova *Strix uralensis* na Vršачkim planinama. Ciconia 22/23: 87-88.
- Vučanović, M. i Đorđević, I. (2008): Dugorepa sova (*Strix uralensis*) nađena i u Deliblatskoj peščari. Ciconia 17: 95-97.
- Vučanović, M. i Đorđević, I. (2008): Mali labud (*Cygnus columbianus*) kod Vršca. Ciconia 17: 79-80.
- Vučanović, M. i Đorđević, I. (2009): Orazo kliktaš *Aquila pomarina* gnezdi se ponovo na Vršачkim planinama. Ciconia 18: 192-194.
- Vučanović, M. i Đorđević, I. (2011): Dnevne i noćne ptice grabljivice južnog Banata. Gea 11: 8-9.
- Vučanović, M. i Tot, E. (2005): Boravak kugara (*Bombycilla garrulus*) u jugoistočnom Banatu tokom zime 2004-2005. Ciconia 14: 89-93.
- Vučanović, M., Đorđević, I., Radišić, D., Paunović, K., Šćiban, M., Obradović, R., Gergelj, J., Grahovac, D., Nagulov, S. i Tucakov, M. (2009): Invazija lešnikare, *Nucifraga caryocatactes*, u Vojvodini 2008-2009. Ciconia 18: 161-166.
- Vučanović, M., Tot, E. i Đorđević, I. (2009): Pojavljivanje brezove juričice *Carduelis flammea* u jugoistočnom Banatu. Ciconia 18: 236-237.
- Vučanović, M. (2010): Dauriska lasta *Hirundo daurica* – nova gnezdarica Vršачkih planina. Ciconia 19: 192-193.
- Vučanović, M. (2001): Osičar (*Pernis apivorus*) nova gnezdarica Vršачkih planina. Ciconia 10: 148-149.
- Вучковић М., Парабуђски С., Стојановић С. (1992): Флористичко-еколошка анализа долинских ливада свезе *Trifolion pallidi* Ilijanić 1969, у Војводини. Матица Српска, зборник за природне науке **83**: 145-157.
- Вучковић, М. (1983): *Chrysopogonietum grylli* prov. на побрђу Вршачких планина (претходно саопштење). In: Зборник радова са научног скупа „Човек и биљка“ (ур. И. Михаљев), стр. 419-429. Матица српска, одељење за природне науке, Нови Сад.
- Вучковић, М. (1991): Ливадска и ливадско-степска вегетација Вршачких планина. Монографија Вршачких планина, Матица српска, одељење за природне науке.
- Вучковић, М. (1991): Ливадска и ливадско-степска вегетација Вршачких планина. Монографија Вршачких планина, Матица српска, одељење за природне науке, Нови Сад.
- Vučković, Č. (2011): Drozd borovnjak *Turdus pilaris* - nova gnezdarica Vojvodine. Ciconia 20: 70-71.
- Vujić, A., Stefanović, A., Dragičević, I., Matijević, T., Pejčić, L., Knežević, M., Krašić, D., Veselić, S. (2010): Species composition and seasonal dynamics of mosquitoes (Diptera: Culicidae) in flooded areas of Vojvodina, Serbia. Arch. Biol. Sci., Belgrade, 62 (4), 1191-1206.
- Vujić, A., Šimić, S., Radenković, S. (2001): Endangered species of hoverflies (Diptera: Syrphidae) on the Balkan peninsula. Acta entomologica serbica, 5 (1/2): 93-105.
- Вујић, А., Шимић, С. (1994): Syrphidae (Insecta: Diptera) Вршачких планина. Монографије Вршачких планина, Матица Српска, Одељење за природне науке, пп: 1-160, Нови Сад.
- Vukov, T., Kalezić, M. L., Tomović, Lj., Krizmanić, I., Jović, D., Labus, N., Džukić, G. (2013): Amphibians in Serbia – distribution and diversity patterns. Bulletin of the Natural History Museum, 6: 90-112.
- Vuković A., Ivković A., Nikolić J. (1970): Tumač za list Vršac, Savezni geološki zavod, 46 str. Beograd.

- Waldstein, F., Kitaibel, P. (1799-1802): Descriptiones et icones plantarum rariorum Hungariae, Vol. 1. Typis Matthiae Andreae Schmidt, universit. typogr.
- WALDSTEIN, F., KITAIBEL, P. (1802). Descriptiones et icones plantarum rariorum Hungariae. Vol 1. Typis Matthiae Andreae Schmidt, universit. typogr. Viennae.
- Wierzbowska, I.A., Olko, J., Hedrzak, M., Crooks, K.R. (2012): Free-ranging domestic cats reduce the effective protected area of a Polish national park. *Mammalian Biology* 77:204–210.
- Willis K. J., Rudner, E., Sümegi, P. (2000): The Full-Glacial Forests of Central and Southeastern Europe. *Quaternary Research* 53:203–213
- WWF Report (2004): Deadwood – living forests. WWF, Gland Switzerland.
- Зеремски М. (1985): Геоморфологија Вршачких планина. Матица Српска, Одељење за природне науке. Нови Сад.
- Живковић, Б., Хејгебауер, В., Танасијевић, Ђ., Миљковић, Н., Стојковић, Л., Дрезгић, П. (1972): Земљишта Војводине. Институт за пољопривредна истраживања, Нови Сад.

Стратегије и акциони планови:

- Национална стратегија одрживог развоја („Сл. гласник РС“, 57/2008).
- Национална стратегија одрживог коришћења природних ресурса („Сл. гласник РС“, 33/2012).
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије са акционим планом (2010-2017) („Сл. гласник РС“, бр. 13/11).
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије („Службени гласник РС“, 59/2006).
- Стратегија развоја туризма („Сл. Гласник РС“, 98/2016.).
- Стратегија пољопривреде и руралног развоја Републике Србије за период 2014–2024. године („Службени гласник РС“, 85/2014).
- Локална стратегија развоја Града Вршца до 2020. Градска управа Града Вршац, 2016.
- Локални еколошки акциони план Града Вршац – Ревизија. Градска управа Града Вршац и „Green Pro“, 2016.

Прописи

Закони

- Закон о заштити природе („Службени гласник Републике Србије“, број 36/2009, 88/2010, 91/2010 – исправка, 14/2016 и 95/2018 – др. закон).
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“ бр. 128/14).
- Закон о шумама („Сл. гласник РС“, бр. 30/2010, 93/2012 и 89/2015).
- Закон о потврђивању Европске конвенције о пределу („Сл. гласник РС – Међународни уговори“, бр. 4/2011).

Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности („Сл.лист СРЈ, Међународни уговори“, бр.11/2001).

Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта (Сл. гласник РС - Међународни уговори“, бр. 102/07) (Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats, Bern, 1979).

Уредбе, Правилници и Одлуке

Уредба о еколошкој мрежи Републике Србије (Службени гласник Републике Србије бр. 102/2010).

Уредба о категоризацији државних путева („Сл.гласник РС“ бр.105/2013 и 119/2013).

Уредба о стављању под контролу коришћења и промета дивље флоре и фауне („Сл. гласник РС“ 31/05, 45/05 - исправка, 22/07, 38/08 и 9/10).

Правилник о критеријумима за издвајање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување („Службени гласник РС“, бр. 35/10).

Правилник о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива („Службени гласник РС“, бр. 5/10, 47/11, 32/16 и 98/16).

Правилник о специјалним техничко-технолошким решењима која омогућавају несметану и сигурну комуникацију дивљих животиња („Службени гласник РС“, бр. 72/2010).

Наредба о мерама за очување и заштиту рибљег фонда („Сл. гласник РС“, бр. 56/15).

Одлука о проглашењу ПИО „Вршачке планине“ („Сл. лист Општине Вршац“ 6/2005, 4/2006, 6/2015 и 17/2017).

Одлука о проглашењу ЗС „Мали вршачки рит“ („Сл. лист Општине Вршац“, 10/2013 и 17/2017).

Службени извештаји

Метеоролошки годишњаци (1997-2016): Климатолошки подаци, Републички хидрометеоролошки завод, Београд.

Републички завод за статистику: Попис становништва, домаћинства и станова у Републици Србији, 1991., 2002., и 2011. године, Београд.

Просторно-планска документација, шумске и ловне и основе

Просторни план Републике Србије („Службени гласник Републике Србије“, бр. 88/2010).

Регионални просторни план АП Војводине („Сл. лист АПВ“, бр. 22/11).

Просторни план општине Вршац („Службени лист општине Вршац“ бр. 16/15).

Ловне основе ловишта „Лупус“, „Кошава“ и „Караш - Куштиљ“. Привредно друштво за унапређење ловства ДОО „Војвођански ловац“, 2014.

Основа за газдовање шумама газдинске јединице „Вршачки брег“, 2016-2025. ЈП „Војводинашуме“, Петроварадин.

Основа за газдовање шумама газдинске јединице „Шуме манастира Месић“ 2016-2025. ФОРНЕТ д.о.о., Београд.

Интернет странице

Arcanum & Österreichisches Staatsarchiv: Historical Maps of the Habsburg Empire
<http://mapire.eu/en/map>

Fauna Europaea (2013) *Fauna Europaea version 2.6.2*. Web Service available online at
<http://www.faunaeur.org>

<http://dx.doi.org/10.5852/ejt.2016.237>.

<http://gis.vodevojvodine.com/vodeVojvodineEksterna/>)

<http://vrsac.com/docs/html/Leap%20%20Vrsac%20dokument.pdf>

www.muzejvrsac.org.rs

IX ПРИЛОЗИ

ПРИЛОГ I

Спискови таксона одређених органских група

ПРИЛОГ I 1.

Биљне врсте значајне за очување биодиверзитета ПИО »Вршачке планине«

	ТАКСОН	Црвена Листа флоре Србије	Вршачке планине	Мали рит	Строго заштићене	Заштићене (са изузетком комерцијалних врста)	Степен угрожености IUCN	CITES
1	<i>Achillea asplenifolia</i> Vent./ мочварна хајдучица	✓				✓	VU	
2	<i>Adonis vernalis</i> L./ гороцвет	✓	✓		✓		VU	✓
3	<i>Allium atropurpureum</i> Waldst. & Kit./ пурпурноцрни лук	✓	✓			✓	EN	
4	<i>Allium atrovioleaceum</i> Boiss./ тамнољубичасти лук	✓	✓		✓		CR	
5	<i>Anacamptis pyramidalis</i> (L.) L. C. M. Richard/ пластак	✓	✓			✓	VU	✓
6	<i>Anemone sylvestris</i> L./ овчије руно	✓	✓		✓		VU	
7	<i>Arum orientale</i> Bieb.	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	
8	<i>Asperula setulosa</i> Boiss.	✓	✓				EN	
9	<i>Asperula tenella</i> Heuffel ex Degen	✓	✓		✓		EN	
10	<i>Aster sedifolius</i> L. subsp. <i>canus</i> (Waldst. & Kit.) Merxm./ звездица	✓	✓	✓		✓	VU	
11	<i>Aster sedifolius</i> L. subsp. <i>sedifolius</i> / звездица		✓			✓		
12	<i>Astragalus asper</i> Jacq./ рапави козинац	✓	✓			✓	EN	
13	<i>Astragalus varius</i> S. G. Gmelin/ витки козинац	✓	✓		✓		EX (DD)	
14	<i>Barbarea vulgaris</i> L. subsp. <i>lepuznica</i> (E. I. Nyárády) Soó / карпатски дичак	✓	✓		✓		CR	
15	<i>Beckmannia eruciformis</i> (L.) Host subsp. <i>eruciformis</i> / проха		✓			✓		
16	<i>Brassica elongata</i> Ehrh.	✓	✓				VU	
17	<i>Bupleurum pachnospermum</i> Pančić	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	
18	<i>Campanula lingulata</i> Waldst. & Kit./ језичасти звончић		✓			✓		
19	<i>Carduus candicans</i> Waldst. et Kit. subsp. <i>candicans</i>		✓			✓		
20	<i>Carduus hamulosus</i> Ehrh.		✓			✓		
21	<i>Carex acuta</i> L./ шиљата оштрица		✓			✓		

	ТАКСОН	Црвена Листа флоре Србије	Вршачке планине	Мали рит	Строго заштићене	Заштићене (са изузетком комерцијалних врста)	Степен угрожености IUCN	CITES
22	<i>Carex brevicollis</i> DC./ јаловак	✓	✓			✓	VU-NI (DD)	
23	<i>Carex serotina</i> Merát		✓			✓		
24	<i>Centaurea rocheliana</i> (Heuffel) Dostál	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	
25	<i>Centaurea magocsyana</i> H. Wagner	✓	✓				EX (DD)	
26	<i>Cephalanthera damasonium</i> (Miller) Druce/ крупноцветна бела заврата		✓			✓		✓
27	<i>Cephalanthera longifolia</i> (L.) Fritsch/ бела заврата	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	✓
28	<i>Cirsium brachycephalum</i> Juratzka/ слатинска паламида	✓	✓		✓		EN	
29	<i>Cyperus longus</i> L./ пероњика	✓	✓		✓		NT-LC (DD)	
30	<i>Doronicum hungaricum</i> Reichenb. fil./ мађарски вепровац	✓	✓		✓		VU	
31	<i>Echinops bannaticus</i> Schrad./ главоч		✓			✓		
32	<i>Echinops ritro</i> L. subsp. <i>ruthenicus</i> (M. Bieb.) Нуман/ главоч		✓			✓		
33	<i>Epipactis atrorubens</i> (Hoffm. ex Bernh.) Besser subsp. <i>atorubens</i> / тамноцрвена калужђарка	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	✓
34	<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz subsp. <i>helleborine</i> / калужђарка	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	✓
35	<i>Epipactis microphylla</i> (Ehrh.) Sw.	✓	✓		✓		EN	✓
36	<i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz/ барска калужђарка	✓	✓		✓		EN	✓
37	<i>Euclidium syriacum</i> (L.) R. Br./ кљуноврат		✓			✓		
38	<i>Gagea minima</i> (L.) Ker-Gawler/ болоћа	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	
39	<i>Galanthus nivalis</i> L. subsp. <i>nivalis</i> / висибаба		✓			✓		✓
40	<i>Galium flavescens</i> Borbás	✓	✓			✓	VU-LC (DD)	
41	<i>Galium kitaibelianum</i> Schultes & Schultes fil.	✓	✓		✓		VU-LC (DD)	
42	<i>Gentiana pneumonanthe</i> L. subsp. <i>pneumonanthe</i> / мала свећица	✓	✓			✓	VU	
43	<i>Gymnadenia conopsea</i> (L.) R. Br./ врањак	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	✓
44	<i>Helleborus purpurascens</i> Waldst. & Kit.	✓	✓		✓		EX (DD)	
45	<i>Iris pumila</i> L./ ниска перуника	✓	✓		✓		EN	

	ТАКСОН	Црвена Листа флоре Србије	Вршачке планине	Мали рит	Строго заштићене	Заштићене (са изузетком комерцијалних врста)	Степен угрожености IUCN	CITES
46	<i>Iris spuria</i> L. subsp. <i>spuria</i> / закржљала перуника	✓		✓	✓		EN	
47	<i>Lathyrus palustris</i> L./ модри граор	✓	✓		✓		EN	
48	<i>Lathyrus pannonicus</i> (Jacq.) Garcke subsp. <i>pannonicus</i> / кукавичин хлеб	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	
49	<i>Leucojum aestivum</i> L. дремовац	✓	✓				VU	
50	<i>Lilium martagon</i> L./ златан		✓			✓		
51	<i>Limodorum abortivum</i> (L.) Sw./ остружница	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	✓
52	<i>Linaria angustissima</i> (Loisel.) Borbás	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	
53	<i>Listera ovata</i> (L.) R. Br./ чопотац	✓	✓			✓	EN	✓
54	<i>Melampyrum barbatum</i> Waldst. & Kit./ челинац	✓	✓			✓	VU	
55	<i>Minuartia hirsuta</i> (Bieb.) Hand. - Mazz. subsp. <i>frutescens</i> (Kit.) Hand. - Mazz./ жбунолика мишјакиња	✓	✓		✓		CR	
56	<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) L. C. M. Richard/ гнездовица	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	✓
57	<i>Orchis coriophora</i> L. subsp. <i>coriophora</i> / смрдљиви каћунак	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	✓
58	<i>Orchis mascula</i> (L.) L. subsp. <i>speciosa</i> (Host) Hegi	✓	✓		✓		EN-VU (DD)	✓
59	<i>Orchis militaris</i> L./ каћун	✓	✓		✓		EN-VU (DD)	✓
60	<i>Orchis morio</i> L./ каћунак	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	✓
61	<i>Orchis simia</i> Lam.	✓	✓			✓	EN-VU (DD)	✓
62	<i>Orchis tridentata</i> Scop. subsp. <i>tridentata</i> / мали каћунак	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	✓
63	<i>Orchis ustulata</i> L./ медени каћунак	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	✓
64	<i>Ornithogalum boucheanum</i> Ascherson	✓	✓			✓	EN	
65	<i>Oxytropis pilosa</i> (L.) DC./ козлинач	✓	✓			✓	EN	
66	<i>Peucedanum officinale</i> L./ сиљавина	✓		✓		✓	VU	
67	<i>Platanthera bifolia</i> (L.) L. C. M. Richard subsp. <i>bifolia</i> / вимењак.	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	✓
68	<i>Potentilla chrysanthra</i> Trevir.	✓	✓				VU-NT (DD)	
69	<i>Prunus fruticosa</i> Pallas/ степска вишња	✓	✓		✓		EN	

	ТАКСОН	Црвена Листа флоре Србије	Вршачке планине	Мали рит	Строго заштићене	Заштићене (са изузетком комерцијалних врста)	Степен угрожености IUCN	CITES
70	<i>Pulmonaria rubra</i> Schott	✓	✓			✓	EN-VU (DD)	
71	<i>Pulsatilla montana</i> (Hoppe) Reinchenb./ саса	✓	✓		✓		EN	
72	<i>Pulsatilla pratensis</i> (L.) Miller/ саса	✓	✓		✓		EN	
73	<i>Pulsatilla vulgaris</i> Miller subsp. <i>grandis</i> (Wenderoth) Zämelis/ велика саса	✓	✓		✓		VU	
74	<i>Ranunculus aquatilis</i> L./ водени љутић	✓	✓		✓		VU	
75	<i>Ranunculus illyricus</i> L./ илирски љутић	✓	✓		✓		VU-NT (DD)	
76	<i>Saxifraga bulbifera</i> L.	✓	✓			✓	VU	
77	<i>Scabiosa columbaria</i> L. subsp. <i>banatica</i> (Waldst. & Kit.) Diklić/ удовичица	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	
78	<i>Sedum sartorianum</i> Boiss.		✓		✓			
79	<i>Seseli hippomarathrum</i> Jacq. subsp. <i>hippomarathrum</i> /девесиље	✓	✓		✓		EX (DD)	
80	<i>Silene bupleuroides</i> L. subsp. <i>bupleuroides</i>		✓			✓		
81	<i>Silene viridiflora</i> L.	✓	✓			✓	VU-LC (DD)	
82	<i>Spiranthes spiralis</i> (L.) Chevall./ засучак	✓	✓		✓		EN-VU (DD)	✓
83	<i>Staphylea pinnata</i> L./ клокочика		✓			✓		
84	<i>Stipa pennata</i> L. [subn. <i>S. joannis</i> Čelak.]		✓		✓			
85	<i>Stipa pulcherrima</i> C. Koch/ ковиље		✓		✓			
86	<i>Taraxacum serotinum</i> (Waldst. & Kit.) Poiret/ степски маслачак	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	
87	<i>Teucrium botrys</i> L./ црвени дубачак	✓	✓			✓	VU-NT (DD)	
88	<i>Tragopogon floccosus</i> Waldst. & Kit./ козја брада		✓		✓			
89	<i>Trinia ramosissima</i> (Fischer ex Trevir.) W. D. J. Koch	✓	✓			✓	EN-VU (DD)	
90	<i>Ventenata dubia</i> (Leers) Cosson/ ситан дивљи овас		✓		✓			
91	<i>Veronica teucrium</i> L. subsp. <i>crinita</i> (Kit.) Velen.	✓	✓			✓	NT-LC (DD)	
92	<i>Veronica spuria</i> L.	✓	✓			✓	CR-VU (DD)	
93	<i>Vinca herbacea</i> Waldst. & Kit./ плавичасти зимзелен		✓		✓			
94	<i>Viola pumila</i> Chaix	✓	✓		✓		CR	

ПРИЛОГ I 2.

Списак евидентираног фитопланктона ПИО »Вршачке планине«

	Сапробна вредност	Вршачке планине	Мали рит
Bacillariophyta:			
<i>Achnanthes sp.</i>		+	-
<i>Aulacoseira granulata</i>		+	-
<i>Cocconeis placentula</i>	1,35	+	+
<i>Cyclotella meneghiniana</i>	2,60	+	+
<i>Cymatopleura solea</i>	2,35	+	-
<i>Cymbella affinis</i>	1,60	-	+
<i>Cymbella lanceolata</i>	1,90	+	+
<i>Diatoma vulgare</i>	1,85	+	+
<i>Eunotia sp.</i>		+	-
<i>Fragilaria capucina</i>	1,60	+	-
<i>Fragilaria crotonensis</i>	1,40	+	-
<i>Fragilaria dilatata</i>		+	-
<i>Fragilaria ulna</i>		+	+
<i>Gomphonema parvulum</i>	1,95	+	-
<i>Gyrosigma acuminatum</i>	2,20	+	-
<i>Melosira lineata</i>		+	-
<i>Melosira varians</i>	1,85	+	+
<i>Navicula cuspidata</i>	2,60	-	+
<i>Navicula viridula</i>	2,80	+	-
<i>Nitzschia palea</i>	2,75	+	+
<i>Nitzschia sigmaidea</i>	2,00	+	-
<i>Nitzschia vermicularis</i>	2,30	+	-
<i>Pinnularia nobilis</i>	2,10	-	+
<i>Pinnularia viridis</i>		+	+
<i>Rhoicosphaenia abbreviata</i>		+	-
<i>Stephanodiscus sp.</i>		+	-
<i>Surirella minuta</i>		+	-
Cyanophyta:			
<i>Anabaena affinis</i>	2,00	+	-
<i>Anabeana flos-aquae</i>	2,00	+	-
<i>Merismopedia tenuissima</i>	2,45	+	-
<i>Oscillatoria sp.</i>		+	-
<i>Oscillatoria tenuis</i>	2,90	-	+
Pyrrhophyta:			
<i>Peridinium cinctum</i>		+	-
Euglenophyta:			
<i>Euglena acus</i>	2,00	+	+
<i>Euglena ehrenbergii</i>	2,00	+	+

	Сапробна вредност	Вршачке планине	Мали рит
<i>Euglena oxyuris</i>	2,50	+	+
<i>Euglena spirogyra</i>	1,95	+	-
<i>Euglena viridis</i>	4,50	+	-
<i>Phacus acuminatus</i>	2,50	-	+
<i>Phacus longicauda</i>	2,60	+	+
<i>Phacus orbicularis</i>	2,00	+	+
<i>Phacus pleuronectes</i>	2,00	+	-
<i>Strombomonas acuminata</i>	2,00	+	-
<i>Trachelomonas caudata</i>	2,00	-	+
<i>Trachelomonas hispida</i>	2,00	+	-
<i>Trachelomonas volvocina</i>	2,00	+	+
Chlorophyta:		+	
Volvocales:		+	
<i>Pandorina morum</i>	2,00	+	-
Chlorococcales:		+	
<i>Actinastrum hantzschii</i>	2,00	+	-
<i>Ankistrodesmus bibraianus</i>		+	-
<i>Ankistrodesmus falcatus</i>	2,40	-	+
<i>Micractinium pusillum</i>	2,00	+	-
<i>Pediastrum borianum</i>	1,90	-	+
<i>Pediastrum duplex</i>	1,70	+	-
<i>Scenedesmus acuminatus</i>	2,20	+	+
<i>Scenedesmus quadricauda</i>	2,00	-	+
Conjugales:			
<i>Closterium ehrebergii</i>	1,80	+	-
Индекс сапробности (S)		1.57	2.11
Степен сапробности		β	β

ПРИЛОГ I 3.

Преглед фауне птица ПИО »Вршачке планине«

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Препелица <i>Coturnix coturnix</i>	Г	20-40	10-20	О	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: VU		LC	IIB	III	
Јаребица <i>Perdix perdix</i>	С	3-6	5-10	О	ЗВ,Л	гп: VU; нгп: NA		LC	IIA, IIIA	III	
Фазан <i>Phasianus colchicus</i>	С	х	х		ЗВ,Л	гп: NA; нгп: NA		LC	IIA, IIIA	III	
Лабуд грбац <i>Cygnus olor</i>	С	0	1	СТ	ЗВ	гп: NA; нгп: LC		LC	IIB	III	
Мали лабуд <i>Cygnus columbianus</i>	П,З				СЗВ	гп: / ; нгп: NA		EN	I*	III	врло ретко се појављује
Дивља гуска <i>Anser anser</i>	З,П				СЗВ	гп: NT ; нгп: LC		LC	IIA, IIIB	III	
Гуска глоговњача <i>Anser fabalis</i>	З				ЗВ,Л	гп: /; нгп: CR		LC	IIA	III	
Лисаста гуска <i>Anser albifrons</i>	З,П				ЗВ,Л	гп: /; нгп: LC		LC	I*, IIB, IIIB**	III	
Патка дупљашица <i>Bucephala clangula</i>	З,П				СЗВ	гп: /; нгп: VU		LC	IIB	III	
Шарена утва <i>Tadorna tadorna</i>	П				СЗВ	гп: NA; нгп: NT		LC		II	
Превез <i>Netta ruffina</i>	Г	0	1-3	У	СЗВ	гп: NA; нгп: EN		LC	IIB	III	гнезди на пречистачу, храни се у риту
Риђоглава патка <i>Aythya ferina</i>	П,З				ЗВ,Л	гп: LC; нгп: EN		VU	IIA, IIIB	III	
Патка њорка <i>Aythya nyroca</i>	Г	0	15-20	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC	NT	LC	I	III	
Ћубаста патка <i>Aythya fuligula</i>	Г,П	0	1-4	Ф	СЗВ	гп: EN; нгп: EN		LC	IIA, IIIB	III	
Гроготовац <i>Spatula querquedula</i>	Г	0	15-25	Ф	ЗВ,Л	гп: EN; нгп: LC		LC	IIA	III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Пловка кашикара <i>Spatula clypeata</i>	Г,П	0	10-15	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC	IIA, IIIB	III	
Чегртуша <i>Mareca strepera</i>	С	0	10-15	Ф	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	IIA	III	гнезди на пречистачу, храни се у риту
Звиждара <i>Mareca penelope</i>	П,З				ЗВ,Л	гп: /; нгп: LC		LC	IIA, IIIB	III	
Глувара <i>Anas platyrhynchos</i>	С	0	40-70	Ф	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIA, IIIA	III	
Шилкан <i>Anas acuta</i>	П				СЗВ	гп: NA; нгп: LC		LC	IIA, IIIB	III	
Крджа <i>Anas crecca</i>	П,З				ЗВ,Л	гп: NA; нгп: LC		LC	IIA, IIIB	III	
Мали гњурац <i>Tachybaptus ruficollis</i>	С	0	30-60	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Риђоврати гњурац <i>Podiceps grisegena</i>	П			О	СЗВ	гп: CR; нгп: NA		LC		II	
Ћубасти гњурац <i>Podiceps cristatus</i>	С	0	0-1	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Црноврати гњурац <i>Podiceps nigricollis</i>	С	0	1-2	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC		III	
Домаћи голуб <i>Columba livia f. domestica</i>	С	20-30	100-150	Ф		гп: NA; нгп: NA		LC		III	
Голуб дупљаш <i>Columba oenas</i>	П,З			Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC	IIB	III	
Голуб гривнаш <i>Columba palumbus</i>	С	150-250	15-20	У	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIA, IIIA		
Грлица <i>Streptopelia turtur</i>	Г	150-300	0	О	ЗВ,Л	гп: VU; нгп: VU		VU	IIB	III	
Гугутка <i>Streptopelia decaocto</i>	С	0	5-10	СТ	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	
Легањ <i>Caprimulgus europaeus</i>	Г	10-15	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Бела чиопа <i>Tachymarptis melba</i>	Г?	1-2?	0	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: DD		LC		II	повремена ретка гнездарица
Црна чиопа <i>Apus apus</i>	Г	10-20	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Кукавица <i>Cuculus canorus</i>	Г	70-130	70-130	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Барски петлован <i>Rallus aquaticus</i>	С	0	30-150	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	
Прдавац <i>Crex crex</i>	Г	5-10	10-15	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Барски петлић <i>Porzana porzana</i>	Г	0	10-20	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: DD		LC	I	II	
Сиви барски петлић <i>Zapornia parva</i>	Г	0	1-10	Ф	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	I	II	
Барска кокица <i>Gallinula chloropus</i>	Г, З	0	20-60	СТ	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	
Лиска <i>Fulica atra</i>	С	0	15-20	СТ	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		NT	IIA, IIIB	III	
Ждрал <i>Grus grus</i>	П				СЗВ	гп: RE; нгп: LC		LC	I	II	
Велика дропља <i>Otis tarda</i>	Л				СЗВ	гп: CR; нгп: NA	VU	LC	I	II	
Црна рода <i>Ciconia nigra</i>	Г	2-3	0	СТ	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	I	II	
Бела рода <i>Ciconia ciconia</i>	Г	4-5	1	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Кашичар <i>Platalea leucorodia</i>	П				СЗВ	гп: NT; нгп: NT		LC	I	II	
Ражањ <i>Plegadis falcinellus</i>	П				СЗВ	гп: CR; нгп: EN		LC	I	II	
Водени бик <i>Botaurus stellaris</i>	С	0	6-8	СТ	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	I	II	
Чапљица <i>Ixobrychus minutus</i>	С	0	30-50	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Гак <i>Nycticorax nycticorax</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Жута чапља <i>Ardeola ralloides</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Сива чапља <i>Ardea cinerea</i>	З,П				ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Црвена чапља <i>Ardea purpurea</i>	Г,П	0	0-2	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC	I	II	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Велика бела чапља <i>Ardea alba</i>	З,П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Мала бела чапља <i>Egretta garzetta</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Мали вранац <i>Microcarbo pygmaeus</i>	Л				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Велики вранац <i>Phalacrocorax carbo</i>	З,П				ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Сабљарка <i>Recurvirostra avosetta</i>	Г	0	0-5	Ф	СЗВ	гп: EN; нгп: LC		LC	I	II	
Властелица <i>Himantopus himantopus</i>	Г	0	15-20	Ф	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	I	II	
Жалар слепић <i>Charadrius dubius</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Вивак <i>Vanellus vanellus</i>	Г	0	15-20	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		VU	IIB	III	
Мала царска шљука <i>Numenius phaeopus</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	IIB	III	
Велика царска шљука <i>Numenius arquata</i>	П				СЗВ	гп: NA; нгп: LC	NT	VU	IIB	III	
Муљача <i>Limosa limosa</i>	П				СЗВ	гп: CR; нгп: VU		VU	IIB	III	
Спрудник убојица <i>Calidris pugnax</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I, IIB	III	
Црнотрба спрутка <i>Calidris alpina</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Мала спрутка <i>Calidris minuta</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Шумска шљука <i>Scolopax rusticola</i>	Г	20-30m	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIA, IIB	III	мушјаци у свадбеном лету
Шљука ливадрака <i>Gallinago media</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: NA	NT	LC	I	II	
Барска шљука <i>Gallinago gallinago</i>	Г?,П	0	0-2	Ф	СЗВ	гп: CR; нгп: LC		LC	IIA, IIB	III	повремена ретка гнездарица
Мала шљука <i>Limnocryptes minimus</i>	П,З				СЗВ	гп: /; нгп: NT		LC	IIA, IIB	III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Полојка <i>Actitis hypoleucos</i>	П				СЗВ	гп: EN; нгп: LC		LC		II	
Спрудник пијукавац <i>Tringa ochropus</i>	П,Л				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Црни спрудник <i>Tringa erythropus</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	IIB	III	
Кривокљуни спрудник <i>Tringa nebularia</i>	П,Л				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	IIB	III	
Црвеноноги спрудник <i>Tringa totanus</i>	Г,П	0	5-10	Ф	СЗВ	гп: EN; нгп: VU		LC	IIB	III	
Шумски спрудник <i>Tringa glareola</i>	П,Л				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	I	II	
Танкокљуни спрудник <i>Tringa stagnatilis</i>	П,Л				СЗВ	гп: RE; нгп: LC		LC		II	
Мали галеб <i>Hydrocoloeus minutus</i>	Л				СЗВ	гп: /; нгп: VU		NT	I	II	
Обични галеб <i>Larus ridibundus</i>	С	0	20-100	Ф	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	
Сиви галеб <i>Larus canus</i>	Л				ЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	IIB	III	
Морски галеб <i>Larus michahellis</i>	Л				ЗВ	гп: RE; нгп: LC		LC		III	
Сињи галеб <i>Larus cachinnans</i>	Л				ЗВ	гп: /; нгп: LC		LC	IIB	III	
Белобрка чигра <i>Chlidonias hybrida</i>	Г	0	0-30	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Белокрила чигра <i>Chlidonias leucopterus</i>	П				СЗВ	гп: CR; нгп: LC		LC		II	
Црна чигра <i>Chlidonias niger</i>	П				СЗВ	гп: CR; нгп: LC		LC	I	II	
Обична чигра <i>Sterna hirundo</i>	П				СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC	I	II	
Кукувија <i>Tyto alba</i>	С	0-1	1-3	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Кукумавка <i>Athene noctua</i>	С	10-20	20-35	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ђук <i>Otus scops</i>	Г	20-25	10-15	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Утина <i>Asio otus</i>	С	0-3	10-15	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ритска сова <i>Asio flammeus</i>	С	0	0-5	Ф	СЗВ	гп: EN; нгп: VU		LC	I	II	
Шумска сова <i>Strix aluco</i>	С	35-40	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Дугорепа сова <i>Strix uralensis</i>	С	8-10	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Буљина <i>Bubo bubo</i>	С	0-1	0	Ф	СЗВ	гп: NT; нгп: NA		LC	I	II	
Орао рибар <i>Pandion haliaetus</i>	П				СЗВ	гп: RE; нгп: NT		LC	I	III	
Осичар <i>Pernis apivorus</i>	Г	3-5	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	III	
Змијар <i>Circaetus gallicus</i>	Г	2-3	0	СТ	СЗВ	гп: NT; нгп: NT		LC	I	III	
Орао кликташ <i>Clanga pomarina</i>	Г	1-3	0	СТ	СЗВ	гп: CR; нгп: VU		LC	I	III	
Црни орао <i>Clanga clanga</i>	Л,З				СЗВ	гп: /; нгп: CR	VU	EN	I	III	
Орао крсташ <i>Aquila heliaca</i>	Л				СЗВ	гп: CR; нгп: EN	VU	LC	I	III	
Сури орао <i>Aquila chrysaetos</i>	Л				СЗВ	гп: VU; нгп: DD		LC	I	III	
Патуљасти орао <i>Hieraetus pennatus</i>	Г	0-2	0	СТ	СЗВ	гп: EN; нгп: DD		LC	I	III	
Еја мочварица <i>Circus aeruginosus</i>	Г	0	2-3	СТ	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC	I	III	
Пољска еја <i>Circus cyaneus</i>	З,П				СЗВ	гп: /; нгп: VU		NT	I	III	
Спетска еја <i>Circus macrourus</i>	Л				СЗВ	гп: /; нгп: NA	NT	NT	I	III	
Еја ливадарка <i>Circus pygargus</i>	Г?	0	0-1	Ф	СЗВ	гп: EN; нгп: LC		LC	I	III	
Краткопрсти кобац <i>Accipiter brevipes</i>	Г	1-3	0		СЗВ	гп: EN; нгп: DD		LC	I	III	
Кобац <i>Accipiter nisus</i>	С	5-7	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Јастреб <i>Accipiter gentilis</i>	С	2-5	0	О	ЗВ,Л	гп: VU; нгп: LC		LC		III	
Белорепан <i>Haliaeetus albicilla</i>	С	0-1	0	Ф	СЗВ	гп: NT; нгп: NT		LC	I	III	
Црвена луња <i>Milvus milvus</i>	Л				СЗВ	гп: CR; нгп: NA	NT	NT	I	III	
Црна луња <i>Milvus migrans</i>	П				СЗВ	гп: EN; нгп: DD		LC	I	III	
Гађасти мишар <i>Buteo lagopus</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: NT		LC		III	
Мишар <i>Buteo buteo</i>	С	40-50	1-2	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Риђи мишар <i>Buteo rufinus</i>	Л,П				СЗВ	гп: VU; нгп: VU		LC	I	III	
Пупавац <i>Upupa epops</i>	Г	3-5	3-5	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Пчеларица <i>Merops apiaster</i>	Г,П	15-25	40-50	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Модроврана <i>Coracias garrulus</i>	П				СЗВ	гп: NT; нгп: LC	NT	LC	I	II	
Водомар <i>Alcedo atthis</i>	С	0-1	1-2	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		VU	I	II	
Вијоглава <i>Jynx torquilla</i>	С	5-10	0-2	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сива жуна <i>Picus canus</i>	С	2-5	0	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Зелена жуна <i>Picus viridis</i>	С	35-60	0	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Црна жуна <i>Drycopus martius</i>	С	40-60	0	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Средњи детлић <i>Leiopicus medius</i>	С	150-200	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Мали детлић <i>Dryobates minor</i>	С	30-40	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Планински детлић <i>Dendrocopos leucotos</i>	З,П				СЗВ	гп: VU; нгп: NA		LC	I	II	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Сеоски детлић <i>Dendrocopos syriacus</i>	С	20-40	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Велики детлић <i>Dendrocopos major</i>	С	150-200	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ветрушка <i>Falco tinnunculus</i>	С	0-1	25-35	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сива ветрушка <i>Falco vespertinus</i>	П				СЗВ	гп: VU; нгп: LC	NT	NT	I	II	
Соко ластавичар <i>Falco subbuteo</i>	Г	0	2-4	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Мали соко <i>Falco columbarius</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: NT		LC	I	II	
Степски соко <i>Falco cherrug</i>	С	0	0-1	Ф	СЗВ	гп: CR; нгп: CR	EN	VU	I	II	
Сиви соко <i>Falco peregrinus</i>	Л,З				СЗВ	гп: EN; нгп: NT		LC	I	II	
Руси сврачак <i>Lanius collurio</i>	Г	150-200	10-15	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Сиви сврачак <i>Lanius minor</i>	Г	0	3-5	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Велики сврачак <i>Lanius excubitor</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: LC		VU		II	
Црвеноглави сврачак <i>Lanius senator</i>	Л,П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Бура <i>Oriolus oriolus</i>	Г	100-200	10-40	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сојка <i>Garrulus glandarius</i>	С	50-70	0	СТ	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	II	
Сврака <i>Pica pica</i>	С	0	15-30	СТ	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB		
Лешникара <i>Nucifraga caryocatactes</i>	З,Л				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Чавка <i>Corvus monedula</i>	С	0	20-30	СТ	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB		
Гачац <i>Corvus frugilegus</i>	С		0		ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB		исхрана, долазе из околних гнездилишта

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Гавран <i>Corvus corax</i>	С	7-15	0	СТ	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Сива врана <i>Corvus cornix</i>	С	0	10-20	СТ	ЗВ,Л	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB		
Свилорепа <i>Bombycilla garrulus</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: NA		LC		II	
Сива сеница <i>Parus palustris</i>	С	100-300	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сеница шљиварка <i>Parus lugubris</i>	С	1-3	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Јелова сеница <i>Parus ater</i>	С	2-5	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Планинска сива сеница <i>Parus montanus</i>	Л,З				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Велика сеница <i>Parus major</i>	С	1000-2000	10-20	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Плава сеница <i>Parus caeruleus</i>	С	150-350	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сеница вуга <i>Remiz pendulinus</i>	С	0	3-7	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Брегуница <i>Riparia riparia</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сеоска ластва <i>Hirundo rustica</i>	Г	50-70	20-30	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Даурска ластва <i>Hirundo daurica</i>	Г?	0-2	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	повремена ретка гнездарица
Градска ластва <i>Delichon urbicum</i>	Г	10-20	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Дугорепи сеница <i>Aegithalos caudatus</i>	С	100-300	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Ћубаста шева <i>Galerida cristata</i>	С	0	5-10	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Шумска шева <i>Lullula arborea</i>	Г	20-30	2-5	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	III	
Пољска шева <i>Alauda arvensis</i>	Г,П	20-30	20-50	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Свилорепи цврчић <i>Cettia cetti</i>	П				СЗВ	гп: VU; нгп: DD		LC		II	
Цврчић тршћар <i>Locustella naevia</i>	Г?	0	0-3	Ф	СЗВ	гп: CR; нгп: LC		LC		II	повремена ретка гнездарица
Цврчић поточар <i>Locustella fluviatilis</i>	Г	0	5-15	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Обични цврчић <i>Locustella luscinioides</i>	Г	0	10-50	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Шеварски трстењак <i>Acrocephalus melanopogon</i>	Г?	0	0-3	Ф	СЗВ	гп: VU; нгп: LC		LC	I	II	повремена ретка гнездарица
Источни трстењак <i>Acrocephalus paludicola</i>	Р, Г?	0	0?		СЗВ	гп: RE; нгп: NA	VU	VU	I	II	могућа повремена ретка гнездарица
Трстењак рогожар <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	Г	0	30-100	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Трстењак цвркутић <i>Acrocephalus scirpaceus</i>	Г	0	5-15	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Трстењак млакар <i>Acrocephalus palustris</i>	Г	0	20-50	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Велики трстењак <i>Acrocephalus arundinaceus</i>	Г	0	50-100	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сиви вољић <i>Hippolais pallida</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Жути вољић <i>Hippolais icterina</i>	Г	5-10	5-10	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Брезов звиздак <i>Phylloscopus trochilus</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Обичан звиздак <i>Phylloscopus collybita</i>	Г	100-500	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Шумски звиздак <i>Phylloscopus sibilatrix</i>	Г	10-20	0	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Црноглава грмуша <i>Sylvia atricapilla</i>	Г	300-1000	20-50	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Сива грмуша <i>Sylvia borin</i>	Г,П	10-50	0	Ф	СЗВ	гп: DD; нгп: LC		LC		II	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Обична грмуша <i>Sylvia communis</i>	Г	10-20	20-30	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Грмуша чаврљанка <i>Sylvia curruca</i>	Г	10-20	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Пиргаста грмуша <i>Sylvia nisoria</i>	Г	20-40	0	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Брката сеница <i>Panurus biarmicus</i>	З				СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC		II	мале групе у риту
Краљић <i>Regulus regulus</i>	З,П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ватроглави краљић <i>Regulus ignicapillus</i>	З,П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Царић <i>Troglodytes troglodytes</i>	С	100-400	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Бргљез <i>Sitta europaea</i>	С	150-600	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Пузгавац <i>Tichodroma muraria</i>	П				СЗВ	гп: EN; нгп: DD		LC		II	Вршачка кула
Краткокљуни пузић <i>Certhia familiaris</i>	С	10-30	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Дугокљуни пузић <i>Certhia brachydactyla</i>	С	50-100	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ружичасти чворак <i>Sturnus roseus</i>	Л				СЗВ	гп: NA; нгп: DD		LC		II	јата у мају и јуну
Чворак <i>Sturnus vulgaris</i>	С,Л	1500-3000	70-150	У	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	II	
Кос огрличар <i>Turdus torquatus</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Кос <i>Turdus merula</i>	С	300-500	10-15	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	
Дрозд боровњак <i>Turdus pilaris</i>	С,З	3-10	0	У	СЗВ	гп: NA; нгп: LC		LC		III	
Мали дрозд <i>Turdus iliacus</i>	З,П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		NT	IIB	III	
Дрозд певач <i>Turdus philomelos</i>	Г	400-600	3-5	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIB	III	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Дрозд имелаш <i>Turdus viscivorus</i>	Г?,З	0-1	0	ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	IIБ	III	могуће ретко гнежђење
Црвендаћ <i>Erithacus rubecula</i>	С	300-500	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Велики славуј <i>Luscinia luscinia</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Мали славуј <i>Luscinia megarhynchos</i>	Г	50-150	15-25	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Модроволџка <i>Luscinia svecica</i>	П				СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC		II	
Црна црвенрепка <i>Phoenicurus ochrurus</i>	С	50-70	10-20	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Обична црвенрепка <i>Phoenicurus phoenicurus</i>	Г	10-20	0	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Обична траварка <i>Saxicola rubetra</i>	Г	0	50-70?	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Црноглава траварка <i>Saxicola torquatus</i>	С	20-40	50-70	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Обична белогуза <i>Oenanthe oenanthe</i>	Г	10-20	0	О	СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC		II	
Сива мухарица <i>Muscicapa striata</i>	Г	20-50	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Црноврата мухарица <i>Ficedula hypoleucos</i>	П				СЗВ	гп: NA; нгп: LC		LC		II	
Беловрата мухарица <i>Ficedula albicollis</i>	Г	50-60	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Мала мухарица <i>Ficedula parva</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Врабац покућар <i>Passer domesticus</i>	С	50-70	20-30	О	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Пољски врабац <i>Passer montanus</i>	С	70-100	70-100	СТ	ЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Планински попић <i>Prunella collaris</i>	З				СЗВ	гп: VU; нгп: VU		LC		II	4 max zimi
Обичан попић <i>Prunella modularis</i>	П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Бела плиска <i>Motacilla alba</i>	С	10-20	10-20	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Жута плиска <i>Motacilla flava</i>	Г	0	10-30	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Поточна плиска <i>Motacilla cinerea</i>	С	1-3	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Степска трептељка <i>Anthus campestris</i>	Г	5-10	1-3	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	II	
Шумска трептељка <i>Anthus trivialis</i>	Г	40-60	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Ливадска трептељка <i>Anthus pratensis</i>	З,П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		NT		II	
Риђогрла трептељка <i>Anthus cervinus</i>	П				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		II	
Планинска трептељка <i>Anthus spinoletta</i>	З,П				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Зеба <i>Fringilla coelebs</i>	С	1700-3500	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Северна зеба <i>Fringilla montifringilla</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: LC		LC		III	
Жутарица <i>Serinus serinus</i>	Г	20-50	1-3	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Зелентарка <i>Carduelis chloris</i>	С	100-300	10-20	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Чижак <i>Carduelis spinus</i>	З				СЗВ	гп: NT; нгп: LC		LC		II	
Чешљугар <i>Carduelis carduelis</i>	С	100-300	10-20	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Брезова јуричица <i>Carduelis flammea</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: VU		LC		II	
Планинска јуричица <i>Carduelis flavirostris</i>	З				СЗВ	гп: /; нгп: EN		LC		II	
Конопљарка <i>Carduelis cannabina</i>	С	20-50	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Крстокљун <i>Loxia curvirostra</i>	Г,Л	0-2	0		СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	повремена ретка гнездарица

Врста птице	Миграторни статус - доминантни	Број гнездећих парова - ВП, 2011-2018	Број гнездећих парова - ВМР, 2011-2018	Тренд гнездеће популације, ВП-ВМР, 2000-2018	Статус заштите у Србији	Статус угрожености у Србији	IUCN Red List Category Global	IUCN Red List Category (Europe)	EU Bird Directive	Bern Convention	Коментар
Зимовка <i>Pyrrhula pyrrhula</i>	З,Л				СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Батокљун <i>Coccothraustes coccothraustes</i>	С	50-100	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Велика стрнадица <i>Miliaria calandra</i>	С	5-15	20-40	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		III	
Стрнадица жутоволка <i>Emberiza citrinella</i>	С	70-100	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Црногрла стрнадица <i>Emberiza cirrus</i>	С	5-7	0	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Стрнадица камењарка <i>Emberiza cia</i>	С,З	4-7	0	Ф	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Виноградска стрнадица <i>Emberiza hortulana</i>	Г	20-40	0	СТ	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC	I	III	
Црноглава стрнадица <i>Emberiza melanocephala</i>	Г	0	6-8	У	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	
Барска стрнадица <i>Emberiza schoeniclus</i>	С,П	0	20-50	О	СЗВ	гп: LC; нгп: LC		LC		II	

Легенда:

- С – станарица;
- Г – гнездарица селица;
- П – пролазница;
- З – зимовалица;
- Л – луталица.
- У – Пораст;
- О – Опадање;
- СТ – Стабилност;
- Ф – Флукуација.

C3B – строго заштићена врста (Прилог I: Строго заштићене врсте биљака, животиња и гљива Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива; "Сл. гласник РС", бр. 5/2010, 47/2011, 32/2016 и 98/2016);

3B – заштићене врсте (Прилог II: Заштићене врсте биљака, животиња и гљива Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених врста биљака, животиња и гљива);

Л – ловне врсте чији су статус и режим заштите регулисани прописима из области ловства;

Статус угрожености у Србији (на основу Радишић и сар., 2018):

п – гнездећа популација;

нп – негнездећа популација;

NA – непримењиво;

DD – недовољно података;

LC – најмања брига;

NT – скоро угрожен;

VU – рањив;

EN – угрожен;

CR – крајње угрожен;

RE – регионално ишчезао;

/ - Неразматрано

Директива о птицама – категорије које прописује Директива 2009/147/ЕС Европског парламента и Већа од 30. новембра 2009. о заштити дивљих птица:

I – врсте које су предмет посебних мера очувања које се односе на њихова станишта, како би се осигурало њихово преживљавање и размножавање на подручју њихове дистрибуције;

IIA – Annex IIA, ловне врсте;

IIB – Annex IIB, ловне врсте само у назначеним државама чланицама;

IIIA – Annex IIIA, врсте које се могу држати и са њима трговати;

IIIB – Annex IIIB, врсте које се под одређеним условима могу држати и са њима трговати.

ПРИЛОГ II

Извод из листа непокретности

ГРАД ВРШАЦ, КО ГУДУРИЦА

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2716		17 67	ЊИВА 3.класе	МАЛЕ ГУДУРИЧК	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2942	18 56		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2943	1 03 66		ВОЋЊАК 5.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2944	2 87 73		ВОЋЊАК 5.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2944	57 55		ЈАРУГА	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2944	10 82 41		ВОЋЊАК 5.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2945	78		Породична стамбена зграда	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2945	86 76		ЊИВА 5.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2947	42		Породична стамбена зграда	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2947	2 64		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2948	53 23		ЊИВА 5.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2949	1 19 19		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2950	84 41		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2951	53 37		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2952	64 27		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2953	69 35		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	I

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ГУДУРИЦА

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2953	313 90 11		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2953	29 23 14		ШУМА 4.класе	ШУМСКА ЗЕМЉА	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	III
2954	24 06		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2955/1	17 98		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2955/2	29 53		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2956/1	18 77		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2956/2	47 52		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2957	25 22		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2958	27 92		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2959	13 88		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2960	14 31		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2961	15 32		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2962	23 70		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2963	23 77		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2964	27 12		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2965	10 00		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2966	10 94		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2967	22 23		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2968	48 30		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2969	16 12		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2970	14 96		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2971	3 74		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2972	27 19		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2973	26 40		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2974	20 29		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2975	28 05		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2976	19 35		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2977	21 76		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2978	10 79		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2979	6 22		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2980	6 12		ШУМА 4.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2981	13 09		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2982	12 26		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2983	5 72		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2984	22 12		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2985	27 48		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2986	16 01		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2987	17 26		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2988	32 44		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2989	4 68		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2990	14 71		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2991	3 99		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2992	20 61		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2993	14 28		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2994	17 95		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2995	17 58		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2996	19 10		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2997	12 37		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2998	39 13		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
2999	6 73		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3000	24 78		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3001	7 88		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3002	13 06		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3003	34 85		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3004	24 35		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3005	19 49		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3006	15 21		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3007	12 62		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3008	35 07		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3009	24 49		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3010	14 31		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3011	24 28		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3012	5 62		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3013	49 09		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3014	8 06		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3015	6 15		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3016	9 85		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3017	7 09		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3018	7 34		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3019	5 32		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3020	23 27		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3021	18 13		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3022	17 12		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3023	20 39		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3024	15 86		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3025	14 31		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3026	19 60		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3027	20 32		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3028	16 51		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3029	15 29		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3030	17 23		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3031	16 90		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3032	16 29		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3033	16 98		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3034	4 71		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3035	17 95		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3036	17 34		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3037	9 96		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3038	14 03		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3039	52 73		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3040	25 86		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3041	20 07		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3042	7 22		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3043	22 62		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3044	21 80		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3045	14 85		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3046	5 90		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3047	22 77		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3048	34 02		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3049	13 27		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3050	3 85		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3051	10 14		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3052	6 26		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3053	36 25		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3054	21 58		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3055	14 57		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3056	16 11		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3057	10 72		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3058	31 08		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3059	18 70		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3060	15 00		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3716	11 08		ВИНОГРАД 5.класе	КОМОРИШТЕ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3717	12 01		ВИНОГРАД 5.класе	КОМОРИШТЕ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3718	7 01		ВИНОГРАД 5.класе	КОМОРИШТЕ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3719	26 61		ВИНОГРАД 5.класе	КОМОРИШТЕ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3720	14 72		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3721	1 33 29		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3722	16 90		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3723	13 38		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3724	2 88		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3725	5 39		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3726	5 57		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3727	3 17		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3728	3 88		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3729	6 84		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3730	6 37		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
3731	9 24		ШУМА 5.класе	ТЕЦОВ БРЕГ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ,НОВИ САД,АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
5055	50 82		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
5055	47		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ДЕЛОМ ЗГРАДЕ	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5058		39 85	ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПУТЕВИ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ, НОВИ САД, АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
5059		15 44	ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПУТЕВИ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ, НОВИ САД, АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
5060	29 78		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПУТЕВИ	ЈП ВОЈВОДИНА-ШУМЕ, НОВИ САД, АНТОНА ЧЕХОВА 13	Република Србија	II
5061	6 44		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5062	77 87		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5064	6 80		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5065	18 38		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5066	3 88		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5067	33 38		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5068	2 99		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
5069	62 47		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
	389 74 74	72 96					
390 47 70							

ГРАД ВРШАЦ, КО ЈАБЛАНКА

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3086	4 23 94		ШУМА 2.класе	ДУМБРАВА КРАК	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3090	1 18 69		ШУМА 2.класе	ДУМБРАВА КРАК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
3091	1 61 38		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3092	2 52 95		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3093	2 84 53		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3094	1 80		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3095	5 93		ЊИВА 4.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3096	18 34		ЊИВА 4.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3097	1 20 13		ЛИВАДА 4.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3098	6 69		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3099	13 81		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3100	291 95 39		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА ТЕБЕР	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
3188	29 78		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
3189		45 48	ПОТОК	ПОТОЦИ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
3190		78	ПОТОК	ПОТОЦИ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
3192	8 06		ПОТОК	ПОТОЦИ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
	306 41 42	46 26					

306 87 68

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ЈАБЛАНКА

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО МАЛО СРЕДИШТЕ

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
240		1 86	ЊИВА 5.класе	БРДСКА	РАДАК,ВРШАЦ,ПАЈЕ МАРГАНОВИЋА 45	Република Србија	II
264		145 12 00	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
270		12 49 20	Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
271	10 45 51		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
272	6 34 33		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
491		5 01	ЈАРУГА	ВАЉА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
491		1 70 07	ЈАРУГА	ВАЉА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
560		53 22	Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
589		2 89	Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
	16 79 84	159 94 25					
176 74 09							

ГРАД ВРШАЦ, КО МАРКОВАЦ

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
3999	1 07 80		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4000	30 64		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4001/2	23 75 49		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
4001/2	84 21 13		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4001/2	7 04 13		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
4001/2	11 87 75		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
4001/2	42 10 57		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4001/2	3 52 06		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
4001/2	22 82 03		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
4001/2	80 89 81		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4001/2	6 76 43		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
4001/2	65		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ-ОБЈЕКТОМ	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
4001/3	3 96		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4005	24 39		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4006	2 92		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	Приватна	Приватна	I
4006	44		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
4007	3 96		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4008	24 39		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4009	25 50		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4010	9 10		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4011	20 50		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4012	12 52		ЊИВА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4013	1 20 51		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4014	1 09 33		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4015	12 52		ЊИВА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4016	1 20 51		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4017	70 13		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4018	16 87		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4019	21 04		ЊИВА 7.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4020	12 52		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4021	12 52		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4022	14 97		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4023	12 52		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4024	12 52		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
4025	14 97		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4026/1	8 59		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4026/2	47 05		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4027	8 68		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4028	7 97		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4029	4 79		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4030	34 76		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4030/2	20 46		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4031	47 05		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4204	30 93		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4205	7 97		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4206	10 63		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4207	13 72		ШУМА 2.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4208	10 96		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4209	8 55		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4210	12 27		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4211	11 44		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4212	25 36		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
4213	2 66 56		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
4214	5 15		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
4215	19 92		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
4216	11 44		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	Приватна	Приватна	II
4784		4 14	Породична стамбена зграда	ПАДУРЕА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4787		27 92	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ-ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
4788	8 59		ПАШЊАК 5.класе	ПАДУРЕ ПОЈАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
4798		40 10	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ-ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
4798		23	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ-ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
	297 39 94	72 39					
298 12 33							

ГРАД ВРШАЦ, КО МЕСИЋ

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
276		4 90 07	ПАШЊАК 5.класе	ИЗЛАЗ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, МЕСИЋ	Република Србија	II
277	67 94		ЊИВА 6.класе	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
278	1 73 93		ЊИВА 6.класе	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
279	1 24 41		ЊИВА 6.класе	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
280	13 79 64		ПАШЊАК 5.класе	ИЗЛАЗ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, МЕСИЋ	Република Србија	II
281	70 95 87		ШУМА 4.класе	ИЗЛАЗ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, МЕСИЋ	Република Србија	II
282	36 40		ЊИВА 6.класе	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
283	55 06		ЊИВА 6.класе	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
284	8 78		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИЗЛАЗ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
285	24 28		ПАШЊАК 5.класе	ИЗЛАЗ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, МЕСИЋ	Република Србија	II
1377	20 03		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1378	31 90		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	Приватна	Приватна	II
1379	13 92		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	Приватна	Приватна	II
1380	46 98		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1540	36 90		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО МЕСИЋ

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1541		16 15	ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1542		22 38	ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1543		19 55	ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1544	24 74		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1545	7 16		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1546		40 17	ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1547	20 82		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1548	75 03		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1549	2 95 28		ЊИВА 7.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1550	83		Зграда за коју није позната намена	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1551		39 99	ЊИВА 5.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1552	11 95		ЊИВА 7.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1553	43		Зграда за коју није позната намена	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1554	2 23 28		ЊИВА 7.класе	ДУМБРАВА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1555	44 35		ПАШЊАК 4.класе	ДУМБРАВА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1556	61		Зграда за коју није позната намена	ДУМБРАВА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1557	86 97		ШУМА 4.класе	ДУМБРАВА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1558	12 06 82		ШУМА 4.класе	ДУМБРАВА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1559	4 98 78		ШУМА 4.класе	ДУМБРАВА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1575	56 32		ПАШЊАК 5.класе	ДУМБРАВА	Приватна	Приватна	II
1724	48 48		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1725	18 70		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1726	42 40		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1727	12 30		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1728	4 29		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1729	24 92		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1730	47 73		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1731	51 01		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1732	48 20		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1733	4 06		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1734	27 01		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1735	21 76		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1736	48 37		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1737	44 27		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1738	34 24		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	РУМУНСКА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА,РИТИШЕВО,ПИОНИРСКА 5	Други облици	II
1739	73 19		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1740	43 59		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1741	15 00		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1742	36 76		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1743	44 42		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1767	61 04		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1768	63 59		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1769	15 03		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1770	28 49		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1771	35 57		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1772	30 50		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1773	45 25		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1774	49 38		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1775	52 98		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1776	42 44		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1777	66 90		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1778	13 34		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1779	35 71		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1780	63 34		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1781	16 54		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1782	18 31		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1783	6 29		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1784	86 90		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1785	15 29		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1786	61 97		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1787	22 41		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1788	22 55		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1789	23 70		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1790	17 70		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1791/1	18 30 97		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1791/2	96 37		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1792	10 32		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1793	9 42		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1794	10 11		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1795	11 76		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1796	26 21		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1799	33 09		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1800	60 24		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1801	27 30		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1802	21 76		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1803	12 55		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1804	39 06		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1805	43 45		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1806	10 75		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1807	17 49		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1808	29 67		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1809	13 74		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1810	46 94		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1811	39 56		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1812	54 53		ЛИВАДА 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1813	34 67		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1814	31 94		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1815	33 12		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1816/1	27 95		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1816/2	27 95		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1816/3	27 91		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1817	1 48 69		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1818	28 31		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1819	18 67		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1820	20 75		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1821	42 33		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1822	5 93		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1823	32 05		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1824	10 60		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1825	12 88		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1826	20 68		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1827	31 90		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1828	6 65		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1829	68 41		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1830	31 29		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1831	5 65		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1832	28 46		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1834	16 69		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1835	4 75		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1836	6 90		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1837	31 00		ШУМА 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1838	33 05		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1839	34 82		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1840	41 39		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1841	20 86		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1842	58 41		ЊИВА 6.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1843	65 89		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1844	76 00		ЊИВА 6.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1845	56 04		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1846	21		Зграда за коју није позната намена	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1847	21		Зграда за коју није позната намена	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1848	11 19		ЊИВА 7.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1849	29 53		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1850	9 96		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1851	16 29		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1852	7 88		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1853	10 28		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1854	10 43		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1855	19 64		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1856	17 12		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1857	72 40		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1858	22 37		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1859	47 12		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1860	20 50		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1861	19 28		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1862	70 75		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1863	75 96		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1864	15 68		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1865	19 46		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1866	8 92		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1867	33 05		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1868	45 61		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1869	40 32		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1870	30 43		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1871	13 67		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1873	12 55		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1874	46 18		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1875	52 65		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1876	24 35		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1877	21 72		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1878	12 70		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1879	23 23		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1880	51 72		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1881	78 02		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1882	47 70		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1883	53 73		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1884	6 04		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1885	13 45		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1886	18 67		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1887	25 61		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1888	29 74		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1890	59 74		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1891	26 76		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1892	39 71		ЊИВА 7.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1893	36 40		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1894	6 29		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1895	23 20		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1896	31 22		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1897	13 16		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1898	32 09		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1899	22 12		ШУМА 4.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1900	4 74		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	Приватна	Приватна	II
1901	4 96		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1902	5 86		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1903	19 60		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1904	12 91		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1905	23 77		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1906	11 06		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1907	12 66		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1908	12 95		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1909	11 86		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1910	74 49		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1911	45 75		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1912	41 36		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1913	87 94		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1914	43 66		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1915	28 95		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1916	61 97		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1917	15 39		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1918	49 92		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1919	12 85		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1920	69 70		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1921	55 46		ВИНОГРАД 3.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1922	62 83		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1923	13 34		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1924	23 70		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1925	24 53		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1926	7 12		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1927	69 38		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1928	81 14		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1929	31 51		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1930	3 85		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1931	32 66		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1932	31 65		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1933	4 17		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1934	27 55		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1935	9 85		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1936	28 58		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1937	48 95		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1938	12 95		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1939	15 47		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1940	23 56		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1941	14 88		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1942	22 16		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1943	17 52		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1944	10 72		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1945	5 32		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1946	46 76		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1947	36 33		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1948	62 69		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1949	68 59		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	Приватна	Приватна	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1950	16 33		ЈАРУГА	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1951	36		Зграда за коју није позната намена	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1952	2 36 80		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1953	41 97		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1954	29 24		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1955	28 67		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1956	39 38		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1957	37 94		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1958	75 10		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1959	1 30 09		ПАШЊАК 5.класе	ГОЛА ГЛАВИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1960	2 25 80		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1961	94 41		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1962	49 31		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1963	23 38		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1964	14 75		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1965	5 54		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1966	2 48		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1967	42 08		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1968	13 96		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1969	54 60		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1970	6 58		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1971	12 70		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1972	1 22 54		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1973	1 06 96		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1974	10 61		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1975	13 20		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1976	8 42		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1977	8 85		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1978	27 66		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1979	9 75		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1980	31 44		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНАРИЦА	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА,МЕСИЋ	Република Србија	II
1981	27 77		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1982	44 13		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1983	19 60		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1984	39 35		ШУМА 4.класе	КАМЕНАРИЦА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1985	113 27 68		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1986	13 34		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1987	112 81 79		ШУМА 6.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1988	20 64		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/1	6 40		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/2	2 27 43		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/3	14 60		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/4	1 34 01		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/5	5 14		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/6	11 11		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/7	12 98		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/8	38 12		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1989/9	32		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1990	193 31 67		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1991	188 67 42		ШУМА 4.класе	ПАДУРЕ	СРПСКИ ПРАВОСЛАВНИ МАНАСТИР,МЕСИЋ	Други облици	II
1995	7 91		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1996	1 09 16		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
1997/1	2 09		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
1997/2	1 20 78		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2021	6 73		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2022	1 91 67		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2026/2	17 41		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2027		56 42	Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2028	3 63		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2029	2 99		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2043		32 34	Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2044	33 70		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2047	3 56		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2048	15 39		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2049	8 60		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2050	2 66		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2051/1	1 44		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ-ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2052	1 73		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2053	61		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2054	18 41		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/1	2 30		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/2	86		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/3	1 05		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/4	3 02		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/5	4 46		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/6	6 80		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/7	1 98		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/8	2 02		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/9	1 92		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/10	2 12		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/11	6 11		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2055/12	2 16		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2057	47 66		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2058	9 82		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
2059	28 49		Некатегорисани пут	ПУТЕВИ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2060		30 46	ПОТОК	ПОТОЦИ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
2066		84 64	ПОТОК	ПОТОЦИ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
	834 79 43	8 32 17					
843 11 60							

ГРАД ВРШАЦ, КО СОЧИЦА 1

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
394	2 76 19		ЈАРУГА	ПОЈАНА САТУЛУЈ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
395	55 89		ЈАРУГА	ПОЈАНА САТУЛУЈ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
396	1 95 56		ЈАРУГА	ПОЈАНА САТУЛУЈ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
397	78 59		ЈАРУГА	ПОЈАНА САТУЛУЈ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
398		5 90 68	ПАШЊАК 5.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	II
398		4 18	ПАШЊАК 5.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	III
398		5 90 68	ПАШЊАК 6.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	II
398		4 18	ПАШЊАК 6.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	III
404		38 52 24	ПАШЊАК 3.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	II
404		29 64	ПАШЊАК 3.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	III
404		38 52 25	ПАШЊАК 5.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	II
404		29 65	ПАШЊАК 5.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Република Србија	III
404		8 56 05	ПАШЊАК 6.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Јавна	II
404		6 58	ПАШЊАК 6.класе	ПОЈАНА САТУЛУЈ	МЕСНА ЗАЈЕДНИЦА, СОЧИЦА	Јавна	III
1440	1 15 09		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1440	1 31 17		ПАШЊАК 5.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО СОЧИЦА 1

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1441	1 39 12		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1441	23 85		ПАШЊАК 5.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1442	42 80		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1443	1 50 84		ЊИВА 6.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1444	3 16 94		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1445	1 83 17		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	Приватна	Приватна	II
1445	4 40		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	Приватна	Приватна	III
1446	1 99		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1446	18 56		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1447	18 49		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1447	25 85		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1448	2 05 92		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	Приватна	Приватна	II
1448	52		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	Приватна	Приватна	III
1449	1 60		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1449	3 27 14		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1450	10 58		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1450	35 39		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1501	3 98 76		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1502	1 35 95		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1503	9 75		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1504	1 20 02		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1505	2 47 63		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1506	2 11 09		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1506	1 95 01		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1507	6 05		ПАШЊАК 5.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1508	52 94		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1509	2 37		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1509	19 29 48		ШУМА 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1510	74 67		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1511	1 81 99		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1512/1	70 02		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1512/1	28 49		ВОЋЊАК 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1512/1	6 37 90		ВИНОГРАД 4.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1512/1	66 18		ПАШЊАК 5.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1512/2	27 87		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1513	8 05 65		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1514	1 94 69		ЊИВА 7.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1515	9 51 06		ЊИВА 6.класе	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1515	49 74		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1516	11 37 37		ЊИВА 6.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1517	89 84		ПОТОК	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1518	43 27		ПОТОК	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1519	7 59		ПОТОК	КОРКАНА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	6 95		ПАШЊАК 3.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	41 92 34		ПАШЊАК 3.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	5 21		ПАШЊАК 5.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	31 44 25		ПАШЊАК 5.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	5 21		ПАШЊАК 6.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	31 44 25		ПАШЊАК 6.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	49 49		ШУМА 2.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	298 14 25		ШУМА 2.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	1 74		ВОЋЊАК 3.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	10 48 08		ВОЋЊАК 3.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	3 47		ВИНОГРАД 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1520	20 96 17		ВИНОГРАД 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	14 76		ШУМА 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1520	89 08 72		ШУМА 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1520	56 18		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1521	1 25 27		ШУМА 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1522/1	12 56 96		ШУМА 4.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1522/2	10 33 45		ЊИВА 6.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1522/2	25 45		ЊИВА 6.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
1522/2	31 00 34		ЊИВА 7.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1522/2	76 35		ЊИВА 7.класе	КОДРУ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2380		47 59	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2380		35 68	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2382	20 29		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2383/2	15 19		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2383/2	24 99		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2391		55 55	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2391		1 98 38	ЗЕМЉИШТЕ ПОД ЗГРАДОМ- ОБЈЕКТОМ	ПУТЕВИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2408		34 41	ПОТОК	ПОТОЦИ	ГРАД ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО СОЧИЦА 1

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2408		65	ПОТОК	ПОТОЦИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
2409		66 28	ПОТОК	ПОТОЦИ	ГРАД ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
	682 04 39	102 54 67					
784 59 06							

ГРАД ВРШАЦ, КО ВЕЛИКО СРЕДИШТЕ

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1540	30 28 35		ШУМА 3.класе	БЕЛО БРДО	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1541	2 66 57		ШУМА 3.класе	БЕЛО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
1541	17 74 83		ШУМА 3.класе	БЕЛО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1541	26 95 37		ШУМА 4.класе	БЕЛО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
1541	179 45 51		ШУМА 4.класе	БЕЛО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
1744	21 74		ЊИВА 5.класе	ЈАНОВА	Приватна	Приватна	III
1745	10 80		ЊИВА 5.класе	ЈАНОВА	Приватна	Приватна	III
1746	16 82		ЊИВА 5.класе	ЈАНОВА	Приватна	Приватна	III
1785	1 17		Објекат водопривреде	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1785	3		Објекат водопривреде	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1785	14 98 26		ЊИВА 5.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1785	15 32		РИБЊАК	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1786	9 75 32		ЊИВА 5.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1787	8 22 16		ЊИВА 5.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1788	3 01 12		ЊИВА 5.класе	ЋИП	Приватна	Приватна	III
1789	2 27 89		ШУМА 3.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ВЕЛИКО СРЕДИШТЕ

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1790	1 85		Стамбено-пословна зграда	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1790	2 38		Стамбено-пословна зграда	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1790	2 06		Помоћна зграда	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1790	13		Помоћна зграда	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1790	2 07		Остале зграде	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1790	1 64 12		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1906	6 00 70		ЊИВА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1906	9 32 96		ЊИВА 6.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1906	87 46		ЊИВА 6.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1907	1 25 76		ЛИВАДА 4.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1907	5 29 86		ПАШЊАК 4.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1924	5 43 00		ЊИВА 3.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1925	9 65 78		ЊИВА 5.класе	ЋИП	Приватна	Приватна	III
1926	94 25		ШУМА 3.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1927	7 54 49		ЊИВА 5.класе	ЋИП	Приватна	Приватна	III
1928	11 32 70		ЊИВА 6.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1929	14 48 92		ЊИВА 7.класе	ЋИП	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
1930	15 89 78		ПАШЊАК 4.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
1931	3 06 11		ШУМА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1932	20 95 04		ЛИВАДА 4.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1932	25 82 86		ПАШЊАК 2.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1933	58 83 70		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1934	4 04 81		ШУМА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1935	7 46 58		ШУМА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1936	67 19 79		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1937	66 73 65		ПАШЊАК 2.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1938	6 16 59		ШУМА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
1991	1 64 14		ПОТОК	ЈАНОВА	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
1997		1 34 55	КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2002		1 38 65	КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2004	8 36 54		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2005	75 25		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2006	42 68		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2007	85 53		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2008	17 14		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2009	76 68		КАНАЛ	ЂИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2010	38 15		КАНАЛ	ЋИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2011	40 68		КАНАЛ	ЋИП	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2012	90 43		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2013	29 62		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2014	67 31		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2015	23 67		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2016	13 60		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2136		3 18	Локални пут	ЈАНОВА	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2142		8 41	Локални пут	ЈАНОВА	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2143	11 14		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2144	12 22		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2145	17 84		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2146	22 29		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2147	33 10		Некатегорисани пут	ЈАНОВА	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2149		38 87	Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2162		18 59	Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2166		58 55	Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2167	16 51		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2168	14 98		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2169	15 97		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2170	13 10		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2171	21 98		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2172	18 94		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2173	30 85		Некатегорисани пут	ЋИП	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2174	44		Локални пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2175	2 43 03		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2176	13 12		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2177	14 17		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	II
2178	2 33 98		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2179	36 75		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2180	11 87 52		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
2180	16 17 85		ТРСТИК-МОЧВАРА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
2181	12 77		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2195	48 06		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2211	66 39		ЊИВА 6.класе	ЈАСЕН РИТ	Приватна	Приватна	III
2212	12 23		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
2213	1 06 59		ТРСТИК-МОЧВАРА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	Приватна	Приватна	III
2214	12 18 93		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
2214	16 09 42		ТРСТИК-МОЧВАРА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	МИНИСТАРСТВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
2215	14 42		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2215	25 56		ТРСТИК-МОЧВАРА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2216	46 98		Некатегорисани пут	ЈАСЕН РИТ	ОПШТИНА, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Јавна	III
2217	1 05 13		КАНАЛ	ЈАСЕН РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
2218	24 65 29		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2218	7 75 51		ТРСТИК-МОЧВАРА 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2219	2 72 78		ПАШЊАК 3.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
2219	3 00 32		ШУМА 4.класе	ЈАСЕН РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
	768 66 24	4 00 80					
772 67 04							

ГРАД ВРШАЦ, КО ВРШАЦ

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
14026	78 05		ШУМА 3.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	Приватна	Приватна	II
14027	37 42		ШУМА 3.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	Приватна	Приватна	II
14028/1	32 46		ЊИВА 4.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	Приватна	Приватна	II
14028/2	7 36		ЛИВАДА 3.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	Приватна	Приватна	II
14028/3	1 46 85		ЛИВАДА 3.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
14029	18 19 67		ТРСТИК-МОЧВАРА 1.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
14030	26 31 31		ПАШЊАК 4.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
14031	143 71 25		ПАШЊАК 5.класе	ИЗЛАЗ НА СРПС	Приватна	Приватна	II
16882	2 43 45		ЊИВА 3.класе	СУВИ РИТ И РА	Приватна	Приватна	II
19105/5	40 44		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
19274	3 21 51		ЛИВАДА 4.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19275	4 26		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19293	2 90 11		ЊИВА 4.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19294	27 82 87		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19295	1 14 91		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19296	44 78		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ВРШАЦ

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19297	20 60 82		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19298	5 61 12		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19299	12 28		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19300	7 06 51		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19301	14 82		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19302	3 09 88		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19303	17 05		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19304	2 33 25		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19305	16 28		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19306	2 27 22		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19307	2 15 90		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19308	21 69		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19309	2 30 87		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19310	16 29		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19311	3 18 96		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19312	4 50 67		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19313	11 34		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19314	6 16 79		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19315	7 54 81		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19316	14 07		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19317	5 94 69		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19318	4 33 04		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19319	22 61		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19320	5 69 66		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19321	35 14		ЊИВА 4.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19322	24 56		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19323	2 25		Зграда шумарства	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19323	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19323	11 55		ЊИВА 4.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19324	6 08 50		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19325	18 77		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19326	3 97 51		ЛИВАДА 4.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19327	5 66 63		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19328	12 69		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19329	6 73 43		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19330	3 79 65		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19331	7 12		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19332	3 49 88		ШУМА 3.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19333	2 21 27		ЛИВАДА 4.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19334	10 13		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19335	3 62 99		ШУМА 1.класе	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19343	2 44 99		ЛИВАДА 3.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19344	1 80 53		ЊИВА 4.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19345	2 40		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19346	1 12 56		Железничка пруга	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19347	19 21		Железничка пруга	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19348	1 89 90		ЛИВАДА 4.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19349	41 68		ЊИВА 3.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19350	8 05		Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19351	2 19 72		ЛИВАДА 4.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19352	48 80		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП, НОВИ САД, БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19353	2 70 15		ПАШЊАК 4.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19354	78 11		Железничка пруга	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III
19355	9 00 26		ПАШЊАК 3.класе	МАЛИ РИТ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ, ВРШАЦ	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19356	4 14 92		ПАШЊАК 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19357	45 29		ПАШЊАК 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19358	14 62 82		ПАШЊАК 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19359	19 22		ШАНАЦ,РОВ	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19366	12 45 97		ПАШЊАК 3.класе	МАЛИ РИТ	Приватна	Приватна	III
19367	2 24 24		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАИЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
19434	3 57 56		ПАШЊАК 4.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19438	45 30		ЈАРУГА	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19460	20 05		ЈАРУГА	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19462	1 29 67		ПАШЊАК 4.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19463	20		Зграда пољопривреде	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19463	1 18 56		ЊИВА 4.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19464	26 81		ЊИВА 4.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19465	71 64		ЈАРУГА	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19466	24		Зграда пољопривреде	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19466	1 47 24		ШУМА 5.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19467/1	5 15		ШАНАЦ,РОВ	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19467/2	5 06		ШАНАЦ,РОВ	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19468	27 74		Железничка пруга	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19469	40 16		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19476/1	54 50		ПАШЊАК 4.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19476/2	2 25 10		ПАШЊАК 4.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19476/3	73		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	III
19477	14 12		ВОЋЊАК 3.класе	КАМЕНОЛОМ	СЕКРЕТАРИЈАТ НАРОДНЕ ОДБРАНЕ,БЕОГРАД	Република Србија	II
19478	11 82		ВИНОГРАД 6.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19479/1	1 28		Зграда за производњу камена,шљунка,песка и грађ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	17		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	22		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	9		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	54		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	80		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	41		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	18		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/1	75 20		МАЈДАН КАМЕНА	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III
19479/2	25 86		МАЈДАН КАМЕНА	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19480	33 85		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19481	17 83		ВИНОГРАД 6.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19482	4 49 00		ШУМА 4.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19483	56 18		Железничка пруга	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19484	19 72		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19485	1 05		Зграда за производњу камена,шљунка,песка и грађ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19485	36		Помоћна зграда	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19485	4 39 09		МАЈДАН КАМЕНА	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19486	13 72 74		ШУМА 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	I
19487	57		Зграда државних органа и организација	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19487	16 37		ШУМА 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19487	10 00		ШАНАЦ,РОВ	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19488/1	1 34 04		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19488/2	18 00		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19489	44 13		ШУМА 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19490/1	7 35 36		ШУМА 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19490/2	16 10		ШУМА 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19491/1	15 91		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
19491/2	62 04		ПАШЊАК 5.класе	КАМЕНОЛОМ	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19552	8 79		ЛИВАДА 5.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19554	4 98 77		ШУМА 4.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19562	13 17		ПАШЊАК 3.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19564	35 83		ПАШЊАК 3.класе	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19565	9 41		ШАНАЦ,РОВ	КОЗЛУК	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19599	2 70 81		Некатегорисани пут	КОЗЛУК	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19678	78 17		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЈДАН	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
19678	25 43		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЈДАН	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
19860	2 72 74		ПОТОК	МАЈДАН	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
19877	14 79		ЊИВА 7.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19878	13 19		ЊИВА 7.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19883	24 04		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19884	17 23		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19885	27 64		ШУМА 5.класе	ШУМА	Приватна	Приватна	II
19886	3 25		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19887	30 03		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19887	2 26		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19888	4 50		ЛИВАДА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19889	7 81		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19890	19 67		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19891	1 62 64		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19892	16 58		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19893	26 60		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19894	56 84		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19894	3 20		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19895	78 61		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19896	10 19		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19897	8 64		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19898	6 29		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19900	2 96 67		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19901	10 09		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19902	63 54		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19903	1 42 26		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19904	20 63		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19905/1	153 68 11		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19905/1	12 30		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19905/2	26 60		ВИНОГРАД 3.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19905/3	54 60		ШУМА 5.класе	ШУМА	Приватна	Приватна	II
19906	1 82 31		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19907	14 71		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19908	9 78		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19909	2 84 51		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19910	21 01 92		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19911	36 96		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19912	79 15		ШУМА 3.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19913	17 02		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19914	9 49		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19915	8 24		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19915	44 56 70		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19916	37 67		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19916	14 52 91		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19917	3 97		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19917	2 44		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19918	17 32		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19918	17 21		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19919	8 38 87		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19919	29 37		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19920	42 16		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19921	2 30		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19922	18		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19922	5 56		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19923	5 98		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	II
19924	7 45		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19925	2 87 84		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19925	27 67 20		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19926	8 66		ЊИВА 7.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19927	22 35		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19928	3 14		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19929	2 95		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19929	1 39		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19930	3 34		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19930	2 40		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19931	1 74		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19931	47 97		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19932	25 62		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19933	30 81		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19934	11 70		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19934	7 24		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19935	1 61		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19935	4 60		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19936	86 22 30		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19936	6 49		МАЈДАН КАМЕНА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19936	35 66 64		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19937	1 65		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19937	49 24		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19938	51 52 04		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19939	8 25		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19940	1 28 20		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19941	3 30		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19943	14 60		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19944	28 20		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19945	32 90		ПАШЊАК 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19946	21 69		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19947	1 69 72		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19947	4 98		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19948	54 25		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19949	24 21		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19950	12 21		ШУМА 2.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19951		80 49	ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19952	10 41		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19953/1	5 18 86		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19953/2	23 23		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19954	21 62		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19954	20 40		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19955	12 01		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19956	57 03		ВИНОГРАД 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19957	70 84		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19957	3 20		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19958	5 45		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19959	5 05		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19960	10 01		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19961	14 61		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19962	6 15		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
19963	12 01		ПАШЊАК 4.класе	ШУМА	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
19964	17 01		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19965/1	4 00		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19967	25 06		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19967	75		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19968	6 17		ШУМА 5.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19969	28 82		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19970	11 21		ВИНОГРАД 6.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19971	2 07		ЛИВАДА 6.класе	ШУМА	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	II
19972/2	1 56 60		ШУМА 2.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19976	6 10		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19977	20 81		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19978	15 92		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19978	9		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19979	51		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19979	12 70		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19980	29 62		ЈАРУГА	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19981	1 41		Зграда пољопривреде	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19981	3 62		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19982/1	1 41		Зграда шумарства	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19982/1	21 71 65		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19982/1	119 96 51		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19982/1	5 67		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
19982/2	4 48 26		ШУМА 4.класе	ШУМА	Приватна	Приватна	II
19982/2	7 31		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	Приватна	Приватна	II
19982/3	59 46		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
19983	11 10		ШУМА 4.класе	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19984	23 60		ШАНАЦ,РОВ	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19985	8 40		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19986	9 20		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19987	37 80		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
19988	5 04		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19989	97 95		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19990	49 75		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19991	57 33		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19992	58 13		ПАШЊАК 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19993	27 97		ПАШЊАК 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19994	9 65		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО ВРШАЧКА КУ,ВРШАЦ,СВЕТОСАВСКИ ТРГ 1А	Република Србија	III
19995	2 12		Зграда туризама	ШИРОКО БИЛО	ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО ВРШАЧКА КУ,ВРШАЦ,СВЕТОСАВСКИ ТРГ 1А	Република Србија	III
19995	73		Зграда туризама	ШИРОКО БИЛО	ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО ВРШАЧКА КУ,ВРШАЦ,СВЕТОСАВСКИ ТРГ 1А	Република Србија	III
19995	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ШИРОКО БИЛО	ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО ВРШАЧКА КУ,ВРШАЦ,СВЕТОСАВСКИ ТРГ 1А	Република Србија	III
19995	1 02 11		ПАШЊАК 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ПЛАНИНАРСКО СМУЧАРСКО ДРУШТВО ВРШАЧКА КУ,ВРШАЦ,СВЕТОСАВСКИ ТРГ 1А	Република Србија	III
19996	27 20		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	РО ШУМСКО ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ БАНАТ,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19996	4 80		ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	РО ШУМСКО ИНДУСТРИЈСКИ КОМБИНАТ БАНАТ,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19997	40 00		ПАШЊАК 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19998	57 94 36		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19999	5 04 12		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
19999	5 36		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20000	15 95		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
20000	1 26		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20001	4 30		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20002	20 36		ЈАРУГА	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20002	6 65		ЈАРУГА	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20003	8 90		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20004	11 20		ЈАРУГА	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20005/1	15 82 53		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20005/1	8 56 20		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20006	2 87 60		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20007	2 45		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20008	31 60		ПАШЊАК 5.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20019	2 42 50		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20020	11 96		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20021	12 15		ПОТОК	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20022	15 86 46		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20022	15 85		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
20023	6 98		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20024/1	6 13 47		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
20024/2	43 49		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20024/3	7 83		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20025	2 09		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20026	31 40		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20027/1	50 00		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20027/2	8 50		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20036	36 70		ЛИВАДА 5.класе	ШИРОКО БИЛО	Приватна	Приватна	III
20037	46 34		ТРСТИК-МОЧВАРА 2.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20038	64		Викенд кућа	ШИРОКО БИЛО	Приватна	Приватна	III
20038	26 33		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	Приватна	Приватна	III
20039	1 59 19		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20040/1	2 21 00		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20040/2	17 15 00		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20040/3	16 63		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20041		37 85	ШАНАЦ,РОВ	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20042	77 71		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20043/2	26 81		ЛИВАДА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20043/2	1 74 45		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
20061	1 71 10		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20062		34 11	ЈАРУГА	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20063	50 85		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20070	22 93		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20071/2	38 01		ШУМА 4.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20078/1	32 11		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20078/1	14 40		ПОТОК	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20094	1 16 22		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20105		13 13	Некатегорисани пут	ШИРОКО БИЛО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
20130/1	15 16		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20130/2	1 29 72		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20130/3	32 66		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20130/4	3 01		ШУМА 3.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20131	30 25		ЛИВАДА 5.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20132	17 64		ЊИВА 6.класе	ШИРОКО БИЛО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
20133	1 25 37		ПОТОК	ШИРОКО БИЛО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
20288	27 67		ВИНОГРАД 6.класе	ЦРВЕНКА БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
20288	4 80		ЛИВАДА 6.класе	ЦРВЕНКА БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21289	73 92		ПАШЊАК 5.класе	МАГАРЕЋИ БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21289	5 20		ШАНАЦ,РОВ	МАГАРЕЋИ БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21290	59 46		ШУМА 4.класе	МАГАРЕЋИ БРЕГ	Приватна	Приватна	III
21291	52 18		ШУМА 4.класе	МАГАРЕЋИ БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21292	15 67		ШУМА 4.класе	МАГАРЕЋИ БРЕГ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21456	47 39		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21457	56 59		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21459	13 40		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21460	14 40		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21461	43 99		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21462	18 00		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21463	48 47		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21464	26 04		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21465	62 28		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21466	55 28		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21467	42		Викенд кућа	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21467	1 04 53		ЛИВАДА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21467	2 40		ШАНАЦ,РОВ	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21468	26 00		ВОЋЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21468	33 29		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21468	7 60		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21469	29 44		ЛИВАДА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21470	16 82		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21471	10 41		ЊИВА 7.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21472	6 81		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21473	10 01		ЛИВАДА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21474	1 73 83		ЛИВАДА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21475	43 46		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21476	28 04		ШУМА 3.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21477	57 48		ЛИВАДА 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21478	23 20		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21478	35 30		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21478	16 80		ЈАРУГА	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21479	16 62		ЛИВАДА 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21480	2 26		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21481	23 29		Некатегорисани пут	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ВРШАЦ

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21539	2 12 78		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21540	93 39		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21541	69 79		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21542	9 10		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21543	9 30		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21544	14 20		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21545	14 80		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21546	12 00		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21547	41 60		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21548	23 60		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21549	6 40		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21550	13 40		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21551	5 20		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21552	6 00		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21553	21 20		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21554	23 20		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21555	1 17 98		ЈАРУГА	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21556	50 15		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21557	13 18		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21557	4 40		ЈАРУГА	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21558	63 92		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21559	33 56		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21560	13 38		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21561	15 45		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21561	2 53		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21562	5 99		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21563	51 93		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21563	5 60		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21564	11 19		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21565	9 99		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21566	22 77		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21567	14		Викенд кућа	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21567	28 22		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21568	16 38		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21569	35 55		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21570	21 77		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21571	10 78		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21571	3 20		ШАНАЦ,РОВ	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21572	20 97		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21573	13 18		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21574	29 16		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21575	11 99		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21576	7 99		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21577	23 17		ШАНАЦ,РОВ	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21578	69 91		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21579	13 38		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21580	22 57		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21581/1	28 87		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21581/2	5 29		Некатегорисани пут	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21582	89 62		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21583	23 66		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21584	59 74		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21585	25 66		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21586	6 42		Некатегорисани пут	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21587	16 84		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21588	13 83		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21589	30 27		ЊИВА 7.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21590/1	15 54		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21590/2	15 54		ВИНОГРАД 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21590/2	1 20		ШАНАЦ,РОВ	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21591	46 71		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21592	21 20		Некатегорисани пут	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21593	41 10		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21594	16 24		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21595	32 48		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21596	29 87		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21597	1 75 23		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21598	18 24		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21599	41 50		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21600	21 66		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21601	16 54		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21602	49 43		ШУМА 5.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21603	29 50		ПАШЊАК 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	Приватна	Приватна	III
21604	88 85		ПАШЊАК 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21604	9 20		ЈАРУГА	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21605	2 20 22		ШУМА 4.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21606	1 55 65		ЛИВАДА 6.класе	ПАВЛИШКО БРДО	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21607	35 73		ЛИВАДА 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21607	9		ЛИВАДА 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21608	17 41		ЛИВАДА 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21609	20 21		ШУМА 4.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21610	51 36		ЈАРУГА	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21610	42 08		ЈАРУГА	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21611	87 24		ШУМА 3.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21612	13 00		ЛИВАДА 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21613	20 61		ЛИВАДА 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21614	61 22		ВИНОГРАД 6.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21615	10 84		Некатегорисани пут	ЋАКОВ ВРХ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21616	7 56		ВИНОГРАД 5.класе	ЋАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21617	4 58		ЈАРУГА	ЋАКОВ ВРХ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21618	1 08 85		ЊИВА 7.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21619/1	30		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21619/1	1 59		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21619/2	45 33		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21619/3	32 88		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21620	13 93		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21621/1	9 19		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21621/1	3 48		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	I
21621/2	12 66		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	I
21622/1	9 09		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21622/2	12 47		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21623/1	28 59		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21623/2	29 59		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21624	1 02 51		ЊИВА 7.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21625	6 86		Некатегорисани пут	ЂАКОВ ВРХ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21626	20 77		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21626	3 20		ШАНАЦ,РОВ	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21627	2 34 14		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21628	46 75		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21629	19 22		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21629	16		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21630	13 19		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21631	1 84 33		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21631	4 66		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21632	12		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21632	20 70		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21632	3 15		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	I
21633/1	60 07		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21633/2	30 04		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21634	7 89		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21635	93 50		ПОТОК	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21636	79 11		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21637/1	93 90		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21637/2	1 15 09		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21637/3	50 56		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21637/4	6 68 79		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21638	91 73		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21639	21 80		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21640	6 00		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21641	7 20		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21642	51 24		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21643	4 06 49		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21644	19 11		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21645	2 38 93		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21646	75		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21647	15 16		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21648	7 58		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21649	10 97		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21650/1	6 31		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 25	Република Србија	III
21650/1	15 59		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21650/2	14 50		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	I
21651	4 00		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21652	44 00		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21653	18 00		ПАШЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21653	6 20		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21654	18 00		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21655	58 07		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21655	33		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21656	30 00		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21657	21 60		ПАШЊАК 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21658	12 20		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21659	21 20		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21660	80		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21660	79 00		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21661	30 40		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21662	20 60		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21663	31 60		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21664	15		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21664	61 25		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21665	2 67		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21666	15 00		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21667	23 31		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21667	3 09		ШАНАЦ,РОВ	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21668	17 00		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21669/1	12 28		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21669/2	11 91		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21669/2	1 75		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21669/3	10 06		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21670	6 35		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21670	1 65		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21671	16 40		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21672	12 00		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21673/1	20		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21673/1	15 61		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21673/2	19 79		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21674	82 20		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21675	21 46		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21675	50 14		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21678/1	35 38		ПАШЊАК 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/2	2 14 00		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21678/3	1 01 60		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/4	22 80		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/5	91 01 15		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21678/5	21 55 14		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21678/6	2 95 49		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	III
21678/6	1 64		Зграда туризама	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	III
21678/6	8		Помоћна зграда	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	III
21678/6	4 28		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	III
21678/6	26 51		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА,БЕОГРАД	Република Србија	I
21678/7	1 27 52		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21678/7	1 53 98		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21678/8	30		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/8	28 94		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/9	22 80		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21678/10	16 52		ПАШЊАК 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/12	15 46		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/12	2 40		ПОТОК	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/13	8 00		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21678/17	8 50		ВОЋЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/18	5 02		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/19	10 64		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/20	14 65		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/21	22 23		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/22	15 95		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/23	10 29		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/24	14 36		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21678/25	6 32		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21679	9 13		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21679	1 00		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
21680	36 05		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21681	1 58 35		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21682	85 33		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21683	1 00 88		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21684	7 06		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21685	10 04		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21686	15 55		ПАШЊАК 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21686	85		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21687	6 03		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21687	3 30		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21688	6 91		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21688	3 40		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21689	15 06		ПАШЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21690	13 33		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21691	6 00		ПАШЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21691	6 04		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21692	11 65		ПАШЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21692	2 40		ШУМА 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21693	13 45		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21694	12 04		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21695	63 23		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21696	5 10		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21697	56 21		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21698	17 16		Некатегорисани пут	ЂАКОВ ВРХ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21699	24		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21699	20		Помоћна зграда	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21699	8 29		ВОЋЊАК 4.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21700	46		Викенд кућа	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21700	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21700	36 50		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	Приватна	Приватна	III
21701	10 44		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21702	40 75		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21703	36 33		ЛИВАДА 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21704	55 81		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21705	19 68		ЈАРУГА	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21706	54 40		ШУМА 5.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21707	48 78		ВИНОГРАД 6.класе	ЂАКОВ ВРХ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21708	74 52		ШУМА 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21709	44 47		ВОЋЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21710	8 06		ЛИВАДА 6.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21711	47 08		ВОЋЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21711	5 20		ШУМА 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21712	7 86		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21713	23		Гаража-део	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21713	33 47		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21714	17 03		ЛИВАДА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21715	10 82		ЛИВАДА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21716	47		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21716	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21716	5 05 72		ВОЋЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21717	10 32		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21718/1	62		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21718/1	3 59		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21718/2	4 81		ПАШЊАК 6.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21718/3	1 00		Породична стамбена зграда	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21718/3	10		ЗЕМЉИШТЕ ПОД ДЕЛОМ ЗГРАДЕ	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21718/3	2 70		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21719	15 62		ЊИВА 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21720	16 83		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО, БЕОГРАД, НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21721/1	55		Породична стамбена зграда	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21721/1	4 64		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21721/2	6 00		ШУМА 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21721/3	4 70		ШУМА 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21721/4	35		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21721/4	45		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21721/4	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21721/4	3 98 89		ЛИВАДА 6.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21721/4	1 87		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21722	1 34 62		ВОЋЊАК 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21722	5 20		ШУМА 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21723/1	2 16 26		ПОТОК	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21723/2	3 87		ПОТОК	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21724	12 02		ШУМА 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21725	1 20 40		ВОЋЊАК 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21725	6 80		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21726	4 47		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21727	27 44		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21728	41 87		ВОЋЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21729	37 66		ЛИВАДА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21730	41 26		ВОЋЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21731	11 97		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21732	69 31		ВОЋЊАК 3.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21732	3 20		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21733	62		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21733	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21733	19		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
21734/1	11 53 63		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21734/2	4 96 44		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21734/3	9 04		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	СЕКРЕТАРИЈАТ НАРОДНЕ ОДБРАНЕ,БЕОГРАД	Република Србија	III
21734/4	8 48		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	СЕКРЕТАРИЈАТ НАРОДНЕ ОДБРАНЕ,БЕОГРАД	Република Србија	III
21735	25 17		Некатегорисани пут	ИСПОД КАПЕЛЕ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
21736	22		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21736	1 20		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/1	4 50		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/2	2 39		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/3	4 42		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/4	3 84		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21737/5	3 84		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/6	4 21		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/7	1 94		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/8	3 55		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/9	3 26		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/10	98		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21737/11	1 32		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21738/1	2 44		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21738/2	92		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21738/3	15 07		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21738/4	4 12		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21738/5	7 54		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21739/1	37		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21739/1	7 22		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21739/2	22 24		ПАШЊАК 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21740	6 00		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21740	65 68		ПОТОК	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21741	95 31		ШУМА 4.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21741	1 39		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21742	9 08		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21743	10 56		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21744	1 40 94		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21745	14 17		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21746	2 05		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21747	10 31		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21748	20 32		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21749/1	38 06 62		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21749/1	4 80		ЈАРУГА	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21749/2	1 69		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/3	30		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/3	1 93		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/4	1 28		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/5	1 60		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/6	1 80		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/7	1 36		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/8	1 46		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21749/9	1 34		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/9	56		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/10	1 90		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/11	1 54		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/12	1 64		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/13	1 90		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/14	1 92		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/15	1 73		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/16	1 81		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/17	62		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/17	1 32		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/18	2 15		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/19	1 78		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/20	1 96		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/21	2 71		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/22	2 73		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/23	2 57		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/24	2 44		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21749/25	2 28		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/26	2 13		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/27	2 00		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/28	1 82		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/29	41		Викенд кућа	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/29	3 88		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/30	2 03		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ИСПОД КАПЕЛЕ	Приватна	Приватна	III
21749/31	12 20		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21749/32	12 20		ШУМА 5.класе	ИСПОД КАПЕЛЕ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21750	15 96		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21751	11 18		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21752	15 57		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
21753	21 98 55		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21754	89 67		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21755	36 43		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21756	10 81		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21762/1	12 37		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21766/1	16 80		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
21766/2	9 22		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21769	4 85 80		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21864	1 51 61		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21865	15 56		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21866	1 05 13		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21867	53 55		ВИНОГРАД 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21867	4 20		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21867	3 60		ШАНАЦ,РОВ	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21872	94 36		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
21876/1		34 51	ЈАРУГА	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
22151/1	1 73 51		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22151/1	11 80		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22151/4	1 66		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22152	36 32		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22153	48 56		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22154	78 29		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22154	11 20		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22155	29 70		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

ГРАД ВРШАЦ, КО ВРШАЦ

Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22156	40		Викенд кућа	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22156	6 02		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22157	1 48 08		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22158	27 09		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22159	16 25		ШУМА 4.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22160	53 78		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22161/1	9 96		ШУМА 3.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22161/2	33		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22161/2	2 35		ШУМА 3.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22161/3	61		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22161/4	3 98		ШУМА 3.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22162	9 32		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22163	3 80		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22164	11 02		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22166	24 25		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22171	35		Викенд кућа	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22171	35		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22172	21		Викенд кућа	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22172	1 72		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
22172	88		ЈАРУГА	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
22173	2 91		ЊИВА 7.класе	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
22174	25 85		ЊИВА 7.класе	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ, ВРШАЦ, ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
22175	28 00		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22175	1 26		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22176	93 56		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22177	10 99		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22178	48 35		ЈАРУГА	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22179	41		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22179	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22179	4 78		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22180/2	12 50		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22181	4 76		Зграда за заштиту деце и омладине	КУЛА	ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА "ЦРВЕНИ КРСТ", ВРШАЦ	Република Србија	III
22181	18		Помоћна зграда	КУЛА	ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА "ЦРВЕНИ КРСТ", ВРШАЦ	Република Србија	III
22181	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА "ЦРВЕНИ КРСТ", ВРШАЦ	Република Србија	III
22181	1 02 59		ШУМА 4.класе	КУЛА	ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА "ЦРВЕНИ КРСТ", ВРШАЦ	Република Србија	III
22181	2 90		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	ОПШТИНСКА ОРГАНИЗАЦИЈА "ЦРВЕНИ КРСТ", ВРШАЦ	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22182	71 72		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22183	7 46		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22184	48		Помоћна зграда	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22185	1 10		Помоћна зграда	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22186	16		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22186	1 59		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22187	8 52		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22188	6 81		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22189/1	73 69 71		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22189/2	27 90		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/3	32		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/3	1 72		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/4	2 05		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/5	3 13		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/6	3 14		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/9	4 15		Нема података	Нема података	Нема података	Нема података	III
22189/10	2 08		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/11	44		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22189/11	2 66		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/12	2 04		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/13	29		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/13	75		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/14	1 04		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/15	34		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/15	1 76		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/16	2 12		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/17	2 13		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/18	2 16		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/19	2 16		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/20	43		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/20	1 72		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/21	2 14		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/22	38		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/22	2 80		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/23	32 00		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22189/25	82		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22189/25	13 18		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/27	40		Викенд кућа	КУЛА	БОЖИЋ,ВРШАЦ,МИЛОША ЦРЊАНСКОГ 18	Република Србија	III
22189/27	14		Викенд кућа	КУЛА	БОЖИЋ,ВРШАЦ,МИЛОША ЦРЊАНСКОГ 18	Република Србија	III
22189/27	3 79		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	БОЖИЋ,ВРШАЦ,МИЛОША ЦРЊАНСКОГ 18	Република Србија	III
22189/28	6 60		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/29	45		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/29	7 86		ВИНОГРАД 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/30	4 30		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/31	20 53 77		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22189/32	21 40		ШУМА 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22189/33	8 61		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/34	97		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	БОЖИЋ,ВРШАЦ,МИЛОША ЦРЊАНСКОГ 18	Република Србија	III
22189/35	59 07		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/35	14 60		МАЈДАН КАМЕНА	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22189/36	6 59		ШУМА 5.класе	КУЛА	СОКОЛОВЧАНИН,ВРШАЦ,РАДАКОВА 89	Република Србија	III
22189/37	30 40		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22281	58 40		ПАШЊАК 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22281	11 98		ШУМА 4.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22455	5 84		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22456/1	69		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/1	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/1	10 64		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/1	56		ЈАРУГА	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/2	2 78		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/3	2 04		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22456/4	71		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/1	58		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/1	2 57		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/2	3 34		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/3	58		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/3	2 46		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/4	54		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/4	2 54		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/5	2 31		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/6	24		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/6	2 83		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22457/7	25		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/7	1 74		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/8	25		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/8	2 00		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/9	44		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22457/9	2 93		ЛИВАДА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22458	32		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22458	5 00		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22458	1 72		ЊИВА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22459/1	6 58		ВИНОГРАД 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22459/2	7 05		ЊИВА 6.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22459/3	3 58		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22459/4	4 00		ВИНОГРАД 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22460	10 44		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	I
22461	2 73		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22462/1	63		Породична стамбена зграда	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/1	2 90		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/2	2 92		Зграда телекомуникација и информисања	КУЛА	РЕПУБЛИКА СРБИЈА,БЕОГРАД	Јавна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22462/2	8		Трафо станица	КУЛА	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, БЕОГРАД	Јавна	III
22462/2	28		ЈАРУГА	КУЛА	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, БЕОГРАД	Јавна	III
22462/2	50 26		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, БЕОГРАД	Јавна	III
22462/3	33		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/3	3 33		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/4	3 62		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/5	4 22		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/6	4 18		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/7	66		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/7	3 48		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/8	4 10		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/9	37		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/9	1 71		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/10	93		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/11	33		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/11	3 32		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/11	36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/12	36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22462/12	29		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/12	3 53		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/13	37		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/13	3 64		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/13	36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/14	4 22		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/14	36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/15	4 42		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/15	36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/16	5 80		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/16	48		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/17	5 55		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/17	45		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/18	2 02		ШУМА 5.класе	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22462/19	42 40		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	РЕПУБЛИКА СРБИЈА, БЕОГРАД	Јавна	III
22463	7		ТВ торањ	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22463	1 88		Остале зграде	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22463	81 86		ПАШЊАК 6.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П, ПАНЧЕВО, МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
22463	42		КРШ	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22465/1	2 79 35		ПАШЊАК 5.класе	КУЛА	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА,НОВИ САД	Јавна	I
22465/1	9 93 72		ПАШЊАК 5.класе	КУЛА	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА,НОВИ САД	Јавна	III
22465/1	12 52		ЈАРУГА	КУЛА	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА,НОВИ САД	Јавна	III
22465/1	4 56		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА,НОВИ САД	Јавна	III
22465/2	61		Викенд кућа	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22465/2	2 39		ЗЕМЉИШТЕ УЗ ЗГРАДУ - ОБЈЕКАТ	КУЛА	Приватна	Приватна	III
22465/3	18 00		ПАШЊАК 5.класе	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
22851	11 81		ВОЋЊАК 4.класе	ВИНОГОРЈЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
22852	12 71		ВОЋЊАК 4.класе	ВИНОГОРЈЕ	МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ ШУМАРСТВА И ВО,БЕОГРАД,НЕМАЊИНА 22-26	Република Србија	III
27275	97 50		Некатегорисани пут	ХАТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
27275	11 30		ШАНАЦ,РОВ	ХАТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II
27276/1		28 26	Локални пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27279	1 18 97		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЈДАН	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
27280	19 04		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	МАЛИ РИТ	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
27281		28 96	Некатегорисани пут	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27282/1		35 19	Некатегорисани пут	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27317/1		1 41 80	Некатегорисани пут	КУЛА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
27318		94 29	ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	КУЛА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
27319	25 36		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
27319	39 19		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
27320	22 53		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
27320	12 90		ОСТАЛО ВЕШТАЧКИ СТВОРЕНО НЕПЛ.	ШУМА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
27321		67 28	Некатегорисани пут	ШИРОКО БИЛО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27322		34 76	Некатегорисани пут	ЦРВЕНКА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27324		3 28	Некатегорисани пут	ЦРВЕНКА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27325		23 86	Некатегорисани пут	МАГАРЕЋИ БРЕГ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27469	1 89 92		Железничка пруга	ИЗЛАЗ НА СРПС	ФОНД ЗА ОПШТЕНАРОДНУ ОДБРАНУ,ВРШАЦ	Република Србија	II
27514	93 27		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27515	97 35		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27516	1 28 93		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27517	1 03 01		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27518	1 02 77		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27519	1 55 56		КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27520/1		14 00	ШАНАЦ,РОВ	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27520/1		1 43 39	ШАНАЦ,РОВ	МАЛИ РИТ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	II

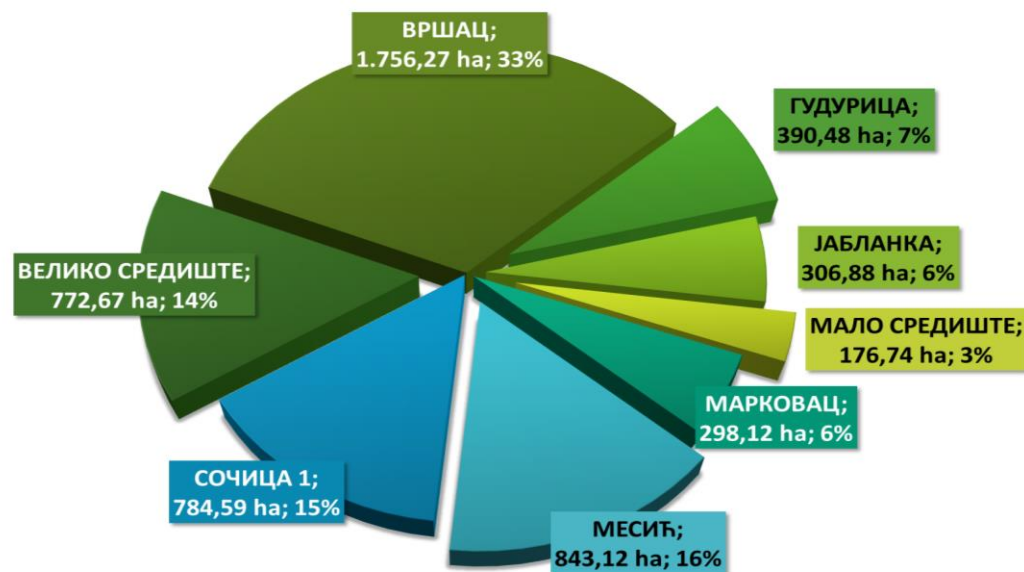
Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

Парцела	Површина		Култура	Адреса парцеле	Индикације власника-корисника земљишта	Облик својине	Режим заштите
	цела	део					
27525		55 77	КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27526		32 78	КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27528	33 97		КАНАЛ	ИЗЛАЗ НА СРПС	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	II
27539		56 11	ШАНАЦ,РОВ	ЦРВЕНКА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	III
27539		1 79 52	ШАНАЦ,РОВ	ЦРВЕНКА	ВОЈВОДИНАШУМЕ ЈП ПЕТРОВАРАДИН ШГ БАНАТ П,ПАНЧЕВО,МАКСИМА ГОРКОГ 24	Република Србија	II
27540/1		1 54 06	ШАНАЦ,РОВ	ЦРВЕНКА	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27542	75 04		ПОТОК	ПАВЛИШКО БРДО	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27543		1 83 03	Некатегорисани пут	ВИНОГОРЈЕ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27544/1	65 83		ПОТОК	ВИНОГОРЈЕ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27544/2	31 60		ПОТОК	ВИНОГОРЈЕ	ОПШТИНА ВРШАЦ,ВРШАЦ,ТРГ ПОБЕДЕ 1	Република Србија	III
27565/2		5 22 96	КАНАЛ	ЈАРАК И ДОЛИН	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
27566		9 34 33	КАНАЛ	МАЛИ РИТ	ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ ЈВП,НОВИ САД,БУЛЕВАР МИХАЈЛА ПУПИНА 25	Република Србија	III
	1726 92 99	29 33 72					

1756 26 71

УКУПНА ПОВРШИНА ПО КАТАСТАРСКИМ ОПШТИНАМА

ОПШТИНА	КО	УКУПНО ПО КО у ha	%
ГРАД ВРШАЦ	ГУДУРИЦА	390,48	7,33
	ЈАБЛАНКА	306,88	5,76
	МАЛО СРЕДИШТЕ	176,74	3,32
	МАРКОВАЦ	298,12	5,59
	МЕСИЋ	843,12	15,82
	СОЧИЦА 1	784,59	14,72
	ВЕЛИКО СРЕДИШТЕ	772,67	14,50
	ВРШАЦ	1.756,27	32,96
УКУПНО:		5.328,86	100,00

Катастарски подаци преузети из евиденције катастра непокретности РГЗ-а, децембар 2018.

УКУПНА ПОВРШИНА ПО КО

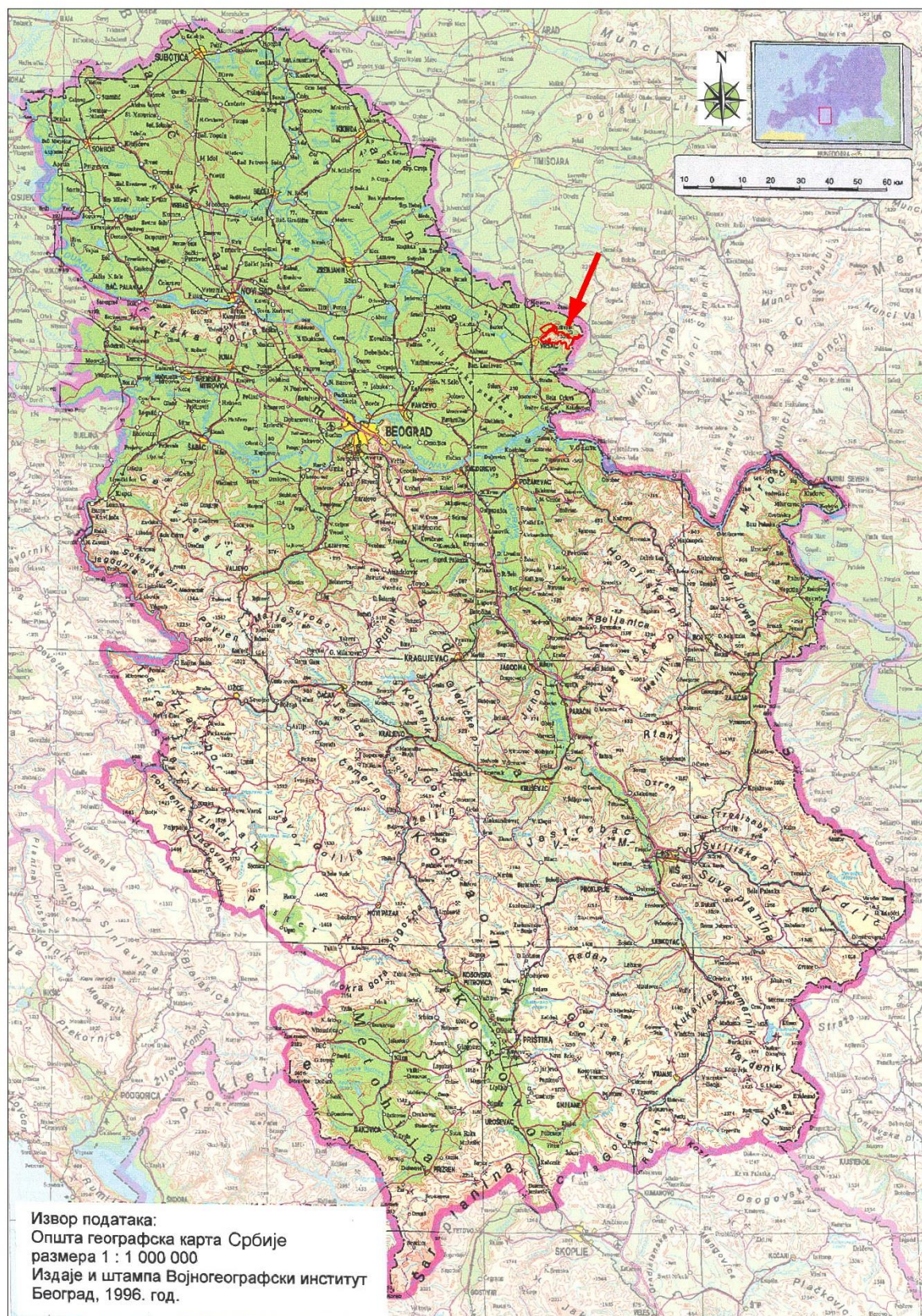
Покрајински завод за заштиту природе, 2018.

X КАРТОГРАФСКИ ПРИКАЗ

Прилог 1

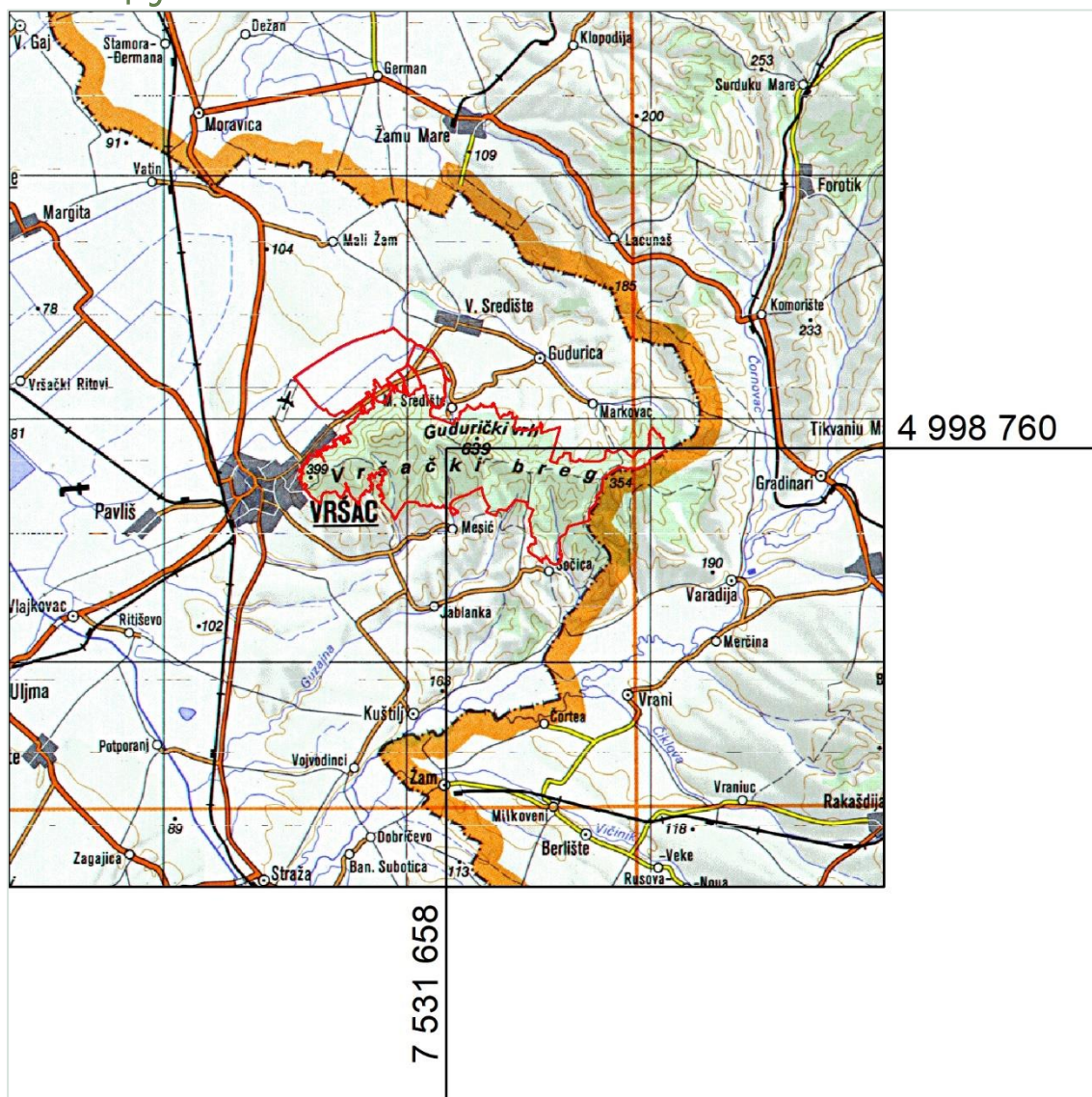
ГЕОГРАФСКИ ПОЛОЖАЈ
ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
„ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ“

Прилог 2

Размера: 1 : 300 000

Локација

Легенда

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
„ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ“

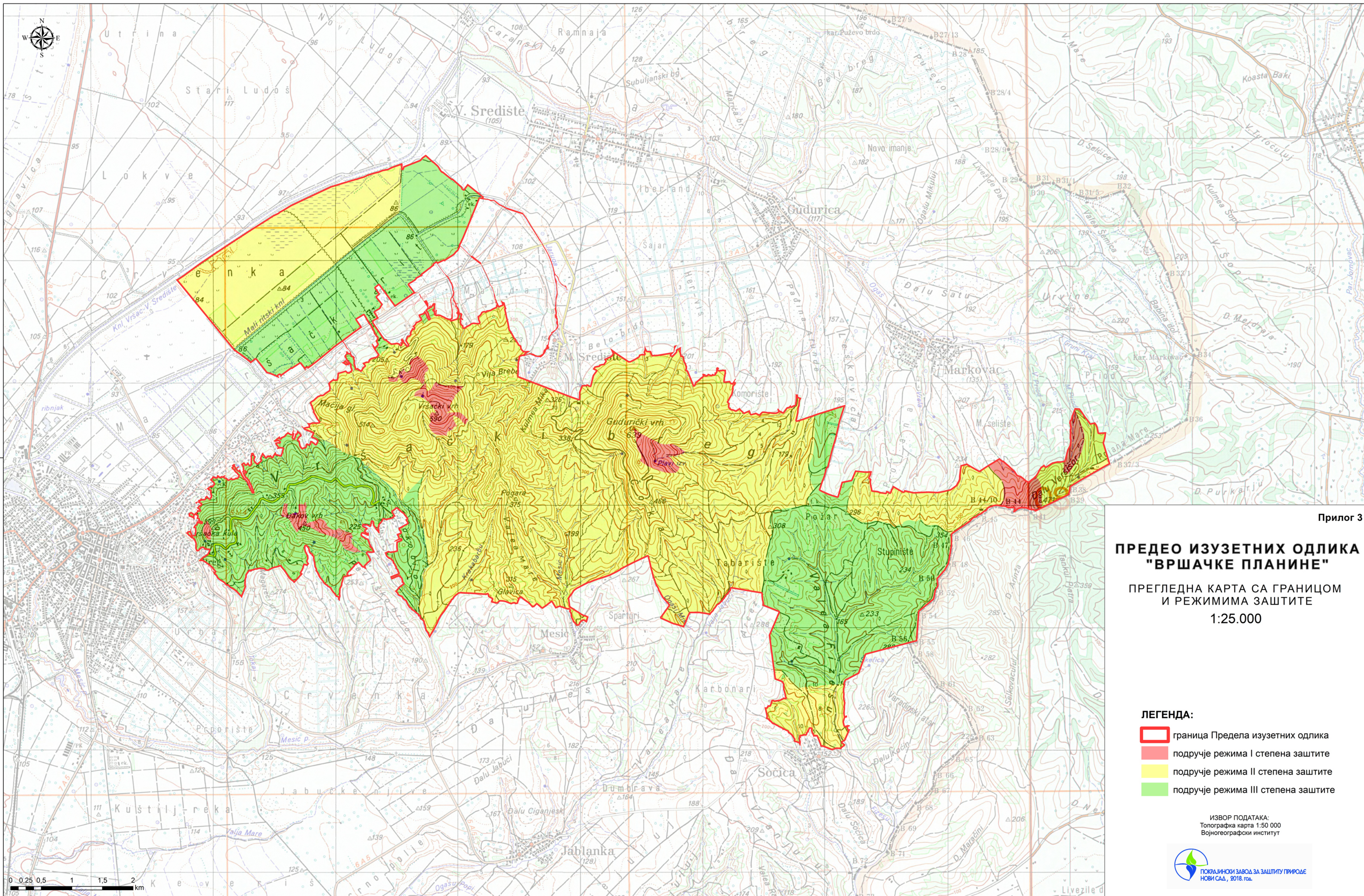
ГЕОГРАФСКЕ КООРДИНАТЕ ЦЕНТРАЛНЕ ТАЧКЕ

по Гриничу	по Гаус-Кригеру
45° 07' 57,86" N - 21° 23' 49,08" E	4.998.760 – 7.531.658

Надморска висина природног добра:

82,5 - 641 m н.м.

⊕ Извор података: ПТК 300 000, Лист Београд

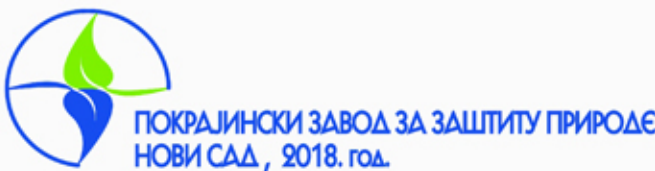
Прилог 3

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"

ПРЕГЛЕДНА КАРТА СА ГРАНИЦОМ
И РЕЖИМИМА ЗАШТИТЕ
1:25.000

- ЛЕГЕНДА:
- граница Предела изузетних одлика
 - подручје режима I степена заштите
 - подручје режима II степена заштите
 - подручје режима III степена заштите

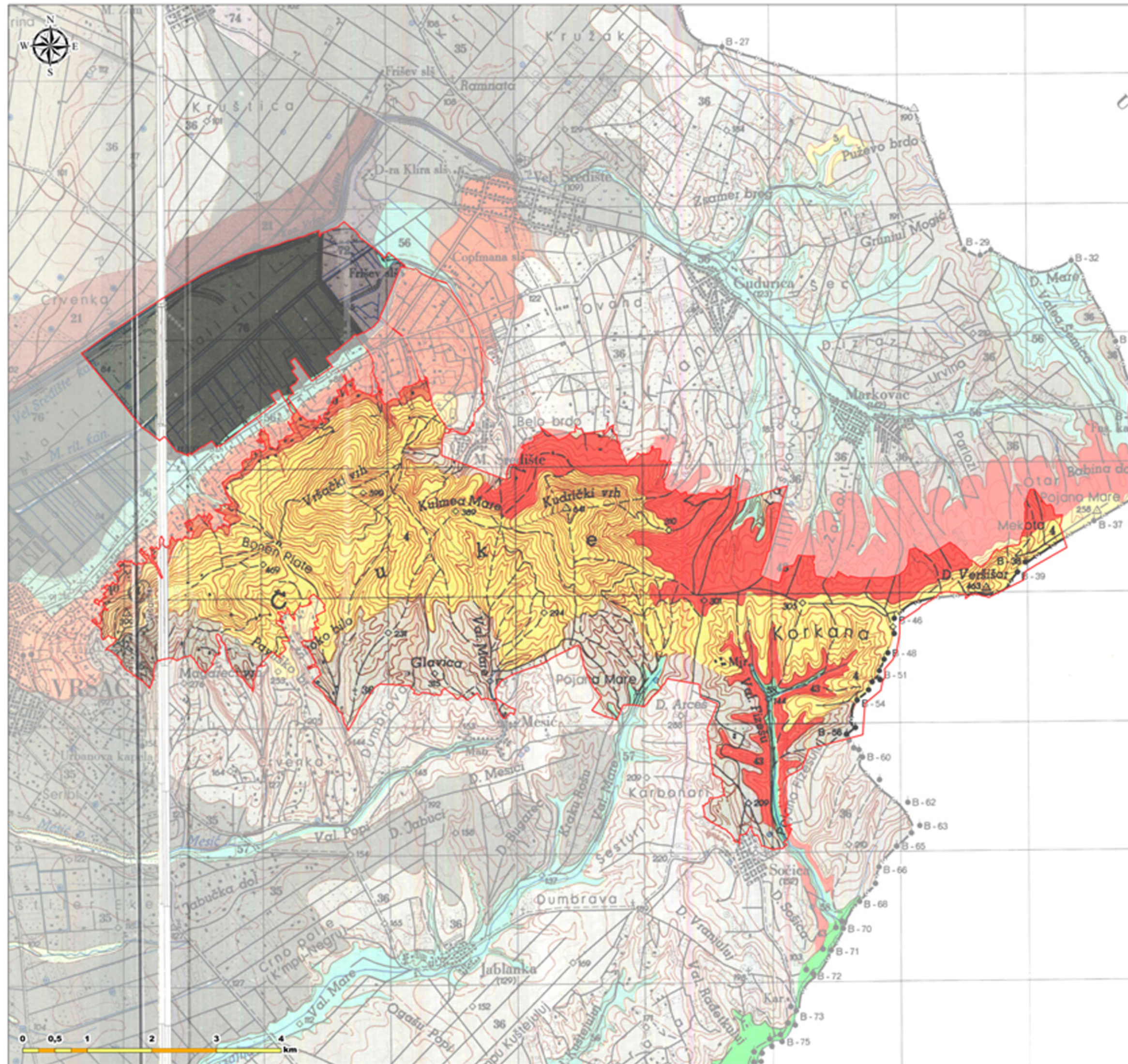
ИЗВОР ПОДАТАКА:
Топографска карта 1:50 000
Војногеографски институт

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"

Педолошка карта

1:20.000

ЛЕГЕНДА:

- граница Предела изузетних одлика
- 4 иницијално земљиште са шкрљцима
- 36 смоница на терцијерним глинама огањачена
- 40 гајњача скелетоидна лесивирана
- 43 кисело смеђе земљиште на кристалистим шкриљцима
- 56 делувијално бескарбонатно земљиште
- 58 алувијално-делувијално земљиште забарено
- 72 ритска црница бескарбонатна
- 76 ритска смоница

ИЗВОР ПОДАТАКА:
педолошка карта Војводине, Нови Сад, 1971. г.
1:50 000
Вршац 4, Средиште 3

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА "ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"

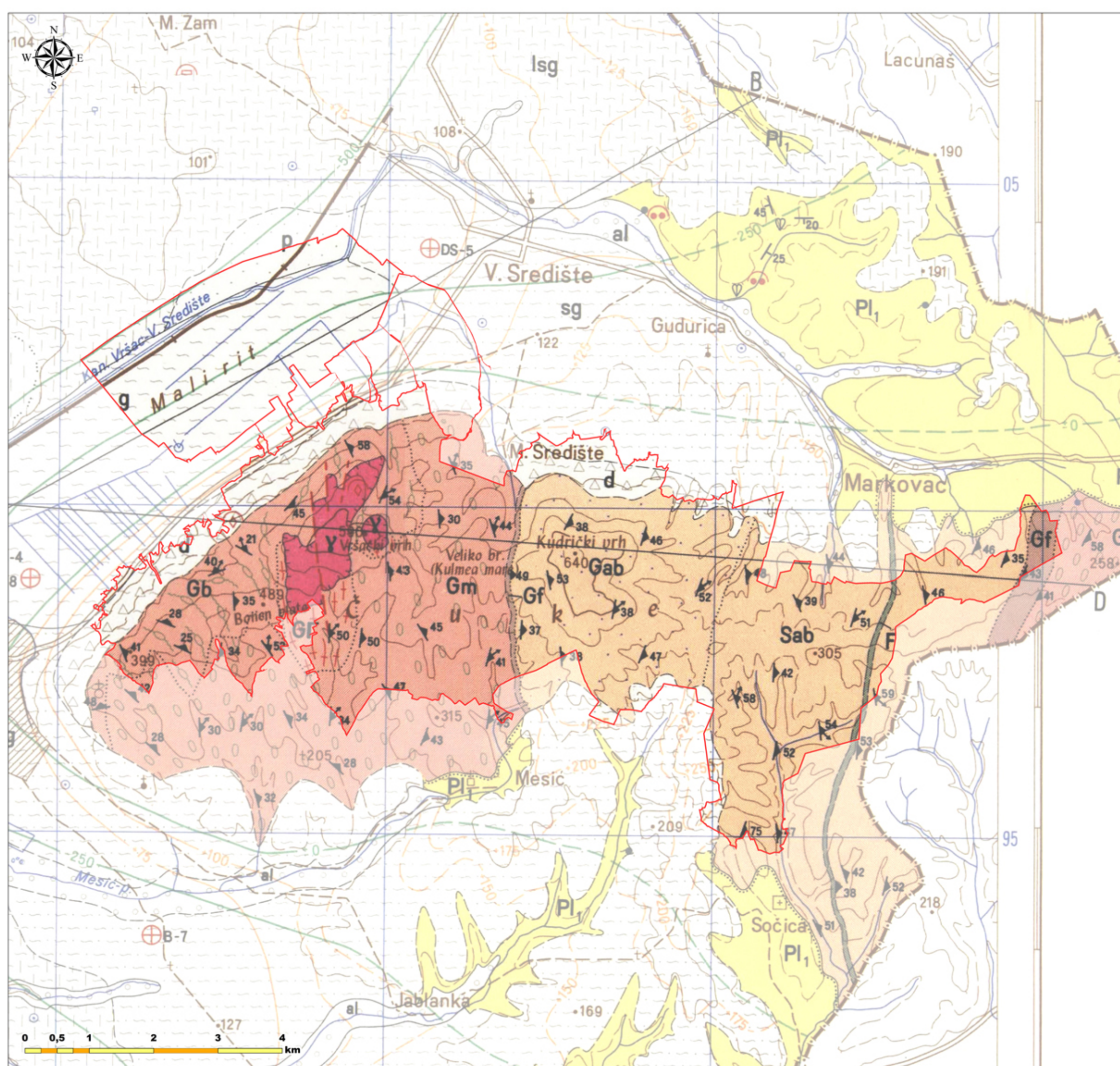
Геолошка карта

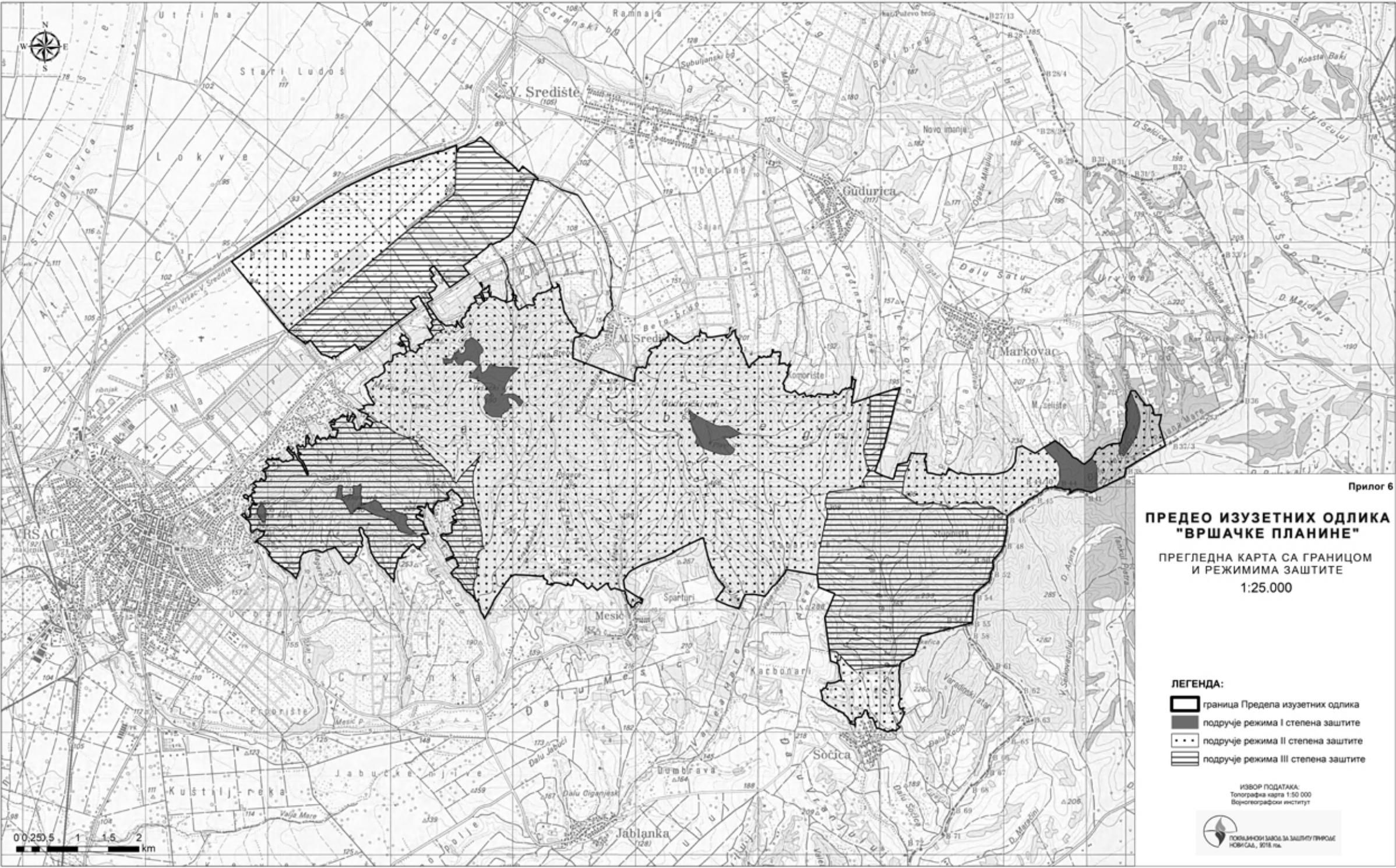
1:20.000

ЛЕГЕНДА:

- граница Предела изузетних одлика
- аливијум: муљевите глине и шљунковити пескови
- дробина
- барске и пролувијалне суглине
- лесоидне суглине
- пескови, глине и лапори (абиhi и ромбоидеа слојеви)
- ситнозрни гнајс са лептинолитима: аплити и пегматити
- окцаста мусковитски гнајс
- амигдалоидни и окцаста биотитски гнајс
- гранитоидни гнајсеви
- гранит
- албитско-мусковитски шкриљци
- албитски ситнозрни гнајс и лептинолит

ИЗВОР ПОДАТАКА:
основна геолошка карта СФРЈ, 1:100 000
Вршац L34-103

Прилог 6

**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**

ПРЕГЛЕДНА КАРТА СА ГРАНИЦОМ
И РЕЖИМИМА ЗАШТИТЕ
1:25.000

- ЛЕГЕНДА:**
- граница Предела изузетних одлика
 - подручје режима I степена заштите
 - ... подручје режима II степена заштите
 - ▨ подручје режима III степена заштите

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Топографска карта 1:50 000
Војногеографски институт

0 0,1250,25 0,5 0,75 1 km

Прилог 7
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. СОЧИЦА I**
1:5.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

0 0,125 0,25 0,5 0,75 1 km

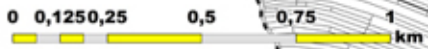
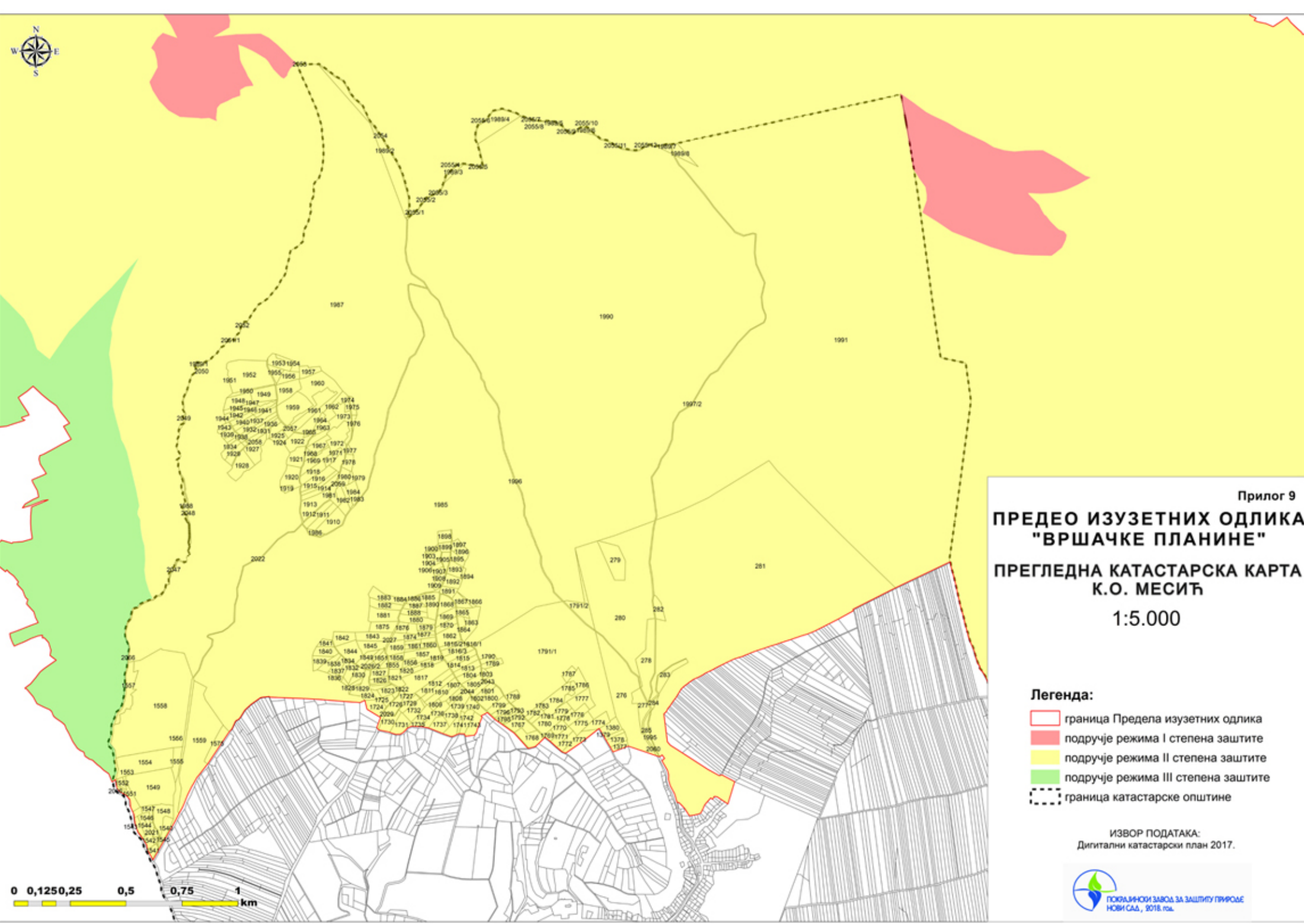
Прилог 8
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. ЈАБЛАНКА**
1:4.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

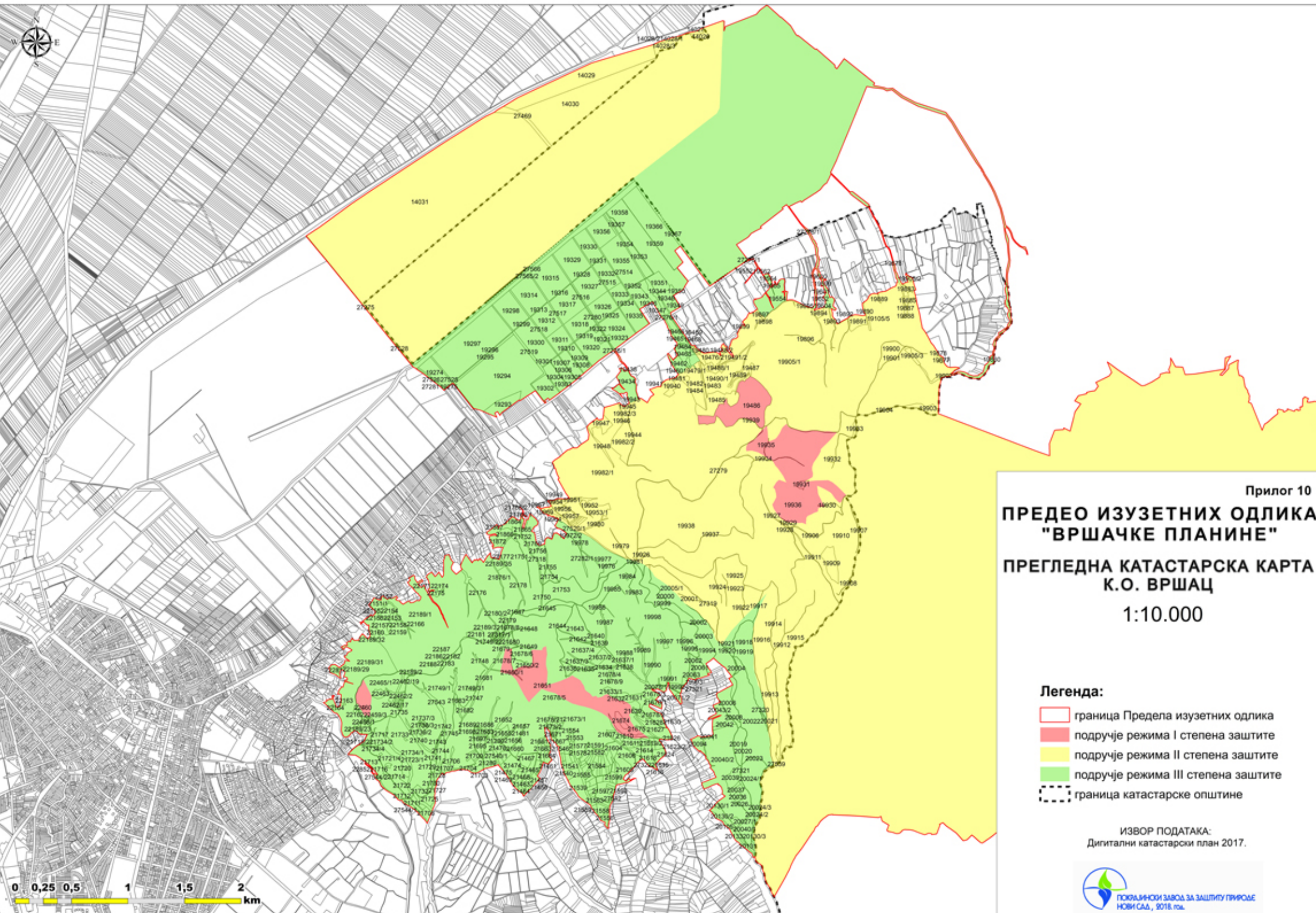
Прилог 9
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. МЕСИЋ**
1:5.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

Прилог 10
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. ВРШАЦ**
1:10.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- - - граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

Прилог 11
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. МАЛО СРЕДИШТЕ**
1:5.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

Прилог 12
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. ВЕЛИКО СРЕДИШТЕ**
1:8.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
НОВИ САД, 2018. год.

0 0,125 0,25 0,5 0,75 1 km

Прилог 13
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. ГУДУРИЦА**
1:4.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

0 0,1250,25 0,5 0,75 1 km

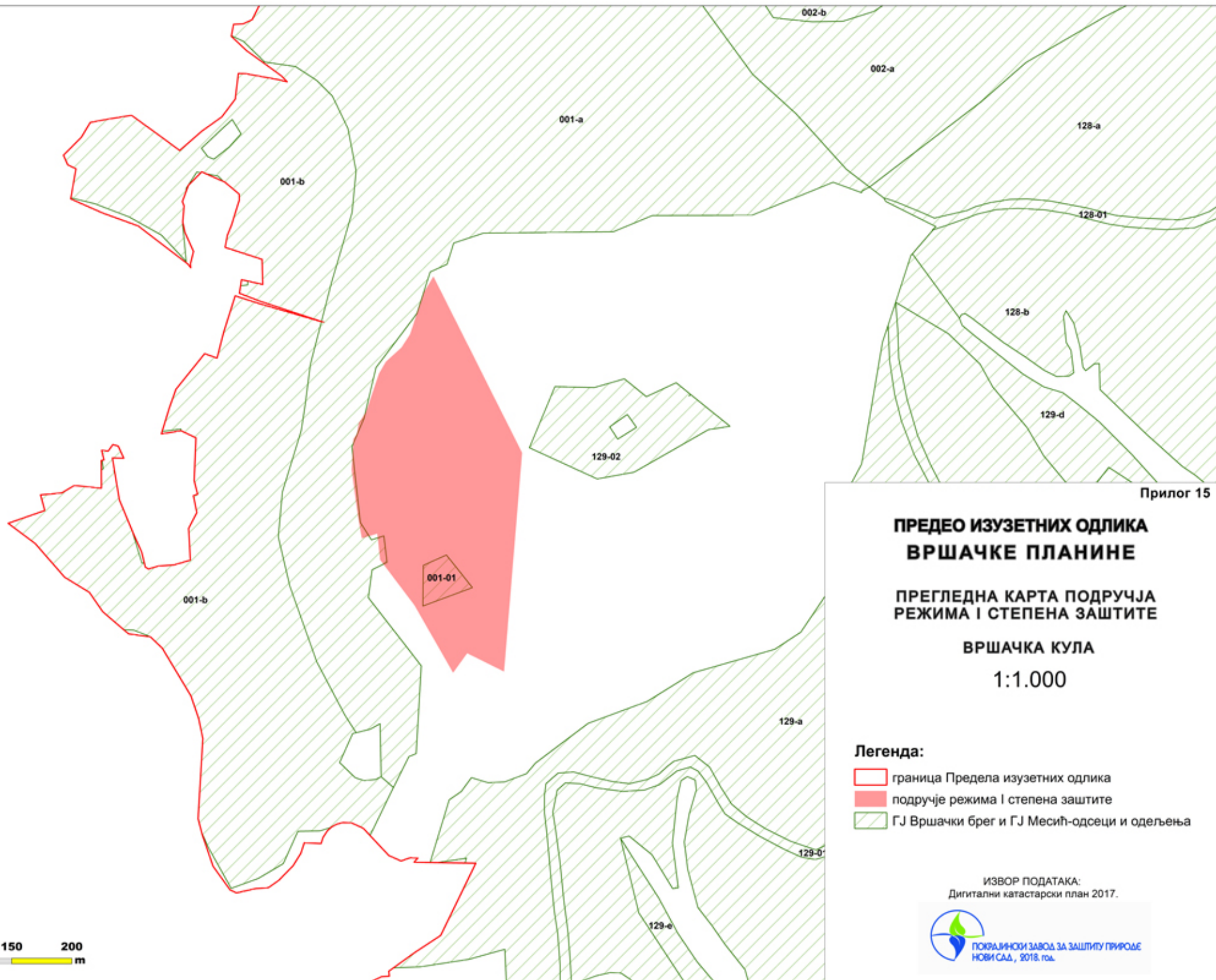
Прилог 14
**ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА
"ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ"**
**ПРЕГЛЕДНА КАТАСТАРСКА КАРТА
К.О. МАРКОВАЦ**
1:5.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- подручје режима II степена заштите
- подручје режима III степена заштите
- граница катастарске општине

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

0 25 50 100 150 200 m

КАМЕНОЛОМ

ЛИСИЧИЈА ГЛАВА

Прилог 17

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ

ПРЕГЛЕДНА КАРТА ПОДРУЧЈА
РЕЖИМА I СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ

КАМЕНОЛОМ И ЛИСИЧИЈА ГЛАВА

1:2.000

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- ГЈ Вршачки брег и ГЈ Месић-одсеци и одељења

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
НОВИ САД, 2018. год.

0 62,5 125 250 375 500 m

057-b

058-b

059-a

059-b

060-a

060-b

060-e

062-f

062-j

061-l

061-l

061-a

061-n

062-a

062-b

062-e

063-d

063-c

063-b

057-a

058-a

058-e

059-07

059-g

057-c

0 62,5 125 250 375 500
m

Прилог 19

ПРЕДЕО ИЗУЗЕТНИХ ОДЛИКА ВРШАЧКЕ ПЛАНИНЕ

ПРЕГЛЕДНА КАРТА ПОДРУЧЈА
РЕЖИМА I СТЕПЕНА ЗАШТИТЕ

МАРКОВАЦ

1:2.500

Легенда:

- граница Предела изузетних одлика
- подручје режима I степена заштите
- ГЈ Вршачки брег и ГЈ Месић-одсеци и одељења

ИЗВОР ПОДАТАКА:
Дигитални катастарски план 2017.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ
НОВИ САД, 2018. год.

